

མངོད་འགྲེལ་མངོན་པའི་རྒྱན།

སྟོན་ཆ།

མངོད་པ་ཤོ་བཙུན་པ་འཇམ་པའི་དབྱངས།

མངོད་འགྲེལ་མངོན་ཆེན་མོའི་ཚུལ་སྤྲིག་ཁང་།

༡༡། །ཚོས་མངོན་མཛོད་ཀྱི་ཚིག་ཡེུར་བྱས་པའི་བཟེལ་པ་
མངོན་པའི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བ་ལས་དྲུམ་བྱ་
དང་ལོ་བཟུགས་སོ། །

།སྙོད་ཆ།

མཛོད་པ་ལོ། བཟོན་པ་འཇམ་པའི་དབྱེངས།
སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་སྒྲིག་ཁང།

སེར་གྲེས་རིག་མཛོད་དེབ་སྤྱི་ལོ་ཨང་།

SJRB-0205

ཟླ་བའུ་བཟུ་གིས་འབྲིལ་གྱི་ཕིང་བར་ལ་གཞི་བཙོལ་བ་ཡིན།
སེར་གྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་ལྷོ་སྒྲིག་བྱས།
སེར་གྲེས་རིག་མཛོད་ཚོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་ལྷོ་གྲུ་རྩལ་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་བཙོས།
སེར་གྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འབྲེམ་སྤེལ་བྱས།
༢༠༡༩ ཟླ་བའུ་གཅིག་པར་གསུང་ཏུ་ཚོམ་སྒྲིག་བྱས།
༢༠༢༠ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡༩ ལ་བསྐྱར་སྒྲིག་བྱས།

སེར་གྲེས་རིག་མཛོད་ཏུ་བྱང་།

www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་ཏུ་བྱང་།

serajeyrigzodchenmo@gmail.com

གཞིགས་སྐྱར་དང་བཙོ་སྐྱོན་གྱི་སྐུལ་བཟང་ཐར་འདོད།
བསྐྱར་སྒྲིག་གི་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་སྒྲིག་གི།

བར་སྐྱོན་གྱི་བདག་དབང་སེར་གྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོར་ཡོད།

དཀར་ཆག

ངོ་སློད་མདོར་བསྟུན།	vi
ཞུ་སྐྱིད་པའི་གསལ་བཤད།	xxxvi
ཚོས་མངོན་མངོད་ཀྱི་ཚིག་ལེ་ལུར་བྱས་པའི་འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་སྟོད་ཆ།	༡
བསྟན་བཅོས་ཀྱི་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་སྦྱིར་བཤད་པ།	༡
དོན་དམ་པའི་ཚོས་མངོན་པ་བཤད་པ།	༡༡
བརྟན་བཤགས་པའི་ཚོས་མངོན་པ་བཤད་པ།	༡༤
བསྟན་བཅོས་ཀྱི་སྦྱ་བཤད་པ།	༡༦
དགོས་པོ་གསུམ་ཚོས་བཞི་བསྟན་པ།	༡༧
ཟག་བཅས་ཟག་མེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	༢༠
འདུས་མ་བྱས་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	༢༤
འདུས་བྱས་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	༤༡
གནས་དང་པོ་ཁམས་བསྟན་པ།	༤༦
འདུས་བྱས་མདོར་བསྟུན་པའི་རབ་དབྱེ།	༤༦
མིང་གི་རྣམ་གྲངས་བསྟན་པ།	༤༧
ཕྱང་པོ་ཁམས་དང་སྦྱེ་མཆེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	༥༡
གཟུགས་ཀྱི་ཕྱང་ཁམས་སྦྱེ་མཆེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།	༥༡

དབང་པོ་ལྔ་བཤད་པ།	༥༥
དོན་ལྔ་བཤད་པ།	༥༦
ཇིག་གྲེད་མ་ཡིན་པ་བཤད་པ།	༦༩
གཟུགས་སེམས་ལས་གཞན་པའི་སྤང་ཁམས་སོགས་བཤད་པ།	༧༡
རྣམ་ཤེས་གྱི་སྤང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་རྣམ་པར་གཞག་པ།	༧༥
མདོར་བསྡུས་པའི་དོན་བསྟན་པ།	༩༦
ཁམས་མང་བར་ཐལ་བའི་ཚོད་པ་སྤང་བ།	༩༯
སྤང་པོའི་མིང་ཅན་སྤང་པོར་བསྡུ་བ།	༩༩
དེ་གཞན་ལ་སྤྱད་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ།	༡༠༩
ཁམས་དང་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ།	༡༡༡
བསྟན་ཏུ་ཡོད་པ་སོགས་ལྔ་བཤད་པ།	༡༡༦
རྟོག་བཅས་དཔྱོད་བཅས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ།	༡༡༩
དམིགས་བཅས་ལ་སོགས་པ་ལྔ་བཤད་པ།	༡༢༡
སྤང་བ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ།	༡༢༤
རྣམ་ཡོད་ལ་སོགས་པ་ལྔ་བཤད་པ།	༡༢༯
མཚོང་སྤང་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ།	༡༣༧
ལྷ་བ་དང་ལྷ་བ་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ།	༡༣༯
གཉིས་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་བཤད་པ།	༡༤༠
གནས་གཉིས་པ་དབང་པོ་བསྟན་པ།	༡༤༦

དབང་པོའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ།	༡༥༩
དབང་པོའི་གངས་འཇམ་བཤད་པ།	༡༥༩
དབང་པོའི་རོ་པོ་བཤད་པ།	༡༥༩
རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།	༡༦༩
དབང་པོའི་འཛོམ་པ་དང་གཉོང་བ་བཤད་པ།	༡༧༩
དབང་པོའི་ལྷན་ཚུལ་འཚད་པ།	༡༧༩
འདུས་བྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	༡༨༨
རྒྱས་བཤད་དངོས་ལས་སྤྱིའི་དོན།	༡༨༨
གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་མདོར་བསྟན་པ།	༡༩༩
མཚུངས་ལྷན་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	༡༩༩
དེས་པའི་སེམས་བྱུང་གི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ།	༢༠༦
ཞར་ལ་མ་དེས་པ་བཤད་པ།	༢༡༦
སེམས་གང་གི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་དུ་འབྱུང་བ་བསྟན་པ།	༢༡༧
འབྲ་བ་ལྷ་བུའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཁྲད་པར་བཤད་པ།	༢༢༩
སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་གངས་བཤད་པ།	༢༢༩
མཚུངས་ལྷན་མ་ཡིན་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	༢༣༩
མདོར་བསྟན་པ།	༢༣༩
སོ་སོའི་རང་བཞིན་བཤད་པ།	༢༣༡
ཐོབ་པ་བཤད་པ།	༢༣༡

མ་ཐོབ་བ་བཤད་པ།	༣༤༩
སྐལ་མཉམ་འཆད་པ།	༣༤༩
འདུ་ཤེས་མེད་བ་བཤད་པ།	༣༥༠
འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྣོ་མས་འཇུག་བཤད་པ།	༣༥༡
འགོག་པའི་སྣོ་མས་འཇུག་བཤད་པ།	༣༥༤
སྲོག་གི་དབང་པོ་བཤད་པ།	༣༥༩
མཚན་ཉིད་འཆད་པ།	༣༥༡
མིང་གི་ཚོགས་སོགས་བཤད་པ།	༣༥༦
ཚོས་གྱི་བྱང་པར་བཤད་པའི་སྣོ་ནས་དོན་བསྟུ་བ།	༣༥༩
ཞལ་ལ་རྒྱ་རྒྱུན་འབྲས་བུ་དང་བཅས་བཤད་པ།	༣༦༠
རྒྱ་བཤད་པ།	༣༦༠
འབྲས་བུ་བཤད་པ།	༣༦༠
རྒྱུན་བཤད་པ་ལ་ལྟ་ལས་མདོར་བསྟན་པ།	༣༦༥
རྒྱས་པར་བཤད་པ།	༣༦༧
རྒྱུན་གྱིས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་ཚུལ།	༣༧༠
དེ་ལ་ཐག་རྒྱུན་རྒྱས་པར་སྟོན་པ།	༣༧༥
གནས་གསུམ་པ་འདི་གཞེན་བསྟན་པ།	༣༧༧
སེམས་ཅན་གྱི་འདི་གཞེན་བསྟན་པ།	༣༧༧
ཁམས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ།	༣༥༠

འགྲོ་བ་ལྗང་བའདད་པ།.....	༣༥༧
ལྷན་པར་གྱི་ཚོས་བའདད་པ།.....	༣༥༧
ནམ་གཞག་རྒྱས་པར་བའདད་པ།.....	༣༥༩
སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བ་བའདད་པ།.....	༣༥༩
བར་དུ་གནས་པའི་ཚུལ་བའདད་པ།.....	༣༥༩
འཆི་བ་བའདད་པ།.....	༤༡༤
སྣོད་གྱི་འདིག་རྟེན་བའདད་པ།.....	༤༡༤
མི་མཐེད་འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བསྐྱེད་པ།.....	༤༡༠
སྣོད་གྱི་འདིག་རྟེན་གྱི་རིམ་པ་དང་ཚད་བའདད་པ།.....	༤༡༠
སྣོད་གྱི་འདིག་རྟེན་གྱི་རྟེན་བའདད་པ།.....	༤༡༠
མཚོ་བའདད་པ།.....	༤༡༦
གྲིང་སྦྱིར་བའདད་པ།.....	༤༡༩
འདྲམ་ལུའི་གྲིང་གི་རྒྱ་མཚན་གྱི་བྲག་ཏུ་བའདད་པ།.....	༤༤༡
སེམས་ཅན་གྱི་འདིག་རྟེན་བའདད་པ།.....	༤༤༦
གཟུགས་ཅན་གྱི་ཚད་བའདད་པ།.....	༤༤༩
མོ་བའདད་པ།.....	༤༤༥
བསྐྱེད་པ་བའདད་པ།.....	༤༤༩
བར་བྱང་སྣོན་ཚིག་.....	༥༡༤

གྲགས་ཆེ་བ་དོན་སྤྱོད་དོན་རྗེ་གྲགས། བདུད་ཅི་གྲགས། ཞང་བཅུན་དོན་རྗེ་འོད། ལྷ་སྤོན་ཤེས་རབ་
གྲགས་རྣམས་ལས། དོན་སྤོན་དོན་རྗེ་གྲགས་ལ་ཉིད་ཀྱིས་དགོན་པ་འདི་བསྐྱུང་ལ་འགྲོ་དོན་སྤོངས་
གསུངས་ནས། ཁོང་རང་བྱང་ཉ་སྒྲེའི་ཚོས་ལུང་ཏུ་ཐུགས་དམ་ལ་བཞུགས་ཉེ་ཚོས་ལུང་སྐྱ་
གཤེགས་སུ་གྲགས།

༡ ། དོན་སྤོན་གྱིས་གདན་ས་ལོ་ཉི་ཤུ་མཛད། ༢ ། ཞང་བཅུན་དོན་རྗེ་འོད་ཀྱིས་གདན་ས་ལོ་
བརྒྱད་མཛད། ༣ ། དཔལ་ལྷན་གྲོ་མོ་ཆེ་བས་གདན་ས་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་དགུ་མཛད། ༤ ། ཞང་སྤོན་
ཚོས་ཀྱི་སྐྱེས་པ་གདན་ས་ལོ་བཅུ་མཛད། ༥ ། སངས་རྒྱལ་སྤོམ་བས་གདན་ས་ལོ་བཅུ་མཛད་དེ།
ཚོགས་ཚོས་ཆེན་མོར་གྲགས་བ་དང། ལམ་སྤོན་རྒྱ་སོགས་མཛད་ཅིང། དཔེན་གནས་བྱང་ཆེན་
བཟུལ། རྒྱལ་འབྲུང་ཁ་ཤས་སུ་འདིའི་སྐྱ་རིང་ལ་སྐར་ཐང་ཏུ་མཚན་ཉིད་བཅུགས་བར་བཤད། །

༦ ། མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཅི་། ༡༩༡༠-༡༩༡༥ ། འོད་ཀྱི་གོང་མ་ཁྱི་སྲོང་གླེ་བཅན་གྱི་སློབ་
པོ་མཆིམས་དོན་རྗེ་སྤེལ་ཚུང་གི་རྒྱུད་ཏུ་འབྱུངས་ཤིང། མཆིམས་ཀྱི་གདུང་རྒྱུད་དེར་མཁས་པ་མང་
པོ་ཞིག་བྱུང་ཡོད། ལྷར་ཐང་གི་གདན་རབས་བདུན་པ་དང་སྐར་ཐང་ཏུ་བཤད་བྲམ་ཐོག་མར་འཇུགས་
བར་ཐུགས་བཀོད་གནང་མཁན་ཡིན་ཞིང། འདིས་དཔལ་ལྷན་གྲོ་མོ་ཆེ་དང། ཞང་སྤོན། མཆིམས་
སློབ་རྟུན། མཉམ་མེད་སངས་རྒྱལ་སྤོམ་བ་བཞི་ལས་བཀའ་གདམས་པའི་ཚོས་སྤོངས་རྣམས་གསན་
བ་དང། ལྷ་པོ་མཆིམས་སློབ་སྟོན་བརྟན་བ་ལས་མཛོད་ཅ་གཅིག་སུའང་ཚར་ཉི་ཤུ་ཅ་གསུམ་གསན་
བར་རྣམ་ཐང་ན་གསུངས་འདུག ། ༡༩༡༠-༡༩༡༥ བར་སྐར་ཐང་གི་གདན་ས་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་དུག་ལ་
བསྐྱུངས་བ་དང། ལྷར་ཐང་གི་རྟེན་གཙོ་བུམས་མགོན་གསུང་འགྲོན་མ་ཡང་འདིའི་སྐྱ་རིང་ལ་
བཞེངས། སློབ་མ་ལ། སྤོན་སྤོན་བ་དང། སྤེལ་ནག་གྲགས་མེད། རྒྱུད་རོ་བཏ་ཆེན། བཅོམ་ལྷན་རིག་
རལ་སོགས་ཀྱོན། ལྷས་དེར་མཁས་བཅུན་བཟང་གསུམ་གྱིས་ཆེ་རྒྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཀུར་བ་
བྱུང་ལ། འགྲོ་མགོན་ཚོས་རྒྱལ་འབགས་བས་ཚུ་མིག་ཚོས་འཁོར་གྱི་གལ་གཙོར་གདན་ཞུ་གནང་
ཡོད་བ་དང། འབགས་པའི་གསན་ཡིག་ཏུ། སློབ་དཔོན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཆིམས་ནམ་
མཁའ་གྲགས་ལས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་བ་ཉི་ཞི་ལྷ་སྤོངས་པའི་འབྲེལ་བ་སློབ་དཔོན་འབགས་

བ་རྣམ་གྲོལ་སྤེལ་མཛད་པའི་ཉི་མེ་སྤྲོད་པ་ཚོས་སོ། །ཞེས་སོགས་མཚེམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱི་
བྱང་ནས་ཟབ་ཚོས་མང་པོ་ལྷན་པའི་ཚོ་ཡང་བཀོད་འདུག །སྤར་ཐང་གི་མཁའ་པའི་ཁྲིད་དུ་
མཚེམས་ཀྱི་མཚན་ཅན་དུ་མ་ཞིག་འབྱུང་ན་ཡང་། རྗེ་འདི་ལ་མཁའ་ཚེན་མཚེམས་དང་། མཚེམས་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བ་ཞེས་མཁའ་པའི་གཞུང་རྣམས་སུ་ཡོངས་སུ་གྲགས་ཤིང་། མཚན་གྱི་རྣམ་
གྲངས་གཞན་ལ། མཁའ་པོ་སྤར་ཐང་པའམ། སྤར་ཐང་མཁའ་ཚེན་དང་། མཁའ་ཚེན་མཚེམས།
མཚེམས་ཚེན་པོའམ་མཚེམས་ཚེན་སོ། ། མཚེམས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བ་ཞེས་སོགས་སུ་འདྲ་
བཅོེད། གསུང་ཚོམ་ལ། དཔལ་བཅེགས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ནས་བསྐྱིགས་པའི་
བཀའ་གདམས་པའི་གསུང་འབྲུམ་ཕྱོགས་བསྐྱིགས་ཞེས་པའི་དཔེ་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་ད་སྔ་ལག་
སོན་བྱུང་བ་ཚོས་ཚན་བཅུ་དགུ་ལས་མ་བཞུགས་པར་བཤད་ཅིང་། དེར་མཚེམས་ཀྱི་མཛོད་རྒྱུ་
ཚེན་མོའང་བསྐྱུས་མི་འདུག་གོ།

རྩོམ་སྒྲིག་ལམ་རྒྱུ་ཁྲིམས། ༡༩༧༤-༡༩༧༩ ོ སྤར་ཐང་གི་གདན་རབས་བརྒྱད་བ་ཡིན།
གཙང་གི་ཕྱོགས་སོན་གྲོང་ཞེས་པར་བན་སོན་གཉེས་ཀར་དང་པའི་ཁྲིམ་ཚང་ཞིག་ཏུ་འཁྲུངས།
མཚེམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་དང་། དམ་བ་དེའི་སློ་མ། ཞང་སྟོན་དང་། སངས་རྒྱས་སྟོན་བ་གཉེས་
ལས་ཀྱང་ཟབ་ཚོས་དུ་མ་ལྷན་འདུག་ལ། འཕྲོ་མགོན་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་ཞབས་ལའང་
གཞུགས་འདུག་གོ། ༡༩༧༥-༡༩༧༩ བར་སྤར་ཐང་གི་གདན་ས་བརྒྱུངས། སྤར་ཐང་གི་གཙུག་ལག་
ཁང་ཚེན་མོ་དང་ཕྱིའི་ལྷགས་རི་ཚེན་མོ་ཡང་བཞེངས། སྟོན་མ། འཕྲོ་མ་ཀྱུ་མ་ར་མ་ཉི་དང་། བཙོ་མ་
ལྷན་རིག་རལ། འཇམ་སྐྱེག་བཞུ། །འདི་ནི་མཛོད་འགྲེལ་མཛོན་པའི་རྒྱན་མཛད་བ་པོ་མཚེམས་འཇམ་པའི་
དབང་ས་སུ་གྲགས་པ་ཡིན། །སོགས་ཕྱོད།

བཙོ་མ་ལྷན་རིག་རལ་ནི། ༡༩༣༣-༡༩༣༥ ོ ཡར་ལུང་གི་བྱེ་བྲག་སུ་ཐང་བ་སར་སྐྱ་
འཁྲུངས། མཚེམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ལས་ཟབ་ཚོས་མང་པོ་ལྷན་པའི་ཚོས་འདུག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་
བསྟོན་བ་དང་སྤྱི་སྟོན་གྲགས་འབྲུམ། ཚོས་རྗེ་ས་བཟ། འཕྲོ་མགོན་འཕགས་བ། སྤྱི་སྟོན་སྟོན་ལས་
རྒྱལ་ཁྲིམས་ལའང་ཚོས་འགྲེལ་གསན་འདུག །སྟོན་མ་ལ། སྤྱི་སྟོན་ལྷན་འབྲུམ་དང་། སྤྱི་སྟོན་

འཇམ་དབྱེངས། དབྱ་ཚད་པ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་། དབྱས་པ་སྐོ་གསལ་བྱང་ཆུབ་ཡེ་ཤེས།
 མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱེངས་སྤྱ་གསལ་པ་སོགས་བྱང་དོ། །རྣམ་ཐར་ལས་ཁོང་གི་གསུང་འབྲས་
 སྐྱེགས་པས་བཅུ་དྲུག་ལ་ཚོས་ཚོན་སྤྲོས་བརྒྱ་བཅུ་ཅེས་ཡོད་པ་རྣམས་མཁལ་པོ་འདུལ་བ་འཇིག་
 པས་བཞེངས་ཏེ་སྤར་ཐང་གི་གཟིམས་ཁང་དུ་བཞུགས་པར་བཤད་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཕྱོགས་སོ་
 སོ་ནས་བཞེངས་པའང་ཡོད་པར་བཤད། དཔལ་བཅེགས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ནས་
 བསྐྱེགས་པའི་བཀའ་གངམས་པའི་གསུང་འབྲས་ཕྱོགས་བསྐྱེགས་ཀྱི་ནང་དུ་འཚོལ་བསྟུ་སྟུབ་པ་
 ཚོས་ཚོན་བདུན་ཅུ་དོན་ལྡེ་འབྲས་སྤངས་གནས་བཅུ་ལྔ་ཁང་དུ་བཞུགས་པར་བཤད། གཞན་
 བཅོམ་ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱིས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བཀའ་རྣམས་ཀྱི་བམ་ཚད་དང་འགྲུང་བྱང་སོགས་
 ལའང་དེས་དེས་མཛད། བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཀྱང་སོ་སོར་བྱེ་ནས་ཚོན་ཚོན་དུ་བསྟུ་བའི་བསྟན་
 བཅོས་ཀྱི་བསྟན་བརྒྱས་པ་རྒྱན་གྱི་ཉི་ལོད་ཀྱི་ཅེས་པ་མཛད་པ་དང་། མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱེངས་ཀྱིས་
 ཡོ་བྱད་དང་མཐུན་རྐྱེན་སྤུར་བ་ལས་བཀའ་འགྲུང་བསྟན་འགྲུང་གི་ཕྱི་སོ་བཅེལ་ཏེ་བཀའ་དང་
 བསྟན་བཅོས་བོད་དུ་འགྲུང་རོ་ཅོག་བཞེངས་ཏེ་སྤར་ཐང་བཀའ་འགྲུང་དང་སྤར་ཐང་བསྟན་འགྲུང་
 ཞེས་བཀའ་བསྟན་ཕྱོགས་བསྟུས་ཀྱི་པར་གཞི་ཐོག་མ་བྱང་བ་ཡིན་ལ། ཕྱིས་བོད་ཁམས་ཡོངས་
 ལྷུ་མང་དུ་མཆེད་པ་ཡིན་ཅོ། །ཡིན་ནའང་འདིའི་སྐོར་བཅོམ་ལྡན་པའི་རྣམ་ཐར་དང་པའི་ལྗོན་ཤིང་
 ཞེས་པ་དེར་བྱང་ཅེས་ཡང་མི་སྤང་དོ། །མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ལ། བཅོམ་ལྡན་རིག་པའི་རལ་གྱི།
 རིག་པའི་རལ་གྱི། རིགས་པའི་རལ་གྱི། བཅོམ་ལྡན་ལ། དར་མ་རྒྱལ་མཚན། ཀྱོང་འཁོད་དམ་པ་འདི་
 གསུམ་གྱི་དོ་སློང་ཅུང་རྒྱས་པ་དེས་ཀྱི་ཚོམས་ལྡེ་ཚན་དུ་བཤོད་ཡོད་པས་དེར་གཟིགས་པར་ལྟ། །

རྣམས་དོན་རྒྱུད་བར་བྱ་བ་མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱེངས་སྤྱ་གསལ་པ་ནི། དེ་བསྐོ་སོགས་སྤྱ་
 གསལ་པ་ལྟར་ཁོང་ཐོག་མར་བཅོམ་ལྡན་རིག་པའི་རལ་གྱིའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ། མདོ་སྟུགས་
 ཀྱི་ཟབ་ཚོས་མང་པོ་གསལ་བཞེས་གཏང་བཞིན་པའི་རྣམས་ཤིག་ཏུ་རང་གི་གྲོན་པ་ལྱིར་སྐོག་སྟེ་
 གྲོན་ནས་འདྲེ་བརྒྱ་བྱས་ཏེ། སྐོབ་དཔོན་ལ་འཇིགས་སྤང་བསྟུལ་བས་བཅོམ་ལྡན་པ་ཤིན་ཏུ་མྱེད་དེ་
 སྟུགས་མི་བདེ་བ་ལ། བདག་ཡིན་སྟུགས་མི་བདེ་བ་མི་འཚོལ་ཞེས་ཞུས་པས། ཤིན་ཏུ་བཀའ་

བརྟེན་ནས་བྱུང་བུ་འདུག་དབང་མ་བྱུང་བར་ཚོས་གྲུལ་ནས་ལུང་བས་ས་སྐྱུར་ལེབས་ཏེ་བཞུགས།
ཕྱིས་སོག་ཡུལ་དུ་བྱོན་ཏེ་སོག་པོའི་གོང་མ་རྩུ་ཡན་གྱི་དབུའི་མཚོད་གནས་སུ་བཞུགས། བཞིའི་
མཚོན་གནས་ལུལ། ། བཞི་ཉི་ལྔ་བས་དེར་སོག་རྒྱལ་ཚོས་པོད་ཀྱི་ལྷ་ཆེན་ཚོར་སུལ་བའི་གོ་ཚོམ་ཅིག་དང་དགོ་
ཆན་དང་སློབ་དཔོན་གྱི་དོན་ཏེ། དེར་སང་ཡང་དགོ་ཆན་ལ་སོག་སྐད་དུ་དེ་ལྟར་འབོད་ཀྱི་འདུག །འག་ལེ་སོགས་ཀྱང་
སྤང་། ། མཛོད་འབྲེལ་མངོན་པའི་རྒྱན་ཡང་འདིའི་སྐབས་རྒྱལ་པོའི་པོ་བྱང་དུ་མཇུག་རྫོགས་པར་
གནང་བ་མངོན་པའི་རྒྱན་གྱི་སྐྱུར་བྱང་དུ་གསལ་བ་ལྟར་དང་། དེར་ཚད་མ་ནམས་འབྲེལ་གྱི་ལྷོ་སྐྱ་
བསྐྱུས་པ་ཞིག་ཀྱང་བརྩམས་འདུག་པ་དང་། ཚད་མའི་ལྷོ་སྐྱ་དེ་སྐོར་ལ་ལས་ཆེན་པའི་ཚོས་འབྱུང་
ལས། དབལ་ཡིད་བཟང་ཅེ་བ་ཚད་མའི་ལྷོ་སྐྱ་འདི་རང་བཟང་གསུང་། ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་ངོ་། །

འདི་ཉིད་རྩ་བུ་རྒྱུ་ལྷུངས་པའི་ལོ་དུས་ཀྱི་རྣོང་། བཙེམ་ལྷན་པའི་རྣམ་ཐར་དུ། དགྲུང་ལོ་སོ་ལྷག་
པའི་དུས་སུ་སྤྱད་ཐར་དུ་སློབ་དཔོན་སྤྱི་ལྷོན་གྲགས་འབྲུམ་སྐྱུ་འདས་ནས་དེའི་གདན་ས་དང་།
གཞན་ཡང་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གི་སྤེ་སྤོད་དང་། རྒྱུད་སྤེ་དང་། སྤྱ་ཚད་དང་། མན་དག་ལ་སོགས་པའི་
ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་སྐྱ་ཚོགས་གསལ་བར་མངོན་པར་དགོངས་ནས། མཁན་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
། མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས། །དང་། ཉེ་གནས་ཆེན་པོ་ཚོས་ཀྱི་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་གསུང་དང་བུ་སློབ་
རྣམས་ཀྱིས་ལུ་བ་བསྐྱར་བ་ལ། དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་འཇམ་སྐྱེག་། མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱངས་སུ་
གྲགས་པ། །དང་། དགོ་བཤེས་འབྲུམ་མེ་དང་། འཕྲི་སྐང་པ་གཞོན་རྗོར་རྣམས་ཀྱིས་སྐུན་བྱངས།
ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་མཆིམས་ཆེན་མོའི་བཀའ་མངགས་བཞུགས་བཙུན་པ་གདན་འདྲེན་ལུ་
མཁན་གཙོ་གས་སུ་མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱངས་། །རྗོད་བདེ་ཆེད་མཚན་རྩུར་ལ་མཆིམས་སྐྱུར་ཡོད། །
འདུག་ཅིང་། སྐབས་དེར་བཙེམ་ལྷན་པ་དགྲུང་གངས་སོ་ལྷག་དང་གྱི་ལོ་ ༡༥༦༩ ལོ་ཡིན་པ་དང་། ལྷ་
མ་བཙེམ་ལྷན་པར་འཇིགས་སྐྱུལ་གྱི་དུང་སྤངས་ལ་བརྟེན་ནས་མ་མཐའ་དགྲུང་གངས་ཉེ་གྲུའི་ནང་
དམ་ཉེ་གྲུའི་ལོག་ཏུ་ཡོད་དེས་སྐྱེ། གཞན་མཁས་པ་འདི་མཚོད་གནས་སུ་བཀྱར་མཁན་གྱི་སོག་

༡ བཙེམ་ལྷན་པའི་དཔོན་པོ་བསོད་ནམས་ལྷན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱལ་མཚོན་གྱིས་བསྐྱུལ་ངོར་བཙུན་པ་བསམ་གཏན་བཟང་པོས་
བརྩམས་པ། དཔེ་འཛིང་ལྷགས་པར་ལ། ༡༤བ།༡༧།

པོའི་གོང་མ་རྩུ་ཡན་ཐུ་སྲིད་ཁྲིར་འཁོད་དུས་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༣༡༣ ། འདྲུང་དཀར་ཆེག་མཛོད་སོགས་སྟུ། ལྷགས་
པག ༡༣༡༡ ཞེས་འབྲུང་། ། ཡིན་པ་དང་། འདི་སྲིད་ཁྲིར་ལོ་དགུ་ལས་བཞུགས་མི་འདུག་ལ།
མཆེམས་འཇམས་པའི་དབྱངས་ལ་བསྐྱིད་མཚན་གནས་ཀྱང་སྲིད་ལོ་དགུའི་ནང་དུ་ཡུལ་བར་དེས་
པས། གོང་དུ་བཅོམ་ལྡན་བ་སྐྱར་ཐང་དུ་གདན་འདྲེན་སྐབས་འཇམས་སྐྱེག་དགུང་གངས་ཉི་ཤུའི་ནང་
དུ་ཡོད་པར་ཆ་བཞག་ན་པསྐྱིད་མཚན་གནས་བཞེས་སྐབས་མཆེམས་འཇམས་པའི་དབྱངས་དགུང་
གངས་བདུན་ཚུའི་ནང་དུ་ཡོད་པ་དང་། འཇུངས་དུས་ཀྱང་དུས་རབས་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ལོ་རབས་
བཞི་བཅུའི་ནང་དུ་ཡིན་པར་ཚོད་ཐིག་ཅིང་། ལྷ་འདས་སའང་སོག་ཡུལ་མིན་ནམ་སྟུམ་མོ། །

འདི་ཉིད་སོག་ཡུལ་དུ་ཕེབས་པའི་རྗེས་། དེ་བ་སྡོན་དུ།^༡ ས་སྐྱར་བཞུགས་པས་ཉོར་གྱིས་
གདན་བྱངས་ནས་རྩུ་ཡན་དུ་རྒྱལ་པོའི་མཚོད་གནས་མཛད། དེར་ཚད་མ་རྣམས་འབྲེལ་གྱི་རྗེ་ག་
བསྟུས་པ་དང་བཅས་པ་བརྒྱམས། གསེར་ཡིག་པ་རྣམས་ལ་བཅོམ་ལྡན་པའི་དུང་དུ་འབྲུལ་བར་ཅི་
ཐེངས་བྱས་ཀྱང་མཉེས་པ་ཅོམ་མ་བྱུང་། མཐར་སྟུག་ཚ་སྐྱམ་རྩུང་གང་བསྐྱར་བས་ཤིན་ཏུ་མཉེས།
ཞེས་དང་། ཚོས་འབྲུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ལས།^༢ ས་སྐྱར་བཞུགས། ཕྱིས་ཉོར་རྒྱལ་པོ་བྱ་
ཡན་དུའི་ཆ་མ་མཛད། འབྲུལ་བ་ཅི་བསྐྱར་ཡང་མ་མཉེས་པ་ལ་ཕྱིས་རྒྱ་སྐྱམ་སྐྱམ་གང་ཤོག་བྱ་སྟུ་
གུ་སོགས་སུལ་བས་མཉེས་ཉེ་ངའི་བྱ་དེ་ལ་ཤེས་རབ་ཡོད་གསུངས་སྟེ། སོགས་དང་གཞན་
ཡིག་ཆ་ཁ་ཤས་སུའང་སོག་པོའི་གོང་མ་རྩུ་ཡན་ཐུ་སྲིད་མཛོད་སྐྱེག་གདན་འདྲེན་ལུ་བར་བཤད་པ་
ལྟར་ན། ཇིས་སུ་བསྐྱར་དུ་གདན་འདྲེན་ལུ་ལས་གཞན་ཐེངས་སྡོན་མ་ཞིག་ལ་ཕེབས་ཡོད་པ་ནི།
རྒྱལ་པོ་རྩུ་ཡན་ཐུ་སྲིད་ཁྲིར་འཁོད་དུས་ཕྱི་ལོ་ ༡༣༡༣ ལོ་ཡིན་པ་དང་སྐབས་དེར་བཅོམ་ལྡན་བ་
། ༡༣༡༣-༡༣༠༥ ། འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་གཉིས་སོང་བེན་ཅིང་། གོང་འཁོད་ཡིག་ཆ་གཉིས་སུ་
མཆེམས་འཇམས་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་ཉོར་ཡུལ་ནས་སྟུག་ཚ་སོགས་བཅོམ་ལྡན་བ་ལ་བསྐྱར་བས་
བཅོམ་ལྡན་བ་སྐྱེག་མཉེས་པར་བཤད་པས། རྒྱལ་པོ་དེ་སྲིད་ཁྲིར་མ་འཁོད་པའི་གོང་ནས་འཇམས་

༡ ༡༩༥༠ ལོར་བརྒྱུགས། དེ་བ་གཞུགས། མི་ཞོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། ༢༠༠༥ལ།
༢ ༡༩༤༩ལོར་བརྒྱུགས། དེ་བ་གཞུགས། མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། ༡༩༤༩ ལོ། ༢༣༣ག༡༣ག

ཏུ་(中郡)སྟེ་མེ་ཚེན་རྒྱལ་པོ་སྤྱི་ལོ་ ༡༣༤༠ལོར་རྒྱལ་སར་འཁོད་རྗེས་ཏུ་ལྷ་ཁང་སོགས་ལྷ་ཁང་
 བཞི་བཅེགས་བ་དང་། གྲང་ཏུའི་མིང་ཡང་ཏུ་ཏུར་བསྐྱར་བ་དང་དེར་གྱི་མེ་ཅིང་ཡིན་ཞིང་། སྤྱི་ལོ་
 ༡༣༥༡ ལོར་རྒྱལ་ས་ཏུ་ཏུའི་ལྷ་ཁང་རམ་མེ་ཅིང་ལྷ་ཁང་དུ་སྟོན་བ་ཡིན་ལ། མཛོད་འགྲེལ་མཛོད་པའི་
 རྒྱན་ཚོས་སྐབས་ཚོང་ཏུ་ཏུ་འཁོད་པར་བཅུགས་ཆེ། ལྷ་ཁང་མིང་ཏུ་ཏུ་མ་བསྐྱར་བའི་སྟོན་ཏེ་སྤྱི་
 ལོ་ ༡༣༥༡ ལོའི་སྟོན་ལ་ཡིན་པར་གསལ་ལ། འཕྲོ་མགོན་འབའགས་པས་གྲང་གནས་འདིར་སྐྱབ་
 ཐབས་སོགས་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་ཞིག་མཛོད་བ་དང་བསྐྱར་འདུག་ལ་སྐྱར་བྱང་དང་འགྲུང་བྱང་
 རྣམས་སུ་ཚོང་ཏུ་ལྷ་ཁང་རམ་མེ་ཅིང་ཏུའི་པོ་བྲང་ཞེས་གསལ་བ་དང་། འཕྲོ་མགོན་འབའགས་པ་ཐངས་
 གཉིས་བ་སོག་ཡུལ་དུ་མེབས་སྐབས་སྤྱི་ལོ་ ༡༣༤༥ལོ་ཡིན་བ་རྣམས་ཀྱིས་འདི་ཉིད་འཕྲོ་མགོན་
 འབའགས་བ་དང་ལྷན་དུ་མེབས་ཡོད་པ་ཚོད་དཔག་ལུས་ལ། བོད་དུ་བྲངས་བ་ལྟར་ ༡༣༤༩ ལོར་
 བཅོས་ལྷན་བ་གདན་འདྲེན་སྐབས་དམ་བ་འདི་སྐྱར་ཐང་དུ་བཞུགས་འདུག་བ་དང་། འཕྲོ་མགོན་
 འབའགས་བ་དང་བྲང་ལོ་སོ་གསུམ་བ་སྤྱི་ལོ་ ༡༣༤༥ ལོར་སོག་ཡུལ་དུ་མེབས་སྐབས་འདི་བ་ལྷན་དུ་
 མེབས་འདུག་ན། ས་སྐྱར་མེབས་སྐབས་གྲང་། སྤྱི་ལོ་ ༡༣༤༩ ལོར་ ༡༣༤༥ ལོར་གྱི་ལོ་ལྷའི་ནང་ལ་
 ཡིན་པེས་སོ། །གཞན་དམ་བ་འདི་འཕྲོ་མགོན་འབའགས་བ་དང་ལྷན་དུ་སྤྱིར་བོད་དུ་མེབས་ཡོད་མེད་
 དང་། སྤྱིས་སུ་སོག་རྒྱལ་གྱིས་གདན་འདྲེན་ཞུ་བ་ཡིན་མིན་སོགས་ནི་དབྱང་དགོས་པའོ། །

གཞན་འབའགས་བ་ཉོར་ཡུལ་དུ་བྱོན་སྐབས་འདམ་དུ་ཞག་བཅུ་གཅིག་བཞུགས་སྐབས་
 བཀའ་གདན་པས་བ་ནམ་ལྷའའ་འབྲུམ་གྱིས་མཛེས་ཏེ་ཚོས་འབྲེལ་ཞུས་འདུག་བ་དང་། ལྷ་ཁང་ལྷའའ་
 འབྲུམ་གྱིས་སྐབས་དེའི་འབའགས་པའི་མཛོད་པའི་ཆ་ཤས་རྣམས་རྣམ་ཐར་ཚན་བ་གཉིས་སུ་
 བཀོད་ཡོད་པ་ལས།^༥ གཡོན་སྟོགས་ཀྱི་ཁྱིའི་རྩ་བ་མདོན་བ་བས་དུས་བྱས་ནས་དགོ་བཤེས་དང་
 མི་ཚེན་ལ་སྐྱབ་གྲུལ་མིམ་བྱས་ནས་སྟོར་གྱིས་བསྟོར། ཞེས་དང་།^༦ ལྷ་ཁང་ཕྱིད་ཅམ་སོང་ཅ་ན་གླེ་མ་
 རྒྱང་སྟེ་བྱོན་པས། བཀའ་གདན་པས་བ་འདི་གཟིམས་གྲུང་འདིར་འཕྲོ་བ་མིན་ནམ་གསུངས། འཕྲོ་

༥   ས་སྤྱིའི་གདུང་རབས་དོ་མཚར་བང་མཛོད། དཔེ་ཅིང་། ༡༠༥་བ།
 ༦   ས་སྤྱིའི་གདུང་རབས་དོ་མཚར་བང་མཛོད། དཔེ་ཅིང་། ༡༠༤ན་ལ།

ལགས་བགྲིས། དེ་ནས་མངོན་པ་བ། ལྡེ་ཏུ་ཐོག་བ་གཉིས། འདུལ་འཛིན་ཆོས་མགོན། བདག་དང་
ལྷ་ལ་ཁྱེད་ཀླུ་མས་གལ་ཆེ་ཤོས་ཡིན་འདི་མ་བྱས་ན་དཔོན་སློབ་ཤེས་མེ་མེ་བས་བ་ཡིན་གསུངས་
ནས་ཆོག་པ་འཁོར་རྒྱས་བ་ཅིག་མཛད། ཅེས་སྐབས་དེར་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོའི་གསུ་མངོན་པ་བ་
ཞེས་བ་ཞིག་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་མཁས་བ་འདི་ཡིན་ནམ་སྟེ། དེ་ཡང་སྐབས་ཐོག་དེར་རམ་དུས་
སྐབས་དེར་སྐར་ཐང་དུ་མངོན་པའི་གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་ཏུ་ཅང་སྤྲར་བའི་དུས་སྐབས་ཤིག་ཡིན་
པ་དང་། རྣམ་ཐར་སོགས་སུ་འདིའི་མཚན་བརྗོད་སྐབས་མཁས་བ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཞེས་
མཁས་པའི་མིང་གིས་བརྗོད་པ་དང་། མཁས་པའི་མཚན་ཐོགས་སའང་མངོན་པའི་གཞུང་ལ་
མཁས་པའི་ཆ་ནས་ཡིན་པ་ནི་བརྟམས་ཆོས་ཀྱིས་དབགས་ལུས་སོ། །

དབལ་མང་དཀོན་མཚོག་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཆོས་འབྱུང་དུ།² བོ་ཡན་ལྷ་རྒྱལ་པོ་འདིས།
བཙེམ་ལྷན་རིག་པའི་རལ་གྱི་གདན་པར་ས། དེས་མ་ཐུན་རྒྱུ་ལྷ་ནས། ལྷར་ཐང་དུ་བཀའ་འགྲུར་
གྱི་ཐོག་མ་བྱང། ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་ནོར་བ་སྟེ། རྒྱལ་པོ་དེ་སྲིད་ཁྱེད་སྐབས་བཙེམ་ལྷན་བ་
འདས་ནས་ལོ་བཅུ་གཉིས་སོང་ཟེན་ཅིང་། བཙེམ་ལྷན་པའི་རྣམ་ཐར་དུའང་བཙེམ་ལྷན་བ་རྒྱ་ནག་ཏུ་
ཕེབས་པའི་ལོ་རྒྱུས་མི་སྤྲང་ལ། ལྷར་ཐང་བཀའ་འགྲུར་བཞེངས་སྐབས་མ་ཐུན་རྒྱུ་སྤོར་མཁའ་ནི་
འཇམ་སྟེག་ཡིན་པར་ལོ་རྒྱུས་ཀླུ་མས་སུ་ཏུ་ཅང་གསལ་བའི་ཕྱིར་ལོ། །

བཀའ་བརྒྱན་གྱི་ཕྱི་མ་བཞེངས་པའི་རྗེས། ཡིག་ཆ་ཁ་ཤས་སུ་བཀའ་བསྟན་གྱི་ཕྱི་མོ་ཐོག་
མར་བཞེངས་པའི་བཀའ་བཀོད་གནང་མཁའ་གཙོ་བོའམ་བསྟུས་པར་མཛད་མཁའ་བཙེམ་ལྷན་
རིག་རལ་ཡིན་པར་བཤད་འདུག་ནའང་། བཙེམ་ལྷན་པའི་རྣམ་ཐར་དུ་བཀའ་བསྟན་གྱི་ཕྱི་མོ་
བཞེངས་པའི་རྗེས་རྒྱར་ཙམ་ཡང་མི་གསལ་བ་དང་། ལས་ཆེན་གྱི་ཆོས་འབྱུང་དུ།³ བོད་དུ་བསྟན་
འགྲུར་ཐོག་མར་བསྟུས་བ་ནི་འདི་ཉིད་ཡིན་ལ། དུས་ནི་མཁའ་ཆེན་སློབ་བཟང་གྲགས་པའི་སྐབས་
ཡིན་ནོ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྷར་ཡིག་ཆ་ཁ་ཤས་སུའང་འདི་ལྷར་འབྱུང་ལ། མཆིམས་སློབ་བཟང་གྲགས་

² རྒྱ་བོད་རྟོག་སོགས་ལོ་རྒྱུས་ལྷར་ཐང་བརྗོད་པ་གྱིས་བཤུག་པའི་འབལ་སྟེགས། མཚན་ལྡན་མི་རིགས་དཔེ་སྟེན་ཁང་གིས་པར་དུ་
བསྟར། 1940 ལོར། དེབ་གསུགས། 6922 ར།

³ དཔེ་རིང་ལོང་པར་ས། 4622 ར།

བས་སྲི་ལོ་ ༡༣༣༣ ནས་གདན་ས་བཟུང་བ་ཡིན་པས་སྐབས་དེར་བཅོམ་ལྷན་པ་འདས་ནས་ལོ་ ༡༤
སོང་ཟེན་བ་ཡིན་ནོ། །

སྤྱིར་བཀའ་བསྟན་གྱི་སྲི་མོ་ཚོག་མར་བསྟུས་བ་ནས་ལུས་དག་སོགས་ལོ་མང་པོའི་རིང་ལ་
བསྟུབས་བ་ཡིན་པས་བཅོམ་ལྷན་པའི་སྐབས་ནས་འགོ་བཙུགས་ཡོད་པའི་ནའང་མཇུག་གྲུབ་དུས་
ལྟོ། མཆིམས་སློབ་མཐང་གྲགས་པས་གདན་ས་བཟུང་བའི་སྐབས་ཡིན་པ་ལྟོ། སྐབས་དེར་བཀའ་
བསྟན་གྱི་སྲི་མོ་བཞེངས་ཏེ་འཇམ་ལྷ་ཁང་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་མཁའ་མཆིམས་སློབ་མཐང་གྲགས་
བ་ཡིན་པར་ཡིག་ཆ་ཁ་ཤས་སུ་འབྲུང་བའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་བཅོམ་ལྷན་པ་སྲི་ལོ་ ༡༣༠༥ལ་
འདས་པ་དང་། མཆིམས་སློབ་མཐང་གྲགས་པས་སྲི་ལོ་ ༡༣༣༣ ནས་གདན་ས་བཟུང་བ་ཡིན་པས་མ་
མཐའ་ལོ་སུམ་ཅུ་ལྷག་ལ་བཀའ་བསྟན་གྱི་སྲི་མོ་གསར་བཞེངས་གནང་ཡོད་པར་ཤེས་སོ། །

དེབ་སློབ་དུ།^༡ བཅོམ་རལ་གྱིས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བཀའ་རྒྱམས་གྱི་བམ་ཚད་དང་
འགྲུར་བྲང་སོགས་ལའང་དེས་དེས་མཛད། བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཀྱང་སོ་སོར་བྱེ་ནས་ཚན་ཚན་དུ་
བསྟུ་བའི་བསྟན་བཅོས་བསྟན་པ་རྒྱས་པ་བྱ་བའང་མཛད། དེ་རྒྱུ་བཙུན་པ་འཇམ་དབྱུངས་གྱིས་ཡོ་
བྱང་ཚན་ཚན་པོ་བསྟུར། དབྱུས་པ་སློབ་གསལ་ལ་སོགས་པ་ལ་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་འགྲུར་རོ་
ཚོག་བཞེངས་ལ་དཔལ་སྦྲར་ཐང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བཞུགས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་ལན་བསྟུར་
བ་བཞེན། དབྱུས་པ་སློབ་གསལ་བྲང་རྒྱུ་ལེ་ཤེས་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་བསོད་ནམས་འོད་ཟེང་། རྒྱུར་རོ་
བྲང་རྒྱུ་འབྲུམ་གསུམ་གྱིས་འབད་བ་ཆེན་པོས་བཀའ་འགྲུར་བསྟན་འགྲུར་གྱི་སྲི་མོ་བཅོལ་ཞིང་
ལེགས་པར་བཞེངས་ནས། འཇམ་ལྷ་ཁང་ཞེས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བཞུགས་པ་ལས། གཞན་
དུ་ཡང་མང་དུ་མཆེད། ཅེས་ལོ་རྒྱུས་དང་ཚོས་འབྲུང་རྣམས་སུ་ཁ་གཅིག་མཐུན་དུ་འབྲུང་བ་ལྟར།
དམ་པ་འདིས་རང་གི་སློབ་པ་བཅོམ་ལྷན་རིག་རལ་ལ་འགྲོད་བཤགས་གྱི་ཆེད་དུ་སོག་ཡུལ་ནས་
གསེར་དབྱེལ་དང་དར་སོགས་ཡོ་བྲང་ཚན་ཚན་བསྟུར་ནའང་ཐུགས་མཉེས་པ་ཅོམ་ཡང་མ་བྱུང་
བ་ལ། མཐར་སྐྱབ་ཆོ་སྐམ་རྒྱུང་གང་དང་ཤོག་བྲ། ལྷ་གྲུ་བཅས་བསྟུར་བས་ཐུགས་མཉེས་པ་དང་།

༡ ༡༡༠༢༩ན།

བཅོམ་ལྷན་པས་བཀའ་བསྟན་གྱི་བམ་ཚད་དང་། སྡེ་ཚན་དབྱེ་བ། གངས་དང་། བམ་ཚད། འགྲུར་
བྱང་སོགས་དེས་དེས་མཛད་ཅིང་། མདོ་རྒྱུད་སོགས་མ་འདྲིས་པར་གསལ་བར་བྱེད་པའི་བསྟན་
བཅོམ་ཏེ་བསྟན་བརྒྱས་པའི་རྒྱུད་གྱི་ཉི་ལོད་ཀྱི་སོགས་པ་མཛད་པ་དང་། གྲིས་སྤྲུང་པ་འདིས་བསྐྱར་བུ་
སོག་ཡུལ་ནས་བོད་དུ་ཡོ་བྱེད་ཚན་ཆེན་པོ་བསྐྱར་ཏེ། ཉིད་ཀྱི་སློབ་མ་དབུས་པ་ལྟོ་གསལ་སོགས་
ལ་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་འགྲུར་རོ་ཅོག་བཞེངས་ལ་དཔལ་སྣང་ཐང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་
བཞུགས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་ལན་བསྐྱར་བ་བཞིན། དབུས་པ་ལྟོ་གསལ་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་བསོད་
ནམས་ལོད་ཟེར། རྒྱུད་རོ་བྱང་རྒྱལ་འབྲུམ་གསུམ་གྱིས་འབད་པ་ཆེན་པོས་ལོ་མང་པོའི་རིང་ལ་
དབུས་གཙང་མངའ་རིས་སོགས་སྤྲུང་བཀའ་འགྲུར་དང་བསྟན་འགྲུར་གྱི་མ་དཔེ་འཚོལ་བསྟུ་གནང་
ཐོག །བཅོམ་ལྷན་རིག་པའི་གྱི་བསྟན་བརྒྱས་པའི་རྒྱུད་གྱི་ཉི་ལོད་གཞིར་བཟུང་སྟེ་སྡེ་ཚན་དབྱེ་བ་
དང་། བམ་ཚད་དང་འགྲུར་བྱང་སོགས་དེས་པར་མཛད་པ། ལུས་དག་དང་གོ་རིམ་སྒྲིག་པ་བཅས་
སྐྱེད་ལ་འཇེམས་མེད་གྱིས་བཀའ་བསྟན་འགྲུར་གྱི་ཕྱི་མོ་ཆ་ཚང་ཞིག་ལེགས་པར་བཞེངས་ཏེ་སྣང་
ཐང་དུ་འཛོག་གནང་མཛད་པ་ལས་སྣང་ཐང་བཀའ་འགྲུར་དང་། སྣང་ཐང་བསྟན་འགྲུར་ཞེས་པོད་
གངས་ཅན་ལྟོངས་སྤྲུང་བཀའ་བསྟན་གྱི་ཕྱི་མོ་ཐོག་མ་དེ་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། འདི་ཡང་མཁས་པ་འཇམ་
པའི་དབྱེད་ཀྱི་མ་ལུ་དང་བཀའ་བྲིན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

འདིའི་མཚན་གྱི་རྣམས། ཡོངས་གྲགས་སྤྲུང་མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱེད་ཀྱིས་པ་ལྟར་ན་
གདུང་བུས་མཆིམས་ཡིན་པ་འདྲ་ནའང་། བཅོམ་ལྷན་རིག་པའི་རལ་གྱི་འདི་རྣམས་ཐང་དང་པའི་སྡོན་
ཤིང་ལས།¹⁰ ལོང་དུ་བྱངས་པ་ལྟར། དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་འཇམ་རྒྱལ་ཏེ་དང་། དགོ་
བཤེས་འབྲུམ་མེ་དང་། འབྲེ་སྐྱང་བ་གཞོན་རྗོང་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲུང་བྱངས། ཞེས་དང་། ཏེ་འཇམ་སྒྲིག་
ནི་མཛོད་འབྲེལ་མཛོད་པའི་རྒྱུད་མཛོད་པོ་མཁས་པ་འཇམ་པའི་དབྱེད་ཀྱི་མཚན་གྱི་རྣམས་ཡིན་ལ། མཛོད་
གྱི་ཡིག་ཆ་ཁ་ཤས་སྤྲུང་མཛོད་འབྲེལ་མཛོད་རྒྱུད་འབྲེལ་གནང་སྐབས། འཇམ་སྒྲིག་ཟེར་རོ་སོགས་ཀྱིས་བྱངས་

10 བཅོམ་ལྷན་པའི་དཔོན་པོ་བསོད་ནམས་ལྷན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བསྐྱེད་རོང་བཙུན་པ་བསམ་གཏན་བཟང་པོས་
བརྒྱུས་པ། དཔེ་འདྲིང་ལྷགས་པར་མ། 1997

འདུག་པོ། །དཔེར་ན། རྗེ་ཀམ་མེ་བསྐྱོད་དོ་རྗེའི་མངོན་གྱི་འགྲེལ་ཆེན་གྲུབ་བདེའི་དབྱིད་འཛོད། འཇམ་སྐྱེག་ན་མེ།
 འཆི་བ་མེད་པའི་སྲུང་འདས་དང་མེམས་རྣམ་གྲོལ་ཟག་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་སྐྱག་བཅས་སྐྱག་མེད་གྱི་སྲུང་འདས་ཡིན་
 བར་མངོན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སོགས་མང་དུ་འབྱུང་རོ། །༡༽ དབྱུས་བ་སྐོ་གསལ་གྱི་གྲུབ་མཐའ་རྣམས་བར་
 བཤད་པའི་མངོན་ལས།^{༡༡} རིག་བ་དང་གྲོལ་བའི་སྐོ་བས་བ་སྐྱོན་མེད་བ་བརྟེས་བ་འཇམ་པའི་
 དབྱུངས་གྱི་བཀའ་འཛིན་ལས་གཞུང་འདི་ཚོམ་པའི་སྐོ་སྐྱེས་སོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེར།^{༡༢} སྐྱ་བ་
 དན་པའི་སྐྱུན་བ་མ་ལུས་བ་སེལ་བར་མངོན་བ་ལྷ་གྱའི་དགོ་སྐོང་འཇམ་པའི་དབྱུངས་གྱི་ཞབས་
 རུལ་སྐྱེ་སོས་ལེན་ཅིང་། ཞེས་དང་། དེབ་སྐོན་ལས།^{༡༣} མཁས་བ་ཆེན་པོ་འཇམ་པའི་དབྱུངས་
 གྱུང་ཁོང་། །བཙུན་རལ་ཏེ་གི་སྐོ་བ་མ་ཡིན། ཞེས་དང་།^{༡༤} མཁས་བ་ཆེན་པོ་དབྱུས་བ་སྐོ་གསལ་
 ཞེས་གྲགས་བ་དེ་ཡང་། བཙུན་རལ་དང་བཙུན་བ་འཇམ་དབྱུངས་གཉིས་ཀའི་སྐོ་བ་མ་ཡིན།
 ཞེས་དང་། ལས་ཆེན་བཀའ་གདམས་ཚོས་འབྱུང་གསལ་བའི་སྐོན་མེ་ལས།^{༡༥} །སྐྱར་ཐང་གྲ། །
 ཚོམ་བ་མང་དུ་མངོན་བས་བཤད་སྐྱབ་གྱི་སྐོ་བྱེ་བར་གྱུར་ཏེ། བཙུན་ལྷན་རིག་པའི་རལ་གྱི།
 འཇམ་སྐྱེག་བག་ཤི། །དབྱུས་བ་སྐོ་གསལ། སྐྱག་སྐོན་གཞོན་བུ་དཔལ་ལ་སོགས་པའི་གནས་
 མཐའ་དག་ལ་མཁས་ཤིང་། ཞེས་དང་། ཚོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྐོན་ལས།^{༡༦} འཇམ་སྐྱེག་
 བག་ཤི། །རིག་རལ་གྱི་ཏེ་སྐོ་བ་མའི་མཚོག་ཡིན་ཡང་། ཞེས་དང་། མང་ཐོས་སྐྱེས་བྱ་མཚོའི་
 བསྐྱེད་ཅིས་གསལ་བའི་ཉིན་བྱེད་ལས།^{༡༧} །བཙུན་ལྷན་པའི་ཏེ་སྐོ་བ་མའི་མཚོག་ །དབྱུས་བ་སྐོ་
 གསལ་གྱུང་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས་དང་། བཙུན་བ་འཇམ་སྐྱེག་གསལ་འཇམ་ཉེག་སོགས་མང་དུ་བྱོན། ཞེས་
 དང་། མངོན་འགྲེལ་མངོན་པའི་རྒྱན་གྱི་མཚུག་ཏུ་འང་། འཇམ་དབྱུངས་ཞེས་གྲུས་སངས་རྒྱས་

༡༡ ས་སྐྱེའི་ཤིང་ལག་ དཔེ་རིང་། ༡༣ ༣༣། གྲུབ་མཐའ་དེའི་མངོན་བཙུན་གཉིས་པའི་ཚོག་རྒྱང་དང་སོའི་འགྲེལ་གྲུ།
 ༡༢ ༡༣་ན་༣༣།
 ༡༣ རྒྱུ་ལག་༣༣།
 ༡༤ རྒྱུ་ལག་༣༣།
 ༡༥ ༡༤༤་ ལོང་བརྟེན་ལས། དཔེ་རིང་ཤིང་པང་ས། ༡༤༤་ན་༣༣།
 ༡༦ ག་༣་༣༣༡༠༣།
 ༡༧ ༡༤༤་ ལོང་བརྟེན་ལས། དཔེ་གཞུགས་སམ་དེ་བ་གཞུགས། ༡༤༤་ག་༣༣།

བསྟན་ལ་མོས་པ་ལྟར་བྱས་ནས་བཤད་འདི་ནི་བྱས་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། མང་དུ་མོས་པ་ལྡུའི་
 དགོ་སློང་འཇམ་པའི་དབྱངས། །ཞེས་སོགས་ལྟར་ནས་ཐར་སོགས་སུ་མཚན་ལ། དགོ་བའི་
 བཤེས་གཉེན་འཇམ་སྐྱེག་དང་། འཇམ་པའི་དབྱངས། ལྡུའི་དགོ་སློང་འཇམ་པའི་དབྱངས།
 མཁས་པ་ཆེན་པོ་འཇམ་པའི་དབྱངས། བཟུང་བ་འཇམ་དབྱངས། འཇམ་སྐྱེག་ལག་ལི། །བཟུང་བ་
 འཇམ་སྐྱེག་གས་འཇམ་ཉེག །ཞེས་སོགས་འབྲུང་བ་ལས་མཚན་བྱུང་དུ་མཆིམས་སྐྱར་བ་ཞིག་
 མེད་པ་དང་། མཆིམས་ཀྱི་གདུང་རྒྱུད་དུ་མཁས་པ་མང་དག་ཅིག་ཕྱོད་ཡོད་པ་དག་ནི། རྗེ་ཀམ་
 མི་བསྐྱོད་རྗེ་རྗེའི་། མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་གྱུ་བའི་དམིགས་ལོ། །མཛོད་འགྲེལ་དུ་མཛོད་ཀྱི་བརྒྱུད་
 རིམ་སྐབས། སློབ་དཔོན་དེའི་གཉེན་ནས། ་་་ རྗེ་གཡོ། མཆིམས་ལྟ་རྗེ་གོ་ཆ། མཆིམས་
 བཙུན་འགྲུས་མེད་གོ། །མཆིམས་དོན་རྒྱལ། མཆིམས་བཙུན་འགྲུས་རྒྱལ་མཚན། མཆིམས་སློ་
 བརྟན། མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས། མཆིམས་སློ་བཟང་གྲགས། །ཞེས་དང་། ལུ་ཆེན་ཚུ་བ་
 ཁྲིམས་རིན་ཆེན་གྱི་གསལ་ཡིག་ལས།^༡ མཆིམས་ཞང་བཟུང་། མཆིམས་ལྟ་རྗེ་གོ་ཆ། །མཛོད་པ་
 རྗེ་བཟུང་བསྐྱས་པའི་ཁྲུངས་སྟོན་པའི་ཆོག་དེ། མཛོད་འགྲེལ་རྒྱལ་གས་མང་ལྟུག་བར་ཡོད་པ་འདིས་རྗེས་དུ་
 བསྐྱས་པར། རྗེ་བཟུང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ཀྱི་མཛོད་སྐྱི་དོན་དུ་འབྲུང་བ་ལྟར་དོ། ། མཆིམས་བཙུན་
 འགྲུས་མེད་གོ། །མཆིམས་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་མཚན། མཆིམས་བཙུན་འགྲུས་རྒྱལ་མཚན། མཆིམས་
 སློ་གོས་བརྟན་པ། མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས། །ཞེས་སོགས་འབྲུང་བ་ལྟར་ཚང་མའི་མཚན་
 འགོར་མཆིམས་སྐྱར་ཡོད་ལ། མཛོད་འགྲེལ་མཛོད་པའི་རྒྱན་མཛོད་པ་པོ་མཆིམས་ཀྱི་གདུང་
 རྒྱུད་ལས་བྱུང་ཡོད་ཆེ་ནས་ཐར་དང་ཆོས་འབྲུང་སྐྱ་མ་སོགས་སུ་མཚན་བྱུང་དུ་མཆིམས་སྐྱར་
 ཡོད་པེས་ནའང་མཆིམས་སྐྱར་བ་གཅིག་ཀྱང་མི་སྤང་ཞིང་། ད་ལྟ་ཡོངས་གྲགས་སུ་མཆིམས་
 འཇམ་པའི་དབྱངས་ཞེས་མཚན་བྱུང་དུ་མཆིམས་སྐྱར་བའང་དམ་པ་འདི་མཆིམས་ནམ་མཁའ་
 གྲགས་དང་མཆིམས་སློ་བཟང་གྲགས་པ་ཡིན་ཤིག་གིས་འཁྲུལ་གཞི་བྱས་ཏེ་མཚན་བྱུང་དུ་
 མཆིམས་སྐྱར་བ་ཞིག་ལས་འདིའི་གདུང་དུས་མཆིམས་ཡིན་པ་ལ་ཡིད་རྟོན་མེད་པའི་ཁྲུངས་

ལུང་གང་ཡང་མི་འདུག་ན་མཚོན་ཟུར་དུ་མཆིམས་སྐྱུར་བ་དེ་ཡང་མ་དག་ལོག་འབྲམས་སུ་
སོང་བ་ཞིག་གོ་སྟེ་མོ། །

དམ་པ་འདིའི་མཚན་ཟུར་དུ་མཆིམས་སྐྱུར་བ་ནི། གུང་མང་བསྟན་པའི་སློབ་མཛོད་མཛོད་
སློབ་དུ། གཟུགས་མེད་ལྷན་པོ་བཞི་པར་མཆིམས། །གསུངས་ཀྱང་དེ་ནའང་ཟག་མེད་
སློབ། །ཐུན་ཡང་ས་དེས་བསྟན་མིན་ལ། །ཟག་མེད་གང་དུ་སྐྱེས་པའི་ཡིན། །གསུངས་པའི་སྟེང་
ནས་འདི་ལ་དབྱེ། །ཅེས་མཆིམས་སྐྱུར་བའི་ལུང་འདྲེན་མང་དུ་འབྱུང་བ་དང་། དུས་རབས་
བཅོ་བརྒྱད་པའི་སྐབས་ཆར་རྒྱལ་མཁན་པོ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་རྣམས་ལྟ་བུ་ལྟེ་ལེས་འཁྲིལ་གྱི་ཁྱི་
པའི་སྐབས་བཞེངས་པའི་ཤིང་པར་པར་བྱང་རྒྱལ་མཁན་པོ་ཉིད་གྱིས་མཛད་པ་ལས། ཚོས་
མཛོད་རྒྱ་མཚོའི་མངའ་བདག་མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱུངས་གྱིས་མཛད་པའི་མཛོད་འབྲེལ་
ཞེས་འབྱུང་བ་དང་། དུས་རབས་བརྒྱ་དགུའི་རྗེས་གྱི་སོག་པོའི་དགེ་བཤེས་ཚོས་མཛད་པའི་
སོག་པོའི་ཚོས་འབྱུང་རེ་རྩུང་དུ། མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱུངས་སམ་འཇམ་སྐྱེག་པའི་ཞེས་
འབྱུང་བ་དང་། ཨོང་ས་བརྒྱ་གསུམ་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལོ་ ༡༧༩༣ ལོར་བཞེངས་པའི་ཤིང་པར་གྱི་
པར་བྱང་ཨོང་ས་དབང་ཉིད་གྱིས་མཛད་པ་དེར། མཆིམས་གྱི་རིགས་འབྱུངས་འཇམ་པའི་
དབྱུངས་ཞེས་སྟེན་པ་ཕྱོགས་ཁྲུབ་ཅན། །ཞེས་མཆིམས་གྱི་རིགས་ལས་འབྱུངས་པར་བཤད་པ་
རྣམས་ལས་མཆིམས་སྐྱུར་བ་ལྟ་བུ་དུ་ལོས་དུ་ལོས་མཛོད་པའི་ལུང་སྟེན་མ་གཉིས་ཡིན་ལ། གྱི་མ་དག་
གིས་དེ་ཉིད་ལ་ལུངས་གཏུགས་ནས་དམ་པ་འདིའི་མཚོན་ཟུར་དུ་མཆིམས་སྐྱུར་བ་ཡིན་ནམ་
སྟེ་སྟེ་མ་དག་པར་ཤོང་དུ་བཤད་ཟེན་པ་ལྟར་ལོ། །

གཞན་ཡང་མཚན་གྱི་འབྲི་ཚུལ་ལ། འཇམ་སྐྱེག་པའི་ལོ། འཇམ་གཤག་པའི་ལོ། འཇམ་གཤག་ལོ། འཇམ་
གཤག་པའི་ལོ། འཇམ་དགཤག་པའི་ལོ། བཅོན་པ་འཇམ་སྐྱེག་གས་འཇམ་ཉེག་སོགས་ཀྱང་འབྱུང་མོད། འདི་
དག་ལས་འཇམ་གཤག་སོགས་ཁ་ཤས་ཀི་ཡིག་ལོར་ཡིན་པ་འདྲ་ཞིང་། མང་ཚོས་སྐྱེ་སྐྱུབ་རྒྱ་མཚོའི་
བསྟན་ཅིས་སུ། གུར་མཁུན་དོལ་བུ་ལེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སློབ་མཛོད་པོའི་གས་སུ་འཇམ་

༡༧ མང་ཚོས་སྐྱེ་སྐྱུབ་རྒྱ་མཚོའི་བསྟན་ཅིས་གསལ་བའི་ཉིན་ལྟེང་། དཔེ་གཟུགས་སམ་དེ་བུ་གཟུགས། ༡༧༠༩།

སློབ་འཇམ་སྒྲེལ། །སྤར་ཐང་པ་མཆིམས་སློབ་ཐང་གྲགས་པ་ཞེས་འཇམ་སློབ་ནམ་འཇམ་སྒྲེལ་ཞེས་
པ་ཞེག་འབྲུང་བ་ནི་མཁམ་པ་འཇམ་པའི་དབྱངས་མིན་པར་ངེས་ཏེ། ས་སྐུའི་གཏུང་རབས་ངོ་
མཚར་བར་མཛོད་ལས།¹⁰ སློབ་དཔོན་གྲགས་པ་གཞོན་ལུ་བྱ་བ་འཇམ་དབྱངས་སློབ་པོར་གྲགས་
པ། ཞེས་འཇམ་སློབ་ལུ་གྲགས་པའི་མཚན་དངོས་ལ་གྲགས་པ་གཞོན་ལུ་ཞེས་པས་ཤེས་ལ། ལོ་
དུས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཀྱང་མཁའ་དོལ་བུ་པ་དབྱང་ལོ་བཅུ་གསུམ་མམ་བཅུ་དུག་གི་སྐབས་སྐྱེ་སློབ་
འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ་ལས་རྗེ་རྗེ་སྲིད་བ་སོགས་གསལ་འདུག་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༣༠༥ ལོ་ ༡༣༠༥
བར་ནས་ཡིན་པ་དང་། སྐྱེ་སློབ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ་ནི་སྐྱེ་སློབ་ལྷན་འབྲེལ་གྱི་ཆ་བོ་དང་།
བཙེམ་ལྷན་པའི་རྣམ་ཐར་དུ། གཙོད་ཀྱི་གདམས་པ་ནམ་མཁའ་ལོ་འབྲེད་ཅེས་བྱ་བ་ལབ་ཀྱི་སློབ་
མའི་ཟབ་མའི་གནད་བཙེམ་ལྷན་རལ་གྱིས་བཀོད། སྐྱེ་སློབ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་། །སྐྱེ་སློབ་འཇམ་
དབང་གྲགས་པ་ལས་སྐྱེ་སློབ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་རྒྱལ་ལམ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ནི་འདིའི་མཚན་གྱི་རྣམ་བཤངས་
ཡིན། །ལ་གནད། ཞེས་འབྲུང་བ་ལྟར། འདི་དང་སྐྱེ་སློབ་ལྷན་འབྲེལ་དང་མཁམ་པ་འཇམ་པའི་
དབྱངས་གསུམ་ག་བཙེམ་ལྷན་པའི་སློབ་པ་ཡིན་ཞིང་། མཁམ་པ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་ཀུན་
མཁའ་ལ་ཚོས་འབྲེལ་གསལ་ལོད་ཆེ་དེ་རྗེས་ནས་ཡིན་དགོས་པས་ལོ་དུས་དང་གནས་བབས་ཀྱི་
ཆ་ནས་ཀྱང་མི་འགྲིག་གོ།

མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་དང་འདི་གཉིས་གང་ཟེག་གཅིག་མིན་པ་ནི། ལོང་དུ་བཛོད་པ་
ལྟར་འདི་ཉིད་སོག་པོའི་ལོང་མ་བྱུ་ཡན་ལུས་མཚོད་གནས་སུ་བཀྱར་དུས་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༣༡༣ ལོའི་
རྗེས་སུ་ཡིན་པས་འདིའི་སྐབས་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་པ་ཤེས་ནས་ལོ་ཉིར་བཏུན་བྱིན་
འདུག་གོ། །མཛོད་འབྲེལ་མཛོད་པའི་རྒྱན་གྱི་སྐུར་བྱང་དུའང་། གངས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གནས་
བཞུན་ཆེན་པོ་། །ལས་ཆེན་ཀུན་དགའི་ཚོས་འབྲུང་གསལ་བའི་སློབ་མེ་ལས།¹¹ ལྷར་ཐང་པའི་བླ་མ་རྣམས་ཀྱང་
ཚོགས་སུ་གནས་བཞུན་སྐུན་དངས་པ་ཙམ་ལས་མི་མཛད་དེ། ལུགས་གཙོགས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོས་སློག་ཏུ་གསོལ་

10 དཔེ་རིང་། ༡༧༠ན་༣ན།
11 དཔེ་རིང་གིང་བར་མ། ༡༧ ༣བ་༣ན།

བ་འདེབས་པར་མཛད་པས། འགྲོ་བའི་གསོལ་སྐྱེན་དུ་གྱུར་ཏོ། །འདི་དག་ནི་གནས་བརྟན་ཆེན་པོའི་རྣམ་འཛུལ་
 མཆིམས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་ལས་བྱུང་བ་ལྟར་གྱིས་པོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་འདི་ཉིད་གནས་བརྟན་
 བརྟུག་གི་ཡ་གྲུལ་དུ་གྲགས་པས་གནས་བརྟན་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། །མཆིམས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་
 སོགས་པའི་ཞབས་རྒྱལ་རྣམས་མེད་པ་སྤྱི་པོས་ལེན་པ་ཞེས་པའི་མཆིམས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 པ་ནི་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཡིན་པ་དང་། འཇམ་སྤེལ་གསལ་མཁས་པ་འཇམ་པའི་དབྱངས་
 བེ་བཙོམ་ལྡན་རིག་རལ་གྱི་སློབ་མ་ཡིན་ཞིང་། མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ལེ་བཙོམ་ལྡན་རིག་
 རལ་གྱི་སློབ་མ་ཡིན་པ་ནི། བཙོམ་ལྡན་པའི་རྣམ་ཐར་དུ།¹⁷ ཁོང་ཉིད་བསྟེན་བར་རྫོགས་སྐབས།
 དབྱུང་ཉི་མ་ལ་མཁའ་བོ་དང་། མཁའ་ཆེན་མཆིམས་ལ་ལས་ཚོག། གློ་སྟོན་གྱིས་གསང་སྟོན་
 བྱས་ནས་དགའ་བ་གདོང་དུ་བསྟེན་བར་རྫོགས། ཞེས་དང་།¹⁸ མཁའ་ཆེན་མཆིམས་ལ་འདུལ་
 བ་མདོ་ཅ། ..... ཟེ་བརྟན་མའི་ཚོ་ག་ཞུས། ཞེས་སོགས་འབྱུང་བ་ལྟར་མཆིམས་ནམ་མཁའ་
 གྲགས་ལས་ཟབ་ཚོས་གང་མང་ཞུས་འདུག་པ་དང་། བཙོམ་ལྡན་བ་དགུང་ལོ་སོ་དུག་གི་སྐབས་
 མཆིམས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བཀའ་མངགས་ལྟར། མཁས་པ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་
 བཙོམ་ལྡན་བ་སྤར་ཐང་དུ་གདན་ཤངས་པ་གོང་དུ་བཙོམ་ལྡན་པའི་རྣམ་ཐར་ཤངས་པ་ལྟར།
 མཁའ་ཆེན་མཆིམས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་གོང་གི་མཁའ་ཆེན་མཆིམས་ནི་མཆིམས་ནམ་
 མཁའ་གྲགས་ཡིན་ལ། ས་སྐུའི་གདུང་རབས་ངོ་མཚར་བང་མཛོད་ལས། འགྲོ་མགོན་འཕགས་
 པས་སོག་ཡུལ་ནས་བོད་དུ་ཕྱིར་ལེབས་ཏེ་སློབ་ཤིང་སྟེན་ཅིག་ལས་ཟབ་ཚོས་གང་མང་ཞུས་པར་
 བརྗོད་སྐབས།¹⁹ སྤར་ཐང་པའི་མཁའ་བོ་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་དང་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར།
 སྐབས་དེར་སྤར་ཐང་གི་གདན་ས་འཛིན་མཁའ་རྣམས་ལ་མཁའ་ཆེན་དང་མཁའ་བོ་ཞེས་བརྗོད་
 ཟུས་ལྟར་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱང་སྤར་ཐང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཡོད་པས་ན་

17 བཙོམ་ལྡན་རིག་པའི་རལ་གྱི་སློབ་མ་དང་པོའི་རྣམ་ཐར་པའི་ལྗོད་ཤིང་། བཙོམ་ལྡན་པའི་དགོན་པོ་བསོད་ནམས་སྐྱེན་པོ་ཤེས་རབ་གྱི་རྒྱལ་
 མཚན་གྱིས་བསྐུལ་ཏེ་བརྟན་པ་བསམ་གཏན་བཟང་པོས་བརྟམས་ས། དཔེ་འབྲིང་ལྷགས་པར་ས། 139ན།
 18 འབྲུག་
 19 དཔེ་འབྲིང་། 104བ3ན།

མཁམ་ཚེན་ཞེས་བཟོད་པ་ཡིན་ཞིང་། སྐྱོ་སྐྱོན་སྐྱོན་ལམ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ནམ་ཐང་སོགས་སུའང་
 ༡༥ ། གནས་ལྷ་མཁེན་པས་མཁམ་པོ་དང་། མཆིམས་ཐམས་ཅད་མཁེན་པས་སྐྱོབ་དཔོན་མཛོད་
 བས་དགོ་ཚུལ་བསྐྱབས། ཞེས་དང་། མཆིམས་སྐྱོ་བཟང་གྲགས་པའི་མཛོད་འབྲེལ་མཆིམས་
 མཛོད་རྒྱུང་བར་གྲགས་པ་ལས། ༡༦ ། འཇིག་རྟེན་ཀུན་ལ་ཐམས་ཅད་མཁེན་པར་གྲགས། །སངས་
 རྒྱས་མཆིམས་ལ་གྲུས་པས་འདིར་བྱལ་འཆོལ། ཞེས་འབྲུང་བ་ལྟར། མཆིམས་ཐམས་ཅད་
 མཁེན་པ་ནི་སྐབས་དེར་མཆིམས་ནམ་མཁམ་གྲགས་ལ་ཡོངས་གྲགས་སུ་བཟོད་པ་ཡིན་
 བོ། །བཀའ་གདམས་ཚོས་འབྲུང་གསལ་བའི་སྐྱོན་མེ་ལས། ༡༧ ། ཚོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་རྟེན་ག་
 ཚེན་ལ་སོགས་པའི་ཚོམ་པའང་མང་ཏུ་མཛོད་དོ། །ཡོངས་ལ་མཆིམས་ཐམས་ཅད་མཁེན་པ་
 ཞེས་གྲགས། ཞེས་འབྲུང་ལ། བཅོམ་ལྡན་པའི་ཚོས་མངོན་རྒྱལ་གྱི་མེ་ཏོག་ ༡༨ ། གི་མཚུག་ཏུ་
 བཅོམ་ལྡན་པའི་སྐྱོབ་མ་གཞོན་ཏུ་དཀོན་མཆོག་གིས་ཚོས་མངོན་པའི་བརྒྱུད་རིམ་གསུང་
 སྐབས། སྐྱོ་སྐྱོན། དེས་བཅོམ་ལྡན་རལ་གྱི་ལ་གསུངས། དེས་གཞོན་ཏུ་དཀོན་མཆོག་ལོ། ཞེས་
 པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐྱོ་སྐྱོན་ནི་སྐྱོ་སྐྱོན་གྲགས་འབྲུམ་ཡིན་ལ། སྐྱོ་སྐྱོན་གྲགས་འབྲུམ་ནི་སྐྱོར་ཐང་ཏུ་
 མཆིམས་ནམ་མཁམ་གྲགས་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་སོག་མར་བརྟལས་ཏེ་བྱུང་བའི་མཁམ་པ་སོག་
 མའི་གས་དང་། མཆིམས་ནམ་མཁམ་གྲགས་ཀྱི་སྐྱོབ་མ་དང་། བཅོམ་ལྡན་རིག་རལ་བསྐྱེན་
 རྩོགས་སྐབས་ཀྱི་གསུང་སྐྱོན་སྐྱོབ་དཔོན་དང་། རྣ་མ་ཡིན། ལུ་ཚེན་ཚུལ་ཁྲིམས་རིན་ཚེན་
 སོགས་ཀྱི་གསན་ཡིག་ཏུའང་། ༡༩ ། རྒྱལ་སྲས་ཞི་བ་སྐྱའི་བསྐྱབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་ལུང་སོབ་
 པའི་བརྒྱུད་པ་ནི། ..... སངས་རྒྱས་སྐོམ་པ་མེད་པའི་སྐབས། མཆིམས་ནམ་མཁམ་གྲགས། སྐྱོ་
 སྐྱོན་སྐྱོན་ལམ་ཚུལ་ཁྲིམས། བཅོམ་ལྡན་རིག་པའི་རལ་གྱི་ སྐྱོ་སྐྱོན་ལྷག་འབྲུམ། སྐྱོ་སྐྱོན་གྲགས་

༡༥ དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོབ་མ་བྱུང་འདི་དགོ་སྐྱོང་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་དབལ་སྐྱར་ཐང་ཏུ་མཛོད་པ་ལས། དཔེ་རྒྱང་གིས་མ། ༡༠བཅན།
 ༡༦ དཔེ་རིང་། ༡ནམན།
 ༡༧ དཔེ་རིང་། ༡༥༥ནམན།
 ༡༨ དཔེ་འབྲིང་གྲགས་པར་མ། ༣༤༥བཅན།
 ༡༩ ལུ་ཚེན་ཚུལ་ཁྲིམས་རིན་ཚེན་གྱི་གསན་ཡིག་དཔེ་རིང་གིས་མ། ༡༥༥ནམན།

བ་རྒྱལ་མཚན། དོལ་པོ་ཀུན་མཁུན་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན། ཞེས་གསལ་ཡིག་གཞན་དུའང་འདི་
ལྟར་འབྲུང་བ་དང་། དེ་བ་སློན་སོགས་གོང་དུ་བྲངས་བ་ལྟར་མཁས་པ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ནི་
བཙེམ་ལྟན་རིག་རལ་གྱི་སློབ་མ་ཡིན་པ་ཏུ་ཅང་གསལ་ལ། མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ནི་
བཙེམ་ལྟན་པའི་སྐྱེ་མ་ཡིན་ན་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་དང་མཁས་པ་འཇམ་པའི་དབྱངས་
གཉིས་གང་ཟག་གཅིག་ཡིན་པར་བཤད་པ་དེ་ནི་ལོར་བའོ། །

གཞན། རྗེ་ཀམ་མི་བསློང་དོ་རྗེའི་། ༡༥༠^༡-༡༥༥^༢ །མདོད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་གྲུབ་བདེའི་
དབྱིད་འཛོལ་དུ། གང་གི་ཆེས་བརྒྱད་ལ་ཉག་ཏུ་བསྟེན་གནས་ལ་གནས་པར་བྱའོ་ཞེས་སློན་ཡང་
དག་པར་སྒྲངས་བ་དེས་ནི་ཟན་ཚོས་ནས་ཀྱང་མཚོས་པར་བྱའོ་ཞེས་བ་འདི་ལ་གྲེ་སྐྱེ་རང་ལུགས་
གྱི་འགྲེལ་ཚུལ་ཞིག་དང་། མཆིམས་ཆེན་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས་དང་། མཁས་པའི་དབང་པོ་
འཇམ་མཉེན་སོགས་གྱི་མདོ་སྟེ་པའི་ལུགས་སུ་སློང་བ་དང་། ཞེས་དམ་བཤེ་གཉིས་སོ་སོ་ནས་
བགྲངས་འདུག་པ་དང་།

གཞན་ཡང་ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་དོ་མཚར་བང་མདོད་ལས།^{༡༠} དེ་ནས་དགྲུང་ལོ་སུམ་ཅུ་
ཅ་གསུམ་པ་མེ་མོ་ཡོས་ལ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོས་གདན་འདྲེན་གྱི་གསེར་ཡིག་བཞུག་ཆེ་བས་གོང་
ལ་མེབས། ཞེས་འགྲོ་མགོན་ཚོས་རྒྱལ་འབགས་པ་གྱི་ལོ་ ༡༣༢^༡ ལོར་། ར་ལགས་ཆེ་ཉན་གྱི་བསྟན་
ཅིས་ཀུན་བཏུས། ༡༤༡^༢ རྗེ། ས་སྐྱལ། འབགས་པ་སྣ་སྒྲར་ཡང་སོག་ཡུལ་དུ་མེབས། །སོག་ཡུལ་དུ་ཐངས་
གཉིས་པ་མེབས་སྐབས་འདི་ཉིད་ལྟན་དུ་ཡོད་པར་གོང་དུ་བཤད་ཟེན་བ་ལྟར། སྐབས་དེར་
མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་གྱིས་སྐྱར་ཐང་གི་གདན་ས་བཟུང་སྟེ་འཆད་ཉན་གྱིས་སློང་བཞུག་པའི་
དུས་ཡིན་ཞིང་། ཞོང་སོག་ཡུལ་དུ་མེབས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་རྣམ་ཐར་སོགས་སུ་མི་འབྲུང་བ་དང་།
འགྲོ་མགོན་ཚོས་རྒྱལ་འབགས་པས་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཚུ་མིག་ཚོས་འཁོར་གྱི་གྲལ་
གཙོར་གདན་ལྷུ་གཙང་ཡོད་པར་མ་ཟད། གོང་དུ་བྲངས་བ་ལྟར། མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ལས་
ཟབ་ཚོས་གང་མང་ལུས་ཉེ་སྒྲ་མར་བཀུར་འདུག་ན་འབགས་པའི་ཞབས་སྟེར་སོག་ཡུལ་དུ་མེབས་

༡༠ དཔེ་རིང་། ༡༠ རྗེ་ལ།

མི་སྲིད་དོ། །འདི་དག་གིས་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་དང་མཁམས་པ་འཇམ་པའི་དབྱུངས་གཉིས་
གང་ཟག་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པ་སེལ་རུས་སོ། །

མཆིམས་སློབ་ཟུང་གྲགས་པ་དང་གང་ཟག་གཅིག་མིན་པ་ནི། བཙུག་ལྷན་པ་དགྲུང་ལོ་སོ་སྟེན་གྱི་
ཕྱི་ལོ་ ༡༣༤༣ ལོར་སྐར་བུ་གདན་འདྲེན་ཞུ་མཁན་གྱི་གས་སུ་མཁམས་པ་འཇམ་པའི་དབྱུངས་
ཡོད་པ་གོང་དུ་བཛོད་ཟིན་པ་ལྟར་དང་། འགྲོ་མགོན་འབའགས་པ་དགྲུང་ལོ་སོ་གསུམ་པ་སོག་ཡུལ་
དུ་ཐེངས་གཉིས་པ་མེབས་དུས་ཕྱི་ལོ་ ༡༣༤༦ ལོ་ཡིན་པ་དང་སྐབས་དེར་མཁམས་པ་འཇམ་པའི་
དབྱུངས་ལྷན་དུ་ཡོད་ན། མཆིམས་སློབ་ཟུང་གྲགས་པ་ཕྱི་ལོ་ ༡༣༤༩ ལོར་འཇུངས་པ་ཡིན་པས་དེ་
གཉིས་གང་ཟག་གཅིག་ཡིན་པར་བཤད་པ་དེ་ནོར་བཤོ། །གཞན་མཆིམས་སློབ་ཟུང་གྲགས་པས་
མཛད་པའི་མཛོད་འགྲེལ་གྱི་མཚན་ལ་ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་དང་མཆིམས་མཛོད་རྒྱུད་བར་
གྲགས་པ་དེ་ཡིན་ལ། མཁམས་པ་འཇམ་པའི་དབྱུངས་ཀྱི་མཛོད་འགྲེལ་གྱི་མཚན་ལ་མངོན་པའི་
རྒྱན་ཞེས་ཡོད་ན་བརྟམས་པའི་བསྟན་བཙུན་གྱི་ཆ་ནས་ཀྱང་དེ་གཉིས་གང་ཟག་གཅིག་མིན་པར་
གསལ་ལོ། །འདི་དག་གིས་མཁམས་པ་འཇམ་པའི་དབྱུངས་ཉིད་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་དང་
མཆིམས་སློབ་ཟུང་གྲགས་པ་གང་རུང་དང་གང་ཟག་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ནི་ནོར་བར་ཤེས་སོ། །

གཞན་འདིར་ཇུངས་ཏ་ཅང་གསལ་ཤོས་ཤིག་ནི། རྗེ་ཀམ་མི་བསྟོད་རྗེ་རྗེའི་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་
ཆེན་གྲུབ་བདེའི་དབྱིད་འཛོ་རུ། མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱི་མཛོད་འགྲེལ་དང་མཁམས་པ་
འཇམ་པའི་དབྱུངས་ཀྱི་མཛོད་འགྲེལ་མངོན་པའི་རྒྱུ། མཆིམས་སློབ་ཟུང་གྲགས་པའི་རྟེན་གསུམ་
སོ་སོ་ནས་ལྷུང་བརྒྱུག་འགྲུབ་དངས་འདུག་པ་དང་། དཔེ་མཚན་གཅིག་ནི། དེས་རང་འགྲེལ་
དུ། གང་ཞེག་བསྐབ་པའི་གཞི་གང་སྤྱད་བར་གྱེད་པ་དེ་ནི་དེའི་སྟོད་པ་ཞེས་གསུང་བར་ཟད་ཀྱི།
ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྟོམ་པ་ལ་གནས་པར་འདུའོ། །ཞེས་པ་འདི་ལ་མཆིམས་གོང་འོག་འཇམ་སྟེག་ལ་
སོགས་པས་ཀྱང་རྗེ་ལྷ་བར་འདི་པའི་འདོད་པ་མ་གོ་བར་འདུག་པས་བཤད་ན། ཞེས་པ་འདིའི་
མཆིམས་གོང་འོག་འཇམ་སྟེག་ཅེས་པས་ཀྱང་དེ་གཉིས་དང་གང་ཟག་སོ་སོ་ནས་ཡིན་པ་ཤེས་
པར་མ་ཟད་འཇམ་སྟེག་མཆིམས་ཀྱི་གདུང་རུས་མིན་པའང་གསལ་བར་ཤེས་རུས་ཏེ། འདིའི་

མཆིམས་གོང་མ་ནི་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་དང་། མཆིམས་ལོག་མ་མཆིམས་སྒོ་བཟང་གྲགས་པ་ཡིན་ཞིང་། འཇམ་སྒྲིག་མཆིམས་ཀྱི་གདུང་རྒྱུད་ལས་བྱུང་ཆེ་མཆིམས་གོང་ལོག་གསུམ་གྱིས་སམ། མཆིམས་གསུམ་གྱི་ཞེས་གསུངས་ངེས་ན་འའད་དེ་ལྷ་ར་མ་གསུངས་པར་འཇམ་སྒྲིག་མཆིམས་ཅན་ལས་ལོགས་སུ་བཀའ་འདུག་པས་སོ། །

བཟུང་བཅོས་ཅི་མཇེད་ཀྱི་སྐོར། འདིས་མཇེད་པའི་མཇེད་འགྲེལ་མངོན་པའི་རྒྱུན་ནི་དེར་སང་བཤད་བྱ་རྣམས་སུ་མོས་བསམ་གནང་ས་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་སྤྱང་ཡོད་ལ། གཞན་སོག་ཡུལ་དུ་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ལྷོ་ལྷ་བསྡུས་པ་ཞིག་ཀྱང་བཅུམས་པར་བཤད་པ་ལས་གཞན་མ་ངེས་སོ། །

འདིས་ལྷ་མ་སུ་དང་སུ་བཞེན་པ་ནི། བཅོས་ལྷན་རིག་རལ་གྱི་སྒོ་བ་མ་ཡིན་པ་གོང་དུ་དངས་པའི་ལུང་ལུངས་རྣམས་སུ་གསལ་ཞིང་། མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་འདུག་པ་ནི་མཇེད་འགྲེལ་མངོན་པའི་རྒྱུན་གྱི་སྤྱར་བྱང་དུ། གངས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གནས་བཞུན་ཆེན་པོ་མཆིམས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཞབས་ཀྱི་རུལ་རྩྭ་གཤམ་མེད་པ་སྤྱི་བོས་ལེན་པ་མང་དུ་མོས་པ་ལྟའི་དགོ་སྐོར་འཇམ་པའི་དབྱངས། ཞེས་བསམ་ཤེས་ལུས་པ་དང་། སྐྱོ་སྐྱོན་སྐྱོན་ལམ་ཚུལ་སྤྲིམས་ནི་བཅོས་ལྷན་པའི་ལྷ་མ་ཡིན་པ་དང་སྐབས་དེར་བཞུགས་ཡོད་པས་ཆོས་འགྲེལ་ཞུ་ཡོད་ངེས་ལ། མཇེད་འགྲེལ་གྱི་སྤྱར་བྱང་དུ། རྒྱལ་བའི་བསྐྱེད་པ་ལྷ་བརྒྱ་མག་བདུན་པའི་མཐར་ཉེ་བ་ན། ཤེས་བྱ་རྣམས་པར་འབྱེད་པའི་སྐོ་གྲོས་མཚུངས་པ་མེད་པས་ཐུབ་པའི་བསྐྱེད་པའི་རྒྱལ་མཚན་འཛིན་ཅིང་། ཐུགས་ཇེ་དང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་བཟང་པོས་སྐྱེ་དགུ་རྣམས་སྤྲིན་ཅིང་གྲོལ་བར་མཇེད་པ་ལྷ་མ་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་པའི་ལྷ་མ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ནི། སྐྱོ་སྐྱོན་གྱི་གསལ་ཡིག་ལས། ^{༡༡} ལྷ་མ་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་ལན་གསུམ་ཐོབ། སོགས་གསལ་ཡིག་དང་ཆོས་འབྱུང་རྣམས་ཐར་རྣམས་སུ་སྐབས་དེར་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་འཕགས་པ་ཞེས་པ་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པའི་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་མཚན་ལྟ་བུར་སྐྱོད་ཀྱིན་ཡོད་པ་དང་། ལྷ་མ་ཐང་བརྒྱད་པ་སྐྱོ་སྐྱོན་སོགས་ཆེ་རྒྱ་པལ་ཆེ་བས་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་

༡༡ དཔེ་འབྲིང་། ལག་ཐུག་མ་འབྲུ་ཚ། ༡་བཤད།

འཕགས་པའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་འདུག་ན། མཁས་པ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ས་སྐྱར་བཞུགས་པ་དང་
འཕགས་པའི་ཞབས་ལྷིང་སོག་ཡུལ་དུ་འང་ཕེབས་འདུག་པས་འཕགས་པ་ལ་ཚོས་འབྲེལ་གསལ་
ཡོད་པའི་ན་འགོ་མགོན་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་བསྟན་བཅོས་ཁ་གས་སུ་བརྗོད་
བ་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་བ་ཁོང་གི་སྒྲ་མའི་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་པས་བཅོམ་ལྡན་རིག་རལ་ཡིན་ཀྱང་སྲིད་
ན་དཔྱད་དོ། །

འདིའི་རྒྱལ་མའི་རྒྱལ་ལ། དབྱས་པ་སྐོ་གསལ་འདིའི་སྐོ་བ་མ་ཡིན་པ་ནི་གོང་དུ་དེ་བུ་སྟོན་
སོགས་དངས་པ་ལྟར་དང་། དབྱས་པ་སྐོ་གསལ་གྱི་ཀྱུ་བ་མཐའ་རྣམ་པར་བཤད་པའི་མཛོད་ལས་
ཀྱང་།⁹⁷ རིགས་པ་དང་གོལ་བར་སྐྱེ་བའི་སྐོ་བས་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲུབ་པའི་སྐོན་མེ་ཆེན་པོ་
བརྟེན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལོ་གས་ཐམས་ཅད་དུ་གསལ་བ་དང་། སྐྱེ་བ་དེ་པའི་སྟོན་
བ་མ་ལུས་པ་མེལ་བར་མཛོད་པ་འགྲུའི་དགེ་སྲོང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ཞབས་རུ་ལ་སྤྱི་བོས་
ལེན་ཅིང་། ཞེས་འབྲུང་ལྟར་ཡིན་པ་དང་། གཞན་མཁས་པ་སུ་དང་སུ་བྱོན་མིན་སོགས་གསལ་
པོ་ཞིག་མེད་དོ། །

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་ཀྱི་མཛོད་འབྲེལ་མངོན་པའི་རྒྱན་གྱི་སྟོན་སྟེང་དུ།⁹⁸
མཆིམས་སྐོ་བཟང་གྲགས་པ་མཁས་པ་འདིའི་སྐོ་བ་མ་ཡིན་པར་བཤད་ནའང་། མཆིམས་སྐོ་བཟང་
གྲགས་པའི་མཛོད་འབྲེལ་གྱི་མཚོད་བརྗོད་སོགས་སུ་མཁས་པ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་མཚན་
རྒྱར་ཅམ་ཡང་མི་སྣང་བ་དང་། སྤྱིར་སྒྲ་མ་ཐམས་ཅད་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཚོད་བརྗོད་སོགས་སུ་
འབྲུང་བའི་དེས་པ་མེད་ནའང་། འདིར་མཛོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཚོམ་པའི་སྐབས་ཡིན་པ་དང་། མཁས་པ་
འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་མཁས་པའི་མཚན་ཐོགས་པའང་མཛོད་ལ་མཁས་པའི་ཆ་ནས་ཡིན་པར་
གོང་དུ་བཤད་ཐེན་བ་ལྟར། འདི་མཁས་པ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་ཚོས་འབྲེལ་ཡོད་ཆེ་མཛོད་ཀྱི་
སྐོར་ནས་གསལ་ཡོད་པར་བཤད་མི་དགོས་པས་མཚོད་བརྗོད་སོགས་སུ་མཁས་པ་འཇམ་པའི་

97 ས་སྐྱའི་ཤིང་བད། 93²ན3ན།

98 བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་གི་ས་3004 ལོར་ལྷ་ལིར་དབང་བསྟན་བློན་བླ་མ། 3²ག93ན།

ཞིག་ཡིན་ཆེ་ལུང་འཛེན་དག་ལ་མཛུགས་ཤིང་། །

མཆིམས་མཛོད་ཆེ་བ་ནི་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱིས་མཛོད་པའི་མཛོད་འགྲེལ་རྒྱས་པ་
 ཞིག་ཡོད་པར་བཤད་པ་དེ་ཡིན་ལ། མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱིས་མཛོད་པའི་མཛོད་ཀྱི་
 བསྟུན་དོན་དབྱ་མེད་འབྲུ་ཚ། དཔེ་ཆ་ལྷ་ཚད་མ་ཤོག་གུངས་སོ་གཉིས་ཡོད་པ་ཞིག་ལག་སོན་
 ལྷུང་ན་འདྲ། འདིས་མཛོད་པའི་མཛོད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱས་པ་དེ་ཉིད་དཔེ་རྒྱུན་ཉ་ཅང་དགོན་པས་ཚོལ་བ་
 མང་དུ་བྱས་ཀྱང་འག་སོན་མ་ལྷུང་ལ། རྗེ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛོད་འགྲེལ་རྒྱས་པ་ཞིག་མཛོད་པར་ཚོས་
 འབྲུང་སོགས་སུ་འབྲུང་སྟེ། ལས་ཆེན་ཆོས་འབྲུང་།¹⁶ ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེན་ལ་
 སོགས་པའི་ཚོམ་པའང་མང་དུ་མཛོད་དོ། །ཞེས་དང། ལྷུབ་བརྒྱད་ཤིང་ཉ་བརྒྱད་ཀྱི་ལྷུང་བ་བཛོད་
 པ་ལས། ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཆིམས་མཛོད་མཛོད་ཅེས་དང། མཆིམས་སློ་
 བཟང་གྲགས་པའི་མཛོད་འགྲེལ་ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོའི་གནས་གསུམ་པར། ཉེ་འོག་བཞི་ཚངས་
 ཆེན་རྣམས་འདུན་ན་འདོན་པ་དག་ལས་ཆེ་དང་ལུས་ཀྱི་ཚད་དང་རྟོག་པ་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་
 བ་དད་པས་ས་གཞན་ཡིན་པའི་སྲིར་གནས་རིས་བརྟུ་བདུན་ཡིན་འོ་ཞེས་ཟེར་ལ། ལ་ཆེ་བ་ནི་
 མདུན་ན་འདོན་ལས་བང་རིམ་ལྟར་ལྷུང་ཟང་འཕམ་གས་པས་ན་གནས་ཀྱིས་གཞན་མེད་པའི་སྲིར་
 བརྟུ་བྲུག་གོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྐུ་མཆེད་ནི་འོག་མེན་སྐུག་པོ་བཞོད་པ་དང་བཙོ་བརྒྱད་དུ་བཞེད་
 དོ། །མདོ་ལས་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་འབྲུང་བ་ནི་སྤེ་ཚན་གྱི་དང་པོ་སྤྱི་མིང་ཡིན་ཞེས་མཆིམས་ཆེན་པོ་
 གསུང་དོ། །ཞེས་དང། འགྲེལ་བར། ལྷ་ཐམས་ཅད་འཕགས་པའི་སྐྱད་དུ་སྤྱོད་ཞེས་པ་ནི་གཞུགས་
 ཀྱི་ལྷ་སྟེ་བརྟུན་ཚིག་སྤངས་བས་སོ་ཞེས་མཆིམས་ཆེན་པོས་གསུང་དོ། །ཞེས་མཆིམས་ཆེན་
 མོའི་གསུང་ལུང་འཛེན་གནང་འདུག་པ་དང། མཛོད་འགྲེལ་མངོན་པའི་རྒྱན་གྱི་གནས་ལྡན་པར། སྤ་
 རྒྱས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གསུང་སྐབས། བྱེ་སྤྱེད་དང། མངོན་པ་གོང་མ། བསྟུ་བ་གསུམ་གྱི་རབ་དབྱེ་མི་འདྲ་
 བར་འབྲུང་བའི་སྐོར་ལ་བར་ཉིད་ལུང་ཞིག་བྲངས་པ་དང། དེ་རྗེས། འོན་ཀྱང་ལུགས་སྤྱི་མ་གཉིས་
 །ཁོ་མངོན་པ་ཀུན་བརྟུས་དང་བསྟུ་བ། །འོ་རྣམས་པ་འགལ་བ་ཅམ་དང་དངོས་སུ་འགལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་

ནས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་མཆིམས་གསུང་རོ། ། ཞེས་པའི་མཆིམས་ནི་སྐབས་དེར་མཆིམས་
དང་མཆིམས་ཆེན་མོ་སོགས་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱི་མཚན་དུ་སྐྱོད་ཀྱིན་ཡོད་པ་གོང་དུ་
བརྗོད་པ་ལྟར་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཡིན་ནོ། །

འོག་གི་ལུང་དེ་ཉིད་ཟེ་ཀམ་མི་བསྐྱོད་དོ་རྗེའི་མཚན་གྱི་འགྲེལ་ཆེན་གྲུབ་བདེའི་དམྱིང་
འཛོལ་བྱུང་བྱངས་འདུག་པ་དང་། དེར། མཆིམས་ཆེན་མོ་ནི་གཉིས་ཀའང་སེམས་ཅམ་པའི་
ལུགས་ཡིན་མོད་ཀྱི་སྐྱ་མ་ནི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་འགལ་བ་དང་། བྱི་མ་ནི་འགལ་ཅམ་གྱི་དབང་དུ་
བྱས་པའོ་ཞེས་གསུང་རོ། ། ཞེས་འབྲུང་བ་དང་། དེར། མཆིམས་སྤྱི་ཀ་ཏུ་ཐོས་བྱུང་ལུང་ཅམ་
གཟུགས་མེད་དུ་ཡོད་ཅེས་མ་དུ་གསུངས་ཞེས་པ་ནི་གཏན་མི་ལེགས་ཏེ། ཞེས་སོགས་ལུང་
འབྲེན་བཅུ་ཁ་ཞིག་འདུག་ལ།

གསུང་འདི་དག་ཟེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བསྡུས་དོན་དུ་མེད་པ་དང་། སྐབས་ཐོག་དེར་མདོན་པའི་གཞུང་
ལ་ཐོས་བསམ་ན་ཅང་སྤར་བའི་དུས་སྐབས་ཤིག་ཡིན་ཞིང་། མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱིས་
དགྲུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ནས་རང་གི་ཁྱུ་ལོ་མཆིམས་སྐོ་བརྟན་གྱི་བྱུང་ནས་མདོན་པ་མཚོན་
ལ་སྐོ་བ་གཉེར་མཚན་ཡོད་པ་དང་། ལོ་བདུན་བསྟེན་ནས་མཚོན་གྱི་ཅ་བ་གཅིག་ལུང་ཆར་ཉི་ལུ་
ཅ་གསུམ་གསལ་འདུག་ལ། རྣམ་ཐར་ལས།³⁴ ཞང་པ་ཀྱི་ཞང་སྟོན་ཆོས་ཀྱི་ལྷ་མཉམ་ཀྱི་འདེད་འདེད་འདེད་
བཞུགས་པའི་གོ་ཆ་གྲོན་ལ་ཁྱེད་རང་བདག་པོ་ཡིན་པས་སྐོ་བ་མ་འགལ་འདེ་ལ་མཚོན་འདེ་ཡང་
གསུངས་གསུང་། ཞེས་འབྲུང་བ་ལྟར་དགྲུང་ལོ་ཆུང་དུའི་སྐབས་ནས་སྤར་ཐང་དུ་དགེ་འདུན་གྱི་
གལ་འགོར་མཚོན་གྱི་བཤད་པ་གནང་ཡོད་འདུག་ཅིང་། རྣམ་ཐར་ལས།³⁵ བསྟེན་བཅོས་བརྩམས་
པས་ཇི་ལྟར་བསྐྱུངས་པ་ནི། ལྷ་མ་ཉིད་ཀྱིས་འདི་ལྟར་མཚན་དེ། ..... ཆོས་མདོན་མཚོན་གཞུང་
གསལ་གྱི་ཆར་མ་བ་དང་། །..... སྐོ་བ་མ་འདོད་ཟེར་ཅན་སོགས་བརྒྱ་ཅ་བཅུ་ཞེས་གསུངས་
སོ། ། ཞེས་ཆོས་མདོན་པ་མཚོན་གྱི་གཞུང་གསལ་གྱི་དམ་འགྲེལ་པ་ཞིག་མཚན་ཡོད་པ་ནི་འདིས་

34 མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱི་དངོས་སྐོ་བ་སྤར་ཐང་བརྒྱད་པས་མཚོན་པའི་ཇི་དེའི་རྣམ་ཐར། དཔེ་བྱང་གྱིས་མ། 479།
35 སྐོ། 37བཤན།

ཀྲུང་ཤེས་ལ། བསྐྱུས་དོན་གྱི་སྐྱོར་ལ་མང་པོ་ཞིག་མཛད་འདུག་པ་ནི་རྣམ་ཐང་ལས་འོག་ཏུ་སྡེ་ཚོན་
གཅིག་ཏུ་བཞོན་འདུག་པས་འདི་ཉིད་མཛོད་ཀྱི་བསྐྱུས་དོན་དེ་ཉིད་མིན་པར་གསལ་ལ་བ་དང་།
གསལ་གྱིད་ཅེས་བསྐྱར་བས་ཀྲུང་གཞུང་གི་བསྐྱུས་དོན་ཞིག་མིན་པར་ཡང་ཤེས་སོ། །

གཞན་ཡང་མཆིམས་སློབ་བཟང་གྲགས་པའི་མཛོད་འགྲེལ་ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོའི་མཇུག་
གི་ཚིགས་བཅད་དུ།⁹² རྒྱ་ལོ་གནད་བསྐྱུས་ཉེ་ལྷག་པར་བཟུལ་གྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་འགྲོ་ལ་མཁ་
ཕྱིར་ཚོས་མངོན་པ་གསུངས་པ་རྣམས་ཤུ་རིའི་བྱ་ལ་སོགས་པའི་གནས་བཟུན་དག་གིས་ལེགས་
པར་བསྐྱུས་པའི་མངོན་པ་སྡེ་བདུན་དང་། རྒྱ་གྲག་བཤད་མཚོའི་ལེགས་བཤད་རྣམས་བསྐྱུས་ནས་
སློབ་དཔོན་དཔྱེག་གཉེན་གྱིས་མངོན་པའི་མཛོད་ཅ་འགྲེལ་མཛད་པ་དང་། དེའི་རྣམ་བཤད་སྡོན་
གྱི་མཁས་བ་དག་གིས་མཛད་པ་དག་ལེགས་པར་མ་མཐོང་ནས་སློབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྲས་
གྲགས་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཚོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་དོན་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་
དང་། སློབ་དཔོན་གང་བ་སྡེལ་བས་ཀྲུང་འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཞེས་ཉི་ཟླ་
ལྷ་བུར་གྲགས་པ་སློབ་ཤོས་ཀྱི་མིག་ཅན་དག་གི་སློབ་ཡུལ་དུ་སྐྱུར་བ་མཛད་པ་དང་། དེ་དག་གི་
མཐུས་གངས་ཅན་གྱི་སློབ་འདིར་ཡང་འཆད་གྱིད་སྡེ་མ་དེ་དག་གིས་རྒྱས་བསྐྱུས་སྡོམ་གསལ་
དགའ་བའི་དོར་རྣམ་བཤད་གང་མང་ཞིག་མཛད་ཟིན་ཏོ། །ཞེས་དང་།

ནམ་མཁའ་ལྗར་སྐྱུར་མཁྱེན་པ་རབ་ཡངས་གྲགས་པའི་མཐའ་ཅད་དེས་མཛད་གང་། །སྟོན་
པའི་གསུང་བཞིན་བདག་གིས་སྐྱངས་ཤིང་གཞན་ལ་བཤད་བྱ་དེ་ལྟ་ན་འདྲ། །དེ་དོན་རྫོགས་པར་
དོན་གཉེར་སྐྱེ་བོ་ཉིན་མོའི་སྐར་མ་ཇི་བཞིན་ཏེ། །གཞན་གང་ཅུང་ཟད་སློབ་ཤོས་གསལ་རྣམས་རང་རང་
རྣམ་བཤད་གྱིད་པར་ཚོམ། །ཞེས་མཁྱེན་པ་ནམ་མཁའ་ལྗར་རབ་ཏུ་ཡངས་ཤིང་མཚན་མཐར་
གྲགས་པ་ཞེས་ཡོད་པ་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་མཛོད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་གང་དེ་
སྟོན་པ་ལྷུང་བའི་དབང་པོའི་གསུང་བཞིན་དུ་མཆིམས་སློབ་བཟང་གྲགས་པ་བདག་གིས་སློབ་ཤོས་
ཀྱིས་སྐྱངས་ཤིང་གཞན་ལ་བཤད་པ་ཡིན་ནའང་། མཆིམས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དེའི་དོན་རྫོགས་པར་

92 རྒྱ་དགོའི་དཔེ་ཅིང་། 3396ལ།

དོན་དུ་གཉེན་པའི་སྐྱེ་བོ་ཞི་ཉིན་མའི་སྐྱར་མ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་གྱུར་ཡོད་པ་དང་། གཞན་སྐྱེ་བོ་གང་
 ཞེས་ཀླུ་མ་བཤད་དེ་ལ་སློབ་ཀྱིས་ཅུང་ཟད་ཕྱོགས་ཡོད་པ་སྟེ་ཅུང་ཟད་རྟོགས་པ་ཀླུ་མ་གྱིས་ཀྱང་རང་
 རང་གི་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་ཀླུ་མ་བཤད་ཕྱོགས་རེ་བ་ཚོམ་པར་གྱེད་དོ། །ཞེས་
 མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱི་མཛོད་འགྲེལ་རྒྱུ་མ་ཞེས་ཡོད་པར་གསལ་བར་གསུངས་འདུག་
 བར་མ་ཟད་མཆིམས་སློབ་བཟང་གྲགས་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་འགྲེལ་པ་དེ་ལ་ཁྱེད་མ་གཞུགས་ནས་
 མང་ཉུང་འཚམ་བར་མཆིམས་མཛོད་རྒྱུང་བར་གྲགས་པ་མཛོད་པར་གསུངས་འདུག་ལ། གཞུང་
 དངོས་སུ། ལུང་པོ་ལྗེའི་གོ་རིམ་གྱི་སློབ་ལ་གཞན་གྱི་བཞེད་པ་འགོད་སྐབས།³¹ འཚད་པ་བོད་ག་
 བོ། ཞེས་པའི་འཚད་པ་པོ་ལ་མཚན་དུ་མཆིམས་སྲ་མ་ཞེས་པ་ཞེས་སྐྱུར་[མཚན་འདི་བསྟན་བཅོས་
 མཛད་པོའི་ཡིན་མིན་མ་ཤེས།]ཡོད་པ་དང་། གོང་དུ་བྱངས་པ་ལྟར་གནས་གསུམ་པའི་ལུང་འབྲེན་
 གཉིས་བཅས་འདི་གསུམ་མ་གཏོགས་གཞན་མཆིམས་མཛོད་དམ་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་
 ཀྱི་མཚན་དངོས་སྐྱུར་པའི་ལུང་འབྲེན་གཅིག་ཀྱང་མི་སྣང་མོད། མཆིམས་སློབ་བཟང་གྲགས་པས་
 མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ལ་ཚོས་འབྲེལ་དངོས་སུ་གསན་མེད་ནའང་། ཉིད་ཀྱི་མཛོད་འགྲེལ་
 དེའི་མཚན་བཛོད་དུ་འདི་ག་རྟེན་ཀྱན་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་གྲགས། །སངས་རྒྱུ་མཆིམས་ལ་
 གུས་པས་འདིར་བྱུག་འཚལ། ཞེས་མཚན་བཛོད་གནང་ཡོད་པ་དང་། གོང་གི་མཇུག་ཚུལ་དེ་རྗེས་
 སུ། དེ་སྲིད་ཁོ་བོས་གཞུང་ལུགས་ཆེ་འདི་རང་གི་ཀླུ་མ་བཤད་དེ་འགྲེལ་དང་། །མཁུ་ཀླུ་མས་
 དགོངས་པ་ཇི་བཞེན་རྟོགས་ནས་ཇི་ལྟར་རིགས་པ་འདིར་བསྟུན་ཏེ། །མང་ཉུང་རན་པར་གསལ་
 བར་བཤད་ལྟར་སྟོན་ཆད་གངས་རིའི་སློངས་འདི་རུ། །གཞན་འགའ་མ་གྱུར་དེ་སྲིད་འདི་ཡང་
 དབྱིག་གཉེན་ཉིད་ཀྱིས་མཛོད་པར་སྟུན། ཞེས་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱི་མཛོད་འགྲེལ་དེ་
 ཉིད་གཞུང་ཁྱེད་སུ་མཛོད་པར་གསུངས་པ་དང་། མཆིམས་སློབ་བཟང་གྲགས་པའི་མཛོད་འགྲེལ་
 ཀྱི་མཚན་རྒྱུར་དུ་ཚོས་མདོན་གསལ་གྱེད་ཅེས་དང་། གོང་དུ་ཀླུ་མ་ཐར་བྱངས་པ་ལྟར་མཆིམས་
 ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱི་མཛོད་འགྲེལ་ལ་ཚོས་མདོན་མཛོད་གཞུང་གསལ་གྱེད་ཅེས་འདྲ་མཚུངས་

སྤྱུ་འབྱུང་བ་སོགས་ལ་བརྟགས་ན། མཆིམས་མཛོད་རྒྱུད་བ་འདི་ནི་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་
ཀྱི་མཛོད་འགྲེལ་ཆེན་མོའི་དོན་བསྟུས་སམ་བསྟུས་དོན་དུ་བཅུམས་པ་ཞིག་ཡིན་པེས་སོ། །

མོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་ཀྱི་མཛོད་འགྲེལ་མངོན་པའི་རྒྱན་གྱི་སྣོན་སྦྲེང་དུ།⁹⁰
མཆིམས་མཛོད་རྒྱུད་བ་འདི་མཛོད་འགྲེལ་མངོན་པའི་རྒྱན་གྱི་བསྟུས་དོན་དུ་མཛོད་པར་བཤད་
ནའང་། མཛོད་བཛོད་དང་མཚུག་བྱང་སོགས་སྤྱུ་མཁའ་པ་འཇམ་པའི་དབྱངས་དང་མཛོད་འགྲེལ་
མངོན་པའི་རྒྱན་གྱི་སྐོར་བྱང་ཅམ་ཡང་མི་སྣང་བ་དང་། གཞུང་དབྱུས་སྤྱུང་མཆིམས་ཆེན་མོའི་
མཚན་སྦྱར་པའི་ལུང་འདྲེན་གཉིས་ལས་མཁའ་པ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་མཚན་སྦྱར་བའམ་དེའི་
མཛོད་འགྲེལ་གྱི་ལུང་འདྲེན་སོགས་མི་སྣང་ཞིང་། གཞུང་དབྱུས་ཀྱིས་འགྲེལ་སྦྱངས་སོགས་ལ་
བརྟགས་སམ་ཀྱང་དེའི་བསྟུས་དོན་དུ་བཤད་པ་ནི་ཞོར་བར་སེམས་སོ། །

གཞན་མཛོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་མང་པོར་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱི་མཛོད་འགྲེལ་རྒྱས་པ་དེ་
ཉིད་ལུང་བྲངས་ཡོད་པ་དང་། ལུང་བྲངས་སྐབས། མཆིམས་མཛོད་ལས་སམ། མཆིམས་རྒྱུག་ལས་
ཞེས་དང་། ད་སྐབས་སྐོབ་གཉེར་པའི་ཁྲོད་མཆིམས་མཛོད་དུ་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་ལ། ཡིག་ཆ་རྣམས་
སྤྱུ་ལུང་འདྲེན་མཛོད་སྐབས་མཛོད་འགྲེལ་མངོན་པའི་རྒྱན་ལས་སམ་འཇམ་སྐྱེག་ན་ལེ་སོགས་
ཀྱིས་བྲངས་འདུག་ན། ཡིག་ཆ་རྣམས་སྤྱུ་མཆིམས་མཛོད་ལས་ཞེས་དང་། མཆིམས་རྒྱུག་
ལས་ཞེས་ལུང་འདྲེན་གནང་སྐབས་ཀྱི་མཆིམས་མཛོད་དང་མཆིམས་རྒྱུག་ནི་། ཉིད་གི་ཡིག་ཆ་གསར་
བ་རྣམས་སྤྱུ་ལེས་བརྟན་མེད་ནའང་། །མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱི་རྒྱུ་དེ་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་དག་གི་
སྐབས་སྤྱུ་མཛོད་འགྲེལ་མངོན་པའི་རྒྱན་ལ་འཇུག་བར་མི་བྱ་ཞིང་། མཁའ་པའི་ཁྲོད་དུ་མཆིམས་
ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱི་མཛོད་རྒྱུག་དེར་མཆིམས་མཛོད་ཆེ་བར་གྲགས་པའམ་བཛོད་པ་དང་། དེ་
དང་མཁའ་པ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་མཛོད་འགྲེལ་མངོན་པའི་རྒྱན་གཉིས་བསྟན་བཅོས་སོ་སོ་བ་
ཡིན་པའང་ཤེས་དགོས་སོ། །བྱིས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ལེ་བྱང་དུ་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱི་མཛོད་
འགྲེལ་དེ་བསྟན་རྒྱས་སྦྱང་དགོན་པར་བཞུགས་པར་བཤད་པ་བདེན་ན་འདི་ཉིད་དཔེ་རྒྱན་ཏུ་ཅང་

དགོན་པས་སྐྱུར་སྐྱོབ་ལ་རེས་པའི་དུས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱང་རེ་སྐྱུལ་ཞུ་འདོད་བྱུང་ངོ་། །

མཆིམས་མཛོད་རྒྱུ་དང་ཡུལ་གྱི་སྤྱོད་ཐང་གི་གདན་རབས་བཅུ་གཉིས་པ་མཆིམས་སྐོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པ་། ཆོས་མདོན་པའི་རྒྱན་གྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོ་ གྲེ་ཞེས་པ་དཔེ་རིང་གིང་པར་མ། ཤོག་གྲངས་སྟུམ་བརྒྱ་སོ་ལྔ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ལ། འགྲེལ་བ་དེའི་བར་གཞི་ཁ་ཤས་ཀྱི་བར་བྱང་དུ་རྒྱས་བསྟུས་འཆོམས་ལེང་གོ་སྐྱ་བ་དང་ཆེག་དོན་ལུན་སྟུམ་ཚོགས་པ་མཆིམས་མཛོད་རྒྱུ་བར་གྲགས་པ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ངོ་། །

གོང་དུ་མཆིམས་སྐོ་བཟང་གྲགས་པ་དང་མཁས་པ་འཇམ་པའི་དབྱུངས་གཉིས་གང་ཟག་གཅིག་མིན་པར་བཤད་པ་དེ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱིས་མཛད་པའི་མཛོད་འགྲེལ་སོ་སོ་ནས་ཡོད་པ་དང་མཚན་བྱང་ཡང་མི་འདྲ་བ་དེས་མཆིམས་སྐོ་བཟང་གྲགས་པ་དང་མཁས་པ་འཇམ་པའི་དབྱུངས་གཉིས་གང་ཟག་གཅིག་ཏུ་འཇུག་ཏེ་མདོན་པའི་རྒྱན་ལ་མཆིམས་མཛོད་ཅེས་བཛོད་པ་དེ་ཡང་ནོར་ཡོད་པར་གོ་དགོས་སོ། །

གཞན་མཁས་པ་འཇམ་པའི་དབྱུངས་ལ་མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱུངས་ཞེས་བཛོད་པ་དེར་ཁྲུངས་མེད་པར་གོང་དུ་བཤད་པ་དེས་མདོན་པའི་རྒྱན་གྱི་མཛད་པ་ལོར་མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱུངས་ཞེས་བཛོད་པར་འཇུག་ཏེ་མདོན་པའི་རྒྱན་ལ་མཆིམས་མཛོད་ཅེས་བཛོད་པ་དེ་ཡང་ནོར་བར་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

མཛོད་འགྲེལ་མདོན་པའི་གྱི་ཡིག་རྒྱུ་གི་རྒྱུར། ད་ལྟ་བུའུགས་པའི་བར་གཞི་མང་ཆེ་བར་གཞུང་དངོས་སུ་མཆོན་བྱའུམ་ཡིག་རྒྱུ་མང་དག་ཅིག་སྐྱར་བ་མཐོང་བའི་ཡོད་ལ། འདི་ཉིད་མཁས་པ་འཇམ་གྲུ་ས་རྣམས་སུ་མཁས་པ་འཇམ་པའི་དབྱུངས་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པར་བཅིས་ཏེ་གཞུང་དངོས་ལྟར་ཁས་ལེན་དང་ཆ་འཛོག་བྱེད་ནའང་། མཛོད་འགྲེལ་མདོན་པའི་རྒྱན་གྱི་ལྷང་རྒྱན་ད་ལྟ་བུའུགས་པ་དང་། ཉ མཛོད་འགྲེལ་མདོན་པའི་རྒྱན་གྱི་ཁྱིད་རྒྱན་ནི་ཡོད་མེད་མ་དེས། གྱི་ལྷང་རྒྱན་གཞན་སྐབས་ཡིག་རྒྱུ་དེ་ཉིད་བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་པོའི་མ་ཡིན་པར་གསུང་རྒྱན་དུ་ཡོད་པ་དང་། འགྲེལ་བ་དེའི་བར་གཞི་ཁ་ཤས་སུ་ཡིག་རྒྱུ་དེ་ཉིད་མེད་ལ། ཡིག་རྒྱུ་མེད་པ་

ཉིད་དག་བར་བཅེས་ཏེ་ལུང་རྒྱན་ཡང་ཡིག་ཚུང་མེད་པ་དེའི་སྟེང་ནས་གནང་སྟོལ་འདུག་པ་
དབྱུང་དགོས་པའི་གནས་སོ། །

མཛོད་འབྲེལ་མཛོད་པའི་རྒྱན་མཚུག་རྒྱུགས་མའི་ཚོང་འཁུར་གྱི་རྒྱུད། སའི་དབང་
ལྷག་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་པོ་བླང་ཚོང་ཏུའི་མཁར་དུ་ཡིགས་པར་གྲུབ་པར་བྱས་པའོ། །ཞེས་པའི་
ཚོང་ཏུ་ནི་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་(京都) ཡིན་ནས་སུང་གི་ས་ཁྲ་ཁ་འགས་སུ་(京東)ཞེས་འབྲུང་བ་ལྟར་ཅིང་
ཏུང་(京東)ཡིན་ནས་ཡང་ན་གྲུང་ཏུ་ (中都)སྐྱ་གདངས་ཇི་བཞེན་མ་ཐོན་པར་ཚོང་ཏུང་བརྗོད་
བའང་ཡིན་སྲིད་ལ་དེ་ནི་གྲུང་ཏུ་ (中都)སྟེ་ཡོན་རྒྱལ་རབས་སྐབས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁོངས་ས་ཁྲ་ཁ་འགས་
སུ། གྲུང་ཏུ་(中都)ཞེས་དང་བྱུང་བརྗོད་འབྲེལ་བའགད་ལས། ༡༣༥༡ ལོར་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མིང་ཡོན་(元)
དུ་བརྒྱུད། ལོ་དེར་གྲུང་ཏུ་(中都)ཏུ་ཏུ་(大都)དུ་བརྒྱུར་ཞེས་འབྲུང་བ་ལྟར་ཡིན་ལ་དེར་སྐབས་
ཀྱི་ཤེ་ཅིང་རོ། །རྗེང་གེ་སེའི་ཆ་པོ་སོག་པོའི་གོང་མ་རྟོ་པའི་འཕམ་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོ་ཕྱི་ལོ་ ༡༣༦༠
ལོར་རྒྱལ་སར་འཁོད་རྗེས། ཤིང་གྱི་ ༡༣༦༤ ལས་ལྷགས་ལུག་ ༡༣༥༡ བར་པེ་ཅིང་མཁར་
འཛུགས་སྐྱབ་རྒྱ་སྐྱེད་ཐོག་ །ཆ་ཀའ་། །ཆ་གན་། །ཁ་ར་། །ཏུང་ཡེ་ཤུ། །ལུ་མ་ཤེང་། །ལང་ཐིང་། །
བཅས་མཁར་ཆེན་བཞི་བཅུགས་བ་དང་། །ཁྱི་ལོ་བརྒྱད་བ་ལྷགས་ལུག་ཕྱི་ལོ་ ༡༣༥༡ ལོར་རྒྱལ་
ས་ཏུ་ཏུང་ལ་(大都)པེ་ཅིང་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་ལོ། །

པ་ཐེའི་མཚན་གནས་འབྲེལ་མཁར་རྒྱལ་པོ་རྒྱ་ཡན་གྱའི་རྒྱུད། འདི་མཚོད་གནས་སུ་བཀུར་
མཁར་གྱི་སོག་པོའི་གོང་མ་རྟོ་ཡན་རྒྱ་ནི་སེ་ཆེན་ཏན་གྱི་ཡང་ཆ་སྟེ། སེ་ཆེན་གྱི་སྐས་གསུམ་པ་
ཆིང་གེ་མ་ལ་སྐས་གསུམ་ཡོད་པ་ལས་སྐས་གཉིས་པ་རྩམ་སྤ་ལའི་སྐས་གཉིས་པ་ཡིན་ཞིང་།
འདིའི་མཚན་ལ་ཨ་ཡུར་བར་བ་ཏ་དང་སྲིད་ཁྲིང་འཁོད་པའི་མཚན་རྒྱ་ཡན་རྒྱ་ཡིན་ཞིང་འདི་སྲིད་
ཁྲིང་འཁོད་དུས་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༣༡༣ །ཏུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་སོགས་སུ། ལྷགས་པག་ ༡༣༡༡ ཞེས་འབྲུང་། །
ཡིན་པ་དང་། འདི་སྲིད་ཁྲིང་ལོ་དགུ་ལས་བཞུགས་མི་འདུག་ལ། མཁར་པ་འཛམ་པའི་དབྱུངས་ལ་
བསྐྱེའི་མཚན་གནས་གྲང་སྲིད་ལོ་དགུའི་ནང་དུ་སྤུལ་བར་དེས་སོ། །རྒྱལ་པོ་འདིས་བོད་ཀྱི་ཆོས་
བརྒྱན་རིས་མེད་ཀྱི་རྒྱ་གྲུ་མང་པོ་གདན་ཞུ་དང་མཚོད་གནས་སུ་བཀུར་འདུག་ཅིང་། རྒྱལ་པོ་

འདིའི་མཚན་གྱི་འབྲི་ཚུལ་ལ། བོ་ཡན་སྤྱུ་རྒྱལ་པོ། བྱ་ཡན་བྱ། ལྷ་ཡན་བྱ། ལྷོ་ཡན་སྤ། ལྷོ་ཡན་སྤོ།
ལྷོ་ཡན་སོ་སོགས་འབྱུང་ངོ། །

༡༠༧༤.༠༩.༠༩.ལ་སེར་གྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་སློག་པས་བཅུས་བསློགས་བྱས།

ཞུ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤད།

བོད་གངས་ཚན་གྱི་ལྗོངས་སུ་སློབ་སྦྱོར་མཁུ་སའི་དབང་པོ་དག་གི་བཀའ་འདྲིན་ལས། བོད་
མི་རིགས་ཀྱི་ཤེས་རིག་གི་ཉིང་བཅུད་དང་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ནོར་དུ་སྦྱར་བའི་གསུང་རབ་
ཀྱི་སྒྲེགས་བཅའ་ཁྲི་མཉམ་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་སྟེ་ནའང་། དུས་རབས་ཀྱི་འཕེལ་འགྲུལ་དང་འགྲོགས་
པའི་མིའི་ཉེས་སྦྱོར་གྱི་དབང་གིས་ཅུ་ཆེའི་གསུང་རབ་མང་པོ་ཞིག་ཅུ་བརྒྱལ་དུ་བྱིན་ཟེན་བ་དང་།
ལྷག་འགྲོས་གང་མང་ཞིག་ཅུ་བརྒྱལ་དུ་འགྲོ་ཉེར་ཡོད་པར་བརྟེན་དུས་རབས་འདིའི་བོད་མི་ཞིག་ལ་
མཚོན་ན་ཅུ་ཆེ་བའི་གསུང་རབ་དེ་དག་གཅེས་ཉར་བྱེད་རྒྱུར་བཙོན་དགོས་པ་ནི་དུས་ལ་བབ་པའི་
ལས་འགན་བརྒྱལ་དུ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པེས། དེ་བས་འདི་ག་སེར་གྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་
སྒྲིག་ཁང་ནས་ཀྱང་ཅུ་ཆེའི་གསུང་རབ་དེ་དག་ཉར་ཆགས་དང་སྤུང་སྟོབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཚོམ་སྒྲིག་གི་
ལས་ཀ་འདི་གཉེར་བཞིན་ཡོད།

དེར་རབས་ཀྱི་འབྲུལ་ལས་སྐབས་བདེ་དུ་བྱིན་བ་དང་བསྐྱེད་ནས་གསར་དུ་ཚོམ་སྒྲིག་བྱས་
པའི་དེབ་དང་འབྲུལ་དེབ་གང་མང་ཞིག་ཁྲུབ་བཅུལ་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་ནི་དགའ་འོས་པ་ལྟ་བུར་
སྤང་མོད། སྤྱིར་གསུང་རབ་དབང་བསྐྱེད་དང་ཞུ་སྒྲིག་གི་སྐབས་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་བཅོས་ནོར་
ཤོར་ནའང་ཆབས་ཆེ་བའི་སློབ་ཆ་འབྲུང་གི་དུས་བསེས་སྤྱད་དང་བཟོ་བཅོས་མེད་པར་མོར་
འཛོག་གིས་བདག་ཉར་བྱ་རྒྱ་ཅི་ནས་ཀྱང་གལ་ཆེ་ཞིང་། གལ་ཏེ་ནོར་བར་པེས་པའི་ཡིག་འབྲུ་
གཅིག་བཅོས་དགོས་བྱུང་ནའང་ཁ་གསལ་གྱི་མཚན་ཡིག་འགོད་རྒྱ་ཏུ་ཅང་གལ་ཆེ་བ་ཡིན།

འདི་ག་ཚོམ་སྒྲིག་ཁང་ལ་མཚོན་ན། པར་གཞི་ཚད་ལྡན་ཞིག་མ་གྱིར་བསྐྱུང་ནས་དེའི་ཡིག་
འགྲོས་སོར་བཞག་གིས་ཚོམ་སྒྲིག་གི་རྒྱ་ཅུ་ཅོད་དུ་འདྲིན་བཞིན་ཡོད་ལ། དེའི་པར་གཞི་མི་འབྲ་
བ་གཞན་ཡང་ལག་སོན་བྱུང་ན་པར་གཞི་གཞན་དག་ལའང་གང་ལུས་ཤིག་སྦྱར་བཞིན་ཡོད།

མ་གྱིར་ཡིག་ནོར་མཛོན་གསལ་ཚན་བྱུང་ན་བཅོས་ཏེ་མཚན་གྲིས་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད་

ལ། མ་ཕྱི་དང་བར་གཞི་སོ་སོར་ལྷག་ཆད་བྱུང་བ་དང་། ཡི་གེ་མི་འདྲ་བ་བྱུང་བ་སོགས་ལ་མཐའ་
མཆན་བཀོད་དེ་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད།

ཚེ་མ་སྐྱིག་ཁང་འདི་ནས་ཚེ་མ་སྐྱིག་གྲུས་པའི་དེ་བ་སྐྱོག་སྐབས་དེས་དགོས་པ་འགའ་ཞིག་ངོ་
སློང་ཅུང་ཙམ་ལྟ་ན། གཞུང་གི་དྲུས་སྲུ་རྟགས་ [ ] འདིའི་ནང་དུ་བརྟུག་པ་ནི་མ་ཕྱིའི་ནང་གི་འོག་
མཆན་དང་དྲུས་མཆན་ཡིན། ཡང་གཞུང་དྲུས་སྲུ་རྟགས་ " འདི་བཀོད་ཡོད་ན་དེ་ནི་དོ་སྣང་གྱི་
དགོས་པའི་ཡི་གེ་འཕམ་ཚིག་ཅིག་གི་མདུན་དུ་བཀོད་ཡོད་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་མཆན་གངས་ཀྱི་ཨང་
ཡིག་བཀོད་ཡོད་པས་མཆན་གངས་དེ་དང་མཐུན་པའི་མཐའི་མཆན་ཡིག་ཏུ་གསལ་བཤད་ཅིག་
བྱས་ཡོད་པ་ཡིན། ཡང་བརྗེས་སྐོར་གྱི་བཞེད་ལུགས་མི་འདྲ་བ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཐ་སྣང་དང་
ཐད་སྐོར་སྣངས་སོགས་མི་འདྲ་བ་ཡང་ཡང་བྱུང་ན་མཆན་གྱིས་གསལ་བཤད་ཐེངས་གཅིག་བྱས་
པས་ཚོགས་བར་བྱས་ཏེ་རྗེས་མ་རྣམས་ལ་མདུན་དུ་རྟགས་ " འདི་བཀོད་པ་ཙམ་ལས་འདི་དེ་བཞིན་
མཆན་གྲིས་མེད།

མཐའ་མཆན་སྐྱོག་སྐབས་དེ་བ་དེ་དཔེ་བསྐྱར་བྱས་ཡོད་ཆེ་དེའི་མ་ཕྱིར་བསྐྱར་བའི་བར་གཞི་
ལ་མ་ཕྱི་ཞེས་དང་། བར་གཞི་གཞན་དག་ལ་སྡེ་དགེ་བར་མ་དང་། བཟ་ལིས་སྐྱུན་པོ། ཞོལ། སྐྱ་
འབུམ། རྒྱ་ཁྱེད་བར་མ་རྣམས། སྤྲེ། བཟ། ཞོལ། སྐྱ། རྒྱ། སོགས་ཀྱིས་མཚོན་བར་བྱས་ཡོད། མཐའ་
མཆན་གྱི་ཁྲོད་དུ་རྟགས་ཅན་ *བསྐྱབས ལྷ་བྱ་བྱུང་ན་མ་ཕྱིའི་ཡིག་ཞོར་ཞིག་ལྷ་སྐྱིག་པས་
བསྐྱབས་སུ་བསྐྱར་བའི་དོན་དུ་གོ་དགོས་ལ། ཡང་རྟགས་ * འདིས་ལྷ་སྐྱིག་པའི་གསལ་བཤད་ཀྱི་
ཚིག་མཚོན་པའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད། ཡང་རྟགས་ཅན་ -བསྐྱབས ལྷ་བྱ་བྱུང་ཆེ་བསྐྱབས་ཆད་པ་
དང་། +བསྐྱབས ལྷ་བྱ་བྱུང་ན་བསྐྱབས་ལྷག་མ་བྱུང་བའི་དོན་དུ་གོ་དགོས།

དཔེར་ན། མཐའ་མཆན་དུ། མ་ཕྱི། ༤༩ན་ན། བསྐྱབ *བསྐྱབས སྐྱ། ༡༠༩ན་༦།
རྒྱ། ༡༡༠བ་༩། བསྐྱབས ཞེས་པ་ལྷ་བྱ་བྱུང་ཆེ་དེ་དག་གི་དོན་ནི། མ་ཕྱིའི་འོག་གངས་
༤༩མདུན་ངོས། ཡིག་གེད་༤བ་ན། བསྐྱབ་ཅེས་གྲིས་ཡོད་པ་མཚོན་ཞིང་། *བསྐྱབས ཞེ་མ་ཕྱིའི་
ཡིག་ཞོར་བསྐྱབ་དེ་ཉིད་ལྷ་སྐྱིག་པས་བསྐྱབས་སུ་བཅོས་ཡོད་པ་མཚོན་བྱེད་དུ་གོ་དགོས། ཡང་

གཞུང་དེའི་ཐད་ཀྱི་སྐྱེ་འབྱུང་བར་མའི་ལྗེ་བ་གྲངས་**༡༠** **མ་དུན** རོས། ཡིག་ཐོང་**༦** **པ་ན།** ལྷ་མང་
བར་མའི་ལྗེ་བ་གྲངས་**༡༡༠** **རྒྱ་བ་** རོས། ཡིག་ཐོང་**༣** **པ་ན།** **བསྐྱབས་** ཞེས་བཤོད་འདུག་ཅེས་གོ་
དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

ལུ་སྐྱིག་པའི་ཤེས་ཚད་དང་དོ་སྣང་གིས་མ་འདང་བར་འཕྱུལ་དེབ་ཉུ་ཞོར་འཁྲུལ་ཤོར་བ་
སོགས་གཟིགས་ཆེ་ཀྱན་པན་གྱི་ལས་གཞི་འདིར་རྒྱ་བ་སྐྱོར་དང་ལམ་སྟོན་གྱི་ཆེད་དུ་མ་ཁྲེན་ལྷན་
ཅུས་ནས་འདི་གའི་ཚོམ་སྐྱིག་ཁང་དུ་ཁ་གསལ་གྱི་དོ་སྟོན་དང་ལམ་སྟོན་གནང་བའི་རེ་བསྐྱུལ་ལུ་
རྒྱ་དང་། འདི་ནས་ཀྱང་གང་མགྲོགས་ངང་པར་གཞིར་བསྐྱར་ཞིབ་དང་ལེགས་སྐྱིག་ལུས་ཉེ་སྦྲུས་
ཀ་རེ་ལེགས་སུ་གཏོང་ངེས་ཡིན།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་སྐྱིག་ཁང་ནས།

ཕྱི་ལོ་༢༠༢༠་ལྷ་འོ་ཆེས་༡༥་ལ།

༡༡། །ཚོས་མངོན་མངོད་ཀྱི་ཚིག་ལེ་འུར་བྱས་པའི་འགྲེལ་བ་
 མངོན་པའི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བ་ལས་དུམ་བུ་དང་
 བོ་བུ་གྲུགས་སོ། །

རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ཨ་ཟླ་རྣམས་ཀོ་ཏཱ་ཀཱ་རི་ཀཱ་བྱིནྟེ་ཨ་ཟླ་ཨ་ལི་ཀཱ་ར་རྣམ་པོ་དོན་
 སྐད་དུ། ཚོས་མངོན་པའི་མངོད་ཀྱི་ཚིག་ལེ་འུར་བྱས་པའི་འགྲེལ་བ་མངོན་པའི་རྒྱན་
 “ཅེས” ། བྱ་བ། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་ལ་སྤྲུལ་འཚལ་ལོ། །

ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་རྣམ་ཀུན་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱས་ཀྱང་བདག་གི་རྣམ་པ་ཀུན་
 མ་གཟིགས། །སྤྲུགས་ཇེ་ཆེ་ཁྱོད་འགྲོ་ལ་སྤྲུགས་ཇེ་འཇམ་གཞན་དབང་གྱུར་ཀྱང་འགྲེལ་
 ལའང་ཆགས་པར་མ་གྱུར་ལ། །བདེ་བའི་འབྲུང་གནས་གཞན་བདེ་སྤྲུབ་ལ་བཙོན་
 པར་གྱུར་ཀྱང་ཁྱོད་ཉིད་ཉམས་ཏུ་མི་གཡོ་བུ་གྲུགས། །སྤྲུགས་ཀྱིས་གསུང་གིས་འགྲོ་
 རྣམས་ཚོས་མངོན་ཏེ་མེད་ལ་སྤྲོད་སྤྲུབ་པ་དེ་ལ་སྤྲུལ་འཚལ་ལོ། །

སངས་རྒྱས་གསུང་རབ་རྒྱ་མཚོ་ཆེ། །
 ཐར་པའི་རིན་ཆེན་གླིང་འགྲོའི་གྲ། །
 ཚོས་མངོན་ཉིད་ཡིན་དེ་ཡི་ཕྱིར། །
 འདི་འཆད་པ་ལ་དགའ་བ་སྤྲེས། །

༡ * འདི་ལྟ་བུའི་ཚིག་འགྲེལ་སྤྲོད་རྒྱུ་ལ་མི་མ་སྤྲུག་པ་མང་དུ་འདུག་པ་དེ་དག་མ་ཕྱི་རང་སོར་བཞག་ཡོད།

གང་སྲིད་འདི་ནི་མཁས་རྣམས་སྲིས། །
 རྣམ་གྲངས་ཏུ་མས་བཤའ་ཟིན་མོད། །
 ཉུང་དང་གསལ་བས་རྟོགས་དཀའ་རྣམས། །
 རྟོགས་སླའི་སྲིད་ནི་བདག་གིས་འབད། །
 བལ་ཆེར་འདོད་བ་མེད་སྲིད་དང། །
 གཞན་ཡང་སློབ་སློལ་གསལ་མེན་སྲིད། །
 ཡང་ན་ཐག་དོག་གིས་དགྲུགས་སྲིད། །
 དེས་ན་རང་ཉིད་གོམས་སྲིད་ཡིན། །

།བརྟན་བཅོས་སྲི་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་བ་སྲིད་བཤའ་བ།།

འདི་ལྟར་བདེ་བར་གསལ་གསལ་བ་སྲུང་ན་ལས་འདས་ནས་ལོ་སྟོང་ཏུ་ཉེ་བ་ན་
 དེ་ག་པའི་གནས་མ་ལུས་བ་སྲུགས་སུ་ཆུད་ཅིང་རང་དང་གཞན་གྱི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་
 མཚོའི་བ་རོལ་ཏུ་སོན་བས་སྲུབ་པའི་གསུང་རབ་མ་ལུས་པའི་མིག་གཅིག་ལྟར་
 ལྟར་བ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དབྱིག་གཉེན་ཞབས་ཞེས་བྱ་བ་ལྟར་སྟེ། དེ་ནི་སངས་
 རྒྱལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་སྲིས་འཇམས་དབལ་ཅེ་བའི་རྒྱད་ལས། དེ་འོག་རྣམ་པར་
 གྲགས་པ་ནི། །སྟོ་ཡི་སྲོགས་སུ་བྲམ་ཟེ་ནི། །ཡི་གེའི་དང་པོ་བ་བརྟན་བ། །སངས་
 རྒྱལ་བརྟན་ལ་དེ་གཙོ་བུད། །ཅེས་ལུང་བརྟན་པ་ཡིན་ལོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དེས་ཡི་གེས་ལ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་མངོན་
 པ་སྟེ་བརྟན་དང། རྩེ་བྲག་ཏུ་བཤའ་བ་ཆེན་པོའི་དོན་རྣམས་རྟོགས་པར་བསྐྱུས་ཏེ།
 །ཁ་ཆེ་བུ་བྲག་ཏུ་སྲུ་བའི་བྲུབ་པའི་རྩལ་རྣམ་པར་བཤའ་ནས་དེ་དག་གིས་རྣམ་པར་

བརྟགས་པའི་ལུགས་ལུང་དང་རིགས་པ་ལས་འོངས་པ་མ་ཡིན་པ་འགའ་ཞིག་
དགག་པའི་ཚིག་གི་རྒྱུ་དང་བཅས་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་མཚན་པ་ཡིན་ལོ། །

འདི་ཡང་བཤད་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། བཤད་པ་དགོད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པའི་བྱ་བ་གསུམ་གྱིས་ངེས་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ལའང་གསུམ་ལས་མཚོད་
པར་བརྗོད་ཅིང་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ་ལའང་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་མཚོད་པར་བརྗོད་པ་ནི་གང་
ཞིག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདི་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ། འདི་ཡང་དོན་གསུམ་གྱིས་
ངེས་པར་བྱ་སྟེ། དགོས་པ་དང་། བསྟན་པ་དང་། ཚིག་གི་དོན་ལོ། །དང་པོ་ལའང་
གཉིས་ལས་མཚོད་པར་བརྗོད་པའི་དགོས་པ་ལ་འོན་ཏེ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་
ལ་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱག་འཆའ་བ་ལ་ནི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་
ཐུག་གི་དགོས་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལའང་གསུམ་ཡོད་དེ། ལྷོན་པའི་ཆེ་བ་ཤེས་པ་དང་།
བསོད་ནམས་འཕེལ་བ་དང་། དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྲོད་པ་དང་མཐུན་པའོ། །

མཐར་ཐུག་གི་དགོས་པ་ནི་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ཉིད་ཡིན་ལོ། །ཡང་ན་སངས་རྒྱས་
བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་བསྟོད་པས་ནི་ལྷོན་པའི་ཆེ་བ་རྟོགས་པར་བྱེད་ཅིང་། ཕྱག་
འཆའ་བས་བསོད་ནམས་འཕེལ་བར་བྱེད་ལ། གཉིས་ཀུན་དམ་པ་དང་རྗེས་སུ་
མཐུན་ཞིང་། ཆེ་བ་ཤེས་པས་དེ་ལ་གྲུས་པས་དེའི་གསུང་རབ་ལ་ཐོས་པ་ལ་སོགས་
པས་རིམ་གྱིས་འཇུག་པ་དང་། བསོད་ནམས་འཕེལ་བས་རྩོམ་པ་མཐར་ཐུན་པ་
དང་། དམ་པར་ཤེས་ནས་དེའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཞུགས་པས་མཐར་ཐུང་འདས་ཐོབ་
པས་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོས་པ་ནི་ཐར་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་བ་ལས། བསྟན་
བཅོས་བྱེད་པར་འདོད་པས་རང་གི་ལྷོན་པའི་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ་བའི་

ཕྱིར་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱག་འཆའ་བ་རྩོམ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་
 དང་། རྗེ་ལྷ་ལས་ཕྱག་འཆའ་བ་རྩོམ་པ་ནི་རང་གི་བསོད་ནམས་སྟེལ་བའི་ཕྱིར་རོ་
 ཞེས་བྱ་བ་དང་། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་
 རབ་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་པ་ནི་མངོན་པར་འདོད་པའི་ལྷ་ལ་
 མཚོན་པ་དང་བསྟོན་པ་དང་ཕྱག་བྱས་ནས་བྱ་བ་རྩོམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། ཆེ་
 བའི་བདག་ཉིད་ཤེས་ཅི་དགོས་ཤེ་ན། དེ་ལ་གྲུས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གྲུས་པ་
 བསྐྱེད་པ་ཡང་གྲུས་པར་བྱས་ཏེ་དེའི་གསུང་རབ་མཉན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་
 གྲུས་པར་བྱས་ཏེ་མཉན་པ་ཡང་རིམ་གྱིས་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་བསྟོམས་པ་
 ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བསྐྱེད་པ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་སྤང་
 བའི་ཕྱིར་ལ། དེ་ཡང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་མཚོན་ཉིད་སྤྱང་ན་ལས་
 འདས་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏེ་དགོས་པ་ནི་དེར་ཟད་དོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །བཀའ་ལ་གྲུས་ན་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་གྲུས་པའང་འཇུག་ལ་
 འཇུག་སྟེ། དེ་ནི་དེའི་ཚིག་དོན་ཉིད་འཆད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བའི་ལའང་གསུམ་ལས་དང་ལོ། དགོས་པ་ལ་གཉིས་
 ལས་རང་དོན་ནི་རྩོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་རྣམས་ནི་
 དམ་བཅས་པའི་ཁུང་མི་འདོར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རི་སྐད་དུ། གཞན་དོན་བཅེ་བ་ཅན་
 རྣམས་སྟོག་ཕྱིར་ཡང་། །རང་གི་རུས་པ་སྟོང་པར་མི་བྱེད་དེ། །སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ཁུང་
 ལྷི་འཁུར་བ་དག །ཉམ་ངའི་ལམ་དུ་ནམ་ཡང་འདོར་མི་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་
 བུའོ། །གཞན་དོན་ནི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཚོན་དང་བཅས་ཏེ་བསྟན་པས་འཇུག་སྟོང་ཤེས་པའོ། །བསྐྱེས་པའི་

དོན་ནི་ཚིག་ས་བཅད་འདི་ས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་བསྟོན་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་
བ་ཅན་གྱི་ཕྱག་འཇམ་བ་དང་། བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ་གཉིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཚིག་གི་དོན་ལ་གཉིས་ལས་མཚོན་ཡུལ་དོས་གཟུང་བ་ནི་གང་ཞིག་དེ་ལ་ཞེས་པ་སྟེ་དེ་ལ།
གང་ཞིག་ནི་སྤྱི་དེ་སྤྱི་ཡིན་ཡང་ཅེ་བྲག་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་སྐབས་དང་ཕྱག་ས་དང་ལྷན་བཤད་དང་ཁྱད་པར་གྱི་
སྤྱོད་སྤྱོད་བཤེས་ལས་འདིར་ནི། རྒྱད་པར་གྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་པས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་སུ་
ཤེས་ཏེ་ཀུན་ལ་སྟུན་པ་གཏན་བཅོམ་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲེལ་བའི་འབྲེལ་བའི་སྤྱོད་སྤྱོད་འབྲེལ་བའི་
ཕྱིར་དཔེར་ན་བྲམ་ཟེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཁ་དོག་དཀར་ཤམ་གོས་དཀར་པོ་གྲོན་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ཁྲིད་ལས་ཤོག་ཅེས་བཞེད་ན་བྲམ་ཟེ་རྣམས་ཀྱི་ཁོ་ན་གོ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་
ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འབྲེལ་པ་ལས། གང་ཞིག་ཅེས་བྲམ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་
དབང་དུ་བྲམ་ནས་སྤྱོད་པའོ། །ཞེས་འབྲུང་ངོ་ཞེས་རྒྱལ་པོའི་སྤྱོད་སྤྱོད་འཆད་དོ། །སྟོབ་
དཔོན་གང་སྟེལ་ནི་འདི་ནི་ཚོས་མངོན་པ་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་ལ། དེ་འཆད་པ་ན་
སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་ལ་བསྟོན་པ་མི་བྱེད་པས་སྐབས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྱོད་སྤྱོད་
བྲག་ལ་གོ་བ་དང་། བེལ་དང་བཅས་པའི་རྣམས་མ་འོན་ཅིག་ཅེས་པ་ལྟར་ལྷན་བཤད་ཀྱི་
སྟོབས་ཀྱིས་སྤྱོད་སྤྱོད་བྲག་ལ་གོ་བ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་འཆད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་
སྐབས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སེན་རྩ་བ་འོན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་འབྲེལ་བའི་སྤྱོད་
མེད་པའི་ཚོམ་པ་ཡིན་ན། འདིར་ནི་འབྲེལ་བའི་སྤྱོད་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་དོ། །

དེ་ལ་རི་ལྟར་མཚོན་པར་བཞེད་པ་ལ་བསྟོན་པ་དང་ཕྱག་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་རང་དོན་ལ་
སྤངས་རྟོགས་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། ཀུན་ལ་ཞེས་བྲམ་བ་ནི་སྤྱོད་སྤྱོད་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཏེ། མངོ་
ལས། བྲམ་ཟེ་རྣམས་ཅད་ཅེས་བྲམ་བ་ནི་སྤྱོད་སྤྱོད་མཆེད་བཅུ་གཉིས་རི་སྟེན་པ་ཡིན་

མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྲུལ་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་དོན་མཐོང་བ་ལ་གོགས་
 སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྲིབ་པ་སྟེ་སྤྲུལ་པ་དང་འབྲུ་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ལ། རང་སངས་རྒྱལ་
 དང་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མོངས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། གཉེས་པ་ནི་ཐེག་ཆེན་པ་
 ལྟར་ན་གཟུང་འཛིན་གཉེས་སྤང་གི་རྟོག་པ་ལ་འདོད་མོད་ཀྱི། ཉན་ཐོས་སྟེ་བ་དག་
 གིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སངས་རྒྱལ་ལའང་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱི་རོལ་
 དོན་གྲུབ་ལས། རིང་དང་ཕྲ་སོགས་ཤེས་པ་ལས། །རྣལ་འབྱོར་ཅན་ཞེས་བྱེ་བྲག་
 དབྱེད། །ཐམས་ཅད་མཐུན་མིན་ཐལ་འགྱུར་ཕྱིར། །གཉེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལས་གྲོལ་
 མིན། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཉེས་རྣམ་གྲོལ་བའི་ཤེས་པ་ལ། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཀུན་རིག་
 ཅེས། །བྱ་བ་འདི་ནི་རོ་མཚར་ཆེ། །དེ་ཕྱིར་འཛིན་པའི་རོ་བོར་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྤྲིབ་
 པ་སྟེ། འགྲུལ་པ་ལས། འདི་ལྟར་དེ་དག་ལས་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཚོས་དང་། ཡུལ་དང་།
 དུས་ཤིན་ཏུ་བསྐལ་བ་དང་། དོན་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ལ་ཉོན་མོངས་
 པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་དེ་
 གང་ཡིན་ན། དེ་ནི་མཐའ་གཞན་བཀག་པའི་རིགས་པས་ཤེས་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་
 གཉེས་སུ་རེས་ཤིང་འདུས་བྱས་ལ་ཟག་མེད་དང་ཟག་བཅས་གཉེས་སུ་རེས་པ་ལས་འདུས་མ་བྱས་དང་ཟག་མེད་
 འདུས་བྱས་ནི་མདོངས་པར་མི་བྱེད་ཅིང་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་སྤྲུལ་པའི་བྱེད་པ་དང་མཚན་ཉིད་དང་མི་ཕྲན་པས་སྤྲུལ་པ་
 མ་ཡིན་ལ་ཟག་བཅས་ལའང་གཉེས་ལས་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་སྤྲུལ་པ་དང་པོ་ཉིད་ཡིན་པས་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་
 དགོ་བ་ཟག་བཅས་དང་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྐྱབས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་བཞི་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་

ཉེ། དེ་ལ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཚོས་མི་ཤེས་པ་ནི་མཛོ་ལས་གནས་བརྟན་ལྷ་རིའི་བྱ་ལ་སྟོན་
བས་ལྷ་རིའི་བྱ་སྟོད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་
ཤེས་སམ་ཞེས་བཀའ་སྤུལ་བ་ན། གསོལ་བ། མ་འཚལ་ཉོ་ཞེས་བྱ་བ་སོགས་པ་
གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

ཡུལ་གྱིས་བསྐྱལ་བ་མི་ཤེས་པ་ནི་གནས་བརྟན་མོ་ལྷ་འགལ་གྱི་བུས་རང་གི་
མ་འོད་ཟེར་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་དུ་སྐྱེས་པ་མ་ཤེས་པ་དང་། དུས་གྱིས་བསྐྱལ་བ་མི་
ཤེས་པ་ནི་འབགས་པ་ལྷ་རིའི་བུས་ཁང་བདག་དཔལ་སྐྱེས་ཀྱིས་སྟོན་ཐར་པའི་ཆ་
མ་ཐུན་བསྐྱེད་པ་མ་ཤེས་པ་དང་། དོན་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་ནི་ཁམས་དང་
འགྲོ་བ་དང་སྐྱེ་གནས་དང་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་རྣམས་
ཉེ། དེ་དག་མི་ཤེས་པ་ནི་དཔེར་ན་མ་བྱའི་མདོངས་ཀྱི་ཁ་དོག་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱ་མི་
ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྷ་བྱ་སྟེ། གནས་བརྟན་སྐྱ་གཅན་ཟེན་གྱིས་མ་བྱའི་མདོངས་ནི་
གཅིག་ལ་ཡང་། །རྒྱ་ཡི་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་ནི། །ཀུན་མཁྲེན་མིན་པས་ཤེས་བྱ་
མིན། །དེ་ཤེས་ཀུན་མཁྲེན་སྟོབས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྷ་བྱའོ། །དེས་ན་མི་
ཤེས་པ་བཞི་པོ་དེ་ལྷ་བྱ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྐྱིབ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྟུན། བ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་ངེས་པར་བྱའོ། །དེས་ཆིག་ནི་སྐྱེ་བོ་མོང་བ་དང་འབྲ་བར་མདོངས་པར་བྱེད་པས་ན་སྟུན་པ་སྟེ། འབྲེལ་བ་
ལས། མི་ཤེས་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་དོན་མཛོང་བ་ལ་གཤེགས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་སྟུན་པ་སྟེ། ཞེས་པ་དང་། ཆེད་དུ་བརྗོད་
པའི་ཚོམས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལས་ཀྱང་། འཛིག་རྟེན་མཛོང་བར་ལུས་པ་ལ། །རི་ལྷར་གཤེགས་ནི་བྱེད་པ་ཡི། །སྟུན་པ་དེ་
བཞིན་མ་རིག་པ། །དེ་ཉོད་མཛོང་ལ་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་འབྲུང་བའི་བྱིར་པོ། །རྣམ་གྲངས་ནི་མི་ཤེས་པ་དང་། མ་
རིག་པ་དང་རྫོངས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །སྤང་བྱ་གཞན་ཡང་ཡོད་ཀྱང་འདྲིར་སྟུན་པ་ལོན་སྟོས་པ་ནི་སྤང་བྱའི་གཙོ་པོ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡེ་ཤེས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཚོགས་པའི་དངོས་ཀྱི་འགའ་ལྷན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སློབ་དཔོན་གང་སྟེལ་
 འཆད་དོ། །གཉིས་པ་དེ་མི་ལྷན་བཅོམ་པའི་ཚུལ་ནི་སྤྱོད་པ་དེ་དག་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་ལྱིས་གཉེན་པོ་ཡེ་ཤེས་
 བརྟེན་ནས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱིས་ཡེ་མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་དུ་གཏུན་ནས་བཅོམ་ཞིང་
 སྤངས་པ་ཡིན། གཏུན་ནས་བཅོམ་པ་ནི་གཉེན་པོ་བརྟེན་པས་ཕྱིས་ཡེ་མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་
 ཅན་དུ་བྱས་པའོ། །འདིས་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ལས་སྤངས་པ་བྱུང་བར་ཅན་དུ་
 བརྟེན་ཏེ། དེ་དག་ལ་ཉོན་ཐོངས་པ་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ། སྤྱི་བ་སྤངས་པ་ཅམ་ཡོད་ཀྱང་བག་ཆགས་
 དང་བཅས་པ་མ་སྤངས་པས། ཉམས་པ་སྤིང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་ཐོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་
 སྤྱི་བ་ནི་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེའི་ཕྱིར་འབྲེལ་པ་ལས། རང་སངས་རྒྱུ་པ་དང་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱང་ཉོན་ཐོངས་པ་ཅན་གྱི་ཐོངས་པ་དང་
 བལ་བའི་ཕྱིར་ཀུན་ལ་སྤྱོད་པ་བཅོམ་པར་ནི་འདོད་མོད་"གྱི་¹གཏུན་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྷན་དེ་དག་ལ་སངས་
 རྒྱུ་ལྱི་ཚོས་དང་། དུམ་དང་། དུས་ཤིང་ཏུ་བསྐྱལ་བ་དང་། དོན་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ལ་ཉོན་ཐོངས་པ་
 ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་འབྱུང་སྟེ། དེ་དག་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེ་ལྟ་ན་ཉན་ཐོས་ལ་
 སོགས་པ་དེ་དག་སྤྱུག་བསྐྱེད་མཐར་བུས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། མདོ་ལས། དགེ་
 སློང་དག་ཚོས་གཅིག་མདོན་པར་མ་ཤེས་ཤིང་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པར་ཡང་སྤྱུག་
 བསྐྱེད་ཀྱི་མཐར་བུའདྲ་པར་ང་མི་སྤྱོད། །ཞེས་པ་དང་། མདོ་གཞན་ལས། ཚོས་གཅིག་
 ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་ཤིང་མ་སྤངས་པར་ཡང་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་མཐར་བུའདྲ་པར་ང་མི་
 སྤྱོད། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་ཉོན་ཐོས་པ་ནི་
 བོད་སྤངས་ལ། ཤེས་སྤྱི་བ་ནི་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་

༡ གྱིས་

སྤངས་ཏེ། མདོ་ལས། དགེ་སྤོང་དག་མེད་ཀྱིས་མིག་ལ་འདུན་པ་དང་འདོད་ཆགས་
 གང་ཡིན་པ་དེ་སྤོངས་ཤིག་དང་། དེ་ལྟ་བུ་མེད་ཀྱིས་མིག་དེ་སྤངས་པར་འགྱུར་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན་སྤྲིབ་པ་དེ་དག་སྤངས་པ་ཅམ་ཡིན་མོད་ཀྱི་
 འོན་ཀྱང་གཏན་ནས་སྤངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཡེ་མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་དུ་བྱས་པ་
 ལ་བརྗོད་ལ། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་དེ་དག་ཀུན་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་
 བའོ། །དེས་ན་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་གཏན་ནས་བཅོམ་པས་ནི་
 སྤངས་པ་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། འདིས་ནི་ཡེ་ཤེས་སྤུན་སྤུམ་
 ཚོགས་པ་འང་ཤུགས་ལ་བསྟན་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་གོགས་ཐམས་
 ཅད་བཅོམ་པར་བསྟན་པའི་སྤྱིར་དང་། སྤངས་པ་ཡང་གཉེན་པོ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་
 སྤྱིར་དང་། གཉེན་པོ་འང་རི་སྐྱེད་པ་དང་རི་ལྟ་བུ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་
 པོས་ཡེ་ཤེས་བཞེས་ལྟར་འདོད་ཀྱང་སྤེ་བས་རི་ལྟ་བུ་དང་རི་སྐྱེད་པ་མཐུན་པ་གཉིས་ཁོ་ནར་འདོད་རོ། །ཡིན་
 པའི་སྤྱིར་རོ། །འདིར་སློབ་དཔོན་གང་སྟེལ་ཀུན་ལའི་སྤྲས་སྤངས་པ་དང་། གཏན་
 ཞེས་པས་ཡེ་ཤེས་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པ་བསྟན་ཏེ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་ཡེ་གསུམ་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ། །དེ་དག་བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་དང་། ཤུགས་ལའང་མི་གོ་
 བའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤངས་ཚོགས་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པ་ནི་རང་གི་དོན་སྤུན་སྤུམ་
 ཚོགས་པ་ཡིན་ལོ། །

གཞན་གྱི་དོན་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པ་ནི་འཁོར་བའི་ཞེས་པ་སྟེ། བམས་གསུམ་
 དུ་འཁོར་བས་ན་འཁོར་བ་སྟེ། དེ་དག་ཏུ་སྐྱེ་འཆི་ཐོག་མཐའ་མེད་པར་བརྒྱུད་པའི་
 སྤྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀུན་ཏུ་ཆགས་པའི་གནས་ཡིན་པས་འབྲིང་བའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་

དང་། གཡོ་ཞིང་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱལ་དགོས་པས་ཀྱལ་བར་དཀའ་བས་འདས་
དང་འབྲེལ་འཁོར་བའི་སྲིད་པ་ལ་སོགས་པས་མངོན་པར་བརྟེན་པས་འགོ་བ་ཀུན་
ཏུ་ཆགས་པའི་གནས་ཡིན་ལ། ལྟ་བུ་དང་ཐེ་ཚོམ་གྱིས་བསྐྱོད་པའི་སྲིད་དང་། ཀྱལ་
བ་ན་སངས་རྒྱས་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱལ་དགོས་པས་ཀྱལ་བར་དཀའ་བའི་སྲིད་འཁོར་
བའི་འདས་མོ། །དེར་བྱིང་བའི་འགོ་བ་རྣམས་དངས་མཛད་པའི་དེ་ལས་ཐར་པར་
མཛད་པའོ། །

གཞན་ལ་བན་པ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི། འོན་གཞན་གྱི་དོན་དེ། ཐབས་གང་གིས་
བྱས་ཤེས་ན། དོན་བཞིན་སྟོན་པ་སྟེ་ཐར་པའི་ལམ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་བསྟན་པས་ཡིན་
འོ། །སྟོན་པ་ལུགས་བཅེ་བ་དང་ལྡན་པས་བདེན་བཞིའི་དོན་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་བྱིན་ཅི་མ་སོག་པར་སྟོན་པ་གསུང་གི་
འཕྲིན་ལས་དམ་པའི་ཚོས་སྟོན་པའི་ལུག་བརྒྱུང་བས་གདུལ་བྱ་རྣམས་སྐལ་བ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་འཁོར་བ་ལས་དངས་གྱི་
ཐབས་གཞན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་འོ། །གལ་ཏེ་འཁོར་བ་དང་འགོ་བ་ལ་ཐ་དད་མེད་པས་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་སྐྱ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་
ན། སྐྱི་དང་ཕྱེ་ཐག་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་དངས་པས་སྟོན་མེད་དོ། །འདིས་ནི་འབྲེལ་བ་ལས། རྩ་
འབྲེལ་དང་དམ་པ་སྐྱིན་པའི་མ་ལུས་ནི་མིན་འོ། །ཞེས་འབྱུང་བས་ཁ་ཅིག་བྲུབ་
འཇུག་གི་རྩ་འབྲེལ་གྱི་མ་ལུ་དང་། དབང་ལུག་ཆེན་པོས་དམ་པ་སྐྱིན་པའི་མ་ལུས་
འགོ་བ་དངས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ཡང་ན་རྩ་འབྲེལ་དང་དམ་པ་སྐྱིན་པ་དང་མ་ལུ་
ཞེས་ཐ་དད་དུ་བྱས་ཏེ། དེ་ལ་མ་ལུ་ནི་རྩས་པ་སྟེ་འོར་བུ་དང་སྐྱན་ལ་སོགས་པའི་
རྩས་པས་རིམས་ནད་སེལ་བ་ལ་སོགས་པས་དངས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་རྣམས་བསལ་
ཏེ། ཡང་དག་པའི་ལམ་བསྟན་པ་མེད་པར་འཁོར་བ་ལས་འཛེན་པ་ནི་གང་གིས་ཀྱང་
མི་རྩས་པའི་སྲིད་ཏེ།

ཆོད་དུ་བཛོད་པའི་ཚོམས་ལས། སྲིད་པའི་རྟུག་རྩ་གཙོད་མཛོད་པའི། །ལམ་ནི་
ཁྲིད་ལ་ངས་བསྟན་བྲ། །ཁྲིད་ཉིད་ཀྱིས་ནི་བསྐྱབ་བྲ་སྟེ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྟོན་
མཛོད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེའི་འབྲེལ་བར། ལུབ་རྣམས་སྲིག་པ་རྩ་ཡིས་
འཇུ་བར་མི་མཛོད་ལ། །འཕྲོ་བའི་རྟུག་བསྐྱལ་བྲག་གིས་ཀྱང་ནི་སེལ་མི་མཛོད། །ཉིད་
ཀྱི་རྟོགས་པ་གཞན་ལ་སྟོ་བས་མ་ཡིན་ཏེ། །ཚོས་ཉིད་ཞི་བ་བསྟན་པས་གྲོལ་བར་
མཛོད་པ་ཡིན། །ཞེས་བྲ་བ་དང་། འཕགས་པ་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱིས་ཀྱང་། བཅེ་བས་བསྟན་པའི་
བྲག་བརྒྱུད་ནས། །ཐར་པའི་ས་བོན་བསྐྱབ་པ་ཡིས། །སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་ངན་འཕྲོ་
དང་། །སྲིད་པ་དག་ལས་འབྲེན་པར་མཛོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ན་གཉིས་པ་བྲག་འཚོལ་བ་ནི། རང་གཞན་གྱི་དོན་ཐབས་དང་བཅས་པ། ལུན་སྲུམ་
ཚོགས་པ་གསུམ་དང་ལྡན། བའི་སྟོན་པ་དེ་ལ་རྩལ་ནི་འབྲེལ་བ་ལས་བྲག་འཚོལ་ནས་ཞེས་བྲ་བ་ནི་མགོ་ས་
བརྟུན་ནས་སོ་ཞེས་འབྲུང་བས་དེས་མཚོན་ནས་སྟོ་གསུམ་གྲུས་པས། བྲག་འཚོལ་ལོ་ཞེས་བྲ་བ་སྟེ་
མཚོད་པར་བཛོད་པའོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་སྲིད་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས་ཚོགས་སུ་
བཅད་པ་འདིས་ནི་གཞན་གྱི་སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་དང་སྟོབ་མ་དག་ལས་བཅོམ་ལྡན་
འདས་དང་དེའི་བསྟན་པ་དང་སྟོབ་མ་རྣམས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་
ཏེ། སྲངས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་སྲུམ་སྲུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་སྲིད་དང་། འཕོར་བ་
ལས་བརྒྱལ་བའི་ཐབས་ཡིན་པའི་སྲིད་དང་། འཕོར་བའི་འདམ་ལས་བརྒྱལ་བའི་
སྲིད་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་བསྐྱལ་བའི་དོན་ནི་གང་གིས་གང་རྗེ་ལྟར་བཤད་པར་བྲ་བ་གསུམ་གྱིས་
བསྟན་ནོ། །གསུམ་པ་ཚོགས་ཀྱི་དོན་ནི། དེ་ལྟར་བྲག་འཚོལ་ནས་ཅི་ཕྱེད་ཅེན། ཚོས་མངོན་མཛོད་
གྱི་བསྟན་བཅོས་རབ་རྩ་བཤད་པར་བྲམ། །ཞེས་བྲ་བ་ནི་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ་སྟེ།

དེ་ལ་ཚོས་མངོན་པ་དང་མངོན་ཅི་འཆད་པར་འགྱུར་ལ།

བསྟན་བཅོས་ནི་ཤུག་ཞེས་པའི་ཤུ་ས་"ནི་¹འཚོས་པ་དང་། ཅ་ཡ་ཉི་ནི་སློབ་
བ་སྟེ། ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་རྟོག་ལས་འཚོས་ཤིང་ངན་འགྲོ་དང་སྲིད་པ་ལས་སློབ་
བས་ན་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་དེ། སློབ་དཔོན་འཕགས་པའི་ལྷས། ཉོན་མོངས་དབྱ་རྣམས་
མ་ལུས་འཚོས་པ་དང་། །ངན་འགྲོ་སྲིད་ལས་སློབ་པ་གང་ཡིན་ལ། །འཚོས་སློབ་ཡོན་
ཉན་ཕྱིར་ན་བསྟན་བཅོས་ཉེ། །གཉིས་པོ་འདི་དག་གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་མེད། །ཅེས་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་ཚོས་མངོན་པ་དང་དེའི་
མངོན་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ་དོན་དང་ལྡན་པའི་མཚན་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཚོས་
མངོན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཉེ། དེ་ལ་ཚོས་མངོན་པའི་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ་དང་འཁོར་
དང་བཅས་ན་སྤང་ལོ་དུ་ཡིན་པ་དང་། དེས་ཚིག་བཞི་ལས་དང་པོ་ནི་ཚོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་"ཤེས་²རབ་
འཁོར་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཚོས་
མངོན་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཉེ། དོན་དམ་པ་དང་། བརྟན་བཟགས་པའོ། །

དོན་དམ་པའི་ཚོས་མངོན་པ་བཤད་ལ།

དང་པོ་ནི་མཚོང་སློམ་མི་སློབ་པའི་ལམ་གསུམ་གྱི་ཚོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་
ཤེས་རབ་ནི་མ་སྟེ་ཟག་ལ། མེད་པ་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་འཁོར་སྤང་པོ་ལྷའམ་བཞི་དང་
བཅས་པའོ། །དེ་མ་ནི་འདིར་ཟག་པ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །དེས་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་
རབ་མཚོང་སློམ་མི་སློབ་པའི་ལམ་གསུམ་གྱི་འཁོར་དུ་སླེས་པ་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་

1 ཅ
2 ཤེས་

བཅས་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་ཚོས་མངོན་པའོ། །གསུམ་པ་འཁོར་དང་བཅས་ན་སྤང་པོ་དུ་ཡིན་པ་ལ་
གཉིས་ལས་མཚན་ཉིད་པ་འཁོར་དང་བཅས་ན་སྤང་པོ་དུ་ཡིན་པ་ནི་རྗེས་འབྲང་བཅས་ཞེས་པའི། རྗེས་སུ་འབྲང་
བ་ནི་ཚོགས་པ་གཅིག་ཏུ་མི་འབྲལ་བར་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས། ལམ་གསུམ་པོ་དེ་དག་བསམ་གཏན་གྱི་
ས་རྒྱག་ལ་བརྟེན་ན་ནི་སྤང་པོ་ལྡ་བ་སྟེ། ཟག་མེད་ཀྱི་སྣོན་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་
དང་། དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་ན་ཡིད་བདེ་དང་། གསུམ་པ་ན་བདེ་བ་
དང་། དང་པོའི་ཉེར་བསྐྱོགས་དང་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཁྱད་པར་ཅན་དང་བཞི་པའི་
དངོས་གཞིའི་བཏང་སྣོན་ས་རྣམས་ནི་ཚོར་བ་ཡིན་ལ། འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་
རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་འང་ཡོད་པའི་སྤྱིར་དོ། །

ལམ་སྤྱི་མ་གཉིས་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་པ་བརྟེན་ན་ནི་སྤང་པོ་བཞི་
པ་སྟེ། དེ་ན་གཟུགས་མེད་ཅིང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དག་ཡོད་པའི་སྤྱིར་
དོ། །མི་སྣོན་མེད་པ་དང་། ཁྱད་པར་བསམ་གཏན་ས་པའོ། །ཞེས་པ་དང་། དེ་ནི་
ཚོས་མཚོག་དང་ས་གཅིག་། །ཅེས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་མཚོང་ལམ་གཟུགས་
མེད་ལ་བརྟེན་པ་ནི་མེད་དེ། །མཚོང་ལམ་གྱིས་འདོད་པའི་བདེན་པ་ལའང་དམིགས་
ལ་གཟུགས་མེད་པས་ནི་དེ་ལ་དམིགས་པར་མི་རུས་པའི་སྤྱིར་དང་། ལོང་ན་མཚོང་
ལམ་མེད་ཅེས་འགྱུར་བས་མཚོང་ལམ་ནི་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
དང་། དེས་བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་མ་ཐོབ་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་ཀྱང་མི་ཐོབ་
ལ། ཐོབ་ན་ནི་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་བསྐྱོན་པར་བྱེད་དེ། བསམ་གཏན་དག་གི་
ལམ་རྣམས་སྟེ། །ས་གཞན་དག་གི་དཀའ་བ་ཡིན། །ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་བས་ཡན་
ལག་གིས་ཟེན་ཅིང་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཚོང་བྱེད་དུ་འབྲེལ་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ན་ལམ་

བསྐྱེད་སྐྱེ་བའི་སྲིད་རྒྱུ།

འདྲིའི་རྣམ་ཤེས་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་འཁོར་དུ་བསྐྱེད་ཀྱང་སྲིད་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་གཙོ་
འཁོར་འཚོམ་བར་ནི་མི་འགྲུང་ཉ། ཚེས་རབ་ཏུ་རྣམས་འབྱེད་ལ་སྐྱོས་པའི་སྲིད་དཔེར་ན་མིའི་གཙོ་བོ་རྒྱལ་པོ་ཡིན་ཡང་
ཡི་གེ་འགྲི་བའི་ཆེ་ཡིག་མཁའ་གཙོ་བོ་བཞིན་ནོ། །དེའི་སྲིད་མཚོང་ལམ་གྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་
ནི་འཁོར་དང་བཅས་ན་སྤུང་བོ་ལྷ་པ་ཁོ་ནར་ངེས་སོ། །རྟེན་པའི་དོན་ཡང་ལམ་དེ་
དག་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འདྲིན་གྱི་རང་བཞིན་དུ་སྐྱེས་པ་ལ་
བརྗོད་ཀྱི་འཁར་གཞོང་ལ་རྒྱ་ཤུག་བརྟེན་པ་ལྟར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

།བདར་བཏགས་པའི་ཚོས་མངོན་པ་བཤད་པ།།

གཉིས་པ་བདར་བཏགས་པའི་ཚོས་མངོན་པའང་རྣམ་པ་གཉིས་ཉ། དོན་དམ་
པའི་ཚོས་མངོན་པ་དེ་ཚོབ་བར་བྱ་བའི་སྲིད་ཞུགས་པའི་རྒྱ་སྐྱེས་ཚོབ་དང་ཚོས་པ་
དང་བསམ་པ་དང་བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཟག་བཅས་རྗེས་འབྲང་དང་
བཅས་པ་གང་དང་། དེ་དག་རྗོད་བར་བྱེད་པའི་བསྐྱེད་བཙོས་ཀྱིས་བསྐྱེས་པའི་ཚོས་མངོན་པ་
གང་ཡིན་པ་སྟེ། རིམ་པ་ལྟར་འབྲས་བུ་དང་བརྗོད་བྱའི་མིང་གིས་རྒྱ་དང་རྗོད་བྱེད་ལ་བཏགས་པའི་སྲིད་
རྒྱུ། །གཉིས་པ་བཏགས་པ་བ་སྤུང་བོ་དུ་ཡིན་པ་ལ། སྐྱེས་ཚོབ་ནི་དེར་སྐྱེ་བ་ཚོབ་པ་ལས་སྐྱེས་པ་སྟེ་ཚོས་པ་ལ་
སོགས་པའི་སྐྱོར་བ་ལ་མ་སྐྱོས་པར་རང་བཞིན་གྱི་ཤེས་རབ་ཆེ་བ་སྟེ་དེ་ནི། བསམ་གསུམ་ག་དང་ས་
ཐམས་ཅད་དང་རྣམ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་ན་ཡོད་དོ། །རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་
གཟུགས་ནི་མེད་དེ་མཉམ་གཞག་གི་ས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་རྒྱུ། །

ཚོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ན་ཡོད་
ཀྱི་དབང་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ན་ནི་མེད་དེ། ཤེས་རབ་གསུམ་ནི་སྐྱོར་བྱུང་ཡིན་པའི་སྲིད་

དང་། དབང་ཤེས་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་རྒྱུ། །

ཁ་ཅིག་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཉན་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ལོང་ཡོད་དོན་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་
རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་མིང་གི་ཡུལ་ཅན་དུ་བཤད་པས་ན་དམིགས་པ་མཚུངས་དགོས་
པས། རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས་ནི་མིང་གི་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་དང་། གཤམ་ཏེ་ཡིན་ན་ཚོས་
སྤྱིའི་ཡུལ་ཅན་དང་། སྤྱོད་ལྡན་པའི་རྟོག་པར་ཐལ་བའི་སྲིད་རྒྱུ། །དེ་ལ་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་
རབ་ནི་འདོད་གཟུགས་ན་ཡོད་ཀྱི་གོང་མ་ན་མེད་དེ། དེ་ནི་ཉན་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་
བའི་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྲུང་བ་ཡིན་པས་ན་གཟུགས་མེད་ན་སྤྱད་ན་བའི་རྣམ་
ཤེས་མེད་པའི་སྲིད་དང་། གང་ཟག་པན་ཚུན་དུ་རྫོང་བའང་མེད་པའི་སྲིད་རྒྱུ། །དེ་ནི་
མཉམ་གཞག་མ་ཡིན་པས་ན་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་གཟུགས་ཀྱང་མེད་དོ། །

བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ནི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་མེད་དེ། བསམ་བྱུང་ནི་
མིང་དོན་གྱི་འགྲེལ་པ་འཛིན་དགོས་པས་ཡིད་ཁོ་ནའི་འཁོར་དུ་འབྲུང་ཞིང་། ཁ་ནང་དུ་ལྟ་བ་ཡིན་ལ། གོང་
མ་དག་མཉམ་གཞག་གི་ས་པ་ཡིན་པས་སེམས་པར་རྩོལ་ཞིང་། སེམས་ནང་དུ་བལྟས་ན་
སློམ་བྱུང་དུ་འབྲུང་བའི་སྲིད་རྒྱུ། །དེས་ན་བསམ་བྱུང་ནི་འདོད་པ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་ཅིང་
རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་གཟུགས་ཀྱང་མེད་དོ། །སློམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ནི་འདོད་པའི་
སེམས་ལ་མེད་དེ། དེ་མཉམ་གཞག་གི་ས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་དང་། སློམ་བྱུང་གི་
ཤེས་རབ་ནི་མཉམ་གཞག་གི་ས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་དང་། འགྲེལ་བ་ལས་ཀྱང་། འདོད་
པའི་ཁམས་ན་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གསུམ་སྟེ། ཐོས་པ་དང་། བསམས་པ་ལས་བྱུང་བ་
དང་། སྤྱིས་ནས་ཐོབ་པ་རྣམས་སོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་ནི་གསུམ་སྟེ། ཐོས་པ་
དང་། བསློམས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། སྤྱིས་ནས་ཐོབ་པ་རྣམས་སོ། །

བསམས་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི་མེད་དེ། གང་གི་ཚེ་དེ་དག་སེམས་པར་རྩོམ་པ་
 དེའི་ཚེ་དེ་དག་གི་ཉིང་རེ་འདྲིན་ཁོ་ན་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་མེད་པའི་
 ཁམས་ན་ནི་བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པ་དག་གོ། །ཞེས་འབྱུང་
 ལ། སྐྱོབ་དཔོན་གང་སྤེལ་གྱིས་ཀྱང་འདོད་པའི་ཁམས་ནི་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་
 ཡིན་པའི་སྤྱིར་བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་མེད་དོ་ཞེས་བཤད་པའི་སྤྱིར་དང་། འཕགས་
 པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་ཀྱང་སའི་དངོས་གཞི་ལས། ཅིའི་སྤྱིར་བསམ་གཏུན་དང་རྣམ་
 པར་ཐར་པ་དང་ཉིང་རེ་འདྲིན་དང་སྐྱོམས་པར་འཇུག་པ་ཁོ་ན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་
 པའི་ས་ཞེས་བྱ་ལ། འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་ཚེ་གཅིག་པ་ནི་མཉམ་པར་བཞག་པ་མ་
 ཡིན་ཞེ་ན། བསམ་གཏུན་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་འགྲོད་པ་མེད་པ་དང་མཚོག་ཏུ་
 དགའ་བ་དང་དགའ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་དང་བདེ་བས་མངོན་པར་བསྐྱབས་པ་
 ཡིན་ལ། “འདོད་” པ་ན་སྤྱོད་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་ཁམས་ན་ཡང་དག་
 པའི་ཚོས་ལ་ཉེ་བར་སེམས་པ་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་
 མེད་པའི་སྤྱིར་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ནི་འདོད་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་
 བ་རྣམས་ཏེ། དེ་ལ་སེམས་ཚེ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་ཡོད་ཀྱང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་
 རྣམས་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པས་མ་ཟིན་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་ཡིད་
 ཁོ་ནའི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བ་ལ་འདི་རོ་མོ་ཟག་བཅས་ཡིན་ལ། འཁོར་དང་བཅས་ན་ནི་གཟུགས་ན་སྤྱོད་
 པའི་སྐྱོམ་བྱུང་ནི་རྗེས་སུ་འབྱང་བའི་སྤྱང་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ཐ་མ་གཉིས་ནི་སེམས་
 རྗེས་འབྱང་ཞེས་འབྱུང་བས་བསམ་གཏུན་གྱི་སྐྱོམ་པ་ནི་རྗེས་སུ་འབྱང་བའི་

གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྐོམ་ལྷུང་ནི་སྤང་པོ་བཞི་བ་ཡིན་ཏེ།
རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་གཟུགས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་རབ་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱིས་ནི་བསྟན་བཅོས་ཉན་
པའི་སྐོན་པ་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་ཤེས་རབ་སྐྱེས་ཐོབ་ལས་ཐོས་བསམ་སྐོམ་གསུམ་རིམ་གྱིས་འབྲུང་ལ་སྐོམ་
ལྷུང་ཡང་ཟག་བཅས་ལས་ཟག་མེད་འབྲུང་བས་འདི་དག་གི་གོ་རིམ་ཡང་དེ་ལྟར་དུ་རེས་སོ། །

འདི་དག་གྲང་བྲེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཚད་མར་བྱས་ནས་དཔྱད་
བ་ཡིན་གྱི་མདོ་སྡེ་བ་དང་རྣམ་འབྲོར་སྐྱོད་བ་བ་ནི་འཁོར་དང་བཅས་ན་སྤང་པོ་བཞི་
བ་ཁོ་ནར་འདོད་དེ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ལ་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་
གཟུགས་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྟན་བཅོས་ལ་ནི་ཁ་ཅིག་ན་ཅེ། གཙོ་འཁོར་གྱི་
རྣམ་པར་བཞག་པ་མེད་དེ། མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པས་སྐྱེ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་ཁ་ཅེ་བ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་
སྤང་པོ་གཅིག་སུ་ཁོ་ནར་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་ཅེ། མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་ཡང་
མིང་ཚིག་ཡི་གཤེ་ཚོགས་ནི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་འཁོར་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་
རོ། །མདོ་སྡེ་ལ། གང་དག་བསྟན་བཅོས་སྐྱ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ལྟར་ན་ནི་
འཁོར་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་ཏེ་སྤང་པོ་
གཉིས་པར་འདོད་དོ། །

ཁ་ཅིག་ན་ཅེ། བསྟན་བཅོས་ལའང་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ནི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ།
ཚོས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པ་དུག་ནི་ཡན་ལག་ཡིན་པས་འཁོར་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་
རོ། །གསུམ་དུ་དཔྱེ་བ་ནི། ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་འབྲས་སུ་འདི་ཚོས་མངོན་བ་དང་། སྐྱེས་
ཐོབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པ་བཞི་རྒྱུ་འདི་ཚོས་མངོན་བ་དང་། བསྟན་བཅོས་ནི་
གཞུང་གི་ཚོས་མངོན་བ་དང་གསུམ་དུ་འབྱུང་། སྐྱེ། དང་པོ་ནི་དོན་དམ་བ་དང་། ཕྱི་མ་དག་

ནི་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་རྒྱ་ལ་བཏགས་པ་དང་། བརྟན་བུའི་མིང་གིས་རྟོན་བྱེད་ལ་
བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ།

སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོས། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་གཉིས་མེད། །ཡེ་
ཤེས་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས། །བསྐྱབ་བུའི་དོན་དེ་དང་ལྡན་པས། །གཞུང་ལམ་དག་
ལ་དེའི་སྤྲ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

།བསྐྱབ་བཅོས་ཀྱི་སྒྲུང་བཤད་པ།།

བཞི་བཞི། ཅིའི་བྱིར་ཚོས་མངོན་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་ཞེས་པ་
འཛིན་པས་ན་ཚོས་དང་། ཨ་རྟེ་ལྷ་ཁ་ཞེས་བྱ་བ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་སློང་དང་། ཨ་རྟེ་ལྷ་
ན་ཞེས་བྱ་བ་མངོན་པར་ཡང་ནས་ཡང་དང་། ཨ་རྟེ་ལྷ་ཡ་ཞེས་བྱ་བ་མངོན་པར་ཟེལ་
གྱིས་གཞོན་པ་དང་། ཨ་རྟེ་ས་མ་ཡ་ཞེས་བྱ་བ་མངོན་པར་རྟོགས་པས་ན་མངོན་པ་སྟེ།
རིམ་བ་ལྟར་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པའི་བྱིར་དང་། བདེན་པ་དང་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་
ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་པ་དང་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སློང་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པས་ལྷ་དན་ལས་
འདས་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པར་བྱེད་པའི་སློང་དང་། ཚོས་རེ་རེ་ལའང་གཞུགས་ཅན་
དང་གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་། བསྐྱབ་ཡོད་བསྐྱབ་མེད་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པའི་རབ་
ཏུ་དབྱེ་བས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་མངོན་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དང་། བརྟན་པ་དང་རྟོན་
པའི་གཞི་ལ་སོགས་པས་པས་ཀྱི་རྟོགས་པ་མངོན་པར་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། མདོའི་
དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། མདོ་སྟེའི་རྒྱན་ལས། མངོན་དུའི་
བྱིར་དང་ཡང་ཡང་དང་། །ཟེལ་གཞོན་རྟོགས་བྱིར་མངོན་པའི་ཚོས། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར་རོ། །ཅིའི་བྱིར་མངོན་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། བསྐྱབ་བཅོས་འདིར་མངོན་པ་སྟེ་བདུན་

དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའི་དོན་དེ་དག་དོན་དུ་ཡང་དག་པར་ཉེ་གཅེས་གཅེས་རྣམས་
ཚུད་པའི་སྲིར་མངོན་པའི་མཛོད་དེ་^༦ རལ་གྱི་གང་དུ་གཞུག་པ་དེ་ནི་རལ་གྱི་འཕྲུབ་ས་
ཡིན་པ་བཞིན་ལོ། །རྣམས་པ་གཅིག་ཏུ་བསྟན་བཅོས་འདིའི་འབྲུང་པའི་གནས་མངོན་
པ་སྡེ་བདུན་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ཆེན་པོ་དེ་ཡིན་པས་ན་ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་
ཅེས་བྲ་སྟེ་མངོན་པའི་མཛོད་ནས་སྤྱང་བའི་ལོར་ཡིན་པའི་སྲིར་དཔེར་ན་རལ་གྱི་གང་
ནས་འབྲུན་པ་དེ་ནི་དེའི་འཕྲུབ་ས་ཡིན་པའམ། མཛོད་ནས་སྤྱང་བའི་ལོར་ལའང་འདི་
བདག་གི་མཛོད་ཡིན་ལོ་ཞེས་བཛོད་པ་བཞིན་ལོ། །

། དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་བསྟན་པ། །

ད་ནི་དགོས་པ་དང་དང་པོའི་སྟོན་པ་འཆད་པ་ནི་འགྲེལ་པ་ལས། ཡང་ཅིའི་
སྲིར་ཆོས་མངོན་པ་བསྟན། འདི་དང་པོ་ཉིད་དུ་སྲུས་བསྟན་ན། འདི་ལྟར་སློབ་དཔོན་
ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་འཆད་པར་གྲུས་ཤེ་ན། ཞེས་འབྲུང་བས། གལ་ཉེ་དགོས་པ་དང་མི་
ལྷན་པ་དང་ཡིད་ཆེས་པའི་སྟོན་པ་ཁྲད་པར་ཅན་གྱིས་མ་བསྟན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ནི་འཇུག་པ་དང་དེའི་དོན་གཏན་
ལ་འབེབས་པའི་བསྟན་བཅོས་བརྩམ་པར་མི་རིགས་པས་དགོས་པ་གང་དང་ལྷན་ཞིང་དང་པོར་ཡིད་ཆེས་པའི་སྟོན་པ་
སུ་ཞིག་གིས་གསུངས་ཤེ་ན། བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་ཚོགས་པ་གང་གི་སྲིར་ཆོས་
མངོན་པ་གསུངས་པ་དང་། དེ་གསུང་པ་པོའི་སྟོན་པའང་བཛོད་པར་བྲ་སྟེ། དགོས་པ་
དང་མི་ལྷན་པ་དང་། སྟོན་པ་ཁྲད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པའི་བསྟན་བཅོས་ནི་མཁས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་བཤད་པ་དང་མཉན་པར་བྲ་བ་མ་ཡིན་པའི་སྲིར་རོ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ་
ཆོས་རྣམས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཅེས་བྲ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཉེ།

༦ རི་

འདི་ལ་དགོས་པ་དང་། བསྐྱུས་པ་དང་། ཚིག་གི་དོན་གསུམ་གྱི་དང་པོ་
ལ་འདུག་གསུམ་ལས་གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་ནི་གཞོན་ལུ་མ་ལེན་པ་ན་རེ། བསྐྱུན་
བཙུན་དག་ནི་ཐམས་ཅད་དམ། །ཡང་ན་ལས་ནི་འགའ་ཞིག་ལ། །རི་སྲིད་དགོས་པ་
མ་བཟོད་ལ། །དེ་སྲིད་དུ་ནི་སྲུ་ཞིག་འདྲིན། །ཅེས་དགོས་པ་སྟོན་པའི་དག་ལས་ཚད་
མའི་རྟོགས་པ་སྐྱེས་ནས་འཇུག་པ་ཡིན་ཅོལ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཚིག་ཅུམ་དོན་
ལ་འཇུག་པ་མཐོང་ཞིང་། སྐྱེས་སུ་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་ཚིག་ནི་ཤེས་པར་མི་ལུས་ལ།
སྐྱེས་སུ་མ་བྱས་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ་སྟོན་དཔོན་ཞི་བ་འཚོ་ནི་བསྐྱུན་བཙུན་འདི་
བཅུམ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དགོས་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་བྱ་རོག་གི་སོ་བཟླ་
པའི་བསྐྱུན་བཙུན་བཞིན་ཅོལ་ཞེས་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་བའི་ཕྱིར་འདི་ནི་དགོས་པ་
དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་བཅུམ་པར་རིགས་ཏེ་གསོ་བ་རིག་པ་བཞིན་ཅོལ་ཞེས་བསྐྱུན་
བཙུན་ཚུམ་པའི་སྐབས་འགོག་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་བའི་ཕྱིར་དགོས་པ་སྟོན་པར་
བྱེད་པའི་དག་ཚུམ་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་འཆད་དོ། །

སྟོན་དཔོན་ཚུམ་མཚོག་ནི་དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཤས་ཆེར་འདྲིན་པའི་
ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་ནས་གཞན་དག་བསྐྱུན་བཙུན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དགོས་པ་ལ་
སོགས་པ་སྟོན་པའི་དག་ཚུམ་པར་བྱེད་དེ། སྐྱིར་དག་ཅུམ་དོན་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་
“ཡང་”² བསྐྱུན་བཙུན་ཚུམ་པ་པོ་ནི་བསྐྱུན་བཙུན་གྱི་ལྡན་དུ་དོན་དང་མི་ལྡན་པའི་དག་
འགོད་པར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་དོ་ཞེས་འཆད་པ་ཡིན་ཅོལ། །སྟོན་དཔོན་ཤང་ཀ་རྩ་

² ཡང་

ནན་དཀི་གཞུང་བཞོན་པའི་ཁྱད་པར་མངེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ལོ། །ཞེས་འཆད་
དེ། ལྷགས་གསུམ་སོ་འདི་དག་དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པའི་དག་ལ་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་མི་འགལ་བ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ནི། དག་འདི་ལོག་ཏེ་ག་སེལ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་དེ།
རིགས་པ་མེད་པའི་ཚིག་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐེ་ཚོམ་ཡང་རང་གི་རང་གིས་སྐྱེ་
བའི་ཕྱིར་དེའི་དོན་དུ་དག་མི་དགོས་སོ། །གཞུང་མངེས་པར་ཡང་མཚོད་བརྗོད་དང་
བཤད་པར་དམ་བཅས་བྱས་པའི་ཕྱིར་དེ་དགོས་པ་མེད་ལ། དེ་དག་གིས་མངེས་
པར་མི་བྱེད་ན་དེས་ཀྱང་མངེས་པར་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་ཉེ། ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དག་གཅིག་ལ་འབྲས་བུ་དུ་མའང་ངེ་སྟར་འཐད་ཅེ་ན། འདི་ལ་དགོས་པ་ལ་
སོགས་པ་བཞི་དང་སྟན་པས་བསྟན་བཅོས་བཅུམ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པ་ནི་
རིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡོད་པར་ཤས་ཆེར་འཇིན་
པ་ནི། རང་གི་རང་གིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་དག་ལ་སྟོས་པའི་ཕྱིར་དང་། མཚོད་བརྗོད་
དང་བཤད་པར་དམ་བཅས་མངེས་པར་བྱས་ཀྱང་དགོས་པ་སྟོན་པའི་དག་གིས་ཀྱང་
མངེས་པར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་གཅིག་ལས་ཀྱང་འབྲས་བུ་དུ་མ་སྐྱེ་བར་
མར་མེལ་སོགས་པ་ལ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱུས་པའི་དོན་ནི། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་ལ་དགོས་པ་ལ་སོགས་
པ་བཞི་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་ལ་གཉིས་ལས། གང་ལ་ཡོད་པ་བསྟན་
བཅོས་ཀྱི་རོ་བོ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་ལ། དེས་ཚིག་ནི་བཤད་ཟིན་ཉོ། །

འགྲུབ་པའི་ཚད་ནི་ཡི་གེ་དུ་མ་འདུས་པ་ལས་དོན་གྱི་རོ་བོ་ཅམ་སྟོན་པའི་

མིང་དང། དེ་འདྲུས་པ་ལས་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་སྟོན་པའི་ཚིག་དང། དེ་འདྲུས་པ་ལས་
དག་དང། དེ་འདྲུས་པ་ལས་བསྟན་བཅོས་འགྲུབ་པོ་ཞེས་བཙུན་པ་སྟུན་རས་
གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་འཆད་དོ། །

དེ་ལ་ཡོད་པའི་དགོས་འབྲེལ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ངོ་བོ་ནི་ཟག་བཅས་
ཟག་མེད་གྱི་ཚོས་རྣམས་ནི་འདིའི་བརྗོད་བྱ་དང། དེ་དག་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྲེད་གྱི་ཤེས་
རབ་ནི་དགོས་པ་དང། སྟུག་བཟུལ་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་སྲུང་འདས་ཐོབ་
པ་ནི་དགོས་པའི་དགོས་པ་དང། ཚོས་རྣམས་ནི་བརྗོད་བྱ་དང་བསྟན་བཅོས་འདི་
རྗོད་བྲེད་དུ་འབྲེལ་བ་ནི་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་ན་བོད་གྱི་སློབ་དཔོན་རྣམས་ནི་དགོས་པའི་དགོས་པ་དགོས་པ་ལ་རག་
ལས་པ་དང། དགོས་པ་བསྟན་བཅོས་ལ་རག་ལས་པ་ནི་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
འཆད་པར་བྲེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་རག་ཅུ་ལ་ཡོད་པའི་དགོས་འབྲེལ་བཞི་དང།
དགོས་འབྲེལ་གྱི་རག་ལ་ཡོད་པའི་དགོས་འབྲེལ་བཞི་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་དག་
ནི་ཤེས་པར་སློབ་སྦྱོར་འདིར་མ་གྲིས་སོ། །

གཉིས་པ་གྲངས་ངེས་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་
ཏུ་དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པ་བཞི་ཁོ་ན་བསྟན་ཞེ་ན། འདིར་དགོས་པ་ལ་སྟོས་
ནས་རྣམས་པ་བཞི་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་ཚོས་མཚོག་ནི་བསྟན་
བཅོས་འདི་ལ་དགོས་པ་མེད་པ་ཉིད་དམ། ཡོད་ཀྱང་སྟུབ་པར་མི་རུས་པ་ཉིད་དམ།
རུས་ཀྱང་འདོད་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དམ། འདོད་བྱ་ཡིན་པ་ཡང་མ་འབྲེལ་ལས་སྟུན་

༡ ཡང་

སའི་དོགས་པ་བརྒྱུག་པའི་ཕྱིར་བཞེད་བྱ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཁོ་ན་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་འཆད་དོ། །སློབ་དཔོན་དུལ་ལྷ་ལ་སོགས་པ་ནི་བཞེད་བྱ་མེད་པ་ཉིད་དམ།
 དགོས་པ་མེད་པ་ཉིད་དམ། ཉིད་དགོས་ཀྱི་ལོ་ལ་མེད་པ་ཉིད་དམ། དེ་དག་ཐབས་
 འདི་དང་མ་འགྲེལ་ལམ་སྟམ་སའི་དོགས་པ་བཀག་ཅུག་པ་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པ་
 ཉིད་དུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རྣམས་པ་བཞི་ཁོ་ན་བསྟན་ཏེ་ཞེས་འཆད་དེ། གང་ལྟར་ཡང་
 འགལ་བ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པའི་
 དག་གིས་དོགས་པ་དེ་དག་སེལ་ན་ནི་སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་བཞེད་པས་ཀྱང་རྟག་འདྲིན་གྱི་
 ལོག་རྟོག་སེལ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ནི་རྟགས་དང་དབེ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་
 དོ། །སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་བཞེད་པས་རྟག་འདྲིན་མི་སེལ་ན་དགོས་པ་སྟོན་པའི་དག་གིས་
 ཀྱང་མི་སེལ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། བྱང་བར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན་སྐྱ་མི་རྟག་
 ཅེས་བཞེད་པས་རྟག་འདྲིན་གྱི་ལོག་རྟོག་སེལ་བར་ནི་འདོད་མོད་གྱི། འོན་ཀྱང་བྱས་
 བ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་དང་དབེ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཐེ་ཚོམ་དང་མ་རྟོགས་པ་བསལ་
 ཅུག་ཡང་དག་པའི་ཚད་མའི་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པས་འགལ་བ་མེད་དོ། །

གསུམ་པ་གཅིག་དང་ཐ་དད་དབྱུང་བ་ནི། འོ་ན་བཞེད་བྱ་ལ་སོགས་པ་དེ་
 དག་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དགོས་པ་དང་དགོས་པའི་དགོས་པ་དང་འགྲེལ་
 བ་རྣམས་ནི་བཞེད་བྱ་དང་གཅིག་ཡིན་ཏེ། འདིའི་བཞེད་བྱ་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་དོ། །དགོས་པ་དང་དགོས་པའི་དགོས་པ་ནི་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་དོ། །འགྲེལ་བ་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འགྲེལ་བར་འདོད་པ་ལྟར་ན་ནི་དེ་དག་ལས་
 གཞན་དུ་མེད་ལ། བཞེད་བྱ་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ལ་འདོད་ན་ནི་བད་དང་ཐ་སྟོད་

བྱེད་པ་པོའི་རྣམ་རྟོག་གིས་ཀྱུན་ཏུ་བརྟགས་པ་ཡིན་གྱི་དོན་ལ་གཅིག་དང་ཐ་དད་
ལས་ཀྱོལ་ཏེ། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྲུང་པོས། གང་ཕྱིར་མིང་བཙུན་བརྗོད་བྱ་
ཡི། །ཚོས་དེ་དག་ཀྱང་བརྟགས་ཡིན་པས། །སློབ་དཔོན་དག་གི་འབྲེལ་པ་ནི། །དོ་བོ་ཉིད་
དུ་དེས་མི་བཞེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ་ཞེས་གཞན་དག་འདོད་མོད་ཀྱི་བྱུང་
མཐའ་འདིའི་ལྟར་ན་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ཡིན་པ་ཡང་། །སློབ་སློབ་དང་དོན་སློབ་
གཉིས་ཀྱང་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་མིང་དང་མཚན་ལ། མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་རྗེས་བྱུང་
ཡིན་པས་དེ་བརྗོད་བྱ་དང་རོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ལ། གཞན་གཉིས་དང་ཐ་དད་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཚིག་གི་དོན་ནི་འབྲེལ་པ་ལས། ཚོས་མངོན་པ་བརྟན་པ་མེད་པར་ནི་
སློབ་མས་ཚོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་མི་རུས་སོ་ཞེས་འབྲུང་བས་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
རང་དང་སློབ་མཚན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་སྟོན་པའི་ཚོས་¹⁰ མངོན་པ་མ་བརྟན་ན་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཕྱིན་ཅི་མ་
ལོག་པར་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་མི་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དགོས་པ། གདུལ་བུའི་རྒྱུད་ལ་ཚོས་རབ་ཏུ་རྣམ་
འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ་ཆེད་དམ་དོན་དུ། ཚོས་མངོན་པ་བརྟན་པ་ཡིན་
ནོ། །དགོས་པ་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཚོས་མངོན་པ་ཁོ་ན་བརྟན་ཅི་དགོས་ཤེས། སྤེ་བདུན་པོ་འདི་ནི་འཛིག་
རྟོན་ལྟ་དང་བཅས་པའི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱལ་བཙུན་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །

ལོ་ན་དགོས་པ་དེའི་ཆེད་དུ་ཚོས་མངོན་པ་གསུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གང་གི་
ཕྱིར་ཞེས། འདི་ལྟར་ཚོས་མངོན་པ་བརྟན་པ་མེད་པར་ནི་གདུལ་བུའི་རྒྱུད་ལ་ཚོས་
རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་མི་འབྲུང་ཞིང་ལོ་ན་ཤེས་རབ་མེད་ན་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད་ཅིང་ཡོད་ན་
པན་ཡོན་ཅི་ཡོད་ཅེས།

༧ ཀྱང་
༡༠ ཚོས་

མངོ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཞོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་
 བོ། །ཤེས་གསུངས་པས་གང་གི་ཕྱིར་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་གཟུགས་
 དང་ཚོར་བ་དང་མི་རྟག་སྤྱད་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པར་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་
 ཤེས་རབ་མེད་པར་ནི་འཁོར་བའི་རྒྱ་རྩ་བ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཉེ་བར་
 ཞི་བར་བྱ་བ་སྟེ་བྱེད་པའི་ཐབས་གཞན་མེད་ལ་དེ་དག་ཉེ་བར་མ་ཞི་ན་ཉོན་མོངས་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ལས་བསགས་ཏེ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་སྲིད་པ་
 འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་འདིར་ཡང་དང་ཡང་དུ་འབྲུམས་པར་གྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་
 ཚོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་མེད་ན་འཁོར་བའི་རྒྱ་མ་སྤངས་པས་འབྲས་བུ་
 འཁོར་བ་ལས་ཐར་བར་མི་འགྱུར་བ་དེ་བས་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་ཤེས་ལྡོག་པ་དངོས་སུ་
 བསྟན་ནས་ཚོས་མངོན་པ་བསྟན་ན་གདུལ་བུའི་རྒྱུད་ལ་དགོས་པ་ཚོས་རབ་ཏུ་རྣམ་
 འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་ཉིད་ལམ་བཞིར་གོམས་པར་བྱས་པས་དགོས་པའི་
 དགོས་པ་འཁོར་བའི་རྒྱ་ཀྱན་འབྱུང་ཉོན་མོངས་པ་དང་དེས་བསགས་པའི་ཟག་
 བཅས་ཀྱི་ལས་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ལྷག་བཅས་དང་འབྲས་བུ་སྤྱད་བསྐྱེད་པས་ཐམས་ཅད་
 ཀྱང་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ལྷག་མེད་ཀྱི་སྤང་འདས་འཛོལ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་པའི་
 རྗེས་འགོ་བྱུགས་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ལོ། །དྲངས་ཤེས་བྱ་བ་དང་། འབྲུམས་ཤེས་བྱ་བ་
 བེ་དུས་གསུམ་སྐྱ་གཅིག་གིས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། བཟང་སྲོད་ལས། དུས་གསུམ་
 གཤེགས་པ་མི་ཡི་སེང་གོ་ཀུན། །ཤེས་གསུངས་པ་བཞིན་ལོ། །དེས་ན་དགོས་པ་དང་བཅས་
 པར་བྱུབ་ལོ། །དེར་མ་ཟད་ཚོས་མངོན་པ་སྟེ་བདུན་པོ་འདི་དག་ནི་དང་མོར་ཡིད་ཆེས་པའི་གནས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱུ་
 བཙུན་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །

དེ་ཡང་གྲེ་བྲག་རྩ་མུ་བ་རྣམས་ན་རེ། འཕགས་པ་ལ་རྒྱ་རིའི་བྱ་ལ་སོགས་པ་
 དབྲ་བཙེམ་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཚོག་མར་ཆོས་
 ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་དང་རབ་རྒྱ་དབྱེ་བར་མི་བྱས་པས་ཆོས་མངོན་པ་དེ་ནི་སྟོན་
 པ་བཙེམ་ལྷན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་གདུལ་བུའི་བསམ་པ་དང་རྗེ་བ་ལ་སྟོས་ནས་ལུང་དེ་
 དང་དེ་ལས་དང་པོ་སིལ་བུར་གསུངས་པ་རྣམས་བཙུན་པ་ཀ་རྒྱའི་བྱ་ལ་སོགས་པ་
 དབྲ་བཙེམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པར་ནི་བྱིས་བསྟུས་པ་
 ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བཙུན་པ་ཆོས་སྟོབ་ཀྱིས་ཀྱེ་མ་འདུས་བྱས་རྣམས་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་
 པ་ལ་སོགས་པ་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་སྡེ་སྟོན་པས་གདུལ་བུའི་དབང་གིས་མདོ་དེ་དང་
 དེར་སིལ་བུར་གསུངས་པ་རྣམས་སྡེ་ཚན་དུ་བྱས་ཀྱང་སྟོན་པའི་གསུང་ཡིན་པ་
 བཞིན་ནོ། །དེའི་བྱིར་ཆོས་མངོན་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ།
 དབྲ་བཙེམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་བྱིར་མདོ་སྡེ་དང་འདུལ་བ་བཞིན་ནོ། །རྟགས་
 མ་གྲུབ་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་འོད་སྲུང་གིས་བསྟུས་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་
 རོ། །ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་པ་རོལ་གྱི་འདོད་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་བ་རྣམས་
 བ་རེ། འདི་ནི་གྲེ་བྲག་རྩ་མུ་བ་ཆོས་མངོན་པ་བ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཡིན་གྱི་ཁོ་
 བོ་ཅག་ནི་མི་འདོད་དེ། འདུས་མ་བྱས་རྗེས་སུ་སྟོབ་པ་ལ་སོགས་པ་རིགས་པ་དང་
 འགལ་བ་དུ་མ་སྣང་བའི་བྱིར་རོ། །

དེ་ཡང་ཆོས་མངོན་པ་བྱེད་པ་ནི་སང་པོ་ཞེས་གྲགས་ཏེ། དེའི་བྱིར་དེ་དག་
 ཀྱང་དབྲ་བཙེམ་པ་དག་གིས་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་བཙེམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་
 བསྟུས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་། གང་ཞེས་གང་གིས་བྱས་པ་ནི། །ཡེ་ཤེས་ལ་

འདུག་ཀ་ཉེ་བྱས། །རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དབྱིག་བཤེས་ཀྱིས། །རྣམ་ཤེས་ཚོགས་ནི་ལྷ་
སྤྱོད་ཀྱིས། །ཚོས་ཀྱི་ལུང་པོ་ལྷ་རིའི་བྱས། །གདགས་པའི་བསྟན་བཅོས་མོ་ལུ་འགལ་
བྱས། །འགྲོ་བའི་རྣམ་གངས་གསུམ་པོ་ཆེས། །ཁམས་ཀྱི་ཚོགས་ནི་གང་པོས་
བྱས། །ཞེས་བྱ་བའི་སློབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྲས་གཤགས་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་གཞུང་
ལས་འབྲུང་བ་སློབ་ཏུ་བསྟུས་པའོ། །སློབ་དཔོན་གང་སྤེལ་ནི་འགྲོ་བའི་རྣམ་གངས་
ལྷ་རིའི་བྱས་བྱས་པར་འཆད་དོ། །དེས་ན་ཁོ་པོ་ཅག་མདོ་ཆད་མར་བྱེད་ཀྱི་བསྟན་
བཅོས་ནི་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བས་འོན་མདོ་ལས་དགེ་སློང་སྡེ་སྡོད་གསུམ་བཤེས་འབྲུང་
བའི་སྡེ་སྡོད་གསུམ་ཏུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྡེ་བརྟན་སོ། །འདི་ལས་
གཞན་པའི་མངོན་པའི་སྡེ་སྡོད་ནི་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྐྱས་པ་དང་། མདོ་སྡེ་བ་
ན་རེ། སྡེ་བརྟན་བཀའ་ཡིན་མིན་དཔྱོད་ཅིག །མངོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མ་གསུངས་པར་འདྲ་མི་འདོད་པས་”དེས་
”ལ། མདོ་སྡེའི་ཁྱད་པར་གང་དག་ལས་དོན་དམ་པ་གཏན་ལ་འབེབས་ཤིང་། ཚོས་
ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྫོང་བར་བྱེད་པ་དེ་དག་ཉིད་ལ་ཚོས་མངོན་པའི་སྡེ་སྡོད་ཏུ་རྣམ་པར་
འཛོག་གོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

འོན་ཅིའི་ཕྱིར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བ་དང་མདོ་སྡེ་བཤེས་བྱ་ཞེ་ན། བསྟན་བཅོས་
བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པས་ཅེ་ཞིང་སྡོད་པས་སམ། ཡང་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་རིག་པས་
ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བཤེས་བྱའོ། །དེ་ལ་འང་གང་དག་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་ན་གནས་པ་དེ་དག་
ནི་ཁ་ཆེ་བ་ཡིན་ཞིང་། གང་དག་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་གྱི་རྒྱབ་སྤོགས་ན་གནས་པ་དེ་དག་ལ་

ནི་ལུ་བ་ཕྱོགས་པ་ཞེས་བྱ་ལ། ལུ་བ་ཕྱོགས་པ་དང་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་དབུས་ལ་སོགས་
པ་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་ལས་གཞན་དག་ན་གནས་པ་རྣམས་ནི་ཉི་ལོག་པ་ཞེས་བྱའོ། །གང་
དག་མདོ་ཚད་མར་བྱེད་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མར་མི་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་མདོ་སྡེ་པ་
ཞེས་བྱ་སྟེ། མིང་གཞན་དཔེས་སྟོན་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ་ཞེས་སྟེ། བྱེད་དག་འཚད་དོ། །

འདིར་གལ་ཉེ་ཚོས་མདོན་པའི་མཐར་ཐུག་གི་དགོས་པ་ལྷག་བཅས་ལྷག་
མེད་གྱི་སྤང་འདས་ཡིན་ན་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་སྡེ་
པ་དག་ནི་འཕགས་པ་གང་ལ་རྒྱ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་བསྐྱེད་པའི་ཀུན་འབྱུང་
གི་བདེན་པ་སྤངས་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཐོབ་ཅིང་མདོན་དུ་བྱས་ལ་འབྲས་
བུ་སྐྱབ་བསྐྱེད་སྤངས་པའི་འགོག་པ་མདོན་དུ་མ་བྱས་པ་ནི་ལྷག་བཅས་ཉེ། ཅི་
རིགས་པར་སྐྱབ་བསྐྱེད་གསུམ་གྱི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། འདོད་པའི་རྟེན་
ཅན་ལ་ནི་འཕགས་པ་སྤྱང་རྒྱང་ཐལ་སྐྱོ་གསོལ་ཉེ་གྲོངས་པ་དང་། འཕགས་པ་འཚར་
ཀ་གསུགས་འཚོང་མའི་གནས་སུ་དབུ་བཅད་དེ་བཤོངས་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་
དུག་མདས་བཤོངས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱང་ཞབས་ལ་སེང་
སྤེད་གི་ཚལ་པ་སྐྱབ་པ་དང་། སྐྱ་རོ་རྒྱབ་བསྐྱུང་བ་དང་། ལྷས་བྱིན་གྱིས་འཇུལ་
འཁོར་གྱི་སྐྱོགས་གྱི་ཆ་ཤས་ཐོག་པས་སྐྱ་མཚལ་སྤྱང་བ་ལ་སོགས་པ་སྐྱབ་བསྐྱེད་
གྱི་སྐྱབ་བསྐྱེད་དང་བཅས་པར་མདོ་དེ་དང་དེ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཉན་ཐོས་
དབྱེད་བཅོམ་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པས་བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་
ན་སྐྱབ་བསྐྱེད་གྱི་སྐྱབ་བསྐྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཐག་བཅས་གྱི་ཚོར་བ་འབྱུང་བས། འབྱུང་བ་
དང་། འདུ་བྱེད་གྱི་སྐྱབ་བསྐྱེད་གྱི་ལྷག་མ་དང་བཅས་སོ། །བསམ་གཏན་བཞི་པ་

ཡན་ཆད་ན་ནི་འགྲུང་པའི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཡང་མེད་པའི་སྤྱིར་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་
 ཀྱི་སྤྱད་མ་དང་བཅས་སོ། །དམ་བཅོམ་དེ་དག་གང་གི་ཆེ་སྤྱོད་བཏང་བའམ་སྤྱད་བསྐྱེད་
 གསུམ་དང། ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་ཐམས་ཅད་འགགས་པའི་འགོག་པ་མངོན་ཏུ་བྱས་
 པ་དེའི་ཆེ་ནི་སྤྱད་མ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཆོམས་ལས། ལུས་ཞིག་
 ཆོར་བ་བསིལ་བར་གྱུར། །འདུ་ཤེས་འགགས་ཤིང་འདུ་བྱེད་ཞི། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་
 ལུབ་གྱུར་པ། །འདི་འདྲ་འདི་ནི་སྤྱད་བསྐྱེད་མཐའ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་
 འདོད་ལ། དེ་ལྟ་རྟེན་མེད་ཚོབ་པ་ན་སྤང་པོ་ལྷ་ཀ་འགག་ན་འདུས་བྱས་ཀྱི་འཇུག་པ་རྒྱན་ཆད་པར་ཐལ་པོ་ཞེན་
 རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་ཞིགས་སུ་རྒྱག་ཀྱང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྤྱང་པོ་མི་ཞིགས་ཉེ་དེ་ལ་བརྟགས་འགོག་མི་
 འཇུག་པས་སོ། །ཟག་མེད་ནི་སྤྱི་བའི་རྒྱུན་མ་ཚང་བས་བརྟགས་མིན་གྱིས་འགོག་གོ་ཞེན་ཇི་ལྟར་མ་ཚང་སྟེ། ཐ་མའི་
 སེམས་ནི་སེམས་གཞན་དང། །མཚམས་སྤོར་བ་ལ་འགལ་ཅི་ཡོད་ཅེས་སོགས་དང་འགལ་བས་སོ། །

ཐེག་ཆེན་པ་ནི་ཉན་རང་གི་ཐར་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་ཐར་པ་མ་ཡིན་ཞིང། ལྷ་
 དང་བཅས་པའི་སྣོན་པ་ལ་སེང་གྲེང་གི་ཆོལ་བ་ལུག་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་དེའི་ཆེ་
 གཤུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་གི་དོན་དུ་མཁུན་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱད་བསྐྱེད་ནི་གཏན་
 ཅན་མེད་པ་ཉིད་དེ། མིན་ཞིའི་སྣོན་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་སྤྱིར་དང། གཟུགས་སྤྱི་ཡང་ཡེ་
 ཤེས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་བཞེད་དོ། །འོན་ཀྱང་གཟུགས་སྤྱི་གཉིས་ལ་སྤྱད་
 བཅས་དང། ཆོས་སྤྱི་ལ་སྤྱད་མེད་ཀྱི་ཐ་སྣང་ཡོད་དེ། སྤྱི་གསུམ་ལ་འཇུག་པ་ལས།
 སྤང་པོར་བཅས་པའི་སྤྱི་རྣམ་འདས། །སྤྱི་གཉིས་ལ་བཞག་པ་ཡིན། །སྤང་པོ་ཀྱང་
 དང་བྲལ་བའི་སྤྱིར། །ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ལ་སྤང་པོ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་གོ། །

དེས་ན་འདི་སྤྱད་དུ་ཆོས་རྣམས་ཞེས་བྱ་བས་བརྗོད་བྱ་དང། རབ་ཏུ་རྣམ་

འབྲེད་ཅེས་བྱ་བས་དགོས་པ་དང་། མེད་པར་ཞེས་པ་ནས་དེ་བས་དེ་སྲིད་ཞེས་པའི་
བར་གྱིས་བསྐྱོག་པས་དགོས་པའི་དགོས་པ་བསྟན་ལ། འབྲེལ་བ་ནི་ཤུགས་ལ་
བསྟན་པར་བཏུའོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །སློབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྲས་ནི་ཚོས་མངོན་པ་
བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི་ལུང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ལ། མཁས་པ་དེས་
ནི་པན་ཡོན་རྣམ་པ་གཉིས་འཛོལ་སྟེ། རང་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཞི་གནས་དང་སྟག་
མཚོང་འབེལ་བ་དང་། གཞན་ལ་འབེལ་བའི་གཏམ་བརྗོད་པས་བྱི་བ་ཐམས་ཅད་ལུང་
སྟོན་པ་ལ་མི་འཇིགས་པ་ཐོབ་པའོ་ཞེས་འཆད་དོ། །

ད་ནི་བཤད་པ་དགོད་པ་ལ་མངོན་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི་ཚོས་མངོན་པའི་བརྗོད་བྱའི་ཚོས་རྣམས་གོང་དུ་བསྟན་པ་དེ། གང་ཞེ་ན།
ཐག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཐག་པ་མེད་པ་ནི་ཚོས་རྣམས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་གཉིས་ནི་
པན་རྩོན་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་འགལ་བ་ཡིན་པའི་སྲིད་ལུང་པོ་གསུམ་པ་གཞན་མེད་
དོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་སྲིད་སློབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས་ཀྱང་ཐག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཐག་པ་
མེད་པའི་ཚོས་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཁོ་ན་སྟེ་རྣམ་པར་བཏག་པ་གཞན་མེད་པའི་སྲིད་རོ་
ཞེས་བཤད་དོ། །ཅི་སྟེ་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་དང་། ཐོགས་བཅས་ཐོགས་མེད་
དང་། འཇིག་རྟེན་དང་དེ་ལས་འདས་པ་ལ་སོགས་པ་འང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཅིའི་
སྲིད་འདི་གཉིས་ཁོ་ན་བསྟན་ཞེ་ན། གཅིག་ཏུ་སྤང་བྱ་དང་སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་སྲིད་རམ།
ཡང་ན་འདིས་གཞན་རྣམས་ཀྱང་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་སྲིད་འགལ་བ་མེད་དོ། །རྒྱས་
བཤད་ལ་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ཐག་བཅས་ཐག་མེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི།

ལམ་གྱི་བདེན་པ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་ནི་ཀུན་འབྱུང་དང་སྤྱུག་
 བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་སྟེ་དེ་རྣམས་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་སྲིད་ཞེན་
 དེ་དག་ལ་ཟག་པ་རྣམས་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱིས་དུས་ཀུན་ཏུ་རྒྱས་པར་
 འབྱུང་བ་དེའི་སྲིད་རྟོ། །འདིར་ཟག་པ་ནི་ཅ་བ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་ལ།
 རྒྱས་པ་ནི་དངོས་པོ་གང་ཞིག་སྟེ་དེ་དང་ལྷན་པར་བདག་གིར་བྱས་པ་དེ་ལ་འདོད་ཆགས་སམ་ཉོན་མོངས་རྣམས།
 གནས་ཐོད་པས་རྒྱན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བའོ། །ཟག་པ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱན་དེ་དག་ལ་
 འཕྲོད་ཅིང་མ་ཐུན་པའི་སྲིད་རམ། རྒྱན་དེ་དག་ཀྱང་ཟག་པ་ལ་འཕྲོད་ཅིང་མ་ཐུན་པའི་
 སྲིད་ཡིན་ལོ། །ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས། ཟག་པའི་སྐོ་དྲུག་དང་འབྲེལ་བས་ཟག་བཅས་
 སུ་གསུངས་པའི་ཟག་པ་དེའི་བདག་ཉིད་ནི་ཅ་ཉོན་དང་ཉེ་ཉོན་རྣམས་ཟག་པའི་ངོ་བོ་
 དང་། ཟག་པ་དང་འབྲེལ་བ་ནི་ཟག་པ་དང་ལྡན་ཅིག་འབྱུང་བའི་སེམས་སེམས་བྱུང་
 དང་བདག་རྒྱུན་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་རྟེན་ཡིན་
 པ་དང་། ཟག་པས་བཅིངས་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགོ་བ་ཟག་བཅས་རྣམས་དེས་
 སྲིད་པའི་རྒྱུར་ཀུན་ནས་བཅིངས་པ་དང་། ཟག་པའི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ནི་ཟག་པའི་
 གནས་ངན་ལེན་དང་ལྡན་པ་དང་། ཟག་པའི་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པ་ནི་དེའི་གཉེན་པོ་མ་
 ཡིན་པར་དེ་ལ་འཕྲོད་བའོ། །ཡང་ན་གསུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་ཟག་པ་ཅ་བ་དང་ཉེ་
 བའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་བས་དེ་དག་ལ་དམིགས་ནས་ཟག་པ་རྒྱས་པར་
 འབྱུང་བས་ཟག་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་པ་དང་། ཟག་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ནི་དེའི་
 འབྲས་བུ་ཡིན་པས་ཟག་བཅས་སུ་བཤད་པ་ན་དེ་དག་ཚོགས་པ་ཡིན་ན་ཟག་བཅས་
 མི་སྲིད་པར་འབྱུང་ཏེ། དེ་དག་གཅིག་ལ་འདུས་པ་མི་སྲིད་པའི་སྲིད་རྟོ། །དེ་དེས་

ཡིན་ན་ཀླུ་པ་རྒྱལ་ཏུ་བརྗོད་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བས་ན་རྒྱལ་པོ་གང་ཡང་རྒྱང་
བ་དང་ཅི་རིགས་པར་འབྲེལ་བས་ཟག་བཅས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཟག་པ་དང་རྗེན་ཅིག
འབྱུང་བས་ཡིན་ན་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་ལྷ་ཁོ་ན་དེར་འགྱུར་བས། དགེ་སེམས་གྱི་དུས་གྱི་སྤང་པོ་ཟག་བཅས་དང་ཕྱི་
རོལ་ཟག་བཅས་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བས་སོ། །

འདིར་ཁ་ཅིག་ཟག་པ་དང་མཚུངས་པར་རྗེན་པས་ཟག་བཅས་སུ་འདོད་པ་
དང་། ཟག་པས་དམིགས་པས་ཟག་བཅས་སུ་འདོད་པ་དང་། དཔེས་སྟོན་པ་ཟག་པའི་
རྟེན་བྱེད་པས་ཟག་བཅས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཉོན་
མོངས་ཅན་ལས་གཞན་པའི་ཟག་བཅས་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་དང་། འགོག་ལམ་གྱི་
བདེན་པའང་ཟག་བཅས་སུ་ཐལ་བས་ཁྱབ་ཆེས་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་ཏུ་སྐྱོད་པའི་
གནས་སྐབས་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་རྒྱལ་ཁོ་ན་ཟག་བཅས་སུ་ཐལ་བས་ལྷ་ཕྱི་ཁྱབ་རྒྱུང་བའི་སྐྱོན་
ཡོད་དོ། །ནམ་མཁའ་དང་བརྟགས་མེན་ནི་ཟག་པའི་དམིགས་པ་མེན་ནོ་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་ཟག་པ་སྐྱེ་
ཡང་དེ་དག་ནི་བས་ཟག་པ་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་བདག་གིར་མ་བྱས་གཉེན་པོའི་ཕྱིར་ས་གོང་མ་ལ་དམིགས་པའི་
ཕོག་མའི་ཉོན་མོངས་ཀྱང་། གོང་མ་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་ཉེ་བདག་གིར་མ་བྱས་ཤིང་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་སོ། །ཟག་
པ་མེད་པའི་ཚོས་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་དེར་མ་ཟད་འདུས་མ་བྱས་རྣམས་པ་གསུམ་
པོ་ཡང་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་དག་ལ་ཟག་པ་རྣམས་རྒྱས་
པར་མི་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་འདིར་ཡང་སྐྱུར་ཉེ། ཟག་པའི་གནས་མི་མོད་པ་དང་།
ཟག་པ་རྣམས་དེ་དག་ལ་མི་མ་སྐྱུན་པ་དང་། དེ་དག་ཀྱང་ཟག་པ་ལ་མི་མ་སྐྱུན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །འདིར་གསུམ་ཞེས་སྟོས་པ་ནི་གནས་མའི་བྱའི་སྡེ་བ་དག་འདུས་མ་བྱས་

མྱེད་འདས་གཅིག་ཕྱར་སྐྱ་བ་དང་། བྱེ་བྲག་པ་འདུས་མ་བྱས་རྒྱལ་སྐྱེས་པ་ལ་སོགས་
 པ་མང་པོ་སྐྱ་བ་དག་དགག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་རྒྱལ་སྐྱེས་པའི་སྐྱས་འཆད་དོ། །ཅི་སྟེ་ལམ་
 མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་ཟག་བཅས་སྐྱ་བ་འདད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལམ་དང་འདུས་མ་
 བྱས་ནི་ཟག་མེད་དུ་འབྱུགས་ལ་གོ་བའི་ཕྱིར་ཡང་བཟོད་པ་ནི་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། འདི་
 ལ་སྟོབ་དཔོན་ཡོན་ཏྱེན་སྟོ་གོས་དང་གང་སྟེལ་ནི་ལམ་གྱི་སྐྱ་ནི་འདིག་ཉེན་པ་དང་
 འདིག་ཉེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གཉིས་ཀ་ལ་འདུག་པས་དེའི་ཕྱིར་འདིག་ཉེན་
 པའི་ལམ་ཡང་ཟག་མེད་དུ་དོགས་པར་འགྱུར་བས་དེ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་
 ཟག་མེད་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་ཞེས་བདེན་པའི་སྐྱ་སྟོས་ཏེ། འདིག་ཉེན་པའི་ལམ་ནི་
 ལམ་ཁོན་ཡིན་གྱི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱལ་བསྐྱེད་དང་ཀུན་འཕྱུར་གི་
 བདེན་པས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་གྲུབ་ཟིན་བཞིན་དུ་ཚོམ་པ་ནི་དེས་པར་བྱ་
 བའི་ཕྱིར་ཏེ། གྲགས་པ་ནི་དོན་གྱི་གོ་བས་དེས་པར་འགྱུར་གྱི་མ་གྲགས་པ་ནི་མ་
 ཡིན་ལ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་མ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་དོ། །

ཁ་ཅིག་ནི་དོན་གྱིས་གོ་ཡང་ཚོར་བ་ལ་བདེ་སྐྱབ་བཏང་སྟོམས་གསུམ་ཡོད་པ་
 ལྟར་དགག་སྐྱབ་གྱི་སྟོགས་གྱི་སྤང་པོ་གསུམ་པའི་དོགས་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ཏེ།
 དཔེས་སྟོན་པ་དག་དག་བཅོམ་པའི་མིག་ལ་སོགས་པ་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ལ་
 སོགས་པ་རྣམས་ཟག་པའི་ཉེན་མ་ཡིན་པས་ཟག་མེད་ཀྱང་ཡིན་ལ། ཟག་པའི་གཉེན་པོ་
 མ་ཡིན་པས་ཟག་བཅས་ཀྱང་ཡིན་པའི་སྤང་པོ་གསུམ་པར་འདོད་པས་དེ་ལྟ་བུའི་སོག་ཉེག་
 དང་ཐེ་ཚོམ་དགག་པའི་ཕྱིར་ཡང་ཟག་མེད་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་
 སྟོས་ཏེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བ་ལྟར་ན་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་མིག་སོགས་དང་ཕྱི་

སྒྲོན་གྱི་གཞུགས་ནི་ཟག་བཅས་ཁོ་ལ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་འོ་ཞེས་ཟེར་རྒྱུ་།

གཉེས་པ་འདུས་མ་བྱས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི།

འོ་ལ་འདུས་མ་བྱས་རྣམས་པ་གསུམ་པོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། རམ་མཁའ་དང་ནི་སོ་སོར་
བརྟགས་འགོག་དང་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་གཉེས་སོ། ཅི་སྟེ་ན། ལྷ་ལྷེན་གྱིས་
མངོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པའི་སྤྱིར་རྒྱུ། །གལ་ཏེ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ནི་ལམ་གྱིས་
མངོན་པར་འདུས་བྱས་པ་མིན་ནམ་ཅིའི་སྤྱིར་འདུས་མ་བྱས་སུ་བརྗོད་ཅེ་ན། དེ་ནི་
ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་ཟག་བཅས་སྤངས་པ་ལ་བྲལ་བའི་འདུས་བྱ་ཞེས་བརྗོད་གྱི་ངོ་མོ་
གསར་དུ་བྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་རྟག་པའི་རྣམས་སུ་འདོད་པའི་སྤྱིར་དང་།
སྟེ་པ་གཞན་གྱིས་ངོ་མོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱས་པའི་སྤྱིར་རྒྱུ། །གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་
འདུས་མ་བྱས་མ་ཡིན་ནམ་ཅིའི་སྤྱིར་རྣམས་པ་གསུམ་དུ་བརྗོད་ཅེ་ན། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་
བདག་མེད་པ་ལ་འདོད་ན་ཚོས་གྱི་བདག་མེད་ནི་སྟེ་པ་དག་གིས་མི་འདོད་ལ། གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་ནི་བདེན་བཞིའི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པ་བརྟུ་བྱུག་ལ་འདོད་
པས་ན། འགོག་བདེན་གྱི་རྣམས་པ་རྣམས་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་གི་ངོ་མོ་ཉིད་ཡིན་
ལ། བདེན་པ་གསུམ་གྱི་རྣམས་པ་རྣམས་ནི་འདུས་བྱས་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དེ་
བཞིན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་འདུས་མ་བྱས་ལོགས་པ་ནི་མེད་དོ། །

གཉེས་པ་འདུས་མ་བྱས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། འདུས་མ་བྱས་གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་ངོ་མོ་
གང་ཞེ་ན། རྣམས་པ་གསུམ་པོ་དེ་ལ་རམ་མཁའ་མཚན་གཞི་ནི་འདུས་མ་བྱས་མ་བཞི་བས་
ལུང་མ་བརྟན་རྣམས་ལྷུ་བ་དང་། མཚན་ཉིད་ནི་གང་ན་གཞུགས་གྱི་གོ་ཡོད་པས་མི་སྐྱིབ་པ་ཅན་རྟེན་གྱི་དོན་
ལྟེ། བསྐྱིབ་བྱ་དང་སྐྱིབ་བྱེད་གཉེས་དང་བྲལ་བའི་སྤྱིར་རྒྱུ། །དེས་ན་སྐྱིབ་

པ་དང་བྲལ་བ་གཟུགས་ཅན་གྱི་གོ་འབྲེད་པ་ནི་ནམ་མཁའ་ལོ། །

འོན་ནི་སེམས་ལ་སོགས་པ་འདུ་བྱེད་ཚོགས་མེད་དང་། འགོག་པ་གཉིས་ཀྱང་
ནམ་མཁའ་འགྲུང་ཏེ། སྐྱིབ་པ་མེད་པའི་སྲིར་རོ་ཞེན་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲུང་པ་རྣམས་
གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་མ་སྐྱས་གཞན་དག་གི་འགོ་བ་དང་སྡོད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་།
སེམས་སོན་གནས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྐྱིབ་པའི་སྲིར་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་རང་གིས་དགག་
བྱའི་སེམས་སེམས་བྱུང་སྐྱེ་བ་ལའང་སྐྱིབ་པའི་སྲིར་རོ། །སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་གིས་ལྡན་པའི་རྗེས་
ཟག་བཅས་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱིས་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་
གྱི་འདུས་བྲས་མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་དག་ཁོན་སྐྱེ་བ་ལ་སྐྱིབ་པའི་སྲིར་རོ་ཞེས་ལན་
འདེབས་མོད་གྱི། དེ་ལྟ་ན་ནམ་མཁའ་ལའང་མི་སྐྱིབ་པ་མ་ཚང་བར་འགྲུང་ཏེ། རྣང་ལ་
སོགས་པ་སྤར་དུ་སྤྱང་བ་ལ་གོགས་སུ་གནས་པའི་སྲིར་རོ། །དེར་མི་གནས་ན་ནམ་
མཁའ་རྣང་གི་ཉེན་དུ་མ་ཤུབ་པར་ཐལ་བ་འདི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བས་སྤང་དགོས་སོ། །

མདོ་སྐྱེ་བ་ནི་ནམ་མཁའ་གཟུགས་ཅན་དང་བྲལ་བས་གཟུགས་གྱི་གོ་འབྲེད་པ་
ཅེས་ལ་ནམ་མཁའ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་དོ། །དེ་ལྟ་མོད་གྱི་བྱེ་
བྲག་སྐྱེ་བ་ནི་མདོ་ལས། གྱེ་གོ་ལུ་ཏ་མ་ས་ཅི་ལ་ཉེན་ལགས། བྲམ་ཟེ་ས་ནི་ཚུ་ལ་ཉེན་
འོ། །གྱེ་གོ་ལུ་ཏ་མ་ས་ཅི་ལ་ཉེན་ལགས། བྲམ་ཟེ་ཚུ་འི་རྣང་ལ་ཉེན་འོ། །གྱེ་གོ་ལུ་ཏ་མ་
རྣང་ཅི་ལ་ཉེན་ལགས། བྲམ་ཟེ་རྣང་ནི་ནམ་མཁའ་ལ་ཉེན་འོ། །གྱེ་གོ་ལུ་ཏ་མ་ནམ་
མཁའ་ཅི་ལ་ཉེན་ལགས། །བྲམ་ཟེ་ཏ་ཅང་ཐལ་ཆེས་ཏེ་བྲམ་ཟེ་ནམ་མཁའ་འི་ཉེན་མེད་
པ་སྤང་བ་མེད་པ་དམིགས་པ་མེད་པའོ་ཞེས་ས་ཚུ་དང་། ཚུ་རྣང་དང་། རྣང་ནམ་མཁའ་
ལ་ཉེན་པར་བཤད་པའི་སྲིར་རྗེས་སུ་ཡོད་དོ་ཞེས་འདོད་དོ། །རྣམ་འོན་ནི་གོ་འབྲེད་པ་ལོ། །གལ་

ཉེ་ཕྱིག་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱིབ་པ་ཡོད་པའི་གོ་ས་ན་ནམ་མཁའ་ཡོད་ན་ནམ་མཁའ་འང་
གཟུགས་ཅན་དང་སྐྱིབ་པ་དང་བཅས་པ་དང་། མེད་ན་ནམ་མཁའ་རེས་འགའ་བ་དང་
མི་རྟག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཕྱིག་པ་ལ་སོགས་པའི་གོ་ས་ན་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་
པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གོ་འབྱེད་པའི་ནམ་མཁའ་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་དེ། དེ་མེད་ན་དེ་ན་ཕྱིག་
པ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར་ཉེ། གོ་འབྱེད་པའི་ནམ་མཁའ་མེད་པའི་སྤྱིར་དང་།
གཟུགས་ཅན་གཞན་གྱིས་དེ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེའི་སྤྱིར་དེ་ན་ནམ་མཁའ་
ཡོད་ཀྱང་གཟུགས་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་ཉེ། རང་གི་རོ་བོ་གཟུགས་མེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
ལུས་ལ་སེམས་ཡོད་ཀྱང་སེམས་གཟུགས་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །

སོ་སོར་བརྟགས་པས་འབོག་པ་འི་མཚན་གཞི་ནི་འདུས་མ་བྱས་རྟག་ཅིང་དགེ་བའི་རྗེས་
སོ། །མཚན་ཉིད་ནི། གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བར་ཚད་མེད་པའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་ཟག་མེད་
ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་དགག་བྱ་ཟག་བཅས་དང་བྲལ་བ་ས་ཐོབ་
པར་བྱ་བའམ་ཡང་ན་གཉེན་སོའི་སྟོབས་ཀྱིས་དགག་བྱ་སྐྱེ་བ་ལ་གཏན་དུ་གོགས་བྱེད་པའོ། །སྤོབ་ནི་སྐྱབ་བསྐྱལ་ལ་
སོགས་པའི་བདེན་པ་རྣམས་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སོ་སོར་བརྟགས་པས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་འབོག་པ་ཡིན་པས་སོ་སོར་
བརྟགས་པས་འབོག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྟག་ཅིང་དགེ་བའི་རྗེས་མཚན་ཉིད་དེས་ནི་རྣམ་ཐོལ་འདུས་བྱས་དང་།
རང་ལས་གཞན་པའི་འབོག་པ་བཞི་བསལ་ཉེ། དང་པོ་ནི་འབོག་པ་ཡིན་ལ་སྤྱི་མ་བཞི་བྲལ་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་མིན་པས་
སོ། །ཉེ། ཅུ་བར་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱི་ཚིག་དེ་མི་མངོན་པར་བྱས་
པའི་སྤྱིར་ཉེ། དཔེར་ན་བ་ལང་དག་དང་ལྷན་པའི་གིང་རྟ་ལ་བ་ལང་གི་གིང་རྟ་ཞེས་
ལྷན་པའི་སྐྱ་མི་མངོན་པར་བྱས་པ་བཞིན་ནོ། །

འོ་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་འབོག་པ་སོ་སོར་བརྟགས་

འགོག་པ་ཡིན་པར་འགྲུར་རོ་དེས་ན་ལྷན་ལྷན་དོ། །ཞེ་ན། འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཞི་རགས་ཅན་
 ཁོ་ནས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་འགོག་པ་ནི་མེད་ཀྱི་དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པས་ཅིས་
 གྲང་ཐོབ་པར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། འདས་པ་དེས་ནི་ཁམས་གསུམ་པའི་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འགོག་
 པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དོ། །“དེས་”¹ བ་མཚན་ཉིད་མ་ཁུབ་པ་མེད་དོ་ཞེས་འཆད་མོད་ཀྱི་འོན་
 གྲང་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཟག་བཅས་དང་བྲལ་བའོ་ཞེས་བྱ་བའི་ལེགས་པ་ཡིན་
 བོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས་གྲང་སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་ཞེས་
 བྱ་བས་ནི་མཚན་གཞི་བསྟན་ལ། གང་། །བྲལ་བའོ་སོ་སོ་སོ་སོ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བས་
 ནི་འགོག་པ་གཞན་བཞི་བཅད་པའི་སྟོན་མཚན་ཉིད་བསྟན་ཏེ། དེ་རྣམས་ནི་བྲལ་
 པ་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

དེའི་ཕྱིར་འགྲུལ་པ་ལས་གྲང་སྟུག་བསྐྱལ་ལ་སོགས་པ་འཕགས་པའི་བདེན་
 པ་རྣམས་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་ནི་བརྟགས་པ་སྟེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གོ་ཞེས་འབྲུང་བ་
 ནི་པལ་ཆེ་བའམ་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དུ་ན་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་
 ཐོབ་པ་སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པར་མི་འགྲུར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །གལ་ཏེ་དེ་བ་
 ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་ཅི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་སོ་སོར། འགོག་པ་དེ་གཅིག་གམ་ཐ་དད་ཅེ་
 བ། འགྲུལ་པ་ལས་ལྷན་པའི་རྗེས་རྣམས་ཇི་སྟེད་པ་བྲལ་བའི་རྗེས་རྣམས་གྲང་དེ་སྟེད་དོ། །ཞེས་འབྲུང་བས་ལྷན་པའི་
 རྗེས་ནི་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ཡིན་ཏེ་དེས་ཁམས་གསུམ་དུ་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པས་དེས་ན་ལྷན་རྒྱས་ སྤང་བྱ་
 རིས་ལུ་པོ་སོ་སོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྷན་པའི་རྗེས་སོ་སོ་བ་ཡིན་པ་ལྟར་དེ་དག་གི་བྲལ་བའི། འགོག་པའང་སོ་
 སོར་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཏེ། སྟུག་བསྐྱལ་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་འགོག་པ་ཀུན་འབྲུང་

མཚོང་སྤང་སྤངས་པའི་འགོག་པ་ལས་ཐ་དད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་
 པར་འགོག་པ་གཅིག་ཏུ་འདོད་ན་སྤྱད་བསྐྱལ་མཚོང་སྤང་སྤངས་པའི་འགོག་པ་
 མངོན་དུ་བྱས་པས་བདེན་པ་ལྟག་མ་གསུམ་གྱི་མཚོང་སྤང་དང་སློམ་སྤང་སྤངས་པའི་
 འགོག་པ་འང་མངོན་དུ་བྱས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་ལམ་སྲི་མ་རྣམས་བསློམས་པ་
 དོན་མེད་པར་ཐལ་བ་འདི་སྤང་བར་མི་རུས། པའི་ཕྱིར་དང་གཞན་ཡང་འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་
 གི་སྤངས་པའི་བྱེ་བྲག་སོ་སོར་གཞག་ཏུ་མེད་པར་ཐལ་ཏེ་སྤང་བུ་སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་འདུས་མ་བྱས་ཐ་དད་མེད་པའི་
 ཕྱིར་དོ། །དེས་ན་མཚོང་སྤང་སྤངས་པའི་འགོག་པ་ནི་ཐ་དད་པ་གྲ་དགུ་ལ་སོགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་
 བར་གྱུ་བོ། །

གཉིས་པ་ལུང་དང་འགལ་བ་སྤངས་པ་ནི། འོ་ན་ལུང་བར་མའི་ཚོས་སྦྱིན་གྱི་མདོ་ལས།
 རང་གི་སྤང་གི་ཚོ་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ས་གས་དགེ་སློང་མ་ཚོས་སྦྱིན་ལ་འཕགས་མ་འགོག་པ་
 འདྲ་བ་ཡིན་ནམ་ཞེས་དེས་པ་ན། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ས་ག་འདྲ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་ལྟར་
 གསུང་བར་འགྱུར་ཏེ། གལ་ཏེ་ཐ་དད་ཅིང་མང་སོ་ཉིད། ཡིན་ན་ནི་འགོག་པ་དེ་དག་འདྲ་
 བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དོ་ཞེ་ན། བདེན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་མདོ་འདི་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་
 བེ་རྟགས་ལས་འགོག་པ་ལ་འདྲ་བར་བྱེད་བའི་རྒྱ་གཞན་ཡོད་པ་འགོག་པ་དང་། འགོག་པ་རང་ཉིད་
 འང་འགལ་ཞིག་གི་འདྲ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ཡིན། ཏེ་འདུས་བྱས་ལོན་འདྲ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པར་
 འདོད་པའི་ཕྱིར་དོ་དེས་ན། འགོག་པ་ལན་ཚུན་འདྲ་བ་ཅེས་མེད་པར་སློན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱ་བ་འཆད་མོད་ཀྱི། འགོག་པའི་རྣམ་དག་དུས་དེམ་གྱིས་རྒྱུད་ལ་ཐ་
 དད་པར་འགྱུར་བར་འདོད་ན་མི་རྟག་པ་དང་འདུས་བྱས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དུལ་
 དང་དུས་དང་རྣམ་དེས་འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྦྱ་གུ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་

བྱ་བ་འདི་བྱེ་བཤམ་ཏུ་སྦྲེལ་བས་སྤང་དགོས་སོ། །མངོན་པའི་འགོག་པ་གཉེན་སོའི་
སྣོབས་ཀྱིས་སྤང་བྱ་བཤམ་བཅས་དང་བྲལ་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་གཅིག་
དང་མ་དད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་དོ། །བྱེ་བཤམ་ཏུ་སྦྲེལ་བ་རྣམས་ཉི་
མངོན་པས་འགོག་པའི་བདེན་པ་ཉི་བདེན་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཇས་
སུ་ཡོད་དེ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་བཞིན་ལོ་ཞེས་འདོད་དོ། །

འགོག་པ་གཉིས་པ་འི་མཚན་གཞི་ནི་འདུས་མ་བྱས་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་ཇས་སུ་བྱུབ་པའི་
ཁྱད་པར་ཉེ་མངོན་པས་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་དན་སོང་གི་འགོ་བ་འགགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རྒྱན་མ་ཚང་བ་
ཙམ་ཡིན་ན་འེས་འགའ་དེའི་རྒྱན་ཉེ་བའང་སྤོང་བས་སྦྱེ་བར་འགྲུར་བ་ལས་གཏན་དུ་དན་སོང་དུ་མི་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར་
འགོག་བྱེད་ཇས་སུ་ཡོད་ཟེར་བ་ལ་དེའི་མཚན་ཉིད། ཉི་བཤམ་བཅས་སམ་བཤམ་མེད་ཀྱང་དུང་སྦྱེ་རྒྱུ་
མ་ཚང་བའི་སྣོབས་ཀྱིས། ཚོས་མ་འོངས་པ་རྣམས་སྦྱེ་བ་ལ་གཏན་དུ་གོགས་བྱེད་པ་སོ་
སོར་བརྟགས་འགོག་ལས་གཞན་པ་ཉི་སོ་སོར་བརྟགས་པ་མིན་པས་འགོག་པ་སྦྱེ།
རྒྱུན་མ་ཚང་བའི་སྣོབས་ཀྱིས་གཏན་དུ་བྲལ་བའོ། །དེ་ཡང་དཔེར་ན་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་ལམ་
བསམ་གཏན་པ་བྱུག་གང་རུང་ལ་རྟེན་པ་གཅིག་མངོན་དུ་གྱུར་ན་ལྷག་མ་ལྷ་དང་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་ལམ་ཡང་
བརྟགས་མིན་འཛོལ་ལ། དེ་ཡང་ཐེག་དམན་གྱི་མཚོང་ལམ་ལན་གཉིས་མི་སྦྱེ་བས་སོ། །སྦྱུག་བསྐྱལ་ལ་ཚོས་ཤེས་པའི་
བཟོད་པའི་ཚེ་དེ་མ་འོངས་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཉེ་རྒྱ་མཚན་ལྡེ་མ་བསྐྱོག་པས་སོ། །དེ་ལྷ་བསམ་ན་སོ་སོར་བརྟགས་
པ་མེད་པར་རྒྱུན་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་མ་འོངས་པའི་ཚོས་དེ་ལྷ་བྱ་དག་སྦྱེ་བ་ལ་དེས་པར་འགོག་པར་འགྲུར་བ་དེ་ཉི་སོ་
སོར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པས་འགོག་པ་ཞེས་བྱའོ། །རྒྱ་དོན་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་ཤེས་རབ་མེད་པས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་
ཞེས་མེད་དགག་གས་ཡང་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་ཤེས་རབ་ལས་གཞན་རྒྱུན་མ་ཚང་བས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཞེས་མ་ཡིན་
དགག་ཏུ་བྱས་ཀྱང་རུང་སྦྱེ། དེའི་ཕྱིར་སོ་སོར་བརྟགས་པ་མིན་པས་འགོག་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་མི་རྟག་པ་

དང། ལྷོ་མས་འཇུག་དང། རླེ་བ་དང། སོ་སོར་བརྟགས་པ་དང། བརྟགས་མིན་ཏེ་
འགོག་པ་ལྷ་ཡོད་པ་ལས་རླེ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བས་ནི་མི་རྟག་པའི་
འགོག་པ་སེལ་ཏེ། དེ་ནི་ད་ལྟར་བ་གནས་པ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་རླེས་ཟིན་པས། རླེ་བ་ལ་
མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ལས་གཞན་པའི་འགོག་པས་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་
འགོག་སེལ་ལོ། །གཏན་དུ་གོགས་བྱེད་པས་ནི་ལྷོ་མས་འཇུག་གཉིས་དང། འདུ་
ཤེས་མེད་པ་བ་དང། འདུས་བྱས་དང། ཉམ་མཁའ་སེལ་ཏེ། དང་པོ་གསུམ་གྱི་དགག་
བྱ་མ་འོངས་པ་ཡིན་ཡང། དེ་ཞིག་རླེ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང། འདུས་
བྱས་ནི་རླེ་བ་དང་བཙས་པའི་ཕྱིར་དང། ཉམ་མཁའ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་མེད་པར་
སྤར་བརྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདི་ལ་དབེར་བརྗོད་པ་ནི་མིག་ཤེས་དང་ཡིད་གཟུགས་སྟོན་པོ་ལ་ཡེངས་
པའི་ཚེ་སྟོན་པོ་དེ་ལས་ཡུལ་གཞན་སེར་པོ་སོགས་དང་རྒྱ་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་དབང་པོའི་
ཤེས་པ་མི་རླེ་བ་དེ་ཡང་ད་ལྟ་མི་རླེ་བ་ནི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྱི་རྣམ་ཤེས་དུ་མའི་གོ་མི་འབྱེད་པས་སྟོན་པོ་འཛིན་
པ་ལས་གཞན་པའི་དེ་མ་ཚང་བ་ཡིན་ལ། མ་འོངས་པ་ན་མི་རླེ་བ་ནི་དམིགས་རྒྱུན་མ་ཚང་བ་རྟེ་སྤར་གྱི་ཡུལ་དེ་དག་
ནི་འདས་པར་གྱུར་ལ། དབང་ཤེས་ལྷ་ནི་ད་ལྟར་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་འདས་པ་ལ་དམིགས་པའི་མཐུ་མེད་པས་
སོ། །བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདིར་འགྲེལ་པར་སྤྲ་བཞི་གསུངས་པ་ནི་
སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཁོ་ན་འཛོལ་པར་བྱ་བའི་དགག་བྱའི་གཞི་ནི་འགོག་པ་གཉིས་དང་
འགྲེལ་བའི་སྤྲ་བཞི་ལ་སྤྱིར་བརྟན་པ་དང་སྤྲ་གསུམ་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལ་བྱི་བ་ནི་འོན་གང་སོ་
སོར་བརྟགས་འགོག་ཐོབ་པའི་གཞི་ཡིན་པ་དེ་བརྟགས་མིན་གྱི་འད་ཡིན་ནམ། གང་བརྟགས་མིན་འཛོལ་བའི་གཞི་ཡིན་

པ་དེ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་གི་འདེད་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་ལ་སྤྱོད་པའི་ལས་སྤྱོད་དང་པོ་ནི། ཟག་བཅས་འདྲས་
པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་དང་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་དག་ཟག་
བཅས་ཡིན་པས་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་དགག་བྱ་ཡིན་པ་བརྟགས་འགོག་ནི་འཛོལ་
པར་རྒྱང་ལ། བརྟགས་མིན་ནི་འཛོལ་པར་མི་རྒྱས་ཏེ་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
དང་བརྟགས་མིན་ནི་སྐྱེ་བ་ལ་གཏན་དུ་གོགས་བྱེད་པའི་སྤྱིར་རྟོ། །

སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ཁོ་ན་འཛོལ་པའི་དགག་བྱ་ནི་ཟག་མེད་
ཡེ་མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་ཏེ། ཟག་མེད་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་ཅིང་སྤྱོད་བྱ་མིན་པས། གཉེན་པོའི་
སྟོབས་ཀྱིས་དགག་བྱ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། རྒྱུན་མ་ཚང་བས་གཏན་དུ་མི་སྐྱེ་བའི་
སྤྱིར་དང་སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་སྤྱིར་རྟོ། །གཉེས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་ཟག་བཅས་ཡེ་མི་སྐྱེ་བ་དང་།
གཉེས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི་འདུས་མ་བྱས། ཟག་མེད་འདུས་བྱས་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་ལྟ་བུའི་ཞེས་
འཆད་མོད་ཀྱི། འདུས་མ་བྱས་པ་འགོག་པ་གཉེས་མི་སྤྱིད་དེ་དེ་ལ་སྐྱེ་བ་མི་སྤྱིད་པས་སོ། །གཉེས་པ་ནི། ཟག་
མེད་དང་ཟག་བཅས་མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་དེ་དག་གཏན་ནས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ན་
འདུས་བྱས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་བྱར་མེད་པའི་སྤྱིར་རྟོ། །དེ་ལྟ་ན་
ཡང་དེ་དག་གི་དགག་བྱ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། འགོག་པ་གཉེས་ཀྱི་དགག་བྱ་ནི་
འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རྟོ། །

ཅི་སྟེ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ནི་འདུས་བྱས་ཡིན་ལ། དེ་དག་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ནི་
མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་དུ་འདོད་ཀྱི། མི་སྐྱེ་བ་དང་འདུས་བྱས་གཞི་མ་སྤུན་པ་མི་འདོད་
དོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་བྱེ་བྱ་ཏུ་སྤྱོད་པའི་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་ནི་མ་འོངས་པ་རྗེས་སུ་
བྱུང་བར་ཁས་སྲུངས་པས་དེ་ལ་སྐྱེ་བ་དང་མི་སྐྱེ་བ་གཉེས་ཁས་སྲུངས་པའི་སྤྱིར་
རྟོ། །འགོག་པ་གཉེས་པོ་རང་ཉིད་རང་གི་དགག་བྱར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་དགག་

བྱ་འདུས་བྱས་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བས་ཀྱན་བརྟགས་
 བ་ཡིན་ལོ། །འདིར་གཉིས་ཀ་འཛོལ་བ་ཡང་ཅིག་ཅར་ཚོབ་བ་མིན་གྱི། འདི་ལྟར། འདིར་སློབ་དཔོན་
 རྒྱལ་པོའི་སྲས་ཀྱིས་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་སྲོན་ལ་ཐོབ་ལ་ཅིག་ཤོས་ཕྱིས་ཐོབ་བ་
 དད་མོས་ཀྱིས་སྐོམ་སྤང་སྤངས་ན་བརྟགས་འགོག་གི་ཐོབ་པ་དེའི་ཚེ་སྐྱེ་ལ། ཉམས་པ་སྲིད་པས་བརྟགས་མིན་གྱི་ནི་
 དབང་པོ་འཕོས་བ་ལ་མོགས་པའི་ཚེ་ནའོ་ཡང་། དག་བཅོམ་པ་གཟུགས་གཅིག་ལ་མིག་དང་ཡིད་
 ཡིངས་པ་ན་དེ་ལས་གཞན་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལྷུལ་ལྡ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་
 རྣམས་ལྟ་བུའོ། །དབང་ཤེས་ལྡ་ནི་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་དག་བཅོམ་གྱིས་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ལ་སྲུང་
 བརྟགས་བ་འཛོལ་པོ། །སོ་སོར་བརྟགས་མིན་སྲུང་ཐོབ་ལ་ཅིག་ཤོས་ཕྱིས་འཛོལ་བ་ནི་
 བཟོད་བ་ཐོབ་བ་རྣམས་ཀྱི་ངན་སོང་གི་འགོ་བའི་སྤང་པོ་བརྟགས་མིན་གྱིས་འགོག་ལ། དེའི་བརྟགས་
 འགོག་ནི་སྐོམ་ལམ་སྐྱེས་པ་ན་འཛོལ་བ། ལྟ་བུའོ། །གཉིས་ཀ་ལྷན་ཅིག་ཐོབ་པ་ནི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པས་
 མཐོང་སྤང་དང་མཐོང་བས་ཐོབ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྐོམ་སྤང་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སྤངས་པ་པས་དད་
 མོས་ཀྱང་འདོད་པར་ཆེ་རྒྱུར་པའམ་ལོང་པའི་རྟེན་ཅན་གྱིས་གཅིག་ཅར་འཛོལ། ལྟ་བུའོ། །འདི་དུས་དང་མི་སྐྱོར་
 བར་གོལ་བ་ལ་ཅི་སྟེ་མི་མཚུངས་ཞེ་ན། དེ་ནི་མི་སྐྱོབ་པ་ཡིན་པས་འཛོལ་བྱེད་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་འཆད་དོ། །གཉིས་
 ཀ་མི་ཐོབ་པ་ནི་དེ་ལས་གཞན་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱ་བཞི་ཡང་བཤད་དོ། །དེ་ལྟ་བུ་
 ལ་སོགས་པ་སྐྱ་བཞི་བཅི་བའི་གཞི་ནི་འགལ་འབྲེལ་མེད་པ་སྟེ། དངོས་འགལ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ལྟ་བུ་ལ་སྤང་
 གསུམ་མེལ་བས་སྐྱ་ཐ་མ་གཉིས་མེད་ཅིང་། བརྒྱད་འགལ་སྐྱོ་མེད་ལྟ་བུ་ལ་འོ་པོ་འགལ་བས་སྐྱ་གསུམ་པ་མེད་ལ།
 བདག་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་བྱས་མི་རྟག་ལྟ་བུ་ལ་སྐྱ་དང་པོ་གཉིས་མེད་ཅིང་། དེ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་མེད་ལྟ་བུ་
 ལ་སྐྱ་གསུམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱ་བཞི་རྗེས་པའི་དགོས་པ་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་མཁས་པར་འགྱུར་བའོ། །སྐྱ་དོན་ནི་སྐྱ་

ཞེས་པ་མཐའ་སྟེ། རི་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སྟོན་ནས་ལན་མཐའ་བཞི་ཁོ་ནར་ངེས་ཀྱི་ལྡ་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པའི་དོན་ནོ། །

།གསུམ་པ་འདུས་བྲུས་རྒྱས་པར་བཤད་པ།།

ད་ནི་གསུམ་པ་འདུས་བྲུས་རྒྱས་པཤད་ལ་གནས་བརྒྱད་ལས་དེ་དག་གི་
སྤྱིའི་དོན་ནི་གནས་བརྒྱད་ཀྱི་གངས་ངེས་པ་དང། རྣམ་གཞག་དང། འབྲེལ་དང། ཞོ་རིམ་
ངེས་པ་དང། གནས་གང་ནས་བརྗོད་བྱ་གང་སྟོན་པ་གསུམ་གྱིས་ངེས་པར་བྱ་བ་ལས།
དང་པོ་ལ། སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་ནི། ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་ཚོས་རྣམས། །ཞེས་
མདོར་བསྟན་པའི་དོན་རྒྱས་པར་འཆད་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གནས་བརྒྱད་དུ་
མཛད་དོ། །དེ་ལ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་སྤྱིར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་གནས་དང་པོ་གཉིས་
སོ། །ཟག་བཅས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གནས་གསུམ་སྟེ། གང་
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སེམས་ཅན་གྱི་འདིག་རྟེན་ཁམས་གསུམ་དང་འགོ་བ་ལྡ་
དང། གང་དུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྟོན་གྱི་འདིག་རྟེན་དང། ཇི་ལྟར་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་སྟེ། གནས་བཞི་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྟུ་གཉིས་སྟོན་པ་འདིག་རྟེན་
བསྟན་པའི་མངོད་དང། གང་གིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་དབང་དུ་
མཛད་ནས་ལས་བསྟན་པ་དང་སྤྱ་རྒྱས་བསྟན་པའི་མངོད་བསྟན་ཏོ། །

ཟག་མེད་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྲུས་ནས་གནས་སྤྱི་མ་གསུམ་སྟེ།
གང་རྣམ་པར་བྱུང་བའི་གང་ཟག་དང། གང་དུ་རྣམ་པར་བྱུང་བའི་ཁམས་གསུམ་
དང། ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་བྱུང་བའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་སྟོན་པ་ལས་དང་གང་
ཟག་བསྟན་པའི་མངོད་དང། གང་གིས་རྣམ་པར་བྱུང་བར་བྱེད་པ་ཡི་ཤེས་བསྟན་
པའི་མངོད་དང། ཡི་ཤེས་གྱི་རྟེན་བསྟན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་སྟོམས་འཇུག་

བརྟན་པའི་མཛོད་བརྟན་ཉོ་ཞེས་འཆད་དེ། དེ་ཉིད་ནི་འབྲེལ་རྣམ་པར་བཞག་པའང་
ཡིན་ལོ། །

སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ནི་དམིགས་པ་དང་། སྟོད་པ་དང་། འབྲས་བུ་སྟོན་
པའི་དབང་དུ་མཛོད་ནས་གནས་བརྒྱུད་དུ་བརྟན་ཏེ། ཇི་སྟེད་པ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་གནས་དང་པོ་གཉིས་དང་། ཇི་ལྟ་བུ་སྟོན་པ་གནས་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་
དང་ལྔ་པ་རྣམས་དང་། ཇི་ལྟར་སྟོད་པའི་མཛོད་པར་རྟོགས་པ་སྟོན་པ་གནས་བྲལ་པ་
དང་། འབྲས་བུ་ཡེ་ཤེས་དང་། དེའི་ཡོན་ཏན་སྟོན་པའི་དབང་དུ་མཛོད་ནས་གནས་
ཕྱི་མ་གཉིས་བརྟན་ཉོ་ཞེས་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་གནས་དེ་དག་གི་འབྲེལ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི། ཚོས་མཛོད་པའི་
བཛོད་བྱ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་བརྟན་པའི་དབང་དུ་མཛོད་ནས་
གནས་དང་པོ་བཤད་དོ། །དེར་མིང་ཅམ་སྟོས་པའི་དབང་པོ་རྒྱས་པར་བརྟན་པའི་
སྤྱིར་དེའི་རྗེས་ལ་གནས་གཉིས་པ་བཤད་དོ། དེ་དག་ཏུ་ཁམས་གསུམ་གྱི་མིང་ཅམ་
སྟོས་པ་བཤད་པའི་སྤྱིར་དེའི་རྗེས་ལ་གནས་གསུམ་པ་བཤད་པ་ཡིན་ལོ། །

ཁམས་གསུམ་བརྟན་པ་དེའི་རྒྱ་དབང་སྤྲུལ་ལ་སོགས་པ་བཞག་ནས་དངོས་
སྤྱི་ལས་ལས་བྱུང་ངོ་ཞེས་བརྟན་པའི་སྤྱིར་དེའི་རྗེས་ལ་གནས་བཞི་པ་བཤད་
དོ། །ལས་དེ་ཡང་ཀུན་ནས་སྟོང་བའི་རྒྱ་སྤྲུལ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བརྟན་པའི་སྤྱིར་གནས་
ལྔ་པ་དེའི་རྗེས་ལ་བརྟན་ཏེ། །སྤྲུལ་དེ་དག་སྟོང་བྱེད་ནི་ལམ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བརྟན་
པའི་སྤྱིར་དེའི་རྗེས་ལ་གནས་བྲལ་པ་བཤད་དོ། །དེར་སྟོས་པའི་ཤེས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་
བཤད་པའི་གནས་བདུན་པ་དེའི་རྗེས་ལ་བཤད་དོ། །དེ་ལས་ནི་སངས་རྒྱས་ལ་ཐུན་

མོང་དང་སྐྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་བསྟན་པ་ལས་སྐྱུན་མོང་བ་རྒྱས་
བར་བཤད་པའི་སྤྱིར་གནས་བརྒྱད་བ་བསྟན་ཏོ། །གསུམ་པ་གནས་གང་ནས་བརྗོད་
བྱ་གང་སྟོན་པ་ནི་གཞུང་གི་དོན་ལས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །

༼གནས་དང་པོ་ཁམས་བསྟན་པ༽

གཞུང་གི་དོན་ལ་གནས་བརྒྱད་ལས་དང་པོ་ཁམས་བསྟན་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། འདུས་
བྱས་མདོར་བསྟུས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དང་། སྤང་པོ་
ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

༼ འདུས་བྱས་མདོར་བསྟུས་པའི་རབ་དབྱེ༽

དང་པོ་ནི། སྤང། ལམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས། །ཟག་བཅས།
ཞེས་གང་སྟུས་པའི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་ཞེས་སྟོས་པ་དེ་དག་གང་ཞེ་ན་ཞེས་
དེས་པའི་ལན་དུ། འདུས་བྱས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོས་ཉེ་དེ་ལ་ལྷ་ལས་གང་ལ་དབྱེ་བའི་གཞི་ནི། སྤོང་
འཇུག་ལས། རྒྱུན་གཅིག་གིས་ནི་ཀྱན་བཏུས་པ། །གང་ན་ཡང་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་དང་། སྐྱེས་རབས་ལས། རྒྱ་
གཅིག་གིས་ནི་ཀྱན་འབྲུབ་པ། །གང་ན་ཡང་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་འབྲུང་བས། རྒྱ་རྒྱུན་གཅིག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པས་
རྒྱ་རྒྱུན་དུ་མ་འདུས་ཤིང་ཟང་ནས་བྱས་པས་ན་འདུས་བྱས་དང་། ཚོས་ནི་རྣམས་བཤད་ཤིགས་པར་དོན་བཅུ་ལ་འཇུག་
པར་བཤད་པ་ལས་སྤང་སིལ་བྱ་ལས། མཚན་ཉིད་འཛིན་ལ་ཚོས་ཞེས་བརྗོད། །ཅེས་པས། འདིར་ཤེས་བྱ་རང་གི་
མཚན་ཉིད་འཛིན་པའི་ཚོས་རྣམས་དེ་དག་གོ། །ཀྱང་ཞེས་པ་ནི་ཚོས་རྣམས་དང་འདུས་མ་བྱས་ལ་དབྱེ་བ་ཡོད་པར་མ་
ཟད་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཚོས་ལ་ཡང་ཡོད་ཅེས་པའོ། །གང་དག་ཕྱེ་བའི་དངོས་པོ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལོལ་གྱི་
སྤང་པོ་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལུལ་ལྷ་བསལ་བའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་
དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྤང་པོ་རྣམས། སྤང་དག་གིས་ནི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མ་བསྟུས་སོ། །དེ་སྟེང་ཕྱེ་བའི་
གྲངས་ནི་ལྡོལ། །དེ་སྟེང་ཕྱེ་བའི་གྲངས་དེས་ནི་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པའི་གཞི་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ལྷུང་གྲངས་
དེས་ཉེ། ལྱིས་པ་མལ་ཆེར་རྣམ་ཤེས་ལ་བདག་དང་གཟུགས་སོགས་ལ་བདག་གིར་འཛིན་ཉེ། དེས་པ་ལྷུང་ཕྱི་ནང་གི་
གཟུགས་ནི་བྱེད་པ་དང་ལས་སྤང་བྱ་བར་བདག་དང་འབྲེལ་ལོ་སྟུམ་པ་དང་། ཚོར་བ་ནི་བདག་གིས་སྤོང་བར་བྱའོ་སྟུམ་

བ་དང་། འདུ་ཤེས་ནི་མཚོན་ཚོས་ལ་སོགས་པའི་དོན་རྣམས་ལ་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པའི་སློབ་མཁན་མ་སྤྲད་འདོགས་པར་
བྱེད་དོ་སྙམ་པ་དང་། བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་སེམས་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་དགོ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ་
སྙམ་དུ་བདག་གིར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། བྱེ་བཤད་ལས་ཕྱང་པོ་ནི་ལྡེ་ལོ་ལྟེ། བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པའི་གཞི་
རབ་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་མང་བའམ་ཉུང་བ་མ་ཡིན་ཉེ། ཕྱིས་བ་དག་ནི་མལ་ཆེར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་ནི་བདག་ཏུ་
འཛིན་ལ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ནི་བདག་གིར་འཛིན་ཉེ་ཞེས་བ་དང་།

ཀུན་ལས་བརྒྱུས་ལས་ཀྱང་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་གཞི་རྣམ་པ་ལྡེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཕྱང་པོ་བསྟན་ཉེ་ཞེས་་
དགོས་པ་ལ་ལྟོས་རྣམ་གྲངས་དེས་པར་བཤད་དོ། །ཡང་ན་འདུས་བྱས་ལ་གཟུགས་ཅན་དང་དེ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སུ་
དེས་ཤིང་། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་སེམས་དང་སེམས་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སུ་དེས་ལ་འདུས་བྱས་གཟུགས་དང་
སེམས་མ་ཡིན་པ་ནི་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་ཕྱང་པོ་གསུམ་དུ་དེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་བྱེ་བའི་
དོན་ནི་ཅི་ཕྱང་པོ་ལྡེ་པོ་འདི་རྣམ་མ་དང་བའམ། མིར་གི་རྣམ་གྲངས་པའམ། དོ་མོ་གཅིག་ལ་ལྟོག་པ་མ་དང་བའམ།
གཅིག་པ་བཀག་པའི་མ་དང་ཡིན་ཞེན། གང་དག་གཟུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དང་སོགས་པའི་སྐྱས་་
བཟུང་བ་ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕྱང་སྟེ་
ཕྱང་པོ་ལྡེ་པོ་དེ་དག་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །འདུས་བྱས་ནི་རྒྱུན་རྣམས་ལྟར་ཅིར་
འདུས་ནས་བྱས་པ་སྟེ་རྒྱུན་གཅིག་གིས་བསྐྱེད་པ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་དོ། །

འོ་ན་མ་འོངས་པ་མི་སྟེ་བའི་ཚོས་ཅན་རྣམས་རི་ལྟར་འདུས་བྱས་ཡིན་ཞེན།
སྟེ་བར་འགྲུར་བའི་ཚོས་ཅན་དེ་དང་རིགས་མཐུན་ཞིང་རང་གི་མཚན་ཉིད་འབྲ་བའི་
ཕྱིར་འདུས་བྱས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལུ་མ་ལས་བྱུང་བའི་འོ་མ་དང་རིགས་མཐུན་པས་མི་
འདོ་བ་བཞོན་གྱི་ཕྱས་ལ་གནས་པ་ལའང་འོ་མ་ཞེས་བཟོད་པ་བཞིན་ལོ། །ཀྱང་གི་སྐྱ་
ནི་འདུས་མ་བྱས་ལ་དབྱེ་བ་ཡོད་པར་མ་ཟད་འདུས་བྱས་ལའང་དབྱེ་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་
བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དང་ཕྱང་པོ་ཞེས་སྟོས་པ་ནི་ཚུལ་

ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་གྲོལ་གྱི་སྤང་པོ་དང་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་མཆེད་བསལ་བའི་སྤྱིར་རྟོ།

ཅི་སྤང་པོ་འདི་དག་རྣམས་གཅིག་པའམ། ཐ་དད་པའམ། གཅིག་པ་བཀག་
པའམ། མིང་གི་རྣམས་གངས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། གྲེ་བཀག་ཏུ་སྤྱོད་པ་ནི་རྣམས་ཐ་དད་པར་འདོད་
དེ། འདི་རྣམས་གཞུགས་གྱི་སྤང་པོ་ནི་རགས་པ་དང་རྒྱལ་མ་རབ་གྱི་བདག་ཉིད་ཏུ་
འདོད་ལ། དེ་གཉིས་ཀའང་རྣམས་སྤྱོད་དོ། །ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་མཚུངས་
ལྡན་གྱི་འདུ་བྱེད་དང་གཞུགས་དང་སེམས་ལས་ཐ་དད་ཅིང་དེ་དག་ནང་ཡང་ཐ་དད་
པར་འདོད་དོ། །མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ནི་གཞུགས་དང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ལས་
ཐ་དད་པའི་དངོས་པོར་འདོད་དོ། །རྣམ་ཤེས་ཀྱང་སྤང་པོ་གཞན་ལས་ཐ་དད་པའི་
སྤྱིར་སྤང་པོ་ལྟ་བུ་ཐམས་ཅད་རྣམས་སྤོད་པས་ལྡན་གྱི་ལུས་ཞེས་པ་ལྟར་སྤང་
པོ་འདི་ཡིན་ལ། གཞུགས་ཀྱང་ཡིན་པའི་སྤྱིར་གཞུགས་གྱི་སྤང་པོ་ཞེས་གཞི་མ་སྤྱོད་
པའི་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་གཞན་ལའང་སྤྱར་རྟོ། །མདོ་སྤེ་བ་ནི་གཞུགས་
དང་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་ཤེས་རྣམས་སྤོད་
པའི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ནི་གཞུགས་དང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་གནས་
རྒྱལ་ལ་བཏགས་གྱི་རྣམས་སྤོད་དོ། །རྒྱལ་དང་རྒྱན་ཅིག་མ་རྣམས་སྤོད་གྱི་
རགས་པ་དང་རྒྱན་རྣམས་སྤོད་པའི་སྤྱིར་སྤང་པོ་འདི་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་གཞུགས་ནི་རྣམས་སྤོད་པ་སྤང་པོ་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
གཞུགས་གྱི་སྤང་པོ་ཞེས་གཞི་ཐ་དད་པའི་བསྐྱེད་པ་སྤྱོད་ལྡན་གྱི་རིམ་བཞེས་བྱ་
བ་ལྟ་བུ་ལ། དེ་བཞིན་ཏུ་རྣམས་པ་གཞན་ལའང་སྤྱར་རྟོ། །རྣམ་འཕྲོར་སྤྱོད་པ་བ་རྣམས་
ནི་གཞུགས་ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ལས་རྣམས་ཐ་དད་པར་མེད་ལ། མི་ལྡན་པའི་

འདུ་བྱེད་ཀྱང་དེ་དག་ལས་གཞན་དུ་མེད་ཅིང་། རྒྱུན་ཡང་རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་སྲིར་
ཕྱང་སོང་བཏགས་ཡོད་ཉིད་དུ་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི།

རྗེ་ལྷ་དག་ལས་ཚོས་མངོན་པ་ཐམས་ཅད་ནི་མདོའི་དོན་དང་མདོ་གཏན་ལ་
འབེབས་པ་དང་མདོ་རྣམ་པར་འཆད་པ་ཡིན་པས་འདིར་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་
དུས་ལ་སོགས་པ་ཕྱང་པོའི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་རོ་བོ་དག་བརྗོད་དོ་ཞེས་འབྲུང་བས་དེ་
དག་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་གང་དག་འདུས་བྱས་སུ་བཤད་པ་དེ་དག་ཉིད་ནི་དུས་
གསུམ་དུ་འང་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་དེ་དག་སོང་བ་ནི་འདས་པའོ། །འཕྱོ་བ་ནི་ད་ལྟར་
བའོ། །འཕྱོ་བར་འབྱུང་བ་ནི་མ་འོངས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདུས་བྱས་དེ་དག་ཉིད་ལ་
གཏམ་གྱི་གཞི་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། གཏམ་ནི་ཡི་གེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུའམ། དག་གོ། །དེའི་གཞི་
སྟེ་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་མིང་རོ། །དེ་ལྟ་ན་མིང་དེ་ཁོ་ན་གཏམ་གྱི་གཞིར་འབྱུང་རོ་ཞེ་
ན། མ་ཡིན་ཏེ། གཏམ་གྱི་གཞི་དག་དེའི་གཞི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དང་བཅས་པ་སྟོན་པའི་
སྲིར་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་གཏམ་གྱི་གཞི་ཡིན་ཏེ། དག་ནི་མིང་ལ་འཇུག་ལ་མིང་
དེས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་བརྗོད་པའི་སྲིར་རོ། །དེ་ཡང་དག་གི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ནི་མིང་ཡིན་
དོན་ནི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་གཏམ་གྱི་གཞིའོ། །འདུས་མ་བྱས་མིང་གི་
བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སྲིར་དང་། བརྗོད་པ་ཉུང་པའི་སྲིར་གཏམ་གྱི་
གཞི་མ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ན་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས་གཏམ་གྱི་གཞི་རྣམས་ནི་ཁམས་
བཅོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྟན་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ལེགས་པར་བྲངས་པར་འགྱུར་རོ། །

ཡང་འདུས་བྱས་དེ་དག་ཉིད་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་བཅས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་
 རྟེ། ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་རྟེ། ངེས་པར་འབྱུང་བའི་མྱ་ངན་ནི་
 འདུས་བྱས་ཡིན་ལ་དེ་ལས་འདས་པ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཐའ་ཡིན་པའི་སྲིད་ངེས་
 པར་འབྱུང་བཅས་སོ། །འོ་ན་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ངེས་པར་འབྱུང་བུ་མ་ཡིན་པས་
 འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་བཅས་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེན་ལྷང་
 བར་མ་ལས་ཚོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གཟིངས་ལྟ་བུར་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཚོས་རྣམས་
 ཀྱང་སྤང་བར་བྱ་ན་ཚོས་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ལྟ་ཅི་སློམ་ཞེས་པ་དང་། མདོ་སྡེའི་རྒྱ་
 ལས་ཀྱང་། དོན་ཤེས་པ་ནི་ཚོས་རྣམས་ཀྱུན། །གཟིངས་དང་འབྲ་བ་ཉིད་དུ་རིག་ཅེས་
 འབྱུང་བས་དེ་ཡང་ལྷག་མེད་དུ་འཇུག་པ་ན་ངེས་པར་འབྱུང་བུ་ཡིན་པའི་སྲིད་རོ། །

ཡང་འདུས་བྱས་དེ་དག་ཉིད་གཞི་དང་བཅས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་རྟེ། འདིར་གཞི་
 བེ་རྒྱ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་
 འོ། །དེའི་བྱང་པར་ཟག་བཅས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ནི་འདུས་བྱས་གང་དག་ཟག་བཅས་སུ་
 བཤད་པ་དེ་དག་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་འང་ཡིན་ཏེ། ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་ཉོན་
 མོངས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལས་བྱུང་བས་ན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་སྟེ་རྣ་དང་སོགས་མའི་
 མེ་བཞིན་འོ། །

ཡང་ན་ཉེ་ལེན་ལ་རག་ལུས་པས་ན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་སྟེ་རྣ་ལ་པོ་ལ་རག་ལུས་པའི་མི་ལ་རྒྱ་ལ་པོའི་
 མི་ཞེས་པ་བཞིན་འོ། །ཡང་ན་དེ་དག་ལས་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་འབྱུང་བའི་
 སྲིད་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་སྟེ་མེ་ཉོག་དང་འབྲས་བུའི་ཤིང་བཞིན་འོ། །དེས་ན་སྤང་པོ་
 ཡིན་ལ་ཉེར་ལེན་མ་ཡིན་པ་འདུས་བྱས་ཟག་མེད་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་འདུས་བྱས་ཟག་བཅས་དང་། གཉིས་ཀ་མ་

ཡིན་པ་འདུས་པ་བྱས་ཏེ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཏེ་འཕྲུང་བ་སེ། ཡང་གང་དག་ཟག་བཅས་སྤྲུ་བ་འདད་པ་དེ་དག་
ཞི་འཐབ་མོ་ལྟར་རང་གཞན་ལ་གཞོན་པ་སེ་འཐབ་པ་ཞི་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཟག་བཅས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་སེ།
ན། འཐབ་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་གསུམ་གྱིས་ཅི་རིགས་པར་
སྤྲུག་བསྐྱེད་ཞིང་འཕགས་པ་རྣམས་དང་མི་མ་ཐུན་པ་སེ། སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་། ཟག་བཅས་རྒྱུར་ལྷུང་བ་འདི་ལས་
འབྲས་བུར་ལྷུང་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱང་འབྲུང་བས། ཀྱུན་འབྲུང་དང་། འཛིག་ཅིང་རབ་ཏུ་འཛིག་པས་སེས་
གཉེན་པོས་ཀྱང་འཛིག་པས་ན། འཛིག་ཉེན་དང་། ལྟ་བའི་གནས་དང་། མདོ་ལས་མིད་པ་གང་ཞེན་ཉེ་
བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་ལྷོ་ཞེས་འབྲུང་བས་ཟག་བཅས་ཚོགས་མེད་པ་ནས་འབྲུང་བས་ན། མྱིད་པ་ཞེས་བྱ་
བའང་དེ་དག་གི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དོན་དང་མ་ཐུན་པ། ཡིན་ལོ། །

རིམ་པ་ལྟར་བདག་གཞན་ལ་གཞོན་པ་སེ་འཐབ་པ་ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་
པ་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་འཕགས་པ་རྣམས་དང་མི་མ་ཐུན་ཞིང་སྤྲུག་
བསྐྱེད་གསུམ་གྱིས་སྤྲུག་བསྐྱེད་བ་དང་། རྒྱུར་ལྷུང་བའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་རྣམས་ཞི་
འབྲུང་ཡིན་ལ་འབྲས་བུར་ལྷུང་བའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་རྣམས་ཞི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡིན་
པས་རྒྱུར་ལྷུང་བ་འདི་ལས་འབྲས་བུར་ལྷུང་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་མ་ལུས་པ་ཀྱུན་འབྲུང་
བ་དང་། འཛིག་པ་དང་ལྷན་པ་དང་། མདོ་ལས། དག་སློང་དག་གང་ཁ་ཅིག་བདག་
དང་བདག་གིར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བུ་དེ་དག་ཞི་
ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་འདི་ཉིད་ལ་བདག་དང་བདག་གིར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་
ལྟ་ལོ། །ཞེས་འབྲུང་བས་ཟག་བཅས་འདི་ལ་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་བུ་
རྒྱས་པར་འབྲུང་བའི་སློན་སྐུལ་གནས་པས་ན། དག་བཙོན་གྱི་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་འདི་ཉེར་ལེན་ཏེ་དེ་ལ་
དམིགས་ནས་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཉོན་མོངས་རྣམས་འབྲུང་བས་སོ། །དང་། ཡང་ཉིང་མཚམས་སློང་

བའི་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་ཟག་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱས་པར་
འགྱུར་བ་ཡིན་ན་དེ་ལ་ལྟ་བུ་ཁོ་ནའི་གནས་ཞེས་ཅིའི་ཕྱིར་བརྗོད་ཅེ་ན། ཉོན་མོངས་
པ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་རྒྱས་པར་འགྱུར་མོད་ཀྱི་ལོན་ཀྱང་འདིར་ལྟ་བུ་ཁོ་ནའི་གནས་
སུ་བརྗོད་པ་ནི་གང་ཞིག་ཟག་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་དུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
ཆེ་རྣམ་གྲངས་མེད་པར་བརྟན་པར་འཛིན་པ་དེ་ལ་གནས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ན་
འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྱོད་དང་རྒྱལ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་
པས་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཡིན་ལ། དུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆེ་འང་མ་ཡིན་ཏེ། གང་ལ་དེ་
སྐྱེས་མ་སྤངས་པའི། །ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

མ་དེག་པ་ནི་དུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆེ་ཡིན་པ་ཡང་།¹⁴ རྣམ་གྲངས་མེད་པར་
ཚོགས་གཅིག་ཏུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་
པ་རྣམས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐེ་ཚོམ་ལ་ནི་
གཞན་རྣམས་ཡོད་ཀྱང་བརྟན་པར་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སློབ་
དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས། དུས་ཀུན་པ་དང་ཐམས་ཅད་ལ། །རྣམ་གྲངས་མེད་དང་མི་
གཡོ་བ། །ལྟ་ཡིན་དེ་ལྟར་ཆགས་སོགས་དང་། །མ་དེག་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་མིན། །ཞེས་
བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་ལམ་བཟེན་ཡང་ཟག་བཅས་སུ་འགྱུར་ཏེ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང་།
ལམ་བཟེན་གྱིས་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྲུས་ནས་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀུན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
དང་། མི་རྟག་པ་འཛིག་རྟེན་དང་། ལོག་ལྟས་དམིགས་པ་དང་། ལྷ་མ་ལས་ཕྱི་མ་འབྱུང་བས་སྲིད་བའང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

མོ་ཞེན། མི་འཇུག་ཏེ། མི་རྟོག་གྲང་འཕགས་པ་དང་མི་མ་བྱུན་པ་མེད་ཅིང་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་པོ་གཉིས་ལས་འདས་པའི་
ཕྱིར་དང་། མི་རྟོག་པས་འཇིག་པ་ཡོད་ཀྱང་གཉེན་པོས་འཇིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མོ་ག་ལྷན་དམིགས་ཀྱང་མི་རྒྱས་
པའི་ཕྱིར་དང་། འཁོར་བ་ཐོག་མེད་ནས་འཇུག་པ་མེད་པས་ཐག་བཅས་ཀྱི་དོན་དང་མི་ལྷན་ཞིང་སྤྲུག་འཇུག་པའང་མེད་
པའི་ཕྱིར། མ་ཉེ་ཁོ་ན་ལས་སྤོངས་ཉམ་ཞེས་བཛོད་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་སྤྱང་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།

དེ་དག་གི་རང་བཞིན་དང་། དེ་གསུམ་གཞན་ཡང་འདྲིར་བསྐྱེད་དང་། ཁམས་ལ་
རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལའང་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་དང་།
མཚན་ཉིད་དང་། དགོས་པ་དང་། གྲངས་ངེས་པ་དང་། གོ་རེམས་ངེས་པ་ལྟོ། །

། གསུགས་ཀྱི་སྤྱང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ། །

དང་པོ་ལའང་ལྷ་ལས་གསུགས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་
ལ་སྤྱང་པོ་དང་། ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཏུ་བསྐྱེད་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལའང་མཛོད་
བསྐྱེད་པ་ནི། སྤར་གསུགས་ལ་སོགས་པའི་སྤྱང་པོ་ལྷ་ཞེས་སྤྲུལ་བ་དེ་ལ་གསུགས་
ཀྱི་སྤྱང་པོའི་མཚན་གཞི་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ལྷ་དང་གསུགས་ལ་
སོགས་པའི་དོན་ལྷ་དང་རྣམ་པར་རིག་གྱེད་མིན་པའི་གསུགས་དང་བཅུ་གཅིག་པོ་
ཉིད་དོ། །གཞན་ཏུ་བཙོ་ལྷ་བཤད་པ་ནི་རིག་བྱ་བཞི་ལོགས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
དག་གསུགས་ཀྱི་སྤྱང་པོར་མཚན་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་གསུགས་སུ་རྒྱུང་བ་ཉིད་
དོ། །དེའི་དོན་གསུགས་ཅན་ནང་སྤང་བ་ལས་ལྷ་མ་དང་ཕྱི་མ་རྣམས་པར་འཇུག་པ་མི་འདྲ་བ་
སྐྱེ་བའི་⁷⁶ གཞོད་པ་རྒྱུར་རྒྱུང་བའོ། །

76 ངའི་

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྫོགས་པ་ནི་གཟུགས་སུ་རུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་
 རོ། །འབགས་པ་རྫོགས་མེད་ཀྱིས་ནི་གཟུགས་སུ་ཡོད་པ་གཉིས་བཤད་དེ། དུལ་
 དབྱུང་བ་དང། རེག་པས་གཟུགས་སུ་ཡོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདི་ནི་འདི་ནའོ། །པ་
 བི་ནི་པ་བི་ནའོ་ཞེས་སྟོགས་ཀྱི་ཆ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། སྲར་བཤད་
 པའི་གཞོན་པ་བྱར་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་གཟུགས་སུ་རུང་བ་
 ནི་གཟུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་ནི་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །

སྒོ་བ་དཔོན་འབགས་པས་ནི་ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས་གཟུགས་ཀྱི་སྲང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཅི་ཞེ་ན། གཟུགས་སུ་
 ཡོད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་གཟུགས་སུ་ཡོད་པའི་མཚན་ཉིད་དེ། རེག་པས་གཟུགས་སུ་ཡོད་པ་དང། དུལ་དབྱུང་པས་
 གཟུགས་སུ་ཡོད་པའོ་ཞེས་གཟུགས་སུ་ཡོད་པ་གཉིས་གསུངས་པའི་དང་པོ་ནི་ལག་པའི་འདུས་ཏེ་རེག་པས་རེག་ན་
 གཟུགས་སུ་རུང་བ་ལ་སོགས་པར་བཤད་པས་འདིར་བཤད་པའི་གཞོན་པ་བྱ་རུང་ཉིད་ལ། གཉིས་པ་ནི་དེ་ཉིད་ལས་
 གང་ལུལ་ལ་གཟུགས་འདི་དང་འདིའོ། །གཟུགས་འདི་ལྟ་བུ་དང་འདི་ལྟ་བུའོ་ཞེས་མཉམ་པར་བཞག་པའམ་མཉམ་པར་
 མ་བཞག་པའི་ཡིད་རྟོག་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པས་བཟུང་བར་འདྲིན་པའོ་ཞེས་ལུལ་ཆ་དང་བཅས་པར་སྒོ་ལ་སྒྲུང་བ་
 ལ་བཤད་དེ་དེ་ཉིད་རིགས་པར་རྟུལོ། །འོ་ན་རྒྱལ་མཉམ་པ་གཟུགས་མ་ཡིན་པར་འགྲུར་ཏེ། ཆ་
 མེད་ཅིང་གཞོན་པར་བྱར་མི་རུང་བའི་སྲིར་རོ། །ཞེ་ན། དེ་དག་རྗེས་ཀྱི་རྒྱལ་མཉམ་གཅིག་
 སུ་བ་ལ་དེ་མེད་ཀྱང་མང་དུ་ཚོགས་ན་ཡོད་པའི་སྲིར་རོ། །འོ་ན་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་
 གཟུགས་སུ་མི་འགྲུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལའང་དེ་སྒོར་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་རིག་བྱེད་གཟུགས་སུ་ཡོད་
 པའི་སྲིར་ཤིང་ལྡོན་པ་གཡོས་ན་དེའི་གྲིབ་མ་གཡོ་བ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་ཤིང་ལོག་ན་དེའི་གྲིབ་མ་ལྡོག་པ་བཞིན་དུ་
 ཉེན་རིག་བྱེད་ལྡོག་ན་བཞེན་པ་རིག་བྱེད་མིན་པ་ཡང་ལྡོག་པར་ཐལ་བས་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་ཞེས་སོ། །རམ།
 དེའི་རྟེན་འབྲུང་བ་གཟུགས་སུ་ཡོད་པའི་སྲིར་གཟུགས་སུ་རུང་རོ་ཞེས་ལན་

འདེབས་མོད་ཀྱི་བྲེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བས་གཞུགས་སུ་བརྟལས་པ་ཡིན་གྱི་མཚན་ཉིད་པ་
མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས།

དབང་པོ་ལྟ་བུ་བཤད་པ་ནི།

གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་ལྟ་བུ་གང་དག་སྒོམ་པ་དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་
པར་ཤེས་པའི་གཞུགས་ཅན་དང་བ་རྣམས་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་སྟེ། མངོ་
ལས་དགེ་སྒོར་མིག་ནི་ནང་གི་སྤྱི་མཆེད་དེ། འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ་
གཞུགས་དང་བའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལས་ཀྱང་དེ་ནི་གཞུགས་
ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས། གསུངས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་གང་དག་སྒོམ་པ་དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་
པར་ཤེས་པའི་རྟེན་གཞུགས་ཅན་དང་བ་རྣམས་ཉེ། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས། མིག་གི་
དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་གཞུགས་དང་བའོ་ཞེས་བྱ་བ་
ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒོ་བ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྲས་ནི་ཡུགས་སུ་མ་ནི་
མངོ་སྟེ་དང་མཐུན་ལ། སྤྱི་མ་ནི་འདིག་རྟེན་པ་དང་མཐུན་ལོ་ཞེས་འཆད་ལ། གང་
སྟེ་ལ་ནི་ཡུགས་སུ་མ་ནི་འདིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ་སྤྱི་མ་ནི་གསུང་
རབ་ལ་གྲགས་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་འཆད་རོ། །འོན་ཀྱང་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་
དམིགས་པས་གཞུགས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་བརྗོད་ན་ཡིད་ཤེས་དང་སྒོ་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མི་ཤེས་ལ་མིག་ལ་
སོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་བརྗོད་ན་ཡིད་ཤེས་ལས་ཐ་དད་དུ་བྱུབ་པས་སྤྱི་མ་ཉིད་འཐད་རོ། །དེ་དག་ལ་རབ་ཏུ་
དབྱེ་བ་ནི་རྟེན་བཅས་དང་དེ་མཚུངས་གཉིས་གཉིས་སུ་དབྱེ་རོ། །མིང་གི་དོན་ནི་ལྟ་
བར་བྱེད་པ་དང་ཉན་པར་བྱེད་པ་དང་སྒོ་མ་བར་བྱེད་པ་དང་སྐྱོང་བར་བྱེད་པ་དང་

རིག་པར་བྱེད་པ་ལ་མིག་ལ་སོགས་པའི་བདེ་འདོད་རྒྱལ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དོན་ལྡན་བཤད་པ།

ལ་གཉིས་ལས་དང་པོས། བེ་མིག་གི་སྤོང་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བའི་གཟུགས་ནི་བསྐྱུ་
 བ་ཁ་དོག་དབྱིབས་ཚམས་པ་གཉིས་དང་། དེ་དག་ཀྱང་རྒྱས་པར་སྤེལ་ན་ཚམས་པ་ཉི་ཤུར་
 རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ཁ་དོག་ལ་ནི་ཅ་བའི་ཁ་དོག་སྤོན་པོ་དང་སེར་
 པོ་དང་། དམར་པོ་དང་། དཀར་པོ་བཞི་དང་། དེ་དག་ནི་བྱེ་བྲག་སྤྲིན་དང་། དུ་བ་དང་།
 རྩལ་དང་། རྟུག་ཚ་དང་། སྤེལ་མ་དང་། ཉི་མ་དང་། ལྷང་བ་དང་། ལུན་པ་སྟེ་ཡན་ལག་
 གི་ཁ་དོག་བརྒྱད་དེ་བརྒྱ་གཉིས་དང་། རིང་པོ་དང་། ལྷང་ཏུ་དང་། ལྷམ་པ་དང་། ལྷམ་
 པོ་དང་། མཚོན་པོ་དང་། དམའ་བ་དང་། ལྷམ་ལེ་བ་དང་། ལྷམ་ལེ་བ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་
 དབྱིབས་བརྒྱད་དོ། །དེ་ལ་རྩལ་ནི་རྩལ་ཚུ་བ་པོ། རྟུག་ནི་ཉི་ལྟར་མའོ། སྤེལ་མ་ནི་
 གང་ན་གཟུགས་ཚམས་སྤང་བ་སྟེ། ཚམས་བཤད་རིགས་པ་ལས་ཀྱང་གང་གིས་ཡུལ་
 ཉི་མ་དང་བར་དུ་ཚོད་པ་ན་གཟུགས་ཚམས་གསལ་བར་བྱེད་པའོ་ཞེས་བཤད་
 དོ། །ལུན་པ་ནི་དེ་ལས་བརྒྱུག་པའོ། ཉི་མ་ནི་ཉི་མའི་འོད་དོ། །ལྷང་བ་ནི་འོད་ལྷང་བ་
 དང་རྒྱུ་མ་དང་མེ་དང་ལ་སོགས་པའི་འོད་དོ། །ལྷམ་པ་ནི་ཀྱུ་བཞིའོ། །ལྷམ་པོ་ནི་རིལ་རིལ་
 པོ་འོ། །དབྱིབས་མཉམ་པའམ་ངོས་ཡངས་པ་ནི་ལྷམ་ལེ་བ་དང་། མི་མཉམ་པའམ།
 འོས་དོག་པ་ནི་ལྷམ་ལེ་བ་མ་ཡིན་པའོ། །གཞན་དག་ནི་ཤེས་པར་སྤྲོདོ། །འོན་ལྷང་
 རྩལ་དང་ནག་པོ་དང་དུར་ཁ་དང་སྤྱེར་ཁ་ལ་སོགས་པའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན།
 སེར་པོ་དང་འདུས་པའི་སྤོན་པོ་ཤས་ཆེ་བ་ནི་ལྷང་རྩལ་དང་། དམར་པོ་དང་འདུས་པའི་
 སྤོན་པོ་ཤས་ཆེ་བ་ལ་ནག་པོ་དང་། དམར་པོ་དང་འདུས་པའི་སེར་པོ་ཤས་ཆེ་བ་ལ་

དུར་ཁ་དང་། དཀར་པོ་དང་འདུས་པའི་སེར་པོ་གས་ཆེ་བ་ལ་སྐྱེར་ཁ་དང་། དཀར་པོ་
དང་འབྲེལ་པའི་སྔོན་པོ་ལ་སྔོ་སྐྱེ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པའི་སྲིར་རོ། །ཐག་རིང་པོ་ནས་ལི་
རྒྱུའི་ཅིག་པ་ལྟར་སྣང་བའོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ་སྟེང་ན་སྔོན་པོར་སྣང་བའི་ནམ་མཁའ་ཁ་དོག་ག་ཅིག་པ་དང་ཉི་
ཤུ་ཙུ་ག་ཅིག་གོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་དག་གི་སྟེང་དུ་ཀྱན་ལས་བཅུས་ལས་རྩལ་སྤྲོ་པོ་
དང་རགས་པ་སྟེ་དབྱིབས་གཉིས་དང་། མངོན་པར་སྐབས་ཡོད་པ་དང་། རྣམ་པར་
རིག་གུང་དེ། ཁ་དོག་གི་གཟུགས་གཉིས་ཉེ་བཞི་བསྐྱེན་ནས་ཉི་ཤུ་ཙུ་བཤད་
དོ། །གལ་ཉེ་སྤྲིན་དང་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་ཀྱི་དབྱེ་བར་འཆད་ན་འདི་ཉུངས་
པར་སྐྱས་པ་ཡིན་ཉེ། རྒྱ་དང་མེ་དང་ཀ་བ་དང་བྲམ་པ་ལ་སོགས་པ་མཐའ་ཡས་པའི་
སྲིར་རོ། །དེ་དག་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཁ་དོག་དང་རིང་པོ་ལ་སོགས་པའི་དབྱིབས་
སྔོ་སེར་དམར་དང་དཀར་བ་དང་། རྣང་ལུན་སྤྲིན་དང་དུ་བ་དང་། རྩལ་དང་ལྷག་ན་ཉི་མ་དང་། གྲིབ་མ་རིང་བུང་ལྷམ་
བ་དང་། རྒྱུ་པོ་མཐོན་པོ་དམའ་བ་དང་། ལྷལ་ལེ་ལྷལ་ལེ་མ་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་བརྒྱ་གཉིས་ཁ་དོག་ཡིན། །བཞི་ནི་ཙུ་
བའི་ཁ་དོག་སྟེ། །བརྒྱད་པོ་དེའི་བྱེ་བྲག་གོ། །དབྱིབས་ཀྱི་གཟུགས་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱད། །སྤུ་འདུས་པས་མི་
འབྲེད་ན་ནི་འོ་ན་སྤྲིན་ལ་སོགས་པའའང་བཛོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཉེ། །དེ་དག་ཀྱང་ཁ་
དོག་དང་དབྱིབས་དེ་དག་ཏུ་འདུས་པའི་སྲིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ཡིན་མོད་ཀྱི་སྤྲིན་དང་དུ་
བ་དང་རྩལ་དང་ལྷག་ན་རྣམས་ནི་འཛིག་ཉེན་པས་རྣམ་སྤུ་མ་གྲུབ་པ་དང་། གྲིབ་མ་
ལ་སོགས་པ་བཞི་ནི་ས་གཞི་ལ་སོགས་པ་ལས་ལོགས་སྤུ་མ་གྲུབ་པོ་སྤྲིན་པའི་ལོག་
ཉོག་བརྒྱོག་པའི་སྲིར། མངོ་ལས་འདི་དག་གཟུགས་ཀྱི་དབྱེ་བར་བཤད་ཀྱི་གཞན་
དག་ལ་ནི་དགོས་པ་མེད་པའི་སྲིར་མ་བཤད་དོ། །

བྱེ་བྲག་རྩ་སྐྱ་བས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་གང་ཁོད་ག་རྩ་ཡོད་ལ་དབྱིབས་སྲུ་མེད་པ་
 མྱོན་པོ་ལ་སོགས་པ་རྩ་བའི་ཁོད་ག་བཞི་དང་། གྱིབ་མ་དང་ཉི་མ་དང་སྤང་ལུན་ཉེ་
 བརྒྱད་དང་། དབྱིབས་སྲུ་ཡོད་ལ་ཁོད་ག་རྩ་མེད་པ་དབྱིབས་བརྒྱད་ཀྱི་ཚོགས་གཅིག་ལ་
 དམིགས་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་བའི་ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ཀྱི་རོ་བོར་གྱུར་པ་ལུས་ཀྱི་ལས་
 རིང་བོ་ལ་སོགས་པ་བརྒྱད་དང་། གཉིས་ཀར་ཡོད་པ་ནི་དེ་མ་གཏོགས་པའི་དབྱིབས་རྣམས་
 དང་། སྐྱོན་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཡིན་གཞན་དག་སྤང་བོ་ནི་སྤང་ལུན་ཁོན་ཡིན་ཀྱི་མྱོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་
 རིང་བོ་ལ་སོགས་པར་སྤང་བས་དེ་དག་གྱུང་སྲུ་གསུམ་པར་འདོད་དོ། །དབྱེ་གཞི་གཅིག་ལ་ཅེ་བས་སྲུ་བཞི་བམི་སྲིད་
 དོ། །དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་རྩ་སྐྱ་བའི་བསམ་པ་ནི་སྤང་བ་ལ་སོགས་པ་འཛིན་པ་ནི་དབྱིབས་ལ་མི་ལྟོས་ལ། ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་
 འཛིན་པ་ནི། ཁོད་ག་ལ་མི་ལྟོས་པར་འབྱུང་གི་ལྷག་མ་འཛིན་པ་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་ལྟོས་ནས་འབྱུང་རོ་སྐྱེ་པ་ཡིན་
 མོ། །འོ། །ཞེས་ཟེར་མོད་ཀྱི་མདོ་སྤེ་བས་ཁོད་ག་གི་རྩལ་གྱི་བཀོད་པ་མི་འབྲ་བ་ལས་
 རིང་བོ་ལ་སོགས་པར་ཡིད་ཀྱིས་བརྟགས་ནས། འཛོག་གི་དབྱིབས་རྩམ་སྲུ་མ་གྲུབ་པའི་
 ལྱིར་ཁོད་ག་མ་ཡིན་པའི་དབྱིབས་འབའ་ཞིག་པ་ཁོད་ག་མ་རེག་བྱ་མ་གཞུང་བར་མིག་གིས་
 འཛིན་པ། མེད་དོ་ཞེས་སྐྱ་བའི་དེགས་པ་ཡིན་འོ། །གཟུགས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

སྐྱ་ནི་ན་བའི་དབང་པོའི་ཡུལ་ཉེ་དེ་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་དབང་པོ་
 བམི་དང་པར་འཇུག་པ། ཟེན་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ལས་འབྱུང་བ་དང་། མ་ཟེན་པའི་
 འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ལས་འབྱུང་བའི་སྐྱ་གཉིས་སོ། །དེ་དག་རེ་རེ་ལའང་སེམས་ཅན་
 རྩ་སྐྱོན་པ་དོན་རྫོང་བར་བྱེད་པ་དང་། དེ་ལས་བརྗོད་པ། སེམས་ཅན་རྩ་སྐྱོན་པ་མ་ཡིན་པ་
 དོན་རྫོང་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་གཉིས་ཉེ་རྣམས་པ་བཞི་འོ། །དེ་རེ་རེ་ལའང་ན་
 བར་སྐྱོན་པ་དང་མི་སྐྱོན་པས། ཡིད་རྩ་ཡོང་བ་དང་མི་ཡོང་བ་གཉིས་གཉིས་ཉེ་དེ་ལྟར་

ན་བརྒྱད་དུ་འགྲུང་རོ། །དེ་ལ་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་མ་ཟེན་པའི་འབྲུང་བའི་རྒྱ་ལས་
བྱུང་བ་ནི་སྤྲུལ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་གྱི་སྣའི་རྩ་ལས་ཆོག་གས་སུ་བཅད་པ་འབྲུང་བ་ལ་སོགས་
པ་ལྟ་བུའོ། །གཞན་དག་ནི་ཤེས་པར་སྤོའོ། །

འབགས་པ་སོགས་མེད་གྱིས་ཟེན་པ་དང་མ་ཟེན་པ་གཉིས་ཀའི་འབྲུང་བ་
ཆེན་པོའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་རྩེ་སྤྲུལ་བུའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་དུ་སྤྲུ་བས་མི་
འདོད་དེ། འབྲས་བུའི་གཟུགས་གཅིག་འབྲུང་བ་བཞི་ཚན་གཉིས་ལ་བསྟེན་པར་མི་
འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་རྩ་དང་ལག་པ་གཉིས་ཀ་ལས་འབྲུང་བ་ནི་དེ་དག་རྒྱུ་
ཅན་ཡིན་གྱི་ཉེན་ནི་མ་ཟེན་པའི་འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་འདོད་པ་
ཡིན་ལོ། །རོ་ནི་སྣའི་དབང་པོའི་སྟོན་ཡུལ་ཉེ། དེ་ནི་རྣམ་པ་རྒྱལ་གོ། །མངར་བ་དང་།
སྤྲུང་བ་དང་། ལན་ཚུ་དང་། ཚ་བ་དང་། ཁ་བ་དང་། བསྐྱོ་བའོ། །¹²དེ་ནི་སྣའི་དབང་
པོའི་ཡུལ་ཉེ། དེ་ནི་དྲི་ཞིམ་པ་དང་། ང་བ་གཉིས་ལས་རེ་རེ་ལའང་མཉམ་པ་དང་མི་
མཉམ་པ་གཉིས་གཉིས་སུ་བྱེ་བས་རྣམ་པ་བཞིའོ། །དེ་ལ་མཉམ་པ་ནི་དྲི་ཞིམ་པ་དང་
ང་བ་གཉིས་ཤས་རྒྱུང་བ་དང་། མི་མཉམ་པ་ནི་ཤས་ཆེ་བ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །བསྐྱོན་
བཅོས་ལས་ནི་དྲི་ཞིམ་པ་དང་ང་བ་དང་མཉམ་པ་གསུམ་འབྲུང་སྟེ། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་
མཉམ་པ་ནི་གསུམ་པ་ཡིན་པར་འདོད་ལ། གཞན་དག་ནི་མཉམ་པ་གཉིས་པོ་དེའི་
སྟོགས་གཅིག་ཡིན་པས་དོན་ནི་ཁྱད་པར་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

ལུས་གྱི་དབང་པོའི་སྟོན་ཡུལ་ནི་རེག་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་དཔེ་ན་རྒྱའི་རེག་བྱ་འབྲུང་བ་བཞི་
དང་འབྲས་བུའི་རེག་བྱ་འཇམ་རྩལ་སྟེ་ཡང་གྲང་བ་བཞེས་སྟོན་པ་དུན་ཉེ། བརྒྱ་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་

12 བ་སྟེ།

དོ། །གང་ཞེ་ན། རྒྱའི་རེག་བྱ་སྣ་བ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་བཞི་དང་། འབྲས་བུའི་
རེག་བྱ་འཇམས་པ་དང་རྩུབ་པ་དང་ལྷི་བ་དང་ཡང་བ་དང་། གྲང་བ་དང་བགྲེས་པ་དང་
སྐྱོམ་པ་སྟེ་བུའོ། །དེ་ལ་གྲང་བ་ནི་སྦྱིར་འབྱུང་བ་བཞི་ལས་ལྷན་ལྷན་ཁྱད་པར་བྱ། རྒྱ་དང་
རྒྱང་ཤས་ཆེ་བ་ལས་ལྷུང་པའི་རེག་བྱ་ལོ་བ་འདོད་པར་བྱེད་པའོ། །བགྲེས་པ་ནི་སོ་
བའི་ནང་དུ་འབྱུང་བ་རྒྱང་ཤས་ཆེ་བ་ལས་ལྷུང་པའི་རེག་བྱ་ཟས་འདོད་པར་བྱེད་
པའོ། །སྐྱོམ་པ་ནི་མེ་ཤས་ཆེ་བ་ལས་ལྷུང་པའི་རེག་བྱ་སྐྱོམ་འདོད་པར་བྱེད་པ་སྟེ།
དེ་དག་ལ་ཟས་འདོད་པ་དང་སྐྱོམ་འདོད་པ་"ཞེས་¹⁴སྐྱོམ་པ་ནི་རྒྱ་ལ་འབྲས་བུའི་
མིང་གིས་བཏགས་པའི་ཕྱིར་དོ། །གཞན་དག་ནི་ཤེས་པར་སྤོམོ། །

གཤམ་ཉེ་དེ་ལྟར། ལུས་ནང་རེག་པ་ན་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་འང་རེག་བྱར་འབྱུང་ཉེ།
ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་སྦྱོད་ལུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ་ཞེ་ན། དབང་པོ་ནི་རེག་པར་བྱ་བ་མ་
ཡིན་ཀྱི་རེག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས། ལུས་ནང་རེག་པར་སྤྱང་བ་ནི་ལུས་ཀྱི་ཚོགས་པ་ན་
ཡོད་པའི་རྒྱའི་རེག་བྱ་དང་འབྲས་བུའི་རེག་བྱ་ལ་ལུས་ཀྱི་དབང་པོས་རེག་པར་བྱ་བ་ལ་
དེ་ལྟར་འདུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དོ། །

དེ་ལ་གཉིས་པ་ཚོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་བཞི་ལས་ལུལ་དབང་དེ་དག་ཁམས་དང་ས་གང་ན་ཡོད་པ་ནི།
ལུལ་རྣམས་ལ་ལྷ་པོ་དེ་དག་འདོད་པ་ན་ནི་ཐམས་ཅད་ཡོད་དོ། །གཟུགས་ཁམས་ན་བྱི་
རོ་དང་བགྲེས་སྐྱོམ་རྣམས་མེད་དེ། ཁམས་ཀྱི་ཟས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་
དོ། །ལུས་དང་རྟེན་རྣམས་འདོད་ལྡན་དང་པའི་ཕྱིར་དང་གདགས་པ་ལས་གོས་ཀྱང་སྤང་ལ་གཞལ་དུ་མེད་པར་བཤམ་
པའི་ཕྱིར་སྟེ་བྱི་བ་རྟེན་ལོད་ཅེ་ན་ཡོད་དེ་གོས་རེ་མེ་ནས་མི་འཇམས་ཡང་བཙུན་པ་འཇམས་སོ་གྲང་བ་རྒྱལ་ཡིན་

པས་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། གྲང་བའི་རེག་ས་ནི་ཡོད་དེ། གཞོན་པར་བྱེད་པའི་རེག་བྱ་མེད་ཀྱང་
པན་འདོགས་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་འདོད་དོ། །

སློབ་དཔོན་རང་གི་གཞུང་ལུགས་ནི་དེ་ན་ཉིང་རེ་འཛིན་ཁོ་ན་པན་པར་བྱེད་
པ་ཡིན་པས་དེ་ན་གྲང་བ་བརྟགས་པས་ཅི་ཞིག་”ཅེས་”¹ བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ། །ཉིང་རེ་
འཛིན་ཁོ་ན་པན་བྱེད་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་གསུམ་གྱི་བདེ་བས་པན་མི་འདོགས་པར་
འགྱུར་རོ་དེས་ན་ཕིན་ཏུ་སྤྲོད་པའི་རེག་བྱ་ལས་གཞན་པའི་རེག་བྱས་པན་འདོགས་པ་མེད་དོ། །དབང་པོ་རྣམ་
པ་སྤྲོ་ནི་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ན་ཡོད་ཀྱི་གཟུགས་མེད་ན་ནི་དེ་དག་མེད་དེ།
གཟུགས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ། དུལ་གྱིས་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་ལ་གཟུགས་གྱིས་ནི་རེས་འགའ་
མང་པོས་རྣམ་ཤེས་གཅིག་སྐྱེད་པའང་ཡོད་དེ། ཟ་འོག་ལྷ་བྱ་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་གྱི་
གཟུགས་དུ་མས་དེ་འཛིན་པའི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་སྐྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །རེས་འགའ་ནི་
གཅིག་གིས་དུ་མ་སྐྱེད་པའང་ཡོད་དེ་དུང་གི་གཟུགས་གཅིག་གིས་སྐྱེས་བུ་དུ་མའི་
རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཅིག་གིས་གཅིག་སྐྱེད་པ་དང་དུ་མས་དུ་མའང་སྐྱེད་
པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྲོ་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དུལ་ཐ་མ་གསུམ་པོ་
དག་ནི་དབང་པོ་དང་སྤང་ནས་འཛིན་པས་དུལ་གཅིག་གིས་རྣམ་ཤེས་དུ་མ་སྐྱེད་པ་
ནི་མེད་དེ། གང་གཅིག་དང་སྤང་པའི་དུལ་ཚོགས་བཅས་ཡིན་པས། དེ་གཞན་གྱི་དབང་པོ་
དང་མི་སྤང་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་སྤང་ན་དེའི་རྣམ་ཤེས་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

རེག་བྱས་ལུས་གྱི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པ་ལ་ནི་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཕིན་ཏུ་མང་ན་

༡༧ ཞེས་

འགྲུང་བཞི་དང་འཇམས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་གང་རུང་ཞིག་དང་ལྗས་སྐྱེད་དོ་ཞེས་ཟེར་
 ལ། ལྟོ་བ་བཀྲག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆེ་ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་དུ་མ་ནས་འཛིན་པར་བསམས་ནས། གཞན་དག་ན་རེ།
 བཙུ་གཅིག་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྐྱེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཅིག་གིས་གཅིག་སྐྱེད་པ་
 དང་མང་པོས་གཅིག་སྐྱེད་པ་ནི་ཡོད་དེ། གཅིག་དང་སྤང་པ་དང་མང་པོ་དང་སྤང་པའི་
 དབང་པོས་དེ་དག་འཛིན་པའི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མང་པོས་མང་པོ་
 སྐྱེད་པ་ནི་ཤེས་པར་སྤོམ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་སྐྱོ་ལྡི་རྣམ་ཤེས་རྟོག་པར་འགྱུར་ཏེ་སྤོ་སེར་ལ་སོགས་པ་ནས་
 རེག་བྱ་བཙུ་གཅིག་གི་བར་ཀྱི་ཚོགས་པ་སྤྱི་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རྟོག་བཅས་ཀྱི་ཡིད་ཤེས་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། སྐྱེ་མཆེད་
 ཀྱི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ལ་དམིགས་ན་རྟོག་པར་འགྱུར་ཀྱི་ཇས་ཀྱི་སྤྱི་ལ་དམིགས་པས་ནི་རྟོག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་ཇས་ཡོད་
 ཀྱི་སྤྱི་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཡང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེའི་ཕྱིར་འགྲུལ་པ་ལས། འདི་དག་ནི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་འདོད་ཀྱི་རང་གི་ཇས་
 ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ནི་མ་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་པ་དང་། ཚད་མ་ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས་ཀྱང་དེར་དོན་དུ་མ་
 སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །⁷⁰ རང་དོན་སྤྱིའི་སྐྱོད་ཡུལ་ཅན། །དུ་མའི་ལོ་བོ་ཚོས་ཅན་ནི། །དབང་པོ་ལས་རྟོགས་སྤྱིད་མ་
 ཡིན། །ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་གསུམ་པ་ཞར་ལ། དབང་པོས་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་ནི་འང་
 དབང་པོ་བཞིན་ཅི་ལ་པོས་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པ་དང་ཕྱོགས་གཅིག་གིས་སྐྱེད་པའང་ཡོད་
 དོ་ཞེས་རིག་པར་བྱའོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལུས་དབང་རིལ་པོས་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པ་ནི་
 མེད་དེ། དེ་ནི་སྤང་ནས་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པ་ན་ལུས་རིལ་པོ་རེག་བྱ་དང་སྤང་པ་མི་སྤྱིད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབར་བའི་སེམས་ཅན་དཔྱུལ་བའི་ལུས་རིལ་པོ་མེ་དང་སྤང་ན་ལུས་
 ཞིག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

70 -1

གཞན་དག་ནི། དེ་ནི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ལྷན་འཇུག་པས་ཞིག་པར་མི་
འགྲུང་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཡུལ་དག་གིས་རྣམ་ཤེས་གང་སྲུང་བ་སྐྱེད་པ་ལ་མ་སྲུང་བར་
འཇུག་པ་དག་ནི་དེས་པ་མེད་ལ། སྲུང་ནས་འཇུག་པ་དག་ནི་གང་གི་ཡུལ་ཤས་ཆེ་
བས་སྲུང་སྐྱེད་དོ་ཞེས་རིག་པར་བྱའོ། །བཞི་བ་སྟེ་ལུས་གཉིས་སྤྱིར་ཡུལ་དང་སྲུང་ན་རྣམ་ཤེས་གང་
སྲུང་སྐྱེད་པ་ནི། འོ་ན་ལུས་དང་སྤྱེད་དབང་པོ་གཉིས་ཅིག་ཅར་ཡུལ་དང་སྲུང་ན་རྣམ་
ཤེས་གང་སྲུང་སྐྱེ་ཞེ་ན། ཡུལ་ཤས་ཆེ་ཆུང་ཡོད་ན་གང་གི་ཡུལ་ཤས་ཆེ་བ་དེ་སྲུང་
སྐྱེ་ལ། ཡུལ་མཉམ་བ་དང་སྲུང་ན་ནི་སྤྱེད་རྣམ་ཤེས་སྲུང་སྐྱེ་སྟེ། ཟ་བར་འདོད་པས་དེ་
མ་ཐག་རྒྱུན་གྱིས་ཤོ་ལྷེ་ནས། རྒྱུད་གཏང་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་བཤད་པ།

དེ་ནི་གསུམ་པ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་འཆད་པ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོས་ལའང་
གསུམ་ལས་མཚན་ཉིད། བེ་ཀུན་ནས་སློང་བའི་སེམས་ལས་གཞན་དུ་གཡེངས་པའི་
སེམས་དང་། དེས་རིག་བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ལ། སེམས་མེད་པ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་
འགོག་པའི་སློམས་འཇུག་གཉིས་པོའི་ཡང་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་པ་དང་། དེས་ནི་སེམས་
སེམས་བྱུང་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་རོ། །ཡང་གི་སྐྱུས་གཟུང་བ་མ་གཡེངས་པ་སེམས་དང་
བཅས་པ་སྟེ། རང་ཀུན་ནས་སློང་བའི་སེམས་ཀྱི་ཆེ་ནའང་གཏོང་རྒྱ་མ་བྱུང་གི་བར་དུ་རྒྱུན་
ཚགས་སུ་འབྱུང་ཞིང་། རོ་བོ་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་གང་ཡང་རུང་བར་དེས་པ་སྟེ། ལུང་
མ་བརྟན་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་ཤོ། །རྒྱུན་དུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་དང་རོབ་པའི་རྒྱུན་ལའང་དེ་ཙམ་ཡོད་
པས་དེ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྐྱེད་པ་དང་རྟེན་པ་དང་གནས་པ་དང་འཕེལ་བའི་རྒྱ་བྱེད་པའི། འབྱུང་བ་
ཆེན་པོ་བཞི་པོ་རྣམས་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཞུགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་

མེན་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་དོ། །

འོ་ན་རིག་གྲེད་མ་ཡིན་པ་རྗེས་སུ་གྲེད་པའི་སེམས་མེད་ཉིད་དུ་ཡོད་ཅེ་ན།
སེམས་མེད་ནི་སྤྱིར་རྣམ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་ལྟར་ན་སུམ་ཅུ་པའི་རབ་དུ་གྲེད་པ་ལས།
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་བ་ནི། །རྟག་ཏུ་འདྲ་ཤེས་མེད་པ་དང་། །སྣོམས་པར་
འཇུག་པ་རྣམ་གཉིས་དང་། །སེམས་མེད་གཉིད་དང་བརྒྱལ་མ་གཏོགས། །ཞེས་པ་
ཤེས་མེད་པ་བ་རྒྱ་འབྲས་ལ་ཉོན་ཡིད་དང་ཀུན་གཞི་ཡོད་ཅིང་འགོག་པའི་སྣོམས་འཇུག་ལ། །
ཀུན་གཞི་ཡོད་
ཀྱང་ཡིད་ཤེས་མེད་པས་སེམས་མེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལྟ་བུ་འདྲ་ཅིང་། །སའི་དངོས་
གཞི་ལས་ལྟ་བུ་དེ་རྣམས་དང་ལྷག་མེད་ལྷང་འདས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་སེམས་མེད་
དུག་ཡོད་པ་ལས་དང་བོ་ལྟ་བུ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་མ་འགགས་པས་ཀུན་རྗེ་བ་དང་
གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་མེད་ཡིན་ལ། །སྤྱི་མ་ནི་ཀུན་གཞི་འང་འགགས་པས་དོན་
དམ་པའི་སེམས་མེད་དང་། །གཞན་ཡང་སེམས་སྤྱི་ནི་ཅི་ལོག་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་
འཇིན་པ་དང་། །སྤྱོད་པ་དང་སེམས་འབྲུགས་པ་ལ་འང་འབྲུལ་པའི་སེམས་མེད་ཅེས་
སེམས་མེད་བཏགས་པ་བ་དང་བདུན་བཤའ་ལ།

གྲེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་པའི་བཙུན་པ་དབྱིག་བཤེས་འགོག་པའི་སྣོམས་འཇུག་ཡིད་ཀྱི་
རྣམ་ཤེས་དང་བཅས་པར་འདོད་པར་འགྲེལ་བ་དང་། །ལས་སྐྱབ་པ་དང་། །རྟེན་འབྲེལ་
ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལ་སོགས་པར་བཤའ་ཅིང་། །སྤོབ་དཔོན་དུ་ལྷན་སྡེ་བ་བ་དད་སྐྱབ་
པའི་འཁོར་ལོ་ལས་གནས་བརྟན་པའི་སྡེ་བ་གསུམ་གའང་འགོག་པའི་སྣོམས་འཇུག་
སེམས་དང་བཅས་པར་འདོད་པར་བཤའ་མོད་ཀྱི་ཁ་ཆེ་གྲེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་པ་ལྟར་ན་སྤྱིར་
སྣོམས་འཇུག་གཉིས་དང་འདྲ་ཤེས་མེད་པ་བ་དང་སེམས་མེད་གསུམ་ཁོ་ནར་

འདོད་དེ། ལྷོ་བ་དཔོན་གང་སྐྱེལ་གྱིས་གཉིད་དང་བརྒྱལ་བ་སེམས་མེད་པར་ཁས་མ་
 རྒྱངས་པའི་སྲིར་དང་ཞེས་བཤད་པའི་སྲིར་དང་། ལྷག་མེད་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་འདུས་
 བྱས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་ཆད་པས་རྒྱུད་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་སེམས་མེད་མ་
 ཡིན་པའི་སྲིར་དང་། ལྷོ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་གཡེངས་པའི་སེམས་བཅས་ཡིན་པའི་
 སྲིར་དང་། འདིའི་གཞུང་གོང་འོག་ཀྱན་ཏུའང་སེམས་མེད་གསུམ་པོ་ཁོ་ན་ལས་
 གཞན་མ་བཤད་པའི་སྲིར་རོ། །དེ་ལྟར་སེམས་མེད་གསུམ་པོ་དང་འདིར་ནི་
 ལྷོ་མས་འཇུག་གཉིས་ཁོ་ན་གཟུང་སྟེ། འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་རྟེན་གཟུགས་ཁམས་པ་
 ཡིན་པས་རིག་བྱེད་མིན་པ་མེད་པའི་སྲིར་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་མཉམ་གཞག་སེམས་བཅས་
 མ་ཡིན་པས་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་སྲིར་དང་། འགྲུབ་པ་ལས་ཀྱང་སེམས་
 མེད་པའི་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་། འགོག་པའི་ལྷོ་མས་པར་འཇུག་
 པའི་ཡང་ཡིན་པའོ་ཞེས་འདིར་སེམས་མེད་ལྷོ་མས་འཇུག་གཉིས་པོ་ཁོ་ན་ལ་བཤད་
 པའི་སྲིར་དང་། ལྷོ་བ་དཔོན་གང་བ་སྐྱེལ་བས་ཀྱང་འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་ལ་རྣམ་པར་
 རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་མེད་པའི་སྲིར་སེམས་མེད་པ་ནི་ལྷོ་མས་པར་འཇུག་པ་གཉིས་
 ཁོ་ན་ཡིན་ཅོ་ཞེས་ལྷོ་ན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བཤད་པའི་སྲིར་རོ། །

གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ལྷོ་མས་འཇུག་གཉིས་ཀྱང་མི་ལྷོ་མས་པར་འགྱུར་ཏེ། མཉམ་
 གཞག་སེམས་བཅས་མ་ཡིན་པས་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་
 པ་མེད་པའི་སྲིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་མེད་ཀྱང་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་དེ་གཉིས་ལ་
 ལྷོ་མས་པར་ཞུགས་པ་ལ་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྣོན་པ་ལ་སོགས་པ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་
 ཡོད་པའི་སྲིར་རོ། །དེ་ཡང་འདིར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་དངོས་ལ་བསམ་

གྱི་ཐོབ་པ་ནི། གཞུགས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་སེམས་ཅན། རྟེན་པས་བདུན་ཡོད།
 ཅེས་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དང་གཞུགས་མེད་ཀྱི་འཕགས་པ་ལའང་ཡོད་
 བར་བཤད་པའི་སྲིད་རྟོ། །འདིར་རྒྱན་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ནི་ཐོབ་ནས་མ་བཟང་གི་
 བར་དུ་ཤོ། །དེ་ལ་གཡེངས་པ་དང་སེམས་མེད་པའི་ཆེ་རྒྱན་འབྲེལ་པས་ནི་ལུས་ལ་
 སོགས་པའི་རིག་བྱེད་སེལ་ཞིང་། དག་མི་དག་ཉིད་དུ་ངེས་པས་ནི་མིག་ལ་སོགས་
 བ་སེལ་ལ། འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་དག་རྒྱར་བས་ནི་ཐོབ་པའི་རྒྱན་བསལ་ནས་
 གཞུགས་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱེད་དོ། །རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་རང་ཀུན་ནས་སྦྲོང་བའི་
 བསམ་པ་གཞན་ལ་རིག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་རྟོ། །ཁ་ཅིག་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་
 ཡིན་པའི་གཞུགས་ནགས་ལ་མེ་ཞུགས་པ་ལྟར་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་ཞུབ་པར་གནས་པར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་འདོད་དོ་
 ཞེས་འཆད་པ་ནི་མི་རིགས་ཉེ། གཞུགས་མེད་ཁམས་ན་གནས་མེད་དོ། །ཞེས་པའི་འབྲེལ་པ་དང་རྗེ་རྣམས་པར་རིག་
 བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་གཞུགས་ཅན་ཡིན་ལ་ད་ལྟར་གྱི་དག་ཀྱང་ཡུལ་ན་མི་གནས་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་
 དང་གནས་བཞི་པར། རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་མ་ཐེན་དང་། ཞེས་དབང་པོའི་ཚོགས་པ་ན་མེད་པས་སེམས་དང་སེམས་
 བྱུང་གི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བ་དང་། རུལ་སྒྲན་བསགས་པའི་གཞུགས་མ་ཡིན་པས་གཞུགས་མེད་ལྟར་ཡུལ་གང་ནའང་མི་
 གནས་པར་བཤད་པའི་སྲིད་རྟོ། །དེས་ན་འདི་ནི་ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ལ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པར་འཇམས་པ་ཁོ་ནར་ཟད་དོ། །

འདི་དག་གི་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་ནི་ལས་བསྟན་པ་ཉིད་དུ་འཆད་པར་འགྲུར་
 རོ། །སྐྱོན་ནི། འབྲེལ་པས་གཞུགས་དང་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་རྣམས་པར་རིག་བྱེད་བཞིན་དུ་གཞན་དག་ལ་
 རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་འབྲུང་བས་རུལ་སྒྲན་བསགས་པའི་
 གཞུགས་མ་ཡིན་ཡང་འབྲུང་བཞི་རྒྱར་བས་པའི་གཞུགས་དང་བྱེད་པ་ལུས་དག་གི་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་
 ལུས་དག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་བཞིན་དུ་རང་ཀུན་ནས་སྦྲོང་བའི་བསམ་པ་དག་མི་དག་ལ་སོགས་པ་གཞན་དག་ལ་

རྣམ་པར་རིག་ཅིང་གོ་བར་མི་བྱེད་པས་ན་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་དགག་པ་གཉིས་ལས་མ་
 ཡིན་པར་དགག་པ་དང་དེ་ལས་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པ་བྲམ་ཟེ་དང་མི་འདྲ་བ་ལ་བྲམ་ཟེ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟར་
 རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་མི་འདྲ་བས་འདྲ་བ་ལ་དགག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སློབ་དཔོན་གང་སྟེལ་འཆད་དོ། །དེ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་
 སློབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྲས་ཀྱིས་ཀྱང་དངོས་པོ་གང་ཞིག་ག་རྒྱགས་ཡིན་ལ་བྱེད་པ་དང་གཞན་ལ་གོ་བྱེད་མ་ཡིན་པ་
 མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྟ་དང་བྱི་རོ་རེག་བྱ་དང་ལུས་དག་གི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ག་རྒྱགས་སྐྱ་ལྟ་བུ་དང་། བྱེད་པ་
 ལས་ཀྱི་རང་བཞེན་ཡིན་ལ་ག་རྒྱགས་དང་གཞན་ལ་གོ་བར་མི་བྱེད་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་སེམས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ག་རྒྱགས་
 དང་བྱེད་པ་དང་གཞན་ལ་གོ་བྱེད་གསུམ་ག་ཡིན་པ་ལུས་དག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལྟ་བུ། ག་རྒྱགས་དང་བྱེད་པ་ཡིན་
 ལ། གཞན་ལ་གོ་བར་མི་བྱེད་པ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་པའི་སྲ་བཞེ་བའོ་ལག་དོ། །

དོན་འདི་ལ་སློབ་དཔོན་དགེ་འདུན་བཟང་པོ་ནི། འདི་ལ་མ་ཚང་བསྟན་བཅོས་
 འགལ། །ཉམས་དང་དེ་མིན་དེ་ཉིད་ཐལ། །ཡང་སྐྱ་ལྟག་བརྗོད་ཁྱད་པར་དུ། །བྱ་བ་ཁྱད་
 པར་མ་བྲས་སོ། །ཞེས་སུན་འབྲེན་པར་བྱེད་དེ། འདི་ལྟར་རྒྱལ་དུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ན་
 རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་རྒྱལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་མཚན་ཉིད་མ་ཚང་
 བ་དང་། རྒྱལ་ནི་རྣམ་སྲ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་རྣམ་སྲ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ན་བསྟན་བཅོས་
 ལས་རྣམ་སྲ་བའོ་དང་བ་དང་འགལ་བ་དང་། ག་ཡིད་ས་པ་དང་སེམས་མེད་པའི་རྣམ་སྲ་
 འབྲེལ་བ་དགོས་ན་ཉིད་དེ་འཛིན་ལས་བྱུང་བའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ལ་མེད་པས་དེ་དེར་
 མི་འགྱུར་བས་ཉམས་པ་དང་། མ་ག་ཡིད་ས་པ་དང་སེམས་དང་བཅས་པའི་ཆེ་འབྲེལ་
 པར་ཡོད་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་ན་དགེ་མི་དགེ་བཞི། རིག་བྱེད་ཀྱང་རིག་བྱེད་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ་བས་ན་དེ་མིན་པས་དེ་ཉིད་དུ་ཐལ་བ་དང་། སེམས་ག་ཡིད་ས་པ་ན་
 འབྲེལ་བར་བསྟན་པས་སེམས་དང་བཅས་པའི་ཆེ་འབྲེལ་བར་གོ་བའི་ཕྱིར་རང་འབྲེལ་གྱི་
 ཡང་གི་སྐྱ་ལྟག་པ་བརྗོད་པ་དང་། སེམས་མེད་ལ་ཡོད་པས་ནི་དགེ་བའི་རིག་བྱེད་མིན་པ་ཁྱད་པར་དུ་

བསྟན་དགོས་ཏེ་མི་དགེ་བ་མ་སྤངས་ན་སྦྱོམས་འཇུག་གཉིས་མི་འབྱུང་བས། བསྟན་དུ་མེད་ཅིང་ཐོགས་པ་
 མེད་པའི་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བའི་ཁྲད་པར་མ་བསྟན་པའི་སྲིར་སྐྱབ་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱ་
 བ་ཁྲད་པར་དུ་མ་བྱས་སོ་ཞེས་བརྗོད་ནས། སྦྱོང་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྲས་ཀྱིས་སྤང་ཅིག་མ་དང་པོ་རྒྱན་
 མིན་ན་ཕྱི་མའང་མིན་པས་རྒྱན་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་དང་། རྒྱན་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྗེས་སུ་བྱུབ་པ་བསྟན་
 བཅོས་དང་མི་འགལ་བ་དང་། མ་གཡེངས་སེམས་བཅས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་མཉམ་གཞག་ལ་ཁྲུབ་པ་དང་། རིག་
 བྱེད་ལ་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཡོད་པས་ཁོ་རང་དགེ་མི་དགེ་ཁོ་རང་དེས་བས་ཁྲུབ་ཆེས་པ་མེད་ལ། ཁམས་གཟུགས་ཅན་
 བཅུ་ཁོ་ན་ཐོགས་བཅས་སུ་བཤད་པས་ཁོ་ཐོགས་མེད་དུ་བྱུབ་པས་བྱ་བས་ཁྲད་པར་དུ་བྱས་སོ་ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་
 ཏོ། །སྦོམ་དཔོན་འདུན་བཟང་། རང་གི་ལུགས་ཀྱི། བྱས་པ་དང་ཡང་མི་འདྲ་བའི། །སེམས་
 བའང་སེམས་མེད་པ་ལ་གང་། །ལུང་བསྟན་ཐོགས་པ་མེད་པའི་གཟུགས། །དེ་ནི་རྣམ་
 རིག་བྱེད་མིན་འདོད། །ཅེས་དེའི་མཚན་ཉིད་འདོག་པར་བྱེད་ཏོ། །ལུགས་གཉིས་ཀ་
 ལྟར་ན་འང་མ་གཡེངས་སེམས་བཅས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་དེར་འདོད་ན་རིག་བྱེད་
 གྲང་དེར་ཐལ་བ་དང་། སེམས་མེད་ཀྱི་འང་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་དེར་འདོད་ན་ཉིང་དེ་
 འདྲིན་ལས་སྦྱིས་པའི་སྦྱོམ་པ་གཉིས་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་ནི་སོ་ན་གནས་
 སོ། །དེས་ན་ཐོགས་པ་མེད་པའི་གཟུགས་ཞེས་བརྗོད་ན་སྦྱོན་མེད་ཏོ། །

གཉིས་པ་ཞར་ལ་དེའི་རྒྱ་འབྱུང་བ་བཤད་པ་ནི། འབྱུང་བ་ཆེ་རྣམས་རྒྱར་
 བྱས་པ། །ཞེས་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་གང་ཞེ་ན། རྒྱར་གྱུར་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་
 པོ་བཞི་པོ་དག་ནི་སའི་ཁམས་དང་རྒྱའི་ཁམས་དང་མའི་ཁམས་དང་རྒྱུད་གི་ཁམས་
 རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ལས་འབྲས་བུའི་གཟུགས་རྣམས་འབྱུང་བའི་སྲིར་དང་། སེམས་
 ཅན་གྱི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ཐོག་མ་མེད་པའི་འཁོར་བ་ནས་ནས་ཡང་མ་བྱུང་མ་སྦྱོང་

བས་ན་འབྲུང་བའོ། །ཆེན་པོ་ནི་རང་རང་གི་བྱ་བ་ལ་ཤས་ཆེར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་
རོ། །སློབ་དཔོན་སློབ་ཉན་གྱིས་ནི་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་
བས་བརྟེན་པ་གཏོས་ཆེ་བ་དང་། གཟུགས་འདུས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྲ་བ་ལ་སོགས་
པ་ཡོད་པས་ཡོད་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། གནས་པ་ཐ་གྲུ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ཆེན་པོ་འོ་ཞེས་
བ་ཤད་དོ། །ཁམས་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་འཛིན་པའི་
ཕྱིར་དང་། འབྲས་བུའི་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གི་ལས་གང་ཞེ་ན། འཛིན་
བ་དང་སོགས་པའི་སྐྱས་གཟུང་བ་སྤྱད་བ་དང་སྦྱིན་བ་དང་རྒྱས་བར་བྱེད་བ་དག་གི་
རིམ་པ་བཞིན་དུ་ས་དང་རྩ་དང་མེ་དང་རྩུང་གི་ལས་རྣམས་སུ་བྱུབ་པ་ཡིན་འོ། །

འདིར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་འབྲུང་བ་ཤེ་ཤེ་ལའང་གཞན་གསུམ་གསུམ་གྱི་ལས་དམིགས་ཤིང་ལས་ནི་
རོ་སོ་ལ་མ་འཁྲུལ་བས། འབྲུང་བ་གཅིག་གི་ཚོགས་པ་ནའང་བཞི་ག་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འདོད་
ལ། ལས་དང་རོ་སོའི་ཁྱད་པར་ནི་སློབ་དཔོན་གང་སྐྱེལ་གྱིས་ལས་དང་རང་བཞིན་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། འབྲུང་
བའི་མཚན་ཉིད་དང་ལས་རྣམས་ནི་དུས་གསུམ་པ་དང་། དུས་གཅིག་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་
མཚན་ཉིད་ནི་རང་བཞིན་ཁོ་ན་ཡིན་འོ་ཞེས་བཤད་དོ། །འདི་ལྟར་སའི་ཚོགས་པ་ན་རྒྱ་དང་མེ་དང་
རྩུང་དག་ཡོད་དེ། སྤྱད་བ་དང་སྦྱིན་བ་དང་བསྐྱོད་པའི་བྱ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ས་བཞིན་
འོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྩུ་ལ་སོགས་པ་ལའང་འདེགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པས་ས་ལ་
སོགས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བར་བྱེད་དོ། །མདོ་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་གང་སྤྱང་
བ་ནི་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་ལ། མི་སྤྱང་བ་ནི་ས་པོན་གྱི་རྩལ་དུ་ཡོད་ཀྱི་རིས་བར་
མངོན་དུ་གྱུར་བ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དེ་རྒྱས་བར་འོག་ཏུ་བཤད་པར་
བྱའོ། །ས་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། སྲ་ཞིང་འཐས་པ་དང་། རྩལ་ཞིང་

གཤེད་བ་དང། རྫོང་ཕྱིད་དང། ཡང་ཞིང་གཡོ་བ་རྣམས་ཏེ་གོ་རིམ་བཞིན་ལོ། །

འོ་ན་ཞི་མེ་ལ་སོགས་པ་མིག་གིས་མཛོང་ངོ་ཞེས་འདིག་རྟེན་ན་བརྗོད་པར་
རི་ལྷོ་འགྲུང་ཏེ། དེ་དག་རེག་བྱུང་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན་ཞེས་པའམ། ཡང་ན་
འགྲེལ་བ་ལས་ས་ལ་སོགས་པ་དང་སའི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱེ་བྲག་ཅི་ཡོད་ཅེ་
ན། ཞེས་འགྲུང་སྟེ། དེ་ལ་གསུང་རབ་ལས་ནི་རེག་བྱུ་ལ་བཤད་མོད་ཀྱི་འདིག་རྟེན་བ་
རྣམས་ཀྱི་ཐ་སྲུང་དུ་ནི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་ས་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱུར་བརྗོད་དེ། ས་
སྟོན་པོ་དང་གྲུ་བཞི་ལ་སོགས་པར་གྲགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་ཡུང་འདིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དང་མཐུན་པར་གསུང་རབ་ཏུ་སྐྱུར་བའང་
ཡོད་དེ། མདོ་ལས་གསེར་གྱི་ས་གཞི་ལ་བེ་རྒྱུ་འདི་མིག་མངས་རིས་སུ་བྲིས་པ་ཞེས་
བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སའི་ཁམས་ལ་དེ་ལྷོ་གྲགས་པར་མ་
ཟད་ས་ལ་རི་ལྷོ་བ་བཞིན་དུ་རྒྱ་དང་མའི་ཁམས་ལ་ཡང་འདིག་རྟེན་ན་ཁ་དོག་དང་
དབྱིབས་ལ་གྲགས་ཏེ་རྒྱ་སྟོན་པོ་རིང་དུ་འབབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང། མེ་དམར་པོ་གྲེན་
དུ་འབར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་གྲགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུང་རབ་ལས་ཡུང་དེ་
དང་མཐུན་པར་མཛོང་བ་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། དེ་ན་ལྷགས་འབར་ས་གཞི་སྟེ། །འབར་
བའི་མེ་དང་ལྷན་པ་ཡིན། །དཔག་ཚད་བརྒྱ་ལྷག་དུ་མར་ནི། །མེ་སྟེ་དག་གིས་བྲབ་
པར་གནས། །ཞེས་གསུངས་པ་དང། སྟོབ་དཔོན་དཔའ་པོས། དེ་ནས་ཨ་རྩ་རྩི་ལ་གྱི་
འོད་ལྷོང་སྟོ། །ཉི་མའི་འོད་ཀྱིས་གནས་པོ་སྟོ་⁷¹ བཞུ་བ་བཞིན། །ཁོ་ར་ཁོར་ཡུག་རྒྱ་
འགྲམ་བལྟར་མི་མཛོང། །གཉིང་དཔག་དཀའ་བའི་མཚོ་འཛིང་ནང་དུ་ཞུགས། །ཞེས་

71 རྩི་

གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །རྒྱུད་གི་ཚོགས་ཀྱི་ཁམས་ནི་གཡོ་བའི་རེག་བྱ་ཉིད་ལ་འཛིག་
ཉེན་པའང་རྒྱུད་ཡིན་པར་བརྗོད་དེ། ལུས་ལ་རྒྱུད་རེག་གོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲགས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །རི་རྩུབ་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་ས་ལ་སོགས་པར་
བརྗོད་པ་དེ་དང་འབྲེལ་བར་རྒྱུད་ལའང་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་གྲགས་པའང་ཡིན་ཏེ།
རྒྱུད་སྐྱེ་བོ་བར་སྐྱུང་དུ་སྲེག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུང་
རབ་ལས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་མཛད་པ་ཡོད་དེ། རྒྱུད་སྐྱེ་བྱ་བའི་དབྱིབས་ཅན་
ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་དེ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བསྟན་པ་ནི། གང་དག་སྤར་གཟུགས་
གྱི་སྤང་སོར་བསྟན་པའི་དབང་སོ་ལྟ་དང་དོན་ལྟ་སོ་དེ་དག་ཁོ་ན་ལ་མིག་གི་སྐྱེ་
མཆེད་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་དང་། མིག་གི་ཁམས་ལ་
སོགས་པའི་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བཅུར་འདོད་དེ། དེ་དག་ཉིད་སྐྱེ་བའི་སྐོར་དང་
རིགས་གྱི་ཆ་ནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོ་ནས་རིག་བྱེད་མིན་པ་བསལ་ཡོ། །

།གཟུགས་སེམས་ལས་གཞན་པའི་སྤང་ཁམས་སོགས་བཤད་པ། །

ད་ནི་གཉིས་པ་གཟུགས་སེམས་ལས་གཞན་པའི་སྤང་སོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་
མཆེད་བཤད་པ་ལ་ཚོར་བ་ནི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དོན་གྱི་བྱུང་པར་སྤོང་བའམ། ཁ་
ཅིག་ནི་དོན་དུ་གཉེར་བུའི་སྤོང་བ་ལ་འདོད་དོ། །

དབྱེ་བ་ནི། རོ་བོའི་སྐོར་ནས་བདེ་བ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་བཏང་སྟོམས་གསུམ་མམ།
ཡིད་བདེ་དང་ཡིད་མི་བདེ་དང་བཅས་པ་ལྟར་དབྱེ་ཡོ། །ཉེན་གྱི་སྐོར་ནས་ལུས་ཚོར་
སེམས་ཚོར་གཉིས་སམ། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་ཚོར་བའི་ཚོགས་ལྷན་གོ། །གལ་ཏེ་

སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གཞན་ལ་སྲོང་བ་ཡོད་ན་དེ་དག་ཀྱང་ཚོར་བར་འགྱུར་ལ།
མེད་ན་རིག་པ་ཅམ་དུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྲོང་བའི་བདག་ཉིད་མ་
ཡིན་ཡང་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་སྲོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྟོན་མེད་དོ་ཞེས་ལན་འདེབས་
བར་བྱེད་དོ། །འདུ་ཤེས་ནི་མཚན་མར་འཛིན་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །དེ་ཡང་སྟོན་པོ་ལ་
སོགས་པའི་བྱུང་བར་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའོ། །

དབྱེ་བ་ནི་རོ་བོའི་སྟོན་པ། དོན་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པ་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པར་
འཛིན་པ་དང་། ཐ་སྙད་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པ་སྐྱེས་པ་དང་བྱུང་མེད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པར་འཛིན་པ་གཉིས་སོ། །ཡང་ན་རྟེན་གྱི་སྟོན་པ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱིས་
གོ། །དམིགས་པའི་སྟོན་པ་དབྱེ་བ། གྲུ་ལས་བཏུས་ལས་ཀྱིས་པ་བཅའ་མི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ཐ་སྙད་ལ་མི་མཁས་པ་དང་
མཚན་མ་མེད་པའི་དབྱེངས་འགོག་བདེན་ལ་སྟོབས་པར་ཞུགས་པ་དང་། མིང་ཅེ་ལ་སྟོབས་པར་ཞུགས་པའི་འདུ་
ཤེས་གསུམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ནི་སྟོབས་ཀྱིས་མིང་གི་མཚན་མ་དང་འདུས་བྱས་དོན་གྱི་མཚན་མ་
དང་། གསལ་བའི་མཚན་མ་དང་བཅས་པས་མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། ཐ་སྙད་ལ་མི་མཁས་པ་ལ་
སོགས་པའི་འདུ་ཤེས་གསུམ་པོ་དེ་དག་ནི་རིམ་པ་ལྟར་སྐྱེ་དོན་འདྲེས་པར་བསྐྱེ་མི་ཤེས་པས་སྟོབས་ཀྱིས་མིང་གི་
མཚན་མ་མེད་པ་དང་ཡུལ་ཚོས་ཉིད་གསལ་བར་སྤང་བས་སྟོབས་ཀྱིས་མིང་གི་མཚན་མ་དང་འདུས་བྱས་དོན་གྱི་
མཚན་མ་གཉིས་མེད་པ་དང་། མིང་ཅེ་རྒྱ་བ་མི་གསལ་བས་གསལ་བའི་མཚན་མ་མེད་པས་གསུམ་པོ་དེ་དག་ནི་
མཚན་མ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་དང་འདོད་ཁམས་ཤེས་པའི་འདུ་ཤེས་ནི་རྒྱུ་དུའི་འདུ་ཤེས་དང་གཞུགས་ཁམས་ཤེས་
པའི་འདུ་ཤེས་ནི་རྒྱ་ཚེན་མོར་གྱུར་པའི་འདུ་ཤེས་དང་གཞུགས་མེད་དང་པོ་གཉིས་ཤེས་པའི་འདུ་ཤེས་ནི་ཚད་མེད་
པའི་འདུ་ཤེས་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཚེད་ཤེས་པ་ནི་ཅི་ཡང་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ཞེས་བ་བྱུག་བཤད་དོ། །

ཡང་ན་འདོད་པའི་འདུ་ཤེས་རྒྱ་རྒྱུད་དང་། གཞུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་རྒྱ་ཚེན་པོ་

དང་། གཟུགས་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ཚད་མེད་པ་གསུམ་དབྱེད། །གལ་ཏེ་འཕགས་པ་
རྣམས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་གི་ཡེ་ཤེས་ལ་འདུ་ཤེས་ཡོད་ན་མཚན་མར་འཛིན་པར་འགྱུར་
ཞིང་། དེ་ལྟ་ན་མཚན་འཛིན་ལས་གྲོལ་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལ། འདུ་ཤེས་མེད་
ནའང་འདུ་ཤེས་སེམས་ཀྱི་ཀུན་འགྲོམ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས། འཕགས་པ་རྣམས་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་འང་རང་ཉིད་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བ་དང་སེམ་གཤུང་ལ་སོགས་
པའི་བྱད་པར་འཛིན་པ་ནི་ཡོད་མོད་ཀྱི། མཚན་མ་ལས་གྲོལ་བར་བཤད་པ་ནི་བདག་
གཉིས་སུ་ཞེན་པ་ལས་གྲོལ་བ་ཡིན་པས་སྐྱོན་གཉིས་ལས་གྲོལ་བ་ཉིད་དོ། །

འདུ་བྱེད་ནི་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་
བཞི་ལས་གཞན་པའི་འདུས་བྱས་ཏེ། དབྱེ་བ་ནི་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་ལས་གཞན་
པའི་སེམས་བྱུང་རྣམས་ནི་མཚུངས་ལྡན་དང་། རོབ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་མི་
ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་དེ་གཉིས་སོ། །འདི་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲ་བས་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་
རྣམས་ལྷུ་འདོད་པས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་ཀྱི་གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་
འབྲས་བུ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ནི་དེའི་མཚན་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །འདིར་སེམས་
ལས་བྱུང་བ་དེ་དག་སེམས་ལས་ཐ་དད་པའམ་གཅིག་པ་ཞིག་ཡིན་ཞེས། ལྷུ་ལྡན་
བྱུང་པར་ཅན་ལ་སོགས་པ་ནི་གཅིག་ཏུ་འདོད་དེ། སྲིད་པ་འཕོ་བའི་མངོ་ལས།
སེམས་ཉིད་གཉིས་སུ་སྤང་བ་སྟེ། །དེ་བཞིན་ཆགས་སོགས་སྤང་བའམ། །དད་ལ་
སོགས་པར་སྤང་བར་འདོད། །ཉོན་མོངས་དག་ཚོས་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར་དང་། །སྤོང་བ་དང་མཚན་མར་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐ་དད་ན་བེམ་
པོའམ་དངོས་མེད་དང་མཚན་འཛིན་ལས་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་

ལ་སོགས་པའི་སློན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འདོད་དོ། །

བཙུན་པ་ལྷི་རྩ་ཇོ་ན་རེ། ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་སྤང་པོ་གཞན་དུ་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་སེམས་ལས་ཐ་དད་ཀྱི་གཞན་ནི་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པ་
ཡིན་ཞོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །བཙུན་པ་ཀྱུ་ལྷ་རྩ་ཇོ་ན་རེ། ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་རེག་པ་
དང་སེམས་པ་བཞི་ནི་སེམས་ལས་ཐ་དད་ལ། གཞན་ནི་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་
བཏགས་པ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། །དེ་དག་ལ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་
རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱབ་པ་ལས། དག་སྲོང་དང་བྲམ་ཟེ་ལ་ལ་མིང་ལས་
སེམས་ཅམ་ཞིག་རྣམས་སུ་འདོད་ལ་སེམས་ལས་བྱང་བའི་ཚོས་རྣམས་ནི་མི་འདོད་
བ་གང་དག་ཡོད་པ་དེ་ཡང་མི་འཐད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལྷ་ཉིད་འཐད་པ་མིན་ཕྱིར་
དང་། །དེ་ཡི་གནས་སྐབས་སློན་ཕྱིར་དང་། །བྱེད་རྒྱ་བྱེ་བྲག་མེད་ཕྱིར་དང་། །ལུང་
དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སློན་བརྗོད་པར་མཇེད་དེ། དེའི་དོན་ནི་ཚོར་
བ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ལས་གཞན་དུ་མ་བྱུབ་ན་སྤང་པོ་སྤང་གསུངས་པ་མི་འཐད་
པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤང་
པོར་བཏགས་པར་འདོད་ན་འང་སེམས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་
བྱེད་པ་ཐ་དད་ཡོད་ན་དངོས་པོ་ཐ་དད་དུ་ཐལ་བ་དང་། ཐ་དད་མེད་ན་གནས་སྐབས་
དང་གནས་སྐབས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་ཉིད་མི་འཐད་པའི་སློན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་།
སེམས་སེམས་བྱང་དེ་དག་ཡུལ་དང་དབང་པོ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་
བྱེད་རྒྱ་ལ་བྱེ་བྲག་མེད་པ་ལ་འབྲས་བུ་ལ་བྱེད་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་།

མདོ་ལས་ཀྱང་། སེམས་དང་སྣོན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་

སེམས་པ་དང་རིག་པ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། འདོད་
ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱས་པའི་སེམས་མི་འགྲོལ་ལོ། །གཉི་ལྷན་ག་
གིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱས་པའི་རིག་པ་མི་མཐོང་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སེམས་
ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་དོ། །དད་པས་རྣམ་པར་བྱང་
བར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ལུང་དང་འགའ་བའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་
བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་སློབ་འདི་དག་ཀྱང་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། སེམས་དང་སེམས་བྱང་
རྗེས་གཅིག་ཏུ་འདོད་ན་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་དང་
སེམས་བྱང་དག་དེར་བཤད་པ་ན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་ལྔ་
སྤྱི་བ་དག་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་གྱི་དུས་མཉམ་པ་གཅིག་ཡིན་པས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་
ན། དེ་དག་ནི་དུས་མི་མཚུངས་པའི་སྤྱིར་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་
སེམས་དང་པ་ལ་སོགས་པའི་དགོ་བ་དང་ཁོང་"ཁྱོ་"¹¹ལ་སོགས་པའི་མི་དགོ་བ་དང་
གཅིག་ཡིན་ན་དེའི་ཆེ་སེམས་དེ་དག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དགོ་མི་དགོར་འགྱུར་ཏེ། ངོ་བོ་
ཉིད་ཀྱི་དགོ་མི་དགོ་དེ་དག་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་འང་མཚུངས་
ལྡན་གྱིས་དགོ་མི་དགོ་མི་སྲིད་པར་བཤམ་བར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་ཚོར་བ་ལ་
སོགས་པ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་དུ་འང་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
རོ། །རྒྱ་འབྲས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ནི་སེར་སྐྱ་བའི་ལྷན་པ་ཡིན་ནོ། །སེམས་སྣ་མ་
ལས་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་མ་བྱུང་བས་ཞེས་བྱ་བ་འང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་

17 ཁྱོ

དག་མཚུངས་ལྡན་ལྡན་མཚུངས་པར་གནས་པ་ལས་སྡ་སྡི་བ་ལ་དེ་མེད་པའི་སྡིར།
དེས་ན་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ནི་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་
ཐ་དད་ན་ཁྱད་པར་གང་ཞེ་ན།

དབྱས་མཐའ་ལས། དེ་ལ་དོན་མཐོང་རྣམ་པར་ཤེས། །དེའི་ཁྱད་པར་སེམས་
ལས་བྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྡིར་དོན་གི་རང་གི་ངོ་བོ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མཐོང་བ་
ནི་སེམས་དང་། ཁྱད་པར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མཐོང་བ་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་
འོ། །ངོ་བོ་ནི་སེམས་ལ་དོན་གྱི་ངོ་བོ་སྤང་བ་ན་ཁྱད་པར་སྤང་ན་ནི་དེ་ཉིད་སེམས་
ལས་བྱུང་བར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། ཁྱད་པར་འཛིན་པའི་སྡིར་རོ། །མི་སྤང་ན་ངོ་བོ་དང་
ཁྱད་པར་མི་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །

དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ལ་ཁྱད་པར་སྤང་བ་ན་ངོ་བོ་སྤང་བ་དང་མི་སྤང་
བ་ལའང་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག །སེམས་ལ་ངོ་བོ་སྤང་བ་ན་ཁྱད་པར་སྤང་ཡང་
དེར་མ་ཞེན་ལ་ངོ་བོར་ཞེན་པའི་སྡིར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་མེད་ལ་ཞེན་པ་
མེད་པའི་སྡིར་རོ། །དེས་ན་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པ་ན་རང་སྟོབས་ཀྱིས་
ཁྱད་པར་མི་སྤང་ཡང་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་བའི་སྡིར་སྟོན་གཉིས་ཀ་ལས་གྲོལ་
ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ལའང་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་
པར་ནི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་ཡིན་ན་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དག་དམིགས་རྣམ་མི་
མཚུངས་པར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ནི་ངོ་བོ་ལ་དམིགས་ཤིང་དེའི་རྣམ་པ་འཛིན་ལ།
སེམས་བྱུང་ནི་ཁྱད་པར་ལ་དམིགས་ཤིང་དེའི་རྣམ་པ་འཛིན་པའི་སྡིར་རོ་ཞེ་ན། མ་
ཡིན་ཏེ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དེ་དག་ཡུལ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་དེའི་རྣམ་པ་

འཛིན་པར་ནི་གཉིས་ཀའང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོན་ཀྱང་དོན་གྱི་དོ་བོ་འཛིན་པ་དང་ཁྱད་པར་འཛིན་པ་ནི་འཛིན་སྐྱེད་ས་ཐ་དང་པ་
སྟེ། སེམས་ནི་ཡུལ་རིག་པ་ཅམ་དང་། སེམས་བྱུང་ནི་ཡུལ་དེའི་ཁྱད་པར་སྲོང་བ་ལ་
སོགས་པར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་འཛིན་སྐྱེད་ས་ཀྱང་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་
ཏེ་སློབ་འཛིན་སྐྱེད་ས་ནི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པའི་ཡུལ་ལས་ཡིན་པས་ན་དེ་གཉིས་ཀ་
ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་སྟོབས་དང་གཞན་སྟོབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡང་མེད་
པར་ཐལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདིའི་ལན་བརྗོད་དགོས་སོ། །ཡང་ཡིད་ཚེག་བཅས་ཀྱི་འཁོར་
དུ་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེས་པ་ན་དེ་དག་ཀྱང་ཚེག་པ་ཡིན་ན་རྒྱུད་གཅིག་ལ་ཚེག་པ་
དུ་མ་ཡོད་པར་འགྱུར་ན། ཚེག་གཉིས་ཅིག་ཅར་འཇུག་པ་མེད། །འདི་ལྟར་རྣམ་པར་
ཚེག་པ་རྣམས། །རིམ་གྱིས་འབྱུང་བར་ཡང་དག་ཚེགས། །ཞེས་རྣམ་འགྲེལ་ལས་བཤད་
པ་དང་འགལ་ལ། ཚེག་མེད་ཡིན་ན་སེམས་དང་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ།
དམིགས་རྣམ་དང་རྣམ་ཀྱང་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཡིད་ཚེག་བཅས་ཀྱི་འཁོར་
དུ་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་ཚེག་པ་ཡིན་པ་ཡང་¹⁹རིགས་པ་མཐའི་བཀའ་དང་འགལ་
བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་གཙོ་བོ་ཡིད་ཀྱི་ཚེག་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་མི་འཇུག་པའི་དབང་
དུ་བྱས་ནས་དེ་སྐྱེད་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

མདོ་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུད་དེ་དེ་བའོ་ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྲིད་པ་འཕོ་བའི་མདོ་ལས། སེམས་ཉིད་གཉིས་སུ་སྤང་བ་
སྟེ་ཞེས་བྱ་བས་ནི་ཕྱི་དོལ་གྱི་དོན་འགོག་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་ཆགས་སོགས་སྤང་

བའམ། །དད་ལ་སོགས་པར་སྒྲུང་བར་འདོད། །ཉོན་མོངས་དག་ཚོས་ཡོད་མ་
ཡིན། །ཞེས་བྱ་བས་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བུ་གི་བྱེད་པ་པོ་སེམས་
སེམས་བྱུང་ལས་གཞན་པའི་དབང་ལྷན་ལ་སོགས་དགག་པའི་སྲིད་ཡིན་ལོ། །དེ་
ལྟར་ཞར་ལ་བྱུང་བ་བརྗོད་ནས་དེ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་
ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྲུང་པོ་དེ་གསུམ་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་
མིན་པའི་གཟུགས་དང་། འདུས་མ་བྱས་སྲུང་བཤའ་བ་རྣམས་དང་བཅས་པ་ནི་སྐྱེ་
མཆེད་དུ་གཞག་པ་ནི་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། ཁམས་སུ་གཞག་པ་ནི་ཚོས་ཀྱི་
ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

།རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྲུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་རྣམ་པར་གཞག་པ། །

དེ་ནི་གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྲུང་པོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པར་
བཞག་པ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཡུལ་གྱི་རོ་པོ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སོ་
སོར་རྣམ་པར་རིག་པའོ། །དེ་ལ་ནི་སྡེ་པ་དག་གིས་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་
དུག་ཏུ་འདོད་ལ། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོར་བ་བའི་སྟོབ་དཔོན་སལ་ཆེ་བ་ནི་དེ་དག་དང་ཀུན་
གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་དང་བརྒྱུད་འདོད་དེ། རྒྱན་སྦྱག་པོའི་མདོ་ལས། རི་ལྷར་རྩ་བ་སྐྱར་
ཚོགས་དང་། །སྒྲོན་ཅིག་མཁའ་ལ་གནས་པ་ལྷར། །དེ་བཞིན་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་
ཀྱང་། །རྣམ་ཤེས་བདུན་དང་སྒྲོན་ཅིག་གནས། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་
པའི་སྲིད་པོ་ཞེས་ཟེར་ལོ། །

ཡང་སྟོབ་དཔོན་ཡང་དག་བདེན་པ་ནི་དེ་དག་དང་བྱི་མ་མེད་པའི་ཡིད་དང་
དགུ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་ལོ། །དགའ་པོ་དང་སྐྱུའི་སྡེ་ལ་སོགས་པ་ནི་བྲམ་ཟེའི་ཚོམས་

ལས། གང་ཞིག་ལུས་མེད་ལུག་ན་གནས། །རིང་དུ་འགྲོ་ཞིང་གཅིག་ལུ་རྒྱ། །གདུལ་
བར་དགའ་བའི་སེམས་འདུལ་བྱེད། །དེ་ནི་བྲམ་ཟེང་ངས་བཤད་དོ། །ཞེས་སེམས་
ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཅིག་ལུ་ཉིད་དུ་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དང་། མདོ་གཞན་ལས་ཀྱང་།
སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱད་རེ་རེ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་
དང་། །སྤྱི་མཆེད་བཅུ་གཉིས་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་
རྒྱལ་ནི་ཡིད་ཀྱི་སྤྱི་མཆེད་ཀྱིས་བསྐྱུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། རྣམ་ཤེས་ནི་
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རྗེས་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་དེ་དབང་པོའི་སློབ་ཐ་དད་ལས་
འཛོལ་བ་ལས་ནི་རྣམ་པ་རྒྱལ་དུ་མངོན་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་ཟེང་དོ། །

དཔུ་མ་པའི་སློབ་དཔོན་རྣམས་ལ་གྲགས་པ་ནི་དཔུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། གང་
སྤྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་དེ་མི་འགག་པ། །དེ་སྤྱིར་ཀུན་གཞི་མེད་ཀྱང་འདི་རུས་
སྤྱིར། །ལ་ལར་ལས་འགགས་ལུན་རིངས་ལོན་ལས་ཀྱང་། །འབྲས་བུ་ཡང་དག་
འབྲུང་བར་རིག་པར་གྱིས། །ཞེས་པ་དང་། ཀུན་གཞི་ཡོད་ཅིང་གང་ཟག་ཉིད་ཡོད་
ལ། །སྤང་པོ་འདི་དག་འབའ་ཞིག་ཉིད་ཡོད་ཅེས། །བསྟན་པ་འདི་ནི་དེ་ལྟར་ཆེས་ཟབ་
དོན། །རིག་པར་མི་འགྱུར་གང་ཡིན་དེ་ལའོ། །ཞེས་ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་ནི་
ཚོགས་རྒྱལ་ལས་གཞན་པ་མི་སྤང་བའི་སྤྱིར་དང་། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་
པ་ལས་བསྟན་པའང་བདག་ཆད་པའི་འཛིགས་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱང་བའི་དོན་དུ་
གསུངས་པའི་སྤྱིར་ཀུན་རྗོབ་དུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་རྒྱལ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་འདོད་
དོ། །སློབ་དཔོན་གཞན་དག་ནི་ཡང་དག་པར་ན་ཚོས་འགའ་ཡང་གྲུབ་པ་མེད་པའི་
སྤྱིར་དང་། ཐ་སྙད་དུ་རྣམ་ཤེས་སྤྱི་མ་གཉིས་ཀྱང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཚོགས་བརྒྱད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་དེ། སྣོལ་
 དཔོན་གྱིས་ཀྱང་སེམས་འགྲེལ་ལས། དཔེར་ན་རྒྱ་མཚོའི་མཐས་གཏུགས་པའི། །ས་
 ཡང་གཡོ་བར་བྱེད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང། །རྟེན་གྱི་ལུས་ནི་
 གཡོ་བར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འདོད་དོ། །དེ་ལ་བྱི་མ་མེད་པའི་
 ཡིད་འདོད་པ་ལ་ནི་དེ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་བརྗོད་ན་ནི་དེ་ནི་ཡིད་གྱི་
 རྣམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དགུ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལའང་འདོད་ན་ནི་དེ་
 དག་འཕགས་པ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། ཟག་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་
 བརྗོད་པར་བྱའོ། །རྣམ་ཤེས་ཐམས་ཅད་རྗེས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་ནི་ཡུལ་གསལ་
 བ་དང་མི་གསལ་བར་སྣང་བ་དང་། དོན་ཉེ་བ་ལ་ལྟོས་མི་ལྟོས་དང་། དབང་པོ་
 གཟུགས་ཅན་ལ་ལྟོས་མི་ལྟོས་དང་། སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་ལ་སོགས་པ་འགལ་བའི་
 ཚོས་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་།

བྲམ་ཟེའི་ཚོམས་ལས་ལུས་མེད་པ་དང་ལུས་ཀྱི་སྤྲུལ་ན་གནས་པ་དང་རིང་
 ཏུ་འགྲོ་བ་དང་གཅིག་ལུང་རྒྱ་བ་དང་གཏུལ་དཀའ་བའི་སེམས་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་
 ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་འབའ་ཞིག་གི་དབང་ཏུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འཆིང་བ་
 དང་གྲོལ་བ་ནི་ཡིད་གྱིས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱན་རེ་རེ་བར་
 གསུངས་པ་ནི་རིགས་མ་སྟན་པའི་རྣམ་ཤེས་རེ་རེ་བ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་སྤྲུལ་ནི་ཡིད་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་གྱིས་བསྐྱུས་སོ་ཞེས་བྲ་བ་ནི་
 ཚོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་སུ་བསྐྱུ་བའི་དབང་ཏུ་མཛད་ནས་རྣམ་ཤེས་
 ཚོགས་སྤྲུལ་ཡིད་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཏུ་བསྐྱུས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་དག་རྣམ་

ཤེས་ཐམས་ཅད་རྗེས་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་བཛོད་པར་བྱའོ། །གཞན་
དག་ནི་རི་ལྟར་གྲུས་པ་བཞིན་འདོད་པར་བྱའོ། །རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་དེ་ཉིད་སྐྱེ་
མཆེད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ནི་ཡིད་ཀྱི་
སྐྱེ་མཆེད་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ཀྱང་ཡིན་ལ་རྣམ་ཤེས་སྤྱི་མ་སྐྱེ་བའི་སྐྱོའང་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་དེ་ཉིད་ཁམས་སུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་
ཁམས་བདུན་དག་ཏུ་འང་འདོད་པ་སྟེ། བདུན་གང་ཞེན། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ནས་ཡིད་
ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བར་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་རྒྱལ་དང་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་སོ། །

འོ་ན་རྣམ་ཤེས་རྒྱལ་ལས་ཐ་དད་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་གང་ཞེན། དེ་དག་ལས་
གཞན་ནི་མེད་ཀྱི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་རྒྱལ་པོ་དེ་དག་ཉིད་ལས་འདས་མ་
ཐག་པའི་གཞན་སྐྱབས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཚོད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཡིན་
པ་དེ་ལ་བཏགས་ནས་ཡིད་ཉིད་དུ་བཛོད་དོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་ཤེས་རྒྱལ་དང་ཡིད་པན་ཚུན་འདུས་པས་
ཡིད་གཙོ་ན་ཁམས་བཅུ་གཉིས་དང་རྣམ་ཤེས་གཙོ་ན་ཁམས་བཅུ་བདུན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེན། ལྷི་མ་ལྟར་ཡིན་ཡང་ཉེས་
པ་མེད་དེ། དགོས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡིད་འདས་མ་ཐག་པས་ད་ལྟར་བ་དང་སེམས་བྱུང་བས་ལ་ལོ། །ཡིད་ད་
ལྟར་བ་ནི་བཟན་པ་ཡིན་ཡང་དེ་ཉིད་དུས་གཞན་ན་ཁམས་ཉེ་བུ་དེ་ཉིད་གཞན་གྱི་པར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །

རྣམ་ཤེས་ལྷ་ནི་རང་རང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པས་ཁམས་སོ་སོ་ཡིན་ལ། ལྷན་འགགས་པའི་རྗེས་སུ་
རང་རང་གི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཡིད་སྐྱེད་པས་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་སུ་འཛོག་ལོ། །དེ་ལ་རང་གི་ཁམས་ནི་གསུམ་ག་ཐ་དད་
ལ། ལྷིའི་ཁམས་ནི་རིགས་དང་རྣམ་ཤེས་ཐ་དད་ལ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ནི་རིགས་དང་སྐྱོད་ཡུལ་ཐ་དད་དེ། ཚོས་
ཁམས་ནི་ཡིད་ཀྱི་བྱུན་མོང་མིན་པའི་སྐྱོད་ཡུལ་ལོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱལ་ནི་སྤྱིར་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་ཡིན་ནོ། །གང་གི་
དེ་མ་ཐག་པ་གང་ཞེན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཚོད་པ་དེ་ནི་དེའི་རྗེན་ཡིན་གྱི་བར་དུ་ཚོད་པ་ནི་དེའི་

རྟེན་མ་ཡིན་ཏེ། འདས་པ་འདི་ནི་གཞན་མ་འོངས་པ་གང་ཞིག་བར་མ་དེས་བར་དུ་མ་ཚོད་པའི་རྟེན་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་གྱི་
ཕྱིར་སེམས་མེད་པའི་གནས་སྐབས་ན་སྟོན་པ་བར་འཇུག་པའི་འཇུག་སེམས་འདས་ན་ཡུན་རིང་ཡང་རྣམ་ཤེས་
གཞན་གྱིས་བར་མ་ཚོད་པའི་ཕྱིར་འཇུག་པའི་སེམས་ལྡང་བའི་སེམས་གྱི་རྟེན་ཡིན་ནོ། །

དགོས་པ་གང་གི་དོན་དུ་ཞེ་ན། རྟུག་པ་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་
རྒྱུན་གྱི་རྟེན་དབང་པོ་ནི་ཡོད་དོ་ཞེས་རབ་ཏུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མིག་གི་
རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ལ་སོགས་པའི་བདག་རྒྱུན་ནི་མིག་གི་ཁམས་ལ་སོགས་
པ་ཡིན་པར་བསྟན་ནས་ཡིད་གྱི་ཁམས་མ་བསྟན་ན་ནི་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་བདག་
རྒྱུན་མེད་པ་ཉིད་དུ་དོགས་པར་འགྱུར་བས་ཡིད་གྱི་ཁམས་རྣམ་ཤེས་རྟུག་ལས་ཐ་
དད་དུ་མེད་ཀྱང་ཁམས་ཐ་དད་དུ་སྤེལ་ནས་བཤད་དེ། དེ་ལྟར་ན་ཁམས་ནི་བཙོ་བརྒྱད་
དག་ཏུ་བཙོ་བརྒྱད་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། །དེ་ལྟ་མ་
ཡིན་ན་རིགས་གྱི་སྟོན་པ་ཁམས་སུ་འདོག་ན་གངས་བརྒྱུག་ཉམས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་
ཏེ། རྣམ་ཤེས་རྟུག་ནི་ཡིད་གྱི་སྤྱི་མཆེད་དུ་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་གྱི་སྟོན་པ་
ཡིན་ན་ནི་བརྒྱ་བདུན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ནི་རྣམ་རྟུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །གོས་དམར་པའི་སྤེ་བ་ནི་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་གྱི་
རྟེན་སྤྱིར་གྱི་དངོས་པོར་འདོད་ཅིང་དེ་ནི་གཟུགས་མེད་ན་འད་ཡོད་པར་འདོད་ལ།
རྣམ་འབྱོར་སྤོང་བ་བའི་ཉོན་ཡིད་ཉིད་ཡིད་གྱི་ཁམས་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །

བཞི་པ་མདོར་བསྟུས་པའི་དོན་ནི།

སྤང་པོས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དང་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོས་ཟག་བཙས་ཐམས་ཅད་དང་སྤྱི་མཆེད་དང་
ཁམས་གྱིས་ཚོས་ཐམས་ཅད་བསྟུས་ལ། དེ་བས་ཀྱང་མདོར་བསྟུ་ན། གཟུགས་གྱི་སྤང་པོ་དང་ཡིད་གྱི་
སྤྱི་མཆེད་དང་ཚོས་གྱི་ཁམས་གཅིག་སྤྱི་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དག་གིས་ནི་ཚོས་ཐམས་

ཅད་བསྐྱུས་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་ས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་གཟུགས་ཅན་གྱི་
ཁམས་བཅུ་དང་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་དང་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཚོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་
ཚོགས་གཅིག་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་བསྐྱུས་པའི་སྤྱིར་དང་། ཡིད་
ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་ནི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་སེམས་ཀྱི་
ཁམས་བདུན་བསྐྱུས་པའི་སྤྱིར་དང་། ཚོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱིས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོའི་
ཚོགས་གཅིག་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་
བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་གསུམ་དང་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཚོས་ཀྱི་ཁམས་རྣམས་བསྐྱུས་ཏེ།
འདིར་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་ལན་གཉིས་བསྐྱུས་སོ་ཞེས་རྗེ་ཀླ་ལས་བཤད་
དེ། གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་ཀར་གཏོགས་པའི་སྤྱིར་
རོ། །དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་ཚོས་ཀྱང་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བཤོ། །

རི་ལྟར་བསྐྱུས་ཤེས་ན། རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་བསྐྱུས་བ་
ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཚོས་ཀྱི་ཁམས་ལས་གཞན་
ཀྱི་དངོས་པོའི་ཚོས་དང་མི་ལྟར་པའི་སྤྱིར་ཏེ་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པས་
བསྐྱུས་བ་བཞིན་ནོ། །རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ཚོས་རྣམས་ནི་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་དང་མི་
ལྟར་པའི་སྤྱིར་གཞན་གྱིས་གཞན་བསྐྱུས་པར་ནི་མི་འཐད་དོ། །དེས་ན་དེ་དག་རང་
གིས་རང་བསྐྱུས་བ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་སྟོན་པས་འཁོར་བསྐྱུས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་རི་ལྟར་བསྐྱུས་ཞེ་ན། དེ་ནི་རེས་
འགའ་བསྐྱུས་ཀྱང་རེས་འགའ་མ་བསྐྱུས་པའི་སྤྱིར་བཏགས་བ་བ་ཡིན་གྱི་བསྐྱུས་བ་
ཡང་དག་པ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གས་ཏེ་སྤྱད་བྱེད་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་བསྐྱུས་ཅུ་

ཅ་གཉིས་བསྐྱུས་པ་དེ་དག་བྱས་པས་མི་རྟོག་པ་ལྟར་རང་གིས་རང་བསྐྱུས་པའི་བསྐྱུ་བ་མཚན་ཉིད་པའམ། འོན་ཏེ་སྟོན་
བས་བསྐྱུ་དངོས་བཞེས་འཁོར་བསྐྱུས་པ་ལྟར་གཞན་གྱིས་གཞན་བསྐྱུས་པའི་བསྐྱུ་བ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་
དག་ནི་རང་གིས་རང་བསྐྱུས་པའི་བསྐྱུ་བ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་གྱི་བཏགས་པ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་བསྐྱུ་བུ་དེ་
དག་སྐྱུད་བྱེད་དེ་དག་གི་རང་གི་རོ་མོ་ཉིད་གིས་ཏེ་རང་གི་རོ་མོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་གྱི་དངོས་པོ་དང་མི་
ལྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྐྱ་པ་ཁམས་མང་བར་ཐལ་བའི་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི།

འོན་མིག་དང་རྣ་བ་དང་སྣ་དག་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཁམས་ཉི་ཤུ་ཅ་
གཅིག་ཏུ་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། མིག་ལ་སོགས་པ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པ་ནི་བདེན་མོད་གྱི་
གཉིས་པོ་འང་མིག་གི་རང་བཞིན་ཏུ་རིགས་འདྲ་ཞིང་མཚན་ཉིད་གཅིག་པའི་ཕྱིར་དང་།
སྟོན་ཡུལ་གཟུགས་སུ་འདྲ་བའི་ཕྱིར་དང་། འབྲས་བུ་གཟུགས་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་
ཤེས་པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ན་ཁམས་གཅིག་ཉིད་ཏུ་བཤད་དེ། རྣ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་འང་
དེ་བཞིན་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོན་གཉིས་གཉིས་ལ་དགོས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་
རོ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། རྟེན་གྱི་ལུས་མཛེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ན་མིག་ལ་སོགས་པ་
གཉིས་གཉིས་འགྱུར་ངོ་། །¹“དེ་ཡང་དབང་པོ་གཉིས་ལ་སྲེད་པ་དང་བཅས་བས་
ལས་བསགས་པའི་ཕྱིར་དེའི་དབང་གིས་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱིས་མཛེས་པར་འདོད་པ་
ཅམ་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཏེ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

སྟོབ་དཔོན་འདུན་བཟང་ནི་རྣམ་ཤེས་གསལ་པོར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ལོ་ཞེས་
འདོད་པ་ལ། སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྲས་ནི་དེ་ནི་རྒྱ་ཆེན་པོ་གཅིག་གིས་ཀྱང་འགྲུབ་

པའི་སྲིར་དགོས་པ་མེད་དོ་ཞེས་འཆད་མོད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལས་ཞི། ཁ་ཅིག་
ན་རེ། མངོན་པར་བྱ་བའི་སྲིར་གཉིས་བྱུང་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཞན་དག་ན་རེ།
གསལ་བར་བྱ་བའི་སྲིར་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ་ཞེས་གཉིས་ཀའང་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་ལ་ཚོས་དུ་མ་སྤྲངས་པའི་དོན་ནི་སྤང་པོའི་
མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོའི་ཚོས་དུ་མ་ཚོགས་ཤིང་འདུས་པའི་སྲིར་ཏེ། མདོ་
ལས། གཞུགས་གང་ཡིན་པ་ཅི་ཡང་རུང་འདས་པའམ། མ་འོངས་པའམ། ད་ལྟར་
བྱུང་བའམ། བྱང་གིའམ། སྤྱིའིའམ། རགས་པའམ། སྤ་བའམ། རན་པའམ། བྱ་ལོ་མ་
པའམ། ཐག་རིང་པོ་ན་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པའམ། ཉེ་བ་ན་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་
ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྟུས་ཏེ་གཞུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སུ་འགྲོ་འོ་
ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་དུ་གསུངས་པའི་སྲིར་རོ། །

མདོའི་དོན་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་འདས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་དུས་གསུམ་གྱིས་
བསྟུས་པའི་གཞུགས་སོ། །ནང་གི་ནི་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པའོ། །དེ་ལས་གཞན་
ནི་སྤྱིའི་ཡིན་ལོ། །ཡང་ན་ནང་དང་སྤྱིའི་སྤྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཞུགས་སོ། །རགས་པ་དང་སྤ་
བ་ནི་ཐོགས་བཅས་དང་ཐོགས་མེད་དམ། ཡང་ན་རྩལ་ལ་སོགས་པ་ལྟོས་པ་ལ་ལྟོས་
ནས་སྤ་རགས་སུ་གཞག་གོ། །རན་པ་དང་བྱ་ལོ་མ་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་ཉོན་
མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའོ། །རིང་བ་ནི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའོ། །ཉེ་བ་ནི་ད་ལྟར་
བྱུང་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བར་དུ་འདར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འོན་ཀྱང་ཁྱད་པར་
འདི་ཡོད་དེ། རགས་པ་དང་སྤ་བ་ནི་དབང་པོ་ལྡ་ལ་བརྟེན་པ་དང་ཡིད་ལ་རྟེན་པའམ།
ཡང་ན་ལས་ལས་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་འཆད་དོ། །

ཕྱིར་ཕྱང་པོ་འང་བཏགས་པའི་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་བཤད་དེ། གྲེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལས།
གལ་ཏེ་ཚོས་མངོན་པ་བ་ཞིག་ཕྱང་པོ་བཏགས་པའི་ཡོད་པར་ལྷ་མོ་ཉི་དེ་རྩལ་སྲ་རབ་
ཁམས་གཅིག་དང་སྐྱེ་མཆེད་གཅིག་དང་ཕྱང་པོ་གཅིག་གི་སྤྱོད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་
སྤྲོད། འོན་ཏེ་མི་ལྷ་མོ་ཉི་དེ་རྩལ་སྲ་རབ་ཁམས་གཅིག་དང་སྐྱེ་མཆེད་གཅིག་དང་
ཕྱང་པོ་གཅིག་ཡིན་ལོ་ཞེས་སྤྲོད་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ལོ། །

སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་སྐྱེ་བའི་སྐྱོར་གྱུར་པའི་དོན་ནི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་
མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་མིག་སོགས་དུག་ནི་བདག་རྒྱུན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱེ་བའི་སྐྱོ་
ཡིན་ལ། གཟུགས་སོགས་དུག་ནི་དམིགས་རྒྱུན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱེ་བའི་སྐྱོ་ཡིན་
ལོ། རིགས་ཀྱི་དོན་ནི་ཁམས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རྒྱུད་དོན་དང་།
རང་བཞིན་གྱི་དོན་གཉིས་ལ་འཇུག་སྟེ། རྟེན་འདུན་རང་གི་རིགས་ལ་སོགས་པ་
ལྷ་སུ་དང་རྒྱལ་པོ་དང་བྲམ་བེད་རིགས་ལ་སོགས་པ་ལྷ་སུའོ། །འདིར་ནི་གཉིས་ཀ་
ལྷར་ཡང་རིགས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་རང་རང་གི་སྐྱེ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དང་། རང་བཞིན་མི་འབྲ་བ་བཙོ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ལོ། །

དབྱས་མཐའ་ལས་ལེ། ཚོར་དང་དོན་རྣམས་ཡོངས་གཙོད་ཀྱི། ཉེར་སྤྱོད་འབྲུང་སྐྱོ་གཞན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
ཅད་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་ནི་ཚོར་བའི་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་སྐྱེ་བའི་སྐྱོ་ཡིན་ལ། ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་ནི་དོན་ཡོངས་སུ་གཙོད་
པའི་ཉེ་བར་སྤྱོད་པའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཕྱང་པོ་དང་ཁམས་ལས་གཞན་སྐྱེ་མཆེད་དུག་ཡིན་པར་བཤད་ལ། དེ་
ཉིད་ལས། འཛིན་དང་གཟུང་དང་དེ་འཛིན་པའི། །ས་མོན་དོན་དེ་གཞན་དུ་འདོད། ཞེས་འཛིན་པའི་ས་མོན་གྱི་དོན།
ཅད་གྱི་ཁམས་དུག་དང་། གཟུང་བའི་ས་མོན་གྱི་དོན། ཕྱིའི་ཁམས་དུག་དང་། གཟུང་བ་དེ་དག་འཛིན་པའི་ས་མོན་གྱི་
དོན། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དུག་ཡིན་པས་ཕྱང་པོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་ལས་གཞན་ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་དུ་འདོད་དེ།

ཁམས་ནི་མ་མོན་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་འབྲས་བུ་གསུམ་ལ་སྟོན་ནས་འདྲིན་པའི་ཁམས་དང་གཟུང་བའི་ཁམས་དང་དེ་དག་
འདྲིན་པའི་ཁམས་བྱུག་བྱུག་སྟེ་བཙོ་བརྒྱད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་དེ་དག་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི་ཡང་ཅིའི་སྲིད་བཙོན་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་ཕྱང་པོ་ལྷ་དང་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་དང་ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་གསུངས་ཏེ་རྗེས་
ཐ་དད་མེད་པས་དེ་དག་རེ་རེས་ཀྱང་འདུས་བྱས་དང་ཚོས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པའི་
སྲིད་རྟོ། །ཞེ་ན། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་དགོས་པ་ལ་སྟོན་ནས་རྣམ་པ་གསུམ་བསྟན་ཏེ། འདི་
ལྟར་འདྲིལ་རྟེན་གདུལ་བྱ་རྣམས་ནི་ཚོངས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་། དབང་པོ་རྣམ་པ་
གསུམ་དང་། འདོད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་ལྡན་པས་དེ་དག་གི་དོན་གྱི་སྲིད་ཕྱང་པོ་
དང་སོགས་པས་བསྐྱུས་པ་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལ་
སེམས་ལས་བྱུང་བ་ལ་རིལ་པོར་འདྲིན་པའི་ཚོངས་པ་བརྒྲོག་པའི་སྲིད་ཕྱང་པོ་ལྷ་
བསྟན་ཏེ། སེམས་བྱུང་ལ་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་ཕྱང་པོ་གསུམ་དུ་སྐྱེ་བའི་སྲིད་
རྟོ། །གཟུགས་ལ་རིལ་པོར་འདྲིན་པའི་ཚོངས་པ་བརྒྲོག་པའི་སྲིད་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་
གཉིས་སུ་བསྟན་ཏེ། གཟུགས་ལ་སྐྱེ་མཆེད་བཅུར་སྐྱེ་ནས་གསུངས་པའི་སྲིད་
རྟོ། །གཟུགས་དང་རྣམ་ཤེས་ལ་རིལ་པོར་འདྲིན་པའི་ཚོངས་པ་བརྒྲོག་པའི་སྲིད་
ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་དུ་བསྟན་ཏེ་གཟུགས་ལ་ཁམས་བཅུ་དང་རྣམ་ཤེས་ལ་ཁམས་
བདུན་དུ་སྐྱེ་ནས་གསུངས་པའི་སྲིད་རྟོ། །

སྟོན་དཔོན་གང་སྟེ་ལ་ནི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་དགོངས་པ་ནི་ཤེས་པར་
དཀའ་མོད་ཀྱི་རྟོག་གཤེས་བརྟགས་ན་འདི་ལྟར་སྤངས་སྟེ། གང་ཞེ་ག་སེམས་བྱུང་ལ་
ཚོངས་པ་དེ་ནི་ཚོངས་པའི་རྣམ་པ་རྒྱུད་བ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ལྷ་བ་དང་རིགས་མཐུན་
པ་ལ་ཚོངས་པའི་སྲིད་རྟོ། །གང་ཞེ་ག་གཟུགས་ལ་ཚོངས་པ་དེ་ནི་ཚོངས་པའི་རྣམ་པ་

འབྲིང་པོ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་རྣམས་ཤིང་རིགས་མ་སྐྱུན་པ་ལ་སྐོངས་པའི་སྲིད་
རྒྱུ། །གང་ཞིག་གཟུགས་དང་སེམས་གཉིས་ཀ་ལ་སྐོངས་པ་དེ་ནི་སྐོངས་པའི་རྣམས་པ་
ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་སྤྲོ་བ་དང་རྣམས་པ་དང་རིགས་མ་སྐྱུན་པ་དང་མི་མ་སྐྱུན་པ་
ཐམས་ཅད་ལ་སྐོངས་པའི་སྲིད་རྒྱུ། །དེ་ལྟར་ན་སྤང་པོ་བསྐྱུན་པས་འདི་གཞོགས་ལ་
རིམ་འདྲིན་སྤོམ་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་སྤོམ་ཅིང་། དེ་ལོག་པས་དེ་སྤོམ་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་
ཉོན་མོངས་པ་སྤོམ་གོ་ཞེས་འཆད་དོ། །ཡང་དབང་པོ་རྣམས་པའི་བཞོ་¹⁴སྤོམ་པས་གོ་བ་
དབང་དུ་མཚོན་ནས་སྤང་པོ་ལྷ་ཁམས་སྤྱེ་མཆེད་རང་གིས་དེའི་ཞར་ལ་རྫོགས་པས། དང་། འབྲིང་
པོའི་རྣམས་པར་སྤོམ་ན་གོ་བ། དབང་དུ་མཚོན་ནས་སྤྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་བསྐྱུན་ཏེ་ཁམས་ཞར་ལ་
རྫོགས་པ། དང་། ལྷུ་པོའི་ཆོག་སྤྱར་ལེན་པ། དབང་དུ་མཚོན་ནས་ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་དུ་རྒྱས་
པར་མ་བཤད་ན་མི་གོ་བ་དེ། བཤད་དོ། །

ཡང་ཞི་གནས་སྤྱད་པ་ཆོག་བསྐྱུས་པ་ལ་དགའ་བ་དང་། ཞི་གནས་དང་ལྷག་
མཚོང་གཉིས་ཀ་སྤྱད་པ་འབྲིང་ལ་དགའ་བ་དང་། ལྷག་མཚོང་སྤྱད་པ་རྒྱས་པ་ལ་
དགའ་བའི་འདོད་པ་གསུམ་གྱི་སྲིད་ཡང་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་བསྐྱུན་
ཏོ། །དེའི་སྲིད་བྱེ་བཤད་ལས། སངས་རྒྱས་བཙོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་གྱི་བཤད་པ་
ཐམས་ཅད་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་
པས་དགོས་པ་དང་བཙས་པའོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

བཞི་བ་གངས་འེས་པ་ནི་ཡང་ཅིའི་སྲིད་སྤང་པོ་ལྷ་ཉིད་དུ་འེས་ཤེ་ན། དེ་ཞིག་
གཟུགས་དང་དེ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སྤྱི་ནི་དངོས་པོ་ལ་འེས་པ་ཡིན་ལ། གཟུགས་མ་

༡༥ བཞོ་

ཡིན་པ་ལ་སེམས་དང་དེ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང། གཟུགས་དང་སེམས་མ་
ཡིན་པ་ནི་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་སེམས་བྱུང་གཞན་རྣམས་ལས་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་གཉིས་
ལུང་སོ་སོགས་ཤིག་ཏུ་བཤད་ཅེ་ན། ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་ནི་ཁྱིམ་པ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་
ཚྭོགས་གཉིས་ཀྱི་ཚོད་པའི་རྩ་བ་དེའི་རྒྱ་གསུམ་ལས་དང་སོན་ཚོད་པའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཉེ་དེ་ལ་
གཉིས་ལས་འདོད་པ་དང་ལྟ་བུ་ལ་ལྟག་པར་ཞེན་པ་ཁྱིམ་པ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་གཉིས་ཀྱི་ཚོད་པའི་གཞི་ནི་རིམ་པ་ལྟར་
རྒྱ་དང་ཞིང་འཕྲོག་བྱུང་མེད་དང་རང་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱའི་གཙོ་སོན་རིམ་པ་ལྟར་འདོད་པ་ལ་
མངོན་པར་ཞེན་པས་ཚོར་བ་བདེ་བའི་རོ་མྱུང་བར་འདོད་པ་དང་རང་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བཟང་ངན་དུ་འདུ་ཤེས་པའི་
འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་སོག་གིས་སྐྱབ་པ་དང་སུན་འཕྲིན་པར་འདོད། བར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཉེ། འདོད་པ་དང་རྣ་
བ་ལ་ལྟག་པར་ཞེན་པས་རིམ་པ་ལྟར་ཚོར་བའི་རོ་མྱུང་བར་འདོད་པ་དང་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་སོག་
གིས་རང་གཞན་གྱི་སྐྱབ་མཐའ་ལ་བཟང་ངན་གྱི་མཚན་མར་འཛིན་པས་རྒྱ་དང་ཞིང་དང་འཕྲོག་དང་བྱུང་མེད་དང་
ཁང་བ་དང་ནོར་དང་རང་གཞན་གྱི་ཚྭོགས་སྐྱབ་ཅིང་སུན་དབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་རྒྱལ་པོ་དང་རྒྱལ་པོ་
ལ་སོགས་པ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ཚོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་སྐད་དུ་ཡང། མདོ་ལས། ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཀ་ཏུ་ན་ཆེན་སོ་བར་ཧ་སིའི་རྩ་ལོ་སྐྱེ་བ་ཅན་གྱི་འདམ་པ་ཅན་
གྱི་རྩ་ལོ་གས་ན་བཞུགས་པའི་བྱུང་དུ་བྲམ་ཟེ་ལ་བཞུག་དེ་བྱུག་པ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་འོངས་ནས་རབ་ཏུ་དགའ་བར་འགྱུར་
བའི་གཏམ་སྒྲ་ཚོགས་བྲས་ཉེ་ཚྭོགས་གཅེག་ཏུ་འདུག་ནས་ཀ་ཏུ་ན་ལ་སྐྱས་པ། ཀ་ཏུ་ན་རྒྱ་རྒྱུན་གང་གིས་རྒྱལ་པོ་ལ་
རྒྱལ་པོ་དང། ཞིང་པ་ལ་ཞིང་པ་དང། བྲམ་ཟེ་ལ་བྲམ་ཟེ་དང། ཁྱིམ་བདག་ལ་ཁྱིམ་བདག་གིས་ལྷན་ཅིག་ཚོད་པར་
གྱུར། སྐྱས་པ། བྲམ་ཟེ་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང། ཞེན་པ་དང། འབྲེལ་བ་དང། མངོན་པར་འདོད་པ་དང། ཡང་དག་
པར་ཆགས་པའི་རྒྱས་རྒྱལ་པོ་ལ་རྒྱལ་པོ་ལ་སྐྱན་ཅིག་ཚོད་པ་ནས། ཁྱིམ་བདག་ལ་ཁྱིམ་བདག་གིས་ལྷན་ཅིག་ཚོད་

པའི་བར་དུ་གྲུང་ཏོ། །སྤྲུམ་པ། ཀའ་ཏུ་ན་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པའི་རྒྱུ་སྐྱེལ་པོ་ལ་རྒྱལ་པོས་སྤྲུན་ཅིག་ཚོད་པ་ལ་སོགས་
པར་གྲུང་ན། ལོན་རྒྱ་དང་རྒྱེན་གང་གིས་རབ་དུ་བྱུང་བ་དང་རབ་དུ་བྱུང་བ་རྣམས་སྤྲུན་ཅིག་ཚོད་པར་གྲུང་། སྤྲུམ་པ།
བྲམ་ཟེ་ལྷ་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་། ཞེན་པ་དང་། འབྲེལ་བ་དང་། མངོན་པར་འདོད་པ་དང་། ཡང་དག་པར་ཆགས་པའི་
རྒྱུ་སྐྱེལ་རབ་དང་རབ་དུ་བྱུང་བ་རྣམས་སྤྲུན་ཅིག་ཚོད་པར་གྲུང་ཏོ། །སྤྲུམ་པ། ཀའ་ཏུ་ན། དེ་ལྟ་ན། དེ་ལྟ་ཁ་ཅིག་
འདོད་པ་དང་ལྷ་བ་ལ་ཆགས་པ་རྣམས་ཡང་དག་པར་ཆགས་པའི་བར་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པར་ཡོད་དམ། སྤྲུམ་པ།
བྲམ་ཟེ་ཡོད་དེ། བདག་གི་རྟོན་པ་སངས་རྒྱུས་བཙུག་ཡུལ་འདས་ཏེ། དེ་ནི་འདོད་པ་དང་ལྷ་བ་ལ་ཆགས་པ་རྣམས་ཡང་
དག་པར་ཆགས་པའི་བར་ལས་འདས་སོ། །སྤྲུམ་པ། ཀའ་ཏུ་ན་ཞོད་ཀྱི་རྟོན་པ་དེ་དེ་དེ་ལྟ་གང་ན་བཞུགས། སྤྲུམ་པ། བྲམ་
ཟེ་དེ་ནི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་མཉམ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བའི་གོང་ཁྲིར་ན་རྒྱལ་བྱ་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཆའ་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱི་
ཀུན་དགའ་ར་བ་ན་བཞུགས་སོ། །

དེ་ནས་བྲམ་ཟེ་ལག་ན་དབྱེག་པ་ཅན་དང་ནས་སྤྲུན་ལས་ལངས་ཏེ་ཐལ་སོ་སྦྱར་ནས་སངས་རྒྱུས་བཙུག་ཡུལ་
འདས་གང་འདོད་པ་དང་ལྷ་བ་ལ་ཆགས་པ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་དེ་ལ་བྲུག་འཚལ་སོ། །ཞེས་སྤྲུམ་ཏེ། ཤར་
ཕྱོགས་སུ་བྲུག་བཙུག་པའི་ནས་མངོན་པར་དགའ་ཞེད་རང་གི་གནས་སུ་སོང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རོན་དེ་ཉིད་ཕྱགས་
ལ་གཞག་ནས་སྤོང་དཔོན་སྤྲུ་ཚོགས་སྤོང་གིས་ཚོད་པ་མི་མངའ་བར་བསྟོད་པ་ལས། འདོད་པ་མི་སྤྲང་འབྲེལ་མེད་
ཅིང་། །ལྷ་བའི་བྱ་བ་བཙུག་གྲུང་པས། །དེས་ན་ཚོད་པ་མི་འབྱུང་སྟེ། །ཅ་བ་མེད་པར་ག་ལ་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འདུ་ཤེས་ནི་རབ་དུ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཚོད་པའི་རྩ་བར་གྲུང་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་བ་ལ་
སྤྲུག་པར་ཞེན་པས་འདུ་ཤེས་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྲུང་ཏེ། རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ལ་
བཟང་རན་གྱི་མཚན་མར་འཛིན་པས་དགེ་སྦྱོང་དང་དགེ་སྦྱོང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
ཚོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་གཉིས་པོ་ཚོད་པའི་རྩ་བར་གྲུང་པ་ཡིན་ཅོད་ཞེས་ཤེས་པར་
བྱ་བའི་སྤྱིར་དང་། བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚོར་བ་ལ་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་
པ་རྣམས་ལས་སོག་ཅིང་། དེ་ཡང་འདུ་ཤེས་སྤྱིན་ཅི་ལོག་གིས་ཡིན་པས་དེ་དག་

ལའོར་བའི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་སྲིར་རོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་སྲིར་དང་། རགས་པ་
ལ་སོགས་པ་འོག་ནས་འཆད་པའི་རིམ་བར་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་བཞི་ཡོད་པའི་སྲིར་
ཡང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་གཞན་རྣམས་ལས་ཚོར་བ་དང་འདྲ་ཤེས་ནི་སོགས་ཤིག་ཏུ་
སྤང་བོར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་པར་བཞག་གོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཡང་ཅིའི་སྲིར་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་དག་ཏུ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་བཤད་ལ་
སྤང་བོར་མ་བཤད་ཅེ་ན། སྤང་བོ་དག་ཏུ་འདུས་མ་བྱས་མ་བཤད་དེ། འདུས་མ་བྱས་
ནི་སྤང་བོ་ལྡེའི་མཚན་ཉིད་དང་མི་ལྡན་པས་དེ་དག་དེའི་དོན་དུ་མི་རུང་ལ། སྤང་བོ་
རྒྱག་པར་ཡང་མི་རུང་སྟེ། ཚོས་འདས་པ་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་སྤངས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
དོན་དུ་མི་རུང་བའི་སྲིར་རོ། །གཞན་ཡང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་པར་བྱ་
བའི་སྲིར་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་བོ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་གཉིས་ཀའི་
གཞི་ཤེས་པར་བྱ་བའི་སྲིར་སྤང་བོ་བསྟན་པ་ཡིན་པ་ལ། འདུས་མ་བྱས་ནི་དེ་གཉིས་
ཀའི་གཞིའི་དོན་དུ་མི་རུང་བའི་སྲིར་རོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དཔེར་ན་སྤྱམ་པ་ཆག་པ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་འདུས་མ་
བྱས་ནི་སྤང་བོ་ཞིག་པ་ཡིན་པས་སྤང་བོར་མི་འོས་སོ་ཞེས་ཟེར་མོད་ཀྱི། དེ་ནི་
ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ལའང་ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་མི་འཐད་དོ། །སྐྱེ་མཆེད་
དང་ཁམས་ཀྱི་དོན་དུ་ནི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱེ་བའི་སྟོ་དང་རིགས་ཀྱི་དོན་
ཡོད་པའི་སྲིར་བཤད་དོ། །སྤང་བོ་ལྡེའི་གངས་ངེས་ནི་བཤད་བྱིན་ཏོ། །

སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ནི་གཟུགས་ཅན་ནི་བཅུར་དངོས་པོ་ལ་
ངེས་ལ། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དག་ཡིད་དང་ཚོས་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་སྲིར་

རྟོ། །ཁམས་བཙུག་དུ་དེས་པ་ནི་གཟུགས་ཅན་ལ་བརྟུན་དང་། གཟུགས་ཅན་ལ་
 ཡིན་པ་ལ་ཚོས་དང་སེམས་གཉིས་སུ་དེས་ཤིང་སེམས་ལ་རྣམ་པ་བདུན་དུ་དེས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ནི། དབང་དོན་དེ་དག་ཁོ་ན་ལ། །ཞེས་བྲ་བ་ལ་སོགས་པར་
 ལྟར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་འདིར་ནི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཀྱི་གངས་དེས་ལ་བསྟན་ཏོ་
 ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཀྱན་ལས་བདུས་ལས་ནི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་གཞི་རྣམ་པ་ལྟ་
 བརྟུན་པའི་ཕྱིར་སྤང་པོ་ལྟ་བུར་ཏེ། བདག་གི་གཞི་ལུས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་དང་
 བཅས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་བསྟན་ཏེ། དབང་པོ་ལྟ་བུར་དང་
 ཡུལ་ལྟ་བུ་གཟུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་གི་གཞི་ཡོངས་སྤོད་བརྟུན་པའི་
 དབང་དུ་བྱས་ནས་ཚོར་བའི་སྤང་པོ་བསྟན་ཏེ། བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ལུས་དང་
 གཟུང་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤོང་བར་བྲ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་གི་གཞི་ཐ་སྙད་
 བརྟུན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་བསྟན་ཏེ། དེ་ནི་ཐ་སྙད་སྤོང་བས་
 འདོགས་པ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་གི་གཞི་ཚོས་དང་ཚོས་མ་ཡིན་པ་མངོན་
 པར་བརྟུན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་བསྟན་ཏེ། དད་སོགས་ནི་
 རྒྱང་བྲ་དང་། ཆགས་སོགས་རྒྱང་བྲ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་
 གི་གཞི་དེ་དག་གི་གནས་བརྟུན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་བསྟན་
 ཏེ། རྣམ་ཤེས་ལ་བདག་ཏུ་གཟུང་བ་ལས་ནི་དེ་དག་ལ་བདག་གིར་འཛིན་པ་ཀུན་ཏུ་
 འབྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

སྐྱེ་མཆེད་བརྟུ་གཉིས་སུ་དེས་པ་ནི་ལུས་དང་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་གཉིས་མ་
 ཡོངས་པའི་ཉེ་བར་སྤོད་པ་དུག་སྐྱེ་བའི་སྤོང་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་ཏེ། ལུས་ནི་

མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་སོ་བྱུག་དང། ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་ནི་ལུལ་བྱུག་གོ། །མ་
འོངས་པའི་ཉེ་བར་སྐྱོད་པ་བྱུག་ནི་རྣམ་ཤེས་བྱུག་སྐྱེ་བའི་སྐོ་ཡིན་པའི་སྲིར་རོ། །

ཁམས་བཙུག་དུ་ངེས་པ་ནི་ལུས་དང་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་གཉིས་ཀྱིས་
འདས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་ཉེ་བར་སྐྱོད་པ་རྣམ་པ་བྱུག་འཛིན་པའི་སྲིར་ཉེ། ལུས་ནི་མིག་
ལ་སོགས་པ་བྱུག་དང། ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བྱུག་གིས་
འདས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་ཉེ་བར་སྐྱོད་པ་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བྱུག་
གནས་དང་དམིགས་པའི་སྐོ་ནས་འཛིན་པའི་སྲིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དུ་འཆད་
དོ། །དེས་ནི་འདི་སྐད་བརྟན་པ་ཡིན་ཉེ། བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་འབྲུལ་བའི་གཞི་ལྡ་
ཡིན་འོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དུ་ལུང་སོ་ལྡ་དང། རྣམ་ཤེས་བྱུག་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་
པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་དང། རྒྱ་འབྲས་བུ་དང་
བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཁམས་བཙུག་དུ་བརྟན་ཉོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །

ལྡ་པ་གོ་རིམ་ངེས་པ་ལ་རེ་ཞིག་སྤང་སོ་ལྡའི་རིམ་པ་ནི་ཐོག་མར་གཟུགས་ནི་
གཟུགས་ཅན་ཐོགས་བཅས་ཡིན་པས་ཐམས་ཅད་པས་རགས་པ་དང། དེ་ནས་
གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལས་ཚོར་བ་རྒྱ་བ་རགས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྲིར་ཉེ། གཟུགས་
ནི་ཀུན་ལས་རགས་ཉེ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་ཤིང་བརྟན་དུ་ཡོད་པས་སོ། །བཞི་ལས་ཚོར་བ་རགས་རྐང་པས་ཚོར་རོ་
ཞེས་སོགས་རྟོགས་སྐྱ་བས་སོ། །གསུམ་ལས་འདུ་ཤེས་རགས་ཉེ་སྐོ་སོགས་སུ་མཚན་མར་འཛིན་པས་གཉིས་པས་
རྟོགས་སྐྱ་བས་སོ། །གཉིས་ལས་འདུ་བྱེད་རགས་ཉེ་བདག་བདེ་བར་བྱའོ་སྐྱུག་བསྐྱུག་བར་མི་བྱའོ་ཞེས་འདོད་པས་
རྟོགས་སྐྱ་བས་སོ། །རྣམ་ཤེས་ནི་ཀུན་ལས་སྐྱེ་རོལ་གྱི་རོལ་ཅམ་རིག་པར་འབྱུང་བས་རྟོགས་དཀའ་བས་སོ། །

རགས་པ་དང་སྐྱ་བ་ནི་འདིར་རྟོགས་པར་སྐྱ་བ་དང་དཀའ་བ་ལ་བརྗོད་

དོ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཡང་སྟེ། རོག་མ་མེད་པ་
ནས་སྐྱེ་བོ་དག་ག་ལྷགས་ལ་མངོན་པར་དགའོ། །དེ་ལས་ནི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་
ཚོར་བ་ལ་རོ་སྤང་བའི་ཆགས་པ་འབྱུང་ངོ། །དེ་ལས་ནི་གཙང་བདེ་སོགས་སྤྲུལ་ཤེས་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་འབྱུང་ངོ། །དེ་ལས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་
ཚོགས་འབྱུང་ངོ། །དེས་ཀྱང་སེམས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
དོ། །ཡང་ན་སྤོད་དང་སོགས་པའི་སྐྱུས་གཟུང་བ། ཟས་དང་ཚོད་མ་དང་བྱུན་སོ་དང་
ཟ་བ་སོ་དང་ཚོས་མ་ཐུན་པའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་དོ། །

གཟུགས་ནི་ཚོར་བའི་རྟེན་ཡིན་པས་སྤོད་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །ཚོར་བ་ནི་རོ་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟས་ལྟ་
བུ་ཡིན་ནོ། །འདྲ་ཤེས་ནི་ཚོར་བ་ལ་དེའི་མཚན་མར་འཛིན་པས་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཚོད་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་
ནོ། །སེམས་པ་ནི་རྣམ་པར་སྣོན་པའི་ཚོར་བ་མངོན་པར་འདུས་བྱས་ནས་ཉེ་བར་གཏོད་པའི་ཕྱིར་བྱུན་སོ་ལྟ་བུ་ཡིན་
ནོ། །རྣམ་ཤེས་དེ་ལ་ཚོར་བས་བཞན་འདོགས་པའི་ཕྱིར་རྣམ་ཤེས་ནི་ཟ་བ་སོ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་སྤོད་སོགས་ཀྱི་གོ་རིམ་
བཞིན་ནོ། །

ཡང་ན་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་ཀྱི་གོ་རིམ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་བརྟན་
ནོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁམས་དེ་དག་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པས་རབ་ཏུ་སྤེ་བའི་ཕྱིར་ཉེ།
འདི་ལྟར་འདོད་ཁམས་ནི་གཟུགས་ཀྱིས་སྤེ་སྟེ། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་དག་གཟུགས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དག་ཚོར་བས་སྤེ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་ཕོ་
ན་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་དང་། གཉིས་པ་ན་ཡིད་བདེ་དང་། གསུམ་པ་ན་སེམས་བདེ་
དང་། བཞི་བ་ན་བཏང་སྟོམས་ཡོད་པས་གཞག་པའི་ཕྱིར་དོ། །གཟུགས་མེད་དང་ཕོ་
གསུམ་ནི་འདྲ་ཤེས་ཀྱིས་སྤེ་ལ་སྤིད་ཅེ་ནི་འདྲ་བྱེད་ཅེས་ཀྱིས་སྤེ་སྟེ་དེས་ཆེ་བརྒྱལ་བ་

བརྒྱད་ཁྲིར་འཕེན། ཞིང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་དེ་དག་གི་གཞི་ཡིན་པའི་སྲིད་དེ་ལྟར་གོ་
རིམ་དུ་བསྟན་ཏོ། །དེ་དག་གིས་ནི་གྲངས་ངེས་པའང་འགྲུབ་པོ་ཞེས་འཆད་དོ། །སྐྱེ་
མཆེད་དུག་གི་གོ་རིམ་ནི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་ལས་ད་ལྟར་བའི་དོན་འཛིན་པའི་སྲིད་དང་
པོ་མིག་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་ཅན་ལྟ་སྟོན་ལ་བསྟན་ལ། ཡིད་ནི་དུས་གསུམ་དང་
དུས་མ་ཡིན་པ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡང་ཡིན་པའི་སྲིད་སྲིས་བཤད་དོ། །

ལྟ་བུ་དེ་དག་ལས་གྲང་འབྱུང་བ་ལས་གྲུར་བའི་དོན་འབྲས་བུའི་གཟུགས་ཁོ་
ནའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་སྲིད་མིག་ལ་སོགས་པ་དང་པོ། བཞི་སྟོན་ལ་བསྟན་ལ། ལུས་
ནི་གཉིས་ཀའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་སྲིད་སྲིས་བཤད་དོ། །བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་གྲང་
གཞན་མིག་དང་རྣ་བ་གཉིས་ནི་རྒྱུར་རིང་པོ་ལ་འཇུག་པའི་སྲིད་སྲུང་སྟོས་ལ། ལྟ་
དང་སྐྱེ་ནི་སྲད་ནས་འཛིན་པས་ཡུལ་ཉེ་བ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་སྲིད་སྲིས་བཤད་
དོ། །དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས། མིག་ནི་རྣ་བ་ལས་གྲང་ཆེས་རྒྱུར་རིང་བ་ལ་འཇུག་པའི་སྲིད་
སྲུང་བཤད་དོ། །སྐྱེ་སྐྱེ་གཉིས་ཀྱིས། ལྟ་ནི་སྐྱེ་བས་ཆེས་སྲུང་དུ་འཇུག་པའི་སྲིད་སྲུང་
བཤད་ལ་སྐྱེ་ནི་དེའི་སྲིད་ལ་བཤད་དོ། །

ཡང་ན་རི་ལྟར་གནས་པའི་རིམ་པ་བཞིན་བཤད་དེ། མིག་ནི་དང་པོ་ན་གནས་
པ་ནས་ལུས་སལ་ཆེ་བ་འོག་ན་གནས་པའི་བར་གྱི་སྲིད་པོ། །དེ་ལྟར་ན་འདིས་ནི་ནང་
གི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་གི་གོ་རིམ་བཤད་པ་ན་སྲིད་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གོ་རིམ་ཡང་ཤེས་ཏེ།
ཡུལ་ཅན་གྱི་རིམ་པ་ལྟར་བསྟན་པའི་སྲིད་པོ། །དེས་ནི་ཁམས་ཀྱི་གོ་རིམ་ཡང་འགྲུབ་
སྟེ། འབྲས་བུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དུག་ནི་རྒྱུའི་གོ་རིམ་ལྟར་བསྟན་པའི་སྲིད་
པོ། །ཡང་ཅིའི་སྲིད་མིག་གི་ཡུལ་ཁོ་ན་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་དང་།
ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་ཁོ་ན་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཞེས་བརྗོད་དེ། མིག་ལ་སོགས་

བ་བཅུ་ཀའང་གཟུགས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། སྤྱི་མཆེད་དང་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
ཚོས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེ་ན། བཅུ་ལོ་ཐམས་ཅད་གཟུགས་ཡིན་ཡང་དེ་དག་སོ་སོར་
སྤྱི་མཆེད་ཡིན་གྱི་སྤྱིར་ནི་མ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་མིག་ལ་སོགས་
བ་དགུ་ནི་རང་རང་གི་མིང་གིས་བསྟན་ལ། མིང་གཞན་མེད་པའི་མིག་གི་ཡུལ་དེ་
གཟུགས་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱི་འཛིན་གྱི་སྤྱིར་རྟོགས་པའི་དོན་གྱི་སྤྱིར་མིག་གི་ཡུལ་
གཅིག་བྱ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱི་མཆེད་དང་ཁམས་ཞེས་བྱ་བར་བཛོད་དེ་རྟོགས་མེད་པ་
ཉིད་ཀྱིས་དམག་ལ་སོགས་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྟོགས་བ་བཞིན་ནོ། །

ཡང་ན་མིག་གི་ཡུལ་ནི་བསྟན་དུའང་ཡོད་ལ་ཐོགས་བ་དང་བཅས་པས་
གཟུགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཡང་དེའི་སྤྱིར་བཛོད་དེ་མིའི་མཚོག་གིས་རྒྱལ་
སོ་གོ་བ་བཞིན་ནོ། །ཡང་འཛིན་རྟོག་ན་ཡང་དེ་གཟུགས་སོ་ཞེས་གྲགས་ཀྱི་གཞན་
དག་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འགྲེལ་བ་ལས་འཆད་དོ། །གཞན་དག་ན་རེ། རྣམ་བཤེས་
ལྟས་རྣམས་པའི་སྤྱིར་དང་། རྣམ་བཤེས་ལྟས་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། འདི་སྤྱིར་ནི་བདག་ཅག་ལྟ་བུའི་ཡོད་
བ་གང་ཡིན་པའོ། །ལྟའི་སྤྱིར་ནི་མངོན་པར་ཤེས་པའི་སྤྱིར་ཉི། །བསམ་གཏུན་དང་སོ་ལ་སོགས་པའི་ས་པའོ། །འཕགས་
པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱིར་ནི་ཐག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཚོས་ཀྱི་སྤྱིར་ནི་འཛིན་རྟོག་ལས་འདས་པའི་རྗེས་ལས་ཐོབ་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཉི། གང་གི་ཚོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའོ། །སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱིར་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་བ་
ཐམས་ཅད་མཐུན་པའོ། །ཞེས་འབྲུང་པའོ། །འད་དང་ལྟ་དང་འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་
གསུམ་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་མིག་གི་ཡུལ་ཁོ་ན་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱི་མཆེད་དུ་
བསྟན་ཉི། །ཞེས་ཟེར་དོ། །ཐམས་ཅད་ལ་ཚོས་སུ་བཛོད་ན་སྤྱི་མཆེད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་དང་། ཡང་
སྤྱི་མཆེད་དང་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཚོས་ཡིན་བ་བདེན་ཡང་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་ཁོ་ན་ལ་

ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཀྱི་སྐྱས་བརྗོད་པ་ནི་གཞན་དག་ནི་རང་རང་གི་མིང་གིས་སློས་ལ། མིང་གཞན་མེད་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ཚོས་ཞེས་སྤྱིའི་སྐྱས་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་གྱེ་བྲག་རྩ་རྟོགས་པའི་དོན་ཀྱི་སྤྱིར་ཉེ་མིང་མེད་ཉིད་མིང་དུ་གྱུར་པ་བཞིན་འོ། །ཡང་ན་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱུ་བའི་ཚོས་མང་བའི་སྤྱིར་དང་། ཚོས་ཀྱི་མཚོག་ལྷ་ངན་ལས་འདས་པ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་གྱང་དེར་བསྐྱས་པའི་སྤྱིར་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་གཅིག་ཤུ་ནི་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད་དོ། །དེ་དག་གིས་ནི་སྤང་བོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་བཤའ་ཐེན་ཏོ། །

། སྤང་བོའི་མིང་ཅན་སྤང་བོར་བསྐྱུ་བ། །

གཉིས་པ་དེ་དག་གཞན་ཡང་འདྲིར་བསྐྱུ་བ་ལ་གཉིས་ལས་སྤང་བོའི་མིང་ཅན་སྤང་བོར་བསྐྱུ་བ་ནི་གལ་ཉེ་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་སྤང་བོ་ལྟ་དང་། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱས་ན་ཚོས་ཀྱི་སྤང་བོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཟད་པར་དང་ཐེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་དང་། ཁམས་མང་བོ་པའི་མདོ་ལས་ཁམས་དུག་ལྷ་ཅ་གཉིས་བཤའ་བ་དེ་དག་དང་། མདོ་གཞན་དག་ལས་སྤང་བོ་ལ་སོགས་པའི་མིང་ཅན་གཞན་དག་གྱང་འབྱུང་བ། དེ་དག་འདྲིར་སློས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་བསྐྱས་ན་དེ་དག་ལས་ཐ་དད་པའི་ཚོས་ཡོད་པས་དེ་དག་རྩ་གངས་མ་དེས། བར་འགྲུར་ལ་བསྐྱས་ན་རྗེ་ལྟར་བསྐྱས་ཤེ་ན། དེའི་ལན་ལ་གཉིས་ལས་དང་མོ་ཚོས་ཀྱི་སྤང་བོར་བསྐྱུ་བ་ནི། ཚོས་ཀྱི་སྤང་བོ་བརྒྱད་ཁྲི་དག་གང་རྣམས་སྐབ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་དེ་དག་ནི་མདོ་སྡེ་པས་རྣ་བའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ཚིག་གམ་སྟེ་དག་གི་རིག་ལྟེད། ཚིག་གི་རང་བཞིན་དང་གྱེ་བྲག་རྩ་སྐྱེ་བས་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་

གྲུང་པ་མིང་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་འདོད་པས་དེ་དག་ནི་རིམ་བཤུར་གྲུབ་པས་ཀྱི་
སྤང་པོ་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་དག་ཏུ་འདུས་ལ། ཚོས་མངོན་པ་བ་རྣམས་ནི་ཡེ་
ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལས། སངས་རྒྱལ་གྱི་གསུང་གང་ཞེ་ན། གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་བཀའ་དང་གསུང་དང་བརྗོད་པ་དང་དབྱངས་དང་རེས་པའི་གསུང་དང་གསུང་
གི་ལམ་དང་གསུང་དབྱངས་དང་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་དང་གསུང་གི་རྣམ་པར་རིག་
བྱེད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་གསུང་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཚོས་གང་ཞེས་
ཡིན་ཞེ་ན། གང་མིང་གི་ཚོགས་དང་ཚིག་གི་ཚོགས་དང་ཡི་གེའི་ཚོགས་རྣམས་གོ་
རིམ་དུ་བཀོད་པ་དང་གོ་རིམ་དུ་གཞག་པ་དང་གོ་རིམ་དུ་ཡང་དག་པར་སྦྱར་
བཤོ། །ཞེས་འབྲུང་བས་གཉིས་ཀའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀར་འདུས་སོ་
ཞེས་འདོད་དོ། །

སྤེ་བ་གཞན་དག་ནི། ཚོས་ཀྱི་སྤང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་དང་བཞི་སྟོང་དུ་འདོད་དེ།
ཀུན་དགའ་བོའི་མདོ་ལས། ཀུན་དགའ་བོས་བདག་གིས་ཚོས་ཀྱི་སྤང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་
ལྷག་གཅིག་ནི་བཙུན་ལྷན་འདས་ལས་མངོན་སུམ་དུ་གསུང་ངོ། །གཉིས་ནི་དགེ་
སློང་དག་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་བཤུར་རིགས་པ་ལས་ཀྱང་།
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་བརྒྱད་ཁྲིར་མ་འདུས་ཏེ། ཀུན་དགའ་བོའི་མདོ་ལས།
བརྒྱད་ཁྲི་ལྷག་གཅིག་བཙུན་ལྷན་འདས་ལས་བཟུང་ཞིང་། གཉིས་ནི་དགེ་སློང་དག་
ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཀུན་དགའ་བོས་ལོ་ཉི་ཤུ་ལྷག་གཅིག་སྟོན་
པའི་རིམ་གྲོ་བ་བྱེད་པ་རྣམས་ཐོས་པ་ཡིན་གྱི་རིམ་གྲོ་མི་བྱེད་པའི་གོང་དུ་གསུངས་པ་
རྣམས་ནི་དེས་མ་གསུང་བར་ཤེས་ལ། དེའི་གོང་དུ་ཚོས་ཉུང་དུ་གསུང་བར་ཡང་མི་

འཇམས་པས་དགེ་སྲོང་དག་ལས་གཟུང་བ་དེ་དག་ཁོ་ན་སྤར་གསུངས་པ་རྣམས་ཡིན་
ལོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་མི་རིགས་པའི་སྤྱིར་ལོ་ཞེས་པ་དང་། ཀུན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་འགྲེལ་
བ་ལས་ཀྱང་། ཉན་ཚོས་ཀྱི་ཐེག་པའི་སྐབས་སུ་གནས་བཞུག་ཀུན་དགའ་པོས་ཚོས་
ཀྱི་སྤྱང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གང་དག་གཟུང་བ་རྣམས་ནི་སྡེ་སྟོང་གསུམ་པོ་འདི་
དག་ཉིད་ཡིན་ལོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་དང་། སྡེ་བ་གཞན་ཀྱི་སྤྱང་ལས་ཀྱང་། ཚོས་
ཀྱི་སྤྱང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ལོ། །དེས་ན་བརྒྱད་ཁྲིར་
འདོད་པ་ནི་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱོ་བ་ཁོ་ནའི་ལུགས་ཡིན་པར་མངོན་ལོ། །

ལོ་ན་ཚོས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་དེ་དེའི་ཚད་རི་ཚམ་ཡིན་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ནི་ཤུ་རིའི་བྱས་
ཉེ་བར་བསྐྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚོས་ཀྱི་སྤྱང་པོའི་ཚད་དང་མཉམ་ལ་དེ་ལ་ནི་སྒྲིག་བྱས་
སྟོང་ཡོད། ཞེས་ཟེར་ཉེ། དེ་ལ་ནི་སྒྲིག་བྱས་སྟོང་ཡོད་ལ་དེ་ཡང་ཚོས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་གཅིག་
ཡིན་ཉེ་གཞན་ནི་པལ་ཆར་རུབ་པོ་ཞེས་ཟེར་ཉེ། དེ་ལྟར་ན་ཚོས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་
ལ་བམ་པོ་ས་ཡ་སྐག་གཅིག་བྱས་འབྱུང་བརྒྱད་ཁྲི་དང་། ཚིག་ལེ་འུར་བྱས་པ་དུང་འབྱུང་སྐག་བཞི་
དང་བྱེ་བ་སྐག་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་ལོ། །མེམས་ཚམ་པ་ལྟར་ན། ཀུན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་
ལས་ནི། ཚོས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་གཅིག་གིས་ཚད་རི་ཚམ་ཞེ་ན། བྱངས་བརྒྱ་སྐག་བརྒྱ་ནི་
ཚོས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་སྡེ་བྱངས་སྟོང་ཞེས་བྱ་བའི་བ་ཚིག་གོ། ཞེས་ཚོས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་དེ་དེ་
ལ་ཚིག་ལེ་འུར་བྱས་པ་སྟོང་སྟོང་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་ཉིད་ལས། བཟང་བའི་
ཚུལ་འདིས་ཚོས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ནི་ཚིག་ལེ་འུར་བྱས་པ་བྱེ་བ་སྐག་
བརྒྱད་དང་འབྱུང་སྐག་བཞི་བརྒྱད་འགྱུར་ལོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །ཚིག་ལེ་འུར་བྱས་
པའི་ཚད་ནི་སྟོབ་དཔོན་ཚོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དེ་དེ་ལ་ཡི་

གཤེད་འབྲུ་སྐུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་ཉིད་དོ་ཞེས་རྒྱ་གར་གྱི་ཡི་གེ་བརྒྱད་བཞི་སྐུམ་ཅུ་ཅ་
གཉིས་ལ་བཤད་པས་པོད་གྱི་ནི་ཚིག་བར་ཉི་ཤུ་ཅ་བརྒྱད་དུ་འགྲུང་རྟོ། །

གཞན་དག་ལ་རེ། སྤང་པོ་དང་སྦྱེ་མཚེད་དང་ཁམས་དང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འགྲུང་བ་ལ་སོགས་པའི་དོན་གྱི་སྡེ་ཚན་རེ་རེ་རྫོགས་པར་སྟོན་པའི་གཏམ་རྒྱུད་རེ་རེ་
ཚོས་གྱི་སྤང་པོ་རེ་རེ་ཡིན་གྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་གྲངས་ངེས་པ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་
འདོད་དོ། །འོ་ན་དེ་དག་ཅིའི་སྤྱིར་བསྟན་ཞེ་ན། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་གཉི་སྐུལ་
དང་ར་རྒྱལ་དང་ལྷ་བ་དང་ཐེ་ཚོམ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་པའི་སྟོན་པ་འདོད་
ཆགས་ལ་སོགས་པ། ཐ་དད་པ་བརྒྱད་ཁྲི་རྣམས་གྱི་གཉེན་པོར་ཚོས་གྱི་སྤང་པོ་འདོད་དེ་དག་
དང་མ་ཐུན་པར་མི་སྐྱུག་པ་དང་བྱམས་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་དང་ཁམས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་སོགས་བརྒྱད་ཁྲི་
གསུངས་སོ། །ནིའི་སྐྱ་ནི་སྤང་བཤད་པའི་སྟོགས་བསལ་བའི་སྤྱིར་རམ། ངེས་པར་
གཟུང་བའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྒྱལ་པོའི་སྤྱི་ལ་འཆད་དོ། །ལྷགས་སྤྱི་མ་འདི་སྟོབ་
དཔོན་རང་གི་ལྷགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱང་ཁ་ཅིག་འཆད་དོ། །

པོད་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ནི། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དང་དེ་
དག་ཆ་མཉམ་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་སྟོན་པ་ཉི་ཁྲི་དང་སྟོང་སྟོང་ཡོད་པས་དེའི་
གཉེན་པོར་ཚོས་གྱི་སྤང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཡིན་ཏེ། དཀོན་མཚོ་གཏམ་ལ་ལའི་
གཟུངས་ལས། སྟོང་སྐབས་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་བཞི་གང་ཡིན་པས། རྒྱལ་བ་གང་དག་འགྲོ་
བའི་དོན་མཚན་པའི། ཚོས་གྱི་བྱེ་བྲག་སྟོ་མོ་དེ་དག་གིས། །བསམ་པ་རི་བཞིན་
འཛིག་རྟེན་སེམས་ཅན་འདུལ། །ཞེས་པ་དང་། སྟོག་ཐོབ་གྱིས་ལྷུས་པའི་མངོན་ལས་
ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་དག་ཀྱང་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་གི་

དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། རྗེ་གཞེན་པ་ལྟར་ན་ནི་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་དུ་འང་མ་འདུས་
བར་གསལ་ཏེ། སློབ་དཔོན་ཚོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་གྱིས། “རྗེ་གཞེན་¹⁶”པ་སྐྲུན་མེད་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ཏེ་སྣེ་དབང་པོའི་སྲིད་པོ་ཆེ་རབ་བརྟན་གྱིས་བཀུར་བར་འོས་པའི་
སྣལ་ཚས་ནི་ཚོས་ཀྱི་སྤང་པོ་གཅིག་འདྲི་བར་བུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་
བྱས་ན་མདོ་དག་ལས། ལྷས་བྱིན་གྱིས་སྲིད་པོ་ཆེ་ལྟ་སྟོང་གིས་བཀུར་བར་བྱ་བའི་
སྐྲུགས་བམ་རྣམས་ཁ་ཉོན་དུ་བརྗོད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདྲི་ཡང་རིགས་
པར་འགྲུང་རོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་།

སངས་རྒྱས་པལ་པོ་ཆེ་ལས། ལྷོ་སྐྲུགས་ཀྱི་རྒྱད་ན་སྐྲུགས་ཀྱི་སྟོངས་རྒྱ་མཚོའི་སྐྱོ་ཞེས་བྱ་བ་ན་གཞོན་ནུ་
ལོང་བཟང་གི་སྐྱ་མ་དགེ་སྟོང་རྒྱ་མཚོའི་སྐྱིན་གྱིས་ཐོས་ཤིང་གཟུང་ལ་ཤེས་པའི་ཀུན་ནས་མིག་ཅེས་བྱ་བ་ཚོས་ཀྱི་
རྣམ་གྲངས་དེ་འདྲི་ན། ལྷག་ཚ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་རྩེའི་སྤང་པོ་ཅོམ་དང་། ལྷག་མའི་སྤང་པོའི་རབ་རིའི་རྒྱལ་པོ་ཅོམ་
ཟད་པར་འགྲུང་ཀྱང་ཚོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དེ་ལས་ལེ་ལུ་ཡེ་ཡེ་ཅོམ་དང་སྐོ་ཡེ་དང་། ཚོས་ཀྱི་རྩལ་ཡེ་ཡེ་དང་། ཚོས་ཀྱི་
ཚོག་རྣམ་པར་སྤེ་བའེ་ལས་ཟད་པའམ་མཐར་སྐྱག་པར་མི་འགྲུང་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དྲིན་ལན་བསལ་
པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ལྷས་བྱིན་གྱིས་མདོ་སྤེ་སྟོས་ཀྱི་སྲིད་པོ་ཆེའི་ཁལ་དུ་གཞི་སྟེང་
ཁ་ཉོན་ཤེས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །

གལ་ཏེ་ཚོས་ཀྱི་སྤང་པོ་དེ་སྟེང་ཅིག་གསུངས་ན་དེ་དག་ད་ལྟར་སྤྱིང་འདྲི་ན་
མི་སྣང་བས་གང་ན་བཞུགས་ཤེ་ན། སློབ་དཔོན་ཚོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་ནི། ཁ་ཅིག་
ནི་འདྲི་གཉེན་གྱི་ཁམས་གཞན་ན་རྣམ་པར་སྟོང་ཅིང་། གཞན་པལ་ཆེར་སྐྱ་རྣམས་ཀྱི་
གནས་ན་སྟོང་དེ། སློབ་སྤྱིངས་ལས། བསྟན་པ་རིན་ཆེན་མཚོག་ལྟར་བཟང་ལ་འཕམ་

16 ཐག་

མེད་པ། །རྣམ་པར་དག་ཚུལ་གང་ཡིན་སྐྱེ་མགོའི་གདེངས་ཀ་ཅན། །ཆེན་པོ་རྣམས་
ཀྱི་གཙུག་གི་རྒྱན་བཞིན་གྲུས་མཐོས་ནས། །སའི་གཉིང་ན་གནས་པའི་རབ་རིབ་
སེལ་བར་མཛད། །ཅེས་བཤད་པས་སོ། །ཞེས་འཆད་ལ།

སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ནི་རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། ཡང་དག་བསྐྱུས་
པའི་གཞི་ཉམས་ཕྱིར། །མཐའ་དག་མིན་པར་རྟོགས་པ་ཡིན། །ཞེས་འབྲུང་བས་ལུང་
ལྷོ་བའི་འགྲུལ་པ་ལས། ལྷོན་པ་འདས་པའི་འོག་ཏུ་བྱམ་ཟེ་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་བྱེད་བཞེས་
ཞེས་བྱ་བས་མཚོན་རྟེན་བཞིག །དགེ་སློང་ཡང་བསད། བཀའི་སྒྲེགས་བམ་དང་
གཙུག་ལག་ཁང་ཡང་བསྐྱེགས་སོ། །ཞེས་འབྲུང་བས་དེ་དང་སྤྱང་བོ་ཉི་མའི་དངོས་
གྲུབ་ལ་སོགས་པས་ཡང་དག་བསྐྱུས་པའི་གཞི་ཉམས་པར་བྱས་པས་པལ་ཆེར་རྒྱབ་
ལ། བཞུགས་པ་རྣམས་ལ་འའ་མ་ཚང་བ་ཡོད་པས་མཐའ་དག་མི་སྤྱང་བ་ཡིན་
འོ། །ཞེས་བཞེད་དོ། །སློབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྲས་ཀྱིས་ཀྲི་ལྷ་ལས་ཀྱང་། ཚོས་ཀྱི་སྤྱང་
པོ་དེ་དག་ནི་རྒྱབ་སྐྱེ་འདི་གཅིག་ལུ་ལུས་སོ། །ཞེས་བ་དང་། རྒྱ་བྱུག་ཚང་བར་སློན་
པའི་མདོ་དེ་ནི་རྒྱབ་སྐྱེ། འདི་ལྟར་གཅིག་ལས་འསློས་པའི་སྤྱང་ཚོས་བརྒྱའི་བར་དུ་
སློན་པར་འགྱུར་བ་ལས། ད་ལྟར་བཅུའི་བར་སློན་པར་སྤྱང་ངོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་དེ་གཞན་ལ་སྐྱུར་བ་ནི།

རི་ལྟར་ཚོས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་དག་སྤྱང་པོར་བསྐྱུས་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ཡང་བསྐྱུར་བར་
བྱའོ་ཞེས་སྐྱུར་ཏེ་གང་གང་དུ་རི་ལྟར་བསྐྱུ་ཞེན་སྤྱང་པོ་སྐྱེ་མཆེད་ཁམས་རྣམས་ནི་ཞེས་བ་དང་རི་སྐྱུར་བཤད་པར་
ཞེས་བ་དང་། ཅེ་རིགས་པར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལེགས་དབྱེད་དེ་ཞེས་བ་རིམ་པ་ལྟར་བསྐྱེན་འོ། །རིམ་པ་ལྟར་མདོ་
དག་གཞན་ལས་འབྲུང་བའི་སྤྱང་པོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཀྱི་མིང་ཅན་རྣམས་ནི་བསྐྱེན་བཅོས་འདིར་སྐྱུར་སྤྱང་པོ་

དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཇི་སྐད་བཤད་པར་ཅི་རིགས་པར་རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ལེགས་པར་དབྱེད་དེ་གང་
 ཞིག་གང་གི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་དེ་དེར་བསྟུ་བར་བྱུངོ། །མདོ་གཞན་དག་ལས་གསུངས་པའི་སྤང་
 སོ་ལ་སོགས་པའི་མིང་ཅན་གཞན་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་སྤང་སོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་
 ཁམས་རྣམས་ནི་རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ལེགས་པར་དབྱེད་དེ་བསྟན་བཅོས་
 འདི་ལས་སྤང་སྤང་སོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས། ཇི་སྐད་བཤད་པར་བསྟུ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་
 གསུམ་ལས་སྤང་སོའི་མིང་ཅན་སྤང་སོར་བསྟུ་བ་ནི་མདོ་ལས། དེ་ཞིག་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་
 དང་ཤེས་རབ་དང་རྣམ་པར་མོལ་བ་དང་རྣམ་པར་མོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་གཞིགས་པའི་
 སྤང་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ལྟར་ན་གསུགས་ཀྱི་སྤང་སོ་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་
 སྤང་སོས་བསྟུས་ཏེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་ལུས་རྒྱུ་གི་སྤོང་བའུན་ཡིན་པས་གསུགས་སྟུ་
 འདོད་ཅིང་། གཞན་ནི་སྤང་སོ་བྱེ་མ་གཉིས་ཀྱང་རིམ་བ་ལྟར་སོས་པ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པས།
 ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་ལས་གཞན་པའི་སེམས་ལས་སྤང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བའི་ཁྱད་
 པར་ཡིན་ཏེ། རྣམ་མོལ་གྱི་སྤང་སོ་ནི་མི་སྐྱོབ་པའི། མོས་པ་ཡིན་ལ་རྣམ་པར་མོལ་བའི་
 ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཐ་མ་བཞི་འཁོར་དང་བཅས་ན་སྤང་སོ་བཞིའམ་ལྟས་ཀྱང་བསྟུས་ཏེ། བསམ་གཏན་ས་འུགས་ལ་མཉམ་པར་
 བཞག་པའི་དེ་དག་ལ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གསུགས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་
 ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྤང་སོའང་སེམས་པའི་ཁྱད་པར་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
 འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་སོས་བསྟུས་པར་འདོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐྱིལ་ས་བཤགས་པ་དང་
 རྗེས་སྟུ་ཡི་རང་བ་དང་གསོལ་བ་གདབ་པའི་སྤང་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་
 སོས་བསྟུས་ཏེ། འགྲོད་པ་དང་དད་པ་དང་འདུན་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེ་དག་ཀྱང་འཁོར་དང་བཅས་ན་ནི་སྤང་སོ་བཞིས་བསྟུས་སོ། །

གཞན་ཡང་ཡང་དག་པར་ངེས་པའི་སྤང་པོ་དང་ལོག་པར་ངེས་པའི་སྤང་པོ་དང་
 མ་ངེས་པའི་སྤང་པོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་སྤང་པོ་ལྡས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་དང་
 མཚམས་མེད་བྱེད་པ་དག །ཡང་དག་ལོག་པ་ཉིད་ཏེས། །ཞེས་འཕགས་པ་དང་
 མཚམས་མེད་བྱེད་པ་དང་དེ་ལས་གཞན་པའི་གང་ཟག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
 གསུངས་པའི་སྤྱིར་དོ། །གཉིས་པ་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མིང་ཅན་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བསྐྱུ་བ་ནི། ཡང་ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་
 མཆེད་བཅུ་བཤད་པའི་དང་པོ་བརྒྱད་ནི། ཟད་པར་བཅུ་ལོ་བརྒྱད་མ་ཆགས། །ཞེས་
 འབྲུང་བས་མ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཚོས་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྐྱུས་
 སོ། །འཁོར་དང་བཅས་ན་ནི་སྤང་པོ་ལྡེ་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ཡིད་དང་ཚོས་གྱི་སྐྱེ་
 མཆེད་ཀྱིས་བསྐྱུས་སོ། །གཉིས་ནི་གཟུགས་མེད་དག །ཅེས་འབྲུང་བས་ནམ་མཁའ་
 རྣམ་ཤེས་གཉིས་ནི་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་སྤང་པོ་
 བཞི་བ་ཡིན་པས་ཡིད་དང་ཚོས་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྐྱུས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བརྒྱད་ཀྱང་མ་ཆགས་པའི་རང་
 བཞིན་ཡིན་པས་ཚོས་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྐྱུས་ལ། འཁོར་དང་བཅས་ན་ནི་ཡིད་
 དང་ཚོས་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྐྱུས་སོ། །ཡང་མདོ་ལས། འདི་ལ་དགོ་སྤོང་ལ་སྟོན་
 བཤམ་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་མཁས་པ་སྐྱ་ལྟ་བུ་གང་ཡང་རྩུང་བ་ཞིག་
 ཚོས་སྟོན་པར་བྱེད་ན་འདི་ལ་སྟོན་པཤམ་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་མཁས་པ་
 ལྷ་མ་ལྟ་བུ་གང་ཡང་རྩུང་བ་ཞིག་ཇི་སྟེ་ཇི་སྟེ་ཚོས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དེ་སྟེ་དེ་སྟེ་
 ཚོས་དེ་དག་ལ་དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པར་ཡང་འགྲུར་ཞིང་ཚོས་སོ་སོ་ཡང་
 དག་པར་རིག་པར་ཡང་འགྲུར་དོ། །དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་ཅིང་ཚོས་སོ་སོ་

ཡང་དག་པར་རིག་པ་དེ་ལ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་སྐྱེའོ། །རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་ཡིད་དགའ་
 བ་སྐྱེའོ། །ཡིད་དགའ་བར་གྱུར་ན་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ། །ལུས་ཤིན་ཏུ་
 སྤངས་ན་བདེ་བ་ཉམས་སུ་སྐྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །བདེ་བར་གྱུར་ན་སེམས་མཉམ་
 བར་འཛོག་པར་འགྱུར་རོ། །སེམས་མཉམ་པར་བཞག་ན་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་
 རབ་ཏུ་ཤེས་ཤིང་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་དག་པ་ལྟ་
 བ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་ཤེས་ཤིང་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་མཐོང་ན་ཡིད་འབྱུང་བར་
 འགྱུར་རོ། །ཡིད་བྱུང་ན་འདོད་ཆགས་དང་འབྲེལ་བར་འགྱུར་རོ། །འདོད་ཆགས་དང་
 བྲེལ་ན་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཉེ་འདི་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྐྱེ་མཆེད་དང་པོ་
 འོ། །ཞེས་པ་དང་།

དེ་བཞེན་ཏུ་དབྱངས་གྱིས་ཁ་ཉོན་བྱེད་པ་དང་གཞན་ལ་རྒྱས་པར་སྟོན་པ་
 དང་། སེམས་པར་བྱེད་པ་དང་། སྐྱོམ་པར་བྱེད་པ་ལའང་རྒྱ་ཆེར་སྤྱར་ནས་རྣམ་གྲོལ་
 གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལྷ་གསུངས་པ་དེ་དག་ནི་ཤེས་རབ་ཡིན་པས་ཚོས་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་གྱིས་
 བསྐྱུས་ཉེ། གཞན་གྱིས་བསྐྱུས་པ་དང་ཁ་ཉོན་ལས་བྱུང་བའི་དོན་དང་ཚོས་རིག་པ་ནི་
 རོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་དང་། གཞན་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དང་། སེམས་པ་
 ལས་བྱུང་བའི་དོན་དང་ཚོས་རིག་པ་ནི་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། བསྐྱོམས་པ་
 ལས་དོན་དང་ཚོས་རིག་པ་ནི་བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
 རོ། །དེ་ལ་ཡིད་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ནི་ཡིད་བདེ་བའོ། །ལུས་སྤངས་པ་ནི་ལུས་ལས་སུ་
 རུང་བའོ། །བདེ་བ་སྐྱོང་བ་ནི་སེམས་ལས་སུ་རུང་བའོ། །མཉམ་པར་བཞག་པ་ནི་
 ཉིང་ངེ་འཛིན་ཉེ་ཞེ་གནས་གྱི་ཚོགས་སོ། །ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་ཤེས་ཤིང་།

མཛོད་བཞི་ཤེས་རབ་སྟེ་ལྷག་མཛོད་གི་ཚོགས་སོ། །ཡིད་འབྱུང་བཞི་སྟུག་བསྐྱེད་
དང་ཀུན་འབྱུང་ལས་སོ། །འདོད་ཆགས་དང་འབྲེལ་བཞི་ལམ་གྱིས་སོ། །རྣམ་པར་
གྲོལ་བཞི་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཅོལ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འཁོར་དང་
བཅས་ན་ཞི་ཁ་ཉོན་དུ་བྱེད་པ་དང་གཞན་ལ་སྟོན་པ་ལ་སྐྱ་ཐོས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་
གྱི་གྲོགས་དང་མཚན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཡོད་པས་སྐྱ་དང་ཡིད་དང་ཚོས་གྱི་སྐྱེ་
མཆེད་གྱིས་བསྐྱེས་སོ། །ཡང་ན་མ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་བཞི་
གསུངས་པ་ནི་ཡིད་དང་ཚོས་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་གྱིས་བསྐྱེས་ཏེ། གཞུགས་ལས་
གཞན་པའི་སྤང་པོ་བཞིའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དོ། །

ཡང་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་གཞུགས་ཅན་ལ་འདུ་ཤེས་མེད་ཅིང་སོ་སོར་
འདུ་ཤེས་མེད་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་
ལྟ་བུ་སྟེ་འདི་ནི་སྐྱེ་མཆེད་དང་པོ་ཡིན་ཅོལ། །སེམས་ཅན་གཞུགས་མེད་པ་ལ་ཅི་ཡང་
མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ཏེ་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་
གྱི་སྐྱེ་མཆེད་རྫོགས་པར་བྱས་ཏེ་གནས་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདུ་ཤེས་
མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་དུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བ་རྣམས་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ནི་སྐྱེ་
མཆེད་གཉིས་པའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་འདུ་ཤེས་མེད་པ་བཞི་སྐྱེ་མཆེད་བརྒྱས་
བསྐྱེས་ཏེ། དེ་ནི་བྱི་རོ་མ་གཏོགས་པའི་གཞུགས་ཅན་བརྒྱད་དང་ཡིད་དང་ཚོས་གྱི་
རང་བཞིན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། འདིའི་ཡིད་ནི་སྐྱེ་བ་དང་འཆི་འཕོ་བ་ན་ཡོད་དོ། །འདུ་
ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་ནི་གཞུགས་མེད་པས་སྤང་པོ་བཞིའི་རང་
བཞིན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཡིད་དང་ཚོས་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་གྱིས་བསྐྱེས་སོ། །གསུམ་པ་ཁམས་གྱི་

མིང་ཅན་ཁམས་སུ་བསྐྱབ་ནི། ཡང་ཁམས་མང་པོ་པའི་མདོ་ལས། ཁམས་དྲུག་ཅུ་ཅ་གཉིས་གསུངས་པ་དེ་དག་ལས་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་ནི་སྤྱད་བྱེད་སྤར་བཤད་པ་རྣམས་སོ། །བཙོ་བརྒྱད་སོ་ལས་གཞན་པའི་ཁམས་ཞེ་བཞིའི་རྩོམ་ནི། དྲུག་ཚན་གསུམ་དང་བཞི་ཚན་གཅིག །གསུམ་ཚན་དྲུག་དང་གཉིས་ཚན་གཉིས། །ཞེས་སོ། །དེའི་རྗེས་ལ་ཁམས་དྲུག་བཤད་པའི་ས་ལ་སོགས་པ་བཞི་ནི་རེག་བྱའི་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱུས་ཏེ་སྤར་བཤད་ཐེན་ཏོ། །

ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་མ་བཤད་པས་སྐོ་དང་སྐྱར་ཁྱང་ལ་སོགས་པའི་བྱ་གཞི་ནམ་མཁའི་ཁམས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་ནམས་ནི་བྱེ་བྲག་གི་དབྱེ་བ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་ནམ་མཁའ་ལས་ཐ་དད་དེ་མདོ་ལས་ནང་གི་ནམ་མཁའ་གང་ཞེ་ན། ལུས་འདིའི་ནམ་མཁའ་གང་ཞེ་ག་ནང་ལ་བརྟེན་པ་ནམ་མཁའ་གྱུར་བ་མི་གསལ་བ། ལྷག་དང་སྤྲུགས་པས་མ་ཁྱབ་བ་སྟེ་དཔེར་ན་མིག་གི་བྱ་གཞི་སྟེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཕྱིའི་ནམ་མཁའ་གང་ཞེ་ན། ཕྱིའི་ནམ་མཁའ་གང་ཞེ་ག་ནམ་མཁའ་གྱུར་བ། མི་གསལ་བ། གཞུགས་སུ་གྱུར་པ་ལས་མ་ཁྱབ་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །

གཞན་ཡང་གཞུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཡངས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་མདོ་ལས། གང་གི་ཕྱིར་དེའི་སེམས་ཁམས་ལ་རྣམས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་རྣམ་པར་རྫོང་བར་འཇུག་ལ། དེ་ནས་དེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་ལྷག་མང་ལུས་པར་འཇུག་ལོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། ཟག་མེད་ནི་སྤྱད་བྱེ་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ཡང་ཉིན་མོ་སྤྱང་བ་དང་མཚན་མོ་སྤུང་བའི་རང་བཞིན་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱུས་སོ་སོ། །འདི་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་པའི་འདོད་པ་སྟེ་ཆེགས་ལ་སོགས་པའི་ཚོགས་བཅས་ཀྱི་ཉེ་འཁོར་ན་ཡོད་ལ། ཚོགས་བཅས་ཉེ་འཁོར་པའི་གཞུགས་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །མདོ་སྟེ་བ་ན་རེ། འདི་ནི་མདོའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱང་བ་དང་སྤུང་བ་ནི་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱང་འདུས་མ་བྱས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཚོགས་མེད་ཉེ་འཁོར་བ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་ཟེར་

རོ། །འདི་ལྟར་ན་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཚོས་ཀྱི་ཁམས་སུ་འདུས་སོ། །རྣམ་ཤེས་ཐམས་
ཅད་ནི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་པར་
ཤེས་པའི་ཁམས་ཡིན་པར་འདོད་དེ། ཟག་མེད་སྲིད་པ་གཙོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་ལ། ཁམས་ལྷག་
སོ་དེ་དག་བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་དང་ཀླ་བ་དང་ན་བ་དང་འཆི་འཕོ་
བའི་རྟེན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མདོ་ལས། དག་སྲོང་དག་སྐྱེས་ལྷན་འདི་ནི་ཁམས་ལྷག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་
དང་། ཁམས་ལྷག་ལ་བརྟེན་ནས་མའི་མངལ་དུ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ནི་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དུ་
འདུས་སོ། །ཁམས་ལྷག་སོ་དེ་དག་ལས་སྲིད་པ་སྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ་རྣམ་ཤེས་ནི་སྲིད་པར་ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་བའི་ས་
བོན་ནོ། །དེ་གསོ་བར་བྱེད་པ་ནི་འབྱུང་བ་བཞི་སྟེ་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཕེལ་བར་བྱེད་པ་ནི་ནམ་མཁའ་
སྟེ་གོ་འབྲེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་འདི་དག་ནི་ཡང་སྲིད་རྒྱས་པའི་ས་བོན་གྱི་དོན་གྱིས་ན་ཁམས་སོ། །དེ་དག་ལས་
འདིར་གཉིས་ཁོ་ན་འཆད་པ་ནི་ལ་ལ་བཤད་ཟེན་ཅིང་ལ་ལ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁམས་ནི་བཙོ་བརྒྱད་
འབྱུང་བ་བཞི། །དུས་གསུམ་ཚོར་བ་ལ་སོགས་བཞི། །ཟག་བཅས་ཟག་མེད་འདུས་བྱས་དང་། །འདུས་མ་བྱས་དང་
འགོག་ཁམས་ཏེ། །བཤད་ཟེན་སོ་བཞིའོ། །ས་སོགས་ལས་གཞན་ལྷག་ཚན་དང་། །དུས་གསུམ་འགོག་པ་ལས་གཞན་
བའི། །གསུམ་ཚན་འཆད་འགྱུར་ཉེར་དུག་གོ། །ཅེས་གསུངས་ལ།

ཡང་ན་འཕྲོ་ལུས་པ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་ཁ་བསྐྱང་བའམ། ལོག་རྟོག་བརྒྱུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་རྗེས་ལ་
འདོད་པ་དང་གཞོད་སེམས་དང་རྣམ་པར་འཚེ་བ་དང་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་གཞོད་
སེམས་མེད་པ་དང་རྣམ་པར་མི་འཚེ་བའི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ལྷག་བཤད་པ་ནི་ཚོས་
ཀྱི་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱས་ཏེ། དང་པོ་གསུམ་ནི་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་སེམས་

ཅན་ལ་ཞེ་སྒང་བ་དང། །སེམས་ཅན་ལ་མོ་འཚམ་པའི་རང་བཞིན་སྒང་བར་བྱ་བའི་
སེམས་བྱུང་དང། རྩི་མ་གསུམ་ནི་མ་ཆགས་པ་དང་ཞེ་སྒང་མེད་པ་དང་སྦྱིང་བརྩེ་
བའི་རང་བཞིན་གཉེན་པོའི་སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེའི་རྗེས་ལ་བདེ་བ་དང་སྤྱད་བསྐྱུག་བསྐྱུལ་དང་ཡིད་བདེ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་
དང་བཏང་སྟོམས་དང་མ་རིག་པའི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་དུག་གསུངས་བཤམ་ཚེས་ཀྱི་
ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱུས་ཏེ། དང་པོ་ལྷ་ནི་ཚོར་བ་དང་དུག་པ་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ནང་དུ་
འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་རྗེས་ལ་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་
ཤེས་པའི་ཁམས་བཞི་གསུངས་པ་ནི་དང་པོ་གསུམ་ཚོས་ཀྱི་ཁམས་དང་བཞི་པ་
སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་གྱིས་བསྐྱུས་སོ། །དེའི་རྗེས་ལ་འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་
གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་གསུམ་གསུངས་པ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་ཁམས་བཙུན་
དང་བྱི་རོ་དང་སྣ་ལྟེན་རྣམ་ཤེས་མ་གཏོགས་པ་བཅུ་བཞི་དང་ཁམས་ཐ་མ་གསུམ་
ཀྱིས་བསྐྱུས་སོ། །དེའི་རྗེས་ལ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་དང་འགོག་པའི་
ཁམས་གསུམ་གསུངས་པ་ནི་ཁམས་བཅུ་བཞི་དང་ཐ་མ་གསུམ་དང་ཚོས་ཀྱི་ཁམས་
ཀྱིས་བསྐྱུས་ཏེ། འདིར་འགོག་པའི་ཁམས་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་པ་དང་བརྟགས་མིན་
ཀྱི་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་འདས་པ་དང་མ་འདོངས་པ་དང་ད་སྟུར་བྱུང་བའི་ཁམས་
གསུམ་གསུངས་པ་ནི་ཁམས་བཙུན་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྐྱུས་སོ། །དེའི་རྗེས་
ལ་ངན་པ་དང་བར་མ་དང་གྲུ་ལོ་མ་པའི་ཁམས་གསུམ་གསུངས་པ་ནི་འདོད་པའི་
ཁམས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྗེས་ལ་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་
དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཁམས་གསུམ་གསུངས་པའི་དང་པོ་གཉིས་ནི་གཟུགས་

དང་སྐྱོད་དང་ཚོས་དང་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་གྱིས་བསྐྱུས་སོ། །ཐ་མ་ནི་ཁམས་བཙུང་བ་རྒྱུད་གྱིས་བསྐྱུས་སོ། །དེའི་རྗེས་ལ་སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཁམས་གསུམ་གསུངས་པའི་དང་པོ་གཉིས་ནི་ཡིད་དང་ཚོས་དང་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི་ཁམས་བཙུང་བ་རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱུས་སོ། །དེའི་རྗེས་ལ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་ཁམས་གཉིས་གསུངས་པ་ལས་དང་པོ་ནི་ཁམས་བཙུང་བཙུང་གྱིས་བསྐྱུས་ལ། ཕྱི་མ་ནི་ཡིད་དང་ཚོས་དང་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཐ་མ་གསུམ་གྱིས་^{༡༥}བསྐྱུས་སོ། །དེའི་རྗེས་ལ་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་གྱི་ཁམས་གཉིས་གསུངས་པ་ལས་དང་པོ་ནི་ཁམས་བཙུང་བཙུང་གྱིས་བསྐྱུས་ལ། ཕྱི་མ་ནི་ཚོས་ཀྱི་ཁམས་གྱིས་བསྐྱུས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ནི་ཁམས་ལྷན་ཅུ་ཚུ་གཉིས་ཉེ་དེ་དག་ལ་མཁས་ན་མཁས་པ་ཁམས་ལ་མཁས་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡང་སྣོད་རྒྱུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དང་། སྣོད་གཉིས་བར་མའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དང་། སྣོད་གསུམ་གྱི་སྣོད་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་མེད་པར་ཁམས་བཙུང་བཙུང་གྱིས་བསྐྱུས་ཏེ། དེ་ཡང་འདོད་པར་གཏོགས་པ་ནི་བཙུང་བཙུང་པོ་ཐམས་ཅད་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནི་བཙུང་བཙུང་གྱིས་སོ་སོའི་ཤེས་པར་བྱའོ། །

།ཁམས་དང་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་བ་འདད་པ།།

གསུམ་པ། ཁམས་ལ་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་བ་འདད་པ་ལ་བརྒྱུད་ན་རབ་དབྱེ་ཉི་

༡༥ གྱིས་

ཕྱ་ཚ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་བརྗོད་བདེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་ཡོད་ལ་སོགས་པ་
ལྟ་དང་། རྟོག་བཅས་དཔྱོད་བཅས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་དང་། དམིགས་
བཅས་ལ་སོགས་པ་ལྟ་དང་། བྱུང་བ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་དང་། རྣམ་དང་
ལྷན་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་དང་། མཐོང་སྤང་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་དང་། ལྟ་
བ་དང་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་དང་། གཉིས་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་གསུམ་བཤད་པ་དང་བརྒྱད་དུ་བསྟུ་བར་བྱའོ། །

། བསྟན་དུ་ཡོད་པ་སོགས་ལྟ་བཤད་པ། །

དེ་ལ་དང་པོ་ནི། ཁམས་བཙུན་པོ་དེ་དག་ལས་བསྟན་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་
ནི་དུ། བསྟན་དུ་མེད་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞེ་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྗེ་བཞི་འོག་མ་
རྣམས་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེའི་ལན་དུ་བསྟན་དུ་ཡོད་པ་ནི་འདིར་གཟུགས་གྱི་
ཁམས་གཅིག་སུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འདི་ནི་འདི་ནའོ། །པ་བེ་ནི་པ་བེ་ནའོ་ཞེས་རྒྱས་བསྟན་
པས། མིག་གི་དབང་པོ་འེ་ཤེས་པ་བསྐྱེད་ཅིང་མིག་ཤེས། ལ་བསྟན་དུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་དོ། །དེས་
ན་སློབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྲས་གྱིས་ཡང་ན་ཚིག་གིས་གཞན་གྱི་མིག་གི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་སྐྱེད་པ་ནི་བསྟན་པ་ཡིན་ལ་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་འཇུག་པ་ནི་བསྟན་ཡོད་དེ། དེ་
ཡང་གཟུགས་གྱི་ཁམས་གཅིག་སུ་ཡིན་པོ་ཞེས་བཤད་དོ། །“ཁམས་”⁷¹ བཙུན་དུ་
ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པས་བསྟན་དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

མདོ་ལས་ཀྱང་། དགེ་སློང་གཟུགས་ནི་ཕྱི་འཕྱེ་མཆོད་ཡིན་ཏེ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ་
གཟུགས་དང་བ། གཟུགས་ཅན་བསྟན་དུ་ཡོད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའོ། །ཞེས་པ་དང་། དགེ་སློང་མིག་ནི་ནང་གི་

སྤྱི་མཆེད་ཡིན་ཏེ་འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ་གཟུགས་དང་བ་གཟུགས་ཅན་བསྟན་ཏེ་མེད་ལ་ཚོགས་པ་
དང་བཅས་པའོ། །ཞེས་ལུས་ཀྱི་པར་དུ་གསུངས་སོ། །དགོ་སྤོང་ཚོས་རྣམས་ཞི་ཕྱིའི་སྤྱི་མཆེད་དེ་སྤྱི་མཆེད་བརྟེ་
གཅིག་གིས་མ་བསྟན་པ་བསྟན་ཏེ་མེད་པ་ཚོགས་པ་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་གཅིག་ཏུ་སྤྱི་བ་འདི་ཚོགས་པ་དང་བཅས་པ་ཞི་
མིག་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ཅན་བརྟེ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཚོགས་པ་ཞི་རྟུགས་པ་ཡིན་
ཏེ། དུལ་ལ་ཚོགས་པ་དེ་དག་སྤྱི་བ་ལ་ཚོགས་པ་མཇུག་ཞེན། ལྷ་བཞེསྤེ། དང་པོ་དུལ་ཚོགས་སྤྱི་བ་མི་ཚོགས་ཞི་མེས་པ་
ཀྱི་ཁམས་བདུན་དང་ཚོས་ཁམས་ཀྱི་མཚུངས་ལྟར་ནོ། །གཉིས་པ་ཞི་ཡུལ་ལྟོ། །གསུམ་པ་ཞི་དབང་པོ་ལྟོ། །བཞི་པ་
ཞི་ཚོས་ཁམས་ཀྱི་མཚུངས་ལྟར་མ་གཏོགས་པའོ། །དུལ་ཚོགས་དག་དམིགས་པ་ལ་ཚོགས་པ་མཇུག་ཞེན། ཆིག་ཕྱི་མ་
དང་སྤྱར་ཏེ། དམིགས་པ་ལ་ཚོགས་པ་དེ་དག་དུལ་ལའང་ཚོགས་ཏེ་དུལ་མེད་པར་མཚུངས་ལྟར་རྣམས་མི་སྤྱི་བས་
སོ། །དུལ་ལ་ཚོགས་པ་དམིགས་པ་ལ་མི་ཚོགས་པ་ཞི་དབང་པོ་ལྟོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། སྤྱི་བ་པ་
ལ་ཚོགས་པ་དང་། དུལ་ལ་ཚོགས་པ་དང་། དམིགས་པ་ལ་ཚོགས་པའོ། །དེ་ལ་དང་
པོ་ཞི་རང་གི་དུལ་དུ་གཞན་སྤྱི་བའི་གོགས་ཀྱི་དེ་ལ་སྟེ་གཟུགས་ཅན་དག་གཅིག་གི་
གོ་སར་གཅིག་རྟུགས་ནས་གཟུགས་ཅན་གཉིས་པ་མི་འབྲུང་བའོ། །རྟུལ་རྣམས་བརྒྱད་ཅེས་བྱ་བའང་རང་
རང་གོ་སར་ཆེ་བ་མ་བཞི་བས་རྣམ་གཞན་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཞི་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་གི་
དུལ་ལ་འཇུག་གི་གཞན་ལ་མི་འཇུག་པའོ། །

གསུམ་པ་ཞི་མེས་པ་དང་མེས་པ་བྱུང་རྣམས་རང་གི་དུལ་ལ་འཇིག་གི་
གཞན་ལ་མི་འཇིག་པའོ། །དེ་ལ་འདི་རེ་ཞི་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། མིག་ལ་
སོགས་པའི་རྟུལ་སྟར་རྣམས་གཅིག་གི་གོ་སར་གཅིག་འོང་བ་ལ་གོགས་ཀྱི་དེ་བར་
གནས་པའི་སྤྱི་རྩོད་ཀྱི། །ཁམས་ལྷག་མ་བརྒྱད་ཞི་དེ་རྣམས་ཡིན་པའི་སྤྱི་རྩོད་ཚོགས་པ་མེད་
པར་བྱུང་བོ། །

མོ་ན་འདྲིར་ཡུལ་དང་དམིགས་པ་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དབང་པོ་ལྗེ་
 ཡུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡུལ་ཡིན་ལ། གང་ཞིག་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གིས་འདྲིན་
 པ་དེ་ནི་དམིགས་པ་དང་ཡུལ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཅོ། །འདྲིར་འགྲེལ་པ་ལས་ཡུལ་ཐོགས་
 གི་སྐབས་སུ་གང་གས་པ་ལས་གསུངས་པའི་མིག་ལ་རྩ་དང་སྐྱམ་ལ་ཐོགས་མི་
 ཐོགས་ཀྱི་སྲ་བཞི་དང་། མཚན་མོ་དང་ཉིན་པར་ཐོགས་མི་ཐོགས་ཀྱི་སྲ་བཞི་དང་།
 གཞན་ཡང་ཡུལ་དང་སྐྱབ་ཐོགས་ཀྱི་སྲ་བཞི་དང་། ཡུལ་དང་དམིགས་ཐོགས་ཀྱི་སྲ་
 གཉིས་ཀྱང་བཤད་དོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་སློབ་ཁྲོམ་བརྟན་པས་ཀྱང་བསྟན་དུ་
 ཡོད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་ནི་མིག་གི་དབང་པོའི་ཡུལ་ལོ། །བསྟན་དུ་མེད་ལ་
 ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་ལྟ་དང་སྐྱ་དང་བྱི་དང་རོ་དང་རེག་གུ་
 བཞིའོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

ཡང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ངོ་པོར་ལྷུང་བསྟན་དུ་
 མེད་པའི་ཕྱིར་གཅིག་ཏུ་ལྷུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ནི་བརྒྱད་དེ། གང་ཞེ་ན། ཐོགས་བཅས་
 སུ་བཤད་པའི་གཟུགས་ཅན་བརྩ་པོ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ཉིད་ལས་གཟུགས་
 དང་སྐྱ་གཉིས་ནི་དགེ་མི་དགེར་ཡང་འགྱུར་བས་དེ་གཉིས། མ་གཏོགས་པ་དབང་པོ་ལྟ་དང་བྱི་རོ་
 རེག་གུ་རྣམས་སོ། །གཟུགས་སྐྱ་མ་གཏོགས་པ་ནི་དེ་དག་དགེ་མི་དགེར་ཡང་འགྱུར་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྣམ་པར་སློན་པའི་ཕྱིར་ལྷུང་བསྟན་དུ་མེད་པ་ནི་ལྷུང་མ་
 བསྟན་ཡིན་ཅོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། ཟག་མེད་འདུས་བྱས་ཀྱང་དེར་ཐལ་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྱེ་བཤད་ལས་ཀྱང་། དགེ་བ་
 དང་མི་དགེ་བའི་དངོས་པོར་ལྷུང་བསྟན་དུ་མེད་པས་ལྷུང་དུ་མ་བསྟན་པའོ་ཞེས་

བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་དེའི་མཚན་ཉིད་རྒྱང་དོར་དུ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 འཆད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། མིག་གསལ་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱང་བྱ་དང། འདོད་པའི་ལྷ་
 བ་དང་པོ་གཉིས་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་དང། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཉོན་
 མོངས་པ་རྣམས་དོར་བྱ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའམ། ཡང་ན་དེ་དག་ལུང་མ་བསྟན་མ་
 ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁམས་གཞན་བཅུ་སོ་དག་ནི་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་
 བསྟན་ནས་པ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་གཟུགས་སྐྱ་ནི་ལུས་དག་གི་རིག་བྱེད་ཀྱིས་
 བསྐྱུས་པ་སེམས་དགེ་མི་དགེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བས་ཀྱན་སློང་གིས་དགེ་མི་དགེ་
 དང། སེམས་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བ་དང། རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་ཀྱང། རིག་
 བྱེད་ཀྱིས་མ་བསྐྱུས་པ་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྐྱུས་པ་ཐམས་ཅད། བྱི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་
 རོ། །སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་ནི་གྲོགས་མ་ཆགས་པ་དང། ཆགས་པ་ལ་སོགས་པ་
 དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པས་དགེ་མི་དགེ་དང་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །ཚོས་ཀྱི་
 ཁམས་ནི་ཁ་ཅིག་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དགེ་བ་དང། ཁ་ཅིག་མཚུངས་ལྡན་ཀྱིས་དགེ་བ་
 དང། ཁ་ཅིག་ཀྱན་སློང་གིས་དགེ་བ་དང། ཁ་ཅིག་དོན་དམ་པར་དགེ་བའང་ཡོད་
 དོ། །དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་^{༡༩} རོ་བོ་དང་བཅས་པའང་དགེ་བའོ། །མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་
 པའང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དགེ་མི་དགེའི་མཚན་ཉིད་ནི་རིམ་པ་ལྟར་དམ་པས་བསྐྲུགས་ཤིང་གཞོན་མེད་ཀྱི་
 འབྲས་བུ་སྦྱེད་པ་དང། དེ་ལས་བསྐྲོག་པའོ། །ཁ་ཅིག་ །དགེ་བའི་མཚན་ཉིད་ལུན་དུ་
 བདེ་བ་དང་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་འོང་བ་སྦྱེད་པའོ། །ཞེས་འཆད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། བསམ་

༡༩ ཟེབ་

གཏན་བཞི་པ་ཡན་ཚད་ཀྱི་ཚོར་བ་སྐྱེད་བྱེད་དགེ་བ་མ་ཡིན་པར་འགྲུར་བའི་སྲིར་
རོ། །གལ་ཏེ་བཏང་སྐྱོམས་ཀྱང་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་འོང་ཡིད་
དུ་མི་འོང་དང། །ཞེས་ཡིད་དུ་འོང་བཞི་བདེ་བ་ལ་བཤད་པའི་སྲིར་རོ། །

ཡང་ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་ལས་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་གཏོགས་པ་སྟེ་མ་ཐལ་གཞི་
བཙོ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་དོ། །དེའི་སྲིད་པས་བདག་གིར་བྱས་པའི་སྲིར་རོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་
ན་ནི་བཅུ་བཞི་ལོ། །གང་ཞེ་ན། རྗེ་དང་རོ་དང་སྣའི་རྣམ་ཤེས་དང་སྣའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
ཁམས་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་རོ་གཉིས་ནི་གཟུགས་ཁམས་ན་མེད་དེ། དེ་དག་
ནི་ཁམ་གྱི་ཟས་ཡིན་ལ་བསྐྱམ་པ་དང་སྤང་བ་ལས་གཞན་པའི་དེ་རོ་ལ་འོངས་སྐྱོད་པ་མེད་ལ་དེས་ན་དེ་
ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དག་དེར་སྐྱེ་བའི་སྲིར་རོ། །འོ་ན་ནི་རེག་བྱའང་མེད་
པར་འགྲུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་ནི་ཁམ་གྱི་ཟས་དང་ཟས་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཡོད་པས་ཁམ་
ཟས་སུ་གྲུར་བའི་རེག་བྱ་མེད་ཀྱང་དབང་པོ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྱུང་བ་
དང། ཁང་པ་ལ་སོགས་པའི་གཞི་དང། གོས་ཀྱི་རེག་བྱ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པའི་སྲིར་རོ། །དེ་རོ་
ལ་ནི་ཁམ་ཟས་མ་ཡིན་པ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ཡོད་དུ་རྒྱག་ཀྱང་གཟུགས་ཁམས་ན་
དགོས་པ་མེད་པའི་སྲིར་རོ། །དེའི་སྲིར་སྣ་སྣའི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀྱང་མེད་དེ། དེ་དག་
གི་ཡུལ་མེད་པའི་སྲིར་དང། གཟུགས་སྐྱེ་འདོད་པ་ན་ཡོད་པ་དག་ཀྱང་དེ་པའི་དབང་
པོས་འཇིན་མོད་ཀྱི། རྗེ་ལ་སོགས་པ་ནི་སྤང་ནས་འཇིན་པའི་སྲིར་འདོད་པ་ན་ཡོད་
པའང་དེའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་སྲིར་རོ། །ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་རྣམས་ཟེར་རོ། །

གལ་ཏེ་དགོས་པ་མེད་པས་མི་འབྱུང་ན་སྣ་སྣའི་དབང་པོ་དག་ཀྱང་མེད་པར་
འགྲུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་དགོང་པ་དང་བཅས་ཏེ། ལུས་མཛེས་པར་བྱ་བའི་སྲིར་རོ། །མཛེས་པ་

ནི་དབང་རྟེན་གྱིས་བྱ་བར་བྱས་ཤིང་། དབང་པོ་རྟེན་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དགོས་པ་ཀྱང་
རྒྱ་མེད་ན་མི་འབྱུང་ལ། དགོས་པའི་དབང་གིས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་གྱི། དབང་པོའི་རྒྱ་ཡང་དེ་ལ་
མེད་པས་ལས་བསགས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡོད་པས་རྒྱ་མེད་མ་ཡིན་པས་རྒྱའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དང་། གང་ཞིག་ལུལ་ལ་མེད་པ་དང་བྲལ་བ་དེ་ནི་ལུལ་ཅན་དབང་པོ་ལས་ཀྱང་
མེད་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་མེད་པས་མི་འབྱུང་བར་རིགས་སོ་ཞེས་སྟོབ་
དཔོན་སྟོན་བརྗོད་པར་བྱེད་དོ། །

བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བའི་དབང་པོ་མེད་པའི་རྟེན་མི་སྲིད་ལ། སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱང་
དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ལ་མེད་པ་དང་བཅས་པས་ལས་གསོག་པའི་ཕྱིར་
དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་། གཟུགས་ན་སྟོད་པའི་དབང་ཏུ་མཚན་ནས་དབང་པོ་རྣམས་མ་
ཚང་བ་མེད་ཅིང་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། །དེར་དབང་པོ་གང་
དག་སྲིད་པ་དེ་དག་མ་ཚང་བ་མེད་པ་ལ་དགོངས་གྱི། གཞན་ཏུ་ན་མོ་མོའི་དབང་པོ་འདོད་པར་ཐལ་ལོ། །

དེས་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་མིག་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་རྒྱག་ལ་མེད་པ་ཀུན་ཏུ་སྟོད་ཀྱི་ལུལ་དམིགས་
པའི་སྟོན་མ་ཡིན་པས་ལུལ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ཡང་དབང་པོ་ལ་བྲལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྒྱ་ཡོད་པས་སྐྱ་དང་
སྐྱའི་དབང་པོ་ཡོད་དོ། །མོ་མོའི་དབང་པོའི་རྒྱ་ནི་ལུལ་ལ་རེག་པའི་སྟོན་མ་མེད་པ་ཀུན་ཏུ་སྟོད་པས་ལུལ་གྱི་སྟོན་མ་
མེད་པ་སྟོད་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་འདོད་ཆགས་ནི་བྲལ་བས་དེ་མེད་ལ་གང་མ་བྲལ་དེ་དག་མ་སྐྱངས། པའི་ཕྱིར་སྐྱ་
སྐྱའི་དབང་པོ་ནི་ཡོད་དོ་ཞེས་འདོད་དོ། །གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་གཏོགས་པ་
ནི་ཡིད་དང་ཚོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་གསུམ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་
ལས་འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་དག་དེར་སྐྱེ་བས་དེ་ན་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བརྩ་མེད་
ཅིང་དེ་དག་མེད་པས་དེ་དག་གི་རྟེན་པ་དང་དམིགས་པའི། འབྲས་བུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་

ལྷའང་མེད་པའི་སྲིར་རྟོ། །

ཡང་ཁམས་བཙུན་བརྒྱུད་ལས་གང་དག་བཞད་མ་ཐག་བ་ཡིད་དང་ཚོས་དང་
ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་གྱི་ཁམས་དེ་གསུམ་ལ་ནི་ཐག་བ་དང་བཅས་བ་དང་ཐག་བ་མེད་
བ་དག་གྲང་ཡོད་དེ། ལམ་གྱི་བདེན་པར་གཏོགས་པའི་དེ་གསུམ་དང་འདྲུས་མ་བྱས་
ནི་ཐག་མེད་ཡིན་ལ། གཞན་ནི་ཐག་བཅས་ཡིན་པའི་སྲིར་རྟོ། ། །ལྷག་མ་གཟུགས་ཅན་
གྱི་ཁམས་བུམ་དང་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་རྣམ་ཤེས་གྱི་ཁམས་ལྷ་སྟེ་བཙུན་པོ་རྣམས་
ནི་གཅིག་ཏུ་ཐག་བ་དང་བཅས་བ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་སྣང་ཡིན་པའི་སྲིར་དང་། ཐག་བ་
རྣམས་རྒྱས་པར་འགྲུང་རྟོ། ། དཔེས་སྟོན་བ་རྣམས་ནི་དག་བཙུན་པའི་གཟུགས་གྱི་
ལྷའང་པོ་དང་སྟོན་གྱི་འཛིག་ཉེན་ནི་ཐག་བའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་བ་དང་ཐག་བའི་ཉེན་མ་
ཡིན་པས་ཐག་བཅས་ཐག་མེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་འདོད་བའི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
དག་རྣམས་པར་གཙོད་པའི་འགའ་བ་ཡིན་པས་ལྷའང་པོ་གསུམ་བ་མི་སྲིད་པའི་སྲིར་
རྟོ། ། གཞན་བརྒྱུད་པའི་བསམ་གཏུན་གྱི་ཡན་ལག་འཆད་པའི་སྐབས་ལས་ནི་དཔེས་
སྟོན་པས་ལྷས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་བ་བྱང་ཚུབ་གྱི་ཡན་ལག་གིས་བསྐྱུས་པའི་རེག་བྱ་
དང་ལུས་གྱི་རྣམ་ཤེས་གྲང་ཐག་མེད་ཏུ་འདོད་པར་བཞད་དོ། །

གཉིས་བ་རྟོག་བཅས་དཔྱོད་བཅས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་ནི།
ཡང་ཁམས་བཙུན་བརྒྱུད་ལས་གཅིག་ཏུ་རྟོག་བ་དང་བཅས་ཤིང་དཔྱོད་བ་དང་
བཅས་བ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ལྷ་པོ་ཡིན་ཏེ། ཁ་སྲིར་
བལྟས་ཤིང་རྟོག་དཔྱོད་གྱི་སེམས་བསྐྱུས་བ་རྣམ་ཤེས་ཡིན་ལ། རྩིང་ཞིབ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་
པའི་སྲིར་རྟོ། ། དེས་ན་འདི་ལ་འབྲེལ་རྣམ་གཙོད་ཡིན་པས་འཆད་པ་ན་འདི་སྐད་བྱ། རྣམ་

བར་ཤེས་པའི་ཁམས་ལྗེ་ཤོ། རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་བཅས་ཁོ་ན། །ཞེས་གདོན་པར་བྱ།
 ལྷོ། རྟོག་ལྟེང་དག་གིས་ནི་ཞེས་བྱ་བའི་སྣ་ནི་རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་ངེས་པ་གཟུང་བ་ཡིན་
 བོ་ཞེས་བཤད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཐ་མ་ཡིད་དང་ཚོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་ནི་
 རྟོག་པ་དང་བཅས་ཤིང་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པ་དང་རྟོག་པ་མེད་ལ་དཔྱོད་པ་ཅམ་
 དང་། རྟོག་པ་ཡང་མེད་དཔྱོད་པ་ཡང་མེད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་འདོད་
 བ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཅམ་པོ་ན་ཡོད་པའི་ཡིད་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
 ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དང་། རྟོག་དཔྱོད་ལས་གཞན་པའི་ཚོས་ཀྱི་ཁམས་སེམས་ལས་བྱུང་
 བ་རྣམས་ནི་རྟོག་པ་དང་བཅས་ཤིང་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་དང་
 མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་བྱུང་བར་ཅན་ན་ཡོད་པའི་དཔྱོད་པ་ལས་
 གཞན་པའི་ཡིད་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་དང་། འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་
 གཞི་བསམ་གཏན་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་དབང་ཤེས་གསུམ་ནི་རྟོག་མེད་དཔྱོད་ཅམ་མོ། །ཡང་ན་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཀྱང་དང་
 པོའི་དངོས་གཞི་ཅམ་པོ་སའི་སས་བསྐྱུས་སོ་ཞེས་འདོད་དོ། །དངོས་གཞི་ཅམ་པོ་ན་ཡོད་པའི་རྟོག་པ་ནི་
 རྟོག་པ་མེད་ཅིང་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་ན་རྟོག་པ་ལ་རྟོག་པ་གཉིས་པ་མེད་ཅིང་
 རོགས་སུ་དཔྱོད་པ་ངེས་པར་ལྡན་ལ་བྱུང་བར་ཅན་རྟོག་པ་སྤངས་ཤིང་དཔྱོད་པ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །རྟོག་པ་
 སྤངས་ཤིང་དཔྱོད་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སྤྱིར་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི། རྟོག་པ་ལ་
 རྟོག་པ་གཉིས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཡིད་ལ་
 སོགས་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་བྱུང་བར་ཅན་ན་ཡོད་པའི་དཔྱོད་
 པ་དང་། སེམས་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་ཀྱི་ཁམས་སེམས་ཅད་ནི་རྟོག་པ་ཡང་

མེད་དཔྱོད་པ་ཡང་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་རྟོག་དཔྱོད་
སྤངས་པའི་ས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། དཔྱོད་པ་ལ་དཔྱོད་པ་གཉིས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་
དང་། མཚུངས་ལྡན་པ་ཡིན་པ་དག་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཀ་དང་མི་ལྡན་པའི་སྤྱིར་
རོ། །དེའི་སྤྱིར་རྟོག་དཔྱོད་དང་བཅས་པའི་ས་ན་ཚོས་བཞི་ཡོད་དོ། །

འོ་ན་ནི་དཔྱོད་པ་མེད་ལ་རྟོག་པ་ཅམ་ཡང་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔྱོད་པ་
ཐམས་ཅད་ལ་འདྲ་དཔྱོད་པ་གཉིས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་མན་
ཆད་ཀྱི་དཔྱོད་པ་ནི་རྟོག་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་དེ་ལྟ་
ཡིན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་མདོ་ལས་རྟོག་བཅས་དཔྱོད་བཅས་ལ་སོགས་པ་ས་གསུམ་
དང་། ཉིང་འཛིན་གསུམ་གསུངས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་མཛད་ནས། ཐ་མ་
གསུམ་ནི་རྣམ་གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷག་མ་མིག་ལ་སོགས་པ་
གཟུགས་ཅན་བཅུ་པོ་རྣམས་ནི་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཀ་སྤངས་པ་ཡིན་པས་གཅིག་ཏུ་
རྟོག་པ་ཡང་མེད་དཔྱོད་པ་ཡང་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ་མཚུངས་ལྡན་མིན་
པའི་སྤྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ལྡ་པོ་དག་རྟོག་དཔྱོད་དང་བཅས་པ་
ཡིན་ན། མདོ་ལས། དག་སློང་དག་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པས་སྡོན་པོ་
ཤེས་ཀྱི་སྡོན་པོ་འོ་སྣམ་དུ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྟོག་བྲལ་དུ་བཤད་པ་དང་རྟོག་མེད་ཀྱི་ལུས་
དག་གིས་ལས་མི་སློང་བར་བཤད་པ་དང་། འགལ་ལོ་ཞེ་ན། རྟོག་པ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། རོ་མོ་
ཉིད་ཀྱི་རྟོག་པ་དང་ངེས་པའི་རྟོག་པ་དང་རྗེས་སུ་འཇམ་པའི་རྟོག་པའོ། །དེ་ལ་དབང་
པོའི་རྣམ་ཤེས་རྣམས་ནི་ངེས་པར་རྟོག་པ་དང་རྗེས་སུ་འཇམ་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་

རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བར་བཤད་པ་
ནི་མ་ཡིན་ལོ། །

འོ་ན་རྟོག་པ་དེ་དག་གང་ཞེ་ན། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྟོག་པ་ནི་སེམས་བྱུང་གི་ནང་དུ་
འཆད་པར་འགྲུང་ལ། དེས་པར་རྟོག་པ་དང་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་རྟོག་པ་དེ་དག་ནི་རིམ་
བ་བཞིན་དུ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་ལུལ་ལ་རྣམ་
པར་གཤེད་བ་དང་། ཡིད་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་མིང་ལ་མ་
ལྟོས་པར་དོན་བྲན་པ་མཉམ་པར་བཞག་མ་བཞག་ཐམས་ཅད་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་
པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་རྣམ་པར་གཤེད་བ་ནི་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་
པ་མཉམ་གཞག་མིན། པའི་ཐོས་པ་དང་བསམས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པའོ། །

གསུམ་པ་དམིགས་བཅས་ལ་སོགས་པ་ལྟེན།

ཡང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་གཅིག་ཏུ་དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཁམས་
ནི་ལུལ་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་ཡིན་
ལོ། །ཚོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་བྱེད་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་དམིགས་པ་དང་བཅས་
པ་ཡིན་ལོ། །ཁམས་ལྷག་མ་བྱེད་དང་བཅུ་གཅིག་ནི་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པས་
དམིགས་པ་མེད་པར་གྲུབ་ལོ། །ཁམས་དེ་དག་ལས་གཅིག་ཏུ་སེམས་ཀྱིས་མ་ཟིན་པ་
ནི་དགུ་ཡིན་ལོ། །གང་ཞེ་ན། གང་དག་དམིགས་བཅས་སུ་བཤད་པ་བྱེད་དང་བརྒྱད་
དང་ཚོས་ཁམས་ཀྱི་བྱེད་དང་བཅས་པ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་རྣམས་དང་སྐྱའོ། །དེ་ལ་བརྒྱད་
པོ་ནི་³⁰ གཟུགས་ཅན་མེན་པས་དབང་པོ་ལྗེ་ཚོགས་པས་མ་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་དང་སྐྱེས་ནི་རེག་བྱ་འཛིན་པ་མི་

30 ཅ

སྐྱེད་པས་སོ། །

ཁམས་ལྟག་མ་མིག་ལ་སོགས་པ་ལྟ་དང་གཟུགས་དང་རྗེ་དང་རོ་དང་རེག་
 བྱ་ཞེས་བྱ་བ་གཞན་དགུ་པོ་རྣམས་ནི་ཟེན་པ་དང་མ་ཟེན་པ་རྣམས་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་
 འོ། །དེ་ལ་དབང་པོ་ལྟ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ནི་མ་ཟེན་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བ་
 དག་ཟེན་པ་དག་ཡིན་འོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བཞི་ནི་ད་ལྟར་བྱུང་བ་དབང་པོའི་
 ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པ་དག་ནི་ཟེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ལས་གཞན་པ་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་
 པ་ད་ལྟར་བ་ཡིན་"ཡང་"³⁹ ཅེས་པ་གཏོགས་པའི་སྐྱེད་དང་བ་སྐྱེད་པའི་མོ་དང་སོ་
 དང་བཤད་གཅི་དང་མཆིལ་མ་དང་སྐྱབས་དང་ཁྲག་ལ་སོགས་པ་དང་། རྒྱུད་ཀྱིས་མ་
 བསྐྱུས་པའི་གཟུགས་སོགས་བཞི་པོ་རྣམས་ཀྱང་མ་ཟེན་པའོ། །འདིར་ཟེན་པའི་དོན་
 ནི་དབང་པོ་ལ་པན་གཏོད་བྱས་པའི་དབང་གིས་ཚོར་བ་བདེ་སྐྱབས་སྐྱེ་བའི་སྐྱེར་
 སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱིས་རྟེན་གྱི་དངོས་པོར་ཉེ་བར་གཟུང་བ་སྟེ་འདིག་
 རྟེན་ན་སེམས་དང་བཅས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེར་སྐྱོབ་
 དཔོན་གང་སྟེ་ལ་གྱིས་ཀྱང་ཟེན་པ་ནི་ལྷས་སུ་གཏོགས་པ་རྣམས་ཉེ། བན་ཚུན་མཐུན་
 བར་བྱེད་པའི་སྐྱེར་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དག་གིས་རྟེན་གྱིས་དངོས་པོར་
 ཉེ་བར་གཟུང་བའི་སྐྱེར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

འདིར་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྟ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་མ་ཟེན་པ་ཡིན་
 འོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱེ་བྲག་སྐྱེ་བས་ཀྱུན་བཏགས་པ་ཡིན་ཉེ། འདས་མ་འོངས་ནི་
 འགགས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོར་མེད་པའི་སྐྱེར་དང་། དངོས་པོ་མེད་

39 ལྟར་

བའང་དབང་པོར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཀུན་ལས་བརྟུན་དང་། ལུང་པོ་ལྔ་
བ་ལས་ཀྱང་མིག་སོགས་ལྔ་ཟེན་པ་ཁོ་ནར་བཤད་ཅིང་། བྱེ་བཤད་ལས་ཀྱང་།
གཞན་ལས་འདི་དག་གཉིས་སྟུ་མ་བསྟན་ཉམ་ཞེ་ན། བསྟན་མོད་ཀྱི་དེ་ལ་ཡང་འདས་
བ་དང་མ་འོངས་པ་ནི་ཟེན་པ་མ་ཡིན་པ་མ་བརྗོད་དེ། དེ་ནི་མེད་པ་ཉིད་དོ། །མེད་པ་
ནི་ཟེན་པ་འཇམ་ཟེན་པ་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་དུ་མི་རུང་རོ། །ད་ལྟར་བཞི་རང་ཡོད་པར་
གནས་པ་དང་། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཟེན་པ་ཉིད་དེ། མིག་ལ་
སོགས་པ་ནི་མ་ཟེན་པ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དབང་པོ་དག་ནི་གཅིག་
ཏུ་ཟེན་པ་ཡིན་པས་ན་མ་ཟེན་པ་དགུ་དང་ཟེན་པ་ལྔ་དང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་བཞི་
ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ཉིད་རིགས་པར་མངོན་ནོ། །

ཡང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་རེག་བྱའི་ཁམས་ནི་འབྲུང་བ་དང་འབྲུང་བ་
ལས་གྲུར་བ་རྣམས་ཀ་ཡིན་ཏེ་ས་ལ་སོགས་བཞི་འབྲུང་བ་དང་། འཇམ་པ་ལ་
སོགས་པ་བདུན་འབྲུང་བ་ལས་གྲུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷག་མ་མིག་ལ་སོགས་
བ་གཞུགས་ཅན་དགུ་པོ་ནི་འབྲུང་བ་ལས་གྲུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཚོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་
ཚོྱགས་གཅིག་རྣམས་པར་རེག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཞུགས་ཀྱང་འབྲུང་བ་ལས་གྲུར་བ་
ཡིན་ཏེ། འབྲུང་བ་ཆེ་རྣམས་རྒྱར་བྱས་པ། །དེ་ནི་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་བརྗོད། །ཅེས་
རེག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་བྲས་བུའི་གཞུགས་སྟུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷག་མ་སེམས་
ཀྱི་ཁམས་བདུན་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་མ་གཏོགས་པའི་ཚོས་ཀྱི་ཁམས་ནི་འབྲུང་
བ་དང་འབྲུང་གྲུར་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་ཉེ་གཞུགས་ཅན་མིན་གོ། །

འདིར་བཙུན་པ་སངས་རྒྱས་ལྷ་སྐྱེ་མཆེད་གཞུགས་ཅན་དུ་བརྟུང་བ་

ཅམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས་འབྱུང་བ་རྣམས་ནི་བཞི་
 ཉིད་དུ་གསུངས་པའི་སྲིར་དང། དེ་དག་ཀྱང་སྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་
 གསུངས་པའི་སྲིར་དང། སྲ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་རེག་བྱ་ཡིན་པའི་སྲིར་དང།
 མིག་ལ་སོགས་པས་སྲ་བ་བ་ལ་སོགས་པ་མི་འཛིན་ཅིང་ལུས་ཀྱི་དབང་པོས་ཀྱང་ཁ་
 དོག་ལ་སོགས་པ་མི་འཛིན་པའི་སྲིར་དང། མདོ་ལས། དག་སློང་རེག་བྱ་ནི་ཕྱི་སྐྱེ་མཆེད་
 ཡིན་ཏེ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་དང་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པའོ། །ཞེས་བ་དང། མིག་ནི་ནང་གི་
 སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ་གཟུགས་དང་བ་
 གཟུགས་ཅན་བསྟན་དུ་མེད་ལ་སོགས་པ་དང་བཅས་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་
 གསུངས་པའི་སྲིར་རོ། །

འོ་ན་མདོ་ལས། གང་མིག་གི་ཤའི་གོང་བུ་ལ་སྲ་བ་མཁའ་བར་གྱུར་བ་གང་
 ཡིན་པ། ཞེས་མིག་དང་ས་ཁམས་གཅིག་གྱ། གསུངས་པའི་དོན་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་
 དབང་པོ་དང་ཚོགས་པའི་དབང་ཉེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་
 སྲིར་དང། དག་སློང་མི་འདི་ནི་ཁམས་རྒྱག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁམས་རྒྱག་ལས་མེད་པ་སྐད་དུ་
 བསྟན། བའང་སེམས་ཅན་གྱི་རྣམས་ཀྱི་གཞི་བསྟན་པའི་སྲིར་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་དེ་
 ཅམ་ཁོ་ན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྲིར་དང།
 རྣམ་ཤེས་ཉིད་སེམས་ལས་བྱུང་བའང་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། འདུ་ཤེས་དང་སེམས་
 པའི་ཚོས་འདི་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་སེམས་ལ་བརྟེན་པའོ་ཞེས་བ་དང། སེམས་
 འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་སྲིར་རོ། །ཡང་ཁམས་བཙེ་
 བརྒྱད་ལས་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་གཟུགས་ཅན་བུམ་ནི་རྩལ་སྟན་འདུས་པའི་སྲིར།

གཅིག་ཏུ་རྩལ་ཐུན་བསགས་པའོ། །

ལྷག་མ་བརྒྱད་ནི་བསགས་པ་མ་ཡིན་པའོ། །ཡང་ཁམས་དེ་དག་ལས་གཙོང་
བར་བྱེད་པ་ལྷ་རེ་ལྷ་བྱ་དང་། བཅད་བར་བྱ་བ་ཤིང་ལ་སོགས་པ་ལྷ་བྱ་ཉིད་ནི་
གཟུགས་ཇི་རོ་རེག་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་སྤྱི་རོལ་གྱི་ཁམས་བཞི་པོ་དེ་དག་ཉིད་ཡིན་གྱི་
དབང་པོ་རྣམས་ནི་བཅད་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འདུས་པའི་རྒྱན་འབྲེལ་བར་
འབྲུང་བ་དུམ་བུར་བྱེད་པ་ལ་བརྗོད་པ་ན་དབང་པོ་རྣམས་ནི་འབྲེལ་བའི་རྒྱན་གཉིས་
སྤྱ་བྱར་མེད་དེ། ལུས་ལ་སོགས་པ་བཅད་པའི་ཡན་ལག་ལ་དབང་པོ་མེད་པས་དབང་པོ་
གཉིས་སྤྱ་བྱར་བའི་སྤྱིར་རོ། །ཡོད་ན་དེས་ཡུང་དེ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །

འོ་ན་སྣ་ལ་སོགས་པའི་ཅེ་མོ་བཅད་པ་འབྱར་བ་ན་དེ་དག་གིས་རེག་བྱ་
འཛིན་པར་རི་ལྷར་འགྱུར་ཞེ་ན། བཅད་པའི་སྣའི་ཅེ་མོ་ལ་སོགས་པས་ནི་རེག་བྱ་མི་
འཛིན་གྱི་དེ་དག་འབྱར་བ་ན་འཛིན་པ་ནི་དབང་པོ་ཅན་གྱི་ལུས་དང་འབྲེལ་བས་
རྒྱས་བྱུང་གི་དབང་པོ་སྣར་སྐྱེས་པས་ཡིན་ནོ། །མིད་བྱ་ལ་སོགས་པའི་མཇུག་མ་
བཅད་པ་འགྲུལ་བའང་རྒྱང་གིས་ཡིན་གྱི་དབང་པོ་དང་སེམས་པས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
རྒྱད་གཉིས་སྤྱ་ཐལ་བའི་སྤྱིར་རོ། །དབང་པོ་རྣམས་ནི་གཙོང་བར་བྱེད་པའང་མ་ཡིན་
ཏེ། འོད་ལྷར་དང་བའི་སྤྱིར་རོ། །

སྤྱི་རྒྱན་མེད་པའི་སྤྱིར་དང་། ཚོས་གྱི་ཁམས་དང་སེམས་གྱི་ཁམས་བདུན་ནི་
ལུས་མེད་བས་འདུས་པར་མི་གནས་པའི་སྤྱིར་གཙོང་བར་བྱེད་པ་དང་བཅད་བར་བྱ་
བ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ནོ། །རི་ལྷར་སྤྱི་རོལ་གྱི་ཁམས་བཞི་པོ་དག་གཙོང་བྱེད་དང་བཅད་
བྱ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་མེས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་དང་སྣང་གིས་འཇུག་པར་བྱེད་པའང་

བཞི་པོ་དེ་དག་ཉིད་དོ། །སྲེག་པར་བྱེད་པ་མེ་དང་གཞལ་པར་བྱ་བ་མར་ལ་སོགས་པ་
ལ་ནི་མི་མ་ཐུན་པར་སྐྱེད། །རི་རྒྱར་སྐྱེ་ཞེ་ན། །ཁ་ཅིག་ན་དེ་སྲེག་པར་བྱེད་པ་ནི་མེ་ཁོ་ན་
ཡིན་པས་དེག་བྱ་དང། །གཞལ་པར་བྱ་བ་ནི་སྐྱེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་གཉིས་ཀའང་དེག་
བྱ་ཁོ་ན་ཡིན་ལོ། །ཞེས་ཟེར་ལ། །ཁ་ཅིག་ན་དེ། །དེག་བྱ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་གྱི་ལོན་གྱང་སྲི་
རོལ་གྱི་ཁམས་བཞི་པོ་དེ་དག་ཉིད་ལུས་པ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་ཟེར་དོ། །

བཞི་པ་བྱུང་བ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི།

ཡང་ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་ལས་རྣམ་པར་སྐྱེན་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་རྒྱས་པ་
ལས་བྱུང་བ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་ནང་གི་ཁམས་ལྟ་ཡིན་ཏེ། མི་དགེ་བ་དང་དགེ་བ་
ཟག་བཙས་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྲིད་དང། རྒྱས་པའི་རྒྱ་དག་གིས་རྒྱས་པར་བྱས་པའི་
སྲིད་དོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་སྐྱེན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བས་ན་རྣམ་པར་སྐྱེན་པ་ལས་བྱུང་
ཞེས་རྒྱ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཚིག་མི་མངོན་པར་བྱས་པ་སྟེ་དཔེར་ན་བ་ལང་དང་ལྟན་
པའི་ཤིང་རྟ་ལ་བ་ལང་གི་ཤིང་རྟ་ཞེས་བྱ་བ་བཞིན་ལོ། །དེ་ཡང་ལས་ལུས་པ་མ་ཐུ་
ལྟན་ཏུ་སྐྱེན་པ་ནི་རྣམ་པར་སྐྱེན་པ་སྟེ། དེ་ལས་བྱུང་པའི་སྲིད་རྣམ་པར་སྐྱེན་པ་ལས་
བྱུང་བ་ཞེས་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱུའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་འཇམས། ཡང་ན་རྣམ་སྐྱེན་གྱི་རྒྱ་ལ་
འབྲས་བུ་རྣམ་སྐྱེན་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་དེ་ལས་བྱུང་པའི་སྲིད་རྣམ་པར་སྐྱེན་
པ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ་ལོ་མ་ལ་ཚོད་མ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ལོ། །

དེ་ལ་རྒྱས་པའི་རྒྱ་ནི་བཞི་སྟེ། ཟས་དང། བསྐྱེལ་མཉེ་དང་ཤིས་སྲིས་ལ་སོགས་
པ་ལེགས་པར་བྱ་བ་དང། གཉིད་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་ཉིད་དོ། །ཁ་ཅིག་ནི་ཚངས་པར་
སྐྱོད་པ་དང་ལྟ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་མོད་གྱི་དེ་ནི་མི་གཞོན་པ་ཙམ་ཏུ་ཟད་གྱི་རྒྱས་པར་

བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཕྱེ་བཀའ་ལྷན་གྱི་སྒྲིབ་དཔོན་འཆད་དོ། །དེ་དག་ལས་བྱུང་
 པའི་ཕྱིར་རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བའོ། །རྒྱས་པའི་རྒྱུ་དེ་ནི་རྣམ་སྐྱེན་གྱི་རྒྱུ་དེ་དབང་གོ། །ལ་
 ཕྱིར་བཞེན་དུ་བསྐྱོར་ཏེ་གནས་པས་ཀྱུན་དུ་སྐྱུང་དོ། །སྐྱེ་བས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱས་པས་རྣམ་སྐྱེན་
 དབང་གོ་ལ་ཡང་ཐན་འདོགས་པས་སོ། །གཤམ་ཏེ་ནང་གི་ལྷ་ལ་རྒྱ་མ་ཐུན་ལས་བྱུང་བ་ཡོད་ན་
 བྱུང་བ་གཉིས་ཁོ་ནར་མི་འཐད་ལ། མེད་ན་ཐ་མ་གསུམ། རྣམ་ཅིག་མ་སྟེ། ཞེས་པའི་
 འབྲེལ་པར་སྐྱེག་བསྐྱེལ་ལ་ཚོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་ཅིག་དང་པོ་མ་
 གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་གཞན་ནི་རྒྱ་མ་ཐུན་པ་ལས་མ་བྱུང་བ་འགའ་ཡང་མེད་དོ་
 ཞེས་བཤད་པ་དང་འགའ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་ལ་རང་རང་གི་རིགས་འབྲས་སྐྱ་མ་ལས་
 ཕྱི་མ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མ་ཐུན་ཡོད་པས་སྐྱོན་ཕྱི་མ་མེད་ལ་གཉིས་ལས་མ་གཏོགས་
 པའི་རྒྱ་མ་ཐུན་ལས་བྱུང་བ་གསུམ་པ་མེད་པས་སྐྱོན་དང་པོ་ལས་གྲོལ་ལོ། །ཐ་དང་པ་
 ཡོད་ན་གི་བའི་རོ་ལ་ཡང་དབང་གོ་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱུན་དམིགས་པར་ཐལ་ཏེ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཐུན་
 དམིགས་པ་བཞེན་ནོ། །སྐྱིར་རྣམ་སྐྱེན་ཆད་ཀྱང་རྒྱས་བྱུང་གིས་གནས་པ་ཡོད་དེ་རོ་ལ་བཞེན། རྒྱས་བྱུང་མེད་ཀྱང་
 ཅིག་ཤོས་ཀྱི་གནས་པ་ཡོད་པ་དེ་དཔྱལ་བའི་ལུས་བཞེན་ནོ། །

སྐྱའི་ཁམས་ནི་རྣམ་སྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྐྱེན་གཟུགས་ཅན་ནི་ཆད་
 རྣམ་མཚམས་མི་སྐྱོར་ཞིང་། འདོད་པ་ཅེས་ཀྱིས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ལ། སྐྱ་ནི་ཆད་ནས་མཚམས་
 སྐྱོར་ཞིང་བརྗོད་པར། འདོད་པའི་དབང་གིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་གདགས་པའི་
 བསྟན་བཅོས་ལས། དེ་བཞེན་གསལ་གསལ་པའི་གསུང་སྐྱ་གདངས་ཀྱི་མཚན། །གང་
 གིས་འཕྲོ་བ་པར་འབྱུང་བ་མཉམ་པར་གྱིས། །ཚིག་རྒྱུ་དང་ནི་ཀྱམ་བ་རྣམ་སྐྱེད་ས་

བས། །དེ་བཞིན་གཤམས་པའི་མཚན་ནི་སྐོབ་བར་འགྱུར། །ཞེས། ལྷོན་པས་གསུངས།^{༡༧}
ནམ་སློན་ལས་སྐྱེས་པར་བཤད་པ་དང་།

ལུང་མཉམ་ཆེགས་ལས་ཆེད་ལྡན་གྱི་སྐྱེན་པ་བཟང་ལྡན་གྱི་ང་རོ་སྐྱེན་པའང་
སློན་སངས་རྒྱས་འཁོར་བ་འདི་ག་གི་མཚན་རྟེན་ལ་དེ་ལ་བྱ་བུ་ལ་བ་དང་ཁུ་བུ་ག་ཏུ་
སྐྱེས་པ་ན་སངས་རྒྱས་འོད་སྤང་ལ་སེམས་དང་པས་སྐད་སྐྱེན་པ་བྱང་སྟེ་བསྐོར་བ་
བྱས་པའི་ནམ་སློན་ལས་བྱང་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཉི་འོག་གེ་
བཤག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ནམས་ནི་ལས་དེ་དག་ལས་ནམ་སློན་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་འབྱུང་བ་དག་
འབྱུང་ལ། དེ་ལས་ནི་གསུང་ཚངས་པའི་སྐྱེད་བྱངས་ལྟར་སྐྱེན་པ་འབྱུང་བས་བརྒྱད་
བ་གསུམ་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་ལ། ཁ་ཆེ་བ་ནི་ལས་ལས་ནམ་སློན་ལས་
སྐྱེས་པའི་འབྱུང་བ་དང་། དེ་ལས་རྒྱས་བྱུང་དང་། དེ་ལས་རྒྱ་མ་ཐུན་ལས་བྱུང་བ་
དང་། དེ་ལས་གསུང་དབྱངས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་བརྒྱད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ།
གཉིས་ཀ་ལྟར་ནའང་དེ་དག་ལས་བརྒྱད་ནས་བྱུང་བས་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱི་དངོས་སུ་
ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འདོད་བ་ཙམ་གྱིས་མི་འབྱུང་བ་དང་། ཚད་ནས་མཚམས་མི་
སྐོར་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་ནམ་སློན་དུ་མི་འབྱུང་ན་ཚོར་བ་ལའང་མཚུངས་ཏེ་ལས་ལས་
འབྱུང་བ་དེ་ལས་ཚོར་བ་སྐྱེས་པས་སོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ་སྐྱེ་འདོད་དགུར་འབྱུང་བས་དང་ལུས་ཚོར་འགལ་ཞེག་མི་
འདོད་ཀྱང་འབྱུང་བས་ནམ་སློན་ཡིན་ལ་ད་ལྟར་གྱི་ཡུལ་གྱི་རྒྱེན་ལས་བྱུང་བ་ཁ་ཅིག་ནི་ནམ་སློན་ཡིན་ལོ། །དེའི་
ཕྱིར་སྐྱེ་བ་ལུས་རྒྱས་ན་སྐད་ཆེ་བས་རྒྱས་བྱུང་དང་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་ཡོད་པས། རྒྱ་མ་ཐུན་ལས་
བྱུང་བ་ནི་ཡོད་ཏོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་སོ། །རྒྱ་མ་ཐུན་ལས་བྱུང་བ་དང་། །ནམ་སློན་

ལས་སྐྱེས་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དང་ཚོས་ཀྱི་ཁམས་ཉེ་ཐོགས་པ་མེད་པ་
བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ཡིན་ཏེ། སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་དང་། རྣམ་སྤྲིན་
ཀྱི་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་དག་ཡོད་པའི་སྲིར་དང་། རྒྱས་བྱུང་ནི་མེད་དེ། བརྒྱད་པོ་དེ་དག་
བསལགས་པར་མི་གནས་པས་གཟུགས་ཅན་རྒྱས་པ་མེད་པའི་སྲིར་རོ། །ཁམས་ལྷག་
མ་གཞན་གཟུགས་ཀྱི་རོ་རེག་བྱ་རྣམ་བཞི་ནི་རྣམ་སྤྲིན་ལས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་
རྣམ་པ་གསུམ་ག་ཡོད་དེ། དབང་པོའི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པ་དག་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་ག་
དང་། ལྷོ་རོལ་ནི་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བས་གནས་སོ། །

ལྷ་པ་རྣམ་ཡོད་ལ་སོགས་པ་ལྷ་བཤད་པ་ནི།

ཡང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་གཅིག་ཏུ་རྟོག་ཅིང་བརྟན་པའི་རྣམ་སྐྱེ་རོ་བོར་
ཡོད་པ་དང་ལྷན་པ་ནི་ཚོས་ཀྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་གཅིག་ལུང་སྐྱོགས་འདུས་མ་བྱས་
སོ། །དེ་ལ་རྣམ་སྐྱེ་ཡོད་པ་ནི་རྟོག་ཅིང་བརྟན་པར་གནས་པ་དང་། དོན་གྲེད་ལུས་པ་
དང་། རང་རྒྱུད་ཏུ་བྱུབ་བ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་བཞི་ལས་འདྲིར་ནི་དང་པོའི་དབང་
ཏུ་བྱས་པའོ། །དེ་ལས་གཞན་པའི་ཁམས་ལྷག་མ་རྣམས་ནི་འདུས་བྱས་ཡིན་པས། རྟོག་
ཅིང་བརྟན་པའི་རྣམ་སྐྱེ་མེད་པར་བྱུབ་སོ། །ཁམས་དེ་དག་ལས་ཐ་མ་ཡིད་དང་ཚོས་
དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་ཀྱི་སྐྱོགས་གཅིག་ནི་རྒྱ་མཐུན་ལས་མ་བྱུང་
པའི་སྐྱད་ཅིག་མ་ཡང་ཡོད་སྟེ། དེ་དག་གྲང་གང་ཞེ་ན། ལྷག་བསྐྱེལ་ལ་ཚོས་ཤེས་པའི་
བཟོད་པའི་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་པོའི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་ཡིད་དང་ཚོས་དང་ཡིད་ཀྱི་
རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཟག་མེད་གསུམ་ནི་འདྲིག་རྟོན་ཚོས་མཚོག་མན་ཆད་ཟག་
བཅས་ཡིན་པས་ཟག་མེད་སྲ་མ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བས་དེ་ཡང་འདྲི་དུས་མཐའི་སྐྱད་ཅིག་ཡིན་ལ།

སྤྱག་བུལ་ལ་ཚོས་བཟོད་བྱ་རྫོགས་ཀྱི་རྣམ་ཅིག་ཡིན་པས་དེ་ཡང་དུས་མཐའི་རྣམ་ཅིག་གཉིས་པ་ལན་ཆད་རྒྱ་
མ་ཚུན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

འདི་དག་གིས་ནི། རྒྱ་མ་ཚུན་ལས་བྱུང་ནམ་མཁུན་སྤྱི་སྤྱི། རྫོགས་པ་མེད་
བརྒྱད། ཅེས་བྱ་བའི་སྤྱིར་བཏང་བ་ལ་དམིགས་ཀྱིས་བསམ་པ་བ་སྟོན་པར་བྱེད་དེ། ཟག་
མེད་རྣམ་ཅིག་དང་མོའི་ ཡིད་ལ་སོགས་པ་གསུམ་རྒྱ་མ་ཚུན་དང་ནམ་མཁུན་ལས་མ་བྱུང་བ་
དང་། རྫོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་སྤོགས་གཅིག་འདུས་མ་བྱས་ཏུག་པ་ནི་བྱུང་བ་གསུམ་ག་
མ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་སྤྱིར་རོ། ། ཟག་མེད་དང་མོ་རྣམ་ཅིག་དང་མོ་མ་ཡིན་པའི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་
ནི་རྒྱ་མ་ཚུན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

མོ་ན་གང་མིག་གི་ཁམས་དང་མི་ལྡན་པ་ལས་གསར་དུ་རྫོབ་པ་དེ་མིག་གི་
ནམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱང་གསར་དུ་རྫོབ་བམ་ཞེ་ན། ལྷ་བཞི་སྟེ། འདི་ལྟར་མིག་གི་
ཁམས་དང་མིག་གི་ནམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དག་སོ་སོ་དང་ཞེས་པས་ལྷ་དང་པོ་གཉིས་
བསྟན་ཏེ། དེ་ལ་ལྷ་དང་པོ་མིག་གི་དབང་པོ་དང་མི་ལྡན་པ་ལས་ལྡན་པ་རྫོབ་ལ་མིག་
ཤེས་དང་མི་ལྡན་པ་ནི་འདོད་པར་སྤྱེས་པ་རིམ་གྱིས་མིག་གི་དབང་པོ་འཛོལ་བ་ལ་
ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་རྫོབ་པ་སྤྱིར་མི་འབྱུང་གི་དུས་མཉམ་བསལ། དང་། གཟུགས་མེད་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་
བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་དུ་སྤྱེས་པ་སྟེ། དང་པོ་ནི་མིག་ཤེས་དགེ་བ་དང་
ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་རྫོབ་པ་དུས་གསུམ་དུ་འབྱུང་བས་དེས་ན། ལྷ་དང་པོ་རྫོབ་ཟེན་པའི་སྤྱིར་དང་།
གཉིས་པ་གཟུགས་མེད་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་རང་ས་ན་མིག་ཤེས་མེད་
པའི་སྤྱིར་དང་། དབང་པོ་ནི་གསར་དུ་རྫོབ་པའི་སྤྱིར་རོ། །

དེ་ཡང་མིག་ཁོ་ན་དང་ལྡན་པ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་མ་གསུམ་དུ་སྤྱེས་པ་མིག་ཤེས་མཛོན་དུ་མི་བྱེད་པ་
ནོ། ། མིག་ཤེས་ཁོ་ན་དང་ལྡན་པ་ནི་འདོད་པ་ན་མིག་མ་རྫོབ་པ་དང་ཉམས་པ་དང་སྟེ། མིག་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་རྫོབ་པ་

སྤར་ཕྱིར་མི་འབྲུང་བ་མིག་ཤེས་དང་ཉིང་མཚམས་སྤྱར་བ་དང་ལྷན་ནོ། །གཉིས་ཀ་དང་ལྷན་པ་ནི་འདོད་པ་ན་མིག་
ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པ་དང་། དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པར་སྐྱེས་པ་གཟུགས་ལ་བལྟ་བའི་ཆེ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་
པོ་གསུམ་ལ་ནི་གཞན་གྱི་ས་པའི་མིག་ཀྱང་སྲིད་དོ། །བཞི་པ་ནི་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེས་པ་ན་པོ། །

དེ་བཞིན་དུ་མིག་དང་གཟུགས་དག་དང་། མིག་ཤེས་དང་གཟུགས་དག་ཐོབ་པ་དང་ལྷན་པའི་སྤྱ་བཞི་
སོགས་ཀྱང་རིག་པར་བྱ་སྟེ། མིག་དང་ཡིན་ལ་གཟུགས་དང་མ་ཡིན་པ་ནི་རིམ་གྱིས་མིག་དབང་ཐོབ་པ་
ན་པོ། །གཟུགས་གསར་དུ་ཐོབ་ལ་མིག་མ་ཐོབ་པ་ནི་མེད་དེ། གཟུགས་མེད་ནས་འོག་མར་སྐྱེ་བའང་བར་སྲིད་དབང་པོ་
ཚང་བར་འབྲུང་བས་སོ། །སྤྱ་གསུམ་དང་བཞི་པ་ནི་སྤར་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་བྱ་དོ། །ཡང་གང་མིག་གི་
ཁམས་དང་ལྷན་པ་དེ་གཟུགས་དང་ཡང་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་ཆོག་སྤྱི་མ་དང་སྐྱོར་ཉེ། མིག་དང་ལྷན་པ་དེ་གཟུགས་དང་
ཡང་ལྷན་ནོ། །གཟུགས་དང་ཡིན་ལ་མིག་དང་མ་ཡིན་པ་ཡོད་དེ། དཔུས་མོང་དང་མིག་མ་ཐོབ་པ་རྒྱར་རྒྱར་སོ་ལ་
སོགས་པ་དང་རྐྱེན་གྱིས་ཉམས་པ་པོ། །

མིག་ཤེས་གསར་དུ་ཐོབ་པ་དེ་གཟུགས་ཀྱང་ཐོབ་བམ་ཞེ་ན། མོ་སོ་དང་། ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཡང་ཐོབ་པ་ཡོད་
ཅེས་པ་སྤྱ་བཞི་སྟེ། དང་པོ་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པར་སྐྱེས་པ་མིག་ཤེས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ན་པོ། །གཉིས་
པ་ནི་གཟུགས་མེད་ནས་བསམ་གཏན་གོང་མ་གསུམ་དུ་སྐྱེས་པ་ན་པོ། །གསུམ་པ་ནི་གཟུགས་མེད་ནས་འདོད་པ་
ཚངས་པའི་འཛིག་རྟེན་དུ་སྐྱེས་པ་ན་པོ། །བཞི་པ་ནི་གཟུགས་མེད་ནས་དེ་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། འདོད་པ་དང་། དང་པོ་
ནས་ཤིན་པ་དེ་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བས་ཉེ། འདི་ལ་སྤར་ནས་ལྷན་བསམ་སོ། །

མིག་ཤེས་དང་ལྷན་པ་དེ་གཟུགས་དང་ཡང་ལྷན་ནམ་ཞེ་ན། ལྷན་ནོ་ཞེས་བཟོད་དེ། གཟུགས་དང་ལྷན་པས་
མིག་ཤེས་དང་མི་ལྷན་པ་ནི་བསམ་གཏན་གོང་མ་གསུམ་དུ་སྐྱེས་པའི་མིག་ཤེས་མངོན་དུ་མ་བྱས་པ་ན་པོ། །རྣ་བ་ལ་
སོགས་པ་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱར་རོ། །མིག་ཤེས་མི་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ཐོབ་ལ་མིག་དང་མི་ལྷན་
པའི་སྤྱ་གཉིས་པ་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཚད་པ་དག་བསམ་གཏན་དང་པོའི་
མིག་ཤེས་མངོན་དུ་བྱས་ནས་གཟུགས་ལ་ལྷ་བ་དང་། རང་ས་ན་མིག་ཤེས་མེད་པས་སྤར་ནས་

མི་ལྷན་ནོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་འདོད་པ་དང་
བསམ་གཏན་དང་པོར་བར་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་བའི་ཚེ་ན་སྟེ། དང་པོ་ནི་
གཟུགས་ཁམས་པ་དག་དབང་པོ་ཚང་བ་ཅན་ཡིན་པས་མིག་སྤར་ནས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་དང་། ཕྱི་མ་ནི་བར་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་བ་ན་རྣམས་ཤེས་དགེ་བ་དང་ཉོན་
མོངས་ཅན་གསར་དུ་ཐོབ་ཀྱང་ལྷོ་ལས། མིག་གི་ཁམས་དང་ནི་སྤར་མེད་ལྷན་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་ནི་བར་མ་ཚད་པས་ཐོས་ཟིན་པ་བཞིན་དུ་ལྷན་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་
འབྲུང་བའི་ཕྱིར་དོ། །

ལྷ་གསུམ་པ་མིག་གི་ཁམས་དང་མིག་གི་རྣམས་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དག་ལྷན་ཅིག་
ཏུ་ཡང་འཕྲོལ་བ་ཡོད་དེ། གཟུགས་མེད་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་འདོད་པ་དང་བསམ་
གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་ལྷ་བུ་སྟེ། དེ་ནི་སྤར་དེ་གཉིས་དང་མི་ལྷན་པས་བར་སྲིད་དུ་ཉིང་
མཚམས་སྐྱོར་བ་ན་བར་སྲིད་པ་ནི་དབང་པོ་ཚང་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མིག་
ཤེས་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་ཐོབ་པའང་གནས་སྐབས་དེར་
འབྲུང་བའི་ཕྱིར་དོ། །ལྷ་བཞི་པ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཡང་ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ་རྣམ་
པ་དེ་དག་མ་གཏོགས་པའོ། །རྟེན་གཟུགས་མེད་ནས་ཤི་བ་དེ་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། བསམ་གཏན་ཕྱི་མ་གསུམ་
དུ་སྐྱེས་པ་མིག་ཤེས་མངོན་དུ་མི་ལྱེད་བ་དང་། འདོད་པའི་མིག་ལྷན་ཅིག་ཅར་ཤི་བ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སྐྱ་སྐྱེས་པ་
དང་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྐྱུས་པ་རྣམས་སོ། །

གཞན་ཡང་ཡང་གི་སྐྱས་འགྲེལ་པ་ལས་ལྷན་པའི་ལྷ་བཞི་དང་མིག་དང་
གཟུགས་དང་། མིག་ཤེས་དང་གཟུགས་ཀྱིས་འཕྲོལ་བ་དང་ལྷན་པ་གཟུང་བར་
འཆད་དོ། །ཡང་ཁམས་དེ་དག་ལས་གཅིག་ཏུ་ནང་གི་ཡིན་པ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་
འགྲུབ་དང་རྣམས་ཤེས་འགྲུབ་དང་། བཙུན་གཉིས་ཏེ། གང་ཞེ་ན། གཟུགས་དང་སོགས་པས་བསྐྱུས་

བ་སྐྱོད་དང་བྱི་དང་རྡོ་དང་རེག་བྱ་དང་ཚོས་ཀྱི་ཁམས་ཉེ་དྲུག་མ་གཏོགས་པའོ། །དེས་
ན་ག་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་དྲུག་ནི་སྤྱིའི་ཡིན་པར་བྱུང་བོ། །ཚོས་ཀྱི་ཁམས་ལ་ཚོར་བ་
ལ་སོགས་པ་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དག་ནང་ཡིན་ལ། མཚུངས་པར་མི་ལྡན་པའི་འདུ་
བྱེད་སལ་ཆེ་བ་དང་འདུས་མ་བྱས་དག་སྤྱི་ཡིན་པས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་བཤད་པར་
རིགས་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་སྤྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ཅེས་གྲགས་པ་དང་མ་ཐུན་པའི་དབང་
དུ་མཛོད་ནས་བཤད་པར་མངོན་ལོ། །འདིར་ནང་དང་སྤྱི་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་
བསྐྱུས་པ་དང་མ་བསྐྱུས་པ་ལ་བརྗོད་པར་འདོད་ཀྱི་བདག་ལ་ནང་དང་བདག་མེད་པ་
ལ་སྤྱི་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྱི་རོལ་བས་ཀུན་བཏགས་པ་ལྟར་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །

འོ་ན་ལུང་སིལ་བྱ་ལས། བདག་ཉིད་བདག་གི་མགོན་ཡིན་གྱི། །གཞན་ལྟ་སྤྱི་
ཞིག་མགོན་དུ་འགྱུར། །མཁས་པས་བདག་ཉིད་འིན་ཏུ་ནི། །དུལ་བས་མཐོ་རིས་ཐོབ་
པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་སེམས་ལ་བདག་གི་སྐྱ་
མཛོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་མཚུག་ཐོགས་སུ། གཟུང་བར་དཀའ་ཞིང་སྦྱར་བར་
འཇུག། གང་དུ་འདོད་པ་དེར་འཇུག་བྱེད། །སེམས་དུལ་བ་ནི་ལེགས་པ་སྟེ། །སེམས་
དུལ་བས་ནི་བདེ་བ་འདྲེན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

ཡང་ཁམས་བཙུན་པོ་དེ་དག་ལས་ཚོས་ཀྱི་ཁམས་ཞེས་བཞེས་པ་ནི་གཅིག་
ཏུ་ཉེན་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བཞེས་པ་ཡིན་སྟེ། དུལ་གང་ཞིག་ཤེས་པ་གང་གི་དུལ་དུ་ངེས་ལ་དེ་ལ་
ཤེས་པ་དེ་སྐྱེས་པའམ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་དུལ་དེ་ནི་ཉེན་བཅས་ཡིན་ན་ཡིད་ཤེས་མ་སྐྱེས་པའམ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་
བའི་དུལ་ལས་ཚོས་དེ་ནི་གང་མེད་པས་འདི་ལྟར། འཕགས་པའམ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཡང་དུང་སྟེ་དེ་
དག་གིས་ཡིད་ཀྱི་ནམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་པས་ཁྲབ་པའི་སྤྱིར་ཏེ། འདིའི་ལུགས་

གྱི་རང་རིག་མི་འདོད་པས་ཚོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡིད་གྱི་ཡུལ་
 ཏུ་ནི་རང་གི་ཤེས་པ་དང་། དེ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པ་དག་
 མ་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འགྱུར་བའི་སྲིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དེ། རང་
 རིག་འདོད་ན་ནི་དེ་ཡང་འགྱུར་བའི་སྲིར་འདི་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲ་བའི་ཡིན་ལོ། །འདིའི་
 ལུགས་གྱིས་ཀྱང་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པའི་ཡིད་ཤེས་གྱི་དམིགས་པར་ནི་ཚོས་
 ཐམས་ཅད་འགྱུར་བས་ཚོས་གྱི་ཁམས་ནི་རྟག་ཏུ་རྟེན་བཅས་ཡིན་ལོ། །འོན་ཁམས་བཙོ་
 བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་རྟེན་བཅས་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཉེ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་སྲིར་རོ་ཞེན་དེ་ཁོ་
 ཅས་རྟེན་བཅས་སུ་མི་འཛོག་གི་སྟེ། ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ནི་རང་རང་གྲེད་པ་གཞན་ཡོད་པས་དེ་མི་གྲེད་པ་ནི་དེ་མཚུངས་
 ལོ། །ཁམས་ལྷག་མ་བཅུ་བདུན་པོ་དག་ནི་དེ་དང་མཚུངས་པ་དག་ཀྱང་ཡིན་ལོ། །ཀྱང་
 གི་སྦྲས་རྟེན་པ་དང་བཅས་པའང་ཡོད་དོ་ཞེས་བསྟུ་བའི་སྲིར་རོ། །

འོ་ན་རྟེན་བཅས་དེ་མཚུངས་གྱི་དོན་གང་ཞེ་ན། མིག་གང་གིས་གཟུགས་
 བལྟས་པ་དང་ལྟ་བ་དང་ལྟ་བར་འགྱུར་བ་ནི་རྟེན་བཅས་ཡིན་པ་ནས་ལུས་གྱི་བར་
 ཏུ་འང་དེ་བཞིན་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཁམས་གང་ཞིག་རང་གི་ལས་གྲེད་པས་སོ། །དེ་དང་མཚུངས་
 པ་ནི་མིག་གང་གིས་གཟུགས་མ་མཐོང་བར་འགགས་པ་དང་། འགག་བ་དང་།
 འགག་པར་འགྱུར་བ་དང་། མི་སྦྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་དང་བཞི་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཁ་ཆེ་བ་དག་
 ཟེར་ལ། ཏུབ་སྟོགས་པ་ནི་མི་སྦྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་ལ་འདོད་པ་དང་དང་པོ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཤེས་དང་
 ལྡན་པ་དང་གཉིས་པ་སོགས་གྱི། མི་ལྡན་པ་གཉིས་ཡོད་པས་ལྡར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་
 ལོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་ལྟ་འཕང་མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བར་འགྱུར་
 བ་དང་ཞེས་སོགས། ལྡར་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་མིག་སོགས་བཞིའི་རྩལ་ནི་རེས་འགའ་ཐམས་ཅད་རྟེན་བཅས་སམ་

དེ་མཚུངས་དང་དེས་ལག་ལ་ཕྱོགས་ཤེས། །ལུས་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་བསྐྱེད་དེ་ཞིག་བར་ཐལ་བས་སོ་ཞེས་ཟེར་གྲང་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྐྱེད་གྲང་ཞིག་བར་མི་ལྟུང་ཉེ་ལས་ཀྱིས་གཟུང་བས་སོ་ཞེས་ལན་འདེབས་སོ། །སེམས་ཀྱི་
ཁམས་བདུན་ནི་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་རྟེན་བཅས། ཡིན་ཉེ་དམིགས་པ་འཛིན་པས་དང་། མི་སྐྱེ་བ་
དེ་མི་མཛིན་པ། རྗེ་དེ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་དེག་པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བ་དག་
རང་གི་ཡུལ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པར་དེས་པའི་ཕྱིར་ལོ། །

འོ་ན་རྟེན་བཅས་དང་དེ་མཚུངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གང་ཞེ་ན། ཁམས་གང་ཞིག་
རང་གི་བྱ་བའི་ལས་མི་བྱེད་པ་དེ་དང་མཚུངས་པ་དང་། བྱེད་པ་དེ་ནི་རྟེན་བཅས་ཉེ།
དེ་ཡང་མིག་ནས་ཡིད་ཀྱི་བར་ཁམས་རྒྱལ་ནི་སྐྱེས་བྱ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་མིག་ལ་
སོགས་པ་གཅིག་གིས་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་མི་སྲིད་པས་གཅིག་གིས་རྟེན་
བཅས་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་བཅས་དང་། གཅིག་གི་དེ་མཚུངས་ཡིན་པ་དེ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་མཚུངས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཅིག་གི་རྟེན་བཅས་ཡིན་པ་དེ་ཀུན་གྱི་རྟེན་བཅས་ཡིན་ཉེ་
གཞན་ལ་ལྷོས་ནས་གྲང་རང་གི་བྱ་བ་བྱས་པས་སོ། །གཞན་གྱི་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་རྟེན་
བཅས་མིན་ལོ་ཞེ་ན་གཞན་གྱི་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ལོ་ནའི་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཉེ་གང་ཟག་གཅིག་གི་དབང་སོ་དང་ཤེས་པས་
གང་ཟག་དུ་མའི་ཡུལ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པས་སོ། །དེས་ན་འདི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱབ་མོང་བ་
མིན་པས་དེའི་བྱ་བ་ཡང་རྒྱུད་གཅིག་གི་བཞག་གོ། །

གཟུགས་ནས་དེག་བྱའི་བར་ཁམས་ལྟ་ནི་རྣམ་པ་དང་ཕྱོ་གར་དང་གྲུད་དང་ར་
རྒྱ་ལ་སོགས་པ་ལ་གཅིག་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་དེ་ལ་གཞན་མང་སོ་འང་ལྟ་བུ་ལ་
སོགས་པ་བྱེད་པ་སྲིད་པས་དེ་དག་སྐྱབ་མོང་བ་ཡིན་པས་གང་ཞིག་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་
པ་དེ་ལ་ལྷོས་ནས་རྟེན་བཅས་དང་། གང་ཞིག་ལྟ་སོགས་མི་བྱེད་པ་དེ་ལ་ལྷོས་ནས་
ནི་དེ་མཚུངས་ཡིན་ལོ། །

དེ་ཡང་ཡུལ་ནི་སྐྱེ་མོང་མ་ཡིན་པས་གང་ཟག་དུ་མའི་ཤེས་པ་སྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཡོད་པའི་སྲིད་རྒྱུད་དུ་
 མའི་དབང་གིས་འཛོག་གོ། གཤམ་ཉེ་གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་མ་སྤང་བར་འདྲིན་པས་དེ་ལྟ་ཡིན་དུ་
 རྒྱལ་ན་འི་ལ་སོགས་པ་ནི་སྤང་ནས་འདྲིན་པས་གང་དག་ལྟས་སྲིན་གྱི་དབང་པོས་
 འདྲིན་པ་དེ་དག་མཚོན་སྲིན་གྱི་དབང་པོས་མི་འདྲིན་པས་སྐྱེ་མོང་བ་མ་ཡིན་པའི་
 སྲིད་མིག་སོགས་དང་མཚུངས་པར་འགྲུང་རོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཉེ། དེ་དག་ནི་གཤམ་
 ཉེ་སྐྱས་སྲིན་གྱི་སྐྱའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་སྤང་ན་དེའི་སྐྱའི་རྣམ་ཤེས་སོགས་
 སྐྱེད་ལ། འོན་ཉེ་མཚོན་སྲིན་གྱི་སྐྱའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་སྤང་ན་དེའི་སྐྱའི་རྣམ་
 ཤེས་ལ་སོགས་པ་སྐྱེད་གྱི་གང་ཟག་གཅིག་ཁོ་ནའི་སྐྱའི་རྣམ་ཤེས་སོགས་སྐྱེད་པའི་
 དེས་པ་མེད་པའི་སྲིད་དང་། སྐྱའི་ནང་ན་གནས་པའི་སྲིན་ལུ་བྲ་མོ་ལ་སོགས་པའི་
 སྐྱའི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་འདྲ་སྐྱེད་པ་སྲིད་པས་གང་གི་སྐྱའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་
 པ་དང་སྤང་བ་དེ་ཁོ་ནའི་སྐྱའི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པར་སྐྱེད་པར་དེས་པ་མེད་པའི་
 སྲིད་རོ། །དེས་ན་མིག་ལ་སོགས་པ་ནི་སྐྱེ་མོང་བ་མ་ཡིན་པས་རྒྱུད་གཅིག་གི་
 དབང་གིས་བཞག་ལ། གཟུགས་སོགས་ལྟ་ནི་སྐྱེ་མོང་བ་མ་ཡིན་པས་རྒྱུད་དུ་མའི་
 དབང་གིས་རྣམ་པར་བཞག་གོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོན་ཚེས་ཀྱང་གང་འདྲིན་པའི་རྟེན་བཅས་
 དང་མི་འདྲིན་པའི་དེ་མཚུངས་ཡིན་ཞེ་ན། འོན་ལྟར་དེ་སྐྱེ་མོན་ཡུལ་ཡིན་པས་ཁ་ཅིག་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པར་འགག་བ་
 ཡོད་ལ། ཚེས་ནི་དུས་གསུམ་པ་དང་དུས་གྲིས་མ་བཅུས་པ་ཐམས་ཅད་ཡིད་ཤེས་སྤང་ཅིག་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་
 བས་མི་མཚུངས་སོ། །

འདྲིར་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་ལ་རྟེན་བཅས་དང་དེ་མཚུངས་གཉིས་ཀ་
 ཡོད་བར་བཞག་པ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བས་མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་
 འདོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། ཡོང་མ་བ་དག་ནི་དེ་མི་འདོད་པས་ཀུན་ལས་བདུས་

དང་། ཡུང་མོ་ལྷ་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་དངོས་སུ་མིག་ལ་སོགས་པ་ནང་གི་ཁམས་
གཟུགས་ཅན་ལྷ་མོ་ཉིད་རྟེན་བཅས་དང་དེ་མཚུངས་སུ་བཤད་ལ། ཁམས་གཞན་
དག་ལ་ནི་དེ་གཉིས་མ་བཤད་མོད་ཀྱི་ཤུགས་ཀྱིས་སེམས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཁམས་
བདུན་དང་ཚོས་ཀྱི་ཁམས་དང་བརྒྱད་ནི་རྟེན་བཅས་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། གཟུགས་སོགས་
སྤྱི་རོལ་ཀྱི་ཁམས་ལྷ་ནི་རྟེན་བཅས་དང་དེ་མཚུངས་གཉིས་ཀར་འགྱུར་ཏེ། རྗེ་
བཤད་ལས། མིག་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ནི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་གཅིག་གི་
རྟེན་བཅས་མཚུངས་པ་དང་དེ་དག་དང་མཚུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་འདྲ་ཡིན་པས་འདི་དག་གི་རྟེན་བཅས་མཚུངས་པ་དང་དེ་དག་དང་
མཚུངས་པ་ནི་ངེས་པའོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་སོ་སོའི་རྒྱུད་ལ་རྟེན་བཅས་
མཚུངས་པ་དང་དེ་དག་དང་མཚུངས་པ་ཉིད་དུ་གནས་སོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་
ལྷེད་པ་གཞན་མེད་པའི་སྤྱིར་གཞན་དག་ལ་ནི་རྟེན་བཅས་མཚུངས་པ་དང་དེ་དག་དང་
མཚུངས་པ་ཞེས་མི་བརྗོད་དོ། །ཞེས་འབྲུང་བའི་སྤྱིར་རོ། །

དུག་པ་མཐོང་སྤང་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་བའི་དབྱེ་བ་ནི།

ཡང་ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་ལས། མིག་གི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་ཅན་
བརྒྱུན་ལྷོ་མ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་ཡིན་པས་སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་
སྤྱིར་དང་། བདེན་པ་ལ་ལོག་པར་མི་རྟོག་པའི་སྤྱིར་དང་། དེས་ཀུན་ནས་མ་བསྐྱངས་བས། དེ་
དང་འབྲེལ་བའང་མ་ཡིན་པས་མཐོང་སྤང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །རི་ལྷར་
གཟུགས་ཅན་བརྒྱུན་ལྷོ་མ་སྤང་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ལྷ་
ཡང་སྤོམ་སྤང་ཡིན་ཏེ། ལ་སྤྱིར་རྣམ་ཤེས་ རྒྱ་མཚན་ནི་སྤྱིར་དང་མཚུངས་པའི་སྤྱིར་

དོ། །ཁམས་ཐ་མ་ཡིད་དང་ཚོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་ནི་སློམ་
སྤང་དང། མཐོང་སྤང་དང། སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་གསུམ་དུ་འགྱུར་དོ། །ཉུ་བ་དང་
ཐེ་ཚོམ་པ་སོགས་པ་འོག་ནས་འཆད་པའི་སྤྱུས་བརྒྱད་ཅུ་ཅུ་བརྒྱད་དང། དེ་དག་
དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་དང། དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་དང། རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་
མཚན་ཉིད་དང། ཐོབ་པ་དང་བཅས་པ་ནི་མཐོང་སྤང་དང། ཟག་བཅས་ལྷག་མ་
རྣམས་ནི་སློམ་སྤང་དང། ཉེས་པ་མེད་པས། ཟག་མེད་རྣམས་ནི་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པའོ། །

འདིར་གནས་པའི་བྱེད་པ་དག་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་ངན་སོང་བའི་ལུས་ངག་
གི་ལས་མཐོང་སྤང་ཡིན་ཏེ། འཕགས་ལམ་དང་འགལ་བས། མཐོང་ལམ་སྐྱེས་པ་ན་སོ་སོའི་
སྐྱེ་བོ་འགག་པའི་ཕྱིར་དང། མདོ་ལས། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་ངན་སོང་གི་འགོ་བ་
འགགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། །དེ་དགག་པ་ནི་སོ་
སོའི་སྐྱེ་བོ་ཉིད་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མིན་པའི་ཕྱིར་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་མིན་
ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་ཉིད་རྗེ་ལྟར་བྱུབ་ཅེན། གཤམ་ཏེ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཉོན་མོངས་
ཅན་ཡིན་ན་འདོད་པའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བ་དག་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་མ་ཡིན་པར་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དང། དག་པ་ཡིན་ན་དག་ཅུ་ཆད་
བ་དག་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དག་བའང་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་
སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ནི་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ནོ། །ངན་སོང་བའི་ལུས་ངག་གི་
ལས་ཀྱང་གཞུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐོང་སྤང་མིན་ཏེ། དེ་ནི་བདེན་པ་ལ་ལོག་པར་
མི་རྟོག་ཅིང་དེའི་རྗེས་འབྲང་དང་ཐོབ་པའང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེས་ན་གཞུགས་དང་
དབང་ཤེས་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ཡང་མཐོང་སྤང་མིན་ནོ། །དེ་ལ་ངན་སོང་བའི་ལུས་ངག་ནི་དེར་སྐྱེ་

བའི་རྒྱ་ལས་མི་དག་བའོ། །སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་དཔལ་སོང་བའི་ལུས་དག་གཉིས་ཀའང་
དུག་པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་མིན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་མཐོང་སྤང་མིན་ཏེ། མཐོང་
སྤང་ལ་ཡིད་ལས་སྐྱེས་པ་དང་དེ་དང་འབྲེལ་བས་བྱལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་མཐོང་སྤང་ཡིན་ན་འགག་འགྲུང་གིས་སྤོང་བས། སྤྱལ་
བསྐྱལ་ལ་ཚོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་ཚེ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོར་ཡང་འགྲུང་ཏེ། །དེའི་ཚེ་ན་
མཐོང་སྤང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའང་བརྗོད་དོ། །འདོད་ན་སོ་སྐྱེས་གང་ཞེ་ན་འཕགས་པའི་
ཚོས་རྣམས་ཀྱིས་མ་ཐོབ་པའོ་ཞེས་འབྲུང་བས་འདི་ནི་འཕགས་པ་ཡིན་པས་གསལ་ལོ། །འབྲེལ་ཏུ་སྐྱེ་བོ་སྐྱེས་ནི་
ས་དགུ་པ་སྟེ། སྐྱོམ་ལམ་གྱིས་སོ་སོའི་ཉོན་ཐོངས་ས་དགུ་པའི་རྣམ་པ་སྤོང་བ་ན་དེ་ཡང་སྤོང་སྟེ། ཉོན་ཐོངས་པ་ཅན་
མིན་པའི་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤང་རྒྱལ་ནི་དེར་འདོད་དོ། །འོ་ན་འཕགས་པ་ཆགས་བཅས་ཀྱང་སོ་སྐྱེར་འགྲུང་རོ་
ཞེ་ན་མི་འགྲུང་ཏེ། དུམ་ལ་ཚོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་སྐྱེས་པ་ན་དེ་ཐོབ་པ་གཙོད་པས་རྣམ་པར་ཉམས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
ཐོབ་དང་། ས་འཕོས་ནས་ནི་རྣམ་ཉམས་འགྲུང་། །ཞེས་པས་སོ། །དེ་ཅུ་ཀྱིས་སྤོངས་བར་མི་འགྲུང་ཏེ་གཉེན་པོ་སྐྱེས་
ན་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་པ་ན་དེ་དག་འགག་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ནི་སོ་སོར་
བརྟགས་མིན་གྱིས་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །

བདུན་པ་ལྟ་བུ་དང་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་ནི།

ཡང་ཁམས་བཙུན་བརྒྱུད་ལས་མིག་གི་ཁམས་དང་ཚོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་སྤྱོད་གས་
གཅིག་ནི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། མིག་ནི་གཟུགས་ལ་ལྟ་བུའི་ཕྱིར་དང་། ཚོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་
སྤྱོད་གས་གཅིག་ནི་ཡུལ་ལ་དེས་བར་རྟོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་སྤྱོད་གས་
གཅིག་གང་ཞེ་ན། འདི་ག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་དང་། འདི་ག་རྟོན་པའི་ཡང་
དག་པའི་ལྟ་བུ་དང་། སྤོང་བའི་ལྟ་བུ་དང་། མི་སྤོང་བའི་ལྟ་བུ་སྟེ་རྣམ་པ་བརྒྱུད་དོ། །དེ་

ལ་དང་པོ་ལྷ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། ལྷག་པ་ནི་དགོ་བ་ཟག་བཅས་དང་། སྤྱི་མ་
 གཉིས་ནི་སློམ་སྤང་གི་ས་པོན་དང་བཅས་པ་དང་དེ་མེད་པའི་ཟག་མེད་ཡིན་པས་དེ་
 དག་གིས་ཤེས་བྱའི་ཚོས་ལ་ལྷ་བ་ན་རིམ་པ་ལྷར་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱང་བ་མེད་ཅིང་མ་རིག་
 པའི་སྤྱིན་གྱིས་གཡོགས་པས་དང་། བདེན་བཞི་སྤྱི་འཇམས་ཅན་ལྷ་རྟོགས་པས་ལོག་ལྷ་སྤྱིན་མེད་པས་དང་། མཐོང་སྤང་
 གི་སྤྱིན་མེད་ལ་སློམ་སྤང་གི་སྤྱིན་ཡོད་པས་དང་ཉོན་སྤྱི་བ་ཀྱི་སྤྱིན་མེད་པས་སོ། །སྤྱིན་དང་བཅས་པ་དང་
 སྤྱིན་མེད་པའི་མཚན་མོ་དང་ཉོན་མོ་གཟུགས་ལ་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་མི་གསལ་བ་དང་
 ཅུང་ཟད་གསལ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་ཆེས་གསལ་བ་ཡིན་
 འོ། །འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་
 པའི་ཤེས་རབ་དགོ་བ་ཟག་བཅས་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ལྷ་
 དང་མཚུངས་ལྷན་དུ་སྤྱེས་པའི་སློ་སྤྱོ་ཤེས་རབ་དགོ་བ་ནི་རི་ལྷར་འཇིག་རྟེན་པའི་
 ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་མ་ཡིན་ཞེས། དེ་ནི། མ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་བ་དེ་ནི་ངེས་པར་རྟོག་པ་ཡིན་ན་དེ་
 དག་ནི་ངེས་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་ལོ། །

ལོ་ན་ནི་མིག་གྱང་ལྷ་བ་མ་ཡིན་པར་འགྲུར་ཏེ། ངེས་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་
 སྤྱིར་ལོ་ཞེས། མིག་གིས་ནི་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་བའི་སྤྱིར་ལྷ་བ་ཞེས་བྱ་ཡི་ངེས་
 པར་རྟོག་པའི་སྤྱིར་ནི་མ་ཡིན་འོ། །ཤེས་རབ་ནི་དེ་ལྷ་མ་ཡིན་པའོ། །མིག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
 ལྷ་ཐམ་ཞེས། རྣམ་ཤེས་རྟེན་པ་དང་བཅས་པའི་མིག་གིས་མཐོང་གི་དེ་དང་མཚུངས་
 པས་ནི་མ་ཡིན་འོ། །དེ་ལྷ་ནི་མིག་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནས་མཐོང་བར་འགྲུར་
 ལོ་ཞེས། མིག་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནས་མཐོང་བ་ནི་མིན་ཏེ། གང་གི་སྤྱིར་
 ཞེས། རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་ན་དེ་ནི་སྤྱི་བ་པ་ལ་སོགས་མེད་ཡིན་པས་རྩིག་པ་ལ་

སོགས་པས་བར་དུ་ཚོད་པའི་གཞུགས་ཀྱང་མཚོང་བར་འགྱུར་ན་ཅིག་པ་ལ་སོགས་
པའི་སྐྱེའུ་པས་བར་དུ་ཚོད་པའི་གཞུགས་ནི་མཚོང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མདོ་སྤེ་བས་དེ་རྫོགས་པར་བྱེད་དེ། རྣམ་ཤེས་གྱིས་མཚོང་
ཡང་བསྐྱེའུ་པས་བ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ལུག་པ་ལ་སོགས་སྐྱེའུ་བྱེད་
གྱིས་བར་དུ་ཚོད་པ་ལ་རྒྱ་མ་ཚང་བས་རྣམ་ཤེས་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་ཚང་ན་
མཚོང་བྱ་དང་རྒྱ་དང་ཤེས་དང་ལྡང་ཚོང་ལ་སོགས་པས་ཚོད་པ་ལའང་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་
བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་ཤེས་ཐོགས་མེད་ཡིན་པ་ལང་^{ཉི་ཉེ}ཚོད་པའི་ཡུལ་མི་མཚོང་སྟེ་རྒྱུན་ལྡང་བ་དང་ཡིད་བྱེད་ལ་
སོགས་པ་ལ་རྫོས་བ་དང་བཅས་པའོ། །འོ་ན་མདོ་ལས་མིག་གིས་གཞུགས་རྣམས་མཚོང་ནས་
ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མིག་ལ་རྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་གྱིས་མཚོང་
བ་ལ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་ཁྲིུ་དག་འཕོད་དོ་ཞེས་བཟོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གལ་ཏེ་
མིག་གིས་གཞུགས་མཚོང་ན་འེ་འེས་མིག་ཤེས་འེ་འེ་སྐྱེད་པའི་རྣམས། གཅིག་གིས་མཚོང་ངམ་འོན་ཏེ་
གཉིས་ཀྱིས་མིག་ཤེས་གཅིག་སྐྱེད་པའི་རྣམས་ཀྱིས། མཚོང་ཞེ་ན། མིག་ནི་གཉིས་ཀ་དག་གིས་
རྣམ་ཤེས་རྣམས་གཅིག་སྐྱེད་པའི་རྣམས་ཀྱིས་གཞུགས་མཚོང་སྟེ་མིག་གཅིག་གིས་
བལྟས་ན་མི་གསལ་བ་ལ་མིག་གཉིས་ཀ་སྟེ་ནས་བལྟས་ན་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་
མཚོང་བའི་ཕྱིར་དང་གཅིག་ཁོ་ནས་མཚོང་ན་ལྷ་སྤི་ཁྱད་མེད་དུ་ཐམ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྟེན་རྣམས་པར་ཆད་
པས་རྣམ་ཤེས་ཆད་པར་ཐམ་དེ་འདོད་ན་རྣམ་ཤེས་རྣམས་འེ་འེ་བར་མཚུངས་པའི་རྣམས་མཚུངས་ཉམས་
པར་ཐམ། བའང་མེད་དེ། རྣམ་ཤེས་ནི་གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པས་ཡུལ་ན་མི་གནས་
པའི་ཕྱིར་དང་བརྒྱ་རྒྱུན་ལྟ་བུའི་མིག་རྫོང་གིས་ཀྱང་མིག་ཤེས་གཅིག་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ རོ། །ཀྱང་ཞེས་བ་

ཉི་ཉེ ཀྱང་

བྱི་གང་རྒྱུང་རེ་རེས་ཀྱང་མཚོང་བར་སྟོན་པའོ། །གལ་ཏེ་མིག་ལ་སོགས་པས་ལུལ་
 བྱུང་ནས་འཛིན་ན། ཉེ་རིང་མི་འཐད་ལ། འོན་ཏེ་སྐད་ལ། མ་ཡིན་ན་སོགས་པ་མི་འཐད་དོ། །ཞེ་ན།
 མིག་དང་ཡིད་དང་རྣ་བའི་ཁམས་གསུམ་ནི་ལུལ་དང་མ་སྐད་བར་འཛིན་ཏེ། །ཤེལ་པ་
 སོགས་པས་ཚོད་པ་མཚོང་བའི་སྲིད་དང་། རྒྱུང་རིང་པོའི་གཟུགས་སྐྱེ་མཚོང་བ་དང་ཐོས་པའི་
 སྲིད་དང་། ཡིད་གྱིས་ཀྱང་འདས་མ་འོངས་དང་ཐག་རིང་པོ་དག་ཀྱང་འཛིན་པའི་སྲིད་
 དང་། ཡིད་ནི་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཡང་སྲིད་འོ། །ཡིད་ནི་གཟུགས་ཅན་མིན་པས་ལུལ་
 དང་མི་སྐད་ལ་མིག་ཀྱང་མ་སྐད་པ་འཛིན་ཏེ་སྐད་ནས་འཛིན་ན་མིག་ལ་བྱུགས་པའི་མིག་སྐྱོན་ལ་སོགས་པའང་མཚོང་
 བར་ཐལ་བ་དང་། ཐག་རིང་པོའི་གཟུགས་ཀྱང་སྐད་ནས་ལུན་རིང་པོས་མཚོང་བར་འགྱུར་ཏེ། མིག་དེ་འགྲོ་དང་ལྡན་
 གྱུར་ཅིག །རྒྱུང་རིང་ལུན་རིང་གིས་མཚོང་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །

ཁ་ཅིག །རྣ་བའི་ནང་གི་སྐྱེ་ཚོས་པས་རྣ་བ་སྐད་མ་སྐད་གཉིས་ཀའི་ཐེང་མོད་ཀྱི། འདི་ལྟར་འདྲ་ལྟོགས་ལ་
 སོགས་པ་ན་གྲགས་པའི་སྐྱེས་འདིར་འོང་ན་རྒྱུན་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ལ། །ཤེས་པ་དེར་སོང་ན་ལུས་དང་བུལ་བར་ཐལ་
 བས་མ་སྐད་པར་མཛོན་ལོ། །གཞན་ཡང་ལུལ་དང་སྐད་པ་ཡིན་ན་འདོད་ཁམས་སུ་བསམ་གཏན་པ་རྣམས་ལ་ལྟའི་མིག་
 རྣ་བའི་མཛོན་ཤེས་མི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ་སྐྱེ་ལ་སོགས་པ་ལུལ་དང་སྐད་ནས་འཛིན་པས་མཛོན་ཤེས་མི་སྲིད་པ་བཞིན་
 ལོ། །མ་སྐད་ན་ཐག་རིང་བ་དང་ཚོད་པ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མི་འཛིན་ཅེ་ན། དེ་ནི་སྐད་པ་ཡང་
 མཚུངས་ཏེ་མིག་སྐྱོན་དང་རང་དང་ལྡན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་འི་ལ་སོགས་པ་རྗེ་ལྟར་མི་འཛིན། འོན་ཀྱང་རྒྱུང་ལུལ་གཞན་མི་
 འཛིན་པ་ནི་རྣམས་པའི་ཁྱད་པར་ཏེ། ཁབ་ལེན་གྱིས་ལྷགས་འཕྲིན་པ་བཞིན་ལོ། །

ལྷ་དང་ལྷེ་དང་ལུས་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་ནི་མ་སྐད་པ་ལས་གཞན་དུ་ལུལ་དང་སྐད་
 བས་འཛིན་ཏེ། རྟེན་རྒྱུང་རིང་ན་གཞན་པའི་འི་ཡང་དབྱུགས་མ་རྟུབས་པར་མི་འཛིན་པའི་སྲིད་
 དང་། གཞན་ཡང་གཞན་གྱིས་བར་དུ་ཚོད་པའི་འི་ལ་སོགས་པ་མི་འཛིན་པའི་སྲིད་

རྟོ། །སྤང་བ་ཞེས་བྱ་བའང་དབང་པོ་དང་ཡུལ་གྱི་རྩལ་སྐྱེ། འདབ་ཆགས་པར་གནས་པ་སྟེ། དེ་
ཡང་བརན་རྩལ་སྐྱེ་གཞན་མེད་པར་གནས་པ་ལ་བཟོད་ཀྱི་རེག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་བར་
ན་རྩལ་སྐྱེ་གཞན་མེད་ཅིང་གཉིས་འདབ་ཆགས་པར་གནས་པ་ནི་སྤང་བའི་དོན་ནོ། །སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་
གྱིས་རེག་ན་རྩལ་སྐྱེ་རྣམས་འདྲེས་པས་རགས་པ་རྩོམ་མི་ལུས་པར་འགྱུར། བ་དང་། སྤྱོད་པ་
རེས་རེག་ན་ཆ་བཅས་སུ་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་རྩལ་སྐྱེ་ནི་མི་རེག་ལ་
བསགས་པར་གནས་པ་རེག་ཀྱང་དེ་ནི་ཆ་བཅས་སུ་འདོད་པའི་སྤྱིར་སྐྱོན་མེད་དོ། །

ཡང་སྣ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་དང་སྤང་བར་བཤད་པ་གསུམ་གྱིས་ནི་དབང་པོའི་
རྩལ་སྐྱེ་རབ་དང་ཡུལ་གྱི་རྩལ་སྐྱེ་རབ་རྣམས་ནི་མཉམ་པར་འཇིན་པར་འདོད་དེ། གང་
སྤང་བ་དེ་འཇིན་ཅིང་མ་སྤང་བ་མི་འཇིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཡིད་ནི་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པས་
ཚད་མི་དཔྱད་ལ། མིག་དང་རྣ་བ་གཉིས་གྱིས་ནི་མ་རེས་ཏེ། རེས་འགའ་དབང་པོ་བས་
ཆེ་བ་དང་། རེས་འགའ་རྩུང་བ་དང་། རེས་འགའ་མཉམ་པར་འཇིན་པའི་སྤྱིར་
རོ། །བསགས་པ་ལ་དམིགས་པས་རྩལ་སྐྱེ་གཅིག་གིས་བསྐྱེད་པ་མེད་དོ། །ཡང་ཁམས་དེ་དག་ལས་ཐ་
མ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཀྱི་རྟེན་ནི་འདས་པ་འགགས་མ་ཐག་པའི་ཡིད་
ཁོ་ན་ཡིན་ལ། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་ལྡེ་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་ནི་མིག་ལ་སོགས་
པ་རྣམ་ཤེས་དེ་དག་དང་སྣ་བ་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དབང་པོ་གསུགས་ཅན་ད་ལྟར་བའང་ཡིན་
ནོ། །འང་གི་སྐྱེས་ནི་ཡིད་འདས་པའང་ཡིན་ནོཞེས་བསྟུ་བའི་སྤྱིར་རོ། །

འདིར་འགྲུབ་པ་ལས་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་གང་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་གྱི་
དངོས་པོ་ཡིན་པ་དེ་དེའི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་གྱི་དངོས་པོ་ཡང་ཡིན་ནས་
ཞེ་ན། ལུ་བཞེ་སྟེ་ཞེས་འགྱུར་བས་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་ལྡེ་ལ་སྟོས་ནས་དབང་པོ་

གཟུགས་ཅན་ལྟ་བུ་ཞེས་ལྟེན་གྱི་དངོས་པོ་ཡིན་གྱི་སེམས་དང་སེམས་
 བྱང་མ་ཡིན་པས་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྱི་དངོས་པོ་ནི་མ་ཡིན་པས་སྤྱད་པོ་
 དང་། ཚོས་གྱི་ཁམས་གྱི་སེམས་བྱང་འདས་མ་ཐག་པ་ནི། སེམས་དང་སེམས་བྱང་
 རྒྱུས་པ་རྣམས། །ཐ་མ་མིན་མཚུངས་དེ་མ་ཐག །ཅེས་འབྱུང་བས་སྤྱད་གཉིས་པ་དང་།
 ཡིན་ཏེ་རྣམ་ཤེས་རྒྱལ་རྒྱུན་དབང་སོ་རྒྱལ་ཏུ་དེས་པས། འདས་མ་ཐག་པའི་ཡིད་ནི་གཉིས་ཀ་ཡིན་
 བས་སྤྱད་གསུམ་པ་དང་། སྤྱིའི་ཁམས་གཟུགས་ཅན་ལྟ་བུ་དང་ཚོས་གྱི་ཁམས་མཚུངས་
 ལྟ་བུ་མ་ཡིན་རྣམས་ནི་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པས་སྤྱད་བཞི་པའོ། །

ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་ལྟོས་ནས་ཡིད་སྤྲུལ་རྟེན་དང་དེའི་མཚུངས་པ་དེ་མ་
 ཐག་རྒྱུན་གྱིས་དངོས་པོ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་སྤྱད་གསུམ་པ་དང་། སྤྱད་གཉིས་པ་དང་
 བཞི་པ་ནི་སྤང་བ་འདྲ་བ་དང་འདྲ་ལ། སྤྱད་པོ་ནི་མེད་དེ། ཡིད་ཤེས་གྱི་རྟེན་གང་
 ཡིན་པ་དེ་དེའི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཀྱང་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་མིག་
 གིས་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་ཡིད་དང་མིག་ལ་སོགས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་རྟེན་པ་ཡིན་
 པའི་སྤྱིར་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱང་སྤྱེ་བ་ཡིན་ན་ཅིའི་སྤྱིར་མིག་གི་
 རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པར་བརྗོད་ཀྱི་གཟུགས་གྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པར་མི་བརྗོད་
 ཅེ་ན་མིག་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གྱུར་བས་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
 འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་ཏེ། བཞག་གོད་ཀྱིས་བདེ་སྤྱད་དང་མཚུངས་ལྟ་བུ་སྤྱེ་བའི་
 སྤྱིར་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་རིང་མཐོང་ཚད་ཡིན་ན། །རྚྱུར་ཤོག་བྱ་གོད་
 བརྟེན་པར་གྱིས། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་བྱ་གོད་ཀྱི་མིག་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གསལ་
 བས་གཟུགས་མི་གསལ་བ་ཡང་དབག་ཚད་དུ་མས་བར་དུ་ཚོད་པ་ལའང་མིག་

ཤེས་སྐྱེ་ཞིང། རྣ་བ་ལ་སོགས་པའང་དེ་དང་འབྲ་བས་དབང་སོ་གསལ་བ་དང་མི་
གསལ་བས་རྣམ་ཤེས་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང། གཟུགས་
སོགས་འགྲུར་བས་ནི་རྣམ་ཤེས་དེ་དག་འགྲུར་བར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡུལ་སྐྱག་མི་
སྐྱག་གི་ཚོར་བ་བདེ་སྐྱག་ཏུ་འགྲུར་བ་ནི་ཡུལ་ལ་ཆགས་བྲལ་ལས་འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང།
དབང་སོ་གསལ་ན་ཡུལ་མི་གསལ་ཡང་བྱ་ཚོད་ལྟར་ཤེས་པ་གསལ་བར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང། དབང་སོ་མི་གསལ་ན་
ཡུལ་གསལ་ཡང་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟ་བུས་ན་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་
ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཕྱིར་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་དབང་སོ་དེ་དག་ཁོ་ན་
ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་དང་དབང་སོ་དེ་དག་རྒྱུད་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་ལྟོས་ནས་རྣམ་
ཤེས་སྐྱེད་པའི་སྐྱེན་ཚོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་བྲ་བ་
ལ་སོགས་པ་བདག་རྒྱུན་དབང་སོ་དེ་དག་གི་སློ་ནས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བསྟན་ཏེ་
རྩེ་སྐྱ་དང་ནས་ཀྱི་སྐྱ་གྲུ་ཞེས་བྲ་བ་ལྟ་བུའོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་དང་
ཡིད་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀའི་སྐྱེན་ཚོང་
གི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་གིས་ནི་མ་བསྟན་ཏོ། །

གཟུགས་ནི་ཤེས་པ་སྐྱེན་ཚོང་བའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ་མིག་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ལ། མིག་ནི་མིག་
ཤེས་འཁོར་བཅས་ཁོ་ནའི་ཡིན་པས་སྐྱེན་ཚོང་མ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་ནི་གང་ཟག་སྐྱེན་ཚོང་བའི་ཤེས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ་
གང་ཟག་དུ་མའི་མིག་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་སྐྱེད་པས་སོ་མིག་གིས་རྒྱུད་གཅིག་ཁོ་ནའི་མིག་ཤེས་སྐྱེད་པས་སྐྱེན་ཚོང་
མ་ཡིན་པས། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཚོད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་ཀྱང་། སྐྱེན་ཚོང་མ་ཡིན་རྒྱ་
ཡི་ཕྱིར། །དེའི་ཐ་སྐྱེད་དབང་སོས་བྲས། །ཞེས་བཤད་དོ། །ཡང་གལ་ཏེ་ལྟས་གང་ལ་

གནས་ཏེ་མིག་ཡིད་དང་བགིས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བུ་དང་རྣ་བ་ལ་སོགས་བས་སྐྱ་ལ་
 སོགས་བ་ཉན་བ་ལ་སོགས་བ་བྱེད་བ་ན་ལུས་དང་མིག་ལ་སོགས་བ་དང་གཟུགས་
 ལ་སོགས་བ་དང་རྣམ་ཤེས་རྣམས་ས་གཅིག་གམ་ཐ་དད་ཅེ་ན། ཐ་དད་པ་དང་གཅིག་
 བའང་ཡོད་དོ་ཞེས་བརྟན་པའི་ཕྱིར་ལུས་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་བ་སྐྱོས་ཏེ། དེ་ལ་
 འདོད་པར་སྐྱེས་པ་རང་གི་ས་པའི་མིག་གིས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བུ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ས་པའོ། །འདོད་པ་བས་བསམ་
 གཏན་བཞེས་པའི་མིག་གིས་^{༡༩} བསམ་གཏན་གཉེས་བ་དང་གསུམ་པའི་གཟུགས་ལ་ལྟ་བུ་བཞེ་ག་ས་ཐ་དད་པ་སྟེ།
 གཞན་ལ་ནི་ཅེ་རིགས་སུ་སྐྱར་རོ། །བཞེ་ག་ས་གཅིག་པ་ནི་འདོད་པ་དང་དང་པོའི་ས་པ་ཁོ་ན་སྟེ་དེ་ཡན་ཆད་ན་རང་གི་
 ས་པའི་དབང་ཤེས་མེད་བས་སོ། །རྟེན་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། ཡང་ན་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ལུས་མཐོང་བ་ལ་སོགས་ཡིན་
 བ་བསམ་གཏན་གྲོང་མ་གསུམ་དབང་ཤེས་མཐོན་དུ་མ་བྱས་པའི་ཚེ་ཡུལ་མི་མཐོང་བ་སོགས་སུ་ཐམ་ལོ། །ལུས་
 བེ་འདིར་རྟེན་ཁོག་བ་ལ་འདོད་དོ། །དེ་ལ་མིག་ལ་སོགས་བ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་
 ལྟ་དང་ཡུལ་གཟུགས་སྐྱ་རེག་བྱ་གསུམ་ནི་ས་ལྟ་སྟེ། འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་བཞེ་
 བ་ཡོད་དོ། །མིག་སྐྱ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ནི་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་
 པོའི་ས་པ་ཁོ་ན་ལོད་དོ། །དེ་རོ་དང་སྐྱ་སྟེང་རྣམ་ཤེས་ནི་འདོད་པའི་ས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་
 རོ། །དེ་ལ་གོང་མའི་ལུས་ལ་འོག་མའི་མིག་རྟེན་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ས་ན་མིག་མཚོག་
 ཡོད་པས་འོག་མའི་མིག་གིས་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་དེའི་ས་པའི་མིག་གམ་གོང་མའི་ས་པའི་མིག་གི་རྟེན་ཡིན་རོ། །འོག་
 མའི་མིག་གི་ཡུལ་ནི་ས་གོང་མའི་གཟུགས་མ་ཡིན་ཏེ། གོང་མའི་གཟུགས་ནི་སྐྱ་
 བས་དེས་དེ་མཐོང་བར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རང་གི་ས་པ་དང་འོག་མའི་ས་

༡༩ གི་

པའི་གཟུགས་ནི་མིག་གི་ལྷུལ་ཡིན་ལོ། །དེས་ན་འདོད་པའི་མིག་ས་གཅིག་ནས་བཞི་པའི་ས་ལྷ་བ་
 ཡིན་ནོ། །ས་གོང་མའི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའང་ས་འོག་མའི་མིག་ལ་རྟེན་བ་མ་
 ཡིན་ཏེ། གོང་མའི་རྣམ་ཤེས་མཚོག་ནི་འོག་མའི་མིག་དཔལ་བ་ལ་མི་བརྟེན་པའི་
 ལྷིང་རོ། །གལ་ཏེ་བརྟེན་ན་དབང་ཤེས་དེས་རང་གི་ས་པའི་ལྷུལ་མི་མཛོད་བར་ཐལ་ཏེ། དེའི་རྟེན་མིག་དེས་ལྷུལ་
 གོང་མ་མི་མཛོད་པའི་ལྷིང་རོ། །ཁྲལ་བ་ཡོད་དེ། དབང་ཤེས་ནི་དེའི་རྟེན་དབང་པོ་དེ་དང་ལྷུལ་ལ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཇུག་
 པའི་ལྷིང་རོ། །དམིགས་བསལ། འོག་མའི་བསམ་གཏན་དང་པོ། རྣམ་ཤེས་དང་རང་གི་ས་པའི་རྟེན་
 བ་ཡིན་ལོ། །འོན་ཀྱང་འོག་མའི་རྣམ་ཤེས་རྟེན་བ་ཞེས་བྱ་བའང་འདོད་པའི་རྣམ་ཤེས་
 ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་མིག་ལ་རྟེན་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ན་རྣམ་ཤེས་གྲོལ་བ་པ་
 ཡོད་པས་དེ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ལ། དགོས་བ་མེད་པའི་ལྷིང་རོ། །དེས་ན་བསམ་གཏན་
 གཉིས་པ་ཡན་ཚད་རང་ས་ན་སློལ་ལེ་རྣམ་ཤེས་མེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་སྐད་
 དུ་བསྟན་ཏེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཚད་གཟུགས་ལ་ལྷ་བ་ན་དང་པོའི་མིག་
 ཤེས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ལྷིང་རོ། །

འོ་ན་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ས་གང་པའི་གཟུགས་མཛོད་ལ་ལྷུས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་
 ས་གང་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་རྟེན་བྱེད་ཅིང་གཟུགས་མཛོད་ཞེ་ན། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་
 ཚམ་པོ་དེའི་ས་གཟུགས་ནི་ས་ཐམས་ཅད་དུ་མཛོད་སྟེ། རང་ས་དང་འོག་ས་དང་གོང་
 མའི་ས་པའི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་མཛོད་ལོ། །དེ་ཡང་ཅི་རིགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་
 ཡིན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི་འདི་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ནི་རང་གི་ས་པའི་
 གཟུགས་ཁོ་ན་མཛོད་གི་གོང་མའི་གཟུགས་མཛོད་བ་ནི་མེད་དེ། དེ་ནི་བསྐྱལ་པའི་
 དོན་ལ་མི་འཇུག་པའི་ལྷིང་རོ། །དེས་ན་འདིར་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་མིག་ཤེས་

གྱི་ས་རང་ས་དང་འོག་ས་དང་གོང་མའི་ས་པའི་གཟུགས་མཐོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་
 བས་བརྗོད་དོ། །དེ་ཡང་དང་པོའི་མིག་ཤེས་བཞི་པའི་མིག་ལ་བརྟེན་ན་ལྷ་ཆར་གྱི་གཟུགས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །འོན་མཆོག་དམན་པའི་ལུལ་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེན། ལྷོན་མེད་དེ། རྟེན་གོང་མའི་དབང་པོ་མཆོག་ཡིན་པས་མི་དན་
 རྒྱལ་པོ་མཆོག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱ་བ་བཟང་པོ་སྤྲོད་པ་བཞིན་ནོ། །རྣམ་ཤེས་གྱིས་ས་ཐམས་ཅད་པའི་
 གཟུགས་མཐོང་བར་མ་ཟད་རྟེན་ལུས་གྱིའང་ལུལ་གཟུགས་དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་
 ཀས་ཐམས་ཅད་དུ་མཐོང་ཞིང་རྟེན་གྲེད་བྱས་དེ། འདི་ལྟར་གཟུགས་ནི་འདོད་པའི་
 ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་ས་པ་དང་། གོང་མའི་མིག་སྐྱེད་ནས་དང་པོའི་མིག་ཤེས་གྱིས་ལྷ་ན་གོང་
 མའི་ས་པ་འི་གཟུགས། མཐོང་རོ། །བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་གསུམ་པའི་བར་གྱིས་
 རང་ས་དང་འོག་ས་དང་གོང་སའི་གཟུགས་མཐོང་རོ། །བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ལུས་
 ལས་ནི་རང་ས་དང་འོག་མའི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་མཐོང་གོང་ན་གཟུགས་མེད་པས་
 སོ། །དོ། །ཐམས་ཅད་མཐོང་བའི་རྟེན་དུ་རུང་བ་ནི་འདོད་པའི་ལུས་པ་བསམ་སོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ནི་
 འདོད་པའི་ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་སའི་རྣམ་ཤེས་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྣམ་
 ཤེས་སྐྱེད་པར་གྲེད་དོ། །བསམ་གཏན་དང་པོའི་ལུས་ལ་ནི་རང་སའི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ན་
 སྐྱེད་པར་གྲེད་དོ། །

བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་གྱི་ལུས་ལ་ནི་འོག་མ་བསམ་གཏན་དང་
 པོའི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ན་སྐྱེད་པར་གྲེད་དོ། །དེས་ན་ལུས་གྱིའང་གཉིས་ཀ་ཐམས་ཅད་དུ་
 ཞེས་བྱ་བའང་ཅི་རིགས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་སོ་ཞེས་རིགས་པར་
 བྱའོ། །དབང་པོ་གཞན་ལ་སྤྱར་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཇི་ལྟར་མིག་ལ་རྒྱས་པར་
 བཤད་པ་ལྟར་ན་བའང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལུས་ལ་འོག་མའི་ན་

བ་མིན། །རྣ་བའི་གོང་མའི་སྐྱ་མ་ཡིན། །རྣམ་བར་ཤེས་པའང་དེ་ཡི་སྐྱ། །ལུས་ཀྱི་འང་
གཉིས་ཀ་ཐམས་ཅད་དུ། །ཞེས་རྒྱ་ཆེར་སྐྱར་བར་བུའོ། །སྐྱ་དང་ལྗེ་དང་ལུས་ཀྱི་
ཁམས་གསུམ་པོ་དག་གི་ནི་ཡུལ་དང་རྣམ་ཤེས་དང་རྟེན་གྱི་ལུས་ཐམས་ཅད་རང་གི་
ས་ས་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་དབང་པོ་དང་པོ་དང་པོ་འཛིན་པས་ཚོད་པ་དང་རིང་བའི་དོན་
ལ་མི་འཇུག་པའི་སྲིད་པོ། །

དེ་ལྟར་སྐྱིར་བཏང་ནས་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་ནི་ལུས་དང་ལུས་ཀྱི་དབང་
པོ་དང་རེག་བྱ་ནི་རང་གི་ས་ས་ཡིན་ལ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་
ནས་བཞི་པའི་བར་དུ་སྐྱེས་པ་དག་རེག་བྱ་འཛིན་ན་འོག་མ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་
ས་དང་། འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེས་པ་དག་རེག་བྱ་འཛིན་ན་རང་རང་
གི་ས་ས་པོ་ན་ཡིན་ལོ། །ཡིད་དང་ཚོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་དེའི་རྟེན་ལུས་ནི་
ས་མ་ངེས་ཏེ། དེས་འགའ་ཐམས་ཅད་ས་མཚུངས་པ་དང་དེས་འགའ་མི་མཚུངས་
པའི་ཡང་སྲིད་པོ། །

དེ་ཡང་ས་ལྗེ་ཆར་གྱི་ལུས་ལ་ཅི་རིགས་སུ་སྐྱར་ཏེ་དེ་ལ་བཞི་ཀ་ས་མཚུངས་པ་འདོད་པའི་ལུས་ལ་འདོད་
པའི་ཡིད་དབང་གིས་འདོད་པའི་ཚོས་ལ་དམིགས་པའི་འདོད་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །མི་མཚུངས་པ་
འདོད་པའི་ཡིད་ཀྱི་བསམ་གཏན་ལ་འཇུག་པའམ། འདོད་པའི་སྐྱེལ་པ་ལས་ལྡང་བ་ན་ཡིད་ནི་འདོད་པ་ཡིན་ལ་ཡིད་
ཤེས་ནི་བསམ་གཏན་གང་རུང་འོག་ནས་འོག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ན་ཡིད་ནི་ས་གོང་མ་དང་རྣམ་ཤེས་དང་རྟེན་ནི་འོག་ས་ས་སྐྱེ་
འོག་ནས་གོང་དུ་སྐྱེ་ན་བརྗོད་པའོ། །ཚོས་ནི་རང་ས་དང་ས་ཐམས་ཅད་པ་དང་སས་མ་བསྐྱས་པའང་ཡུལ་དུ་བྱེད་
དོ། །བསམ་གཏན་དགེ་ཡུལ་ཡོད་དགུ་ཡིན། །ཞེས་པ་དང་། གཞུགས་མེད་དངོས་གཞི་དགེ་རྣམས་ཀྱི། །སྐྱོད་ཡུལ་
ཐག་བཅས་འོག་མ་མིན། །ཞེས་དམིགས་བསལ་དང་བཅས་ཏེ་འཆད་པས་སོ། །འདི་ནི་གནས་གསུམ་པ་

དང་བརྒྱད་པར་ཡང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

བརྒྱད་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་བཤད་པ་ནི།

ཡང་ཁམས་བཙུང་བརྒྱད་ལས་རྣམ་ཤེས་གང་གི་ཤེས་ཤེས་ཚོས་དང་མིག་སོགས་གསལ་བའི་
ཕྱིར་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི་གཟུགས་ནས་རེག་བྱའི་བར་སྤྱིའི་སྐྱེ་
མཆེད་ལྔ་ལོན་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ནི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་།
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའོ། །

དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་མངོ་ལས་ཀྱང་དགེ་སློང་དག་གཟུགས་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་དེ་
ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཡིད་ལ་རྟེན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །ལྷག་མ་ཁམས་བརྩུ་གསུམ་ནི་སློལ་ལྡོག་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ལྷུང་མ་ཡིན་པས་ཡིད་ཀྱི་
རྣམ་ཤེས་གཅིག་བྱས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཏུ་བྱུབ་པ་ཡིན་ལོ། །འཇམ་མེ་རང་བཞིན་ཉན་གྱི་
དབང་ཏུ་མཛད་ནས་མིག་སོགས་དབང་པོ་བྱས་དང་། མོ་དང་མོ་དང་སློག་དང་ཚོར་བ་ལྔ་དང་དང་སོགས་ལྔ་དང་མི་
ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་སྟེ། དབང་པོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་གསུངས་པ་ལ་ཚོས་མངོན་པ་བ་
རྣམས་ནི་དམིགས་བཅས་ཡིན་པས་ཡིད་སློག་གི་དབང་པོའི་མཇུག་ཏུ་འདོན་མོད་ཀྱི་མདོ་སྟེ་པ་ནི་དེ་ལྟར་བྱས་ན་སྐྱེ་
མཆེད་བྱུག་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་མ་གུས་པར་འགྱུར་བས་མངོ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་འདོན་པར་བྱེད་དོ། །

ཡང་ཁམས་བཙུང་བརྒྱད་ལས་ཚོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་འདུས་མ་
བྱས་ཀྱི་ཚོས་ནི་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་ཞིང་བརྟན་པས་རྟག་པ་ཞེས་བྱའོ། །གཞན་དག་ནི་
འདུས་བྱས་ཡིན་པས་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཡང་མངོ་ལས། དབང་པོ་རྣམས་ཞེས་འབྱུང་ན་ཁམས་དེ་དག་ལས་དབང་པོ་
ཡིན་པ་ནི་དུ། མ་ཡིན་པ་ནི་དུ་ཞེ་ན། ཁམས་དེ་དག་འཇམ་མེ་རང་བཞིན་ཉན་གྱི་དབང་ཏུ་མཛད་

ནས་མངོ་ལས། མིག་སོགས་དུག་དང་། མོ་དང་མོ་དང་སྲོག་དང་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྷ་དང་དད་སོགས་ལྷ་དང་མི་
 །ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཟག་མེད་གསུམ་སྟེ་དབང་པོ་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཉིས་གསུངས་པ། ལས་ཚོས་
 །ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་སྲིད་སྲོག་དང་ཚོར་བ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྷ་དང་དད་པ་ལ་སོགས་པ་
 །ལྷ་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་ཀྱི་ཆ་སྟེ་བརྟ་བཞི་དང་། མིག་ལ་སོགས་པའི་
 །ཁམས་གང་དག་ནང་གིར་བཤད་པ་མིག་སོགས་ལྷ་དང་། སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་ཉེ། བརྟ་གཉིས་
 །པོ་དེ་དག་ནི་དབང་པོ་ཡིན་ཉེ། མིག་ལ་སོགས་པ་ལྷ་ནི་སོ་སོར་དབང་པོ་ལྷ་དང་། མོ་
 །མོའི་དབང་པོ་ནི་ལུས་ཀྱི་ནང་དུ་བསྐྱས་པའི་སྲིད་དང་། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ནི་སེམས་
 །ཀྱི་ཁམས་བདུན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་ཀྱི་ཆ་ཡིན་པའི་སྲིད་རྟོ། །དེ་ལྟར་
 །ན་ལྟག་མ་ཚོས་ཀྱི་སྲིད་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལྷ་ནི་དབང་པོ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་
 །བར་བྱུབ་པོ། །

དགེ་སློང་གནས་གསུམ་དག་ལ་མཁས་འདོད་པ། །གང་དེ་ཚོས་མངོན་
 །གཞུང་གི་ཆ་ཤས་ལས། །ཡིན་སྲིད་གང་ལ་འདུན་པ་རབ་འཇུག་པ། །དེ་ཡིས་དང་
 །པོར་གཞུང་འདིར་འཇུག་པར་གྱིས། །ཚོས་མངོན་པའི་མངོད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་མངོན་
 །པའི་རྒྱན་ལས་ཁམས་བསྐྱབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་གནས་དང་པོའི་བཤད་པའོ། ། །།

༼གནས་གཉིས་པ་དབང་པོ་བསྟན་པ༽

ཕྱི་དེ་གནས་གཉིས་པ་འཆད་པ་ན་འདས་མ་ཐག་པར། ཚོས་གྱི་ལྷེད་དང་གང་དག་
 རི། །བརྩ་གཉིས་ནང་གིར་བཤད་དབང་པོ། །ཞེས་བཤད་པའི་དབང་པོའི་གངས་དག་
 རི་དུ། རོན་གང་ཞེ་ན། དབང་པོའི་གངས་ནི་མདོ་ལས། བམ་ཟེ་རང་བཞིན་ཉན་གྱི་
 དབང་དུ་མཛད་ནས། བམ་ཟེ་དབང་པོ་ནི་ཉི་ཤུ་ཙམ་གཉིས་པོ་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། ཉི་ཤུ་
 ཙམ་གཉིས་གང་ཞེ་ན། ཐམས་ཅད་གྱི་མཐར་དུག་པའི་སྐྱོ་དང་དབང་པོ་ཞེས་སྐྱུར་ཏེ།
 མིག་དང་རྣ་བ་དང་སྐྱ་དང་སྣེ་དང་ལུས་དང་ཡིད་དང་མོ་དང་མོ་དང་སྲོག་དང་བདེ་བ་
 དང་སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་ཡིད་བདེ་བ་དང་མི་བདེ་བ་དང་བཏང་སྟོམས་དང་དད་པ་དང་
 བརྩོན་འགྲུས་དང་བྱ་བ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་དང་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་
 པར་བྱེད་པ་དང་ཀུན་ཤེས་པ་དང་ཀུན་ཤེས་སྣན་པའི་དབང་པོ་ལོ། །བམ་ཟེ་འདི་དག་
 རི་དབང་པོ་ཉི་ཤུ་ཙམ་གཉིས་ཏེ། འདི་ཙམ་གྱིས་དབང་པོ་རྣམས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་ཉི་ཤུ་ཙམ་གཉིས་གསུངས་སོ། །དེའི་རོན་ནི་སྟག་པར་དབང་བྱེད་པ་ཡིན་པས་དེ་
 བཤད་པ་ལ་དབང་པོའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་དང་། ཞར་ལ་འདུས་བྱས་གྱི་སྐྱེ་
 ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས།

༼དབང་པོའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ༽

དང་པོ་ལ་དུག་ལས་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད་ནི་གང་ཞེག་གང་ལ་སྐྱབ་མོང་མ་ཡིན་
 པར་དབང་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ། །གང་ཞེག་གང་ལ་དབང་བྱེད་ཅེ་ན། མིག་ལ་སོགས་པའི་
 དབང་པོ་ལྟ་སོ་རྣམས་ནི་ལུས་མངོན་པར་བྱེད་པ་དང་། ལུས་ཡོངས་སུ་བསྐྱུང་བ་དང་
 མིག་གི་རྣམ་ཤེས་མཚན་སྣན་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེད་པ་དང་། གཞུགས་

བལྟས་སོ། །སྐྱ་སྐྱུན་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐ་སྐྱད་སྐྱུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་
 བའི་དོན་བཞི་བཞི་ལ་དབང་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་ལྷུས་ཡོངས་སུ་བསྐྱུང་བ་ལ་དབང་བྱེད་པ་
 བྱི་མིག་དང་རྣ་བས་ལྷུལ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དག་མཛོང་བ་དང་ཐོས་ནས་ཡང་བ་ལས་
 ལྷུས་སྐྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་སྐྱེ་ལྷུས་གསུམ་གྱིས་ཁམ་ཟས་ལ་འོངས་སྐྱུད་པས་ལྷུས་
 རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཐོ་མོ་དང་སློག་དང་ཡིད་ཀྱི་དབང་སོ་བཞི་རྣམས་ཞི་རེ་རེ་
 ཞིང་དོན་གཉིས་གཉིས་ལ་དབང་བྱེད་དེ། དེ་ལ་ཐོ་མོའི་དབང་སོ་དེ་དག་ཞི་ཐོ་འོ་མོ་འོ་
 ཞེས་སོ་དང་མོ་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཅན་ལས་བྱེ་བྲག་ཏུ་འབྱེད་པ་དང་། རྒྱད་པར་དུ་
 ཐོའི་དབང་སོས་ཞི་མོ་ལས་ཀྱང་རྒྱད་པར་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་། དེ་དག་ལས་བརྒྱུ་ག་
 པ་མོའི་དབང་སོས་ཞི་མོ་ལས་རྒྱད་པར་ལ་དབང་བྱེད་དོ། །

གཞན་དག་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་ལའང་དབང་བྱེད་དེ། དེ་
 དག་ནི་སྣོམ་མིན་དང་མཚམས་མེད་དང་། དགེ་ཅ་གཙོད་པ་དང་། སྣོམ་པ་དང་།
 འབྲས་བུ་འཐོབ་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་གཞིར་རུང་གི་ཟ་མ་དང་མ་ཞིང་
 དང་མཚན་གཉིས་པ་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་དོ། །སློག་གི་དབང་སོས་ཞི་
 རིས་མ་སྐྱུན་པར་ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་བ་དང་། དེའི་རྒྱུན་གནས་པ་གཉིས་ལ་དབང་
 བྱེད་དོ། །ཡིད་ཀྱིས་ཞི་ཡང་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་བ་དང་། ཡིད་དགེ་བར་
 གནས་ན་དེའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ལྷུས་ལ་སོགས་པ་འའང་དགེ་བར་བྱེད་པ་ལ་
 སོགས་པ་དབང་སོའི་དོ་སོ་དང་མ་སྐྱུན་པར་དབང་བྱེད་དེ། རྣམ་པར་འབྱེད་པ་བསྐྱུས་
 པའི་སྣོམ་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་པའི་དང་སོའི་མདོ་ལས། འཇིག་རྟེན་སེམས་
 ཀྱིས་ཁྲིད་པ་སྟེ། །སེམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བྱངས་པ་ཡིན། །སེམས་ཀྱི་ཆོས་ནི་གཅིག་

ལྷ་ཡི། །དབང་གི་རྗེས་སུ་ཚོས་ཀུན་འགྲོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ལོ་ཞེས་བྱ་བ་
ནི་བྱེ་བཀ་ཏུ་སྐྱ་བའི་འདོད་པ་ལ་མ་རངས་བ་སྟེ། ལུས་མཛེས་པར་ནི་དབང་རྟེན་
གིས་བྱེད་པའི་སྲིབ་དང་། ལུས་སྤང་བ་དང་མ་སྦྱང་སྦྱོན་མོང་མ་ཡིན་པའང་དབང་པོ་
ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་གིས་བྱེད་པའི་སྲིབ་དང་།

མདོ་ལས། མོ་ཚངས་བ་བྱེད་པའི་གནས་ཡོད་ཀྱི་བྱུང་མེད་ཚངས་བ་བྱེད་
པའི་གནས་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་མོ་མོའི་དབང་པོ་མེད་པའི་གཟུགས་
ཁམས་པའི་ལྟ་དང་བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་མིའང་པོ་ཡིན་པའི་སྲིབ་དང་། སྲོག་ཀྱང་ཉོན་
མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་སྲིབ་རྣམ་པར་
"གཞག" ^{༩༥} བ་དེ་དག་ནི་མི་འཐད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མདོ་སྟེ་བ་ལ་སོགས་པས་བརྗོད་
པ་ཡིན་ནོ། །ཚོར་བ་ལྡ་དང་དད་སོགས་ལྡ་དང་ཀུན་ཤེས་བྱེད་སོགས་གསུམ་སྟེ་
བརྒྱུད་པོ་དེ་རྣམས་ནི་རིམ་བུ་ལྟར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བ་དང་རྣམ་པར་བྱུང་བ་ལ་
དབང་བྱེད་དེ། ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡིད་བདེ་བ་དང་། སྤྱུག་བསྐྱལ་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་།
བཏང་སྟོམས་གིས་རིམ་བུ་ལྟར་ཆགས་སྤང་མོངས་གསུམ་བསྐྱེད་པའི་སྲིབ་དང་།
ཚོགས་སྦྱོར་གྱི་དད་སོགས་ལྡ་རྣམ་བྱུང་གི་རྒྱ་དང་། མཐོང་སྟོམ་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་
གྱི་བརྒྱུད་པོ་རྣམ་བྱུང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་སྲིབ་པོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། བདེ་བ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་རྣམ་བྱུང་ལ་དབང་བྱེད་དེ། འདི་
ལྟར་སྐྱེ་མཆེད་དུག་གི་མདོ་དང་། ཆེད་དུ་བརྗོད་པ་བསྐྱུས་པའི་སྟོམ་གྱི་ཚོགས་སུ་
བཅད་པ་གཉིས་པའི་མདོ་ལས། བདེ་བར་གྱུར་པའི་སེམས་མཉམས་པར་འཛོག་པར་

༩༥ བཞག་

འབྲུང་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་རྒྱ་ཅན་གྱི་དད་པ་ཞེས་བྱ་བ་
དང་། མིག་གིས་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་གཟུགས་རྣམས་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཡིད་བདེ་
བ་ངེས་པར་འབྲུང་བ་ལ་བརྟེན་པ་སྐྱེའོ་ཞེས་བྱ་བ་སོགས་པ་ཡིད་བདེ་བ་ངེས་པར་
འབྲུང་བ་ལ་རྟེན་པ་བྱུག་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་ངེས་པར་འབྲུང་བ་ལ་རྟེན་པ་བྱུག་དང་
བཏང་སྟོམས་ངེས་པར་འབྲུང་བ་ལ་བརྟེན་པ་བྱུག་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དོ། །ཞེས་ཟེར་
དོ། །དེ་ལ་སྐྱེས་བྱ་ལ་ལ་ཞི་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྐྱེས་དུ་ཡིད་བདེ་བ་ཡིན་ནོ། །ལ་ལ་ཞི་སྐྱང་
བར་བྱའོ་སྐྱེས་དུ་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཡིན་ནོ། །ལ་ལ་ཞི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་སོ་
སོར་བརྟེན་པ་ནས་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

མདོ་སྤེ་པའི་ལྷགས་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་ལྷ་པོ་རྣམས་ནི་རང་རང་གི་དོན་
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་ཤེས་མཚུངས་ལྡན་དང་
བཅས་པ་སྐྱེད་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་སྤྱིར་དང་། ཡིད་ནི་དོན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་
ལུལ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་ཤེས་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་
སྐྱེད་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་སྤྱིར་ན་མིག་ལ་སོགས་པ་དབང་པོ་བྱུག་གོ། །གཟུགས་ལ་
སོགས་པས་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པར་ནི་བྱེད་མོད་ཀྱི་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པ་ནི་མ་
ཡིན་པས་དེ་དག་དབང་པོར་ཐལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །

མའི་དབང་པོ་ནི་རྒྱ་མ་ཆེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་ང་རོ་རྩུང་བ་དང་བསམ་པ་
ཞན་པ་དང་པོ་ལ་སེམས་པ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་། མའི་དབང་པོ་
ནི་རྒྱ་མ་རྩུང་བ་དང་དབྱིབས་འཛེར་བ་ལ་སོགས་པ་དང་ང་རོ་གསང་མཐོ་བ་དང་
བསམ་པ་བྲག་པ་དང་མོ་ལ་སེམས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མའི་ཚོས་ཉིད་ལ་དབང་བྱེད་པའི་

ཕྱིར་དབང་པོར་གཞག་ཅིང་། དེ་དག་ཀྱང་ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་ཆ་ཤས་ལས་མེད་པའི་
དབང་པོ་དང་པོའི་དབང་པོ་དག་ཏུ་བཞག་གི་རྗེས་སོགས་སུ་བྱུང་བ་ནི་མེད་དོ། །སེག
བྱ་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེད་པའི་བདག་རྒྱུན་གཞུགས་དང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སོག་གི་དབང་པོ་ནི་རིས་མ་སྐྱུན་པར་གནས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་། ཚོར་
བའི་དབང་པོ་ལྟ་བུ་རྣམས་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་། དད་པ་
ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ལྟ་བུ་རྣམས་པར་བྱང་བ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཚོས་
སྐྱེན་གྱི་མདོ་ལས། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ས་ག །བདེ་བའི་ཚོར་བ་ལ་འདོད་ཆགས་རྒྱས་
པར་འགྱུར་རོ། །སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཚོར་བ་ལ་ཞེ་སྤང་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །བདེ་བ་ཡང་
མ་ཡིན་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཚོར་བ་ལ་གཉི་སྐྱུག་རྒྱས་པར་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པར་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་དང་། འདི་ག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་དད་སོགས་ཀྱིས་ཉོན་
མོངས་པ་རྣམས་ཀྱང་རྣམས་པར་གཞོན་ཅིང་ཉམས་སྦྱོང་པའི་ཕྱིར་དང་།

མདོ་ལས། འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་དད་པའི་སྐོ་གཏན་སྐྱུན་སུམ་ཚོགས་པ།
བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་དབྱང་སྐྱུན་སུམ་ཚོགས་པ། དུན་པའི་སྐོ་བསྐྱུངས་སྐྱུན་སུམ་ཚོགས་
པ། སེམས་མཉམ་པར་བཞག་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཚོན་གྱིས་རྣམས་པར་གྲོལ་བར་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་འགྱུར་བས་ངེས་འབྱེད་ཆ་མ་སྐྱུན་ལ་སོགས་པའི་ལམ་ཡང་འདྲེན་
པའི་ཕྱིར་སོ་སོར་དབང་པོར་འདོད་དོ། །སྐྱུང་ན་འདས་སོགས། ཞེས་བྱ་བ་ལ། བོང་
ནས་བོང་དང་སྐྱང་འདས་འཕྲོག། །སོགས་པ་ལ་ནི་དབང་བྱེད་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བར་
སྐྱུར་ཉེ། རང་གི་བོང་མ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་འཕྲོག་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་

ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་སོ་དང། གོང་མ་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་སོ་འཛོལ་
བ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་སྲིར་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་སོ་དང། ལྷག་མེད་ཀྱི་སྲུང་འདས་
འཛོལ་བ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་སྲིར་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་སོར་གཞག་གོ། །དེ་
བཞིན་ཞེས་པའི་རི་རྩེ་ལ་སོགས་པ་ནས་དད་སོགས་ཀྱི་བར་རྣམས་སོ་སོར་
དབང་སོ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་ཤེས་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཡང་སོ་སོར་
དབང་སོ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་བསྟན་པའི་སྲིར་རོ་ཞེས་སློབ་དཔོན་གང་སྤེལ་འཆད་
དོ། །སོགས་པའི་སྐུས་ནི་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་སོ་ནི་མཚོང་སྲང་
སྲོང་བ་དང། ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་སོ་ནི་སྐྱོམ་སྲང་སྲོང་བ་དང། ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་
དབང་སོ་ནི་མཚོང་བའི་ཚོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ལ་དབང་བྱེད་དེ། ཉོན་མོངས་
ལས་རྣམས་པར་གྲོལ་བས་ཡིད་བདེ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་སྲུངས་པའི་བདེ་བ་དག་སོ་སོར་
སྲོང་བའི་སྲིར་རོ་ཞེས་བསྟན་པའོ། །

གཉིས་པ་དབང་སོའི་གྲངས་ངེས་བཤད་པ་ནི།

གལ་ཉེ་དབང་བྱེད་པའི་སྲིར་དབང་སོ་ཡིན་པ་མ་¹⁶རིག་པ་ལ་སོགས་
པའང་འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་སྲིར་དང། ཁ་དང་ལག་པ་དང་རྒྱ་
བ་དང་རྒྱབ་དང་འདོམས་རྣམས་ཀྱང་ཚིག་སྐྱེ་བ་དང་ཟས་ལ་སོགས་པ་ལེན་པ་དང་
འགོ་བ་དང་གཤམ་གཅི་འབྲེན་པ་དང་ཀུན་དུ་དགའ་བ་ལ་རིམ་བ་བཞིན་དབང་བྱེད་
པའི་སྲིར་དབང་སོར་འགྲུར་རོ་ཞེ་ན། རྒྱ་བྱེད་པ་ཅོམ་གྱིས་ནི་དབང་སོར་མི་འདོག་
གི་ །འོན་ཀྱང་དགོས་པ་ལ་སྟོམ་ནས་མདོ་ལས་དབང་སོ་ཉི་ཤུ་ཅ་གཉིས་སུ་བཤད་དེ།

16 རས་

གུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བུ་གི་གཞི་དང་ངོ་བོ་ལོངས་འབྲས་བུའི་དབང་དུ་བྱས་
 པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་རྣམ་གྱི་གཞིའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སེམས་རྣམ་
 ཤེས་གྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་དང་། །སེམས་ཅན་དེའི་
 གྲེ་བཀ་ཏུ་འབྲེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སོ་མོའི་དབང་པོ་དང་། །སེམས་ཅན་དེ་དག་
 རིས་མ་སྐྱབ་པར་གཞན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སོག་གི་དབང་པོ་གསུངས་ཏེ། དེ་
 ལྟར་ན་དབང་པོ་དགུ་པོ་དེ་དག་ནི་གུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཞི་ཡིན་ལོ། །ཚོར་བ་
 རྣམས་ནི་གུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའམ། དེའི་འབྲས་བུ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་བསྟན་ཏོ། །དད་སོགས་ལྡན་ཚོགས་གསོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་
 བུང་གི་གཞི་ཡིན་ལོ། །དབང་པོ་ཐ་མ་གསུམ་གྱིས་ནི་རྣམ་པར་བུང་བར་བྱེད་པའམ།
 རྣམ་བུང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་གུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་
 བུང་གི་གཞི་དང་རང་གི་ངོ་བོའི་གྲངས་ཇི་སྟེན་པ་དང་རྗེས་སུ་མ་སྐྱབ་པར་དབང་པོ་
 དག་ཀྱང་དེ་སྟེད་དུ་བསྟན་ཏོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལོ། །

ཡང་ན་སྡེ་བ་གཞན་དག་ནི་འཁོར་བར་འཇུག་སྡོག་གི་དབང་དུ་མཛད་ནས་
 གསུངས་པར་འདོད་དེ། དེ་ལ་འཁོར་བར་འཇུག་པའི་རྟེན་ནི་དབང་པོ་རྣམས་ཡིན་ཏེ།
 སེམས་ཅན་གྱི་རྣམ་གྱི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བར་དོའི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ལ་བརྟེན་
 བས་སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ནི་སོ་མོའི་དབང་
 པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམས་ཏེ་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་མེད་ཀྱང་
 གཙོ་ཆེ་བས་དེ་སྐྱད་བརྗོད་དོ། །སེམས་ཅན་དེ་དག་གཞན་པར་བྱེད་པ་ནི་སོག་གི་
 དབང་པོ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཉེ་བར་ལོངས་སྐྱོད་པ་ལས་ནི་བདེ་བ་ལ་

སོགས་པ་ལྟ་སྟེ། དེ་ལྟར་འཁོར་བར་འཇུག་པའི་དབང་དུ་མངོན་ཅན་ས་བཅུ་བཞི་ཡིན་
ལོ། །དེ་ལྟར་འཁོར་བར་འཇུག་པ་ལ་རྟེན་དང་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་ལོངས་སྐྱོད་པ་
བཞི་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་བ་ལས་ལྡོག་པ་ལ་འཇུག་དང་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་
དང་། གནས་པ་ཉེར་སྐྱོད་ནི་སྣ་མ་རྣམས་ལས་གཞན་དབང་པོ་བརྒྱད་པོ་རྣམས་ཡིན་
ལོ། །དེ་ལ་ལྡོག་པའི་རྟེན་ནི་དད་སོགས་ལྟ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་བརྟེན་ཅན་འཇིག་རྟེན་
ལས་འདས་པའི་ལས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་བུར་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བ་ནི་མི་ཤེས་
བ་ཀྱུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཟག་མེད་དུ་དང་པོར་སྐྱེ་བའི་
ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་བུར་བར་གནས་པ་ནི་ཀྱུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། སྐྱོམ་ལས་
རྣམ་པ་དགུ་རྒྱུ་ཆགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་བུར་བ་ཉེ་བར་ལོངས་
སྐྱོད་པ་ནི་ཀྱུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་གྲོལ་བས་དགའ་བ་དང་
བདེ་བ་སོ་སོར་སྐྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དབུས་མཐའ་ལས་ནི། འཇིག་དང་གནས་དང་རྒྱུན་མི་ཆད། །སྐྱོད་དང་དག་
བ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱིར། །ཞེས་མིག་སོགས་དུག་དང་། སྐྱོག་དང་། པོ་མོ་གཉིས་དང་།
ཚོར་བ་ལྟ་དང་། དད་སོགས་ལྟ་དང་། ཀྱུན་ཤེས་བྱེད་སོགས་གསུམ་པོ་རྣམས་རིམ་
བ་ལྟར་ཡུལ་དུག་འཇིག་པ་དང་། མི་འཆི་བར་གནས་པ་དང་། དིགས་འཚོལ་བས་
རྒྱུན་མི་ཆད་པ་དང་། དག་མི་དགའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཉེ་བར་སྐྱོད་པ་དང་།
འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་དག་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྣམ་དག་ལ་དབང་བྱེད་
པའི་ཕྱིར་དབང་པོ་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཉིས་སུ་བྲངས་ངེས་པར་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་དབང་པོའི་ངོ་བོ་བཤད་པ་ནི།

དབང་པོ་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཉིས་ལས་མིག་སོགས་ཤུག་དང་པོ་མོའི་དབང་པོ་སྟེ་
 བརྒྱད་ནི་བཤད་ཟིན་ལ། དད་སོགས་ལྟ་དང་སོག་གི་དབང་པོ་སྟེ་ཤུག་ནི་འོག་ནས་
 འཆད་པར་འགྱུར་བས་འདིར་ནི་ཚོར་བའི་དབང་པོ་ལྟ་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་
 གསུམ་སྟེ་བརྒྱད་འཆད་དེ། །དེ་ལ་ལུས་ནི་འདིར་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 ལ་བརྗོད་པར་འདོད་དེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་ཚོར་བ་སིམ་པ་མ་ཡིན་པ་གང་
 ཡིན་པ་དེ་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ལྗེའི་
 འཁོར་དུ་སྐྱེས་པའི་ཚོར་བ་གསུང་བ་ལ་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་དོ། །དེ་དག་གི་འཁོར་དུ་
 སྐྱེས་པའི་ཚོར་བ་སིམ་པ་ནི་བདེ་བའི་དབང་པོ་སྟེ། བན་འདོགས་པར་བྱེད་པའི་ཚོར་
 བ་ནི་སིམ་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་ཤེས་ལྗེའི་འཁོར་དུ་སྐྱེས་པའི་སིམ་པ་ཁོ་ན་བདེ་བ་ཡིན་
 པར་མ་ཟད་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན་སེམས་ཏེ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་
 སྐྱེས་པའི་ཚོར་བ་སིམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་ན་སྐྱོ་ལྗེའི་
 རྣམ་ཤེས་མེད་པས་ལུས་ཚོར་མེད་པའི་སྤྱིར་དང་། དགའ་བ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་
 བྲལ་བས་སིམ་པ་དེ་ཡིད་བདེ་བའང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དོ། །

འོ་ན་ཡིད་བདེ་གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལས་གཞན་འདོད་པ་དང་
 བསམ་གཏན་དང་སོ་དང་གཉིས་པ་དག་ན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་སྐྱེས་པའི་
 ཚོར་བ་སིམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡིད་བདེ་བ་ཡིན་ཏེ། དགའ་བ་ལས་འདོད་ཆགས་
 དང་མ་བྲལ་བས་ས་དེ་དག་གི་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་དུ་སྐྱེས་པའི་སིམ་པ་ནི་དགའ་བ་ཡིན་
 པའི་སྤྱིར་དོ། །

འོ་ན་སེམས་བདེ་དང་ཡིད་བདེའི་བྱེད་པར་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདོད་པ་ནས་

བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་བར་གྱི་ཡིད་དགའ་བ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཙམ་གྱིས་སྐྱེ་ཞིང་
 མི་བརྟན་བ་ནི་ཡིད་བདེ་ཡིན་ལ། བསམ་གཏན་གསུམ་བ་ན་བརྟན་པར་གནས་པའི་
 ཡིད་གྱི་སིམ་བ་ནི་སེམས་བདེའི་དབང་པོ་ཡིན་ནོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་བ་ན་
 དགའ་བ་མེད་པ་དང་བདེ་བ་ཡོད་པར་ཡང་མངོ་ལས་ཤེས་ཏེ། དེ་དགའ་བ་ལས་
 འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་བྲན་བ་དང་ལྡན་ཞིང་ཤེས་བཞིན་དུ་བཏང་སྟོམས་སུ་
 གནས་ཏེ། བདེ་བ་ལུས་གྱིས་སྤོང་ལ་འཕགས་བ་རྣམས་གྱིས་དེ་ལ་བྲན་བ་དང་ལྡན་
 བ་བདེ་བ་རྣམས་པར་སྐྱོད་པ་བཏང་སྟོམས་པའོ། །ཞེས་བརྗོད་པ་སྟེ་དགའ་བ་མེད་པའི་
 བསམ་གཏན་གསུམ་བ་རྗོགས་པར་བྱས་ཏེ་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ལོ། །སེམས་ཏེ་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་གྱི་འཁོར་དུ་སྐྱེས་པའི་ཚོར་བ་
 སིམ་བ་མ་ཡིན་བ་དེ་ནི་ཡིད་མི་བདེ་བའི་དབང་པོ་ལོ། །བཏང་སྟོམས་གྱི་དབང་པོ་ནི་
 ལྷན་སྐྱོས་པའི་ཚོར་བ་དེ་དག་གི་བར་མའི་ཚོར་བའོ། །

ཅི་དེ་ལུས་གྱི་འཕམ་སེམས་གྱི་ཡིན་ཞེ་ན། ལུས་དང་སེམས་གཉིས་ཀའི་བར་
 མ་ནི་བསྐྱེམས་ནས་བཏང་སྟོམས་སུ་གཞག་གོ། །ཅི་སྟེ་ཞེ་ན། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་
 རང་གིས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་གྱི་བདེ་སྤྱད་ནི་རྣམ་རྟོག་ཙམ་གྱིས་སྐྱེ་ལ་ལུས་གྱི་
 བེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུས་གྱི་བདེ་སྤྱད་ནི་ལུས་ལ་ཕན་བ་དང་གཞོད་པར་བྱེད་
 པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ནི་ཐ་དད་བྱས་ལ། བཏང་སྟོམས་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་སྐྱེ་བའི་
 ཕྱིར་དང་། ཕན་གཞོད་མེད་པར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེམས་
 སོ། །མཚོང་བ་དང་སྐྱོམ་བ་དང་མི་སྐྱོབ་པའི་ལམ་གསུམ་ལ་རིམ་བ་བཞིན་ཡིད་དང་
 བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྟོམས་དང་དད་སོགས་ལྟ་སྟེ་དགུ་པོ་དེ་དག་ནི་མི་

ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཀུན་ཤེས་པ་དང་། ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་
པོ་གསུམ་ཡིན་གྱི་དེ་དག་རྗེས་གཞན་དག་ནི་མེད་དོ། །དེ་ལ་བདེ་བ་ནི་བསམ་གཏན་
གསུམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ན་སེམས་བདེ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་བརྗོད་གྱི་ལུས་བདེ་ནི་
མ་ཡིན་ཏེ། ལྷོ་ལྷོ་རྣམས་ཤེས་ལའོར་བཅས་ནི་ཟག་བཅས་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

དབུས་མཐའི་རྗེ་མྱེད་དང་། ཀུན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་འབྲེལ་བར་རྣམས་འཕྲོར་སྤོང་པ་ལྟར་ན་དང་པོ་ཉིད་ཀྱི་གདགས་
གཞི་ཡིད་མི་བདེ་འད་ཡིན་པས་བརྟུར་བཤད་དོ། །ཚོར་བ་གསུམ་པོ་དེ་དག་གྲང་མི་ལྷོགས་མེད་དང་། རྒྱད་པར་ཅན་
དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་། གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ས་པ་ཡིན་ན། བཏང་སྟོམས་དང་། བསམ་གཏན་
དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་ས་པ་ཡིན་ན་ཡིད་བདེ་དང་། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་ས་པ་ཡིན་ན་བདེ་བ་འབྱུང་བས་ཚོར་བ་
གསུམ་གདགས་གཞིར་བཤད་ཀྱི་ཚོགས་པ་གཅིག་ལ་གསུམ་ཆར་འབྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །

བཞི་པ་རྣམས་པའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ནི།

དབང་པོ་དེ་དག་ལས་གཅིག་ཏུ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ནི་དུ། ཟག་པ་
མེད་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞེ་ན། འདས་མ་ཟག་པར་བཤད་པའི་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་
བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི་གཅིག་ཏུ་འི་མ་སྟེ་ཟག་པ་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལོ། །མིག་
ལ་སོགས་པ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་བདུན་དང་། སྟོག་གི་དབང་པོ་དང་། ཡིད་མི་
བདེ་དང་། ལྷུག་བསྐྱེད་དག་སྟེ་བརྩུ་ནི་སྟོམ་སྤང་ཡིན་པས་གཅིག་ཏུ་ཟག་པ་དང་
བཅས་པ་ཡིན་ལོ། །ཡིད་དང་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྟོམས་དང་དང་
སོགས་ལྷ་སྟེ་དགྲུ་ནི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་རྣམས་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། ལམ་གསུམ་གྱི་
ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པ་ཟག་མེད་དང་། གཞན་དག་ནི་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག་ཀྱི་དང་སོགས་ལྷ་ཡང་གཅིག་ཏུ་ཟག་མེད་ཁོ་ན་ཡིན་ལོ། །ཞེས་ཟེར་བ་

ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལུང་གཞི་ལས། སེམས་ཅན་འཇིག་རྟེན་དུ་སྐྱེས་ཤིང་འཇིག་རྟེན་དུ་
གསུམ་པ་རྣམས་ལ་དབང་པོ་རྣམས་པོ་དག་གྲང་མཆིས། དབང་པོ་འབྲིང་པོ་དག་གྲང་
མཆིས། དབང་པོ་རྣམས་པོ་དག་གྲང་མཆིས་སོ། །ཞེས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མ་བསྐོར་
བའི་དུས་སུ་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དང་། གཞན་ཡང་མདོ་ལས། ངས་ཇི་སྲིད་དུ་དབང་
པོ་ལྟ་བུ་པོ་འདི་དག་གི་ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། མི་སྣང་བ་དང་། རོ་སྣང་བ་དང་། ཉེས་
དམིགས་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བ་ཡང་དག་པ་ཇི་སྟོན་པ་བཞིན་མ་ཤེས་པ་དེ་སྲིད་དུ་
ང་འཇིག་རྟེན་ལྟ་དང་བཅས་པ། བདུན་དང་བཅས་པ། ཚངས་པ་དང་བཅས་པ། དགོ་
སྤོང་དང་བཅས་པའི་སྐྱེ་དགུ་དང་བཅས་པ་ལྟ་དང་མིར་བཅས་པ་འདི་ལས་འགྲོལ་བ་
དང་། དེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། མི་སྣང་བ་དང་། བྲལ་བ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་བྲལ་
བའི་སེམས་ཀྱིས་མང་དུ་གནས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་
པའི་སྤྱིར་ཏེ། གལ་ཏེ་ཟག་མེད་ཡིན་ན་ཉེས་དམིགས་ལ་སོགས་པའི་བརྟག་པ་མི་
རིགས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

འོ་ན་མདོ་ལས། གང་ལ་དབང་པོ་ལྟ་བུ་པོ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་དུ་ཐམས་ཅད་
མེད་པ་དེ་ནི་ཕྱི་རོལ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་སྤོགས་ལ་གནས་པར་ང་སྤྱོད། །ཞེས་འབྱུང་བ་
ཇི་སྟོན་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ནི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་པར་བཞག་པ་ལས་གསུམ་གི་དང་
པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པའོ། །ཡང་ན་དགོ་ཅ་ཀུན་དུ་ཆད་པ་
ལ་ཕྱི་རོལ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

སྐོབ་དཔོན་འཕགས་པས་ནི་ཀུན་ལས་བརྟམ་ལས། མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་གང་ཞེ་
ན། ལྷོད་པའི་ལམ་དང་མཛོད་པའི་ལམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་བཅོམ་ལ་གང་དབང་བྱེད་པའོ། །ཞེས་པ་དང་། སལ་ཆེ་

བའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱུ་བ་ལས་ཀྱང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དབའ་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཤེས་
 པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་བཞག་ཅེན། སྤྲུལ་པ། མོས་པས་སྐྱོད་པའི་
 ས་ལ་ནི་དང་པོ་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་ལྷག་པའི་བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་ས་དག་ལ་ནི་གཉིས་པ་
 ཀུན་ཤེས་པའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ས་ལ་ནི་དབང་པོ་གསུམ་པ་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པ་རྣམ་པར་བཞག་པར་ལྟ་བར་
 བྱུངོ། །ཞེས་པ་དང་། མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ནི་དགེ་སྐྱོང་གི་རྩ་ལ་གྱི་འབྲས་བུ་དང་ཐག་རིང་ཞིང་
 འདིག་རྟེན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། དགེ་སྐྱོང་གི་རྩ་ལ་གྱི་འབྲས་བུ་དང་
 ཐག་རྟེ་ཞིང་འདིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཟག་པ་མེད་པ་ཡིན་པར་ལྟ་བར་བྱུངོ། །ཞེས་
 ས་མཚམས་དང་པོ་པོ་འདི་ལས་གཞན་དུ་བཤད་དོ། །

ཡང་དབང་པོ་དེ་དག་ལས་སྐྱོག་ནི་གཅིག་ཏུ་རྣམ་པར་སྦྲིན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ།
 མཚོ་རིས་ན་དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་། དན་སོང་ན་མི་དགེ་བས་འབངས་པའི་སྲིང་
 རོ། །ཁོ་ན་བསྐྱུ་བཅས་ལས། ཚེའི་འདུ་བྱེད་དག་རི་ལྟར་འདོག་པར་བྱེད་ཅེན།
 དགེ་སྐྱོང་དག་བཅོམ་པ་རྩུ་འབྲུལ་དང་ལྡན་པ་སེམས་ལ་དབང་རྩོལ་བས་དགེ་འདུན་
 བས་གང་ཟག་ལ་ལྷུང་བཟེད་དམ་ཚོས་གོས་སལ། དགེ་སྐྱོང་གི་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་
 གང་ཡང་རྒྱུང་བ་ལུལ་ནས། དེ་བསམས་ཏེ་རབ་ཀྱི་མཐའ་བའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་
 པ་སྦྱོམས་པར་འཇུག་ཅིང་། དེ་དེ་ལས་ལངས་ནས་བདག་གི་ལོངས་སྐྱོད་ཀྱི་རྣམ་
 པར་སྦྲིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཚེའི་རྣམ་པར་སྦྲིན་པར་ལྷུང་ཅིག་སྐྱེས་ཏུ་སེམས་སྦྱེད་
 པར་བྱེད་ཅིང་ཚིག་ཏུ་ཡང་སྤྲུ་བར་བྱེད་དེ། དེའི་ལོངས་སྐྱོད་ཀྱི་རྣམ་པར་སྦྲིན་པ་གང་
 ཡིན་པ་དེ་ཚེའི་རྣམ་པར་སྦྲིན་པར་འཇུང་རོ། །ཞེས་འཇུང་བའི་དག་བཅོམ་པ་ཚེ་
 བསྐྱེད་ས་པ་འི་ཚེ་དེ་གང་གི་རྣམ་སྦྲིན་དུ་འཇུང་ཏེ། མཚུངས་ལྡན་ལས་གཞན་པའི་
 རྣམ་པར་སྦྲིན་པ་ནི་འདོད་དགུར་སྦྲོན་དུ་མི་འཇུང་བ་ཞིག་ན་དེ་འདོག་པར་འདོད་ན་

གནས་པ་དང་གཏོང་བར་འདོད་ན་འདོར་བའི་སྲིད་རྒྱུ། །ཞེ་ན།

ཁ་ཅིག་ག་རེ། དེ་ནི་སྣོ་གསུམ་གྱི་ལས་དགེ་བ་ཟག་བཅས་དེའི་མངོང་ཚོས་གྱི་ལས་གྱི་
རྣམ་སྤྲོད་ཁོ་ན་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་ནི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆེ་
བསྲིད་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི་སྤྲོད་ཆེ་མ་ཟད་བར་བར་མ་དོར་དུས་མིན་དུ་ཤི་འཕོས་ཏེ་
ཆེའི་ལྷག་མ་ལུས་པ་དག་དགེ་འདུན་ལ་ཡོ་བྱད་སྤུལ་ནས་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྣོ་བས་
ཀྱིས་འདྲན་བར་འདོད་དེ། དེའི་ལྷར་བ་ལོངས་སྤྱོད་གྱི་རྣམ་པར་སྤྲོད་པ་ཆེར་འགྲུར་རོ་
ཞེས་བྲ་བ་ནི་ལྷ་གྱི་རྣམ་པར་སྤྲོད་པ་སྣོ་བ་ལས་ཀྱིས་³² འདྲན་བར་བྱེད་པ་ལ་དེའི་རྣམ་
པར་སྤྲོད་པ་ཞེས་བཏགས་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་སོ། །

བཅུན་པ་དབྱངས་སྣོ་གསུམ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་སྣོ་བས་གྱིས་གསུགས་ན་སྤྱོད་
པའི་འགྲུང་བ་ཆེ་དང་མ་ཐུན་པ་ལས་འགལ་བ་དག་མངོན་དུ་བྱེད་དེ། དེའི་སྣོ་བས་གྱིས་ཆེ་
རིང་བ་དང་ཐུང་བར་བྱེད་པས་དེ་ནི་རྣམ་སྤྲོད་མ་ཡིན་ལོ། །ལོངས་སྤྱོད་གྱི་རྣམ་པར་སྤྲོད་
པ་ཆེར་འགྲུར་རོ་ཞེས་བྲ་བ་ནི་བཏགས་པ་བ་དང་། སྣོ་ག་གི་དབང་པོ་རྣམ་སྤྲོད་དུ་
བཤད་པ་ནི་གཙོ་ཆེ་བས་བཤད་དོ་ཞེས་འཆད་དོ། །ལོངས་སྤྱོད་གྱི་རྣམ་སྤྲོད་ཆེར་བརྒྱུད་དང་ཆེ་
ལྷག་འདྲན་བར་འདོད་པ་གཉིས་ཀ་ལྷར་ཡང་ཆེ་ནི་སྤྲོད་གྱི་ལས་གྱི་རྣམ་སྤྲོད་ཡིན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་དང་སྣོ་བ་ལས་
སོགས་ནི་དེ་བརྒྱུད་པའི་རྒྱུན་ཅམ་ཡིན་ལོ། །སྣོ་བ་དཔོན་ནི་ཉིང་འེ་འཛིན་གྱི་མ་ཐུ་ཁོ་ནས་སྤྲོད་གྱི་ལས་གྱིས་འབངས་
པའི་ཆེའི་དུས་འཕེལ་བ་སྣོ་ག་ནས། ཉིང་འེ་འཛིན་ལས་གསལ་དུ་སྤྲེས་པའི་ཆེ་གཏོང་འཛོག་བྱེད་པར་འདོད་དོ། །དེ་དང་
དབྱངས་སྣོ་གསུམ་ལྷར་བ་སྣོ་ག་རྣམ་སྤྲོད་དུ་བཤད་པ་ནི་ཐ་མལ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གཙོ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་པས་ཅི་
དག་བྲ་ཡོད་པའི་ཆེ་འང་ཡོད་དོ་ཞེས་སོ། །

32 ཀྱི་

དེ་བཞིན་དུ་ཆེ་གཏོང་བའང་སྐྱེན་ལ་སོགས་པ་ས་གནས་པའི་ཐབས་མ་མཐོང་ན་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་ལངས་ནས་ཡོ་བྱད་གང་ཡང་རྩེད་བཞུགས་འདུན་ནམ་འགོག་པ་ལས་ལངས་མ་ཐག་པ་ལ་སོགས་པའི་གང་ཟག་ལ་ཕྱུལ་ནས་རབ་མཐོང་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་ཞུགས་ནས་དེ་ལས་ལངས་ཏེ་བདག་གི་ཆེ་འི་རྣམ་སྟོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ལོངས་སྟོན་གྱི་རྣམ་སྟོན་དུ་གྱུར་ཅིག་སྟམས་དུ་སེམས་སྦྱེད་ཅིང་ཆོག་ཏུ་འདྲམས་པས་གཏོང་བར་བྱེད་དོ། །རབ་མཐོང་བསམ་གཏན་དེའི་ལོངས་སྟོན་གྱི་རྣམ་སྟོན་ཆེ་འི་རྣམ་སྟོན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན་བཅོས་ལས་བྱུང་སྟེ་དེ་དག་ནི་ལུས་དང་ཡིད་དང་དག་གི་ལས་སོ། །གཏོང་ན་དེ་ཉིད་རྫོགས་ལོ།

དེ་ཡང་གསོན་པས་གཞན་ལ་མན་པ་དང་དགོས་པ་མ་མཐོང་ཞིང་། རང་གི་ལུས་ནད་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུར་མཐོང་ནས་ཆེ་གཏོང་བ་ཡིན་ཏེ། ལུང་རྣམ་འབྲེད་ལས། ཉེ་སྤེལ་ལ་ལྷ་རིའི་ལུས་སྟམས་པ། ཚངས་སྟོན་འདི་ལ་ལེགས་སྦྱད་ཅིང་། །ལམ་ལའང་ཤིན་ཏུ་བསྐོམས་ན་ནི། ཆེ་ཐད་པ་ལ་དགའ་འགྱུར་ཏེ། །དཔེར་ན་ནད་དང་གལ་བ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །འཛོག་པ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་དང་བསྟན་པ་གནས་པ་ལ་སོགས་པར་མཐོང་ནས་ཉིང་འཛིན་དང་སེམས་ལ་དབང་བ་དང་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དུས་དང་མི་སྦྱོར་བའི་དགའ་བཅོམ་པ་སོ་སོ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམས་པར་གྲོལ་བ་དག་གིས་སྤིང་གསུམ་གྱི་མིའི་ནང་ཁོ་ནར་དབང་པོ་རྫོགས་ཆེ་བསྤིང་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་གནས་བཞུགས་བརྩམས་ལྟ་བུའོ། །འོ་ན་ལུང་ཐུན་ཆེགས་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྟོག་གི་འདུ་བྱེད་དག་གིས་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་ཆེ་འི་འདུ་བྱེད་དག་གཏོང་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཆེ་སྟོག་ལ་ཁྱུང་བར་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁྱུང་བར་རྩེད་ཟེང་གི་ཡོད་པའི་ལེགས་ལ་འཇུག་པ་ལས།

སྲོག་གི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། ཁམས་གསུམ་པའི་ཚེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པའི་སྲིད་
རོ་ཞེས་ཞེ་བླ་མ་ལ་ཟེར་དོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལྷོན་གྱི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་ཚེ་ཡིན་ལ།
ད་ལྟར་གྱི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་སྲོག་ཡིན་ཏེ། རིམ་བཤུར་ལས་ཀྱི་མ་ཐུས་རིམ་
མ་ཐུན་པར་གནས་པ་དང་། རྣམ་གཞན་གྱི་བར་དུ་འཚོ་བའོ། །ཞེས་ཟེར་དོ། །དག་
ཅེས་མང་པོའི་ཚིག་གིས་བསྟན་པ་ནི་ཚེ་སྲོག་གི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་མང་པོའི་
རྒྱན་ལ་གཏོང་འདོག་བྱེད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ནི་རྣམ་ཐུང་བས་གཏོང་བ་དང་
བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པ་མེད་པའི་སྲིད་རོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་དག་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་མང་པོ་རྣམས་ལ་ཚེ་སྲོག་ཅེས་བྲ་
བའི་སྲིད་རོལ་བས་བརྟགས་པ་ལྟ་བུའི་རྣམ་གཅིག་བྲ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་བསྟན་པའི་སྲིད་
དག་ཅེས་མང་པོའི་སྐྱ་སྐྱོས་སོ། །ཞེས་ཟེར་དོ། །གལ་ཏེ་བཙུན་ལྟར་འདས་གྱིས་ཅིའི་
སྲིད་སྐྱ་ཚེ་གཏོང་བ་དང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དག་མང་ཅེ་ན། སྐྱ་ཚེ་ལ་མངའ་
བརྟེན་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་སྲིད་དང་། དེ་བྱིན་ཚད་གཏུལ་བུའི་དོན་མེད་པའི་སྲིད་
ལོང་ཁྲིར་རྩ་ཅན་དུ་ནི་སྐྱའི་འདུ་བྱེད་བཏང་ལ། ཚེ་ལ་མངའ་བརྟེན་པ་དང་། གང་ཡང་
ངས་རྩ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་བ་བཞི་པོ་དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་པ་དག་གིས་འདོད་ན་བསྐྱལ་
བའམ་བསྐྱལ་བ་ལས་ལྷག་པར་བཞུགས་པར་བྱའོ་ཞེས་དམ་བཅས་པ་དེ་ཡང་
བསྐྱབ་པའི་སྲིད་ཡངས་པ་ཅན་དུ་རྩ་བ་གསུམ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་བཞུགས་
སོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་རབ་བཟང་སྦྲིན་པས་སོ། །

བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་ན་རེ། བདུད་བཞི་ལས་རྒྱལ་བར་བྲ་བའི་སྲིད་ཏེ། བྱང་ཚུབ་གྱི་
ཤིང་བྱང་དུ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྟའི་བདུད་ལས་རྒྱལ་ལོ། །ཡངས་པ་ཅན་དུ་

སྐྱེ་ཆེ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པས་འཆི་བདག་གི་བདུད་ལས་རྒྱལ་ལོ། །དེས་ན་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་སོ། །རྩ་ཅན་དུ་སྐྱེ་ཆེ་བཏང་བས་ནི་ཡུང་པོའི་བདུད་ལས་རྒྱལ་བའི་སྲིར་
རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དབང་པོ་བཙུན་གཉིས་ནི་རྣམ་སྲིན་དང་རྣམ་སྲིན་མ་ཡིན་པ་གཉིས་
ཀ་ཡིན་ལོ། །

བཙུན་གཉིས་གང་ཞེ་ན། དད་པ་ལ་སོགས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོ་ཐ་མ་བརྒྱད་
དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་མ་གཏོགས་པ་སློག་གི་དབང་པོ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ཏེ། དད་
སོགས་བརྒྱད་ནི་དགེ་བ་འབའ་ཞིག་པ་ཡིན་པའི་སྲིར་དང་། ཡིད་མི་བདེ་ནི། ཡིད་མི་
བདེ་བ། རྣམ་གཉིས། ཞེས་འབྲུང་བས་ཡང་ན་དགེ་བ་དང་ཡང་ན་མི་དགེ་བ་ཉིད་དུ་
ངེས་པའི་སྲིར་རོ་ཞེས་བྲལོ། །དེ་ལ་མིག་ལ་སོགས་པ་བདུན་གྱི་རྒྱས་བྱུང་རྣམས་ནི་
རྣམ་སྲིན་མ་ཡིན་ལ། རྣམ་སྲིན་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་དེ་ཡིན་ལོ། །ཡིད་དང་ཚོར་བ་
གཞན་བཞི་ནི་དགེ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། འབད་དེ་རླུང་དགོས་པའི་སྲིད་སྲོད་ལས་
པ་དང་། བཟོའི་གནས་པ་དང་། རླུལ་པའི་མེམས་རྣམས་ནི་རྣམ་སྲིན་མ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སྲོད་
ལས་པ་དང་བཟོའི་གནས་གཉིས་ནི་ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྡོམས་དང་། སྲོད་ལས་པ་ནི་གཟུགས་ན་བདེ་བ་དང་ལྡན་པ་
ཡང་ཡོད་ལ། རླུལ་པ་མེམས་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་བཏང་སྡོམས་དང་རོ། །

བཙུན་པ་ལོ་ཆ་མཐའ་ཡས་ནི་དེ་གསུམ་ག་བཏང་སྡོམས་དང་རོ་ཞེས་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། སྲོར་བའི་བྱང་
བར་གྱིས་རྒྱབ་པ་ལ་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་གསལ་ལོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་རྣམ་སྲིན་ཏེ་སློག་དང་གཟུགས་ཅན་བདུན་ནི་
བདེ་ལྡོ་ན་དགེ་བ་དང་། དན་ལྡོ་ན་མི་དགེ་བའི་རྣམ་སྲིན་ལོ། །བདེ་བ་ཡིད་བདེ་བཏང་སྡོམས་གསུམ་ནི་དགེ་བ་དང་
རླུག་བཟུལ་ནི་མི་དགེ་བའི་རྣམ་སྲིན་ལོ། །རྣམ་སྲིན་ལས་སྐྱེས་པ་རྣམས་ནི་དེ་ཡིན་ལོ། །ཐ་མ་
བརྒྱད་དང་ཡིད་མི་བདེ་ནི་གཅིག་ཏུ་རྣམ་སྲིན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་བྲུབ་ལོ། །གལ་ཏེ་ཡིད་མི་

བདེ་ཆམ་སླིན་དུ་མི་དྲུང་ན་ཡིད་མི་བདེ་ཚྱོད་བར་འགྲུར་བའི་ལས་བཤད་པ་དང་འགལ་ཞེན། དེ་ནི་མཚུངས་ལྡན་ཚྱོད་
འགྲུར་ལ་དགོངས་ཀྱི་ཆམ་སླིན་ཚྱོད་འགྲུར་ལ་དགོངས་པ་མིན་ནོ། །འོ་ན་ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྟོམས་ཚྱོད་འགྲུར་
ལ་འད་མཚུངས་ཤེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་ཚྱོད་འགྲུར་གཉིས་ཀར་མི་འགལ་ལ་ཤེས་འགའ་མི་རྟོག་བཞིན་དུ་
ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྟོམས་ལུང་མ་བརྟན་སྐྱེ་བས་སོ། །ཡིད་མི་བདེ་ནི་མི་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་རྟོག་པ་ཅེས་གྲིས་སྐྱེ་
བས་རྣམ་སླིན་གྱི་སྐབས་མེད་དོ། །

ཡང་དབང་པོ་དེ་དག་ལས་གང་སྲུང་མ་གཏོགས་པར་བཤད་པའི་ཡིད་མི་
བདེ་བ་དེ་གཅིག་ཤུ་ནི་འབྲས་བུ་རྣམས་པར་སླིན་པ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་
ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་མེད་ཅིང་། མཉམ་པར་བཞག་པ་མ་ཡིན་པའི་སྲིར་ཟག་མེད་ཀྱང་
མེད་པས་མི་དགོ་བའམ་དགོ་བ་ཟག་བཅས་ཁོ་རྟེན་ངེས། བའི་སྲིར་སོ། །དབང་པོ་བརྟུ་པོ་
དག་ནི་རྣམ་སླིན་དང་བཅས་པ་དང་རྣམ་སླིན་མེད་པ་རྣམས་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །

བརྟུ་གང་ཞེ་ན། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ཡིད་མི་བདེ་མ་གཏོགས་པའི་ཚོར་བ་
གཞན་བཞི་དང་དད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟའོ། །དེ་ལ་ཡིད་དང་ཚོར་བ་བཞི་སྟེ་ལྟ་པོ་དེ་
དག་མི་དགོ་བ་དང་བརྟུ་ཆར་གྱི་དགོ་བ་ཟག་བཅས་རྣམས་ནི་རྣམ་སླིན་དང་བཅས་
པ་དང་། ལུང་མ་བསྟན་དང་ཟག་མེད་རྣམས་ནི་རྣམ་སླིན་མེད་པའང་ཡིན་ནོ། །སྟག་
མ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་བདུན་དང་སྟོག་དང་བརྒྱུད་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ས་པོན་དུ་མ་
པ་དང་འཇུ་ལ། ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་ནི་མེད་པས་མ་བརྟན་པས། རྣམ་སླིན་མེད་པ་ཁོ་ན་
ཡིན་ནོ། །ཡང་དབང་པོ་དེ་དག་ལས་གཅིག་ཏུ་དགོ་བ་ནི་ཐ་མ་བརྒྱུད་ཡིན་ལ། དད་
སོགས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་མོ། །ཡིད་མི་བདེ་བ་ནི་དགོ་བ་ཟག་བཅས་དང་
མི་དགོ་རྣམས་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ཡིད་མི་བདེ་མ་གཏོགས་
པའི་ཚོར་བ་གཞན་བཞི་ནི་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་རྣམས་པ་གསུམ་

ག་ཡིན་ཏེ། གསུམ་ག་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །དབང་པོ་ལྷག་མ་
གཞན་མེག་ལ་སོགས་པ་བདུན་དང་སྒོག་ནི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ངེས་
པ་ཡིན་ལོ། །

ཡང་དབང་པོ་དེ་དག་ལས་ངེ་མ་མེད་པའི་དབང་པོ་གསུམ་མ་གཏོགས་པ་
དབང་པོ་བཅུ་དགུ་ནི་འདོད་པར་གཏོགས་པ་སྟེ་འདོད་པའི་ས་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །བཅུ་
དགུ་པོ་དེ་དག་ལས་པོ་མོའི་དབང་པོ་དང་། སྐྱུ་བསྐྱེད་དག་སྟེ་ཡིད་མི་བདེ་དང་
སྐྱུ་བསྐྱེད་ཀྱི་དབང་པོ་དག་མ་གཏོགས་པ་དབང་པོ་བཙོ་ལྷ་ནི་གཟུགས་སུ་
གཏོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ན་འཁྲིག་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དང་། མི་
མཛེས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་པོ་མོའི་དབང་པོ་དག་མེད་ལ། མཉམ་གཞག་གི་ས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐྱུ་བསྐྱེད་ཀྱི་དབང་པོ་དག་ཀྱང་མེད་དེ། ལུས་འིན་ཏུ་དང་བའི་
ཕྱིར་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་འཕྲལ་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྐྱུ་བསྐྱེད་མེད་ཅིང་
མི་དགེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་སྐྱེན་པའི་སྐྱུ་བསྐྱེད་ཡང་མེད་ལ། ལྷན་ཞི་
གནས་གིས་བརྒྱན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་ནས་མཉམ་སེམས་ཀྱི་གཞི་དགུ་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཡིད་མི་བདེ་འང་མེད་དོ། །བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་བཙོ་ལྷ་ཡོད་དོ། །

གལ་ཏེ་གཟུགས་ཁམས་ན་པོའི་དབང་པོ་མེད་ན་ཁམས་མང་པོ་པའི་མདོ་
ལས། མོ་ཚངས་པ་ཉིད་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་མ་ཡིན་ཞིང་གོ་
སྐབས་མེད་དེ། པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པར་རྗེ་ལྷར་
འགྱུར་ཞེ་ན། པོའི་མཚན་ཉིད་ར་རོ་གསང་མཐོ་བ་ལ་སོགས་པ་འདོད་པ་ན་ཡོད་པ་
དེ་དག་གཟུགས་ནའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཏུ་བརྗོད་དོ། །

བཙོ་ལྷ་པོ་དེ་དག་ལས་གཟུགས་ཅན་གྱི་དབང་པོ་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་
 བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་འང་མ་གཏོགས་པ་ལྷག་མ་སོག་ཡིད་བཏང་སྟོམས་དང་དང་
 སོགས་ལྷ་སྟེ། བརྒྱད་ཅི་གཟུགས་མེད་པར་གཏོགས་པ་ཡིན་སྟེ། གང་ཞེ་ན། ཡིད་དང་སོག་
 དང་བཏང་སྟོམས་དང་དང་སོགས་ལྷ་སྟེ། བརྒྱད་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཟག་མེད་གྱི་དབང་
 པོ་གསུམ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་འང་ཁམས་སུ་མ་གཏོགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་
 དབང་པོ་དེ་དག་ལས་ཡིད་དང་བདེ་བ་དང་བཏང་སྟོམས་གྱི་ཚོར་བ་གསུམ་སྟེ། བཞི་ནི་
 མཚོན་སྤང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མཚོན་སྤང་དང་། ལྷོམ་སྤང་དང་མཚུངས་པར་
 ལྡན་པ་ལྷོམ་སྤང་དང་། སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པ་
 ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་འོ། །བདེ་བ་དེར་འགྱུར་བ་ནི་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བདེ་བ་ཡིད་
 ཤེས་འཁོར་དུ་སྐྱེས་པའི་སེམས་བདེ་ཡིན་གྱི་དབང་ཤེས་འཁོར་དུ་སྐྱེ། བཞི་སྟོམ་སྤང་ཁོན་པོ། །

མཚོན་སྟོམ་གཉིས་གྱིས་སྤང་བར་བྱ་བ་ནི་ཡིད་མི་བདེ་བ་སྟེ། དེ་ནི་ཟག་
 བཅས་སུ་ངེས་ཤིང་སྤང་བྱ་གཉིས་ཀ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་འོ། །མིག་ལ་
 སོགས་པ་གཟུགས་ཅན་བདུན་དང་སོག་དང་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་དབང་པོ་དགུ་ནི་
 བསྐྱོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་སུ་ངེས་ཤིང་དུག་པ་ལས་མ་སྐྱེས་
 ལ་མཚོན་སྤང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འོ། །དད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྷ་པོ་ནི་ཟག་བཅས་བསྐྱོམ་
 པས་སྤང་བར་བྱ་བ་འང་ཡིན་ལ། ཟག་མེད་སྤང་བར་བྱ་བ་མིན་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཟག་
 བཅས་ཟག་མེད་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་སོ། །མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་
 པ་ཐམས་གསུམ་ནི་སྤང་བར་བྱ་བ་མིན་ཏེ། ཟག་མེད་ཉེས་མེད་ནི་སྤང་བར་འོས་པ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འོ། །

ལྷ་པ་དབང་པོའི་འཛོལ་བ་དང་གཏོང་བ་བཤད་པ་ལ།
 དང་པོ་འཛོལ་བ་ནི་འདིར་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཛོལ་ཚུལ་སྟོན་པ་ནི་མ་
 ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་རྣམ་པར་སྤྲིན་པས་བསྐྱུས་པའི་དབང་པོ་དག་འཛོལ་པའི་ཚུལ་འཆད་
 དེ། དེ་ཡང་འདོད་པར་ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་བ་ན་སྐྱེ་གནས་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་ནི་དང་
 པོ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རོ་ལོ་ལུས་སོགས་ཀྱི་དབང་པོ་གཉིས་གསལ་དུ་སྟེད་དེ། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་
 དང་སོགས་ཀྱི་དབང་པོ་དག་གོ། ཡིད་ལ་སོགས་པ་ནི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པར་མ་དེས་པའི་
 རྱིང་ཉེ་ཡིད་དང་བརྟེན་སྟོན་ལོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ལ་མིག་སོགས་ལྷ་མེད་པའི་རྱིང་དང་། ལ་ཅིག་ལྷར་ཡོད་
 པའི་རྱིང་དོ། ཐམས་ཅད་དུ་འཕམ་ཞེ་ན། རྩལ་ཉེ་སྐྱེ་བས་ནི་གཉིས་ཁོ་ན་སྟེད་པ་མིན་
 གྱི་འོན་དུ་ཞེ་ན་རྩལ་ཉེ་སྐྱེ་བ་དེ་ཡིས་ནི་བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་མི་ལྷ་ལུ་པོ་མོའི་མཚན་གཉིས་ཀ་མེད་པ་
 ཞིག་ཡིན་ན་མིག་སོགས་ལྷ་སོག་དང་རྒྱལ་གམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་གལ་ཉེ་མཚན་མེད་པ་ཞིག་
 ཡིན་ན་ནི་དབང་པོ་རྒྱལ་སྟེད་དེ། མིག་སོགས་ལྷ་དང་སོགས་ཀྱི་དབང་པོ་ལོ། དེ་གལ་
 ཉེ་འཕགས་པ་ལྷ་དང་འདོད་ལྷ་ལྷ་ལུ་པོ་མོའི་དབང་པོ་གང་དུང་ཞིག་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ན་དེ་
 བསྐྱལ་པའི་བདུན་སྟེད་དོ། དེ་གལ་ཉེ་མཚན་གཉིས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་བརྒྱུད་སྟེད་དེ།
 དེ་པ་རྩལ་སྐྱེས་མཚན་མེད་པ་ནི་བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་མི་རྣམས་ལྷ་ལུ་ལོ། མཚན་
 གཅིག་པ་ནི་འཕགས་པ་ལྷ་དང་འདོད་པའི་ལྷ་རྣམས་ལྷ་ལུ་ལོ། མཚན་གཉིས་པ་ནི་
 དན་སོང་རྣམས་ན་སྤིད་དོ། །གཟུགས་ཁམས་སུ་ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་བ་ནི་མིག་
 སོགས་ལྷ་དང་སོག་དང་རྒྱལ་སྟེད་དེ། པོ་མོའི་དབང་པོ་དག་ནི་དེ་ན་མེད་པར་བཤད་
 ཟེན་པའི་རྱིང་དོ། །གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་གོང་མ་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་ནི་
 སོག་དབང་གཅིག་བྱ་གསལ་དུ་སྟེད་དེ། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་དབང་པོ་གཞན་དག་ནི་ས་དེ་ན་

མེད་པའི་སྲིད་རྟོ། །རྣམས་སྐྱེས་དབང་པོ་ཚང་བར་སྐྱེས་པས་མིག་སོགས་ལྟ་བུས་གཅིག་ཏུ་འཛོལ་ལ། རྣམས་སྐྱེན་
ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཐོབ་པ་ལྟ་བུར་མི་འབྱུང་བ་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སོ། །

གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་ན་དེ་ལྟར་འཛོལ་ན་འཆི་བ་ན་དུ་སྟོན་ཅིག་གཏོང་ཞེ་ན། མ་བསྐྱིབས་
ལུང་མ་བསྟན་དང་ཉོན་ཐོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ལ་གནས་ཏེ། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་དག་ཏུ་འཆི་
བའི་ཆེ་ནི་སློག་དང་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་པོ་ཉིད་དང་
གསུམ་དུས་གཅིག་ཏུ་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སེམས་དགེ་བ་ལ་
གནས་ཏེ་འཆི་འཕོ་བ་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཞེས་སྐྱུར་རོ། །གཟུགས་
ཁམས་སུ་འཆི་བ་ན་རྣམས་སྐྱེས་ཐམས་ཅད་ནི་དབང་པོ་རྣམས་ཚང་བར་སྐྱེ་ཞིང་འཆི་
བས་མིག་སོགས་ལྟ་དང་སྲུང་བ་ཤད་པ་གསུམ་སྟེ་བརྒྱུད་དུས་གཅིག་ལ་འགག་པར་
འགྱུར་རོ། །

འདོད་པར་རྣམས་སྐྱེས་མཚན་གཉིས་པ་དབང་པོ་ཚང་བཞིག་འཆི་བ་ན་གཟུགས་
ཅན་བདུན་དང་སློག་ལ་སོགས་པ་གསུམ་སྟེ་བརྒྱུད་འགག་པའམ། གལ་ཏེ་མཚན་
གཅིག་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ཕོ་མོ་གང་དུང་གཅིག་དང་། དགུའམ། མཚན་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་སློག་
སོགས་གསུམ་མིག་སོགས་ལྟ་སྟེ། བརྒྱུད་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །འདོད་པའི་རྣམས་སྐྱེས་དབང་པོ་མ་ཚང་
བར་འཆི་བའང་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཅིག་ཅར་འཆི་བ་འི་རྣམས་སྐྱེས་ལ་ནི་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ།
ཅིག་ཅར་འཆི་བ་ནི་རྣམས་སྐྱེས་ཡིན་ལ། མངལ་སྐྱེས་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་གནས་དང་པོ་གསུམ་
ལས་སྐྱེས་པ་ཞིག་འཆི་འཕོ་བ་ནི་རིམ་གྱིས་འཆི་འཕོ་བ་ཡིན་པས་དེ་དག་ལ་ནི་མིག་
སོགས་སྲུང་འགགས་པས་མཐར། ལུས་དང་སློག་དང་བཏང་སྟོམས་དང་ཡིད་དང་བཞི་ཅིག་
ཅར་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་འཆི་སེམས་གསུམ་ལས། མ་བསྐྱིབས་ལུང་

མ་བསྟན་གྱི་སེམས་དང་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བཤད་པ་ཡིན་གྱི་
སེམས་དག་གི་བསྐྱེས་ཐོབ་ལ་གནས་ཏེ་འཆི་བ་དག་ལ་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་གནས་སྐབས་
ལྷག་³¹ ལོ་ཐམས་ཅད་དག་ཏུ་སྤར་གྱི་གསུམ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གྱི་སྤེང་དུ་དད་སོགས་ལྡ་
བསྟན་པའི་དབང་ལོ་རྣམས་དུས་གཅིག་ལ་འགག་པར་འགྱུར་ཏེ། གཞུགས་མེད་པའི་
ཁམས་སུ་བརྒྱད་འགག་པ་ལ་སོགས་པའོ། །

འདིར་དབང་ལོ་ཟག་མེད་རྣམས་ནི་འཆི་བ་ན་འགག་པར་མ་བཤད་དེ། དེ་
དག་ནི་རྣམ་སྤྲིན་གྱང་མ་ཡིན་ཞིང་། འཆི་སེམས་གྱང་མ་ཡིན་ལ། འཆི་བ་ནི་དེ་དག་
གི་གཏོང་རྒྱུ་འཇམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལོ། །རྒྱན་ལྷགས་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་དེ་དག་
དབང་ལོ་དུས་འཛོལ་ཅེ་ན། འབྲས་བུ་ཐ་མ་སྟེ་ལྡ་སྤྱི་རྒྱན་ལྷགས་དང་དག་བཅོམ་
གཉིས་ནི་དབང་ལོ་དགུ་དགུས་འཛོལ་སྟེ། དེ་ལ་རྒྱན་ལྷགས་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་དད་
སོགས་ལྡ་དང་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཡིད་དང་འཕགས་པ་ཆགས་བཅས་ཡིན་པས་མི་སྟོགས་མེད་གྱི་
ཚོར་བ་³² བཏང་སྟོམས་དང་ཀུན་ཤེས་བྱེད་པ་དང་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་ལོ་དང་
དགུས་འཛོལ་སྟེ། རྐྱད་ཅིག་བཅོལ་པ་མན་ཆད་ནི་ཀུན་ཤེས་བྱེད་པ་དང་། བཅུ་བྲག་
པ་ནི་ཀུན་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ཡིན་
པས་དང་ལོས་ནི་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་འཇེན་པ་དང་། གཉིས་པས་ནི་བྲལ་ཐོབ་འཇིན་
པའི་ཕྱིར་ལོ། །

དག་བཅོམ་པ་ནི་དད་སོགས་ལྡ་དང་ཡིད་དང་ཚོར་བ་ནི་བསམ་གཏན་དང་
ལོ་དང་གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ན་ཡིད་བདེ་དང་། གསུམ་པའི་དངོས་གཞི་

31 +
32 +

ལ་བརྟེན་ན་སེམས་ཡིད་ཀྱི་བདེ་བ་དང་། ས་གཞན་གོང་མ་དང་མི་ལྷོགས་མེད། ལ་བརྟེན་ན་
བཏང་སྟོམས་ཉེ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་དང་། ད་ལྟ་བ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ལ་རྩོམ་ཉིང་
ཅི་ཀྱན་ཤེས་པ་ད་ལྟར་བ་དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལ་ཀྱན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་སྟེ་
དགུས་འཛོལ་བོ། །འབྲས་བུ་བར་བ་ལན་ཅིག་སྤྱིར་འོང་དང་སྤྱིར་མི་འོང་གཉིས་ནི་
དབང་པོ་བདུན་དང་བརྒྱད་དང་དགུས་འཛོལ་བའང་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ལན་ཅིག་སྤྱིར་
འོང་བདུན་གྱིས་འཛོལ་བ་ནི་རྒྱན་ལྷགས་ཐོབ་རྗེས་སྤྲུལ་པའི་བར་དུ་སྤངས་ནས་འབྲས་བུ་
ཐོབ་པར་བྱེད་བ་ན་སྟེ། དེ་ལ་དད་སོགས་ལྷ་དང་ཡིད་དེ་ཀྱན་འགྲོ་བུ། །དང་མི་ལྷོགས་མེད་ཀྱི་
བཏང་སྟོམས་དང་བདུན་ལོ། །

གལ་ཉེ་སྤྱིར་འོང་མཐར་གྱིས་བ་དེ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་
འཛོལ་བར་བྱེད་ན་བརྒྱད་གྱིས་འཛོལ་སྟེ། སྤར་གྱི་བདུན་དང་ཀྱན་ཤེས་པའི་དབང་
པོ་དང་བརྒྱད་གྱིས་ཉེ་དད་སོགས་ཟག་མེད་ཡིན་པས་ཀྱན་ཤེས་པའི་དབང་པོའི་མིང་ཐོབ་ལ། བར་ཆད་མེད་ལམ་
དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་ཀ་ཡང་ཚོར་བའི་དབང་པོ་མི་ལྷོགས་མེད་ཀྱི་བཏང་སྟོམས་སྤྲུལ་གཅིག་པས་
སོ། །འོ། །གལ་ཉེ་སྤར་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་པལ་ཆེར་ལས་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བ་འི་ཆགས་བྲལ་སྟོན་འགྲོ། ཞིག་མཐོང་བའི་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་པས་ལན་ཅིག་སྤྱིར་
འོང་འཛོལ་བར་བྱེད་ན་ནི་དགུས་འཛོལ་སྟེ། རྒྱན་ལྷགས་བཞེན་དུ་སྤར་གྱི་བརྒྱད་ཀྱི་སྟེང་
དུ་ཀྱན་ཤེས་བྱེད་པའོ། །

དེ་ལ་སྤྱིར་མི་འོང་བདུན་གྱིས་འཛོལ་བ་ནི་མཐར་གྱིས་བ་དབང་པོ་རྩལ་པོ་
ཞིག་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འཛོལ་བར་བྱེད་བ་ན་སྟེ། དད་སོགས་ལྷ་དང་ཡིད་

དང་མི་ལྷོགས་མེད་ཀྱི། ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཏེ། དེ་དབང་པོ་རྒྱལ་བས་དང་མོའི་དངོས་
 གཞིའི་ཡིད་བདེ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཚེ་མངོན་དུ་བྱེད་མི་རུས་ཏེ་དང་པོ་མངོན་དུ་བྱེད་མི་
 རུས། པའི་སྲིར་རོ། །བརྒྱད་ཀྱིས་འཛོལ་བ་ནི་མཐར་གྱིས་པ་དེ་གཤམ་ཏེ་དབང་པོ་རྒྱལ་
 བོ་ཞིག་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་སྲིར་མི་འོང་འཛོལ་བར་བྱེད་ན་སྲར་
 གྱི་བདུན་གྱི་སྟེང་དུ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་སྟེ་བརྒྱད་དང་། གཤམ་ཏེ་དབང་པོ་རྫོན་
 བོ་ཞིག་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འཛོལ་བར་བྱེད་པར་བྱེད་ན་བར་ཆད་མེད་པའི་
 ལམ་ལ་མི་ལྷོགས་མེད་ཀྱི། བཏང་སྟོམས་དང་། རྣམ་གྲོལ་དགུ་པའི་ཚེ་དང་མོའི། དངོས་
 གཞིའི་ཡིད་བདེ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་སྲིར་སྲར་གྱི་བདུན་ཡིད་བདེ་དང་། བརྒྱད་དོ། །དགུས་
 འཛོལ་བ་ནི་མཐར་གྱིས་པ་དེ་གཤམ་ཏེ་དབང་པོ་རྫོན་བོ་ཞིག་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་
 པའི་ལམ་གྱིས་འཛོལ་བར་བྱེད་ན་དད་སོགས་ལྟ་དང་ཡིད་དང་བར་ཆད་མེད་པའི་
 ཚེ་ཀུན་ཤེས་པ་དང་མི་ལྷོགས་མེད་ཀྱི། བཏང་སྟོམས་དང་རྣམ་གྲོལ་དགུ་པའི་ཚེ་དང་མོའི་
 དངོས་གཞིའི། ཡིད་བདེ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་སྲིར་རོ། །འདི་དག་གི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་ནི་ཐམས་ཅད་
 མི་ལྷོགས་མེད་ཀྱི། བཏང་སྟོམས་ཁོ་ན་དང་དབང་པོ་རྒྱལ་ན་རྣམ་གྲོལ་དགུ་པའི་ཚེ་འདྲ་ཡིན་ལོ། །དེ་ཡང་དངོས་གཞི་ནི་
 མ་ཐོབ་ལ་ཉེར་བསྟོགས་གཞན་ལ་ཐར་ལམ་ཐག་མེད་མི་རྟེན་པར་བཤད་པས་སོ། །

ཡང་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞིག་སྲིར་མི་འོང་འཛོལ་བར་
 བྱེད་ན་དད་སོགས་ལྟ་དང་ཡིད་དང་ཚོར་བ་གསུམ་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་དང་
 ཀུན་ཤེས་བྱེད་པ་དང་ཀུན་ཤེས་པ་དང་དགུས་འཛོལ་བོ། །

གཤམ་ཏེ་འདི་དབང་པོ་རྫོན་བརྩུས་འཛོལ་བར་འགྱུར་ཏེ་དེ་མི་ལྷོགས་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་པ་མཐོང་
 བས་དངོས་གཞིའི་དེ་ལའང་འཇུག་རུས་པས་སོ་ཞེ་ན། དངོས་གཞི་ལ་མི་འཇུག་སྟེ། ཐོབ་ཐེན་པ་ལ་མ་གྲས་པས་

སོ། །ཞེས་རྒྱལ་སྐྱེས་གསུངས་པ་ནི་ལན་དུ་མི་རིགས་ཏེ། གལ་ཏེ་མ་གྲུལ་ན་བར་གྱི་གཞུང་ལུགས་འདིག་པར་འགྱུར་
རྒྱུ་། དང་པོ་ལན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ་ཆགས་པའི་སློབ་འགྲོའི་འབྲས་བུ་ནི་མཚོང་ལས་སྐྱད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་གིས་འཛོལ་ལ།
མཚོང་ལས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ས་གང་ལ་རྟེན་པ་དེ་ལ་སྐྱད་ཅིག་གཞན་ནམས་ཀྱང་རྟེན་གྱིས་གཞན་དང་གཞན་དུ་འཕོ་
བ་མེད་པས་ས་གཞན་གྱི་ཚོར་བ་རྗེ་ལྟར་འབྱུང་། དེས་ན་འདི་ནི་དབང་པོ་རྩོལ་ལུགས་གང་གི་ཡང་དབང་པོ་དགུས་འཛོལ་
པ་ཞོན་ཞོ། །

གལ་ཏེ་དགྲ་བཅོམ་པ་དབང་པོ་དགུས་འཛོལ་ན་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལས།
དབང་པོ་དུ་ཞེག་གིས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་འཛོལ་ཅེ་ན། ལྷན་པ། བཅུ་གཅིག་གིས་
འཛོལ་བོ་ཞེས་བཤད་པ་དེ་རྗེ་ལྟར་བྱང་ཞེ་ན། དེ་ལས་དབང་པོ་བཅུ་གཅིག་དག་གིས་
དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་བཤད་པ་ནི་ཡང་ནས་ཡང་དུ་ཉམས་པ་སོར་ཚུད་པར་
བྱེད་པ་འགའ་ཞེག་ལ་སྲིད་པའི་སྲིར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། འདིར་དགུས་འཛོལ་པ་ནི་
དུས་ཅིག་ཅར་དུ་ཐོབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་ལས་ཉམས་པ་
སོར་ཚུད་པ་ནི་དགྲ་བཅོམ་པ་འགའ་ཞེག་མི་སྣོགས་མེད་དམ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡན་
ཚད་གང་ཡང་བྱང་བའི་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་ས་བྱུག་གང་ཅུང་། ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་
དག་ཉམས་ནས་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སོར་ཚུད་པར་
བྱེད་ན་བདེ་བ་དང་། དེ་ཡང་ལན་གཉིས་ཉམས་ནས་བསམ་གཏན་དང་སོ་གཉིས་ཀྱི་ཡིད་
བདེ་ལ་བརྟེན་ནས་སོར་ཚུད་པར་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་ན་དང་སོགས་ལྟ་དང་ཡིད་དང་
ཀུན་ཤེས་པ་དང་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པ་དང་ཚོར་བ་གསུམ་སྟེ་དེ་ལྟར་བཅུ་གཅིག་གིས་
འཛོལ་པ་སྲིད་པའི་སྲིར་རོ། །དེ་ལས་མང་བ་ནི་མི་སྲིད་དེ། ལན་དུ་མ་ཉམས་ཀྱང་
ཚོར་བ་གསུམ་ལས་གཞན་ལ་རྟེན་པ་ནི་མི་སྲིད་པའི་སྲིར་རོ། །དེ་ལན་ཅིག་ཉམས་པ་སོར་
ཚུད་པར་བྱེད་ན་ནི་བཅུས་འཛོལ་པའང་ཡོད།

གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་སྲིད་མི་འོང་དག་ཉམས་པ་སོར་ཚུད་པར་བྱེད་ན་འང་བཅུ་
 གཅིག་གིས་འཛོལ་བ་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཚུལ་དེ་མཚུངས་པའི་སྲིད་རོ་ཞེ་ན་མ་
 ཡིན་ཏེ། སྲིད་མི་འོང་དབང་པོ་རྣོན་པོ་ལ་ཉམས་པ་མི་སྲིད་ཅིང་། རྩལ་པོ་རིམ་གྲིས་པ་ལ།
 ཉམས་པ་མིན། གྲང་བདེ་བའི་དབང་པོས་སོར་ཚུད་པར་བྱེད་པ་མི་སྲིད་པའི་སྲིད་ཏེ།
 འདི་ལྟར་སྲིད་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་པ་གསུམ་པའི་བདེ་བ་མེད་ལ་དེ་ཡོད་ན་ཉམས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གསུམ་
 པའི་བདེ་བ་དང་ལྷན་པའི་ཐེག་དམན་འཕགས་པ་སློབ་པ་ནི་སྲིད་མི་འོང་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་སྲིད་དང་། འདི་
 ལྟར་དེ་ཉམས་པ་ནི་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་མངོན་དུ་གྱུར་བ་ཡིན་ན་དེ་སྲོང་བ་ནི་དང་
 མའི་ཉེར་བསྐྱོགས་ཀྱི་སེམས་ཁོ་ན་ལ་ལྷོས་ལ་ཉེར་བསྐྱོགས། དེ་ཡང་བཏང་སློམས་ཀྱི་ས་
 པ་ཡིན་པའི་སྲིད་ལོ། །

དེ་ཡང་ཉེར་བསྐྱོགས་ཀྱིས་བཏང་སློམས་དང་རྣམ་གྲོལ་དགུ་པའི་ཚེ་དང་མའི་
 དངོས་གཞིའི། ཡིད་བདེ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དབང་པོ་རྩལ་པོ་རིམ་གྲིས་པ། ཉམས་པ་དག་
 དབང་པོ་རྩལ་པོ་ནི་རྣོན་པོར། སྲུངས་པ་ལ་སྲིད་པའི་སྲིད་ཡིད་བདེས་འཛོལ་བ་སྲིད་ཀྱང་
 དད་སོགས་ལྟ་དང་ཡིད་དང་ཀུན་ཤེས་པ་དང་ཚོར་བ་བཏང་སློམས་དང་ཡིད་བདེ་
 དང་དགུ་ཁོ་ནས་འཛོལ་གྱི་དེ་བས་མང་བས་འཛོལ་བ་མི་སྲིད་པའི་སྲིད་ལོ། །

གལ་ཏེ་སྲིད་མི་འོང་ཉམས་པ་ནི་དབང་རྩལ་རིམ་གྲིས་པ་ཡིན་དགོས་ལ། དེས་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་
 བཏང་སློམས་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམ་གྲོལ་དགུ་པའི་ཚེ་དངོས་གཞིའི་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོར་སློམ་ཁུ་པས། ཡིད་བདེའི་
 འབྲས་བུ་སོར་ཚུད་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། སྲིད་དེ་དབང་རྩལ་རིམ་གྲིས་པ་ཉམས་པ་དེས་སྲིད་མི་སློགས་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་
 དབང་པོ་རྣོན་པོར་འཛོལ་གྱི་སྲིད་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་རྣམ་གྲོལ་དགུ་པའི་ཚེ་ཡིད་བདེ་སོགས་སྲིད་
 པས་དགུས་ཐོབ་པོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

འོ་ན་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དག་
བསམ་གཏན་བཞི་བ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སེམས་གྱིས་ངེས་པ་ལ་འབྲུག་པ་ན་ཚོར་བ་བཏང་
སྟོམས་དང་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དང་ཀུན་ཤེས་པ་དང་དད་སོགས་ལྟ་དང་ཡིད་དང་
དགུས་འཕྲོ་བ་ལ། དེ་ལས་དབང་པོ་འཕྲོ་བའི་སྟོགས་མེད་ལས། ཉམས་པ་སོར་ཚུད་པ་ལ་ནི་རྣམ་
སྟོན་དགུ་པའི་ཆེ། ཡིད་བདེ་དང་བདེ་བའང་སྲིད་པའི་སྲིར་བརྟུག་ཅིག་གིས་འཕྲོ་བ་པར་
འགྱུར་རོ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྲིར་མི་འོང་ལ་
ནི་ཉམས་པ་མི་སྲིད་པའི་སྲིར་ཏེ། དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་དང་དེ་ལས་འདས་པའི་ལམ་གཉིས་
གྱིས་འཕྲོ་བ་པས་ལམ་དེ་གཉིས་གྱིས་འབྲས་བུ་དེ་བརྟན་པར་བྱས་པའི་སྲིར་དོ། །

དེ་ཉིད་ཀྱི་སྲིར་འབྲེལ་བ་ལས་ཀྱང་། འདི་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ན་ཆད་ནམ་ཡང་
བདེ་བའི་དབང་པོས་འཕྲོ་བ་པ་མེད་དོ། །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ལ་ནི་
ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བའང་མེད་དེ། དེའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་སྣང་འཛིག་
རྟེན་པ་དང་སྲིས་འདས་པའི། ལམ་གཉིས་གྱིས་འབྲས་བུ་དེ། འཕྲོ་བ་པའི་སྲིར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

རྒྱལ་བ་དབང་པོའི་ལྷན་ཚུལ་འཆད་པ་ནི།

ངེས་ལྷན་ནི། བཏང་སྟོམས་དང་སྟོག་དང་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་གསུམ་ལས་
གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་དང་ལྷན་པ་དེ་ལ་ནི་གཞན་གཉིས་དང་ཡང་ལྷན་པས་ངེས་པར་
གསུམ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ་ས་ཐམས་ཅད་དང་སེམས་ཅན་གྱི་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱལ་བས། དེ་དག་ཉིད་
དོ། །

འོ་ན་སེམས་མེད་གཉིས་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ན་ཡིད་དང་ཚོར་བ་བཏང་
སྟོམས་མེད་པའི་སྲིར་སྟོག་ཀྱང་མི་ལྷན་པར་འགྱུར་ཞེན། དེ་དག་གི་མདོན་གྱུར་

མེད་ཀྱང་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ལྡན་པ་ནི་འབྲུག་པ་བྱ་བ་ཡིན་ལོ། །དང་པོ་
 གསུམ་པོ་དེ་དག་ལས་གཞན་ནི་རེས་པར་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མིག་དང་རྣ་བ་དང་སྣ་
 དང་ལྗེའི་དབང་པོ་དག་དང་ནི་འདོད་པ་ན་ཅུར་ཅུར་པོ་སོགས། མ་ཐོབ་པ་དང་མོང་བ་སོགས།
 རྣམ་པར་ཉམས་པ་དང་རིམ་གྱིས་འཆི་བ་དང་། མི་ལྡན་ཞིང་། མོ་མོའི་དབང་པོ་དང་ནི་
 འདོད་པ་ན་མ་ཐོབ་པ་དང་རྣམ་པར་ཉམས་པ་དང་མི་ལྡན་ལ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་
 སུ་སྐྱེས་པ་དག་པོ་མོ་དང་། མི་ལྡན་ལོ། །ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་གཟུགས་མེད་ཏུ་སྐྱེས་པ་དང་མི་ལྡན་
 མོ། །སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ནི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་སྐྱེས་པ་དག་མི་ལྡན་
 ལོ། །ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་ནི་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དག་མི་ལྡན་ཏེ།
 མདོ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་ལ་ནི་ལུག་རྩའི་ཚོར་བ་གཉིས་བཤད་དེ།
 ལུས་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་སེམས་ཀྱི་ཡིད་མི་བདེ་བའང་སོ་སོར་སྤོང་བར་འགྱུར་
 རོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་ནི་ལུག་རྩའི་གཅིག་སྟེ། ལུས་ཀྱི་
 སྐྱུག་བསྐྱེད་ཁོ་ན་སོ་སོར་སྤོང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 བསྟན་བཅོས་ལས་ཀྱང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཞིང་མི་ལྡན་པ་
 ཡིན་ལོ་ཞེས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཟུགས་མེད་པ་ལ་མིག་སོགས་ཀྱི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་བདུན་མི་ལྡན་
 པའི་ཕྱིར་དང་། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་ཐག་མེད་རྣམས་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐག་མེད་
 རྣམས་ཀྱང་ཀུན་ཤེས་བྱེད་པ་དང་། སློམ་ལམ་དང་མི་སློབ་པའི་ལམ་ལ་གནས་པ་
 དག་སྣང་སོའི་ཐོབ་པ་བཏང་བས་མི་ལྡན་ཞིང་། ཀུན་ཤེས་པ་དང་མཐོང་ལམ་དང་མི་
 སློབ་པའི་ལམ་ལ་གནས་པ་དག་མི་ལྡན་ལ། ཀུན་ཤེས་ལྡན་པ་དང་སློབ་པ་དག་མི་

ལྷན་པའི་སྤྱིར་དང་། དགེ་ཅུ་ཆད་པ་རྣམས་ལ་དང་སོགས་ལྷ་མི་ལྷན་པའི་སྤྱིར་དང་།

བསམ་གཏན་གསུམ་པ་དང་བཞི་ལ། ཡན་ཆད་ཀྱི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་རིམ་པ་ལྟར་
ཡིད་བདེ་དང་བདེ་བའང་མི་ལྷན་པའི་སྤྱིར་དང་དེ་བཞིན་དུ་སོ་ལ་མོ་དང་མོ་ལ་སོ་མི་
ལྷན་པ་དང་། ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ལ་སྤྱི་མ་གཉིས་མི་ལྷན་ཞིང་ཀུན་ཤེས་པ་ལ་སྤྱི་
སྤྱི་གཉིས་མི་ལྷན་ལ། ཀུན་ཤེས་ལྷན་པ་ལ་སྤྱི་མ་གཉིས་མི་ལྷན་པའི་སྤྱིར་ཉེ། དེ་དག་
ནི་འོག་མ་རྣམས་སུའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཡང་བདེ་བ་དང་ལྷན་པ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་བ་དང་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེས་
པའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་མ་གཏོགས་པའི་སྐྱེ་འབགས་ཐམས་ཅད་དེ། དེ་དང་ལྷན་པ་ལ་ནི་
ངེས་པར་ཡིད་དང་སོག་དང་བཏང་སློམས་དང་བདེ་བ་རང་ཉིད་དང་བཞི་དང་ལྷན་ཉེ།
བདེ་བ་དང་ལྷན་པ་ཡིད་བདེ་དང་མི་ལྷན་པ་ནི་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་སྤྱིས་པ་ལོ། །དེ་ལ་བདེ་བ་དང་ལྷན་
པ་ལུས་དང་མི་ལྷན་པ་ནི་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་སས་བསྐྱས་པའི་བདེ་བ་ཐག་
མེད་ཐོབ་ནས་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེས། པའི་འབགས་པ་སྤྱིར་མི་འོང་དང་དགྲ་བཙའ་བ་
གཟུགས་མེད་པར་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དོ། །ལུས་ཀྱི་དབང་སོ་དང་ལྷན་པ་ནི་
འདོད་པ་དང་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པ་སྟེ། དེ་དག་ལའང་སྤར་བཤད་པ་གསུམ་དང་ལུས་
དབང་སྟེ་བཞི་དག་དང་ལྷན་ནོ། །ལུས་ཀྱི་དབང་སོ་དང་ལྷན་པ་ཡང་མིག་ལ་སོགས་པ་
དང་མི་ལྷན་པ་ནི་འདོད་པ་ན་མིག་མ་ཐོབ་པ་དང་ཉམས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །མིག་
དང་སོགས་པའི་སྐྱས་གཟུང་བ་རྣ་བ་དང་སྣ་དང་ལྷེའི་དབང་སོ་དག་དང་ལྷན་པ་ལ་ནི་
ངེས་པར་རང་རང་དང་སྤར་བཤད་པ་བཞི་སྟེ། ལྷ་ལྷ་དང་ལྷན་ཉེ། རང་རང་དང་སྤར་བཤད་པའི་
ལུས་ལ་སོགས་པ་བཞིའོ། །ཡིད་བདེ་བའི་དབང་སོ་དང་ལྷན་པ་ཡང་གཉིས་མན་ཆད་ཀྱི་

ཕྱིས་པ་ལ། ལྷ་དང་ལྷན་ཏེ། བཏང་སྟོམས་དང་སྟོག་དང་ཡིད་དང་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་
རང་ཉིད་དོ། །དེ་ཡང་བདེ་བ་ནི་འདོད་པ་ན་དབང་གེས་ལྷའི་འཁོར་དུ་སྐྱེས་པ་དང་། དང་པོ་ནི་གསུམ་གྱི་དང་།
གསུམ་པ་ན་ཡིད་གྱི་འཁོར་དུ་སྐྱེས་པའི་སེམས་བདེའོ། །

གལ་ཏེ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ན་ཕྱིས་པ་ལ། ཡིད་བདེ་ཡོད་ཀྱང་བདེ་བ་ནི་
མེད་དེ། ལུས་གྱི་བདེ་བ་ནི་དང་པོ་མན་ཆད་པའི་ས་བ་ཡིན་པས་ས་འཕོས་པས། སྤངས་
པའི་སྤྱིར་དང་། སེམས་གྱི་བདེ་བ་ནི་གསུམ་པའི་ས་བ་ཡིན་པས་དེ་ནི་མ་ཐོབ་པའི་
སྤྱིར་རོ་ཞེ་ན། གསུམ་པའི་བདེ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་ཐོབ་པ་ནི་དེ་ན་འདོད་པའི་
སྤྱིར་དང་། ས་བོང་མའི་ཉོན་མོངས་ཅན་སྤངས་པ་དེ་དང་ལྷན་ཅོ་ཞེས་པ་ནི་ལྷལ་བའི་མཐོའོ། །སྤྱག་བསྐྱེད་
གྱི་དབང་པོ་དང་ལྷན་པ་ནི་འདོད་པ་བ་སྟེ། དེ་ལ་ཉི་དེས་པར་ལུས་དང་སྟོག་དང་ཡིད་
དང་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྟོམས་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་རང་ཉིད་དང་བདུན་
དང་ལྷན་ཏེ། ཡིད་མི་བདེ་བ་ནི་འདོད་ཁམས་པ་ཡིན་ཡང་། འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བ་ལ་མི་ལྷན་པའི་སྤྱིར་དང་། ཚོར་བ་གཞན་དག་ནི་འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་འདོད་པའི་རྟེན་
ཅན་ལའང་། དགོ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཐོབ་པ་ཅི་རིགས་པར་ལྷན་པའི་སྤྱིར་དོ། །

མའི་དབང་པོ་དང་ལྷན་པ་ནི་དེས་པར་བརྒྱད་དང་ལྷན་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་
སོགས་པ་སྤར་སྟོམས་པ་བདུན་དང་རང་ཉིད་དོ། །སོགས་པའི་སྐྱས་གཟུང་བ་ནི་མའི་
དབང་པོ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་དད་སོགས་ལྷ་སོ་རྣམས་ཏེ། དེ་ལ་མའི་དབང་པོ་
དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་ནི་སྤར་སྟོམས་པ་རྣམས་དང་རང་ཉིད་དང་བརྒྱད་དོ། །དགོ་ཅམ་ཆད་
པའི་ཁམས་གསུམ་སོ་རྣམས་ཅད་ལ་ལྷན་པའི། དད་སོགས་ལྷ་ནི་བཏང་སྟོམས་དང་སྟོག་དང་

ཡིད་དང་དེ་དག་རྣམས་དང་ལྡན་ལོ། །དེ་ལ་སོ་སོ་ཡིད་མི་བདེ་གསུམ་ཡང་འདོད་པས་བསྐྱུས་སོ། །ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་སོ་དང་ལྡན་པ་འི་སྣོན་ལམ་ལ། ལ་ནི་རང་ཉིད་དང་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་དང་བཏང་སྟོམས་དང་སྟོག་དང་ཡིད་དང་དད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་སྟེ་དབང་སོ་བཅུ་གཅིག་དང་ངེས་པར་ལྡན་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་སོ་དང་ལྡན་པ་འི་སྣོན་ལམ་ལ། ལའང་དེ་དང་འབྲ་བར་སྤར་གྱི་བཅུ་སོ་དང་རང་ཉིད་དང་བཅུ་གཅིག་དང་ངེས་པར་ལྡན་ལོ། །འདི་དག་གཟུགས་མེད་པའང་ཡོད་པས་ལུས་དང་ངེས་པར་ལྡན་པའི་མ་ཁུབ་སོ། །

གལ་ཏེ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་སོ་དང་ལྡན་པའི་འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་འོང་དང་དབྱ་བཙོམ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་ཆར་དུ་འཕྲོབ་པ་སྲིད་པས་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་མན་ཆད་ན་བཅུ་གཅིག་དང་ལྡན་པར་རིགས་ན་བསམ་གཏན་བཞི་བ་དང་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེས་པའི་འཕགས་པ་སྣོན་པ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་སོ་དང་ལྡན་པ་དེ་དག་ལ་རི་ལྟར་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེའི་དབང་སོ་དང་ལྡན་ཏེ། རང་ས་ན་མེད་ཅིང་། བསམ་གཏན་གཏོགས་པའི་དགོ་བ་ནི། །ས་འཕོས་ཉམས་པ་དག་གིས་གཏོང་། །ཞེས་ས་འཕོས་པས་འོག་སའི་དེ་གཉིས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཟག་བཙུག་གི་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་སྤངས་པས་མི་ལྡན་མོད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་དེ་གཉིས་དང་ལྡན་ཏེ། འདི་ལྟར་འཕགས་པས་ནི་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ན་ངེས་པར་བསམ་གཏན་དང་སོའི་ཡིད་བདེའི་དབང་སོ་འཕྲོབ་ཅིང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ན་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བདེ་བའི་དབང་སོ་འཕྲོབ་ལ། དེ་དག་ནི་ས་འཕོས་པས་མི་གཏོང་སྟེ། འདི་ལྟར་ས་འཕོས་པས་ཟག་བཙུག་གཏོང་གི་

ཟག་མེད་གྱི་གཏོང་རྒྱར་མ་བཤད་ལ། ཟག་མེད་ནི། འཕགས་པ། འབྲས་བུ་ཐོབ་
སྦྱངས་ཉམས་པ་ལས། །ཞེས་བཤད་མོད་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དང་དབང་པོ་སྦྱངས་
པ་ན་འང་ཞུགས་པའི་ལམ་དང་དབང་པོ་རྒྱལ་པོའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཟག་མེད་
གཏོང་ཡང་འབྲས་བུ་དང་དབང་པོ་རྫོན་པོའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་བསམ་གཏན་
དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་ཡིད་བདེ་དང་གསུམ་པའི་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཟག་མེད་གྱི་
ཐོབ་པ་འབྱུང་སྟེ། གང་ལས་ཆགས་བྲལ་བྱ་བྱིར་གང་། །འཕྱོལ་བ་དེར་ཡང་འོག་
མའང་འཕྱོལ། །ཅེས་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །

དེའི་བྱིར་བསམ་གཏན་བཞི་བ་དང་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེས་པའི་འཕགས་པའི་
བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེའི་དབང་པོ་ཟག་མེད་ནི་ས་འཕོས་པས་མི་གཏོང་བས་ན་གང་
ཞིག་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པ་དེ་ནི་དེས་པར་དབང་པོ་བཅུ་གཅིག་དང་
ལྡན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་པོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོ་དང་
ལྡན་པ་ལ་འང་དབང་པོ་བཅུ་གཅིག་དེས་པར་ལྡན་པའི་ཚུལ་ཡང་ཤེས་པར་
བྱའོ། །དེས་ན་བཞི་བ་ཡན་ཆད་པའི་འཕགས་པ་ལ་བདེ་བ་གཉིས་ཟག་མེད་དང་གསུམ་པ་མན་ཆད་ལ་ཟག་བཅས་
ཟག་མེད་གཉིས་ཀ་ལྡན་ནོ། །དབང་པོ་གཞན་མི་ལྡན་པ་ནི་སྣ་མ་བཞིན་ནོ། །

ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པ་ནི་འདོད་ཁམས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་
གྱི་མཐོང་ལམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ནི་དེས་པར་རང་ཉིད་དང་ཡིད་དང་སློབ་དང་ལུས་
གྱི་དབང་པོ་དང་ཡིད་བདེ་དང་བདེ་བ་དང་སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་བཏང་སློམས་དང་དད་
སོགས་ལྟ་སྟེ་བཅུ་གསུམ་དག་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་དེ་རྣམས་ བོང་ན་མཐོང་ལམ་མེད། །མི་སྐྱོ་ལུང་ལས་འདིར་ཚོམ་

ཞིང་། །དེར་མཐར་ཕྱིན་ཅེས་འགྲུང་བྱིར་རོ། །ཞེས་འགྲུང་བའི་ཕྱིར་ཀུན་ཤེས་གྲེད་
བའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པ་ནི་འདོད་བར་སྐྱེས་པའི་མཚོང་ལམ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དེ་ལ་
ནི་པོ་མོའི་དབང་པོ་གང་རྒྱུང་ཞིག་དང་དེས་པར་ལྡན་དགོས་ཏེ། པོ་མོའི་དབང་པོ་
དང་མི་ལྡན་པ་དང་རྣམ་པར་ཉམས་པ་ལ་སྒྲོམ་པ་དང་འབྲས་བུ་འཛོལ་བ་དང་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་མི་སྲིད་པས་པོ་མོའི་དབང་པོ་གང་རྒྱུང་ཞིག་མ་ཚང་ན་མཚོང་
ལམ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེའི་ཕྱིར་པོ་མོའི་དབང་པོ་གང་རྒྱུང་ཞིག་བསྐྱེད་ཏེ་དབང་པོ་བརྒྱབ་ཞི་དང་
དེས་པར་ལྡན་པར་འགྲུང་རོ་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བརྒྱབ་ཞིར་མི་
འགྲུང་ཏེ། སྲར་པོ་མོའི་དབང་པོ་གང་རྒྱུང་ཞིག་ལྡན་པའི་ཆེ་སྒྲོམ་པ་སྐྱངས་ཏེ། སྒྲོམ་
པ་དང་ལྡན་པ་དེས་ཕྱིས་ལམ་བསྐྱོམས་ཏེ་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་རྗེས་ལ་པོ་མོའི་དབང་
པོ་ཉམས་ཏེ་མཚན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པར་གྲུང་ན། མཚན་གཉིས་བྱུང་བས་པོ་པོ་
ཐར་པའི་སྒྲོམ་པ་གཏོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ནི་མི་གཏོང་བས་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལ་
མཚན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པའང་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐོག་མར་མཚོང་
ལམ་མ་ཐོབ་པ་འཛོལ་བའི་རྟེན་དུ་པོ་མོའི་དབང་པོ་གང་རྒྱུང་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཐོབ་ཐེན་
གནས་པའི་རྟེན་དུ་ནི་མི་དགོས་ཏེ། མཚོང་ལམ་ཐོབ་ནས་པོ་མོའི་མཚན་མ་ཚང་ཡང་
མཚོང་ལམ་མི་གཏོང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཐོག་མར་མཚོང་ལམ་འཛོལ་བའི་དུས་ན་པོ་མོ་
གང་རྒྱུང་གི་མཚན་ཚང་བར་ཡོད་ཀྱང་ཕྱིས་མཚན་མ་ཚང་བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ན་འདོད་ཁམས་པ་དེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་གོམས་པར་བྱས་པ་ཞིག་རིམ་
གྱིས་འཆི་བ་ན་དབང་པོ་གསུགས་ཅན་རྣམས་རིམ་གྱིས་འགག་པས་འཆི་ཀར་པོ་

མོའི་དབང་པོ་ལགགས་མ་ཐག་མཐོང་ལམ་སྐྱེ་བ་སྲིད་པས། དེའི་སྲིད་དབང་པོ་བཅུ་
གསུམ་དང་ནི་ངེས་པར་ལྡན་གྱི་པོ་མོའི་དབང་པོ་ནི་འཆི་ཀར་པོ་མོའི་དབང་པོ་དང་
མི་ལྡན་པ་ལ་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་པས་ཀུན་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པའི་སྲིད་
རྒྱུ་ལོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །

གཞན་དག་ཀྱི་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། མཉམ་པར་བཞག་པར་མཐོང་ལམ་མི་
སྐྱེ་ཞིང་། མཉམ་གཞག་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་ལ་གནས་བཞིན་དུ་འཆི་བ་མི་སྲིད་པའི་
སྲིད་རྒྱུ་ལོ། །དེས་ན་འདིར་ནི་གང་ཟག་སྲིད་དབང་དུ་བྱས་ནས་ངེས་པར་ལྡན་པའི་ཚུལ་
བཤད་པ་ཡིན་གྱི། པོ་མོ་གཅིག་ཁོ་ནའི་ངེས་པར་ལྡན་ཚུལ་བཤད་པ་མ་ཡིན་པས་
བཅེས་ན་མོ་དབང་དང་མི་ལྡན་ལ། མོ་ལ་བཅེས་ན་པོ་དབང་དང་མི་ལྡན་པས་མཐའ་
གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པས་དེ་གཉིས་ངེས་ལྡན་དུ་མ་བཅེས་སོ། །¹ དེ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་པའི་
དེ་གཉིས་གང་དུང་མི་སྲིད་དོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ཉིད་རིགས་སོ། །ཚོར་བའི་དབང་པོ་བཞི་ནི་དུས་
གཅིག་ལ་མངོན་སྲུང་མི་སྲིད་ཡུང་ཐོབ་པ་དང་ལྡན་པའི་སྲིད་རྒྱུ་ལོ། །དེ་དག་ལས་
གཞན་མི་ལྡན་པ་ནི་ལྷ་མ་བཞིན་ལོ། །དེ་ཡང་ཡིད་མི་བདེ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ན་མི་ལྡན་ལ་མིག་
སོགས་ཉམས་པ་ལའང་མི་ལྡན་པ་སོགས་སོ། །དེ་དག་གིས་ནི་དབང་པོ་གང་ཞིག་ལྡན་པ་དེ་ལ་
གཞན་ངེས་པར་ལྡན་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ཡིན་ལོ། །

ད་ནི་སྲིད་ལྡན་ལ། བང་ན་ཉུང་བ་དག་དང་ལྡན་ན་དུ་དང་ལྡན་ཞེ་ན། དགེ་བའི་ཅ་
བ་མེད་པ་ནི་འདོད་པ་པ་ཁོ་ན་སྟེ། དེ་ལ་ནི་བང་ན་ཉུང་བ་དང་ལྡན་པ་ནི་ལྷས་དང་འཆི་
ཁ་ལྷ་བྱ་ན་དེ་ལ་ཆགས་བྲལ་མི་སྲིད་པས། ཚོར་བ་ལྷ་དང་སློབ་དང་ཡིད་གྱི་དབང་པོ་སྟེ་བརྒྱད་

༤། +

དང་ལྷན་གྱི་དེ་དག་ལས་གཞན་ནི་ཡོད་པར་ངེས་པ་མེད་ལ། དེ་དག་གི་སྐོབ་པ་ནི་
ངེས་པར་ཡོད་པའི་སྲིད་རྟོ། །

རྗེ་ལྷན་དགེ་བ་མེད་པ་ནང་ན་ཉུང་བ་དབང་པོའི་གངས་བརྒྱད་དང་ལྷན་པ་
ལྷན་གཟུགས་མེད་པའི་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་འང་དེ་བཞིན་དུ་གངས་བརྒྱད་དང་
ལྷན་ཏེ། གང་ཞེ་ན། བཏང་སྟོམས་དང་སློག་དང་ཡིད་དང་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་
དབང་པོ་དགེ་བ་ལྡེ་བོ་རྣམས་དང་ལྷན་ནོ། །དེ་དག་པས་ཉུང་བ་དང་ལྷན་པའི་གང་
ཟག་ནི་མི་སྲིད་དོ། །ཡང་དབང་པོ་ནང་ན་མང་པོར་ལྷན་པ་ལ་བརྟུན་དུ་དང་ལྷན་པ་ལི་
ལྷིས་ལ། སྲིད་དེ། གང་ཞེ་ན། རྗེ་མ་མེད་པའི་དབང་པོ་གསུམ་པོ་རྣམས་མ་གཏོགས་པ་
རྣམས་སོ། །དེ་ཡང་འདོད་པའི་གང་ཟག་དབང་པོ་རྣམས་ཚང་ཞིང་མཚན་གཉིས་པ་
ལ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་ཡིན་གྱི་དེར་མ་ཟད་གཞན་ཡང་འཕགས་པ་
ཆགས་བཅས་རྒྱན་ཞུགས་ལན་ཅིག་སྲིད་འོང་ཡང་དབང་པོ་བརྟུན་དུ་དང་ལྷན་སྲིད་པ་ཡིན། ཏེ། རྒྱུན་
ཞུགས་དང་ལན་ཅིག་སྲིད་འོང་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའང་
གངས་བརྒྱད་དུ་དང་ལྷན་པ་སྲིད་དེ། གང་ཞེ་ན། འཕགས་པ་ལ་མཚན་གཉིས་པ་མི་སྲིད་ཅིང་
ཆགས་བྲལ་ལ་ཡིད་མི་བདེ་མི་ལྷན་ལ་འཕགས་པ་ཆགས་བཅས་སྐོབ་པར་ངེས་པས། པོ་མའི་མཚན་གང་
ཡང་རུང་བ་གཅིག་མ་གཏོགས་པ་དང་། གུན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དང་ལྷན་པ་ལི་རྒྱན་
ཞུགས། ལ་སོ་སོ་གང་རུང་གཅིག རྗེ་མ་མེད་པའི་དབང་པོ་སྲིད་མ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་
རྣམས་དང་ལྷན་ལ། གུན་ཤེས་པ་དང་ལྷན་པ་ལི་སྲིད་འོང། ལ་རྗེ་མ་མེད་པའི་དབང་པོ་ལྡེ་
སྲིད་གཉིས་དང་སོ་སོ་གང་རུང་གཅིག མ་གཏོགས་པ་རྣམས་དང་ལྷན་པའི་སྲིད་རྟོ། །

འཕགས་པ་ལ་མཚན་གཉིས་པ་མི་སྲིད་པའི་སྲིད་མཚན་གཅིག་མ་གཏོགས་

ཞེས་བྱ་བ་དང་། འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲམ་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་
ཡིད་མི་བདེ་མི་ལྡན་པའི་སྲིར་ཆགས་བཅས་སྟོན་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་དག་གིས་ནི་དབང་
སོ་རྣམས་བཤའ་ཟིན་ཏོ། །

། འདུས་བྲས་ཀྱི་སྤྱི་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤའ་བ། །

དེ་ནི་འདུས་བྲས་ཀྱི་སྤྱི་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤའ་བ་ལ་དོན་དངོས་དང་། ཞར་ལ་
རྒྱ་དང་སྤྱོད་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་བཤའ་བ་གཉིས་ཀྱི་དང་སོ་འཆད་པ་ན།

། རྒྱས་བཤའ་དངོས་ལས་སྤྱི་འདོན། །

འདིར་སྤྱི་འདོན་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་གཞི་ལྡན་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ཏེ།
གཟུགས་དང་། སེམས་དང་། སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་། མི་ལྡན་པའི་འདུས་བྱེད་
དང་། འདུས་མ་བྲས་སོ། །དེ་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲེལ་བ་ནི། དེ་ཐམས་ཅད་རྣམས་སྤྱི་ཡོད་པར་
འདོད་དེ། ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྦྲེལ་བ་ཡིན་པའི་སྲིར་རོ། །

དེ་ལ་གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཕྱང་སོ་སྟེ་རྒྱལ་ལྷ་རབ་དང་རགས་པ་དང་། དེ་
གཉིས་ཀ་ལ་ཡིན་པའོ། །རྒྱལ་ལྷ་རབ་རྣམས་ནི་ཆ་ཤས་མེད་པའི་སྲིར་པན་ཚུན་རེག་
པ་ནི་མེད་ཀྱི་གཅིག་ལ་ཏུ་མས་པ་སྟོར་པའི་བར་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། རེག་ན་ནི་
ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རེག་ན་པན་ཚུན་འདྲེས་པར་འགྱུར་ལ། ཚོགས་རེས་རེག་ན་
ཆ་བཅས་སུ་ཐལ་བའི་སྲིར་རོ་ཞེས་འདོད་དེ། སྲི་རོས་དོན་གྲུབ་ལས། རྒྱལ་ལྷ་
ཚོགས་ཆ་ཐ་དད་སྲིར། །མེད་ཅེས་སྦྲེལ་གང་དེ་ལ་འབྲེལ། །འགའ་ཡིས་ཁྱད་པར་དང་
བཅས་པའི། །རྒྱལ་ལ་ཚོགས་ཀྱི་སྦྲུང་བ་ཉེན་བྱ། །དེ་སྲིར་ཚོགས་ཆའི་ཁྱད་པར་
ཀྱིས། །དེ་ནི་མང་སོས་ཡོངས་པ་སྟོར་བར། །བརྗོད་པར་ཟད་ཀྱི་རྒྱལ་དེ་ནི། །ཆ་ཤས་

བཅས་པའི་བདག་ཉིད་མིན། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། བན་ཚུན་བདག་ཉིད་མ་རེག་པར། །ཆ་
ཤས་མེད་པར་རྣམ་གཞས་ཏེ། །དེ་ཕྱིར་ས་ཡི་དགྲིལ་འཁོར་སོགས། །བསགས་པ་
ལས་ནི་བྱུང་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་བསགས་པར་གནས་པ་འདི་དག་གིས་རྩལ་ཕྱར་བ་རྣམས་མ་རེག་ན་
ཞིག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུད་གིས་བརྒྱུད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྗེས་ཀྱི་
མཐུས་ཀྱང་འབྲེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། བན་ཚུན་དུ་ནི་བན་འདོགས་
པའི། །བྲེ་བྲག་གིས་ན་བརྒྱུས་པ་བཞིན། །རྫོ་རྗེ་ལ་སོགས་རྩལ་ཕྱར་རྣམས། །དེ་དག་
ཚད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །རི་ལྗང་སྒྲགས་ཀྱི་མཐུ་ཡིས་ནི། །འབྲེ་སྐྱལ་ལ་སོགས་འཛིན་
པ་བཞིན། །རྗེས་ཀྱི་མཐུ་ཡིས་བན་ཚུན་དུ། །འཛིན་པ་ལུ་གྲུ་རྒྱུད་བཞིན་དུ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་ཆ་རེག་གིས་ཁྱང་རེག་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པ་དང་། ལྷང་བས་ལུན་པ་ལ་
གཞོད་པ་དང་། ལུན་པས་གཟུགས་ཅན་ལ་སྐྱིབ་པ་དང་། ལྷང་བས་གསལ་བྱེད་
དུ་འདར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་བན་ཚུན་སྤང་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཆ་
རེག་དང་སྤང་པའི་རྩལ་ལ་སོགས་པ་ཉེ་བར་གནས་པ་ན་ཁྱང་རེག་དང་ལུན་པ་ལ་
སོགས་པ་རྩལ་གྱི་འགྲོས་འགག་པས་གཞོད་པ་དང་སྐྱིབ་པ་ལ་སོགས་པར་བརྗོད་
ཀྱི་ཆ་གཞན་སྤང་པས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། གང་ཞིག་དང་ནི་ཉེ་བ་
ལས། །འགྲོས་སྤོང་གང་གི་འགྲོས་འགག་པ། །དེས་དེའི་སྐྱིབ་པར་རབ་རྒྱ་བཤད། །ཆ་
ཤས་གཞན་གྱིས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རྩལ་ཕྱར་སྤང་པ་

མེད་ན་རྩ་ལ་སོགས་པ་ལ་དབྱུག་གྱུ་བ་སྐྱུན་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་སྐྱ་མི་འབྱུང་བར་
འབྱུང་རོལ་ལ། མ་སྐད་ཀྱང་དེ་དག་ལིན་ཏུ་ཉེ་བ་དང་རྒྱུང་འདུས་པ་ལས་སྐྱ་འབྱུང་
བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག །རྩལ་སྤྲོ་རབ་རྒྱུམ་པོ་ཆ་གས་མེད་པ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
རྩལ་སྤྲོ་རབ་ལ་དབྱིབས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཉིས་གཟུང་འབྱུང་དེ་རྩལ་ལ་
མེད། །ཅེས་འཆད་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྩལ་སྤྲོ་རབ་ཀྱི་ཚད་དང་སྐྱུན་ཅིག་ཏུ་
གནས་པའི་ཚུལ་ནི་འོག་ཏུ་སྟོན་པར་འབྱུང་རོ། །རགས་པ་ནི་དབང་པོ་སྤྱི་དང་དོན་
སྤྱི་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་སྤྱི་ནི་མིག་གི་དབང་པོའི་རྩལ་སྤྲོ་རབ་རྣམས་ནི་མིག་གི་འབྲས་
བུ་ལ་གོ་སྟོན་ནག་པོའི་མེ་ཉོག་བཞིན་དུ་གནས་ཏེ། དེ་དག་སོ་སོ་སིལ་བུར་གནས་
ཀྱང་ཁ་དོག་དང་བས་བཀའ་བས་ན་སོ་སོར་འགྲེས་པར་མི་འབྱུང་རོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། བོད་བུ་བཞིན་དུ་རིལ་རིལ་པོར་རྒྱ་འོག་ཏུ་གནས་ཀྱང་ཤེལ་
བཞིན་དུ་དང་བས་དབྱུས་དང་མཐའ་ན་གནས་པ་རྣམས་མན་ཚུན་མི་སྤིབ་པོ། །ཞེས་
ཟེར་རོ། །རྣ་བའི་དབང་པོའི་རྩལ་སྤྲོ་རབ་རྣམས་ནི་རྣ་འབྲུག་ཅེས་བུ་བ་གོ་གའི་འརྩར་
བུ་སྟོ་བུའི་ནང་ན་གནས་སོ། །སྟེའི་དབང་པོའི་རྩལ་སྤྲོ་རབ་རྣམས་ནི་ཟངས་ཀྱི་ཕོ་
ཁབ་སྟོ་བུ་སྟེ་མཚུལ་པའི་ནང་སྟེའི་རྒྱུད་ན་གནས་ཏེ། དབང་པོ་དང་པོ་གསུམ་པོ་དེ་
དག་ནི་སྟེང་བ་བཞིན་དུ་ཀོར་ཀོར་པོར་གནས་སོ། །སྟེའི་དབང་པོའི་རྩལ་སྤྲོ་རབ་
རྣམས་ནི་རྒྱ་བ་བཀའ་བ་སྟོ་བུ་སྟེ། སྟེའི་དབྱུས་ན་སྟེའི་ཅེ་མའི་ཁྱོན་ཅེས་ཞིག་སྟེའི་
དབང་པོའི་རྩལ་སྤྲོ་རབ་དག་གིས་མ་ཁེབས་པར་གནས་སོ། །ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་
རྩལ་སྤྲོ་རབ་རྣམས་ནི་ལུས་བཞིན་དུ་གནས་སོ། །ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་བྱེ་བྲག་མའི་

དབང་པོའི་རྩལ་སྤྲོ་རབ་རྣམས་ནི་རྩེ་སྤྲོ་རབ་སྤྲོ་བྱ་ཡིན་ལོ། །པོའི་དབང་པོའི་རྩལ་སྤྲོ་
རབ་རྣམས་ནི་མཐེ་པོང་ལྷ་བྱ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་བསྟན་བཅོས་ལས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་
དང་། འགྲེལ་བ་ལས། དབང་པོའི་རྩལ་སྤྲོ་རབ་བཅ་ཡུལ་གྱི་རྩལ་སྤྲོ་རབ་གཅིག་གིས་
རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པ་ནི་མེད་དེ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྡོ་དག་གི་རྟེན་དང་
དམིགས་པ་ནི་བསགས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ལོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། དབྱ་མའི་རྒྱན་ལས།
རྣམ་ཤེས་ལྡེའི་ཁམས་རྣམས་ནི། བསགས་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་ཡིན། ཞེས་
འབྲུང་བའི་སྤྱིར་ལོ། །རྩལ་སྤྲོ་རབ་དང་རགས་པ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི་རིག་བྱེད་མ་
ཡིན་པའི་གཟུགས་སོ། །

སེམས་ཀྱི་གཞི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི། དེ་དག་གིས་ཡུལ་
འཛིན་པ་ནི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བཞིན་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི་རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་
ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལྡང་བ་འདི་དོན་མ་ཡིན་ན་མི་ལྡང་བའི་དོན་ཡོད་པ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་མེད་
པའི་སྤྱིར་དང་། རགས་སྣང་ཤེས་པ་ཡིན་ན་རགས་པ་རྩལ་སྤྲོ་བསགས་པ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ་བའི་སྤྱིར་ལོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡུལ་གཞན་ཡོངས་སུ་གཙོད་
པ་ཡིན་གྱི་རང་ཉིད་གཙོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཉིད་ལ་བཅད་བྱ་གཙོད་བྱེད་
གཉིས་མེད་པའི་སྤྱིར་ལོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱི་རོལ་དོན་གྲུབ་ལས། གང་གི་ཆེ་ན་རྣམ་
ཤེས་དོན། །ཡོངས་གཙོད་ཅམ་དུ་འདོད་དེའི་ཆེ། །ཤེས་པས་རི་ལྟར་རང་གི་
ཡུལ། །རིག་པར་འགྲུར་ཞེས་སྐྱེས་མ་འགྲེལ། །རྣམ་ཤེས་དེ་ཡི་བྱེད་པོ་མིན། །དམ་
པའི་དོན་དུ་བྱ་བའང་མིན། །རིག་པ་ཅམ་དུ་ཟད་མོད་ཀྱི། །བྱེད་པ་ཉིད་དུ་སྐྱོ་བཏགས་
གསུངས། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལྟར་ལོ། །སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་། མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་

གྱི་གཞི་ནི་ཚོག་ཏུ་སྟོན་པར་འགྱུར་ལ། འདུས་མ་བྱས་ནི་བཤད་ཟེན་རྟོ། །

མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་ནི་རྩལ་སྤར་བ་རྣམས་པར་མེད་བར་གཞན་པ་ལ་རེག་པར་
འདུ་ཤེས་པ་ཡིན་གྱི་རེག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཆ་བཅས་སྲུ་ཐལ་བའི་སྲིར་རོ། །བར་དང་
བཅས་ནའང་བར་དེར་རྩལ་གཞན་འཇུག་པ་ལ་སྲུས་གོགས་བྱེད་དེ། ཉིན་མོ་སྣང་བ་
དང་མཚན་མོ་སྣང་བའི་རྩལ་ནི་དེ་དག་གི་བར་དུ་གཞན་པར་རེགས་པའི་སྲིར་དང་།
མི་གཞན་པ་དེ་དག་སྣང་བྱེད་དང་སྲིབ་བྱེད་དུ་མ་བྱུབ་པར་ཐལ་བའི་སྲིར་རོ། །དེའི་
སྲིར་འབྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། བཙུན་པ་ན་ལེ་རེག་པ་ནི་མེད་གྱི་འདབ་ཆགས་པ་ལ་རེག་
གོ་སྣང་དུ་འདུ་ཤེས་པར་ཟད་དོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། བཙུན་པའི་ལུགས་འདོད་པར་
བྱའོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ནི་རྩལ་སྤར་བར་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་བར་སྟོང་པ་དག་
ཏུ་འགོ་བ་ལ་སྲུ་ཞིག་འགོག་ན་འདི་ལྟར་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་དག་ཏུ་འདོད་ཅེས་
བཤད་དོ། །དེས་ན་བར་མེད་ཅིང་མ་རེག་པ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །རགས་སྣང་ནི་
ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་སྲིར་དང་རྩལ་སྤར་བ་འདུས་པ་ཞེས་བྱ་བའང་རྩལ་
དུ་མ་བར་མེད་པར་གཞན་པ་ལ་བརྗོད་པའི་སྲིར་རགས་པ་ནི་རྣམས་སུ་མེད་དོ། །

ཤེས་པ་རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་ན་ཤེས་པ་གཅིག་གིས་དོན་ཐམས་
ཅད་རེག་པར་ཐལ་བའི་སྲིར་དོན་གྱི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པ་ལ་དོན་རེག་པ་ཞེས་བརྗོད་དེ།
དབྱུ་མའི་རྒྱན་ལས། ཤེས་པ་རྣམ་པ་བཅས་སྟོགས་ལ་ནི། །དངོས་སུ་དེ་གཉིས་ཐ་དང་
ཀྱང་། །དེ་དང་གཟུགས་བརྟན་འདྲ་བས་ན། །གདགས་པ་ཚམ་གྱིས་ཚོར་བར་
རུང་། །ཞེས་བཤད་དོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་ཉིད་རང་གིས་རེག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་མ་

རིག་ན་གཞན་རིག་བྱེད་དུ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་ཉིད་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་།
གཞན་གྱིས་དམིགས་ནའང་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། དམིགས་
པ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ན། །དོན་མཐོང་རབ་ཏུ་འགྲུབ་མི་འགྱུར། །ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་
འོ། །མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ནི་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ལས་གཞན་དུ་མེད་ལ།
འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་རྗེས་སུ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། །རྣམ་འབྱོར་སྤོང་བ་བ་
རྣམས་ནི་དོན་དུ་སྣང་བ་ནི་ཤེས་པ་ལ་དངོས་སུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་དང་། མི་སྣང་བའི་
རྒྱལ་སྐྱབ་ལ་སྦྱབ་བྱེད་མེད་པ་དང་། བར་དང་བཅས་ནའང་རགས་པ་གཅིག་ཏུ་མི་
སྣང་བ་དང་། བར་མེད་ནའང་རྒྱལ་སྐྱབ་རབ་རྣམས་པན་ཚུན་རིག་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་
ནའང་སྤོགས་ཐམས་ཅད་གྱིས་རིག་ན་རྒྱལ་རྣམས་འབྲེས་པ་དང་། སྤོགས་རེས་རིག་
ན་ཆ་བཅས་སུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རྒྱལ་ཆ་མེད་ནི་རྗེས་སུ་མེད་དོ། །

རགས་པའང་དོན་དུ་མེད་དེ། རྒྱལ་སྐྱབ་རབ་བསགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
ཆ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེའི་ཕྱིར་བག་ཆགས་ཀྱི་སྣོབས་གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
ཉིད་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྣང་བ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ་ཉི་ཤུ་བ་ལས། རང་གི་ས་བོན་
གང་ལས་སུ། རྣམ་རིག་སྣང་བ་གང་བྱུང་བ། །དེ་དང་དེ་ཡི་སྦྱེ་མཆེད་ནི། རྣམ་པ་
གཉིས་སུ་ཐུབ་པས་གསུངས། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བས་ན་ཡང་དག་པར་ན་
གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་པའི་རང་གསལ་བ་ནི་རྗེས་སུ་ཡོད་དེ། གསལ་བར་ཉམས་
སུ་ལྷོང་ལ་གཉིས་ལ་གཞོད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས། གཟུང་དང་
འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །དེ་ནི་དེ་ལྟར་རང་ཉིད་གསལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་པས་

གཟུགས་དང་མཚུངས་ལྡན་རྣམས་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པར་
 འདོད་དེ། བྱང་པོ་ལྷ་པ་ལས། སེམས་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་གང་
 ཞེ་ན། གང་དག་གཟུགས་དང་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་གནས་སྐབས་ལ་
 གདགས་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་མི་གདགས་སོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་སྱིར་
 རོ། །དེའི་སྱིར་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་གཞི་རྗེས་སུ་ཡོད་ཀྱི་གཞན་ནི་མ་
 ཡིན་ཞོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་ཞར་ལ་འོངས་པ་བརྗོད་ནས་རྣམ་མའི་དོན་ནི་
 གཉིས་སུ་གནས་ཏེ། གཟུགས་ཚན་གྱི་ལྡན་ཅིག །སྟེ་རྒྱལ་དང་། གཟུགས་ཚན་མ་ཡིན་
 བའོ། །དེ་ལ་རྗེས་ཀྱི་རྒྱལ་ཐོན་ནི་ཤར་ལ་སོགས་པའི་ཆ་མེད་པའོ། །བསགས་པའི་རྒྱལ་ཐོན་ནི་དེ་ལས་སྤ་བའི་
 འདུས་པ་གཞན་དུ་མེད་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ན་ལུས་སོགས་ཀྱི་དབང་པོ་
 མེད་པ་དང་སྤྱ་མེད་པའི་བསགས་པའི་རྒྱལ་སྤ་རབ་ཉི་ཟེར་གྱི་རྒྱལ་རྒྱུང་དུ་ལྷ་བྱ་ལ་
 བསགས་པ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱལ་ཆ་ཤས་མེད་པའི་རྗེས་འབྱུང་བ་བཞི་དང་གཟུགས་ཇི་
 རོ་རེག་བྱ་སྟེ་བརྒྱད་དེས་པར་ལྡན་ཅིག་སྟེ། །

བསགས་པའི་རྒྱལ་སྤོས་པ་ནི་རྒྱལ་སྤ་རབ་ཆ་མེད་པ་ནི་གཅིག་ལུང་གནས་
 པའི་སྱིར་རྗེས་གཞན་འདུས་པ་མེད་དོ་སྟུང་དུ་བསམ་པའོ། །གལ་ཏེ་སྤ་བ་ལ་སོགས་
 པ་དང་ལྡན་པ་ལ་ཆ་བ་ལ་སོགས་པ་མ་དམིགས་པའི་སྱིར་དེས་པར་ལྡན་ཅིག་སྟེ་བ་
 མ་ཡིན་ཞོ་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་དུ་སྤྱོད་པ་ན་དེ། དཔེར་ན་ཁབ་དང་སྤོང་སྤའི་ཚོགས་ལ་རེག་
 པ་དང་། བྱེ་དང་ལན་ཚའི་རོ་ལྷར་དམིགས་མ་དམིགས་ནི་ཤས་ཆེ་རྒྱུང་ཡིན་གྱི་
 ཐམས་ཅད་ལའང་ཚང་བར་ཡོད་དེ། འཛིན་པ་དང་སྤྱད་པ་དང་སྤོན་པ་དང་གཡོ་བའི་
 བྱེད་པ་དང་ལྡན་པའི་སྱིར་དང་། རྒྱུན་དང་སྤར་ན་ལྷུགས་ལ་སོགས་པའི་སྤ་བའང་

གཤེད་བ་ལ་སོགས་པར་མངོན་སུམ་དུ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །

བྱེ་བཤད་ལས་ཀྱང། བན་ཚུན་ཐ་དད་དུ་མི་འཇུག་པར་ཅེས་མངོན་ཞེ་ན།
ལས་ལས་མངོན་ཏེ་ཞེས་བ་དང། དེ་དག་གི་རང་གི་ངོ་བོ་མི་དམིགས་ཀྱང་རྫོང་ལ་
སོགས་བ་ལ་ཡོད་པར་ལས་ལས་ཇི་ལྟར་རྗེས་སུ་དཔོག་ཅེ་ན། འདི་ལྟར་རྫོང་ལ་
སོགས་བ་ལ་འདུས་བ་དང་སྐྱམ་བ་གཡོ་བ་རྣམས་ཡོད་པ་ལས་ཚུ་དང་མེ་དང་རྒྱུང་
རྣམས་སའི་ཁམས་དང་ལྷན་ཅིག་འཇུག་པར་མངོན་ནོ། །རྒྱ་ལ་ཡང་ཤིང་འདེགས་བ་
དང་བད་མའི་འདབ་མ་རྒྱས་བ་དང་རྒྱ་གཡོ་བ་རྣམས་ཡོད་པ་ལས་ས་དང་མེ་དང་
རྒྱུང་རྣམས་རྒྱའི་ཁམས་དང་ལྷན་ཅིག་འཇུག་པར་མངོན་ནོ། །མེ་ལའང་མེ་ལྷེ་
འདེགས་བ་དང་འདུས་བ་དང་གཡོ་བ་རྣམས་ཡོད་པ་ལས་ས་དང་རྒྱ་དང་རྒྱུང་རྣམས་
མེ་དང་ལྷན་ཅིག་འཇུག་པར་མངོན་ནོ། །རྒྱུང་ལའང་འདེགས་བ་དང་མི་འགྲུས་བ་
དང་གོས་ལ་སོགས་བ་སྐྱམ་བར་བྱེད་བ་ཡོད་པ་ལས་ས་དང་རྒྱ་དང་མེ་རྣམས་རྒྱུང་
གི་ཁམས་དང་ལྷན་ཅིག་འཇུག་པར་མངོན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

ལས་དང་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རང་གི་ངོ་བོ་བྱུང་ཅོམ་ཉིད་ན་
དངོས་པོ་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་མི་ལྷོས་པར་གནས་བ་ནི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། བྱེ་བ་ལ་
ལྷོས་ནས་གཞག་དགོས་བ་ནི་ལས་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བཞིའི་ལས་རྟེན་ཅིང་འཛིན་བ་
དང་སྤྱད་བ་དང་སྦྱིན་བ་དང་གཡོ་བ་རྣམས་ནི་གཟུང་བྱ་དང་བསྐྱུ་བྱ་དང་སྦྱིན་བྱ་དང་
འཕྲེལ་བ་འཕམ་གཡོ་^{༤༡} བྱའི་དངོས་པོ་གཞན་ལ་ལྷོས་ནས་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ངོ་བོ་ཞེས་
བཤད་དོ། །ཡང་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་ལྟར་ན་ངོ་བོ་ནི་དུས་གསུམ་བ་དང་ལས་ནི་དལ་བས་བསྐྱུས་བ་ཞོན་ཡིན་ནོ་

༤༡ +།

ཞེས་སློབ་དཔོན་གང་སྟེ་ལ་འཆད་དོ།

མདོ་སྟེ་བ་ན་དེ། རྱེད་པའི་ལས་ཐམས་ཅད་དེས་པར་སྟོན་ཅིག་ཏུ་དམིགས་
པས་བྱུང་བ་མེད་པའི་སྲིད་དང་། འགའ་ཞིག་ཏུ་སྲིད་ཀྱང་དེས་འབྱུང་བཞི་སྟོན་ཅིག་
པ་སྲིད་པར་དབག་པར་བྱས་ཀྱི་བྱུང་བར་ནི་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་དང་། རྱེད་དང་མཉམ་
མཛེན་སྟུང་ཏུ་འབྱུང་བ་ནི་དེ་དང་དེར་གསལ་དུ་སྟེས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་དེས་པར་
སྟོན་ཅིག་ཏུ་སྟེ་བ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་རང་གི་དོ་སྲོལ་ནི་མེད་ཅིང་ས་ཐོན་གྱི་སྟོ་
ནས་ཐམས་ཅད་ཡོད་ལ། གང་ལ་གང་དམིགས་པ་དེ་མཛེན་གྱུར་གྱི་སྟོ་ནས་ཀྱང་
ཡོད་དེ། བཙུན་ལྡན་འདས་གྱིས་ཤིང་གི་སྤར་པོ་འདི་ལ་ཁམས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོ་གས་
ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད་དོ། །ཞེས་ཟེར་དོ།

ནལ་འཕྱོར་སྟོན་པ་བ་རྣམས་ནི་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། འདུས་པ་གང་ལ་
འབྱུང་བ་གང་དམིགས་པ་དེ་ནི་དེ་ན་ཡོད་དོ། །ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །འབྱུང་བ་
གཅིག་ལས་གྱུར་པའི་འདུས་པའང་ཡོད། འབྱུང་བ་གཉིས་ལས་གྱུར་པའང་ཡོད་པ་
ནས་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ལས་གྱུར་པའང་ཡོད་དོ། །རྒྱར་བྱས་པའི་གཟུགས་ལའང་
རྒྱར་བྱས་པའི་གཟུགས་གང་འདུས་པ་གང་ལ་དམིགས་པ་དེ་ནི་དེ་ན་ཡོད་པ་ཞེས་
རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་འབྱུང་བས་འབྱུང་བ་གཅིག་ལས་གྱུར་པའི་གཟུགས་པོང་པ་
སྐམ་པོ་སྟེ་བྱ་དང་། གཉིས་ལས་གྱུར་པ་དེ་ཉིད་གཤེར་བ་དང་། གསུམ་ལས་གྱུར་པ་
དེ་ཉིད་ཐོ་བ་དང་། བཞི་ལས་གྱུར་པ་དེ་ཉིད་གཡོ་བ་སྟེ་བྱའོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་འབྲས་བུའི་
གཟུགས་ཀྱང་གཟུགས་གཅིག་བྱ་དང་ལྡན་པ་འོད་དང་། གཉིས་དང་ལྡན་པ་སྐྱེད་དང་
འི་དང་ལྡན་པའི་རྒྱར་དང་། གསུམ་དང་ལྡན་པ་གཟུགས་དང་འི་དང་རེག་བྱ་ཡང་བ་
དང་ལྡན་པའི་དུ་བ་དང་། བཞི་དང་ལྡན་པ་ཨ་ཀ་རྩའི་པོང་བྱ་དང་། ལྷ་དང་ལྡན་པ་དེ་

ཉིད་སྒྲ་དང་བཅས་པ་ལྟ་བུའི་ཞེས་འདོད་དོ། །

འོ་ན་མདོ་ལས། གཞུགས་གང་ཡིན་པ་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་
འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་དང་འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ནི་བཞི་ག་ཚང་བ་སྲིད་པ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་
པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་འདོད་དོ། །དེ་ལ་བྲེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བའི་རྗེས་བརྒྱད་ལྟ་བུ་སྟེ་བ་ལ་
སྐྱེ་མཆེད་ལ་རྗེས་སུ་འདོད་ན་མངས་པར་སྐྱས་ཏེ། འབྲུང་བ་བཞི་ནི་རེག་བྱའི་སྐྱེ་
མཆེད་དུ་འདུས་པའི་སྲིར་རོ། །རྗེས་ལ་རྗེས་སུ་འདོད་ན་ནི་འདི་ཉུང་བར་སྐྱས་པ་
ཡིན་ཏེ། དེར་ནི་དབྱིབས་དང་ཡང་བ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་པའི་སྲིར་
རོ། །འབྲུང་བ་ནི་རྗེས་ཁོ་ན་ལ་རྗེས་སུ་གཞུང་ལ་གཞན་ནི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་རྗེས་སུ་
གཞུང་ངོ་ཞེས་བྲེ་བའང་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུའི་གཞུགས་པལ་ཆེར་འབྲུང་བ་བཞི་
ཚོན་ལ་ཉེན་པའི་སྲིར་རྗེས་དུ་མར་ཐལ་བར་འགྱུར་ངོ་ཞེས་བཟོད་པར་བྱའོ། །

ཡང་འདིར་དབྱུང་བ་འདི་ཡོད་དེ། གལ་ཏེ་རྗེས་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་གོ་ས་
གཅིག་ཏུ་འབྲུང་བ་ལྟན་ཅིག་གི་དོན་ཡིན་ན་རྩལ་སྤན་རྣམས་ཐོགས་བཅས་མ་ཡིན་
པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་འདབ་འབྲུང་དུ་གནས་པ་ཉིད་དེའི་དོན་དུ་འདོད་ན་བྱམ་པ་
ལྟ་བུ་ལ་རྩལ་སྤན་གངས་མེད་པ་འདབ་འབྲུང་གནས་པའི་སྲིར་བརྒྱད་ལ་སོགས་
པར་ངེས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ །འདིར་གོ་ས་གཅིག་པ་ཉིད་ལ་འདོད་དེ། རྩལ་
སྤན་རྣམས་ཐོགས་བཅས་སུ་བཤད་པ་ནི་རིགས་མ་སྐྱབ་པ་རྣམས་ཡིན་གྱི་རིགས་མི་
མ་སྐྱབ་པ་རྣམས་ནི་ཐོགས་བཅས་མ་ཡིན་ཏེ། གཞུགས་གྱི་གོ་ས་ན་རེག་བྲེ་དང་།
རེག་བྲེའི་གོ་ས་ན་ཇི་ལ་སོགས་པའང་ཡོད་པའི་སྲིར་རོ། །ཞེས་འདོད་དོ། །དེ་མི་འཇད་དེ།

སྐྱོན་པ་བཅས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བས་སོ། །འཇམས་པ་མི་ཚོམ་པར་ཡང་ཐལ་ཡོ། །

ཁ་ཅིག་ནི། དེགས་མི་མ་སྐྱུན་རྣམས་ཀྱང་སྐྱོན་པ་བཅས་ཏེ། གཤམ་ཏེ་
གཟུགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཀྱི་གོ་ས་ན་དེག་བྱ་ལ་སྐྱོན་པ་ཡོད་ན་ཐ་དང་མེད་པར་ཐལ་བའི་
སྤྱིར་རོ། །དེའི་སྤྱིར་འདབ་འགྱུར་དུ་གནས་པ་ཉིད་ལ་སྐྱུན་ཅིག་གི་དོན་དུ་འདོད་དེ།
བྱམ་པ་ལ་སྐྱོན་པ་འདི་རྒྱལ་མང་པོ་རྣམས་ནི་དེས་པར་སྐྱུན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་
པའི་སྤྱིར་དང་། བརྒྱད་ལ་སྐྱོན་པ་ནི་དེས་པར་སྐྱུན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་བཤད་པའི་སྤྱིར་འགཤམ་བ་མེད་དེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་འགྲེལ་བ་ལས། ཐམས་ཅད་
པས་སྤྱི་བའི་གཟུགས་ནི་བསགས་པའི་རྒྱལ་སྤྱི་རབ་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལས་ཆེས་རྒྱུད་བ་
ནི་མི་མངོན་ནོ། །དེ་འདོད་པའི་ཁམས་ན་སྐྱུ་ཡང་མེད་དབང་པོ་ཡང་མེད་པ་ཞིག་
ཡིན་ན་ནི་རྣམ་བརྒྱད་དང་སྐྱུན་པར་སྐྱེ་སྟེ། གང་ཡང་རྒྱུད་བ་ཞིག་མེད་པར་ནི་མ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་ཏེ་དེ་ཉིད་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་
ལ་ཁ་དོག་རྗེ་སྤྱིར་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ལ་དེ་ཡོད་དེ་འདི་ཡོད་པའི་སྤྱིར་སྐྱུ་མའི་མེ་ཏོག་བཞིན་ནོ། །རྣམ་བརྒྱད་ལས་
མང་བ་དང་མི་སྐྱུན་ནམ་ཞེ་ན། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་སྐྱུན་པ་ལ་ནི་སྤྱིར་ཀྱི་བརྒྱད་
དང་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ཉིད་དང་རྣམ་དགུ་སྐྱུན་ཏེ། དབང་པོའི་ཚོགས་པ་ན་བརྒྱད་པོ་
ནི་དེས་པར་ཡོད་ཅིང་དབང་པོ་ནི་དེ་དག་ལས་རྣམ་གཞན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

ཡང་མིག་ལ་སྐྱོན་པ་འདི་དབང་པོ་གཞན་དང་སྐྱུན་པ་ལ་ནི་རྣམ་བཅུ་སྟེ།
སྤྱིར་ཀྱི་དགུ་དང་མིག་ལ་སྐྱོན་པ་གང་ཡང་རྒྱུད་བ་ཞིག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་བརྒྱད་
དང་དགུ་དང་བཅུ་དང་སྐྱུན་པ་དེ་དག་སྐྱུ་དང་བཅས་པར་སྐྱེ་ན་ནི་དགུ་དང་བཅུ་དང་
བཅུ་གཅིག་དང་སྐྱུན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་དང་སྐྱུ་གཞན་དུ་བསྐྱུར་བའི་སྤྱིར་
རོ། །གཟུགས་ཁམས་ན་ནི་རྗེ་རོ་མེད་པའི་སྤྱིར་དབང་པོ་མེད་པ་ནི་རྒྱལ་དང་། ལུས་

ཀྱི་དབང་པོ་དང་ལྷན་པ་བདུན་དང་། དབང་པོ་གཞན་དང་ལྷན་པ་བརྒྱད་དང་། སྤྲོད་དང་
བཅས་ན་དགུ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། གཟུགས་མེད་ན་ནི་སྦྱིར་གཟུགས་ཅམ་མེད་
པས་གཟུགས་ཅན་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་མངོན་བསྟན་པ། །

གཉིས་པ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས་
དང་པོ་མངོན་བསྟན་པ་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་དེས་པར་ལྷན་
ཅིག་ཏུ་སྐྱེ་སྟེ། སན་ཚུན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདུས་བྲས་རམས་ཅད་ནི་
འདུས་བྲས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་དེས་པར་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེ་འོ་
ཞེས་བྲ་བ་ནི་བྲེ་བཀ་ཏུ་སྐྱེ་བའི་བྲུབ་པའི་མཐའོ། །རང་གི་རྒྱད་ཀྱི་བཟུས་པའི་ཚོབ་པ་
དུས་མཉམ་པ་ལུས་དང་ཐིབ་མ་ལྟ་བུ། དང་ཚོབ་བྱའི་ཚོས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བ་དང་། འགོག་པ་
གཉིས་ཀྱི་ལྷ་བྱ་ཚོབ་པ་སྐྱེས་ཀྱང་ཚོབ་བྲེ་མི་སྐྱེ་བའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རམ་ལྟོ་ཞེས་
རྣམ་པར་བརྟག་པའི་སྐྱ་མཛད་དོ། །

། མཚུངས་ལྷན་རྒྱས་པར་བཤད་པ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་མཚུངས་ལྷན་དང་། མཚུངས་ལྷན་མ་ཡིན་
པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། སེམས་བྱུང་། ཞེས་པས་མངོན་བསྟན་
པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ལས་བྱུང་བ་དེས་པ་རྣམས་ནི་སྤྲི་ཚན་རྣམ་པ་ལྡན་སྟེ། སེམས་ཀྱི་
ས་མང་པོ་བ་དང་། སོགས་པའི་སྐྱས་གཟུང་བ་དགེ་བའི་ས་མང་པོ་བ་རྣམས་དང་།

ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོ་པ་རྣམས་དང་། མི་དགེ་བའི་ས་མང་པོ་པ་རྣམས་དང་།
ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུད་དུའི་ས་པ་ཞེས་བྱ་བར་སྡེ་ཚོན་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གི་
སྤྱིའི་དོན་ནི་མཚན་ཉིད་དང་། རྣམ་དང་བཏགས་པའི་བྱུང་བར་དང་། ཁམས་དང་
སའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་གང་གི་འཁོར་དུ་གང་འབྱུང་བ་དང་། སྤྱིའི་
དོན་ལྡེལ་ས།

དང་པོ་ནི་སེམས་དང་མཚུངས་ལྡན་ལྡས་མཚུངས་པར་གནས་པ་སྟེ། དེ་ལ་
དམིགས་པ་མཚུངས་པ་ལུལ་གྱི་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པ་མཚུངས་
པ་ནི་དེའི་བྱུང་བར་གཅིག་རྣམ་པར་བྱེད་པ་དང་། རྟེན་མཚུངས་པ་ནི་དབང་པོ་
གཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་དང་། དུས་མཚུངས་པ་ནི་དུས་གཅིག་པ་དང་། རྣམ་
མཚུངས་པ་ནི་རྣམ་རེ་རེ་བར་འབྲེལ་བའོ། དབྱུས་མཐའི་རྗེ་ལྟ་ལས་ནི། དེ་དག་གྲང་
རྟེན་དང་དམིགས་པ་དང་དུས་དང་རྣམ་མཚུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་
ཡིན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་བྱུང་བར་མེད་པར་ཐལ་བར་འབྱུང་བས་རྣམ་པ་
མཚུངས་པས་ནི་མ་ཡིན་ཅོ། །ཞེས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམ་པ་མི་མཚུངས་པར་
བཤད་དེ། དེའི་དོན་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ཁ་ཅིག་ནི། དོན་གྱི་བྱུང་བར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འཛིན་པ་སྟེ། གཞན་སེམས་
གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ངོ་བོ་འང་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་གྲང་རང་སྟོབས་
གྱི་ས་ངོ་བོ་འཛིན་ལ། སེམས་བྱུང་གི་སྟོབས་ཀྱི་ས་བྱུང་བར་ཡང་འཛིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་དུ་སྐྱོ་བ་སྟེ་ཚོན་ལྡར་དེས་པའི་སྐུམ་ཅུ་ཅ་བརྒྱད་དང་། ས་མང་པོ་པ་

བཅུ་དང་། དགེ་བའི་ས་པ་བཅུ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ས་པ་བཅུ་དང་། མི་དགེ་བའི་
 ས་པ་གཉིས་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཚུང་དུའི་ས་པ་བཅུ་དང་། མ་ངེས་པ་བརྒྱད་དང་།
 གཉི་ལྷག་མེད་པའི་དགེ་ཅ་དང་། ཅ་ཉོན་གྱི་ལྟ་བ་དང་། ཚོས་མངོན་པ་ལས་བྱུང་བའི་
 ཉོན་མོངས་པའི་ས་པ་མང་པོ་བ་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དང་། བརྗེད་ངེས་དང་། རྣམ་
 བར་གཡེང་བ་དང་། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ལོག་པར་མོས་པ་
 ལྷ་སྟེ་བདུན་དང་། གཞི་སྤྲོད་ཆོག་ས་ལས་འབྱུང་བའི་མི་དགའ་བ་དང་། ཟུལ་བྱེད་པ་དང་།
 སེམས་ཞུམ་པ་དང་། ལྷ་བ་དང་། ཟས་ཀྱི་འོད་མི་ཟེན་པ་དང་། ཐ་དད་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དང་།
 ལུས་ཀྱི་གནས་བཟོ་ལེན་དང་། རུ་གཏུག་དང་། འབྲུ་སྟོང་། གནམ་པ་ཉིད་དང་། མི་གནམ་པ་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་དུ་མི་
 འདུག་པ་ཉིད་དང་། འདོད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། འཆོ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཉེ་དུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་།
 དུལ་མའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། མི་འཆི་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། བརྣམ་པ་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་།
 རིགས་སྟེ་མས་པ་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ལྷ་དན་དང་། ལྷུག་བསྐྱེལ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་།
 འཇུག་པ་དང་། ཉི་ཤུ་ཅ་བཞི་སྟེ། བདུན་ཅུ་ཅ་བདུན་ཡོད་པ་ལས་སྟེ་ཚན་ལྷ་དང་། མ་
 རེས་པ་བརྒྱད་དེ་བཞི་བཅུ་ཅ་བཅུ་དང་། གཞི་སྤྲོད་ཆོག་ས་ཀྱི་ཉི་ཤུ་ཅ་བཞི་སྟེ་བདུན་
 ཅུ་རྗེས་ཡོད་དང་། ལྷག་པ་བདུན་བཏགས་ཡོད་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་གསུམ་ཤེས་རབ་
 དང་། ལྷི་མ་བཞི་རིམ་པ་ལྟར་བྲན་པ་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་མོས་
 པ་རྣམས་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་དགེ་བ་ཁོ་ན་གཉི་ལྷག་མེད་པ་དང་།
 ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཁོ་ན་ལྟ་བ་དང་། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཉོན་མོངས་ཅན་
 དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་ཁོ་ན་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ལ། དྲན་པ་
 དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་མོས་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཁོ་ན་བརྗེད་ངས་

དང་རྣམ་གཡིང་དང་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ལོག་པར་མོས་པ། ལ་སོགས་པ་ཡིན་པའི་
 སྲིར་རྟོ། །ཞེས་འདོད་དོ། །ཞེས་སྲ་རབས་པ་དག་འཆད་མོད་ཀྱི་ལེགས་པར་དབྱུང་ན་
 རྣམ་པར་མི་འཆེ་བ་དང་། རྣམ་འཆེ་གཉིས་ཀ་ཞེ་སྤང་མེད་པ་དང་ཁོང་ཁྱོད་ལ་བཏགས་པར་བྱས་ན་འཐད་དེ། །ཞེ་སྤང་
 མེད་བྱམས་སྤྱིང་རྗེ་ཡང་། །ཞེས་ཞེ་སྤང་མེད་པ་འད་སྤྱིང་རྗེར་བཤད་ཅིང་རྣམ་པར་མི་འཆེ་བ་སྤྱིང་བཅེ་བ་དང་རྣམ་འཆེ་
 སེམས་ཅན་སྤྱག་བསྐལ་བར་འདོད་པ་ལ་བཤད་པས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ལྟར་ན་བཏགས་ཡོད་དུར་བྱས་ན་འཐད་པར་
 སེམས་སོ། །ལའི་སྤྲོ་ཆེགས་ལས་འབྱུང་བའི་མི་དགའ་བ་དང་སེམས་ཞུམ་པ་དང་
 ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དང་སྲ་བཅ་དང་སྤྱག་བསྐལ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་འཇུག་པ་
 རྣམས་ཀྱང་ཚོར་བ་དང་ལེ་ལོ་དང་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཁོང་ཁྱོད་ལ་སོགས་
 པ་ལ་བཏགས་པར་བཤད་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་པའི་སྲིར་རྟོ། །

གོང་མ་པ་དག་ནི། སེམས་ལས་བྱུང་བ། ཚོར་དང་འདུ་ཤེས་སེམས་པ་
 དང་། །ཡིད་བྱེད་རེག་དང་ཀུན་འགྲོ་ལ། །འདུན་མོས་བྱ་དང་ཉིང་འཛིན་དང་། །ཤེས་
 རབ་ཅེས་བྱ་ལུལ་ངེས་ལ། །དད་དང་དོ་ཆེ་ཤེས་ཁྲིལ་ཡོད། །ལ་ཆགས་ལ་སོགས་
 གསུམ་བཅོམ་འབྱས། །ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་དང་བག་ཡོད་དང་། །བཏང་སྣོན་རྣམ་པར་
 མི་འཆེ་བ། །བཏུ་གཅིག་དགེ་བའོ་ཅ་ཉོན་ནི། །འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྱོད་རྒྱལ་
 དང་། །ལ་རེག་ལྟ་བུ་མེ་ཚོམ་བྱུག །ཁོ་དང་ཁོན་འཛིན་འཆབ་དང་འཆིག །སྤྲལ་དོག་
 སེར་སྤྲོ་སྤྱང་དང་གཡོ། །རྒྱགས་པ་དང་ནི་རྣམ་པར་འཆེ། །དོ་ཆེ་ཁྲིལ་མེད་སྤྲལས་ཚོད་
 དང་། །ལ་དད་ལེ་ལོ་བག་མེད་དང་། །བརྗེད་ངེས་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་དང་། །རྣམ་
 པར་གཡེང་བ་ཞེས་བྱ་བ། །ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་བཏུ་ཚན་གཉིས། །གཉིད་འགྲོད་རྟོག་
 དགྲོད་གཞན་འགྲུང་བཞི། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྩ་གཅིག་ལ། །སུམ་རྩ་པ་དང་། །ལུང་པོ་ལྟ་
 པ་ལས། །ཀུན་ཏུ་འགྲོད་དེ་བྱུག་ངེས། །སེམས་ལས་བྱུང་བ་དགེ་བ་དང་། །དེ་

བཞིན་ཉོན་མོངས་ཉེ་ཉོན་མོངས། །ཞེས་པ་དང་། འགྲོད་དང་གཉིད་ཀྱང་དེ་བཞིན་
 ཉེ། །རྫོག་པ་དང་ནི་དཔྱོད་པ་དག །ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་གཉིས་རྣམ་གཉིས། །ཞེས་དང་
 བོ་ལྷ་ནི་སེམས་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པས་ཀྱུན་དུ་འགྲོ་བ་དང་། འདུན་
 པ་བསམས་པའི་དངོས་པོ་ཁོ་ན་དང་། མོས་པ་ངེས་པའི་དངོས་པོ་ཁོ་ན་དང་། རྩན་པ་
 འདྲིས་པའི་དངོས་པོ་ཁོ་ན་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་སྦྱོན་ཡོན་བརྟག་པའི་
 དངོས་པོ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་གི་མ་བསམས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་གཞན་ལ་མི་འཇུག་
 པས་འདུན་པ་ལ་སོགས་པ་ལྷ་ནི་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་དང་། དད་པ་ལ་སོགས་པ་
 བརྟུ་གཅིག་ནི་དགོ་བ་དང་། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དུག་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་ཞིང་སེམས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པས་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་དང་།
 ལྷག་མ་ཁོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉི་ཤུ་པོ་རྣམས་ནི་རྩ་ཉོན་རྣམས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་ཤིང་དེ་
 དག་དང་ཉེ་ལ་སེམས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པས་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཁོ་ན་དང་།
 གཉིད་འགྲོད་དང་རྫོག་དཔྱོད་གཉིས་ཚན་གཉིས་ཉེ་བཞི་ནི་ཉེ་ཉོན་ཁོ་ནར་མ་ངེས་ཀྱི་
 ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་སམ་ཉོན་མོངས་ཅན་
 མ་ཡིན་པ་ལའང་དགོ་བ་དང་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྐྱེན་གཉིས་སུ་འགྱུར་བས་
 གསུམ་མམ། ཉོན་མོངས་ཅན་ལའང་མི་དགོ་བ་དང་བསྐྱིབས་ལ་ལུང་མ་བསྐྱེན་
 གཉིས་ཉེ་བཞིར་ཡང་འགྱུར་བས་གཞན་དུ་ཡང་འགྱུར་བ་སྟེ། སྡེ་ཚན་དུག་ཏུ་བཤད་
 པ་ལས་སྡེ་ཚན་དང་པོ་གཉིས་དང་གསུམ་པའི་གཏི་མུག་མེད་པ་དང་། བག་ཡོད་
 བཏང་སྟོམས་རྣམ་པར་མི་འཆེ་བ་སྟེ་བཞི་མ་གཏོགས་པ་ལྷག་མ་བདུན་དང་། ལྷ་བ་
 ལས་གཞན་པའི་རྩ་ཉོན་ལྷ་སྟེ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་ནི་བརྗོད་པ་སྐྱོད་དང་རྒྱ་མཚན་གཞན་ལ་

མ་ལྟོས་པར་རྫོལ་དུ་འགྱུར་བས་རྗེས་ཡོད་དང་། ལྷག་མ་ཉི་ཤུ་ཅུ་དགུ་ནི་རྒྱ་
 མཚན་དེ་ལས་བརྒྱུག་པས་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པའམ། ཁ་ཅིག་ན་ཟེ། གང་ཞིག་རང་གི་རོ་ཤོ་ལོགས་
 ལྷ་གྲུབ་པ་ནི་རྗེས་ཡོད་དང་། གང་ཞིག་ལས་རང་བཞིན་ལོགས་སུ་གྲུབ་པ་མེད་པ་ལོགས་སུ་བརྗོད་པ་ནི་བཏགས་
 ཡོད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེེ། ཉེ། འདི་ལྟར་གཉི་ལྷག་མེད་པ་དང་ལྷ་བ་དང་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་
 པ་གསུམ་ནི་ཤེས་རབ་ཁོ་ན་དང་། བག་ཡོད་དང་བཏང་སྟོམས་ནི་དགོ་ཅུ་གསུམ་
 བཙུན་འགྲུས་དང་བཅས་པ་དང་། རྣམ་པར་མི་འཚེ་བ་ཞེས་མེད་པ་དང་། ཁོ་བ་དང་
 ཁོ་ན་འཛིན་དང་འཚིག་པ་དང་སྤྲུག་དོག་དང་རྣམ་འཚེ་ལྡན་ཁོང་ཁོ་དང་། སེར་སྣ་
 དང་རྒྱགས་པ་དང་རྒྱུན་པ་གསུམ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་། འཆབ་པ་དང་སྤྲུགས་པ་
 དང་མ་དད་པ་དང་ལེ་ལོ་བཞི་གཉི་ལྷག་དང་། གཡོ་སྤྲུ་གཉིས་འདོད་ཆགས་དང་གཉི་
 ལྷག་དང་། རོ་ཚ་ཁྲེལ་མེད་དང་རྣམ་གཡེང་གསུམ་དུག་གསུམ་དང་། བག་མེད་ནི་
 དུག་གསུམ་ལེ་ལོ་དང་བཅས་པ་ལ་བཏགས་པའམ། དོན་གསང་ལས་འདོད་ཆགས་
 དང་གཉི་ལྷག་གི་ཆར་གཉོགས་པར་བཤད་དོ། །རྣམ་འཚེ་ཁོང་ཁོ་ལ་བཏགས་པར་བཤད།

བརྗོད་དང་མ་ཉི་ཤུ་ཅུ་མོངས་ཅན་ཡིན་ལ། གཉིད་དང་འགྲོད་པ་ཉི་ཉོན་
 ལྱིས་བསྐྱུས་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་གཉི་ལྷག་ལ་བཏགས་པ་དང་། དགོ་བ་དང་མ་
 བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྐྱེན་ནི་ཤེས་རབ་ལ་བཏགས་པར་དོན་གསང་ལས་བཤད་
 དོ། །ཉོག་དཔྱོད་གཉིས་ནི་སེམས་པ་དང་ཤེས་རབ་ལ་བཏགས་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་
 འདོད་དོ། །

འདིར་ཡང་ཀུན་ལས་བཏུས་ལ་སོགས་པ་ལས་བཏགས་ཡོད་ཉི་ཤུ་ཅུ་
 དགུར་བྱས་ནས་སྤྱིར་སེམས་བྱུང་ལྡན་བཙུན་གཅིག་ལས་དངོས་སུ་མ་བཤད་ཀྱང་

གཞི་སྒྲིབ་ཚེ་གསུམ་ལས་འབྱུང་བའི་ཉི་ཤུ་ཅུ་བཞི་པོ་རྣམས་ཀྱང་གཞི་བསྐྱེད་བ་ལས་
 བཤད་པའི་སྤྱིར་བཏགས་ཡོད་པ་བཅུ་ཅུ་གསུམ་ཡིན་པས་སེམས་སྤྱིར་བདུན་བཅུ་ཅུ་
 ལ་སོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་འཛི་སྡེ་ཚོན་དང་པོ་གསུམ་
 དང་། ཉོན་མོངས་རྩུང་དུའི་ས་པའི་རྒྱགས་པ་དང་། མ་ངེས་པའི་ཆགས་པ་དང་ང་
 རྒྱལ་དང་ཐེ་ཚོམ་སྟེ་སྐུམ་ཅུ་པོ་རྣམས་ནི་ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་ཅར་དང་། མི་དགེ་
 བའི་ས་བ་གཉིས་དང་ཉོན་མོངས་རྩུང་དུའི་ས་པའི་གཡོ་སྐྱེ་རྒྱགས་པ་གསུམ་པ་
 གཏོགས་པ་བདུན་དང་། མ་ངེས་པའི་འགྲོད་གཉིད་ཁོང་ཁྲོ་སྟེ་བཅུ་གཉིས་པོ་རྣམས་
 བེ་འདོད་ཁམས་ཁོན་དང་། ཉོན་མོངས་རྩུང་དུའི་ས་པའི་གཡོ་སྐྱེ་དང་། མ་ངེས་པའི་
 རྟོག་དཔྱད་གཉིས་ཉེ་བཞི་ནི་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཁོན་ན་ཡོད་དེ། དེ་
 དག་ནི་གཏན་ཚིགས་དང་བཅས་ཉེ་གཞུང་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

བཞི་པ་ནི་སྡེ་ཚོན་དང་པོ་བཞི་དང་། མ་ངེས་པའི་རྟོག་དཔྱད་དང་ཆགས་སྣང་
 སྟེ་སྐུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་པོ་རྣམས་ནི་རྣམ་ཤེས་དུག་ཀའི་འཁོར་དུ་ཅི་རིགས་པར་འབྱུང་
 ལ། ཉོན་མོངས་པ་རྩུང་དུའི་ས་པ་རྣམས་དང་། མ་ངེས་པའི་འགྲོད་གཉིད་རྒྱལ་ཐེ་
 ཚོམ་སྟེ་བཅུ་བཞི་པོ་རྣམས་ནི་ཡིད་ཤེས་ཁོན་འཁོར་དུ་འབྱུང་རོ། །རྣམ་པར་ཤེས་
 པའི་ཚོགས་བརྒྱད་དུ་འདོད་པ་ལྟར་ན་སྐུམ་ཅུ་པ་ལས། རྟལ་ལུ་ལེག་དང་ཡིད་བྱེད་དང་། །རིག་དང་འདུ་
 ཤེས་སེམས་པར་ལྷན། །ཞེས་པ་དང་། དེ་ལ་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཉེ། །དེ་ནི་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྐྱན། །ཞེས་པས།
 རྒྱན་གཞིའི་འཁོར་དུ་རྒྱན་འགྲོ་ལྟ་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཁོན། དང་། ཉོན་ཡིད་གྱི་འཁོར་དུ་
 རྒྱན་འགྲོ་ལྟ་དང་། བསྐྱིབས་ལ་ལུང་མ་བསྐྱན་གྱི་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་མ་རིག་
 པ་དང་ང་རྒྱལ་དང་འདོད་ཆགས་སྟེ་ཅུ་ཉོན་བཞི་རྒྱན་ལས་བཏུས་ལས་བཤད་པའི་རྒྱགས་ཚོད་མ་

དང་ལོ་ལོ་བཟའ་མེད་ལྟ་དང་། རྣམ་པར་གཏམ་ལ་དབབ་པ་བསྐྱ་བ་ལས་བཤད་པའི་བརྗེད་ངས་རྣམ་གཤེད་ཤེས་བཞིན་
མ་ཡིན་པ་གསུམ་སྟེ་ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོ་པའི་ཉེ་ཉོན་བརྒྱད་དེ་བརྟུ་བདུན། འབྲུང་ཞིང་། ལུས་རྩ་བའི་འབྲེལ་
བར། དེ་ལ་ཡང་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཉིད་དེ་བསྐྱིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྐྱལ་བའོ་ཞེས་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཁོ་ན་དང་
མཚུངས་པར་ལྟན། བར་འདོད་དེ། དེ་དག་གི་རྒྱ་མཚོན་ཡང་རང་རང་གི། །གཞུང་ལས་རྟོགས་
བར་བྱའོ། །སེམས་སེམས་བྱུང་གི་ཁྱད་བར་དང་། གཅིག་དང་ཐ་དད་དཔྱད་པ་ནི་
བཤད་ཟེན་ཉོ། །

ལྟ་བུ་ནི་སེམས་ལས་འབྲེལ་འབྲེལ་དུ་སྐྱེས་པའི་སྲིད་སེམས་ལས་བྱུང་བ་སྟེ།
མདོ་ལས། འདུ་ཤེས་དང་སེམས་པའི་ཚོས་འདི་རྣམས་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་
སེམས་ལ་བརྟེན་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད་པོ། །འདི་ལ་རང་རང་གི་རིགས་འདྲ་ལྟ་ལས་
སྲིད་འབྱུང་བའི་རྒྱན་མེད་ཅེས་འོད་ཟེར་འདོད་དོ། །

།དེས་པའི་སེམས་བྱུང་གི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ། །

གཉིས་པ་གཞུང་གི་དོན་ལ་དེས་པའི་སེམས་བྱུང་གི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་།
ཞར་ལ་མ་དེས་པ་བཤད་པ་དང་། སེམས་གང་གི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་དུ་འབྱུང་བ་
བཤད་པ་དང་། འདྲ་བ་ལྟ་བུའི་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་བར་བཤད་པ་དང་།
སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་མིང་གི་རྣམ་གངས་བཤད་པ་ལྟའི་དང་པོ་ལའང་ལྟ་ལས་
སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་བཤད་པའི་ཚོར་བའི་མཚོན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་ནི་བཤད་ཟེན་
ལ། ལས་ནི་སའི་དངོས་གཞི་ལས། ཚོར་བ་ལས་ཅི་བྱེད་ཅི་ན། མེད་པ་སྐྱེ་བ་དང་། བཏང་སྟོམས་སུ་འཛོག་པའི་
ལས་བྱེད་དོ་ཞེས་འབྱུང་བས་བདེ་སྦྱག་གི། །སྲིད་པའི་རྟེན་བྱེད་ལ་ཟག་མེད་དང་། ཐ་མས་བཏང་སྟོམས་སུ་
འཛོག་པའོ། །སེམས་པ་ནི་གང་ཞིག་ཡོད་ན་ཁབ་ལེན་གྱིས་སྦྱགས་ལྟར་ཡུལ་དུག་ལ་

དམིགས་ནས་སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་ཅིང་སེམས་དམིགས་པ་ལ་གཡོ་བར་
བྱེད་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། སྐད་ཅིག་གཞན་དུ་མི་གནས་ཤིང་། །བྱེད་མེད་
ཡིད་ཀྱང་གང་གིས་ན། །བྱེད་དང་བཅས་པར་སྒྲུང་བྱེད་པ། །སེམས་པ་དེ་ནི་ཡིད་ཀྱི་
ལས། །ཞེས་བཤད་དོ། །དབྱེ་ན་སེམས་པའི་ཚོགས་ལྷན་གོ། །བྱེད་ལས་ནི་ལྷན་པ་
གི་ལས་ཀྱང་ནས་སྦྱོང་བར་བྱེད་པའོ། །འདུ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་ནི་
བཤད་ཟིན་ལ། །བྱེད་ལས་པའི་དངོས་གཞི་ལས། འདུ་ཤེས་ལས་ཅི་བྱེད་ཅེ་ན། དམིགས་པ་ལ་མཚན་པ་
འཇིན་པའི་ཐ་སྐད་ཀྱི་ལས་བྱེད་དོ་ཞེས་འབྲུང་བས། ཐ་སྐད་འདོགས་པར་བྱེད་པའོ། །

འདུན་པ་ནི་ལྷན་ལྷན་ལ་དམིགས་ནས་བྱེད་འདོད་པ་སྟེ་དམིགས་པའི་ལྷན་
དོན་དུ་གཉེར་བའོ། །དབྱེ་བ་ནི་འདས་པ་ལ་སྐད་པ་དང་། ད་ལྟར་བ་ལ་མི་འབྲུལ་བ་
དང་། མ་འོངས་པ་ལ་དོན་དུ་གཉེར་བར་འདུན་པ་སྟེ། བཙུན་འགྲུས་ཚོས་པའི་ལས་
ཅན་ལོ། །རེག་པ་ནི་ལྷན་དང་དབང་པོ་དང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་ནས་ལྷན་ཀྱི་
འགྲུར་བ་ཡོངས་སུ་དབྱོད་པ་སྟེ། དབྱེ་ན་རེག་པའི་ཚོགས་ལྷན་གོ། །ལས་ནི་ཚོར་
བའི་ཉེན་བྱེད་པའོ། །སློབ་ལོ་ནི་ཤེས་རབ་སྟེ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ལ་སོགས་པའི་
ཚོས་རྣམས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་སྟེ། དབྱེ་ན་སྐྱེས་ཐོབ་དང་ཐོས་པ་དང་
བསམས་པ་དང་བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་བཞི་འཇུག། ཡང་ན་པའི་དངོས་གཞི་
ལས་འབྲུང་བའི་བྱིན་ཅེ་ལོག་བཞི་དང་བྲལ་བའི་དགེ་བའི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་དང་། དེ་ལས་བརྒྱུག་པ་དང་། ལུང་མ་
བསྟན་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཚོས་ལ་ཉེ་བར་སེམས་པ་རྣམས་ནི་རིམ་བཤུར། རིགས་པས་བསྐྱེད་པ་དང་།
རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པ་གསུམ་མོ། །བྱེད་
ལས་ནི་སོམ་ཉི་སློབ་པའི་ལས་ཅན་ལོ། །འོ་ན་སོམ་ཉི་དང་ལྡན་པའི་སེམས་པ་ཤེས་

རབ་ཡོད་ན་སོམ་ཉི་མེད་པར་འགྱུར་ལ། མེད་ན་དེ་སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་པར་མི་
འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སོམ་ཉི་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ལ་འདྲ་ཤེས་རབ་ལྷུང་ཟད་ཡོད་མོད་ཀྱི་
དེ་ཤས་རྒྱུར་ལ། སོམ་ཉི་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དེ་མེད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཉེ་བ་ཚུ་ཅན་
ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་དང་འདྲེས་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་རྒྱ་བཞིན་ལོ། །དེ་བཞིན་
དུ་ཁྲི་བ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ལ་འདུན་པ་དང་། རྣམ་གཤམ་དང་ལྡན་པ་ལ་ཉིང་དེ་
འདྲིན་དང་། བརྗེད་དམ་དང་ལྡན་པ་ལ་བྲན་པ་དང་། མ་དད་པ་ལ་མོས་པ་ཡོད་དམ་
མེད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་དབྱུང་བའདྲ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

སྤེ་བ་གཞན་གྱིས་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་ཉེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་འདུན་པ་ལ་སོགས་པ་
ལྟ་ནི་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་གྱི་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །བྲན་
པ་ནི་དམིགས་པ་མི་བརྗེད་པ་སྟེ། དབྲེ་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དེ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་
སོ། །ལས་ནི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་མི་གཤམ་པར་བྱེད་པའོ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་
སེམས་ཡུལ་ལ་གཏོད་པའི་སེམས་ཀྱི་འདུག་པ་སྟེ། དབྲེ་ན་རྒྱུ་བ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་དང་། རྒྱུ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གཉིས་སོ། །ལས་ནི་མདོ་
ལས། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐོབ་པ་ནི་ཉིང་དེ་འདྲིན་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་འབྲུང་བས་དམིགས་
པ་ལ་སེམས་འདྲིན་པར་བྱེད་དོ། །མོས་པ་ནི་འདོད་པའམ་དམིགས་པ་ལ་ཡོན་ཏན་
ཅན་དུ་འདྲིན་པ་སྟེ། དབྲེ་ན་ཡང་དག་པར་མོས་པ་དང་། ལོག་པར་མོས་པ་གཉིས་
སོ། །ལས་ནི་སློབ་དཔོན་སློབ་པ་བརྟན་པས་མོས་པ་གཅེས་སུ་བྱེད་པ་ནི་པས་ཀྱི་
ལོ་ལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་བྱུང་བའི་མཐའ་ལས་འསློག་པར་མི་རུས་སོ་ཞེས་བཤད་
པས་དམིགས་པ་ལས་མི་འསློགས་པར་བྱེད་པའོ། །

ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པའི་ཚེ་
གཅིག་པ་སྟེ། འདིར་ཚེ་ནི་དམིགས་པའོ། དབྱེ་ན་ས་དགུ་ན་ཉིང་རེ་འཛིན་དགུ་དང་།
འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་སྟེ་བརྟའོ། །ལས་ནི་སེམས་མཉམ་པར་བཞག་ན་ཡང་དག་
པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་ཤེས་པ་འབྱུང་བས་རི་ལྟ་བུ་ཤེས་པའི་རྟེན་གྲུང་པའོ། །བརྟའོ་
དེ་དག་ནི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུང་བའི་སྲིར་སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་བཞེས་བྱའོ། །

གཤམ་ཉེ་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་དག་འབྱུང་ན་འདུན་པ་དང་མོས་པ་དང་བྲག་
པ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་སྲིར་བརྟའོ་ཞུགས་ཅན་རྣམས་
བཙོན་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཉེ། དེ་དག་ཁྱད་པར་ཅན་བསྐྱེད་པའི་
སྲིར་རོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བ་འདོད་དོ། །གཤམ་ཉེ་སེམས་གཅིག་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཐ་དང་
པ་བརྟའོ་མ་དམིགས་སོ་ཞེ་ན། འདི་དག་གི་ཁྱད་པར་ནི་ཡིད་ཆེས་པའི་ལྷང་ལས་
ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་སྐྱ་བས་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་སྲིར་དབང་པོའི་ལྷལ་ནི་མ་
ཡིན་ཉེ། གང་དག་དབང་པོའི་ལྷལ་དུ་གྱུར་པ་སྐྱར་བའི་སྐྱན་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་
ཅན་རྣམས་ལའང་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་པར་གཟུང་བར་མི་རུས་ན་སེམས་དང་སེམས་
ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེ་ཉིད་ཀྱི་སྲིར་འགྲུབ་པ་ལས། སེམས་དང་
སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ནི་སྐྱ་བས་དེ་ནི་རེ་ཞེག་རྒྱན་རྣམས་ལ་ཡང་
ཡོངས་སུ་བཅད་པར་དཀའ་ན་སྐྱད་ཅིག་མ་དག་ལ་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། དེ་ཞེག་
སྐྱན་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡང་རོ་མང་པོ་ཁ་ཅིག་གི་རྩེའི་ཁྱད་པར་
དབང་པོས་གཟུང་བར་བྱ་བ་རྣམས་དེས་པར་གཟུང་བར་དཀའ་ན་ཚོས་གང་དག་
གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་ཞིང་སྐྱོས་གཟུང་བར་བྱ་བ་རྣམས་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཞེས་

བཤད་དོ། །གལ་ཏེ་ཁྱད་པར་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ཐ་དད་མེད་པར་རྟོག་ན་ཀུན་ཏུ་
འགྲོ་བ་ལྟར་སྐྱབ་པ་རྣམས་ལ་འང་མཚུངས་པའི་སྲིར་རོ། །

ལུང་ལས་ཇི་སྐད་ཏུ་བཤད་ཅེ་ན། དེ་ན་ཉེར་གཞག་གི་མདོ་ལས། འདི་ལྟར་
ས་ཆེན་པོའི་ཆོས་བུ་ཞི་ཆོར་བ་དང་འདྲ་ཤེས་དང་སེམས་པ་དང་རེག་པ་དང་ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་དང་འདྲུན་པ་དང་མོས་པ་དང་བྱུང་བ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་སྟེ་
དེ་ལྟར་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་མཚན་ཉིད་གཞན་ཏུ་འདོད་དོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་
སོགས་པ་ཆོས་བུ་གཅིག་པོ་དེ་དག་གྲང་ཇི་ལྟར་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གཅིག་ཏུ་འདྲ་
ཡང་འོན་ཀྱང་འོ་བོ་ཉིད་གཞན་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ཏུ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འོ་བོ་ཉིད་
གཞན་པ་ནས་སེམས་པའི་བར་དུ་གཞན་ལོ་ཞེས་ས་མང་པོ་བ་བུ་ཡིན་པ་དང་།
སེམས་སེམས་བྱུང་དེ་དག་རྣམས་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཡང་བཤད་པའི་སྲིར་རོ། །

གཉིས་པ་དགེ་བའི་ས་མང་པོ་བ་བཤད་པའི་དད་པ་ནི་སེམས་ཉོན་མོངས་པ་
དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་སྟོག་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་དང་བ་སྟེ། དབྱེ་ན་ལས་
འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏུན་ལ་དང་བ་དང་།
བདེན་བཞི་ལ་སྤང་ཞིང་བསྐྱབ་པར་འདོད་པའོ། །ལས་ནི་འདྲུན་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་
པའོ། །བག་ཡོད་པ་ནི་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་དགོ་བའི་“ཆོས་རྣམས་ལ་གཅེས་
སྤྲུམ་སྤྲུམ་བྱེད་ཅིང་སྟོམ་པ་འཇམ་ཟག་པ་དང་ཟག་པའི་གནས་ལས་སེམས་བསྐྱེད། སྟེ། དབྱེ་ན་བསོད་
ནམས་དང་ཐར་བ་དང་ངེས་འབྱེད་ཆ་མ་ཐུན་དང་ཟག་མེད་གྱི་དགོ་བ་སྟོམ་པའི་བག་
ཡོད་པ་བཞིའོ། །ལས་ནི་འཛིན་ཉེན་དང་དེ་ལས་འདས་པའི་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པ་

ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་བྱེད་པའོ། །

ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་ནི་སེམས་དམིགས་པ་ལ་གཏད་བཟོན་པའི་ལས་སྲུ་རུང་
བ་སྟེ། དབྱེ་ན་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་སློ་ལྡེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བ་དང་།
སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བ་གཉིས་སོ། །ཡང་ན་ལུས་
ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་ལུས་ཤིང་བལ་ལྟར་ཡང་བ་དང་རྟེན་པ་གསེར་གྱི་དོར་ཅེ་
བཅེགས་པ་ལྟར་མཉམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལུས་ཉིད་ལས་སྲུ་རུང་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
སེམས་ལས་བྱུང་བའི་མ་ཡིན་ནོ། །འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་
དེས་སེམས་ལས་སྲུ་རུང་བ་བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་ཡན་ལག་འདྲེན་པར་བྱེད་པས་དེ་དང་
མ་སྟན་པའི་སྤྱིར་དེ་ལའང་བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བཏགས་ནས་བཟོན་དེ། དཔེར་
ན་མདོ་ལས། དགའ་བ་དང་དགའ་བའི་གནས་ལྟ་བུའི་ཚོས་རྣམས་དགའ་བ་ཡང་དག་
བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གསུངས་པ་དང་། ཁོང་ཁོ་བ་དང་ཁོང་ཁོ་བའི་རྒྱ་མཚན་
གཞོན་སེམས་ཀྱི་སྤྱིབ་པར་གསུངས་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་རྫོག་པ་དང་། ཚེལ་བ་
ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ཡང་དེ་དག་མ་སྟན་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱང་སོར་
བཟོན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

ལས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་བྱེད་
པའོ། །འདུ་ལྟེ། བཏང་སྟོམས་ནི་སེམས་བྱིང་རྟོན་དང་བྲལ་བའི་རྣལ་དུ་འདུག་པ་སྟེ།
དབྱེ་ན་ཐོག་མར་རེས་འགའ་བྱིང་རྟོན་འབྱུང་བའི་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། བར་དུ་དོགས་
པ་ཡིད་ཀྱང་མི་འབྱུང་བའི་རྣལ་དུ་གནས་པ་དང་། ཐ་མར་དོགས་པའང་མེད་པའི་
ལྷན་གྱིས་བྱུབ་པ་གསུམ་སོ། །ལས་ནི་ཟག་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་མི་འབྱེད་པའོ། །རྩོ་

ཚེ་ཤེས་པ་དང་ཁྲེལ་ཡོད་པ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་དག་གི་ལས་ནི་ཉེས་སྲོད་
སྲོམ་པའོ། །རྩ་བ་གཉིས་ནི་འདོད་ཆགས་མེད་པ་དང་ཞེ་སྤང་མེད་པ་སྟེ། གཉི་ལྷན་
མེད་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ལ་བཏགས་པའི་སྲིང་འདིར་མ་བརྗོད་དོ། །

འདིར་མ་ཆགས་པ་དང་འདོད་ཆགས་མེད་པ་ཞེས་པའི་མ་དང་མེད་ཅེས་པ་ནི་
མེད་པ་དང་། གཞན་པ་དང་། གཉེན་སོ་གསུམ་ལ་འཇུག་པ་ལས་འདིར་ནི་ཆགས་པའི་
གཉེན་སོ་ལ་འཇུག་གི་མེད་པ་དང་གཞན་པ་ལ་ནི་མི་འཇུག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཞེ་སྤང་
མེད་པ་དང་གཉི་ལྷན་མེད་པ་ལའང་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེས་བྲེ་བ་ཤད་ལས་བཤམ་དོ། །

དེ་དག་གི་ལས་ནི་སྲོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཉེས་སྲོད་ལ་མི་འཇུག་པར་
བྱེད་པའོ། །རྣམ་པར་མི་འཚེ་བ་ནི་སྦྱིང་བ་རྩེ་བ་སྟེ། དབྱེ་ན་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་
པ་དང་། ཚོས་ལ་དམིགས་པ་དང་། དམིགས་པ་མེད་པའོ། །སེམས་ཅན་ལ་དབྱུགས་
པ་ལ་སོགས་པས་ཐོ་མི་འཚམ་པའི་ལས་ཅན་འོ། །བཙུན་འགྲུས་ནི་དགོ་བའི་བྱ་བ་
ལ་སེམས་མངོན་པར་སྲོལ་སྟེ། མི་དགོ་བའི་བྱ་བ་ལ་སེམས་མངོན་པར་སྲོལ་བ་ནི་
བཙུན་འགྲུས་མ་ཡིན་གྱི་བྱ་བ་རན་ཞེན་གྱི་ལེ་ལོ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། འདི་ལས་སྲི་
རོལ་བ་རྣམས་ཀྱི་བཙུན་འགྲུས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལེ་ལོ་ཁོ་ན་ཡིན་འོ། །ཞེས་
གསུངས་པས་བཙུན་འགྲུས་དམན་པ་ལ་དགག་པའི་སྦྱང་བརྗོད་དོ། །

དབྱེ་བ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྟོན་རྒྱན་ལས། ཐོག་མར་གོ་ཆའི་བཙུན་འགྲུས་དེ་ནས་ནི། རྩལ་བཞིན་
རབ་ཞུགས་སྲོད་པའི་བཙུན་འགྲུས་ཏེ། །མ་ཞུས་མི་འགོང་ཚོག་མི་ཤེས་བཙུན་འགྲུས། །ཞེས་པ་ལྟེན་གྱི་ལས་
བཏུས་ལས་ནི་གོ་ཆ་དང་། སྲོད་བ་དང་། མི་འགོང་བ་དང་། མི་སྟོག་པ་དང་། ཚོག་པར་མི་འཇིན་པ་ལ་སེམས་མངོན་
པར་སྲོལ་བ་སྟེ་ཞེས་པ་ལྟ་དང་། ཡང་ན་གོ་ཆ་དང་སྲོད་བ་དང་། སྲིང་མི་སྟོག་པའི་བཙུན་འགྲུས་

གསུམ་མོ། །ལས་ནི་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་བྱེད་པའོ། །བཅུ་པོ་འདི་དག་ནི་
རྟལ་ཏུ་དགོ་བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུང་བའི་སྲིར་དགོ་བའི་ས་མང་པོ་པ་དག་
ཅེས་བྲལོ། །གལ་ཏེ་དད་པ་ནི་དགའ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་སྲིར་དང། སྤྱིར་བཏེ་བ་
ནི་ཡིད་གདུང་བ་ཡིན་པའི་སྲིར་སེམས་གཅིག་གི་འཁོར་དུ་དེ་དག་རི་ལྟར་འབྱུང་བར་
འགྱུར། དེ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྩོལ་བཅས་དང་བཏང་སྟོམས་རྩོལ་མེད་དང།
འདོད་ཁམས་པ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང་བཅས་པའི་སྲིར་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་
འབྱུང་བར་རི་ལྟར་འགྱུར་ཞེས། དེ་དག་ཤས་ཆེ་རྒྱུང་མ་གཏོགས་པ་ཆ་ཤས་ཀྱིས་
ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུང་བར་འདོད་དོ་ཞེས་སྲར་བཤད་བྱེད་ཏོ། །སྤྱི་བ་གཞན་གྱིས་ནི་འདི་
དག་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དགོ་བ་ཡིན་གྱི་དགོ་བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་འདི་དག་གིས་
ཁྱབ་པ་མ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བྱ་བར་བཞེད་པ་ཉིད་རིགས་པ་ཡིན་ཅོ། །

གསུམ་པ་ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོ་པའི་རྫོངས་པ་ནི་ལས་འབྲས་དང་
བདེན་པ་དང་དཀོན་མཆོག་ལ་སོགས་པ་མི་ཤེས་ཤིང་མི་གསལ་བ་སྟེ་རྫོངས་པ་
དང་མ་རིག་པ་དང་གཉི་སྤྱལ་ཅེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་གྲངས་ཏེ། ལས་ནི་རྩ་བ་དང་ཉེ་བའི་
ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །བག་མེད་པ་ནི་བག་ཡོད་པའི་མི་མ་སྐྱེ་
སྤོགས་དགོ་བ་མི་སྐྱོམ་ཞིང་ཟག་བཅས་ལས་སེམས་མི་བསྐྱུང་བ་སྟེ། ལས་ནི་ཉེས་
སྤོད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའམ། མི་དགོ་བ་འཕེལ་བ་དང་དགོ་བ་འགྲིབ་པར་བྱེད་པའོ། །

ལེ་ལོ་ནི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་མི་མ་སྐྱེ་སྤོགས་དགོ་བ་ལ་སེམས་མངོན་པར་མི་སྤྱོ་
བ་སྟེ། ལས་ནི་དགོ་བ་ལ་སྤྱོར་བའི་བར་དུ་གཙོད་པ་ཉིད་དོ། །མ་དད་པ་ནི་དད་པའི་མི་
མ་སྐྱེ་སྤོགས་སེམས་མ་དད་པ་སྟེ། དབྱེན་བྱ་བ་དན་ཞེན་དང། ལྷིད་ལུག་པ་དང། ལྷོམ་ལས་འཛིན་

བའི་ལེ་ལོ་སྟེ་གསུམ་སོ། །ལས་ནི་ལེ་ལོའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །རྟུགས་པ་ནི་ལུས་སེམས་སྡི་ཞིང་
དམིགས་པ་མི་གསལ་བའི་རྫོང་རྫོང་པོ་སྟེ་ལུས་སེམས་ལས་སྲུ་མི་རུང་བའོ། །དབྱེ་ན་
སྟོ་ལྗེའི་རྣམ་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བ། ལུས་སེམས་ཀྱི་རྟུགས་པ་གཉིས་སོ། །དེ་ལ་
ལུས་ཀྱི་རྟུགས་པ་ནི་སྟོ་ལྗེའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བའོ། །ལས་ནི་ཉོན་མོངས་
པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲོགས་བྱེད་པའོ། །

རྟོན་པ་ནི་སེམས་མ་ཞི་བར་དམིགས་པ་ལས་གཞན་དུ་འབྲོ་བ་སྟེ། ལས་ནི་
ཞི་བཞན་ཀྱི་བར་དུ་གཅོད་པ་ཉིད་དོ། །དུག་པོ་དེ་དག་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་
སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་རྟག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོ་བ་ཡིན་
འོ། །གལ་ཏེ་རྟོན་པ་ནི་དམིགས་པ་ལ་གསལ་བར་འཇུག་ལ། མོངས་པ་དང་རྟུགས་
པ་དག་ནི་མི་གསལ་བར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་སེམས་གཅིག་ལ་དེ་དག་རི་ལྟར་འབྱུང་ཞེ་
ན། འདི་ཡང་སྲ་མ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོ་ན་མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས་
རྟུགས་པ་མི་འབྱུང་ལ། བརྗེད་ངས་དང་། རྣམ་པར་གཡེང་ “བ་དང་། ཤེས་བཞིན་མ་
ཡིན་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ལོག་པར་མོས་པ་དང་།
མོངས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་སྟེ་བཅུ་འབྱུང་བའི་སྲ་མ་ལྟ་འདིར་མི་འཆད་པ་ཅི་སྟེ་ཞེ་ན།
བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲ་བ་རྟུགས་པ་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་ཕྱིར་མངོན་པ་
ལས་མ་སྟོས་ལ། བརྗེད་ངས་ལ་སོགས་པ་ནི་བྲན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བྲགས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདིར་མ་སྟོས་སོ་ཞེས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་ལ། སྟོབ་དཔོན་ནི་
རྟུགས་པ་འང་རྟོན་པ་དང་འབྲ་བར་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་མི་མ་ཐུན་པས་འདིར་སྟོས་སོ་

ཞེས་བཞེད་དོ། །“མངས་”^{༤༦} མང་པོ་པ་ཡིན་པ་དེ་དག་ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོ་པ་ཡང་ཡིན་ནམ་ཞེན་སྲུ་བཞི་
སྟེ། དང་པོ་ནི་ཀུན་འགྲོ་ལྡོ། །གཉིས་པ་ནི་མ་དང་པ་ལ་སོགས་པ་ལྡོ། །གསུམ་པ་ནི་ཐུན་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་པ་
སོགས་པ་ལུལ་ངེས་ལྡེའི་རྫོག་ཕྱོགས་སོ། །བཞི་པ་ནི་དེ་དག་ལས་གཞན་ལོ། །

བཞི་པ་མི་དགེ་བའི་ས་མང་པོ་པ་ནི། མི་དགེ་བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་
ཁྲེལ་མེད་པ་དང་ངོ་ཚ་མེད་པ་གཉིས་པོ་འདི་དག་གིས་ཁྲུབ་པོ་ཞེས་ཤེས་པར་
བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་དག་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་ལ། ལས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་
བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲོགས་བྱེད་པ་ཉིད་དོ། །ལྟ་བུ་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུང་
དུའི་ས་པའི་ཁྲོ་བ་ནི་གཞོན་པ་བྱེད་པའི་སེམས་ཅན་ལ་སོགས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་བ་
ལ་སེམས་ཁོང་ནས་འཁྲུག་པ་སྟེ། རོ་འཆམས་པའི་ལས་ཅན་ལོ། །

ཁོན་དུ་འདྲིན་པ་ནི་ཁྲོས་པའི་འོག་དུ་དེ་ལ་རྒྱུན་དུ་འདྲིན་པ་སྟེ། ལས་ནི་མི་
བཟོད་པའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །གཡོ་ནི་རང་གིས་བྱས་པའི་ཉེས་པ་ལ། ཉེས་པར་ཁས་མི་ལེན་
པར་སེམས་བྱ་བྱུ་ཞིང་གཏམ་རྒྱུང་ལ་བསྐྱབ་བ་སྟེ། ཡང་དག་པའི་གདམས་ངག་རྟེན་པ་ལ་
བར་དུ་གཅོད་པའི་ལས་ཅན་ལོ། །སྤག་དོག་ནི་གཞན་གྱི་སྤུན་སྲུམ་ཚོགས་པ་ལ་མི་
བཟོད་པ་སྟེ། རྫོ་མི་བདེ་བའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །འཆིག་པ་ནི་སྤྲིག་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་
པའོ། །སྤང་པོ་ལྟ་བུ་ལས་ནི་འཆིག་པ་གང་ཞེ་ན། ཆིག་བརྒྱུང་པོས་ཞེར་འདེབས་པ་
ཉིད་དོ། །ཞེས་ཁྲོས་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཆིག་བརྒྱུང་པོར་ཞེར་འདེབས་པ་ཞེ་སྤང་གི་
ཆར་གཏོགས་པ་ལ་བཤམ་དེ་དེ་ཉིད་རིགས་པ་ཡིན་ལོ། །ལས་ནི་དག་གི་ཉེས་སྦྱོང་
སྦྱེད་པ་དང་། བདེ་བ་ལ་རེག་པར་མི་གནས་པ་དང་། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་

༤༦ གངས་

“འཕེལ་”^{༡༥} བར་བྱེད་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་སློབ་མོས་བཟླ་བ་ལ་དེ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་དང་འགྲོགས་པར་དགའ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

འཆབ་པ་ནི་ཉེས་པ་སྤེད་ཅིང་གསོང་བ་སྟེ། ལས་ནི་ཉེས་པ་བཅས་ན་འགྲོད་ཅིང་ངེས་པར་ཡིད་མི་བདེ་འབྱུང་བས་འགྲོད་པ་དང་། བདེ་བ་ལ་རེག་པར་མི་གནས་པའི་ཉེན་བྱེད་པའོ། །སེར་སྣ་ནི་ཚོས་དང་ཟང་ཟིང་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་མེར་སྐྱེ། མཁས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཆགས་ནས་གཞན་ལ་མི་གཏོང་བར་འཇིན་བ་སྟེ། ཡོ་བྱང་མི་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ལོ། །སྐྱུ་ནི་རྩེད་བཀྲུང་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆགས་ནས་རང་ལ་ཡོན་ཏན་ཡོད་པ་ལྟར་འཚོས་བ་སྟེ། ལས་ནི་ལོག་འཚོའི་ཉེན་བྱེད་པའོ། །རྒྱགས་པ་ནི་སྟོན་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་ལས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་ཉེན་བྱེད་པའོ། །རྣམ་པར་འཚོ་བའི་སེམས་ཅན་དག་སྐྱབ་བསྐྱེལ་བར་འདོད་པ་སྟེ། མོ་འཚོམ་པའི་ལས་ཅན་ལོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པ་བཅུ་པོ་དེ་དག་ནི་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུད་དུ་འེེ་ས་པ་རྣམས་ཉེ། རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་ལ་རང་དབང་ཅན་ཡིན་པས་གྲོགས། མ་རིག་པ་ཅོམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། བདེན་པ་ལ་ལོག་པར་མི་རྟོགས་པས། སྲང་བྱ་སློམ་སྲང་ཁོ་ན་དང་། སློམ་སྲང་གི་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཡིད་གྱི་ས་པ་ཡིན། པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉེས་པ་ཞར་ལ་མ་ངེས་པ་བཤད་པ་ནི།

ལོ་ན་སློབ་དཔོན་གང་སྟེལ་དང་། དབྱིག་བཤེས་གྱི་རྒྱུ་ལས། རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་འགྲོད་པ་དང་། །གཉེད་དང་ཁོང་ཁོ་ཆགས་རྣམས་དང་། །ང་རྒྱལ་མེ་ཚོམ་

༡༥ འཕེལ་

ཞེས་བྱ་བ། །བརྒྱད་ནི་དེས་པ་མིན་པར་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པ་དག་ཀྱང་སེམས་
ལས་བྱུང་བའི་དབྱེ་བར་ཅིའི་སྲིར་མ་བཤད་ཅེ་ན། དེས་པ་རྣམས་དངོས་སུ་བཤད་པ་
ཉིད་ཀྱིས་དེ་དག་མ་དེས་པར་ལྷགས་ལ་གོ་བའི་སྲིར་མ་བཤད་དོ། །

རྗེ་ལྷུང་མ་དེས་ཤེ་ན། རེ་ཞེག་སྡེ་ཚན་དང་པོ་བཞི་ནི་མ་དེས་ཏེ། དེམ་པ་ལྷུང་དོ། །ས་མང་
པོ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་མི་འབྱུང་བའི་སྲིར་དོ། །དགོ་
བའི་ས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། དགོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་མི་འབྱུང་བའི་སྲིར་
དོ། །ཉོན་མོངས་པའི་ས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
འཁོར་དུ་འབྱུང་བར་མ་དེས་པའི་སྲིར་དོ། །མི་དགོ་བའི་ས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། མི་དགོ་
བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བར་མ་དེས་པའི་སྲིར་དོ། །ཉོན་མོངས་པ་རྣུང་དུའི་
ས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་རྣུང་དུའི་ས་པར་མི་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན། རྟོག་དཔྱོད་ལ་གསུམ་
ཅར་དང་། འགྲོད་པ་ལ་དང་པོ་དང་། གཉིད་ལ་དང་པོ་གཉིས་མེད་དེ་སྤང་བྱ་གཉིས་ཀ་ཡིན་
པས། དང་། ཆགས་སྤང་ལ་ཐ་མ་གཉིས་སུ་མ་དེས་པས། དང་། ད་རྒྱལ་དང་སྤང་བྱ་གཉིས་ཀ
།ཐེ་ཚོམ་མཛོང་སྤང་ཡིན་པས་དེ། ལ་བར་མ་མེད་པས་མ་དེག་པ་ཅམ་དང་སློམ་སྤང་ཅམ་
དང་ཡིད་ཅམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པའི་སྲིར་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་
མཚན་ཡང་གང་ལས་ཤེ་ན།

གསུམ་པ་སེམས་གང་གི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་དུ་འབྱུང་བ་བསྟན་པ་ནི།
འདོད་པའི་ཁམས་ན་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་འདྲེས་མ་འདྲེས་གཉིས་དང་། ལུང་མ་བསྟན་བསྐྱེབས་མ་
བསྐྱེབས་གཉིས་ཏེ་སེམས་ལྡོད་པ་ལས། དགོ་བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་
བ་ནི་ལུ་ཅ་གཉིས་འབྱུང་དོ་ཞེས་སྐྱུར་དོ། །ཅི་སྟེ་ན། དགོ་བ་བརྟུང་དང་། སྡེ་ཚན་དང་པོ་

གཉིས་དང་། རྟོག་པ་དང་དགྲོད་པ་གཉིས་དང་བཅས་པའི་སྲིར་དང་། དགོ་བའི་
 སེམས་ཡིན་པར་སྡེ་ཚོན་སྲིམ་གསུམ་དང་། མ་ངེས་པའི་ཁོང་ཁྲོད་དང་ཆགས་པ་དང་
 ད་རྒྱལ་དང་ཐེ་ཚོམ་རྣམས་མི་འབྱུང་ལ། གཉིད་དང་འགྲོད་པ་ངེས་འགའ་འབྱུང་ཡང་
 མ་ངེས་པའི་སྲིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་འོག་མ་རྣམས་སྲུའང་ཅི་རིགས་པར་གཏན་
 ཚིགས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདོད་པའི་དགོ་བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་འགྲོད་པ་མི་
 འབྱུང་བས་གང་ལ་འགྲོད་པ་དགོ་བ་ཡོད་པའི་སེམས་ལ་ལ་དག་ཏུ་ནི་འགྲོད་པ་
 བསྟན་པས་དེ་དང་ཉི་ཤུ་ཙམ་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དགོ་བ་མ་བྱས་པ་དང་མི་དགོ་
 བ་བྱས་པ་ལ་འགྲོད་པ་ནི་དགོ་བ་ཡིན་པའི་སྲིར་རོ། །འགྲོད་པ་ནི་ངན་པར་བྱས་པ་
 ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་ལ་གཅགས་པ་ཡིན་ལ། དགོ་བ་ལ་འགྲོད་པ་ལའང་ངན་པར་
 རྫོལ་སྤང་བ་དང་། མ་བྱས་པ་ལ་འགྲོད་པའང་བྱ་བར་འོས་པ་མ་བྱས་པ་ལ་ངན་པར་
 བྱས་པའི་མིང་གིས་བརྗོད་པའི་སྲིར་མ་བྲལ་བ་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་འཆད་མོད་གྱི་
 དམིགས་པ་ལ་གཞོད་པའི་ཡིད་ལ་གཅགས་པ་ཡིན་པར་རིགས་སོ། །ལས་ནི་
 སེམས་གནས་པའི་བར་དུ་གཅོད་པར་བྱེད་པའོ། །

དེ་ལ་འདིར་འདོད་པ་ན་སྲིར་སེམས་དགོ་མི་དགོ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ཡོད་
 ཅིང་། མི་དགོ་བའི་སེམས་ལའང་འདྲེས་པ་མ་རིག་པ་ཙམ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་
 དང་། འདྲེས་པ་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་དང་ཡང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་གཉིས་དང་། ལུང་
 མ་བསྟན་ལའང་བསྐྱིབས་པ་དང་། མ་བསྐྱིབས་པ་གཉིས་ཡོད་པས་ལྡར་འབྱུང་བ་ལས་
 དེ་ལ་རེ་ཞིག་མི་དགོ་བའི་སེམས་ལ་ནི་ཙམ་གཞན་དང་། མ་འདྲེས་པ་མ་རིག་པ་ཙམ་དང་
 མཚུངས་པར་ལྟན་པ་ལའང་ཉི་ཤུར་བྱུང་ལ། དང་། གི་སྐྱས་འདྲེས་པ་ལའང་ཉི་ཤུ་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ་དེ་ཡང་།

འདྲིལ་ཚོགས་དང་མཐར་འཇིག་ལས་གཞན་པ་ལོག་ལྟ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ། ཕྱི་མ།
གསུམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་འདྲེས་པ་ལའང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཉི་ཤུ་འབྱུང་སྟེ།
སེམས་སེམས་བྱུང་ཡིན་པས། ས་མང་ལོ་བ་བརྒྱ་དང། ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པས། ཉོན་མོངས་པའི་
ས་བ་རྒྱལ་དང། མི་དགོ་བ་ཡིན་པས། མི་དགོ་བ་གཉིས་དང། འདོད་སེམས་ཡིན་པས། ཉོག་དཔྱོད་
གཉིས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང། མ་དེག་པ་རང་ཉིད་ནི་དངོས་སུ་མི་སྣོས་པ།
ཉོན་མོངས་པའི་སར་བཟངས་ཤིང། ལྟ་བ་མི་སྣོས་པ། ཉི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བསྐྱུས་པས་
རྗེས་གཞན་ཏུ་མེད་ལ། དགོ་བའི་ས་བ་རྣམས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདྲིར་འདྲེས་པ་ནི་ཅ་ཉོན་གཞན་དང་ཡང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་ལ། མ་
འདྲེས་པ་ནི་ཅ་ཉོན་མ་དེག་པ་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་པ་ལས།
མ་འདྲེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སེམས་གང་ལ་མ་དེག་པ་འབའ་ཞིག་ཡོད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་
ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་མེད་པའོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྟ་བ་དང་ཕོ་
གཉིས་དང་མཚུངས་ལྡན་ནི་འདྲིར་མི་གཟུང་སྟེ། མི་དགོ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་མི་དགོ་བ་
དང་ལྡན་པ་ནི་འདྲིལ་ཚོགས་དང་མཐར་འཇིག་ལས་གཞན་པའི་ལྟ་བ་གསུམ་དང་
མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་བསྐྱེབས་ལ་ལུང་མ་བསྐྱུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྱོད་དང་རྒྱལ་དང་ཐེ་ཚོམ་སྟེ་ཅ་པའི་ཉོན་མོངས་པ་བཞི་ཕོ་
གང་ཡང་རུང་བ། དང། ཁྱོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུད་རུའི་ས་བ་རྣམས་གང་ཡང་རུང་
བ། དང། འབྱོད་པ་མི་དགོ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་ལ་ནི་ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག་
འབྱུང། བཞི་སྐར་གྱི་ཉི་ཤུའི་སྟེང་རུ་རང་རང་བསྐྱུན་ལ། སྟེ། སྐར་སྣོས་པའི་ཉི་ཤུ་དང། འདོད་
ཆགས་ལ་སོགས་པ་རེ་རེ་ཕོ་རང་ཉིད། བསྐྱུན་པའི་ཕྱིར་དང། འདོད་ཆགས་དང་མཚུངས་

བར་ལྡན་པ་ནི་མ་རིག་པ་མ་གཏོགས་པ་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཁོང་ཁྲོ་ལ་སོགས་པ་
གཞན་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁོང་ཁྲོ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའང་
མ་རིག་པ་མ་གཏོགས་པ་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་གཞན་དང་
མཚུངས་པར་མི་ལྡན་ལ། ཁོ་བ་ལ་སོགས་པའང་མ་རིག་པ་ཅམ་དང་མཚུངས་པར་
ལྡན་གྱི་རྩ་ཉོན་གཞན་དང་དེ་དག་ནང་ཡང་མན་ཚུན་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་
དང་། འདི་དག་ནི་“ཆེག་”^༡ ལྷ་ལྷུབ་པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།

མ་རིག་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ས་པར་བགྱངས་ཟེན་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་ཡང་
རྣམས་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱབ་པ་ལས་ནི་འདི་དང་མ་ལྡན་པར་འདོད་ཆགས་དང་
ཁོང་ཁྲོ་དང་རྒྱལ་དང་ཐེ་ཚོམ་རྣམས་ནི་མན་ཚུན་མི་མ་ལྡན་པའི་ཕྱིར་མན་ཚུན་
མཚུངས་པར་མི་ལྡན་ཏེ་ཞེས་མ་རིག་པ་མ་གཏོགས་པ་མན་ཚུན་མཚུངས་པར་མི་
ལྡན་པར་བཤད་ལ། གུན་ལས་བརྟམས་ལས་ནི་འདོད་ཆགས་དང་རྒྱལ་དང་ལྷ་བ་
རྣམས་ཀྱང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཞིང་། ཁོང་ཁྲོ་དང་ཐེ་ཚོམ་ཡང་མན་ཚུན་མཚུངས་
པར་ལྡན་པར་བཤད་མོད་གྱི་འདིར་ནི་མ་རིག་པ་མ་གཏོགས་པ་རྩ་ཉོན་རྣམས་མན་
ཚུན་མཚུངས་ལྡན་དུ་མི་འདོད་དེ། གལ་ཏེ་དེ་དག་མཚུངས་པར་ལྡན་ན་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་བཞི་
དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་ལ་སེམས་བྱུང་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་འབྱུང་བར་ཐམ་བ་ལས་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་ལས་མི་འབྱུང་
བར་བཤད་པས་གཞོན་དོ། །འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྷ་བ་དང་མཐར་འཇིག་པར་ལྷ་བ་དང་།
མཚུངས་པར་ལྡན་པ་འི་སེམས་གང་ཡིན་དེ་ནི་བསྐྱིབས་ལ་ལུང་མ་བསྐྱན་ཡིན་པས། བསྐྱིབས་ལ་ལུང་
མ་བསྐྱན་གྱི་སེམས་ལ་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་བཅོ་བརྒྱད་འབྱུང་སྟེ། སེམས་གྱི་ས་

༡༩ ཆེག་

མང་པོ་བ་བརྟུ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ས་བ་བྱུག་དང་། མ་འཇམ་པའི་ས་པའི་རྟོག་དབྱེད་
གཉིས་དང་བཅས་པའི་སྲིར་རྟོ། །བསྐྱེབས་ལ་ལྷུང་མ་བསྟན་ལས་གཞན་མ་བསྐྱེབས་
ལྷུང་མ་བསྟན་དང་ལྡན་པའི་སྐྱུལ་སེམས་སོགས་བཞི་ལ་ནི་སེམས་ལས་ལྷུང་བ་བརྟུ་
གཉིས་འབྱུང་བ་དག་ཏུ། ལ་ཆེ་ག། འདོད་དེ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་བ་རྣམས་དང་རྟོག་
དབྱེད་གཉིས་དང་བཅས་པའི་སྲིར་རྟོ། །

གཉིད་ནི་རྒྱ་ཉམ་རྒྱུང་བ་དང་ངལ་བ་དང་ལྷུས་སྣེ་བ་དང་ལྷན་པའི་མཚན་མ་
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ཁ་ཟས་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷུས་འཛིན་མི་རུས་པར་
འབྱུག་པ་རང་དབང་མེད་པར་དབང་པོ་ལ་སེམས་སྤྱད་པ་སྟེ། བྱ་བ་ཤོར་བའི་རྟེན་
བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུ་དེ་ནི་ཀུན་སྣོང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དབང་གིས་
དགེ་མི་དགེ་ལྷུང་མ་བསྟན་གསུམ་ག་སྲིད་པས་དགེ་མི་དགེའི་སེམས་དང་བསྐྱེབས་
པ་དང་མ་བསྐྱེབས་ལྷུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ཀུན་ལ་མི་འགལ་བར་འབྱུང་སྲིད་པའི་
སྲིར་སེམས་གང་ལ་གཉིད་ཡོད་པ་དེ་དག་ལ་གཉིད་དེས་བསྟན་ཉེ་བཟང་བར་
བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཉི་ཤུ་དང་ལྡན་པ་ལ་ནི་ཉི་ཤུ་ཙ་གཅིག་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་རོ། །ཉི་
འོག་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་བ་དང་། སྤེ་བ་གཞན་དག་ནི་འགྲོད་པའང་དགེ་མི་དགེ་ལྷུང་མ་
བསྟན་གསུམ་ཅར་དུ་འབྱུང་བ་སྲིད་པའི་སྲིར་གཉིད་དང་འདྲ་བར་འདོད་དེ། །དེ་ལ་
འགྲོད་པ་ལྷུང་མ་བསྟན་ནི་བྱས་པའམ་མ་བྱས་པ་ལ་ཡིད་ལ་གཅགས་པ་སྟེ་ངས་མ་
ལྷུང་བར་ཅིའི་སྲིར་ཟས་ཟོས་ཞེས་པའམ། ཅིག་པ་དེ་ལ་ཅི་སྟེ་དེ་མོ་མ་གྲིས་སྟུམ་པ་
ཡིན་ལ། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཡིད་མི་བདེ་བའང་ཡིད་བདེ་དང་འདྲ་བར་ལྷུང་མ་
བསྟན་དུ་འདོད་དོ། །དེ་དག་གི་ལྟར་ན་མ་བསྐྱེབས་ལྷུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་འགྲོད་

པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ལ་ནི་བརྟུ་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ། །ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ནི་ཡིད་
མི་བདེ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སྲིར་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་ཡིད་
མི་བདེ་མེད་པའི་སྲིར་འགྲོད་པ་ལུང་མ་བསྟན་ནི་མེད་དེ། ཡིད་མི་བདེ་བ་ནི་དགེ་བ་
དང་མི་དགེ་བར་ངེས་པར་སྲུང་བ་ཤད་ཟིན། པའི་སྲིར་རོ། །དེའི་སྲིར་རྣམས་སྤྲིན་མ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་ཀྱང་བཤད་ཟིན་ཏེ་ཞེས་ཟེར་ཉེ་དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་འི་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུ་ནི་
འདོད་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏོ། །

ཁམས་གོང་མ་དག་གི་བཤད་པ་ནི་འདོད་ཁམས་ཀྱི་སེམས་གང་ལ་སེམས་
ལས་བྱུང་བ་དུ་ཞིག་འབྱུང་བ་བཤད་པ་དེ་ལས་འགྲོད་པ་དང་གཉིད་དང་མི་དགེ་བའི་
སེམས་ལས་བྱུང་བ་མ་ངེས་པའི་ཁོང་ཁོ་དང་མི་དགེ་བའི་ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་། ཞེས་
མེད་གཉིས་དང་། གཡོ་སྦྱུ་དང་རྒྱགས་པ་གསུམ་མ་གཏོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་རྩུང་
དུའི་ས་བ་བདུན་པོ་རྣམས་ནི་བསམ་གཏན་དང་སོ་དག་ན་མེད་དེ། འགྲོད་པ་ནི་ཡིད་
མི་བདེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ལ་དེ་ནི་རྒྱད་ཞི་གནས་ཀྱིས་བརྒྱན་པས་དེ་
ན་གྲོགས་ཡིད་མི་བདེ་མེད་པའི་སྲིར་དང་། གཉིད་ནི་དེ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བའི་སྲིར་དང་སེམས་མངོན་པར་སྤྱད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ལ། གཟུགས་
ཁམས་པ་དག་ནི་སེམས་བསྐྱུས་པ་ན་ཉིང་ངེ་འཇོན་ཁོ་ནར་འགྱུར་བའི་སྲིར་
རོ། །ཞེས་སློབ་དཔོན་གང་སྟེ་འཆད་དོ། །ཉོན་མོངས་སྤྱེས་ཀྱང་རྣམས་སྤྲིན་ལྟུག་བསྐྱེད་མི་འབྱིན་ཅིང་
ལུས་དག་གི་ཉེས་སྦྱོང་མི་སྦྱོང་བས་ཁོ་སྟོགས་མེད་དོ། །དེས་ན་དེ་ན་དགེ་བ་ལ་མང་ན་ས་མང་བརྒྱའོག་དཔྱོད་གཉིས་
ཉེ་གེ་བྱ་བ་གཉིས་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་འདྲེས་པ་ལ་ས་མང་བརྒྱའོག་མོངས་ཀྱི་ས་བ་དུག་ཏོག་དཔྱོད་གཉིས་ཉེ་
བཙོ་བརྒྱད་དོ། །འདྲེས་པ་ལ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པ་ལ་འདོད་ཆའོ་བརྒྱད་པོ་དེ་ཉིད་དེ་ལྟ་བུ་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པས་སོ། །གཞན་

ཆགས་སོགས་དང་ལྡན་པ་ལ་དེ་ཉིད་དང་བརྟུན་པའོ། །མ་བསྐྱེད་པ་པའི་སེམས་གསུམ་ལ་ས་མང་བཟུ། རྟོག་དཔྱད་
 གཉིས་དང་བརྟུན་གཉིས་སོ། །དེ་ན་བརྗོད་སེམས་མེད་དོ། །སྤྱིར་ཁམས་གོང་ན་མི་དགེ་བ་མེད་པས་སེམས་བཞི་ཡོད་
 དེ་དགེ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་འདྲེས་མ་འདྲེས་གཉིས་དང་། མ་བསྐྱེད་པས་ལུང་མ་བརྟན་ལོ། །དེ་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་
 རམས་མད་ནི་བསྐྱེད་པས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཉེ་དེ་མི་དགེ་བར་མི་འཇུག་ཞིང་ཞི་གནས་ཀྱིས་ཆེན་པས་སོ། །གང་དགག་
 བསམ་གཏན་དང་མོ་ན་མེད་པ་དེ་དག་དང་དེ་དག་ཏུ་མ་ཟད་རྟོག་པའང་བསམས་
 གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་བྱུང་བར་ཅན་ན་མེད་ཅིང་། རམས་ཅད་ལ་རྟོག་པ་མི་བས་དགེ་བ་
 སྤར་བཤད་ལ་ཉེར་གཅིག་། མ་འདྲེས་པ་ལ་བརྟུན་པའོ། །འདྲེས་པ་ལ་ལྷ་བ་དང་ལྡན་ནའང་བརྟུན་པའོ། །གཞན་ཆགས་
 སོགས་ལྡན་པ་བཅོ་བརྒྱད། མ་བསྐྱེད་པ་པའི་སེམས་ལ་བརྟུན་གཅིག་ལོ། །བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་
 གཞི་བྱུང་བར་ཅན་དེ་ཡི་གོང་མ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནས་སྤིང་ཅེའི་བར་ན་ནི་
 བསམ་གཏན་དང་མོ་དང་། དེའི་དངོས་གཞི་བྱུང་བར་ཅན་ན་མེད་པར་བཤད་པ་
 རམས་དང་དེ་དག་ཏུ་མ་ཟད་དཔྱད་པ་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་སྐྱར་རོ། །ཡང་ཞེས་པས་
 དེ་དག་ན་གཤོ་སྐྱུ་གཉིས་ཀྱང་མེད་དོ། །ཞེས་སྟོན་པ་སྟེ། གང་ན་རྒྱལ་རིགས་དང་།
 བམ་ཟེ་དང་། བྱིས་པ་དག་དང་། དགེ་སྦྱོར་དང་། རྒྱལ་ཆེན་བཞི་དང་། སུམ་ཚུ་ཅ་
 གསུམ་དང་། བདུད་དང་། རྩོངས་པའི་འཁོར་ཉེ་འཁོར་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་དང་འབྲེལ་
 བ་དེ་ན་གཤོ་སྐྱུ་ཡོད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ན་འཁོར་དང་འབྲེལ་བ་
 མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གཞན་དགའི་འདོད་པའི་ཁམས་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བསམ་
 གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་མན་ཆད་ཀྱི་དགེ་བའི་སེམས་དང་བསྐྱེད་པས་པ་དང་མ་
 བསྐྱེད་པས་པ་ནི་འདོད་པར་བཤད་པ་ལྟར་ཉེ་ལུ་ཅ་གཉིས་དང་། བཅོ་བརྒྱད་དང་། བརྟ་
 གཉིས་དང་ལྡན་ཞིང་། དངོས་གཞི་བྱུང་བར་ཅན་ན་དཔྱད་པ་མ་གཏོགས་པ་ནི་ལུ་

གཅིག་དང་། བརྟ་བདུན་དང་། བརྟ་གཅིག་དང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་
ཅི་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་པོར་བའི་ས་མང་བརྟ་དག་བརྟ་སྟེ། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་འདྲེས་པ་ལ་ས་མང་བརྟ། ཉོན་མོངས་པ་
ས་མང་བརྟ་སྟེ། ཉི་ཤུ་དང་བརྟ་བརྟ་དང་འདྲེས་མའི་ལྟ་བུ་དང་ལྷན་ལའང་བརྟ་བརྟ་དང་ཆགས་སོགས་
གཞན་དང་ལྷན་པ་ལ་ས་མང་བརྟ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་མང་བརྟ་ཆགས་སོགས་རང་ཉིད་དང་བརྟ་བདུན་དང་མ་བསྐྱིབས་
པ་ལ་ས་མང། བརྟ་དང་ལྷན་པར་འབྱུང་བར་དེས་སོ་ཞེས་བྱའོ། །

བཞི་པ་འདྲ་བ་ལྟ་བུའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་ནི།
འོ་ན་ངོ་ཆ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་པ་ལ་གཉིས་ཀ་འཛེམ་མེད་ཏུ་གཅིག་པ་མིན་ནམ། ཐ་
དད་ཏུ་བྱ་བ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་མ་གྲུས་པ་ནི་ངོ་ཆ་མེད་པ་
དང་། ཁྲེལ་མེད་པ་ནི་སློབ་གཙོང་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལ་འདྲིགས་པར་
མི་ལྟ་བུ་སྟེ་དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་ནི་དེ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལའང་མི་འདྲིགས་པར་
ལྟ་བུ་ནི་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ། འདྲིགས་པར་མི་ལྟ་ན་ནི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་དེ་
གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་ཉི་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་བྱེ་བཤུ་ཏུ་སྐྱབ་པ་འདོད་དོ། །སྟེ་པ་
གཞན་ཀྱིས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་བདག་གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་སྐྱིག་པ་ལ་མི་འཛེམ་པར་
འཇུག་པ་ནི་ངོ་ཆ་མེད་པ་དང་། ཁྲེལ་མེད་པ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །ངོ་ཆ་མེད་པ་དང་
ཁྲེལ་མེད་ལས་བརྒྱུག་པ་ནི་ངོ་ཆ་ཤེས་པ་དང་ཁྲེལ་ཡོད་ཡིན་ཞོ། །

ཡང་དགའ་བ་དང་གྲུས་པ་ལ་ཐ་དད་ཏུ་བྱ་བ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ཡོན་ཏན་དང་
ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་དགའ་བ་ནི་དད་པ་ཡིན་ལ། བྱ་དང་རྒྱུང་མ་ལ་སོགས་པ་ལ་དགའ་
བ་ནི་འདོད་ཆགས་ཡིན་ཞོ། །དད་པ་ལའང་དགའ་བས་ཁྱབ་པ་མེད་དེ། ལྷག་བསྐྱེལ་
དང་གུན་འབྱུང་ལ་དམིགས་པ་ལྟ་བུའོ། །དགའ་བ་ལའང་དད་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། དགའ་

བ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་དང་རྩེད་མ་ལ་སོགས་པ་ལ་དགའ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
འགྲུབ་པ་ལས་དགའ་བ་དང་དད་པ་ལ་སྤྱི་བཞི་བ་འདྲ་དོ། །དེ་ཡང་དད་པ་དང་དགའ་བ་ལ་ཚོས་
དང་གང་ཟག་ལ་སྣོས་ནས་སྤྱི་བཞི་སྟེ། དང་པོ་ཚོས་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱི་བཞི་ལ། བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ལ་ཡིད་ཆེས་
པ་ནི་དད་པ་ཡིན་ལ་དགའ་བ་མིན་ཏེ་དེ་གཉིས་དགའ་བ་བྱ་མིན་པས་སོ། །

དགའ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་གཉིས་པ་སྟེ་སྟེད་པ་ཡིན་པས་སོ། །གསུམ་པ་ནི་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་
དད་པ་སྟེ་ཡིད་ཆེས་ཤིང་དགའ་བ་བྱ་ཡིན་པས་སོ། །བཞི་པ་ནི་དེ་དག་མིན་པའི་སེམས་འབྱུང་དང་ལྡན་མིན་སོགས་
སོ། །གང་ཟག་ལ་དམིགས་པའི་དགའ་བ་ལྟ་བུ་གི་སྤྱི་བཞིའི་བྱ་དང་རྩེད་མ་ལ་སོགས་ལ་དགའ་བ་ནི་དགའ་བ་ཡིན། ལྷན་
པ་མིན་པའི་སྤྱི་དང་པོ་ལོ། །གཉིས་པ་ནི་གཞན་གྱི་སྤྱི་མ་ལ་སོགས་ལ་གྲུས་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི་རང་གི་སྤྱི་མ་སོགས་
ལ་གྲུས་པ་དང་། བཞི་པ་ནི་སྤྱི་དང་པོ་ལྟ་བུ་གི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་གཉིས་ཁྱད་ཆེ་སྟེ་གྲུས་པ་ནི་
དགོ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་དགའ་བ་ལ་དགོ་བ་དང་འདོད་ཆགས་གཉིས་ཡོད་པས་སོ། །གྲུས་པ་ཉིད་ནི་ཡོན་ཏྱ་
དང་ཡོན་ཏྱ་ཅན་ལ་བཀྲར་བའི་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །སྟེ་པ་གཞན་དག་ནི་དེ་དག་
ལ་བཀྲར་བ་ནི་གྲུས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་སྤྱི་མ་པའི་འཇིགས་པ་དང་བཅས་པས་
འཇིགས་པ་ནི་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །དགའ་བ་དང་གྲུས་པ་དེ་གཉིས་
ཀྱང་འདོད་པ་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དག་ན་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བའང་གང་ཟག་ལ་
དམིགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་ལྷན་དག་གི་ལས་ཡིན་པས་སོ། །ཚོས་ལ་
དམིགས་པའི་དེ་གཉིས་ནི་གཟུགས་མེད་ནའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དོ། །

ཡང་རྟོག་དཔྱད་ལ་ཐ་དད་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། རྟོག་པ་དང་དཔྱད་པ་ནི་རིམ་པ་
བཞིན་དུ་སེམས་དོན་གྱི་ངོ་བོའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཅིང་བ་དང་། རྟུང་བར་གྱི་རྣམ་པ་
ཅན་གྱི་ཞིབ་པར་འཇུག་པ་ཉིད་ཡིན་ལ་འདི་གཉིས་ཀྱི་ལས་ནི་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་

གནས་པ་དང་། རེག་པར་མི་གནས་པའི་རྟེན་གྱི་དཔེ། །འོ་ན་སེམས་གཅིག་ལ་དེ་
གཉིས་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བར་རི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟོག་པས་ནི་སེམས་
ཏ་ཅང་ཞིབ་པར་མི་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་པས་ནི་ཏ་ཅང་རྩེད་བར་མི་འགྱུར་ཏེ་རྒྱ་ནག་གི་
མར་ལ་ཉི་མ་མོག་པ་བཞིན་ལོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡན་ལག་ལྔ་
བར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྟོག་དེ་ལྟར་གཉིས་གཅིག་ཡོད་པའི་ཆེ་གཅིག་མེད་པའི་སྲིར་རོ་
ཞེས་ཟེར་རོ། །

སྡེ་པ་གཞན་དག་ནི་དེ་ལྟར་རྟོག་དེ་ལྟར་སྲིད་ཅེ་ལེ་བར་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ།
སྟོས་ས་ལ་སྟོས་པའི་རྩེད་ཞིབ་ཡོད་པའི་སྲིར་རོ། །དེས་ན་ཡུལ་གཅིག་ལ་སྟོས་ནས་
རྩེད་ཞིབ་རྣམས་པ་འགལ་བའི་སྲིར་སེམས་གཅིག་ལ་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་
ཡིད་ཤེས་གྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བ་དོན་གྱི་རོ་བོ་འཚོལ་བ་ནི་རྟོག་པ་དང་། རྟོག་པར་
འཚོལ་བ་ནི་དེ་ལྟར་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གྱང་རྟོག་པས་རོ་བོ་ཅམ་བཞིན་པའི་དག་དང་དེ་ལྟར་པས་ཁྱང་
པར་བཞིན་པའི་དག་གུན་ནས་སྟོང་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། བརྟགས་ཤིང་དབྱུང་ནས་ཚིག་
ཏུ་སྤྲེལ་མ་བརྟགས་མ་དབྱུང་པར་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་།

གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲུབ་པ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། ཞི་བའི་སློ་བློས་གང་
གི་རྒྱབ་མོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྐྱེ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་
མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་དང་། གང་གི་རྒྱབ་མོ་ལེན་པ་མི་མངའ་བར་
ཡོངས་སུ་སྲུ་རྒྱ་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་བར་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཐ་
ན་ཡི་གེ་འབྲུ་གཅིག་གྱང་མ་གསུངས་སོ། །“གསུང་བར་”མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ཅིའི་

༤༧ གསུངས་པར

ཕྱིར་ཞེ་ན། ཞེ་བའི་སྒོ་ལོ་ས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་སྟེ།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དབྱགས་འབྱུང་བའམ་རྩལ་བ་མི་མངའོ། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་
གོ། །རྣམ་པར་མི་དཔྱད་དོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་མེད་ན་ངག་མི་
འབྱུང་བ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །བསམ་གཏན་དང་སོ་ཡན་ལག་ལྔར་བཤད་
བའང་ས་ལས་ཡིན་གྱི། སྐད་ཅིག་ལས་ནི་མ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བྱ་བར་འཆད་དོ། །

ཡང་ང་རྒྱལ་དང་རྒྱགས་པ་ལ་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ང་རྒྱལ་ནི་པ་
རོལ་སོ་ལས་གང་ཡང་རུང་བའི་ཁྱད་པར་བཟགས་ནས་རིགས་ལ་སོགས་པ་ལ་
དམིགས་ནས་སེམས་ཁོ་ལས་ང་མཐོ་སྦྲུལ་དུ། ཁངས་པ་ཡིན་ལ། དབྱེ་ན་བདུན་ཡོད་དེ་
འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་དོ། །ལས་ནི་སྒྲ་མ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་མི་གྲུ་བ་
དང་ཡང་སྲིད་གྱི་སྦྱག་བསྐལ་འབྱུང་བའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །རྒྱགས་པ་ནི་རང་གི་རིགས་
དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་ལ་ཆགས་པའི་སེམས་ཡོངས་སུ་གཏུགས་ཤིང་
ཐད་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་གཉིས་རང་གི་ཚོས་ལ་དམིགས་པ་དང་གཞན་གྱི་ཚོས་ལ་དམིགས་པའི་ཁྱད་ཡོད།
སྟོབ་དཔོན་འདུན་བཟང་ནི་རིགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆགས་ནས་སེམས་དགེ་བ་ལས་
ཕྱིར་ལོག་པ་ནི་གཏུགས་པའི་དོན་དུ་འཆད་དོ། །སྟོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ནི་རང་གི་
རིགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆགས་པ་ལས་སྦྱིས་པའི་ཡིད་དགའ་བ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་འདོད་
དོ། །འདི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱ་བས་ནི་མི་འདོད་དེ། ཡིད་དགའ་བ་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་
ནས་མེད་ལ་རྒྱགས་པ་ཁམས་གསུམ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དབྱེ་བ་ནི་བཤེས་སྤྱིང་ལས། རིགས་དང་གཟུགས་དང་ཐོས་པ་ལང་ཚོ་
དང་། །དབང་ཐང་ཆེ་བས་རྒྱགས་པ་དབྱ་བཞིན་གཟིགས། །ཞེས་རྣམ་པ་ལྟ་བཤད་པ་

ཡིན་ནོ། །བྱེད་ལས་དགེ་བ་ལ་སེམས་མི་འཇུག་པར་བྱེད་པའོ། །མ་དེས་པའི་ས་པའི་འདོད་ཆགས་
དང་ཁོང་ཁོ་དང་ཐེ་ཚོམ་རྣམས་ནི་འོག་ཏུ་སྟོན་པའི་སྱིར་འདིར་མ་བཤད་དོ། །

ལྷ་པ་སེམས་དང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བཤད་པ་ནི།

མདོ་ལས་སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དོན་
གཅིག་ལ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། དགེ་མི་དགེ་ལ་སོགས་པར་
འབྲེད་པས་ན་སེམས་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པས་ན་ཡིད་དང་།
དམིགས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ན་རྣམ་ཤེས་ཞེས་གསུངས་པའི་སྱིར་དོ། །ཞེས་བྱེ་
བྲག་ཏུ་སྐྱབས་འདོད་དོ། །མདོ་སྐྱེ་བ་ནི་དགེ་མི་དགེའི་བག་ཆགས་བསགས་པས་ན་
སེམས་དང་། ཉེན་ཏུ་གྱུར་པས་ན་ཡིད་དང་། བརྟེན་པར་གྱུར་པས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་དོན་གསང་ལས་ཉན་མོས་ཀྱི་སྐྱེག་པའི་དབང་ཏུ་མདོད་ནས་བྱེད་པ་དང་ཏུས་དང་གཏུལ་
བྱ་ལ་བསྟན་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་དེས་ཚིག་གསུམ་ཏུ་བཤད་དོ། །དང་སོ་ནི་རིང་ཏུ་འགོ་ཞེང་གཅིག་ཏུ་རྒྱ་ཞེས་འབྲུང་
བས་རིང་ཏུ་འགོ་བར་བྱེད་པས་ན་སེམས་དང་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཡིད་སྟོན་ཏུ་འགོ་བ་ཅན་ལོ་ཞེས་འབྲུང་བས་ན་སྟོན་ཏུ་
འགོ་བར་བྱེད་པས་ན་ཡིད་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ་ཞེས་འབྲུང་བས་ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་བར་
བྱེད་པས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི། མ་འོངས་པ་ནི་སེམས་དང་འདས་པ་ནི་ཡིད་
དང་། ད་ལྟ་བུར་བ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི། ཁམས་བསྟན་པར་སེམས་ཀྱི་ཁམས་
བཅུ། དང་སྐྱེ་མཆེད་བསྟན་པར་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། སྤང་སོ་བསྟན་པར་རྣམ་པར་
ཤེས་པའི་སྤང་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་སྱིར་མཁས་པ་དག་བྱེད་པ་གསུམ་དང་།
ཏུས་གསུམ་དང་། བསྟན་པ་གསུམ་གྱི་དབང་གིས་སོ་ཞེས་འཆད་དོ། །

རྣམ་འགྱུར་སྐྱོད་པ་བ་ནི་སེམས་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་། ཡིད་ནི་ཉོན་

ཡིད་དང་། རྣམ་ཤེས་ནི་འཇུག་པའི་རྣམ་ཤེས་ལ་འདོད་དོ། །

སྤྱག་པོ་བཞོད་པའི་མདོ་ལས། སེམས་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཏེ། །དེ་ལ་ངར་
འཛིན་ཡིད་ཡིན་ནོ། །ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་རིག་པ་གང་། །དེ་ནི་འཇུག་པའི་རྣམ་ཤེས་
འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དོན་གཅིག་པ་དེ་
བཞིན་དུ་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་། རྟེན་དང་བཅས་པ་དང་། དམིགས་
པ་དང་བཅས་པ་དང་། རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་དང་། མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཞེས་
གསུངས་པའདོད་དོན་གཅིག་སྟེ། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དེ་ཉིད་དབང་པོ་
དུག་ལ་རྟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་
ཕྱིར་དང་། ལྡོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་དང་། མཚུངས་པར་
ལྡན་པ་ལྡས་མཚུངས་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པ་ལྡན་ནི་སེམས་དང་སེམས་
ལས་བྱུང་བ་དག་རྟེན་གཅིག་པ་དང་། དམིགས་པ་གཅིག་པ་དང་། རྣམ་པ་གཅིག་པ་
དང་། དུས་གཅིག་པ་དང་། རྣམ་རེ་རེ་བར་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །

། མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། །
གཉིས་པ་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པ་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས།
མདོར་བསྟན་པ་ནི།

སེམས་དང་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་རྣམ་པ་བཅུ་བཞི་སྟེ། རྩོམ་པ་རྒྱད་
ཀྱིས་མ་བསྟུས་པའི་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྒྱན་མོང་བ་ཞེག་ཡིན་ན་དེ་ནི་ཉེ་ཡིང་མེད་པས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་མི་འགའ་
བས་དག་བཅོམ་ལ་སོ་སྟེ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྩོམ་པ་ཡོད་པ་སྲིད་པར་འཇུག་པོ། །དེ་འདོད་ན། དག་བཅོམ་ཉོན་མོངས་
སྤང་བའི་བྱིར་འབད་པ་བྱས་པ་དོན་མེད་དུ་བཤམ་ལོ། །ཡང་སོ་སྟེ་ལ་དག་བཅོམ་གྱི་མི་སྟོབ་ལམ་གྱི་རྩོམ་པ་ཡོད་པར་

འགྲུར་ལོ། །དེ་འདོད་ན་སོ་སྐྱེ་འབད་མེད་དུ་གྲོལ་བར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་འབད་པ་དོན་མེད་མི་འགྲུར་ཞིང་འབད་མེད་དུ་
 མི་གྲོལ་བ་དེས་ན་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྐྱུས་པའི་འདུས་བྱས་ལ་ཚོབ་པ་མེད་ཅིང་མ་ཚོབ་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ཉེ་དངོས་མེད་
 ལའང་སོ་སྐྱེ་ཡོད་པར་འགྲུར་ཉེ་འཕགས་པའི་ཚོས་མ་ཚོབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་འབྱུང་བས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་
 ལོ། །ཐོབ་པ་དང་། མ་ཚོབ་པ་དང་། སྐལ་པ་མཉམ་པ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་དང་།
 འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་དང་། འགོག་བའི་སྟོམས་འཇུག་ཅེས་བྱ་བ་
 སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དག་སྟེ་གཉིས་དང་། མོག་གི་དབང་ལོ་དང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་
 མཚན་ཉིད་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ལོ་རྣམས་དང་། མིང་གི་ཚོགས་དང་། སོགས་
 པའི་སྐྱས་གཟུང་བ་དག་གི་ཚོགས་དང་། ཡི་གའི་ཚོགས་དང་། ཡང་གི་སྐྱ་ནི་དགེ་
 འདུན་གྱི་དབྱེན་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་བསྐྱུ་བའི་ཕྱིར་ལོ། །

ཁ་ཅིག་རྒྱུད་མི་ཟ་བའི་རྗེས་ཀྱང་སྐྱུད་ཅེས་འཆད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཉེ། དེ་ནི་བྱེ་
 བྲག་ཏུ་སྐྱ་བ་མང་ལོས་བཀུར་བའི་ལུགས་ཡིན་གྱི་ཁ་ཆེ་བའི་ལུགས་ནི་མ་ཡིན་ཉེ།
 དེ་ནི་རྒྱན་གྱིས་མི་རྟག་པར་འདོད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གིས་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་འདོད་
 པར་དབྱ་མའི་གཞུང་དག་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ལོ། །ནལ་འབྱོར་སྐྱོད་པ་བའི་གཞུང་
 དག་ལས་ནི་དེ་དག་དང་། གཞན་ཡང་སྐད་ཅིག་དང་རྒྱན་ཆད་པ་ལ་རྒྱ་འབྲས་མི་
 འཐད་པས་རྒྱ་འབྲས་རྒྱན་མི་ཆད་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་འཇུག་པ་
 དང་། རྒྱ་དགེ་མི་དགའི་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་བ་དང་དུ་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་
 པའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པ་སོ་སོར་ངེས་པ་དང་། སྐྱིན་པའི་འབྲས་བུ་འོངས་
 སྐྱོད་ལུན་སྐྱམ་ཚོགས་པར་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་ཞིང་འཚོམ་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་
 སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་འབྱོར་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ལས་ནི་འབྱོར་འབྲེལ་བ་ཞེས་ཀྱང་

འབྲུང་རོ། །རྒྱ་འབྲས་སྣུམ་དུ་འབྲུང་བའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་མཚོ་གས་
 པ་དང་། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་དུས་གཅིག་ཅུ་མི་འབྲུང་གི་རིམ་པ་ལྟར་འབྲུང་བའི་
 གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་གོ་རིམ་དང་། རྒྱ་འབྲས་བྱང་ནས་འགགས་པ་དང་མ་
 བྱུང་བ་དང་། བྱུང་ལ་མ་འགགས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་དུས་དང་། རྒྱ་
 འབྲས་གཟུགས་ཅན་སྲོགས་བཅུ་ན་ཡོད་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་ལུལ་
 དང་། འདུ་བྱེད་སོ་སོ་ཐ་དད་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་གྲངས་དང་། འབྲས་
 བུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་འདུས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་ཚོགས་པ་ཞེས་བྱ་
 བ་སྟེ་དགུ་དང་ལྡན་བ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཉི་ཤུ་ཙུ་གསུམ་བཤའ་ལ། གཞན་ཡང་
 གནས་བཅུ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་བདུན་བརྒྱ་བཤའ་དོ་ཞེས་
 གྲང་གྲག་གོ། །ཅིའི་སྤྱིར་དེ་དག་ལ་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། གཟུགས་གྲང་
 མ་ཡིན་ལ་སེམས་སེམས་བྱུང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་བཤང་མ་ཡིན་པའི་འདུས་
 བུས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །འདི་དག་གྲང་གྲེ་བྲག་ཏུ་སྦྲས་བས་ནི་གཟུགས་དང་སེམས་
 དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ལས་རྣམས་ཐ་དད་པའི་དངོས་པོར་འདོད་ལ། མདོ་སྟེ་
 པས་ནི་གསུམ་པོ་དེ་དག་གིས་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་
 པ་བས་ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པར་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་བཤའ་བ་ལ།

།དང་པོ་ཐོབ་པ་བཤའ་བ།།

དགུ་ལས་དང་པོ་ཐོབ་པ་བཤའ་བ་ལ། ཐོབ་པ་ནི་ཐོབ་བྱའི་ཚོས་ལྡན་པར་
 བྱེད་པའོ། །དང་པོ་ཐོབ་པ་ལ་སྦྱབ་བྱེད་དང་། དེས་བསྐྱབས་པའི་ཐོབ་པ་བསྟན་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ལྷང་

མིགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལུང་ནི་མདོ་ལས་འབགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་རྣམ་པར་མོལ་བ་དང་རྣམ་པར་མོལ་བའི་
 ཡང་དག་པའི་ཡི་ཤེས་ཏེ་མི་སློབ་པའི་ཚོས་བུ་པོ་འདི་དག་ཚོ་ཅིང་ལྡན་ན། འདོད་ཆགས་གཉིས་ཚོད་ད་རྒྱལ་
 ཚོངས་ཏེ་ཡན་ལག་ལྡ་སྤངས་པའི་འབགས་པར་འགྲུར་རོ་ཞེས་མི་སློབ་པའི་ཚོས་བུ་དང་འབགས་པའི་ཚོས་དེ་དག་
 གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་ལྡན་པར་བྱེད་པའི་རྩས་སུ་བཤད་པས་སོ་ཞེས་སོ། །སློབ་དཔོན་དེ་ནི་ཚོ་བ་པས་བྱས་པ་མིན་ཏེ།
 ཚོ་བ་བྱའི་ཚོས་དེ་ལ་དབང་ཚོ་བ་པ་ཅམ་ལ་དེ་དང་ལྡན་པར་བཏགས་ཏེ་དཔེར་ན་པེན་ཆེན་སྣ་བདུན་གྱི་ལོར་བྱ་དང་
 འཁོར་ལོ་སོགས་ཀྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་པས་རྒྱ་ད་གྱིས་མ་བསྐྱུས་པའི་འདུས་བྱས་ལ་ཚོ་བ་པ་མེད་པར་བྱེད་རང་ཡང་
 འདོད་ཀྱང་། འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་རྒྱལ་པེན་ཆེན་སྣ་བདུན་ལ་དབང་བྱས་འདུང་བ་ཅམ་ལ་པེན་ཆེན་སྣ་བདུན་དང་ལྡན་ནོ་
 ཞེས་ལྡན་པའི་སྐྱུ་རྒྱུར་བ་བཞེན་ནོ། །

གཉིས་པ་རིགས་པ་ནི་ཚོ་བ་པ་རྩས་སུ་མེད་ན་འབགས་པས་འརྲིག་རྟེན་པའི་ལམ་མདོན་དུ་བྱས་བྱས་ན་སོ་
 རྒྱུ་དང་སྤངས་རྟོགས་ཁྱད་མེད་དུ་ཐབ་ཏེ་འདས་ལམ་མདོན་གྱུར་མེད་ཅིང་འདས་ལམ་གྱི་ཚོ་བ་པ་རྩས་སུ་བྱང་མེད་
 པར་སོ་སྤེ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་རྒྱུན་ཞུགས་དང་གྱིར་འོང་དང་གྱིར་མི་འོང་སོགས་འབགས་པ་ནང་ཡང་
 སྤངས་རྟོགས་ཁྱད་མེད་པར་ཐབ་ཏེ། སྤངས་རྟོགས་མཚོད་མན་དུ་བྱེད་པའི་ཚོས་ཚོ་བ་པ་རྩས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེས་ན་
 དེ་དག་ཚོ་བ་པས་བྱས་པས་རྩས་ལོད་དུ་ཡོད་དོ་ཞེས་སོ། །སློབ་དཔོན་ནི་ཚོ་བ་པ་རྩས་སུ་མེད་ཀྱང་འབགས་པ་དང་སོ་
 རྒྱུ་སྤངས་རྟོགས་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ་མཚོང་སྤངས་པོན་སྤངས་མ་སྤངས་ལོད་པས་སོ། །འབགས་པ་ནང་ཡང་སྤངས་བྱ་མང་
 དུ་སྤངས་པ་དང་ཐག་མེད་གྱི་དབང་པོ་མང་དུ་ཚོ་བ་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ། དེ་ལའང་གཉིས་ཏེ། གསར་དུ་རྟེན་པ་དང་། རྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ཐན་ཆད་
 རྒྱུན་ལྡན་པའོ། །གསར་དུ་རྟེན་པ་ལའང་སྤར་ལེ། ལ་ཚོ་བ་པ་ལས་གསར་དུ་རྟེན་པ་ཟག་
 མེད་གྱི་རྐྱད་ཅིག་མ་དང་པོ་འི་ཚོ་བ་པ། ལྟ་བུ་དང་། སྤར་ཚོ་བ་པ། རྣམ་པར་ཉམས་པ་ལས་
 ལྱིས་གསར་དུ་རྟེན་པ་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ལ་སོགས་ལྟ་བུ། ཉམས་པ་ལས་རྟེན་
 པའི་ཚོ་བ་པ་སྟེ་རྟེན་པའི་ཚོ་བ་པ་གཉིས་དང་རྒྱུན་ལྡན་པ་སྟེ་རྟེན་པའི་ཚོ་བ་པ། བེ་དེ་དག་གི་རྒྱུན་ལྡན་པ་

གཉིས་དང་། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་སྲིད་ཅེའི་ཉོན་མོངས་པ་འི་གཉེན་སོ་སྐྱེད་མ་སྲོང་བས་
 དེའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཐོབ་པ། ཡི་ནས་ལྡན་པ་སྟེ་མདོར་ན་རྣམ་པ་ལྡོམ། །ཞེས་ཤེ་ཟག་ཏུ་སྦྲུམ་བ་
 འཆད་དོ། །གལ་ཏེ་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་འདི་དག་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་དམ་ཞེ་
 བ། ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་ནི་སོ་སོ་རང་རང་གི་རྒྱུད་ཏུ་གཏོགས་པའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་
 དེ་དག་འབྱུང་གི་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ཏུ་གཏོགས་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཏུ་མ་
 གཏོགས་པའི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱི་ཚོས་ནི་གཞན་གྱིས་ཐོབ་ན་སོ་སྐྱེ་ལ་འདགས་པ་སྲིད།
 བར་འགལ་བའི་སྲིད་དང་། རྒྱུད་ཏུ་མ་གཏོགས་པ་ལོས་དང་རྒྱན་སོགས། ལ་ཐོབ་པ་མེད་
 ཅིང་རྒྱན་མོང་ཡིན། བའི་སྲིད་ཏེ། ཐོབ་པ་ནི་གང་ཟག་གིས་ཐོབ་པ་ཡིན་པས་རྒྱན་མོང་བ་མིན་
 བའི་སྲིད་དོ། །འདི་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་འཇམ་པའོ། །

དེ་ལྟར་སྲིད་བཏང་ནས་རྒྱུད་ཏུ་མ་གཏོགས་ཀྱང་སོ་སོར་བརྟགས་པ་དང་དེ་
 མ་ཡིན་པས་འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་དོ། །ཞེས་
 དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་སྟོན་ཏེ། དེ་ཡང་ཚོས་མངོན་པ་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་
 ཚོས་དང་སྲུ་ཞིག་ལྡན་ཞེ་ན། སྦྲས་པ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དོ་ཞེས་འབྱུང་བས་ན་
 སོ་སོར་བརྟགས་མིན་དང་ནི་སྐྱེ་འདགས་ཐམས་ཅད་ལྡན་ལ། སོ་སོར་བརྟགས་
 འགོག་དང་ནི་འཆིང་བ་མཐའ་དག་དང་ལྡན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་
 གནས་པ་མ་གཏོགས་པའི་འདགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཁ་ཅིག་ཀྱང་
 ལྡན་ཏེ། འཆིང་བ་མཐའ་དག་དང་ལྡན་པའི་ཟག་མེད་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ལ་གནས་པ་ནི་
 བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཡིན་གྱི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་དང་། འགག་འབྱུར་
 ཀྱི་སྲོང་བའི་སྲིད་དང་། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཁ་ཅིག་ཀྱང་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉེར་

བུཊཱ་པ་གྱི་སྒྲིབས་ཀྱི་སྒྲིབས་སྐྱོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་འབྲེལ་བའི་རྟགས་
ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ནམ་མཁའ་ལ་ནི་ཐོབ་བྱ་མེད་པས་རྒྱུད་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། ཐོབ་པ་གང་ཡང་མེད་
པའི་ཕྱིར་མ་བཤད་དོ། །འགོག་པ་གཉིས་ལ་མི་མཚུངས་ཉེ་དགག་བྱ་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བས་སོ། །གང་ལ་
ཐོབ་པ་མེད་པ་དེ་ལ་ནི་མ་ཐོབ་པ་ཡང་མེད་ལ། གང་ལ་ཐོབ་པ་ཡོད་པ་དེ་ལ་མ་ཐོབ་
པ་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་བྱུང་བའི་མཐའ་ཡིན་ནོ། །ཐོབ་པ་དེ་
ཡང་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཚོས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་སྟེ་དུས་
གསུམ་པའི་ཐོབ་པའང་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་རྣམས་པ་གསུམ་
དུ་འགྲུར་ཉེ། ཐོབ་བྱའི་ཚོས་སྒྲིབས་ཅན་ཁ་ཅིག་ལ་ཐོབ་པ་དུས་གསུམ་པ་སྲིད་པས་འདིར་དེ་ཉིད་དཔེར་བཅོལ་ན་
ཐོབ་བྱའི་ཚོས་འདས་པའི་ཐོབ་པ་འདས་པ་ནི་ཚོས་དེ་རང་དང་དུས་མཉམས་པ་དང་དེའི་ལྷན་དེའི་ཐོབ་པ་བྱུང་བ་ཐམས་
ཅད་ཡིན་ནོ། །

དེའི་ཐོབ་པ་ད་ལྟར་བ་ནི་དེ་འགགས་མ་ཐག་ཏུ་དེའི་ཐོབ་པ་བྱུང་བའོ། །དེའི་ཐོབ་པ་མ་འོངས་པ་ནི་དེ་
འགགས་པའི་རྒྱན་ཅིག་གཉིས་པ་མན་ཆད་དུ་དེའི་ཐོབ་པ་བྱུང་བ་རྣམས་སོ། །ཐོབ་བྱའི་ཚོས་ད་ལྟར་བའི་ཐོབ་པ་འདས་
པ་ནི་རང་དུས་ལས་སྐར་དེའི་ཐོབ་པ་བྱུང་བ་རྣམས་སོ། །དེའི་ཐོབ་པ་ད་ལྟར་བ་ནི་རང་དང་དུས་མཉམས་དུ་དེའི་ཐོབ་པ་
བྱུང་བའོ། །དེའི་ཐོབ་པ་མ་འོངས་པ་ནི་དེ་འགགས་པའི་རྗེས་སུ་དེའི་ཐོབ་པ་བྱུང་བ་རྣམས་སོ། །ཐོབ་བྱའི་ཚོས་མ་
འོངས་པ་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་གྱི་ཐོབ་པ་མ་འོངས་པ་ནི་དེ་རང་དང་དུས་མཉམས་པའི་དེའི་ཐོབ་པ་འོ། །དེའི་ཐོབ་པ་ད་ལྟར་བ་
ནི་དེ་ད་ལྟར་བར་འཕོས་པ་དེའི་རྒྱན་ཅིག་མ་དེའི་ཐོབ་པ་འོ། །དེའི་ཐོབ་པ་འདས་པ་ནི་དེ་ད་ལྟར་འཕོས་པ་དེའི་རྒྱན་ཅིག་
གཉིས་པ་མན་ཆད་དེའི་ཐོབ་པ་འབྱུང་བ་རྣམས་སོ། །འཤེས་པ་རྗེ་ལྟར་སྐྱེས་པ་རྣམས། །མ་འོངས་པ་ཐོབ་ཞེས་སོགས་

ལ། རྩོམ་པ་དུས་གསུམ་པ་ཡང་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་ཚོས་མ་འོངས་པ་ལས་ཀྱང་དེའི་རྩོམ་པ་ད་ལྟར་དང་འདས་པར་འཕོ་བ་
ཡོད་པར་འདོད་པས་སོ། །ཚོས་འདས་པའི་རྩོམ་པ་འང་འདས་པ་དང་། ཚོས་འདས་ཀྱང་རྩོམ་
པ་ད་ལྟར་བ་དང་། མ་འོངས་པ་ན་ཡོད་པའང་སྲིད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཚོས་ད་ལྟར་བའི་
རྩོམ་པ་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་དང་མ་འོངས་པ་དང་། ཚོས་མ་འོངས་པའི་རྩོམ་
པ་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་དང་མ་འོངས་པར་འབྱུང་བའང་སྲིད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་
ནོ། །འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་རྩོམ་པ་དུས་ཀྱིས་བསྐྱུས་ཀྱང་རྩོམ་བྱའི་ཚོས་པ་དུས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མེད་དོ། །

ཡང་རྩོམ་པ་འདི་དག་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་རྣམས་ཀྱི་གང་ཞེ་ན། ཚོས་
དགེ་བ་དང་སོགས་པས་གཟུང་བ་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་རྣམས་ཀྱི་རྩོམ་པ་འང་
རིམ་པ་ལྟར་སོ་སོར་དགེ་བ་པ་སོགས་པ་གསུམ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མིན་ན་ཆགས་བྱལ་ལ་མི་
དགེ་བ་དང་། དགེ་ཙམ་ཆད་པ་ལ་དགེ་བའི་ཚོས་ལྟན་པར་ཐལ་ཉེ་རྩོམ་པ་རྩོམ་བྱ་དང་རིས་མི་འདུན་དེ་ལྟར་དུ་རྒྱུང་བས།
དེ་བཞིན་དུ་ཚོས་འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་དེར་
གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྩོམ་པ་ཞི་རང་རང་གི་ཁམས་སུ་གཏོགས་པ་སྟེ། རིམ་པ་ལྟར་
འདོད་པའི་ཚོས་ཀྱི་རྩོམ་པ་འདོད་པར་གཏོགས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཚོས་ཁམས་སུ་
མ་གཏོགས་པ་ཟག་མེད་འགོག་ལམ་གཉིས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྩོམ་པ་ཞི་འདོད་པ་ལ་
སོགས་པ་ཁམས་གསུམ་དང་ཁམས་སུ་མ་གཏོགས་པ་ཟག་མེད་དང་རྣམ་པ་བཞི་
ཡིན་ཉེ། དེ་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་ཀྱི་འགོག་པ་རྩོམ་བྱའི་ཚོས་གང་ཡིན་ཡང་རྩོམ་པ། འདོད་
པར་རྩོམ་པ་ཞི་འདོད་པ་དང་། གཟུགས་སུ་རྩོམ་པ་གཟུགས་དང་། གཟུགས་མེད་
པར་རྩོམ་པ་གཟུགས་མེད་པར་གཏོགས་ཉེ་རྒྱུད་སྟོབས་ཆེ་བའི་སྲིད་དོ། །

དེ་ཡང་བརྟགས་མིན་ཚོས་གང་ལ་རྩོམ་ཀྱང་དེའི་རྩོམ་པ་དེ་ཁམས་དང་ས་གང་དུ་རྩོམ་པའི་ཁམས་དང་ས་
དེས་བསྐྱུས་པར་འགོག་སྟེ་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་དབང་ཆེ་བས་སོ། །ཚོས་དེ་མ་སྟེས་པ་དེ་ནི་རྟེན་དེ་ལས་ཐད་དུ་མ་བྱུབ་

བའི་ཕྱིར་རྟོ་། མོ་བ་བྱའི་ཚོས་ཀྱིས་འཛོག་ན་ལམ་གྱི་བརྟགས་མིན་ཐོབ་པ་ཁམས་ཀྱིས་མ་བསྟུས་པར་འགྱུར་རྟོ་། མོ་
 མོར་བརྟགས་འགོག་འཛིག་རྟེན་པའི་བསམ་གཏན་གྱིས་ཐོབ་པ་གཟུགས་དང་
 འཛིག་རྟེན་པའི་གཟུགས་མེད་པས་ཐོབ་པ་གཟུགས་མེད་དང་། འདི་འདོད་པར་གཏོགས་པ་
 བེ་མེད་དེ་འདོད་པ་གཏེན་ཐོར་མི་རུང་བས་དེ་དེ་མི་ཐོབ་པས་སོ། །ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་ཟག་
 མེད་དུ་གཏོགས་ཏེ། དེ་ལོ་རྒྱུའམ་གཏེན་པོ་སྟོབས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རྟོ་། །བརྟགས་འགོག་
 འཕགས་པས་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་ལ་ཐོབ་པ་གཉིས་ཏེ། ཟག་མེད་དང་ཟག་བཅས་སོ། །དེ་ཡང་། འཕགས་
 པ་བྲལ་བའི་ཐོབ་རྣམ་གཉིས། །ཞེས་འབྱུང་བས་སོ། །དེ་ལ་ཟག་མེད་ཁམས་སུ་མ་གཏོགས་ལ། ཟག་བཅས་ལོ་ཐོབ་
 ཕྱིད་ཀྱི་དབང་གིས་གཟུགས་གཟུགས་མེད་གང་རུང་དུ་གཏོགས་ཀྱི་འདོད་པར་མི་གཏོགས་པ་ལྟར་བཞེན་ནོ། །སྟོབ་
 པས་བརྟགས་འགོག་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་ལོ་སྟོབ་པ་དང་ཟག་བཅས་ལོ་གཉིས་མིན་
 ལོ། །དག་བཙུག་ལའང་དེ་བཞེན་སྟུར་རྟོ་། །ལམ་གྱི་བདེན་པའི་ཐོབ་པ་ལོ་ཟག་མེད་དུ་གཏོགས་ཏེ།
 དེ་ལོ་ཚོས་སྟོབས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རྟོ་། །

ཡང་སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པའི་ཚོས་ལམ་བདེན། རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ལོ་ལེ་ལ་ལྟར། སྟོབ་
 པ་དང་། མི་སྟོབ་པའི་ཚོས་ལམ་བདེན། རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ལོ་ལོ་སྟོབ་པ་ཡིན་ལ། སྟོབ་པ་
 དང་མི་སྟོབ་པ་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་ཚོས་དེ་ཡང་ནམ་མཁའ་དང་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྟུས་པ་ལ་ཐོབ་པ་མེད་
 པས་འགོག་པ་གཉིས་དང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་ཟག་བཅས། རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ལོ་སྟོབ་པར་གཏོགས་
 པ་དང་། མི་སྟོབ་པར་གཏོགས་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་གཏོགས་པ་གསུམ་
 ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པའི་ཚོས་ལོ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་
 ཡིན་པ་ལོ་ཟག་བཅས་དང་འདུས་མ་བྱས་རྣམས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཐོབ་
 པ་དང་། མོ་མོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པའི་ཐོབ་པ་དང་། མོ་མོར་བརྟགས་འགོག་
 གི་ཐོབ་པ་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པས་ཐོབ་པ་རྣམས་ལོ་སྟོབ་པའང་མ་ཡིན་མི་སྟོབ་པ་

ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་གི་ཐོབ་པ་སློབ་པས་ཐོབ་པ་འདས་ལམ། ཉི་
 སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པས་འདས་ལམ་སྲིད་ཅེ་སྲོང་བའི་རྣམ་པོ་ལ་དགུ་བས། ཐོབ་པ་ཉི་མི་སློབ་པ་
 ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་མི་སློབ་པས་བརྟགས་འགོག་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་མི་སློབ་པར་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ་མི་སློབ་ཉི་
 རྣམ་པོ་ལ་གྱི་ལམ་ཡིན་པས་སྤང་བྱ་དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་སློབ་པས་བརྟགས་འགོག་ཐོབ་པ་
 ཉི་རྩོ་རྩོ་ལྟ་བུའི་ཉིང་འེ་འེ་བའི་ཕྱིས་སྲིད་ཅེ་འི་སློབ་སྤང་རྒྱུ་དུ་འེ་རྒྱུ་དུ་སྤངས་པས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་སློབ་པའི་ཐོབ་པ་
 ཡིན་གྱི་མི་སློབ་པའི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། བདེན་མོད་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་པས་དྲངས་པའི་བྲལ་ཐོབ་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་
 པས་ན་མི་སློབ་པའི་ཐོབ་པར་བརྟེན་དོ། །ཡང་མ་ཐོང་སྤང་དང་སློབ་སྤང་། གི་ཐོབ་པ་རིམ་བ་ལྟར། མ་ཐོང་
 སྤང་དང་། སློབ་སྤང་གི་ཐོབ་པ་སློབ་སྤང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྟོགས་པར་སྤང་བའི་
 ཕྱིར་མ་བཤད་ལ། སྤང་བར་བྱ་བ་མིན་པའི་ཐོབ་པ་ནི་སློབ་སྤང་དང་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་
 པ་ཟག་མེད་དང་། རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འདོད་དེ། དེ་ལ་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཟག་མེད་དོ། །

དེ་ཡང་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པའི་ཐོབ་པ་ལུང་མ་བསྟན་ཐམས་ཅད། དང་།
 སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པས་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་ནི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་
 ཡིན་པས། སློབ་སྤང་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་འཕགས་པའི་འདས་པའི། ལམ་གྱིས་
 ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་དང་། ལམ་བདེན་གྱི་ཐོབ་པ་ནི་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པར་ངེས་སོ། །འཕགས་
 པས་བརྟགས་འགོག་འཕགས་ཏེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་ཟག་བཅས་ནི་སློབ་སྤང་དང་ཟག་མེད་ནི་སྤང་བྱ་མིན་
 པའོ། །གལ་ཏེ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོབ་པ་དུས་གསུམ་པར་ངེས་པམ་ཞེ་ན། དེའི་
 དམིགས་གྱིས་བསལ་བ་ནི་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་ལྷུང་བསྟན་པ་དབང་སོ་ལྟ་བུ།
 མིན་པའི་ཚོས་མ་བསྐྱིབས་ལྷུང་མ་བསྟན་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་ཐོབ་བྱའི་ཚོས་དང་
 ལྟན་ཅིག་སྐྱེ་ཡི་ལྟ་བུར་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། རྣམ་སྟོན་མེད་པས་སམ་འདུས་མ་བྱས་པར་སྐྱེ་བས་ཚོས་དེ་

རྣམས་སྟོབས་ལྷང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་མ་བསྐྱེབས་ལྷང་མ་བསྟན་དེ་ཡང་ཐམས་ཅད་དུ་ངེས་སམ་ཞེ་ན། ལྷའི་
མིག་དང་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་ལྷང་མ་བསྟན་གཉིས་དང་། སྤྱུལ་བའི་སེམས་ལྷང་མ་
བསྟན་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ནི་ད་ལྟར་ངེས་ལ། དེ་གསུམ་ནི་མི་འདྲ་སྟེ། དེ་དག་གི་
ཐོབ་པ་ནི་དུས་གསུམ་དུ་འདྲ་སྟེ་བ་ཡོད་དེ། སྟོར་བ་ཐག་ཐོལ། ལྷང་བར་གྱིས་བསྐྱེབ་
དགོས། བས་སྟོབས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་པར་གྱིས་¹⁹བསྐྱེབས་པས་
ལས་ཐམས་ཅད་པའི་བཟོ་ལྷ་བྱ། བཟོ་ཤིན་ཏུ་གོམས་པ་དང་། སྟོན་ལམ་ལ་ཤིན་ཏུ་གོམས་པ་
བཟོམ་ལྷན་འདས་དང་རྟ་རྩལ་གྱི་སྟོན་ལམ་ལྷ་བྱ། ཁ་ཅིག་གི་ཐོབ་པ་འདྲ་དུས་གསུམ་པར་སྐྱེ་བ་
སྲིད་པར་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་འདོད། དོ། །མ་བསྐྱེབས་ལྷང་མ་བསྟན་གྱི་ཐོབ་པ་དེ་ལྟར་ངེས་ན་འོ་ན། ཚོས་དང་ཐོབ་
པ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བ་གཞན་ཡང་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་པར་བསྟན་པ་ནི་བསྐྱེབས་ལ་ལྷང་དུ་
མ་བསྟན་པའི་གཟུགས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ཀྱི་འདྲ་ཐོབ་པ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེའོ་ཞེས་སྐྱར་
རོ། །དེ་ཡང་བསྐྱེབས་ལ་ལྷང་མ་བསྟན་གྱི་གཟུགས་ནི་འདོད་པ་ན་མེད་དེ། །ཀུན་
སྟོང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་དེ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་རང་གི་ས་པའི་ཉོན་མོངས་པས་ཀུན་
ནས་བསྐྲང་བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ཐམས་ཅད་ཡིན་པས་དེ་ཁོ་ན་ལོད་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་མེད་པས་
ཁམས་དང་ས་གཞན་ན་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ཡན་ཚད་རང་ས་ན་བསྐྱེབས་པའི་གཟུགས་མེད་
པར་འདོད་དོ། །དགེ་མི་དགེ་ལ་དམིགས་བསམ་ལ་ནི།

གཞན་ཡང་འདོད་པ་ན་སྟོན་པའི་དགེ་མི་དགེའི་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་

ཡིན་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ཐོབ་པའང་ལྷན་ཅིག་དང་ཕྱིས་སྐྱེ་བ་ཡོད་ཀྱི་ཚོས་ལས་སྲུང་
 བྱི་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཞེས་བཀག་པས་དེ་དག་གི་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་མོ་ལྷན་ཅིག་ཁོན་དང་གཉིས་པ་སོགས་ལ་ཕྱིས་
 སྐྱེ་བའང་ཡོད། སོ་སོ་ཐར་གནས་ཇི་སྲིད་དུ། །མ་བཏང་བར་དག་ད་ལྟར་གྱི། །རྣམ་རིག་
 མིན་ལྷན་སྐྱད་ཅིག་ལ། །དང་པོ་ཕྱིན་ཚད་འདས་པ་དང་། །སྡོམ་མིན་གནས་པའང་དེ་
 དང་འབྲ། །ཞེས་པ་དང་། །རྣམ་རིག་གེད་ཅི་ཐམས་ཅད་ལ། །གེད་པ་དག་ལ་ད་ལྟར་
 ལྷན། །མ་བཏང་བར་དུ་སྐྱད་ཅིག་ལ། །ཕྱིན་ཚད་འདས་ལྷན་པ་འོངས་མེད། །ཅེས་
 འཆད་པར་འགྲུང་བའི་ཕྱིར་དོ། །འདི་ནི་དོན་རྫོགས་པ་མིན་གྱི་སྡོམ་ས་འཇུག་གཉིས་དང་སྐྱེ་བའི་ཚོས་
 ཅན་གྱི་མཚོང་ལམ་དང་མངོན་ཤེས་དང་ཆད་མེད་ལྟ་བུ་མ་འདྲེས་པ་རྣམས་དང་ཡེ་ཤེས་བསྐྱབ་པའི་ཤེས་པ་དང་ལྟ་བ་
 ལ་སོགས་པ་སྡོམ་བས་ཐོབ་པ་བལ་ཆེ་བ་རྣམས་ལའང་སྲུང་སྐྱེས་མེད་དོ། །དེས་ན་འདི་སྐྱད་བསྐྱབ་བ་
 ཡིན་ཏེ། །སེམས་སེམས་བྱུང་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་དང་། །དགོ་བ་རྣམས་དང་།
 །གཟུགས་ན་ཡོད་པའི་དགོ་བ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་དང་། །མི་ལྷན་པའི་འདུ་གེད་དགོ་
 མི་དགོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་དུས་གསུམ་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱའོ། །

འདིར་སྐྱེས་པ། ཚོས་ཀུན་ཐོབ་པ་དུས་གསུམ་བར། །གསུངས་ལ་ལྷང་མ་བསྐྱབ་
 པ་དང་། །བསྐྱབས་གཟུགས་འདོད་པའི་གཟུགས་དག་གི། །ཐོབ་པ་དམིགས་ཀྱིས་
 བསལ་བའི་ཕྱིར། །མཚུངས་ལྷན་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དགོ་བོང་མའི་དགོ་བ་གཟུགས་
 ཅན་དང་། །མཚུངས་ལྷན་མིན་པ་དགོ་མི་དགོ། །ཐམས་ཅད་དུས་གསུམ་པར་འདོད་
 དོ། །གལ་ཏེ་ཐོབ་པ་ཐོབ་བྱའི་ཚོས་དང་རྒྱུད་ལས་ཐ་དང་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
 ཚད་མ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། །གྲེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ལྷང་ཚད་མ་ཉིད་དུ་སྐྱོན་ཏེ། །འདི་ལྟར་མཛོད་ལས།
 །དེ་མི་སྐྱོབ་པའི་ཚོས་བཅུ་པོ་འདི་དག་བསྐྱེད་ཅིང་སོ་སོར་ཐོབ་པ་ཀུན་ཏུ་ལྷན་བསལ་ན་

ཡན་ལག་ལྔ་རྣམ་པར་སྦྲངས་པའི་འཕགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ཡན་
ལག་ལྔ་ནི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་གཉིས་དང་གོད་པ་དང་ར་རྒྱལ་དང་
མ་རིག་པ་སྟེ་གོང་མའི་ཆ་མ་རྒྱན་ལྔ་ཡིན་ལ། འཕགས་པ་ནི་དག་བཅོམ་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་
རྗེས་སུ་ཡོད་དེ་དེའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་སློབ་དཔོན་གྱིས་སུན་འབྲིན་པ་ན་
ལུང་དེ་ནི་འཕགས་པ་དག་དབང་འབྱོར་བས་ལྡན་པར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི་ཐོབ་པ་རྗེས་
སུ་ཡོད་པར་བཞེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་རིན་པོ་ཆེ་བདུན་ལ་སོགས་པ་རྒྱད་དུ་མ་
གཏོགས་པ་རྣམས་ལའང་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ།

མདོ་ལས་དགེ་སློང་དག་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་ནི་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་
བདུན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་སྤྱིར་
རོ། །དེ་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པའང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་རྒྱད་དང་ཚོས་ལས་ཐ་དད་པའི་
ཐོབ་པ་ནི་དངོས་པོར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཉོགས་པའི་ཚད་མ་ལ་བལྟར་རུང་
བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་སྤྱིར་ས་སྤྱོགས་ལ་སོགས་པར་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་
ལོ། །གཞན་ཡང་དེ་ལ་ངེས་པར་ཡོད་པའི་ཐ་སྟོན་དུའང་མི་འགྱུར་ཏེ། ཚད་མས་མ་
བྱུང་བའི་སྤྱིར་དང་། ལུང་གི་དོན་ཡང་གཞན་དུ་བཤད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་མ་
ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ལའང་སྐྱར་བར་བྱའོ། །

གཞན་ཡང་ཐོབ་པ་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་སྣང་སྐྱེས་ནས། བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནམ། འོན་
ཏེ་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་རྒྱ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་འདུས་མ་བྱས་གཉིས་ལ་ཐོབ་པ་མེད་
པར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེ་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་
མ་ཐོབ་པ་དང་། ས་འོག་མར་སྐྱེ་བ་དང་། འོག་མ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་

སོགས་པ་རྣམས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་དང་། འོག་མའི་སས་བསྐྱས་
 པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་རྣམས་དང་། ལོང་མའི་
 སས་བསྐྱས་པའི་དེ་དག་མི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྩོམ་པ་ཕྱི་མ་སྐྱེས་སྲ་མ་བཏང་བས། དེ་དག་གི་
 ལོང་དུ་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ལྷན་ཅིག་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་
 བར་ཡང་མི་རུང་སྟེ། དེ་དག་ཐོབ་པས་མ་སྐྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་བས་སྐྱེད་པར་འདོད་པས། མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་
 པའི་མ་སྐྱེས་པ་གསུང་དུ་ཆེད་པའི། སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་འཆིང་བ་
 གུན་ལྡན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཆེ་རྒྱུད་འབྲིང་དགུའི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ་ཏེ། དེའི་རྒྱ་ཐོབ་པ་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བར་
 ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་གོམས་པ་ལ་སོགས་པས་ཆེ་རྒྱུད་དུ་འགྱུར་ན་རྒྱ་གཞན་དེ་ཁོ་ན་ལས་དེ་སྐྱེ་བ་
 ཡིན་པས་ཐོབ་པ་རྒྱར་བཞག་པ་དོན་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ཐོབ་པ་རྣམས་པར་འདོགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། སོ་
 སོའི་སྐྱེ་བོའི་ཚོས་ཀྱི་ཐོབ་པ་དང་ལྡན་པས་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་། འཕགས་པའི་ཚོས་
 ཀྱི་ཐོབ་པ་དང་ལྡན་པས་འཕགས་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་རོ་ཞེས། དེ་ནི་མ་
 ཡིན་ཏེ། མཐོང་སྲང་གི་ཉོན་མོངས་པ་ལ་སོགས་པའི་ས་བོན་སྲངས་པ་དང་མ་སྲངས་
 པ་ཉིད་ཀྱིས་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཐོབ་པ་དོན་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ས་བོན་ཉིད་ཐོབ་པ་ཡིན་
 བོ་ཞེས། མིང་དུ་འདོད་ན་མི་དགག་གོ། །དོན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྷན་ཐོབ་པ་ཚོས་
 རྣམས་ཀྱི་རྒྱར་འགྱུར་ན་དེ་ནི་བཀག་ཟེན་ཏོ། །

གཞན་ཡང་ད་ལྟར་བའི་ཐོབ་པ་མ་འོངས་པ་ན་འགྱུར་བར་མ་འགྱུར་ཏེ། དེའི་
 རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམས་པར་བྱང་བའི་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་ལའང་
 རྒྱར་བར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་ཐོབ་པ་ལའང་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་ཡོད་ལ། མ་ཐོབ་
 ལའང་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་ཡོད་དོ། །ཞེས་པའང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐོབ་པ་ལ་

རྩོམ་པ་ཡོད་ན་མུག་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་སྲིར་དང་། རྩོམ་པ་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པས་དེ་
 མ་རྩོམ་པའང་མི་འཐད་པའི་སྲིར་དང་། མ་རྩོམ་པ་ལ་རྩོམ་པ་འགལ་བའི་སྲིར་དང་། མ་
 རྩོམ་པ་ལ་མ་རྩོམ་པ་ཡོད་ན་འདུག་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་སྲིར་རོ། །དེའི་སྲིར་ཚོས་
 རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་དང་དབང་དང་མངོན་དུ་རྒྱ་གསུམ་སྐྱེ་བོ་དང་འཕགས་པ་རྣམས་
 ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པ་ལ་རྩོམ་པ་དང་། མི་ལྷན་པ་ལ་མ་རྩོམ་པ་ཞེས་གདགས་ཀྱི་རྣམས་
 གཞན་དུ་གྱུར་བ་ནི་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །དེ་ལ་ས་བོན་ནི་བག་ལ་ཉལ་བ་དང་། དབང་ནི་
 ས་བོན་མངོན་དུ་རྒྱ་སྐྱེ་བ་ལ་ཕྱོགས་པ་དང་། མངོན་དུ་རྒྱ་ནི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་
 རོ་བོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་ནི་རྟེན་ལ་ལོག་ལྟས་ས་བོན་ཉམས་པར་
 མ་བྱས་པའི་སྲིར་ལྷན་ལ། ཉམས་ན་མི་ལྷན་ནོ་ཞེས་གདགས་སོ། །སྐྱོར་བྱེད་ནི་སྐྱེས་པ་དང་རྒྱུད་ལ་དེ་སྐྱེ་བའི་དབང་
 རོགས་མེད་ཡོད་པའི་སྲིར་ལྷན་ནོ། །ཚོགས་བཅས་ནི་མི་ལྷན་ནོ། །

གཉིས་པ་མ་རྩོམ་པ་བཤད་བ་ནི།

མ་རྩོམ་པ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཚོས་རྣམས་དང་འཕྲོག་
 པ་གཉིས་དང་མི་ལྷན་པའོ། །དེ་ཡང་མ་རྟེན་པ་དང་། མི་ལྷན་པ་དང་། ཡེ་ནས་མི་ལྷན་
 པ་སྟེ། དེ་ལ་མ་རྟེན་པ་ནི་ཚོས་དེ་དག་སྤར་རྩོམ་པ་ལས་གསར་དུ་མི་ལྷན་པའོ། མི་
 ལྷན་པ་ནི་དེའི་རྒྱུན་མི་ལྷན་པའོ། །ཡེ་ནས་མི་ལྷན་པ་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་ཟག་མེད་
 ཀྱི་ལམ་མི་ལྷན་པ་ལྟ་བུའོ། །རྩོམ་པ་བཞེན་དུ་མ་རྩོམ་པ་འཕང་དགེ་མི་དགེ་སོགས་ཡོད་དམ་ཞེན་མེད་དེ།
 དེ་ལྟ་བུའི་མ་རྩོམ་པའི་རོ་བོ་ནི་མ་བསྐྱེད་པས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྐྱེན་པ་ཁོན། ཡིན་ཏེ། གལ་
 ཏེ་མ་རྩོམ་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཚོས་དང་ལོ་གཤམ། ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་རྣམས་
 ལ་མེད་པར་འགྱུར་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་མ་རྩོམ་པའང་ཟག་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང་། དགེ་བ་ཡིན་ན་དགེ་ཅ

ཆད་པ་རྣམས་ལ་མེད་པར་འགྲུབ་པའི་སྲིད་རྟོ། །ཞེས་བྲེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་བ་ཟེར་ཏེ། ལ་
ལར་ནི་དགེ་བ་ཡིན་ཞིང་། ལ་ལར་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ལ། ལ་ལར་ནི་མ་
བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྐྱབ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་སྐྱབ་པ་ལ་སྲུ་ཞིག་དགག་པ་བྲེད་པར་འགྲུབ།

འོ་ན་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་མ་ཚོབ་པ་འདྲ་དུས་གསུམ་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། བྲུང་པར་
ཡོད་དེ། ཚོས་འདས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་མ་འོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་མ་ཚོབ་པ་དེ་ནི་རྣམ་པ་
གསུམ་ཡིན་ཏེ། མ་ཚོབ་པ་དུས་གསུམ་པ་དེ་ཡང་སྐྱོམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་དཔེ་བཟོན་ན་སོ་ཐར་གྱི་སྐྱོམ་པ་འདས་པ་དེ་
འདས་པའི་གང་ཟག་དེས་འདས་པར་མ་ཚོབ་པ་ནི་རང་སྐྱེས་པའི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་དེ་མ་སྐྱེས་ཤོང་དུ་དེའི་མ་ཚོབ་
པ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་འོ། །འདས་པའི་དེ་ད་ལྟར་མ་ཚོབ་པ་ནི་དེ་གཏོང་རྒྱུ་ས་པ་འདྲར་བའི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པར་དེའི་མ་ཚོབ་པ་
སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་འོ། །འདས་པའི་དེ་མ་འོངས་པར་མ་ཚོབ་པ་ནི་དེ་གཏོང་བའི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་སྐྱེན་ཆད་དེའི་མ་ཚོབ་པ་
སྐྱེས་པ་རྣམས་ལྟ་བུ་འོ། །སོ་ཐར་གྱི་སྐྱོམ་པ་ད་ལྟར་བའི་མ་ཚོབ་པ་ད་ལྟར་བའི་མེད་དེ་ད་ལྟར་བ་ཡིན་ན་དེ་མ་ཚོབ་པར་
འགལ་བས་སོ། །དེའི་མ་ཚོབ་པ་འདས་པ་ནི་དེ་ཚོབ་པའི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་དེ་མ་ཚོབ་པ་གོང་དུ་དེའི་མ་ཚོབ་པ་སྐྱེས་
པ་ལྟ་བུ་འོ། །དེའི་མ་ཚོབ་པ་མ་འོངས་པ་ནི་དེ་གཏོང་རྒྱུ་ས་པ་འདྲར་བའི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་དེའི་མ་ཚོབ་པ་བཏང་ཞིང་མ་ཚོབ་
པ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་འོ། །སོ་ཐར་གྱི་སྐྱོམ་པ་མ་འོངས་པ་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་གྱི་མ་ཚོབ་མ་འོངས་པ་ནི། མ་འོངས་པ་རང་དང་
དུས་མཉམ་དུ་སྐྱོམ་པ་དེའི་མ་ཚོབ་པ་འབྲུང་བ་ལྟ་བུ་འོ། །དེའི་མ་ཚོབ་པ་ད་ལྟར་བའི་དེའི་མ་ཚོབ་པ་རང་ཉིད་ད་ལྟར་བར་
འཕོས་པ་ལྟ་བུ་འོ། །སོ་ཐར་གྱི་སྐྱོམ་པ་མ་འོངས་པར་མ་ཚོབ་པ་དེའི་མ་ཚོབ་པ་མ་འོངས་པ་ནི་མ་ཚོབ་པ་མ་འོངས་པ་ད་
ལྟར་བར་འཕོས་པ་དེའི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་བཏང་བུ་དེའི་མ་ཚོབ་པ་བྲུང་བ་རྣམས་ལྟ་བུ་འོ། །

དེ་ལྟར་དུ་ཡིས་ཏེ། ཚོས་འདས་པ་དེ་འདས་པར་མ་ཚོབ་པ་དང་། ད་ལྟར་མ་ཚོབ་པ་
དང་། མ་འོངས་པར་མ་ཚོབ་པ་ཡོད་པའི་སྲིད་དང་། མ་འོངས་པ་འདྲ་དེ་དང་འབྲེ་བའི་
སྲིད་རྟོ། །གལ་ཏེ་འདས་པའི་ཚོས་འདས་པར་མ་ཚོབ་པ་དང་། མ་འོངས་པའི་ཚོས་

མ་འོངས་པར་མ་ཐོབ་པ་ནི་མི་སྲིད་དེ། དེ་དག་ཏུ་ཚོས་དེ་དག་ཡོད་ན་མ་ཐོབ་པར་
 འགལ་བའི་སྲིད་རོ་ཞེ་ན། དུས་དེ་དག་ནི་རིང་བས་འོད་སྤང་གི་དུས་ན་ཡོད་པའི་
 ཚོས་ནི་འཁོར་བ་འཛིག་དང་གསེར་ཐུབ་ཀྱི་དུས་སྤུ་མ་ཐོབ་པ་ཡོད་ཅིང་། བྱམས་
 པའི་དུས་ཀྱི་ཚོས་ཀྱང་སེང་གོ་དང་རབ་གསལ་ལ་སོགས་པའི་དུས་ན་མ་ཐོབ་པ་
 སྲིད་པའི་སྲིད་རོ། །ཞེས་བྱ་སྟེ། འོན་ཀྱང་འདི་དག་ནི་ཤེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བས་རྣམ་པར་
 བརྟགས་པ་སྟེ་རི་བོང་གི་རྩ་ལ་རིང་ཐུང་དཔྱོད་པ་དང་འབྲེལ། །ད་ལྟར་བའི་ཚོས་ཀྱི་
 མ་ཐོབ་པ་ནི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་ཀྱི་ད་ལྟར་བའི་མ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་
 དེ་ཡོད་ན་མ་ཐོབ་པ་འགལ་བའི་སྲིད་དང་རེས་པར་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི། སྲིད་རོ། །

འོན་མ་ཐོབ་པ་ཁམས་གང་དུ་གཏོགས་ཤེ་ན། འདོད་པའི་ཚོས་འདོད་པར་མ་
 ཐོབ་པ་ནི་འདོད་པ་དང་། སོགས་པའི་སྤྲུམ་གཟུང་བ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་མ་ཐོབ་པ་ཡང་
 ཁམས་དེ་དག་ཉིད་ལྟ། གཟུགས་སུ་མ་ཐོབ་པ་གཟུགས་དང་། གཟུགས་མེད་པར་མ་ཐོབ་
 པ་གཟུགས་མེད་པར་གཏོགས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་
 ཚོས་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དུ་མ་ཐོབ་པའང་དེ་དག་ཏུ་གཏོགས་པ་དང་དེ་ཡང་
 འདོད་པའི་རྟེན་ལ་འདོད་པའི་ཚོས་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་སྦྱོར་བྱུང་དང་སྦྱེས་ཐོབ་དང་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྦྱོར་
 བྱུང་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་མ་ཐོབ་པའང་འདོད་པས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པ་ནས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། འདི་ནི་རྟེན་
 ཀྱིས་གཞག་གི་ཚོས་ཀྱིས་མིན་ཏེ་ཟག་མེད་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་ཟག་བཅས་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཚོས་དང་འགལ་བས་སོ། །

ཁ་ཅིག་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་འོག་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་མི་སྤྲུང་ཏེ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་མི་འཇུག་པས་
 སོ། །ཞེས་པ་རིགས་སོ། །ཁམས་སུ་མ་གཏོགས་པ་རྗེ་མ་མེད་པ་ལམ་དང་འགོག་པ་གཉིས་
 ཀྱི་མ་ཐོབ་པའང་འདོད་པ་ལ་སོགས་པར་གཏོགས་སོ་ཞེས་སྤྲུང་རོ། །གལ་ཏེ་ཟག་

མེད་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་རྗེ་ལྟར་ཁམས་གསུམ་དུ་གཏོགས་ཤེ་ན། ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་མ་
ཐོབ་པ་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོར་འདོད་པས་ཟག་བཅས་ཁོ་ན་རང་ས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྟན་
བཅོས་རབ་དུ་བྱེད་པ་ལས་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འཕགས་པའི་ཚོས་
རྣམས་ཀྱིས་མ་རྟེན་པའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཕགས་པའི་ཚོས་རྣམས་ཞེས་
བྱ་བའང་ཉན་རང་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཚོས་གང་ཡང་མ་རྟེན་པ་
ཡིན་ཀྱི་གང་རུང་གི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡིན་ན་དེ་དག་ཀྱང་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོར་འགྲུང་
ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱིས་རང་རྒྱལ་ཀྱི་མ་རྟེན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་འགོག་
བ་གཉིས་ཀྱི་མ་ཐོབ་པའང་ཟག་བཅས་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་ཟག་མེད་ཡིན་ལ།
ཟག་མེད་མ་ཐོབ་པ་ནི་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱའོ། །

འོན་ཀྱང་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་ཀྱིས་འགོག་པའི་མ་ཐོབ་པ་ནི་འཕགས་པ་
རྣམས་ལའང་ཡོད་དེ། དེ་ལེས་ལ་སོགས་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་ཀྱིས་འགོག་
པའི་མ་ཐོབ་པ་མེད་ན་ཡེ་ལེས་ལ་སོགས་པ་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་ཀྱིས་འགོག་པ་
ཡོད་པར་འགྲུང་ལ། དེ་ལྟ་ནའང་ཡེ་ལེས་དང་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་ཐལ་
བའི་ཕྱིར་རོ། །འགོག་པ་དེའི་མ་ཐོབ་པ་ཟག་བཅས་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བྱ་བའང་མ་ཡིན་ཏེ།
ཡེ་ལེས་ལ་སོགས་པ་ལས་གཞན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་ཟག་མེད་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་ཟག་བཅས་ཡིན་པ་ལྟར་ཟག་བཅས་ཀྱི་མ་
ཐོབ་པ་ཅེའི་ཕྱིར་ཟག་མེད་དུ་མི་འགྲུང་ཏེ། ལྷན་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཟག་བཅས་
ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་ཁམས་གསུམ་པ་དང་། འཕགས་པ་
ལ་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་འགོག་པ་ལས་གཞན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་མི་

རུང་སྟེ། དེ་ནི་ཟག་མེད་གྱི་མ་ཐོབ་པ་ལའང་མཚུངས་པའི་སྲིར་དང་། ཟག་བཅས་གྱི་
མ་ཐོབ་པ་འགོག་པ་གཉིས་ཡིན་ན་མ་ཐོབ་པ་ཐམས་ཅད་ཟག་བཅས་སུ་འདོད་པ་
ཉམས་པའི་སྲིར་དང་། གཞན་ཡང་ལམ་གྱི་མ་ཐོབ་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཡིན་ན་དེའི་མ་
ཐོབ་པ་ལམ་དུ་ཅིའི་སྲིར་མི་འགྲུར་ཏེ། ལྷན་པར་མེད་པའི་སྲིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུར་མ་
ཐོབ་པ་ཟག་མེད་ཡོད་དོ་ཞེས་ངེས་པར་བྱའོ། །

སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དེ་རི་ལྟར་གཏོང་བར་འགྲུར་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཚོགས་པ་ལས་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བའི་རྣམ་ཐོལ་དགུ་པ་ལས་དེའི་སོ་སྐྱེ་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་སྲོང་ཡང་རྣམ་པར་ཉམས་པ་མ་
ཡིན་ལ། ལོང་དུ་སྐྱེས་པའི་ས་འཕོས་པས་རྣམ་པར་ཉམས་པ་ཡིན་ཡང་སྲོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྲར་སྲངས་ཐེན་པའི་སྲིར་
རོ། །སོ་སྐྱེས་སྲངས་ན་འཕགས་པར་འགྲུར་རོ་ཞེ་ན། མི་འགྲུར་ཏེ། ས་གཅིག་གི་སོ་སྐྱེ་སྲངས་ཀྱང་ས་གཞན་གྱི་སོ་སྐྱེ་
སྐྱེ་བས་སོ། །ཞེས་འཆད་ཀྱང་། གྱིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་གྱི། འཕགས་པ་ལ་ནི་ལམ་གྱི་མ་ཐོབ་པ་སོ་སྐྱེའི་ཐོབ་པ་མི་
སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཅི་མ་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་དང་། ཐོབ་པའི་མ་ཐོབ་པའང་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། གཉིས་ཀའང་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། མ་
ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་འཆད་ལ། ཐོབ་པ་འཆད་པས་མ་ཐོབ་པ་སྐྱེ་བའི་སྲིར་རོ། །

འོན་ཐོབ་པ་ཟུག་མེད་དུ་འགྲུར་རོ་ཞེ་ན། བན་ཚུན་ལྡན་པའི་སྲིར་མི་འགྲུར་ཏེ། འདི་ལྟར་སོ་ཐར་གྱི་ལྡོམ་པ་
ལྟ་བུ་ལ་ཐོབ་པའི་དགའ་སྟོན་དཔེར་བརྗོད་ན། ཐོབ་བྱའི་ཚོས་སོ་ཐར་གྱི་ལྡོམ་པ་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་དང་དེའི་ཐོབ་པ་དང་
ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་གསུམ་དུས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་ལ། ཐོབ་པས་དེ་ཚོས་དང་། ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པར་
བྱེད་ལ། ཐོབ་པའི་ཐོབ་པས་རྩ་བའི་ཐོབ་པ་ཁོ་ན་ལྡན་པར་བྱེད་དོ། །སྐྱད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་ཚོས་གསུམ་པོ་དེ་ལྡན་
པར་བྱེད་པའི་ཐོབ་པ་གསུམ། ཐོབ་པ་གསུམ་པོ་ལྡན་བྱེད་རྗེས་གྱི་ཐོབ་པ་གསུམ་སྟེ་རྒྱག་དུས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་ལ་ཚོས་
དང་བཅས་ན་དགུའོ། །སྐྱད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་ཚོས་དགུ་པོ་ལྡན་བྱེད་ཐོབ་པ་དགུ་དེ་དགུ་ལྡན་བྱེད་རྗེས་ཐོབ་དགུ་སྟེ་
བཙོ་བརྒྱད་དུས་གཅིག་ལ་སྐྱེ་ལ་ཚོས་དང་བཅས་ན་ཉེར་བདུན་ནོ། །སྐྱད་ཅིག་བཞི་པ་ལ་ཚོས་ཉེར་བདུན་པོ་ལྡན་བྱེད་

ཚོལ་བ་ཉེར་བདུན། དེ་ལྟར་བྱེད་རྗེས་ཚོལ་ཉེར་བདུན་ཉེ་ལྷན་བཅུ་དང་བཞི་དུས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཚོས་དང་བཅས་ན་གྲུ་
 གཅིག་དང་། རྒྱན་ཅིག་ལྷན་པ་ལ་ཚོས་གྲུ་གཅིག་ལོ་ལྷན་བྱེད་ཚོལ་བ་གྲུ་གཅིག་ དེ་ལྟར་བྱེད་རྗེས་ཚོལ་གྲུ་གཅིག་སྐྱེ་བ་རྒྱ་
 རེ་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་ལ། ཚོས་དང་བཅས་ན་ཉེས་བརྒྱ་ཞེ་གསུམ་སོགས་སུ་འགྱུར་རོ། དེ་ལྟར་གོང་ནས་གོང་
 དུ་བསྐྱེས་ན་དང་གཉིས་དེ་དོ། དེ་ཡང་རྒྱན་ཅིག་མ་དང་པོའི་ཚོལ་པའི་ཚུལ་ལྷན་ཟད་ཡིན་གྱི། གཉིས་བ་སོགས་ལ་ཅི་
 བ་རྒྱག་པ་མེད་པས་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་ཚོལ་བ་འདྲི་གཉེན་དུ་མི་གོང་བ་གཞན་ཡང་འདོད་དོ། །འབགས་པའི་
 ལམ་དེ་ཚོལ་བ་དང་། འདོད་བ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་གོང་
 མར་འཕོ་བ་དང་། སྲིད་ཅེ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པར་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་འོག་མར་སྐྱེ་
 བའི་ས་འཕོས་ནས་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་པར་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྐྱར་ཉེ། དེ་
 ཡང་འབགས་པའི་ལམ་ཚོལ་བས་ནི་ཁམས་གསུམ་ཅར་གྱི་སམས་བསྐྱུས་པའི་སོ་
 སོའི་སྐྱེ་བོ་གཏོང་བར་འགྱུར་ལ། ས་འཕོས་པས་ནི་གང་ནས་འཕོས་པ་དེའི་སོ་སོའི་
 སྐྱེ་བོ་གཏོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འདིར་ཡང་ཁྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལས་ཐ་དད་པའི་སོ་སོའི་
 སྐྱེ་བོ་འདོད་པ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཉེ། འབགས་པ་དང་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་གཉིས་ཀ་མ་
 ཡིན་པའི་སེམས་ཅན་སྲིད་པར་ཐམས་པའི་སྲིད་དང་། དེ་ལྟ་བུ་མ་དམིགས་པའི་ཡང་
 སྲིད་རོ། དེའི་སྲིད་འབགས་པའི་ལམ་དང་མི་ལྷན་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཉིད་སོ་
 སོའི་སྐྱེ་བོ་ཡིན་ཉེ། དེ་ཉིད་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་ཁམས་གསུམ་
 དང་། ས་དགུ་དང་། རིས་ལྡར་སོ་སོ་སོར་སྐྱེ་བ་དང་འཆི་འསོ་བའི་སྲིད་ཉེ། རྩ་བ་
 སྐྱོན་མའི་མདོ་ལས། སོ་སོ་ཐ་དད་འགྲོ་བས་ན། །སོ་སོའི་སྐྱེ་བོར་བརྗོད་པ་
 ཡིན། །ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འབགས་པའི་ལམ་དང་ལྷན་པའི་རྒྱུད་ནི་
 འབགས་པ་ཡིན་ནོ། །

འགྲེལ་པ་ལས། གཞན་དག་གི་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེར་བར་བྱའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་དགོང་བ་སྐྱོར་བྱུང་དང་སྐྱེས་
 རོབ་གྱི་མ་རོབ་པ་ནི་དགོང་བ་དེ་དག་རོབ་པས་གཏོང་བར་འགྱུར་ལ། ཁམས་གསུམ་
 པའི་འགྲོ་བས་བསྐྱེས་པའི་ཕྱང་ལོ་རྣམས་ནི་ས་འཕོས་པས་གཏོང་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཁ་
 ཅིག་ནི་རྣམ་པར་སྤྲེ་སྤྲེ་འཆད་དོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་དག་གིས་མ་རོབ་པ་ནི་རོབ་པ་
 དང་ས་འཕོས་པ་གཉིས་ཀས་གཏོང་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དགོང་བ་དང་འགྲོ་བའི་
 ཕྱང་ལོ་ནི་འདོད་པ་ན་སྐྱོད་པ་བསམ་མ་རོབ་ལ། དེ་ནི་དེ་དག་རོབ་པ་དང་། བསམ་
 གཏན་དང་པོར་ས་འཕོས་པ་གཉིས་ཀས་གཏོང་བ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །འོན་ཀྱང་
 སྐྱོར་བ་ལས་བྱུང་བ་མ་རོབ་པ་ནི་རོབ་པས་གཏོང་ལ། གཞན་དག་ནི་རོབ་པ་དང་ས་
 འཕོས་པ་གཉིས་ཀས་གཏོང་ངོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་སྐྱེས་མཉམ་འཆད་པ་ནི།

སྐྱེས་པ་མཉམ་པ་ནི་སྐྱོབ་དཔོན་གང་སྤེལ་གྱིས། གཡོ་བ་རང་བཞིན་
 མཚུངས་འགྱུར་ཞིང་། །བསམ་པ་གྲས་མཚུངས་སེམས་ཅན་རྣམས། །གང་གིས་
 མཉམ་པར་འགྱུར་བ་ནི། །དེ་ལ་སྐྱེས་པ་མཉམ་ཞེས་བརྗོད། །ཅེས་བཤད་པས་
 སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་གྱིས་བསྐྱེས་པའི་ཚོས་རྣམས་གྱི་འབྲ་བའི་
 སྤྱིའོ། །སེམས་ཅན་སྐྱོས་པས་སེམས་ཅན་གྱིས་མ་བསྐྱེས་པ་ས་ལུ་ལ་སོགས་པ་ལ་
 སྐྱེས་པ་མཉམ་མེད་པར་བསྟན་པའི་བྱིར་དོ། །སྐྱེས་པ་མཉམ་ཡང་གཉིས་ཏེ། སྤྱིའི་སྐྱེས་
 མཉམ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་སྤྱི་དང་། རྗེ་བྲག་གི་སྐྱེས་མཉམ་མི་དང་ལྟ་ལ་
 སོགས་པའི་སྤྱི་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན་སེམས་ཅན་གྱི་སྐལ་མཉམ་སྲུང་སློབ་པ་དེ་ལྟ་བུ་དང། ཚོས་གྱི་སྐལ་
མཉམ་སྲུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་ལྟ་བུ་ལོ། །འདི་ལ་ཡེ་
ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་ནི་རིས་མ་སྐྱབ་པ་ཞེས་བཤད་དོ། །

བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་རྣམས་ན་རེ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་བུའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་སྤྱི་མེད་ན་
སེམས་ཅན་དང་ཚོས་རྣམས་ལ་སྐྱེ་དང་སློ་མ་སྐྱབ་པ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་
མཚན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཙུག་ལྷན་འདས་གྱིས་ཀྱང་། རྟོག་གཙོད་པ་ཀུན་ཏུ་
བརྟེན་པ་དང་གོམས་པར་བྱས་པ་དང་ལན་མང་ཏུ་བྱས་པས་དབྱལ་བ་དག་ཏུ་སྐྱེ་
བར་འགྱུར་རོ། །བརྒྱལ་མི་རྣམས་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཉིད་ཏུ་འོང་ན་
ཡང་རྟོག་བཅད་པས་ཆེ་སྲུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྲ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་སྐལ་
མཉམ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །

འཆི་འཕོ་ཞིང་སྐྱེ་ལ་སྐལ་མཉམ་མི་འདོར་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ལྷ་བཞི་སྟེ། དང་པོ་འཆི་འཕོ་ཞིང་སྐྱེ་ལ་སྐལ་
མཉམ་མི་འདོར་བ་ནི་ས་གང་ནས་འཆི་འཕོས་ནས་ས་དེ་ཉིད་ཏུ་སྐྱེས་ནའོ། །གཉིས་པ་སྐལ་མཉམ་འདོར་ལ་འཆི་འཕོ་
མིན་པ་ནི་རིས་པ་ལ་འཇུག་པ་སྟེ་སེམས་ཅན་གྱི་སྐལ་མཉམ་འདོར་ལ་འབགས་པའི་སྐལ་མཉམ་ཐོབ་པས་སོ། །གསུམ་
པ་གཉིས་ཡིན་ནི་འགྲོ་བ་འཕོ་བ་ནའོ། །བཞི་པ་གཉིས་མིན་ནི་སྐྱེ་འབགས་གསོན་བཞིན་ས་གོང་མའི་ཡོན་ཏན་ཅུང་ཟད་
ཀྱང་མ་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་ནོ། །འདི་ནི་ལྷེ་བྲག་གི་འདྲ་བ་ལ་ཅི་ཡི་གཞན་ཏུ་ནི་སྤྱ་གསུམ་པ་མི་འགྲུབ་པོ། །ཚོས་ལས་ཐ་དང་
པའི་སྤྱི་རྣམ་བུ་འདོད་པ། དེ་ནི་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མདོའི་དོན་ནི་འགྲོ་བ་རིས་མ་སྐྱབ་
པའི་དབང་ཏུ་མཛད་ནས་གསུངས་གྱི་སྤྱི་ཐ་དང་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐལ་
མཉམ་གྱི་སྤྱི། མེད་པས་སྐྱ་སློ་མ་སྐྱབ་པ་མི་འཇུག་ན་ས་ལུ་ལ་སོགས་པ་ལའང་མི་
འཇུག་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཐ་དང་པར་སྤྱང་བའི་བདག་ཉིད་མ་དམིགས་པའི་

ཕྱིར་དང། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང། བྱེ་བྲག་པའི་སྐྱི་དགག་
བ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་དང་ཚོས་རིས་མཐུན་ཅམ་ལ་
སྐལ་མཉམ་ཞེས་བཏགས་ཀྱི་སེམས་ཅན་དང་ཚོས་ལ་ཐ་དད་པར་ཞི་མེད་དོ། །

བཞི་པ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་བཤད་པ་ལ།

འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་ཞི་འདུ་ཤེས་མེད་པར་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་
མ་འོངས་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་འགོག་པའི་རྣམ་གཤམ་ཡིན་
པའོ། །དེ་ཡང་རེ་ཞིག་སྐྱེར་མི་སྐྱེར་བར་ཚུ་ལོན་གྱིས་ཚུ་བསྐྱེལ་བ་ལྟར་འགོག་གི་
གཏན་དུ་ཅི་མ་ཡིན་ཏེ། འགོག་བ་གཉིས་དང་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་ཡང་རྩོམ་ཞི། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྣོམས་འདུག་གི་རྩོགས་པའི། རྣམ་སྐྱེན་གྱི་
འབྲས་བུ་ཡིན་གྱི། རྒྱས་བྱུང་བའི་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིའི་
སློབ་དང་རིས་མཐུན་ལ་སོགས་པའི་འཕེན་བྱེད་ནི་བཞི་པའི་ཉེར་བསྐྱོགས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྟན་པའི་
སེམས་ཅན་དེ་ཡང་འབྲས་བུ་ཆེའི་སློབ་གཉེན་གཉེན་གསལ་ཡོད་དེ། དེའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་
བཞི་པའི་ལྟ་ཡིན་པས་གནས་གཞན་མེད་པ་ཡིན། རོ། །དེ་ལ་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་
ཐམས་ཅད་དུ་མི་འབྱུང་ངམ་ཞེ་ན། སྐྱེ་བ་དང་འཆི་བ་ན་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ།

མདོ་ལས། སེམས་ཅན་དེ་དག་དུས་རིང་མོ་ཞིག་ཏུ་འདུག་འདུག་སྟེ་འདུ་
ཤེས་སྐྱེས་ནས་གནས་དེ་ནས་འཆི་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང། འདི་ཉིད་
ལས་ཀྱང། འཆི་བའི་སྐྱེ་བ་བཏང་སྣོམས་ལ། ཞེས་བྱ་བ་དང། འཆད་དང་མཚམས་
སྐྱོར་འདོད་ཆགས་བྲལ། །ཉམས་དང་འཆི་བའི་སྐྱེ་བ་རྣམས། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་
ནར་འདོད། །ཅེས་བྱ་བ་འདི་དེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ཡང་ལྟ་ཆེ་རིང་པོའི་རྒྱུད་ལས་

ཐ་དད་པའི་རྗེས་ནི་མེད་དེ། མཚུངས་ལྡན་བཀའ་པ་ནི་དངོས་པོར་འགལ་བའི་སྲིར་
དང་། རི་སྲིད་དུ་མཚུངས་ལྡན་བཀའ་པ་དེ་སྲིད་དུ་ནི་གཏན་དུ་བཀའ་པ་ཡིན་པའི་
སྲིར་དང་། མ་འོངས་པ་ན་སྐྱེ་བ་རྣམས་ནི་དེའི་དགའ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་སྲིར་གཏན་དུ་
ལོག་གི་རེ་ཞིག་འགོག་པའང་མི་འཐད་དོ། །

དེས་ན་མངོ་སྤེ་བས་ལས་ཀྱི་འཕེན་བས་ལྷ་དེའི་ལུས་ལ་བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོ་ལྟ་
བརྒྱུར་མཚུངས་ལྡན་ཐམས་ཅད་འགོག་པར་འདོད་ལ། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོར་བ་བཞི་ཀུན་
ལས་བརྟམས་ལས། འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་
ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྐྱེས་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་བརྟན་བ་མ་
ཡིན་པ་རྣམས་འགོག་པ་ལ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་ཞེས་གདགས་སོ། །ཞེས་འབྱུང་བས་
ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་ལ་ཚོགས་དུག་འཁོར་བཅས་འགོག་པར་འདོད་དོ། །གཉིས་
ཀ་ལྟར་ནའང་ལུས་སེམས་ལ་མཚུངས་ལྡན་བཀའ་པའི་སྲིར་བཏགས་པ་བ་ཡིན་གྱི་
རྗེས་སུ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་དེ་ཡང་ལྷན་ཟིང་གཉིད་ལོག་
བ་ལས་སངས་བུམ་སྒོན་གྱི་ལས་དང་སྣོན་ལས་འཇུག་གྱི་འཕེན་བ་ཟད་བ་དང་། སེམས་མེད་པས།
ལས་གསར་བ་མ་བསགས་པའི་སྲིར་ཤི་འཕོས་ནས་འདོད་པ་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་
གྱི་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ལ། འདོད་པར་སྐྱེ་བཞི་སྐྱེ་སྐྱེན་པ་ལ་འདོད་ལྟར་སྐྱེ་བའི་ལས་ཡོད་པ་ལྟར་
འདོད་པར། ལན་གངས་གཞན་ལ་སྦྱོང་བར་འགྱུར་བས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྟ་བུའི་ཤེས་མེད་པའི་སྣོན་ལས་འཇུག་བཤད་པ་ནི།

རི་ལྟར་འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་འགོག་པ་དེ་བཞིན་དུ་
འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྣོན་ལས་བར་འཇུག་པའང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་འགོག་པ་

ཡིན་ནོ། །འདྲ་ཤེས་མེད་པ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རམ། འདི་ལ་འབྲས་བུ་འདྲ་ཤེས་
 མེད་པ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་འདྲ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའོ། །དེ་ཡང་གྲེ་བྲག་
 ཏུ་སྐྱ་བས་སྟོམས་འཇུག་དེ་ལས་མ་ལངས་གྱི་བར་དུ་མཚུངས་ལྡན་རྣམས་འགོག་
 པའི་རྗེས་སུ་ཡོད་དོ། །དེ་རྗེས་སུ་མེད་ན་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་སྐྱེ་བར་
 འགྱུར་ཏེ། འགོག་གྲེད་མེད་པའི་སྤྱིར་རྒྱ་ལོན་མེད་པའི་རྒྱན་དོགས་སུ་རྒྱ་རྒྱུང་འབབ་
 པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདྲ་ཤེས་མེད་པ་བ་དང་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལའང་
 ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་འདོད་དོ། །སྟོམས་འཇུག་དེ་ཡང་ས་ནི་བསམ་གཏན་ཐ་མ་
 བཞི་པར་གཏོགས་པ་ཡིན་ལ། བསམ་པ་ནི་འཁོར་བའི། སྤྱུག་བསྐྱེལ་ལས་ངེས་པར་
 འབྱུང་བ་སྟེ་ཐར་པར་འདོད་པས་ཉེ་སྟོམས་འཇུག་ལ་ལམ་དང་འདྲ་ཤེས་མེད་པ་ལ་ཐར་པར་འདྲ་ཤེས་
 པས། སྟོམས་པར་འཇུག་གོ། །དེའི་སྤྱིར་ཀུན་སྟོང་གིས་དགོ་བའོ། །དེ་ཡང་བསམ་གཏན་གྱིས་
 བསྐྱེས་པའི་དགོ་བའོ། །དེ་ཡང་སྐྱེས་ནས་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་དགོ་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་འཛིན་
 སེམས་ཡོད་པས། འདིའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ནི་འདྲ་ཤེས་མེད་པ་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱང་
 བོ་ལྟ་འགྲུབ་པོ། །གང་དག་གིས་¹འདི་ཐོབ་ནས་ཉམས་པ་དེ་དག་ཀྱང་དེ་ལ་གྱས་པས་
 དེ། གདོན་མི་ཟ་བར་སོར་རྒྱུད་པར་བྱས་ནས་སྐྱེད་པའི་སྤྱིར་ལན་གངས་གཞན་ལ་
 མྱོང་བ་དང་མྱོང་བར་མ་ངེས་པའང་མ་ཡིན་ལ། སྟོམས་འཇུག་དེ་དང་ལྡན་པ་ཆེ་འདི་
 ལ་འདྲ་ཤེས་མེད་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་མཐོང་ཚོས་ལ་མྱོང་འགྱུར་ཡང་མ་ཡིན་
 བོ། །དེའི་སྤྱིར་དེ་ཐོབ་པའེས་པ་ལ་མི་འཇུག་སྟེ་འགོག་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་རྫོམ་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འང་
 གཏུལ་གྱ་མིན་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་ནོ། །

༥ ། རགྱིས་

སློབ་དཔོན་གང་སླེལ་ནི་འབྲེལ་བ་ལས། གང་ཞིག་གིས་འདི་བསྐྱེད་ནས་
 ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་དེ་ཡང་གདོན་མི་ཟ་བར་ཡང་བསྐྱེད་ནས་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་
 སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གྲག་གོ་ཞེས་འདུང་བའི་གྲག་
 གོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱ་ནི་ལུགས་གཞན་བསྟན་པའི་སྲིར་ཏེ། གཞན་དག་ལ་སྐྱེས་ནས་
 ལྷོང་འགྱུར་དང་ལྷོང་བར་མ་དེས་པའང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེས་ན་ཉམས་སམ་
 མ་ཉམས་ཀྱང་རུང་སྟེ། གལ་ཏེ་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་སྤང་བ་ལས་སྐྱོན་དུ་ལྷ་
 བར་གྱུར་ན་ནི་དེ་ནས་དེས་པ་ལ་འཇུག་ཅིང་ཡང་མི་སྐྱེད་ཅིང་མངོན་དུ་འང་མི་བྱེད་
 རོ། །ཞེས་འཆད་དོ། །དེ་ཡང་གང་ཟག་ནི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཁོ་ནའི་ཡིན་གྱི་ཐར་བའི་དང་དེའི་
 ལམ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི། འབགས་པའི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལས་ལྷ་ཆེ་རིང་པོར་སྐྱེ་བ་ཡིན་
 ལ། དེ་ཡང་མི་ཁོས་པའི་གནས་ཡིན་པའི་སྲིར་རྣམས་པར་ལྷུང་བའི་གནས་སུ་གཟིགས་
 པའི་སྲིར་དང་སྲིད་མ་ལ་ཐར་བར་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྲིར། རོ། །དེའི་སྲིར་འདི་ལ་ཐར་བར་འདུ་
 ཤེས་པའི་སྲིས་པ་རྣམས་ཁོ་ན་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་གང་དག་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་བཀག་ནས་སློམ་པ་དེ་དག་ནི་
 འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྣོམས་འཇུག་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཚང་བའི་
 སྲིར་རོ། །དེ་ཡང་འདས་མ་འོངས་ནི་མི་འཛོལ་གྱི་རྣམ་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་ནི། དུས་གཅིག་པ་
 ད་ལྟར་བ་ཁོ་ན་འཛོལ་སྟེ་འདི་འདྲིས་པ་ཡིན་ཡང་འབད་བ་ཆེན་པོས་སྐྱབ་དགོས་ཤིང་། སེམས་མེད་
 པའི་སྲིར་རོ། །འོན་ཀྱང་མ་བཏང་གི་བར་དུ་ནི་ཚོབ་ལ། འདས་པ་དང་ཡང་ལྷན་ཏེ་སོ་སོ་
 ཐར་བའི་སྣོམ་པ་བཞིན་ནོ། །སེམས་མེད་པས་མ་འོངས་བཞི་མི་ཚོབ་པོ། །འདིར་ཡང་ཡིད་ལ་
 བྱེད་པའི་བྱུང་བར་གྱི་ལུས་སམ་སེམས་རྣམས་ཤེས་ཚོགས་དུག་བཀག་པ་ལ་དེ་ལྟ་

བྱའི་སྟོམས་འཇུག་ཏུ་བཏགས་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལས་རྗེས་གཞན་དུ་གྱུར་བ་ནི་མེད་
དོ། །དེ་རྗེས་སྟུ་མེད་ཀྱང་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་མཚུངས་ལྡན་རྣམས་སྐྱེ་
བར་ཡང་མི་འགྱུར་ཉེ། རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ནང་དུ་བསྐྱུས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བཞིན་
ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གོང་འོག་དག་ལའང་ཤེས་པར་གྱུ་ལོ། །

དུག་པ་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་བཤའ་བ་ནི།

འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཞེས་གསུངས་པའང་གོང་མ་འདྲུ་ཤེས་མེད་
པའི་སྟོམས་འཇུག་རི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་འགོག་པ་ཉིད་དེ།
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་པས་དང་པོ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་སྟོམས་
འཇུག་འདི་ནི་འདྲུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་བཞི་བཞི་ཞིབ་འཛོལ་ལས་ཞེ། བར་གནས་པའི་དོན་དུ་
སྟོམས་པར་འཇུག་གི་དེས་པར་འགྱུར་བས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ས་ནི་སྲིད་པའི་ཚེ་མོར་
སྐྱེས་པ་སྟེ་འདྲུ་ཤེས་མེད་འདྲུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་བཞེད་ལ་བརྟེན་བ་ཡིན་ཉེ། ལྷ་བ་ལྷ་
པའི་མཇུག་ཚོགས་སྟུ། །ཞེས་འགྱུར་བས་སེམས་ལྷ་པའི་མཇུག་ཚོགས་སྟུ་མཚུངས་
ལྡན་རྣམས་དགག་སྐྱེ་བའི་སྲིད་དང་། དེའི་རྣམ་སྟོན་ལ་སྲིད་ཚེའི་ཕྱད་པོ་བཞི་འགྱུར་པས་སམ་སྲིད་པ་ལ་
རྒྱབ་གྱིས་ལྟས་ཤིང་སེམས་མཐར་ཐུག་པར་སྐྱོད་པའི་རྣམ་ཐར་དེ་ས་གཞན་ན་མེད་པས་སྲིད་ཚེའི་ས་བཤོ། །

སྐྱོབ་དཔོན་གང་སྟེས་གྱིས་གྱུར། ཅིའི་སྲིད་སྲིད་ཅེ་ཁོ་ནར་འགོག་པ་ལ་
སྟོམས་པར་འཇུག་གི་ས་གཞན་འོག་མ་དག་ཏུ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། རྣམ་པར་ཐར་བ་དེ་ནི་
དམིགས་པ་ལ་རྒྱབ་གྱིས་སྐྱོགས་པ་དང་། སེམས་མཐར་ཐུག་པར་གཙོད་པ་སྟེ་རྒྱ་
གཉེས་གྱིས་བཞག་ན་ས་འོག་མ་རྣམས་ན་དེ་གཉེས་མེད་པའི་སྲིད་པོ། །ཞེས་བཤའ་
པའི་སྲིད་པོ། །འདི་སྟེ་ས་གཞན་གྱིས་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ས་པར་འདོད་པ་ནི་མ་

ཡིན་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྲིས་བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་བཞི་དང་
འགོག་པའི་སྣོ་མས་འཇུག་རྣམས་མཐར་གྲིས་གནས་པའི་སྣོ་མས་འཇུག་ཏུ་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །འཕགས་པ་རྣམས་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམ་ལུང་མ་བསྟན་ལ་ཞི་བར་མི་འཛིན་པས། རོ་བོ་ནི་
ཀུན་སྣོང་གིས་དགོ་བའོ། །འདི་དགོ་བ་ཟག་བཅས་ཡིན་པར་འདོད་པས། ལྷོང་འགྲུར་ནི་སྐྱེས་ནས་
ལྷོང་འགྲུར་དང་། ལན་གངས་གཞན་ལ་ལྷོང་འགྲུར་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་སུ་ལྷོང་བར་
འགྲུར་བ་དང་། ལྷོང་བར་མ་དེས་པ་གསུམ་དུ་འགྲུར་གྱི་མཐོང་བའི་ཚོས་ལ་ལྷོང་
འགྲུར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་རྣམ་སྐྱེན་སྲིད་ཅེའི་མིང་བཞིའི་ཕྱང་པོ་ཡིན་ལ། འདོད་
གཟུགས་སུ་སྐྱེས་པ་དག་སྐྱེ་བ་དེ་ལ་དེར་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལ་སྐྱེས་ནས་ལྷོང་འགྲུར་ནི་འདོད་པའི་འཕགས་པ་དག་དེ་ཐོབ་ནས་མ་
ཉམས་པར་སྲིད་ཅེར་འགོ་བའོ། །ལན་གངས་གཞན་ལ་ལྷོང་འགྲུར་ནི་འདོད་པར་
ཐོབ་པ་ཉམས་པ་དག་གཟུགས་ཁམས་སུ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་སྲིད་ཅེར་འགོ་
བའོ། །ལྷོང་བར་མ་དེས་པ་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་འདོད་གཟུགས་སུ་དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་
པར་བྱེད་པའོ། །གང་ཟག་ནི་འཕགས་པའི་ཡིན་གྱི་བྲིས་པའི་སྐྱེ་བོའི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
མངོ་ལས། ཡང་སྲིད་མེད་པས་གཞོད་འགྲུར་ཏེ། །གཡང་ས་དག་གིས་བྲིས་པ་
བཞིན། །ཞེས་འགྲུར་བས་སྲིད་ཅེ་ཐོབ་པའི་བྲིས་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བདག་ཏུ་ཞེན་པ་བཀག་ན།
བདག་ཆད་དུ་དོགས་པས་འཛིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཕགས་པའི་ལམ་གྱི་སྣོ་བས་
གྲིས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མཐོང་བའི་ཚོས་ལ་སྐྱུང་ན་ལས་འདའ་
བར་རྣམས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་དང་དག་བཅོམ་དག་ནི་འགོག་པ་འདི་ལ་མོས་པའི་ཕྱིར་
དང་། སོ་སའི་སྐྱེ་བོ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་

འདུན་བཟང་གིས་ཀྱང་སྲིད་ཅེའི་མཐོང་སྤང་མ་སྤངས་པར་དེར་འགོག་པའི་སྟོམས་
 འཇུག་བསྐྱེད་མི་བྱས་ལ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོས་ནི་དེ་སྤངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་
 བཤད་དོ། །དེས་ན་འཕགས་པའང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདི་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་མི་
 བྱས་ཏེ། འདི་ནི་སྲིད་ཅེའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་ན་འཕགས་པ་ཆགས་བཅས་
 དང་། ཕྱིར་མི་འོང་ཁ་ཅིག་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་དགྲ་བཅོམ་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྲིད་ཅེའི་སེམས་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སའི་དངོས་
 གཞི་ལས་ཀྱང་། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལ་ཚོས་གཉིས་གཅེས་སྤྲས་བྱེད་པ་ཡིན་
 ཏེ། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་རོ། །དེ་ལ་ཞི་གནས་ནི་འདིར་མཐར་ཀྱིས་གནས་པའི་
 སྟོམས་འཇུག་བརྒྱུད་ཡིན་ལ། ལྷག་མཐོང་ནི་འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 གཉིས་ལས་གཅིག་མེད་ན་སྟོམས་པར་འཇུག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀ་ཚོགས་
 བ་གཅེས་སྤྲས་བྱེད་པར་འགྲུར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

དེས་ན་ཕྱིར་མི་འོང་སྲིད་ཅེའི་སེམས་ཐོབ་པ་དང་། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་
 གྲོལ་བའི་དགྲ་བཅོམ་པ་ནི་མཐོང་བའི་ཚོས་ལ་ཞི་བའི་འགོག་པ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་
 ལུས་དུ་བྱེད་བྱས་པ་ཡིན་པས་དེ་དག་དང་། རང་རྒྱལ་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ས་
 རྒྱལ་པ་ཡན་ཆད་དང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་འདི་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་བྱས་
 སོ། །འཕགས་པའི་ཡང་སེམས་ཀྱི་སྟོབས་བསྐྱེད་པའི་སྦྱོར་བས་འཐོབ་ཀྱི་འདོད་
 ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཅམ་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་ཉམས་ནས་སྐྱེད་ན་ཡང་སྟོན་མེད་
 པ་ཁོ་ན་དུས་གཅིག་འཐོབ་སྟེ། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྟོམས་པ་བཞིན་དུ་ད་ལྟར་བ་ཁོ་ན་འཐོབ་ཀྱི་
 འདས་མ་འོངས་ནི་མི་འཐོབ་པོ། །འོ་ན་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱོར་བས་འཐོབ་བམ་

ཞེན། དེ་ནི་ཉན་རང་གི་རྩལ་ལོ་དམིགས་བསམ་ལ་ནི། ལྷུབ་པའི་ནི་ཟད་པ་མཁུན་པ་ཐོབ་པ་ན་དེ་དང་
 དུས་མཉམ་དུ་བརྟེན་པ་སེད་ཅེ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བཟུང་བས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས། དུས་ནི་
 འཇུག་སེམས་ཀྱི་འཕེན་པ་ལྟར་ཉེ། འགོག་སྟོམས་ལ་ཞུགས་དུས་སུ་འཆི་བ་མེད་ཀྱང་ལངས་མ་ཐག་འཆི་བས། འདོད་
 པར་ཁམ་ཟས་ཀྱི་དུས་པ་གཏུགས་པར་འགྱུར་བས་ཞག་བདུན་ལས་ལྷག་པར་མི་འཇུག་ལ། ལོང་མར་རི་ལྟར་འདོད་
 པ་ལྟར་བོ། །བྱང་རྩལ་གྱིས་འཐོབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱིས་སྦྱོར་བས་ནི་མ་ཡིན་ཉེ། ཡོན་ཏན་
 ཐམས་ཅད་ལ་རྩོལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་གྲུབ་པར་བསྟོན་པ་ལས།
 དགོ་བ་མཐར་ཕྱིན་ཁྲིད་ལ་ནི། །སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་ཅུང་ཟད་མེད། །ཁྲིད་ནི་གང་དུ་
 བཞེད་དེས་པ། །བཞེད་པ་ཅམ་ལ་རག་ལས་ལགས། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །གལ་ཉེ་
 ལྷུབ་པས་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཆེ་འགོག་པའི་སྟོམས་
 འཇུག་ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི་མངོན་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ན་དེ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་མ་
 ཡིན་པར་འགྱུར་ཉེ། འགོག་པ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པར་སྟོམས་འཇུག་གི་སྐྱིབ་པ་ལས་མི་
 གྲོལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཁ་ཆེད་རྒྱབ་སྟོགས་ན་འཕོད་པའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱོབ་དག་
 བ་རེ། ལྷུབ་པས་བྱང་རྩལ་གྱི་ཤིང་དུང་དུ་བསམ་གཏུན་བཞི་བའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་
 མཐོང་ལམ་བསྐྱེད་ཅིང་། དེའི་རྗེས་ལ་སྲིད་ཅེདེ་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་འགོག་པའི་
 སྟོམས་འཇུག་བསྐྱེད་ལ། དེ་ལས་ལངས་ནས་བསམ་གཏུན་བཞི་བའི་སེམས་ལ་བརྟེན་
 ཉེ་སྲིད་ཅེདེ་སྟོམས་སྲང་རྣམས་སྲངས་ཉེ་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་
 ཕྱིར་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་ཡིན་ཉེ།

གནས་བརྟན་ཉེ་བསྐྱུངས་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་ཆོག་གི་བསྟན་བཅོས་ལས། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ནི་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་བསྐྱེད་ནས་ཟད་པ་མཁུན་པ་བསྐྱེད་

བར་མཛད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱོལ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་འོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

ཁ་ཆེ་བ་ན་རེ། ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་དང་པོར་ཉེ་སྡོམ་དུ་ནི་འགོག་
པ་མངོན་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ནི་སྟོན་
གཅིག་ཁོ་ན་ལ་བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་མ་
སྲུམ་ཚུ་ཅ་བཞི་རྒྱན་ཆགས་སུ་བསྐྱེད་ནས་བྱང་ཚུབ་འཛོལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྲུམ་ཚུ་ཅ་
བཞི་ནི་མཐོང་ལམ་ལ་བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་
དུག་དང་། སྲིད་ཅེའི་སྐྱོམ་སྤང་དགུ་སྤང་བའི་ཕྱིར་སྐྱོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་པ་དང་
རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅོ་བརྒྱད་དེ། འོག་ས་བརྒྱད་ཀྱི་མཐོང་སྤང་དང་
སྐྱོམ་སྤང་རྣམས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆགས་བྲལ་སྡོམ་འགོ་ཡིན་པས་རིང་
འཕྲུང་ལྷག་སྡོད་ཀྱི་བྱང་དུ་སྤང་ཉིད་དུ་འཛིག་ཉེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྤངས་ཟེན་པའི་
ཕྱིར་དེ་དག་གི་གཉེར་པོ་ནི་འདིར་མི་བསྐྱེད་དོ། །འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་སྤང་སྤངས་
ཟེན་པས་“དེ་”⁹ སྤང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཚོས་བཟོད་བསྐྱེད་མི་དགོས་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་
ན། དེ་སྤངས་ཀྱང་ཚོས་བཟོད་ཚོས་ཤེས་བརྒྱད་བསྐྱེད་པ་ནི་ཚོས་ཤེས་སྤོགས་ཀྱི་
མཐོང་ལམ་མེད་པར་རྗེས་ཤེས་སྤོགས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྐྱེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་ནི་ཡིན་ཏེ་འགོག་སྡོམས་བསྐྱེད་
པའི་ཐོགས་དང་བྲལ་བས། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང་འདྲ་བར་མངའ་བརྟེས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །མཐོང་སྐྱོམ་གྱི་བར་དུ་འགོག་པ་བསྐྱེད་ན་བྱང་ཚུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་
ལས་མི་སྤྱང་བར་བྱའོ་ཞེས་དམ་བཅའ་བའི་དམ་བཅས་དང་འགལ་ཞིང་བསམ་པ་ལྡང་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་

སོ། །རྒྱལ་སྤྱོད་གས་པ་རྣམས་ན་རེ། རྣམ་ཅིག་མ་སྤྲུམ་ཅུ་ཅ་བཞི་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་
བསྐྱེད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མ་གྱུ་བ་“སྤྱི། མཚོན་སྤོམ་གྱི་ལམ་གྱི་བར་དུ་འགོག་
པ་ཞུགས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་དག་རིམ་བར་གོམས་པས་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པའི་སྤྱིར་ཞེས་
བྱ་བ་ནི་མ་དེས་པ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །

ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ན་རེ། འགོག་པས་བར་ཚོད་ན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་
བསམ་པ་ལྡང་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །རྒྱལ་སྤྱོད་གས་པ་ནི་མི་འགྱུར་ཉེ།
ལྷང་གཞི་ལས་རི་རྒྱུན་ཟག་པ་ཟད་པ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་སྤྱི་པ་མོ་བྱང་གཞིག་པར་མི་
བྱའོ་ཞེས་དམ་བཅའ་བར་གསུངས་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་ལས་མི་ལྡང་བར་ནི་མ་ཡིན་
པའི་སྤྱིར་སྤྱོན་མེད་དོ་ཞེས་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་དོ། །མངོ་ལས་ཀྱང། ལྷན་འདྲིར་བདག་གི་
ལུས་འདི་བསྐྱམས་ཀྱང་དུང། །བགས་པ་དུས་པའི་ཚོགས་རྣམས་ཞིག་ཀྱང་དུང། །བསྐྱམ་མང་རྙེད་དཀའི་བྱང་ཚུབ་
མ་རྙེད་པར། །ལྷན་འདི་ལས་ནི་ལུས་སྤོད་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །སྤོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་ནི། འབྲེལ་
པ་ལས་ནི། སྤྲ་མ་ཁོ་ན་ཡིན་ལོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་འགྱུར་བས་བར་དུ་འགོག་པ་མ་
བསྐྱེད་ཀྱི་ཟད་པ་མཁུའ་བ་དང་དུས་མཉམ་དུ་བརྟེན་པ་ཉིད་རིགས་སོ་ཞེས་བྱ་
བའོ། །སྤོམས་འཇུག་འདི་གཉིས་ཁྱད་པར་ནི་མང་སྟེ། ས་ནི་བསམ་གཉན་བཞི་པ་དང་སྲིད་ཅེ། ཡིད་བྱེད་དེས་འགྱུར་
དང་གཉན་པ། ཉན་སོ་སྟེ་དང་འཕགས་པ། འབྲས་བུ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་སྲིད་ཅེ། ལས་སྤོང་པར་དེས་པ་དང་གཉིས་
ག། །དང་པོར་སྟེ་བ་ལའང་ཁམས་གཉིས་དང་མིར་སྟེད་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ། །ཉན་ཐོས་གཟུགས་མེད་འགོག་པ་ལ་མི་
འཇུག་སྟེ། དར་སྟེ་ས་པའི་འཕགས་པ་ལ་མཚུངས་ལྡན་མ་ཞི་བ་མེད་པས། མ་ཞི་བའི་ཚོར་འདུས་མི་སྤོམ་ཞིང་། སོ་སྟེ་ལ་
སེམས་སེམས་བྱུང་འགག་ན་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་འབའ་ཞིག་གནས་པའི་མཐུ་མེད་པས། དེ་ལ་ཞུགས་ན་ལྷན་མེད་

དུ་འདབ་པར་ཐལ་བ་ལས། མྱོང་ངེས་ཀྱི་ལས་འབྲས་ལུ་མ་རྗེས་པར་ལྷ་རྒྱ་ལས་འདའ་མི་སྲིད་དེ་ལས་དེ་གེགས་ཀྱི་
ངོ་མོར་གནས་པས་སོ། །ཡང་ན་རྟེན་མེད་པས་མི་འཇུག་སྟེ། མོག་ནི་ཡང་ན་གཟུགས་དང་ཡང་ན་མེམས་ལ་བརྟེན་
ནས་འཇུག་ན་དེར་འགོག་པ་ལ་ཞུགས་ན་དེ་རྒྱན་ཚད་པར་འལྱར་བས་སོ། །ཞེས་འདོད་དོ། །

འོ་ན་སྣོ་མས་འཇུག་ལུས་གང་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྣོ་མས་འཇུག་གཉིས་
ཀ་འདོད་པ་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་པའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ཀྱི་གཟུགས་མེད་པའི་ནི་མ་
ཡིན་ཏེ། དགག་གཞི་མེད་པའི་སྲིད་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྣོ་མས་འཇུག་བསམ་
གཏན་བཞི་བས་བསྐྱས་པའི་སྲིད་དང་། འགོག་པ་ནི་འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་རགས་
བས་སྣོ་བས་ཡིན་ན་གཟུགས་མེད་པ་ནི་ཞེ་བར་གནས་པས་དེ་དག་གིས་སྣོ་བ་མེད་
པའི་སྲིད་རོ། །རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱ་བ་ལས། རྒྱེ་བ་ལས་ནི་ཀུན་གཞི་
རྣམ་ཤེས་རྣམ་པར་མ་བཞག་ན་ནི་དང་པོར་འདིར་སྐྱེད་ཅིང་དེའི་འོག་ཏུ་གཟུགས་ཀྱི་
ཁམས་སུ་མངོན་དུ་བྱེད་དེ། མངོན་དུ་བྱེད་པ་དེ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ལུས་ལ་རགས་ལས་
པ་ཡིན་པའི་སྲིད་རོ། །ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་རྣམ་པར་བཞག་ན་ནི་མངོན་དུ་བྱེད་པ་
ཁམས་གསུམ་ཐམས་ཅད་དུ་འགོ་བ་ཡིན་པར་ལྟ་བུར་བྱའོ། །ཞེས་འལྱར་བས་རྣམ་
འགྲུང་སྣོད་པ་བ་གང་དག་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཉིད་དགག་གཞིར་འདོད་པ་དེ་དག་
གི་ལྟར་ན་ནི་འགོག་པའི་སྣོ་མས་འཇུག་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཁམས་སུ་འདའ་མངོན་དུ་
བྱེད་དོ། །

ཁྱད་པར་ནི་འདི་ཡོད་དེ་འགོག་པའི་སྣོ་མས་འཇུག་ནི་སྲར་མ་རྟོབ་པ་དག་
གིས་དང་པོར་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ནི་མེད་ནང་དུ་ཡིན་ཏེ། སྲར་མ་འདྲིས་པས་བསྐྱེད་
དགའ་ལ་མི་རྣོ་གསལ་བའི་སྲིད་རོ། །དེ་རྟོབ་ནས་ཉམས་པ་དག་གིས་ནི་སྲིས་
གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་འདའ་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །ཁ་ཅིག །འགོག་སྣོ་མས་ནི་སྲར་འདས་དང་འདྲ་བས་

ཉམས་པ་མི་སྲིད་པར་འདོད་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། ལྷོད་དཔོན་གང་སྐྱེལ་གྱིས་ཀྱང་འགོག་པའི་སྣོན་མས་
བར་འཇུག་པ་ནི་དང་པོ་མི་ཁོ་ནའི་ནང་དུ་བསྐྱེད་དེ། ལྷོན་པ་པོ་དང་འཆད་པ་པོ་དང་
སྦྱོར་བའི་སྣོན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱིས་ཉམས་པ་ནི་གཟུགས་སུ་ཡང་བསྐྱེད་ལ།
གཟུགས་མེད་དུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྣོན་མས་
འཇུག་ནི་དང་པོ་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་ཡང་བསྐྱེད་དེ། འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་
ནས་འདྲིས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཤད་ཅིང་།

འཆར་བྱེད་ཀྱི་མཛོ་ལས་ཀྱང་། ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱས། དགེ་སྦྱོར་
ནམས་ལ་སྦྱས་པ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་དག་འདི་ན་དགེ་སྦྱོར་ཚུལ་ཁྲིམས་སུན་ཚོགས་པ་
ཡང་ཡིན། ཉིང་དེ་འདྲིན་སུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡང་ཡིན། ཤེས་རབ་སུན་སུམ་ཚོགས་
པ་ཡང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡང་དང་ཡང་དུ་འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་འགོག་པ་ལ་སྣོན་མས་བར་
འཇུག་པ་དང་ལྡང་བའི་གནས་དེ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པ་རི་ལྷ་བ་བཞེན་དུ་
རབ་དུ་ཤེས་སོ། །དེ་ནི་མཐོང་བའི་ཚོས་ཁོ་ན་ལ་དང་པོ་ཉིད་དུ་ཀུན་ཤེས་པའི་ཚོས་
ཐོབ་པར་ཡང་མི་བྱེད་ཅིང་། འཆི་བའི་དུས་ཀྱི་ཆེ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། ལུས་ཞེག་ནས་
ཀྱང་ཁམས་ཀྱི་ཟས་ཟ་བའི་ལྷ་ལས་འདས་ཏེ་ཡིད་ལས་རྣུང་བའི་སྣོན་ལུས་གང་ཡང་
རུང་བ་ཞེག་ཏུ་སྦྱེ་བར་འཇུག་རོ། །དེ་དེར་སྦྱེས་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་འདུ་ཤེས་དང་
ཚོར་བ་འགོག་པ་ལ་སྣོན་མས་བར་འཇུག་པ་དང་ལྡང་བའི་གནས་དེ་ཡོད་དོ། །ཞེས་བྱ་
བར་ཡང་དག་པ་རི་ལྷ་བ་བཞེན་དུ་རབ་དུ་ཤེས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་
ལ་ཀུན་ཤེས་པའི་ཚོས་ནི་དག་བཅོམ་བའོ། །ཁམས་ཀྱི་ཟས་ཟ་བའི་ལྷ་ནི་འདོད་པའི་
སྣོན་མས་སོ། །ཡིད་ལས་རྣུང་བའི་སྣོན་ལུས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་པའི་སྣོན་མས་
སོ། །གལ་ཏེ་འདོད་པར་འགོག་པའི་སྣོན་མས་འཇུག་ཐོབ་པ་ནི་སྲིད་ཅེར་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར་

གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་ནས་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངི་ལྟར་འགྲུང་ཞེ་ན།
ཉམས་པ་སོར་ཚུད་པར་བྱེད་པར་འགྲུང་རྟོ། །འོ་ན་འགོག་པའི་སྣོམས་འཇུག་ལས་
ཉམས་པ་ཡོད་ན་འཕགས་པ་ལ་ཉམས་པ་ཡོད་པར་འགྲུང་ཉེ། འདི་ནི་འཕགས་པ་ཁོ་
ནས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེ་ན།

བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ནི་འཕགས་པ་ལའང་ཉམས་པ་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །མདོ་སྡེ་
བ་ནི་འཕགས་པའི་ལམ་ལ་ཉམས་པ་མེད་ཀྱི་མདོའི་དོན་ནི་སྲིད་ཅེའི་སེམས་དང་
འགོག་པའི་སྣོམས་འཇུག་ལས་ཉམས་པ་ཡོད་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་
འདོད་དོ། །འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྣོམས་འཇུག་ནི་དང་སོ་མངོན་དུ་བྱེད་པའང་འདོད་
གཟུགས་གཉིས་ཀར་མངོན་དུ་བྱེད་ལ། ཉམས་པ་སོར་ཚུད་པའང་སོ་སོར་ཡིན་གྱི་
འདོད་པར་ཉམས་པ་གཟུགས་སུ་སོར་ཚུད་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་སོར་ཉམས་
པ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པར་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ནི་མེད་དེ། རྫོང་བར་མ་དེས་པ་དང་།
ལན་གྲངས་གཞན་ལ་རྫོང་འགྲུང་དུ་ཐལ་བའི་སྤྱིར་རོ། །རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་
བསྐྱུ་བ་ལས་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྣོམས་འཇུག་ནི་དང་སོར་འདིར་བསྐྱེད་ཅིང་།
དེའི་འོག་ཏུ་གཟུགས་ཁམས་སུ་བསམ་གཏན་བཞི་པར་འབྲས་བུ་རྫོང་བར་འགྲུང་
རོ་ཞེས་དང་སོ་འདོད་པ་ཁོ་ནར་བསྐྱེད་པར་ཡང་བཤད་དོ། །ཁ་ཅིག་གིས་འདུ་ཤེས་
མེད་པའི་སྣོམས་འཇུག་གཟུགས་ཁམས་སུ་མི་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་ཉེ།

ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལས། གཟུགས་ཀྱི་སྲིད་པ་ཡིན་པ་དེ་རྣམ་པར་འབྲིད་པ་
ཅན་ལྷ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ན་སྐྱོད་པའི་སེམས་ཅན་ལྷ་འདུ་ཤེས་ཅན་སེམས་
མི་འདྲ་བ་ལ་གནས་པ་རྣམས་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྣོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། འགོག་

པའི་སྣོན་མས་བར་འཇུག་པ་ལ་སྣོན་མས་བར་འཇུག་པ་རྣམས་དང། ལྷ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་
འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྲིད་པ་གང་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ།
འདི་ལ་རྣམ་པར་འབྲིད་པ་ཅན་ལྟ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་ལོ་ལྟ་སྟེ། འདུན་པ་
དང་འདོད་ཆགས་དང་ལྷན་པའི་ཕྱང་ལོ་ལྟ་ནི་དབྱ་བ་དོན་པ་ལ་སོགས་པས་དང་འབྲ་
བས་བྱིས་པ་རྣམས་འབྲིད་ཅིང་སྣོན་པའི་བྱིར་སངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་གི་དུས་ན་ཕྱང་ལོ་ལྟ་
ལ་མིང་དེ་རྒྱད་དུ་གྲགས་སོ། །སེམས་མི་འབྲ་བ་ནི་སེམས་མེད་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་
ལ། འབྲ་བ་ནི་ཟག་བཅས་ཀྱི་སེམས་ཡོད་པའི་ཆེ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་གསུགས་ན་སྣོད་པའི་སེམས་ཅན་ལྷ་འདུ་ཤེས་ཅན་སེམས་མི་འབྲ་
བ་སྣོན་མས་འཇུག་གཉིས་ལ་གནས་པའི་སྲིད་པ་ནི་སེམས་མེད་ཡིན་པའི་བྱིར་དང།
འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ལྷ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་ཐོབ་པ་ལ་འང་སེམས་མེད་པའི་བྱིར་རྣམ་
པར་འབྲིད་པ་ཅན་ལ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གསུམ་ག་ལ་འང་ཟག་བཅས་མཚུངས་ལྷན་
ཀྱི་ཕྱང་ལོ་བཞི་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །གསུགས་ཀྱི་སྲིད་པ་ནི་ཡིན་པའི་བྱིར་སྣ་དང་ཕོ་
ཡིན་ཏེ་དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་སོ། །

ལྷ་གཞན་ནི་དེ་ཉིད་ལས་རྣམ་པར་འབྲིད་པ་ཅན་ལྟའི་སྲིད་པ་ཡིན་ལ་
གསུགས་ཀྱི་སྲིད་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་འདོད་པ་ན་སྣོད་པའི་སེམས་ཅན་སེམས་མེད་བ་
ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྲིད་པ་གང་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུགས་ཀྱི་སྲིད་པ་འང་ཡིན་ལ་
སྲིད་པ་དེ་རྣམ་པར་འབྲིད་པ་ཅན་ལྟའང་ཡིན་པའི་སྣ་གསུམ། བ་ནི་གསུགས་ན་སྣོད་པའི་
ལྷ་འདུ་ཤེས་ཅན་སེམས་མེད་པ་ལ་གནས་པ་རྣམས་དང། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ལྷ་
རྣམས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་མ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྲིད་པ་གང་ཡིན་པ་ལྟ་

བྱའོ། །གཟུགས་ཀྱི་སྲིད་པའང་མ་ཡིན་ལ་སྲིད་པ་དེ་རྣམ་པར་འཛིན་པ་ཅན་ལྔའང་མ་
ཡིན་པའི་སྟུང་ཞི། བའང་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ན་སྲོད་པའི་སེམས་མེ་འདྲ་བ་ལ་གནས་པ་
རྣམས་འདྲ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་པར་
འཇུག་པ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྲིད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། གཟུགས་
མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྲིད་པ་གང་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདྲ་ཤེས་མེད་པའི་
སྟུང་ཞི་ཤེས་མེད་པ་བ་མ་ཐོབ་པ་ནི་དེར་སྐྱེ་བ་དང་འཆི་བའི་ཆེ་སེམས་འབྱུང་བས་
དེ་ལ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟུམ་དུ་དགོངས་པའོ། །

གལ་ཏེ་འགོག་པ་འདི་དག་སེམས་མེད་ཡིན་ན་རྗེས་ཀྱི་སེམས་རྒྱ་མེད་པར་
འབྱུང་རོ་ཞེ་ན། རྩེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་པ་འདས་པའང་རྗེས་སུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་འདས་པའི་
སེམས་སྟོམས་འཇུག་གི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན། ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་ལ། མདོ་སྡེ་བ་ལུས་སེམས་ཐན་
ཚུན་ས་བོན་ཅན་ཡིན་པས་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ལ་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་དེ་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་མོད་ཀྱི་རྩེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་པ་ལ་འདས་པའི་སེམས་དེའི་
རྒྱུད་ལ་ཡོད་ན་སེམས་མེད་དེ་དག་ལ་མཚུངས་ལྡན་ཐམས་ཅད་བཀག་པ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་རྒྱུད་ལ་མེད་ན་འདས་པ་རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་པར་འབྱུང་
རོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །

སྡེ་བ་གཞན་ལ་འང་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་སེམས་སུ་འདོད་ན་མཚུངས་ལྡན་
ཐམས་ཅད་བཀག་པ་མ་ཡིན་པར་འབྱུང་ཞིང་། ས་བོན་དོན་དུ་འདོད་ན་“ལེམ་”“ཕོ་
སེམས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུར་འབྱུང་ལ། དོན་དང་མཚུངས་ལྡན་ལས་གཞན་པའི་

༥༥ བེམས་

དངོས་པོ་འང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྲུར་རོ་ཞེས་བརྗོད་པར་
བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣམ་འབྲོར་སྲོད་པ་བ་དག་གིས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་མ་བཀག་པའི་
ཕྱིར་དེ་ལས་སྐྱེའོ་ཞེས་སྒྲུབ་ཉིད་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་སྣོ་མས་འཇུག་གཉིས་ལ་ཁྲད་པར་མེད་པར་འགྲུར་ཏེ།
སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཐམས་ཅད་ལུས་ལ་བཀག་པ་ཉིད་དེ་དག་གི་རོ་བོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མདོ་ཕྱེ་པ་དང་བྲེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ནི་དེ་ཅུ་ཏུ་ཁྲད་པར་མེད་ཡུང་ཀུན་
སྲོང་དང་། དང་པོ་སྐྱེད་ཚུལ་དང་། ཁམས་དང་། ས་དང་། གང་ཟག་དང་། རྣམ་སྒྲིབ་
དང་། ལྷོང་འགྲུར་ལ་ཁྲད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྣོ་མས་འཇུག་
ནི་དེ་ལ་ཐར་པར་ཤེས་པའི་ལོག་པའི་ཀུན་སྲོང་དང་། དང་པོ་འང་ཁམས་འདོད་པ་
དང་། དེས་ན་སྣོ་མས་འཇུག་འདི་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྤྲོ་བཞི་སྟེ། དང་པོ་འདུ་ཤེས་མེད་སྣོ་མས་ཀྱི་རྟེན་མ་ཡིན་པ་ནི་
ཚངས་ཆེན་དང་འདོད་ལྷ་རིགས་དུག་གོ། །འགོག་པའི་ཡིན་ལ་ཅེག་ཤོས་ཀྱི་མིན་པ་ནི་གནས་གཙང་ལྗོངས། །གཉིས་ཀའི་
ཡིན་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་རིས་གནས་གཙང་མ་མ་གཏོགས་པ་བརྒྱ་གཅིག་དང་སྒྲིང་གསུམ་གྱི་མི་པོ་མོ་ལོ། །གཉིས་
མིན་པར་སོང་གསུམ་དང་རྒྱ་མི་སྣུན་དང་གཟུགས་མེད་བཞིའོ་ཞེས་སོ། །ཁམས་ནི་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་
ཁམས་དང་། ས་ནི་བསམ་གཏུན་བཞི་བ་དང་། གང་ཟག་ནི་བྱིས་བ་དང་། རྣམ་སྒྲིབ་
ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དང་ལྷོང་འགྲུར་ནི་སྐྱེས་ནས་ལྷོང་འགྲུར་ཉིད་ཏུ་
ངེས་ལ། འགོག་པའི་སྣོ་མས་འཇུག་ནི་ཞི་བར་གནས་པའི་ཀུན་སྲོང་དང་། དང་པོ་
མིའི་ནང་ཁོ་ནར་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་བ་དང་། སྲིད་ཅེའི་ས་བ་དང་།
འཕགས་པའི་གང་ཟག་དང་། སྲིད་ཅེའི་རྣམ་སྒྲིབ་དང་། སྐྱེས་ནས་ལྷོང་འགྲུར་ལ་
སོགས་པ་གསུམ་ཏུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་དོ། །རྣམ་འབྲུར་

སྐྱོད་པ་བ་རྣམས་ནི་དགག་བྱ་ལའང་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས། འདུ་
ཤེས་མེད་པའི་སྣོན་པ་འཇམས་པར་འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན། དགོ་རྒྱས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་ལ་སྤྱོད་མའི་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་འབྱུང་བའི་འདུ་ཤེས་སྡོན་ཏུ་བཏང་
བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་བརྟན་པ་མ་ཡིན་པ་
རྣམས་འགོག་པ་ལ་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྣོན་པ་འཇམས་པར་འཇུག་པ་ཞེས་གདགས་སོ། །

འགོག་པའི་སྣོན་པ་འཇམས་པར་འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྲིད་པའི་ཅེ་མོ་ལས་གྲུན་ཏུ་བསྐྱོད་པ་ནི་བར་གནས་པའི་
འདུ་ཤེས་སྡོན་ཏུ་བཏང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་
ཚོས་བརྟན་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་དང་བརྟན་པ་དེ་དག་ལས་ཀྱང་ཁ་ཅིག་འགོག་པ་ལ་
འགོག་པའི་སྣོན་པ་འཇམས་པར་འཇུག་པ་ཞེས་གདགས་སོ། །ཞེས་དང་པོས་ཚོགས་ཀྱི་ག་
འཁོར་བཅས་དང་། གཉིས་པས་ཚོགས་བདུན་འཁོར་བཅས་འགོག་པར་བཤད་
དོ། །སྲིད་པའི་ཅེ་མོ་ལས་གྲུན་ཏུ་བསྐྱོད་པ་ནི་དག་བཅོམ་དང་སྲིད་མི་འོང་གི་རིམ་པ་
ལྟར་སྲིད་ཅེ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་དེའི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའོ། །དེ་ལ་
གང་ཡང་གནས་བརྟན་དབྱིག་བཤེས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བྲི་བ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་
བཅོས་ལས། འདི་ནི་གང་གི་ལྟར་ན་འགོག་པའི་སྣོན་པ་འཇམས་པར་འཇུག་པ་སེམས་མེད་
པ་ཡིན་པ་དེ་ལ་སྐྱོན་ཏུ་འགྱུར་གྱི་ཁོ་མོ་ནི་འགོག་པའི་སྣོན་པ་འཇམས་པར་འཇུག་པ་སེམས་
དང་བཅས་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་དེ་ཡང་སེམས་ཀུན་གཞི་རྣམ་
ཤེས་ལ་འདོད་ན་ནི་དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་དེ་ནི་མི་འདོད་དེ། རྗེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བ་ཡིན་
པའི་སྲིད་དོ། །

རྣམ་ཤེས་ཚོགས་རྒྱལ་ལ་འདོད་ན་དེ་འདྲུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་འགོག་པ་མ་
 ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ནི་སེམས་ཀྱི་ཀུན་འགོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཚུངས་ལྡན་
 རགས་པ་འགོག་གི་སྲ་བ་མི་འགོག་གོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་མི་བྱུང་སྟེ། སྲ་བའི་དོན་ནི་
 ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་འཁོར་བཅས་ཡིན་ན་དེ་ནི་མི་འདོད་ལ་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་རྒྱལ་
 ལ་ནི་སྲ་རགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དབྱེ་བར་མི་བྱུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བཙུན་པ་
 དབྱངས་སློགས་ཀྱིས་མདོ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་ན་གསུམ་འདུས་པ་ལས་
 རེག་པ་དང་རེག་པའི་རྒྱུ་ཀྱིས་ཚོར་བ་དང་འདྲུ་ཤེས་དང་སེམས་པའི་ཚོགས་
 རྣམས་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་བཞེད་པའང་རེགས་པ་ཡིན་
 བོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་ལ་སེམས་མེད་ན་སྟོམས་པར་འཇུག་པར་རི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། དེ་
 བྱི་བསམ་གཏན་པ་དག་དམིགས་པ་ལ་སེམས་མཉམ་པར་འཛོག་པ་ལ་འདོད་པའི་
 ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དག་
 སེམས་སྐྱེ་བ་དང་མི་མ་སྐྱབ་པར་ཆ་མཉམ་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན་སྟོམས་
 འཇུག་གི་སྐྱོར་བའི་ཉིང་འཛིན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རིམ་བཤུར་འདྲུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་
 འགོག་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་སྟེ་བ་དག་གིས་
 ལན་འདེབས་སོ། །

རྣམ་འབྱོར་སྐྱོད་པ་བཞི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཀུན་གཞི་ལ་རྣམ་
 ཤེས་ཚོགས་རྒྱལ་དང་བདུན་སྐྱེ་བ་མེད་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་སྟོམས་པར་
 འཇུག་པ་དེ་དག་ཇི་སྲིད་ཏེ་སེམས་སྐྱེ་བའི་བོགས་བྱེད་བྱས་པས་སོ་ཞེས་སོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །སྐོབ་
 དཔོན་ནི་དེ་དག་གི་བོགས་བྱས་པས་སེམས་མ་སྐྱེས་པ་མིན་གྱི་སྟོམས་པར་འཇུག་སེམས་ཀྱིས་བོགས་བྱས་པས་

སེམས་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སེམས་སྐྱེ་བ་དང་མི་མ་སྐྱེན་པའི་ལུས་སམ་ཀུན་གཞི་སྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་མ་
འོངས་པའི་སེམས་སེམས་འབྱུང་མི་སྐྱེ་བ་དེ་ཙམ་ལ་སྟོམས་འཇུག་ཅེས་བཏགས་སོ། །དེ་མ་སྐྱེས་པའི་གནས་སྐབས་
ཀྱི་ལུས་སམ་ཀུན་གཞི་ལ་སྟོམས་འཇུག་ཏུ་བཏགས་པས་འདུས་བྱས་སུ་འདོད་དོ། །

བདུན་པ་སྟོག་གི་དབང་པོ་བཤད་པ་ནི།

སྟོག་གི་དབང་པོ་ནི་ཁམས་གསུམ་པའི་ཆེ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་མངོན་པ་ལས། སྟོག་གི་
དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། ཁམས་གསུམ་པའི་ཆེ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆེ་དེ་
ཡང་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ། ལུས་ཀྱི་འོད་དང་གསུམ་གཞན་ལྟམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་གང་
ཡིན་པ་སྟེ་དེ་ནི་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་སུ་བྱུབ་པའོ། །དེ་ཡང་ཁམས་འོག་མ་
གཉིས་སུ་ནི་ལུས་དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ཡིན་ལ། གཟུགས་མེད་དུ་ནི་རྣམ་
ཤེས་གཅིག་སུའི་རྟེན་ཡིན་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རིས་མ་སྐྱེན་པ་ཙམ་ནི་སྟོག་གི་དབང་པོ་མ་
ཡིན་ཏེ། འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་དང་སེམས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལ་གནས་པ་དག་ལ།
སྟོག་གི་དབང་པོ་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དག་
གི་སྐྱེས་ནས་མ་ཤིའི་བར་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཐམས་ཅད་རྣམ་སྐྱེན་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ན་
ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་སུ་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡང་སྟོག་གི་དབང་པོ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོག་གི་དབང་པོ་འདྲ་རྣམ་སྐྱེན་ཁོ་ནར་དེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་
ནའད་གཟུགས་མེད་པ་ལ་དགོ་བ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་སྐྱེན་ནི་ལུང་མ་བརྟན་
ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོག་གི་དབང་པོ་ནི་ལུས་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་
དུ་གྱུར་པའི་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་སུ་བྱུབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དགོ་སྟོང་མ་ཆོས་
སྐྱེན་ཀྱི་མདོ་ལས། ཆེ་དང་འོད་དང་རྣམ་ཤེས་འདིས། །གང་ཆེ་ལུས་ནི་འདོད་བྱེད་
ཅིང་། །འོར་ནས་དེ་ཆེ་འདུག་པ་ནི། །སེམས་མེད་རི་ལྟར་ཤིང་བཞིན་ནོ། །ཞེས་

གསུངས་སོ་ཞེས་གྲེ་བཀ་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་མངོ་སྤེ་བ་དག་ནི་ལུས་དང་རྣམ་
ཤེས་སློབ་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་ན་སློབ་གང་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན། དེ་ཡང་རྟེན་མེད་པར་
གནས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་ལུས་དང་རྣམ་ཤེས་བཞིན་ལོ། །

སློབ་གྲུང་ལུས་དང་རྣམ་ཤེས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། དེ་རྣམ་པར་ཚུན་
སློས་ནས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པའམ། གལ་ཏེ་གྲུབ་ནའང་སློབ་སློབ་
པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་རྣམ་ཤེས། མ་ཚང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་ལས་
ཀྱིས་འབངས་པའི་ཕྱིར་འཇུག་པ་དང་སློབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ནི་ལུས་དང་
རྣམ་ཤེས་ལས་ཐ་དད་པའི་སློབ་གི་དབང་པོ་དོན་མེད་དེ། །ལས་ཀྱི་སློབས་ཀྱིས་
ལུས་དང་རྣམ་ཤེས་དུས་ངེས་པར་འབངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
ཤེས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་རིས་མ་ཐུན་པར་གནས་པ་ལ་སློབ་གི་དབང་པོར་
གདགས་སོ་ཞེས་འདོད་དོ། །རྣམ་འབྱོར་སློབ་པ་བ་དག་སློབས་གཉིས་ཀ་ལ་སྤར་
སློས་པའི་སྐྱེ་ག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ལས་ཀྱི་སློབས་ཀྱིས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་རིས་
མ་ཐུན་པར་གནས་པ་ལ་སློབ་གི་དབང་པོར་གདགས་སོ་ཞེས་འདོད་པ་ནི་ཆེས་
ལེགས་པ་ཡིན་ལོ། །

གལ་ཏེ་ཆེ་ཟད་པ་ཁོ་ནས་འཆི་འཕོ་བར་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། གདགས་པ་ལས།
ཆེ་ཟད་ནས་འཆི་བ་དང་། བསོད་ནམས་ཟད་ནས་འཆི་བ་དང་། གཉིས་ཀ་ཟད་ནས་
འཆི་བ་དང་། བར་མ་དོར་འཆི་བ་བཞི་ཡོད་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ཆེ་ཟད་པས་འཆི་བ་
བསོད་ནམས་ཟད་པས་མིན་པའི་སྤྱ་དང་པོ་ནི་ཆེའི་རྣམ་སྐྱེན་ཅན་གྱི་ལས་ཟད་པའོ། །སྤྱ་གཉིས་པ། བསོད་
ནམས་ཟད་པ་ནི་ལོངས་སློབ་ཀྱི་རྣམ་སྐྱེན་ཅན་གྱི་ལས། ཟད་པའོ། །སྤྱ་གསུམ་པ་དེ་ནི་གཉིས་ཀ་

ཟད་ནས་འཆི་བའོ། །བཞི་པ་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཟད་པར་པར་མ་དོར་ཤི་བའོ། །བར་མ་དོར་འཆི་བ་ནི་དུག་
 ལ་སོགས་པའི་ཟས་དང་། གཡང་ས་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། གདོན་ལ་སོགས་
 པས་མདངས་འཕྲོགས་པས་གཞོན་པས་འཆི། བ་དང་ཆེ་ལ་དབང་བ་རྣམས་ཆེ་གཏོང་། བའོ། །དེ་
 ལ་ཆེ་ཟད་པ་དང་། ཆེ་དང་བསོད་ནམས་གཉིས་ཀ་ཟད་ནས་འཆི་བ་ནི་འཕགས་པ་
 ཆེ་ལ་དབང་འབྱོར་བ་རྣམས་མ་གཏོགས་པ་ཆེ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་མེད་དོ། །བསོད་
 ནམས་ཟད་ནས་འཆི་བ་ལ་ནི་དགོ་སྦྱོར་དང་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པས་ཆེ་བསྐྱེད་དུ་
 ཡོད་དོ། །དུག་དང་གཡང་ས་ལ་སོགས་པའི་བར་མ་དོར་འཆི་བ་ལ་ནི་སྦྱོན་དང་སྦྱོད་
 ལམ་གྱིས་ཆེ་བསྐྱེད་དུ་ཡོད་དོ། །གདོན་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་པའི་གཞོན་པ་ལ་ནི་
 དེ་ག་སྦྱགས་འཆར་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཆོ་གས་ཆེ་བསྐྱེད་དུ་ཡོད་དོ། །ཆེ་ལ་དབང་བ་
 རྣམས་ཆེ་གཏོང་བའང་བར་མ་དོར་འཆི་བ་ཡིན་པར་སྣང་དོ། །

ཡང་མདོ་ལས། ལུས་ཐོབ་པ་ནི་བཞི་སྟེ། ལུས་ཐོབ་པ་གང་ལ་བདག་ཉིད་ཀྱིས།
 འཆི་བར་འགྱུར་གྱི་གཞན་གྱིས་གསོད་པས་འཆི་བ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་ཅེས་པ་ལ་
 སོགས་པ་སྟེ་བཞི་གསུངས་པ་ལས། བདག་ཉིད་ཀྱིས་འཆི་ལ་གཞན་གྱིས་མི་འཆི་
 བ་སྟེངས་ཅི་ནི་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་འདོད་པའི་སྣ་ཅེད་མོས་སྤྲོས་པ་དང་ཡིད་རབ་
 ཏུ་འབྱུགས་པ་རྣམས་སོ། །གཞན་གྱིས་འཆི་ལ་བདག་གིས་ནི་མི་འཆི་བ་སྟེ་གཉིས་པ།
 ནི་མངལ་ན་གནས་པ་དང་སྦྱོང་ན་གནས་པ་རྣམས་སོ། །གཉིས་ཀས་འཆི་བ་སྟེ་གསུམ་
 པ། ནི་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པ་པལ་ཆེ་བ་རྣམས་སོ། །གཉིས་ཀས་མི་འཆི་བ་སྟེ་བཞི་པ། ནི་
 འདོད་པ་ན་དཔྱལ་བ་པ་རྣམས་དང་། བྱང་གི་སྦྱ་མི་སྦྱོན་པ་རྣམས་དང་། མཐོང་ལམ་
 དང་། བྱམས་པ་དང་། སེམས་མེད་པའི་སྦྱོམས་འབྲུག་གཉིས་ལ་སྦྱོམས་པར་ཞུགས་
 པ་རྣམས་དང་། རྒྱལ་པོའི་བྱང་སྦྱོང་དང་། རྒྱལ་པོའི་ཕོ་ཉ་དང་། རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་

བ་དང་། ཚོས་ལེན་དང་། མཚོག་ཅན་དང་། གང་ག་ལེན་དང་། ཚོང་དཔོན་གྱི་ཕྱ་
གྲགས་པ་གཞོན་ཏུ་དང་། འཚོ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་། ལྷང་ཕྱོག་ཚོགས་
ལས། སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་སེམས་ཅན་ཟག་པ་ཟད་པ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་བར་མ་དོར་
རྒྱལ་ཆད་ཅིང་དུས་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་མ་ཡིན་ཞིང་གོ་
སྐབས་མེད་དོ་ཞེས་འབྲུང་བས་སྲིད་པ་ཐ་མ་པ་རྣམས་དང་། སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་བྱང་
རྒྱུ་སེམས་དཔའི་ཡུམ་དེ་ལྷུ་མས་ན་གནས་པ་དང་། འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་བ་དང་།
འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་བའི་མ་དེ་མངལ་ན་གནས་པ་དང་། སྲིད་པ་བར་མ་པ་ཐམས་ཅད་
དང་། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ལ་རྒྱལ་པོའི་བྱང་སྲོང་ནི་སྟོན་
འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་བ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའོ། །དེ་ཡང་བདག་གིས་འཆི་བའི་ལྷུ་བ་པ་
ཡིན་ལ། གཞན་གྱིས་འཆི་བའི་གསོད་པའོ། །

བརྒྱད་པ་མཚན་ཉིད་འཆད་པ་ནི།

འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དག་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་མ་འོངས་པ་ནས་ད་ལྟར་
བཅ། རྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་སྐྱེ་བ་དང་། རྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཀ་བ་དང་། གནས་པར་
བྱེད་པའི་གནས་པ་དང་། འཛིག་པར་བྱེད་པའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་བཞིའོ། །དེ་ལ་
འདུས་བྱས་གཅིག་སྐྱེ་བ་ན་འདུས་བྱས་སུ་མཚོན་པའི་མཚན་གཞི་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་དང་དེ་སྐྱེ་བར་བྱེད། གནས་པར་
བྱེད། ཀ་བར་བྱེད། འཛིག་པར་བྱེད་པའི་ཅ་བའི་མཚན་ཉིད་བཞི་དང་། ཅ་བའི་སྐྱེ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་
དང་། ཅ་བའི་གནས་པ་སྐྱེད་པའི་གནས་པའི་གནས་པ་དང་། ཅ་བའི་ཀ་བ་སྐྱེད་པའི་ཀ་བའི་ཀ་བ་དང་། ཅ་འཛིག་འཛིག་
པ་སྐྱེད་བྱེད་འཛིག་པའི་འཛིག་པ་སྟེ་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་བཞི་སྟེ་ཚོས་བརྒྱད་མ་འོངས་པ་ནས་ད་ལྟར་བར་སྐྱེད་

པར་བྱེད་ཅིང་རང་ཡང་དེ་དུས་སྐྱེ་བས་^{ལྷ}ཚོས་^{ལྷ}དགྲ་དུས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་ལོ། །སྐྱེ་མེད་^{ལྷ}ལྷ་^{ལྷ}རབ་རྒྱལ་རྣམས་བརྒྱུད་པ་
 སོགས་པ་འཇམས་པར་སྐྱེ་ཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བ་གཞན་དག་ནི་ཅ་བའི་སྐྱེ་བས་སྐྱེད་དོ། །ཀྱེ་འཇིག་གིས་ནི་ད་ལྟར་ནས་མ་འོངས་
 བར་འཕོ་བར་བསྐྱེད་ལ། གནས་པ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ལའང་ཡོད་པས་དེ་ནི་བྱེད་ལས་རྒྱུ་ཡོད། །དེ་བཞིན་དུ་ཅ་བའི་
 གནས་ཀྱི་འཇིག་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་རང་རང་མ་གཏོགས་པ་ཚོས་བརྒྱུད་བརྒྱུད་བསྐྱེད་པས་ཅ་བའི་མཚན་ཉིད་བཞི་པོ་
 རེ་རེ་ལའང་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གསུམ་ཚང་མོད། སྐྱེ་བ་ལ་སྐྱེ་བ་མ་ཚང་བ་ནས་འཇིག་པ་ལ་འཇིག་པ་
 མ་ཚང་བའི་བར་དུ་འོ་ཞེ་ན། སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བས་ཅ་སྐྱེ་ཞོ་ན་སྐྱེད་བ་ནས་འཇིག་པའི་འཇིག་པས་ཅ་འཇིག་ཞོ་ན་སྐྱེད་བའི་
 བར་དུ་ཡིན་པས་སྐོན་མེད་དོ། །དེས་ན་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཞི་འང་འདུས་བྱས་སུ་མཚོན་པ་ལ་རང་མ་
 གཏོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཕྱོགས་པོ་གསུམ་གསུམ་མ་བྱུན་པའི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་རེ་རེ་བསྐྱེད་པས་མཚན་ཉིད་
 བཞི་བཞིའང་ཚང་འོ་ཞེས་སོ། །

ཉིད་ནི་དངོས་པོའི་སྐྱེ་བོ། །འོ་ན་མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་གསུམ་པོ་འདི་
 དག་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལོ། །གསུམ་གང་ཞེ་ན། དགེ་སློང་དག་འདུས་
 བྱས་སྐྱེ་བར་ཡང་མདོ་ན་ལོ། །འཇིག་པར་ཡང་མདོ་ན་ལོ། །གནས་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་
 བ་ཉིད་དུ་ཡང་མདོ་ན་ལོ་ཞེས་གསུམ་དུ་རི་ལྟར་གསུང་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། མཚན་ཉིད་
 བཞི་ཡིན་མོད་ཀྱི་མདོ་ལས། གནས་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་ཀྱས་པ་དང་འབྲེལ་བར་
 བསྐྱེད་པས་ཉལ་འཇིག་དགག་ཅིང་འདུས་བྱས་ལ་ཡིད་སྐྱོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཉེ་བཟ་
 ཞེས་མ་དང་འབྲེལ་བའི་རྣམས་མ་བཞིན་ལོ། །གལ་ཉེ་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་འདུས་
 བྱས་སུ་བྱེད་པ་ལ་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་དགོས་པར་འདོད་ན་དེ་དག་འདུས་
 བྱས་སུ་བྱེད་པ་ལའང་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། མི་དགོས་ན་

ལྷ ཚེས་
 ལྷ ས་

ནི་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པའང་མི་དགོས་སོ་ཞེ་ན། སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ལའང་སྐྱེ་
བའི་སྐྱེ་བ་དང་། སོགས་པའི་སྐྱས་བརྒྱང་བ་ཀ་བའི་ཀ་བ་དང་། གནས་པའི་གནས་པ་
དང་། མི་རྟག་པའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་རྗེས་སུ་མ་སྐྱབ་པའི་མཚན་ཉིད་བཞི་ཡོད་
དོ། །འོ་ན་ནི་དེ་དག་ལའང་གཞན་དགོས་པའི་སྲིད་སྲུག་པ་མེད་པར་འགྲུང་ཞེ་ན། མ་
ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་དེ་ནི་ཀ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དང་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་
དང་། བྱམ་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་གཞི་དང་། ཚོས་བརྒྱད་ལ་འཇུག་ཅིང་སྐྱེད་པར་
བྱེད་ལ། སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་དེ་ནི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་གཅིག་བྱ་དེ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་ཅིང་སྐྱེད་པར་
བྱེད་པའི་སྲིད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཀ་བ་ལའང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་སྲིད་སྲུག་པ་མེད་
པར་ཡང་མི་འགྲུང་ཞེས་འདོད་དོ། །

མངོན་སྟེ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་
སོགས་པ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་ལ་ལྟར་རྒྱང་བའི་བདག་ཉིད་མ་དམིགས་
པའི་སྲིད་ས་སྟོགས་ལ་བྱམ་པ་མ་དམིགས་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་འདུས་བྱས་
དང་སྐྱེ་བ་ཐ་དད་པར་འདོད་ན་ནི་འདུས་བྱས་རང་ཉིད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་འགྲུང་ལ།
རང་ཉིད་སྐྱེ་བ་ཡིན་པ་ནའང་ཐ་དད་པར་མི་འགྲུང་དོ། །སྐྱེ་བའང་མ་ཡིན་སྐྱེ་བ་མེད་
པའང་མ་ཡིན་ན་ནི་དེ་དག་ནམ་པར་སྐྱོད་པའི་འགལ་བ་མ་ཡིན་པར་འགྲུང་དོ། །འོ་
ན་མངོན་ལས། བཅུན་པ་གཉིས་ཀས་མི་འགྲུམ་པ་དེ་གང་ལགས། །ལྷ་རིའི་བྱ་འདུ་
ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་ཉེ་བར་འགྲོ་བ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཤེ་ན།
འདིར་བདག་ཉིད་འཆི་བ་ནི་རང་སའི་ཟག་མེད་དང་། གཞན་གྱིས་གསོད་པ་ནི་གོང་
སའི་ཉེར་བསྟོགས་གྱིས་སྐྱོར་བ་ལ་དགོངས་ཏེ། འདུ་ཤེས་མེད་མིན་པ་ན་དེ་གཉིས་

ཀ་མེད་པ་ལ་དགོངས་སོ། །འོ་ན་མེད་མིན་པ་དེར་ཡང་ས་གཞན་གྱི་འཕགས་ལམ་
གྱིས་སློང་ངོ་ཞེ་ན། མཉམ་གཞག་གི་ས་པས་སློང་བ་ལ་རང་ས་ཟག་མེད་དང་གོང་
མའི་ཉེར་བསྐྱོགས་གྱིས་སློང་བར་མོས་པས་མཉམ་གཞག་གི་ས་གཉིས་ཀ་དེར་གོ་
འོ། །གཞན་ཡང་འདུས་བྱས་ལས་སྐྱེ་བ་ཐ་དད་པར་འདོད་ན་སྐྱེ་བ་འདུས་མ་བྱས་སུ་
འགྱུར་རོ། །འདུས་བྱས་ཀྱང་མ་ཡིན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་མ་ཡིན་ན་ནི་དེ་དག་རྣམ་
པར་གཅོད་པའི་འགལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །

དེའི་ཕྱིར་མདོ་ལས། གང་ཅུང་ཟད་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་དེ་ཐམས་ཅད་འགོག་
པའི་ཚོས་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཡང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་ཅན་གྱི་སྐྱ་
ནི་རང་བཞིན་ལ་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གྲ་བ་དོན་གཞན་ལ་སོགས་པ་
ལའང་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་འདུས་བྱས་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ་
ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་མདོའི་དོན་ནི་འདུས་བྱས་གྱི་རྒྱན་དང་པོ་ནི་སྐྱེ་བ་དང་།
རྒྱན་རྗེས་སུ་འབྱུག་པ་གནས་པ་དང་། རྒྱན་གྱི་སྐྱ་ཕྱིའི་བྱེ་བྲག་ནི་གནས་པ་གཞན་
དུ་འགྱུར་བ་དང་། རྒྱན་འགོག་པ་ལ་མི་རྟག་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་ལ།
དེ་དག་ཀྱང་འདུས་བྱས་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་གྱི་
འབྲེལ་པ་ལས། རྒྱན་གྱི་དང་པོ་སྐྱེ་བ་ཡིན། །ཆད་པ་འཇིག་པ་གནས་པ་དེ། །དེ་ཉིད་
སྐྱ་ཕྱིའི་བྱེ་བྲག་ནི། །གནས་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཉིད། །ཅེས་བྱ་བ་དང་། སློབ་མེད་
ལས་བྱང་སྐྱེ་བ་སྐྱེ། །རྒྱན་གནས་དེ་ཆད་འཇིག་པ་ཡིན། །རྒྱན་གྱི་སྐྱ་ཕྱིའི་བྱེ་བྲག་
ནི། །གནས་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ལས་
རྒྱད་ཅིག་མའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱད་ཅིག་མ་ནི་རྒྱད་

ཅིག་རེ་རེ་ལ་འཛིག་པ་ཡིན་ན་དེ་ལ་གནས་པ་མི་སྲིད་ཅིང་གནས་ན་འང་སྐད་ཅིག་མ་
མ་ཡིན་པའི་སྲིད་རྡོ། །སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཏུ་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་འང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ནི་མི་གནས་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་རྡོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་འགྲེལ་བ་ལས། སྐད་ཅིག་མའི་ཚོས་ལ་ནི། །གནས་པ་མེད་ན་
འཛིག་པར་འགྱུར། །དེ་ཡང་འཛིག་འགྱུར་དེ་ཡི་སྲིད། །དེ་ཡི་དེ་རྫོག་དོན་མེད་
དོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་གནས་པ་མེད་ན་འཛིག་པར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
གནས་པ་མེད་པའི་སྲིད་འཛིག་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བྱ་བ་ལོ། །དེ་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐད་
ཅིག་མ་ལོ། །དེར་རྫོག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གནས་པ་དེར་རྡོ། །དེས་ན་སྐད་ཅིག་མ་ནི་འཛིག་
པ་ཡིན་པའི་སྲིད་གནས་པ་མ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བྱ་བ་ལོ། །འདིས་ཀྱང་སྐད་ཅིག་མ་ལ་སྐྱེ་
བ་དང་མི་རྟག་པ་ནི་དོན་གཅིག་པར་སྟོན་པ་མ་བཟུམ་པའི་སྲིད་དོན་གཅིག་ཏུ་བསྟན་
ཏོ། །སྐད་ཅིག་མ་ལ་རྒྱ་བའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་བ་ལས། དེ་བཞིན་ན་ནི་རྒྱ་
མི་འགྱུར། །གཞན་ཏུ་འགྱུར་ན་དེ་གཞན་ཉིད། །དེ་ལྟ་བུས་ན་དངོས་གཅིག་ལ། །རྒྱ་
ཞེས་བྱ་བ་མི་འཐད་དོ། །ཞེས་འགྱུར་བས་རྒྱ་བ་ནི་གཞན་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་སྐད་
ཅིག་མ་གཅིག་པོ་དེ་ཉིད་གཞན་ཏུ་འགྱུར་བར་མི་རིགས་པའི་སྲིད་དང་། འགྱུར་
ན་འང་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཏུ་མི་འཐད་པའི་སྲིད་རྡོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་དེའི་སྲིད་མཛོའི་དོན་ནི་རྒྱུན་གྱིས་དབང་དུ་མངོན་ནས་
གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་སྐད་ཅིག་ལ་ནི་མ་ཡིན་ལ། དེ་མཚན་ཉིད་ཏུ་འདོད་ན་འང་སྐད་
ཅིག་ལ་མ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་བས་འདུས་བྱས་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི་ཡང་དག་པར་ན་སྲར་
མེད་པ་སྐྱེ་བ་དང་། སྐྱེས་ནས་ཀྱང་འགག་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མངོ་ལས་འདུས་བྱས་

ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་མ་བྱུང་བ་ལས་འབྱུང་བ་དང། བྱུང་ནས་ཀྱང་ཡང་མི་འབྱུང་བ་འདི་
 བྱི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འདོད་དོ། །གས་
 ཉེ་དུས་གཅིག་ཏུ་ཚོས་གཅིག་མཚན་ཉིད་པའི་ཚང་ན་སྐྱེ་འདིག་གནས་ཀྱི་དུས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པར་ཐལ་ལ། མ་ཚང་ན་
 འདུས་བྱས་སུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱེ་བ་མ་འོངས་པ་ཚོས་མ་འོངས་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་ལ། ད་ལྟར་པའི་ཚོས་ལ་གནས་པ་
 སོགས་བྱ་བ་བྱེད་པས་དུས་ཐ་དད་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཡང། གཤམ་ཉེ་མ་འོངས་པའི་སྐྱེ་བས་འདུས་
 བྱས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ན་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་
 བ། དེ་ལྟར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ཉེ། རང་རང་གི་རྒྱ་དང་རྒྱུ་ཚོགས་ལ། དག་མེད་པར་ནི་
 སྐྱེ་བ་འབའ་ཞིག་གིས་ནི་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་མ་འོངས་པ་རྣམས་ད་ལྟར་བྱ། སྐྱེད་པར་བྱེད་
 བ་མིན་གྱི་འོན་ཀྱང་རྒྱ་རྒྱུན་དང་ཚོགས་པས་ཡིན་ལོ། །ཞེ་ན། འོན་རྒྱ་རྒྱུན་ཚོགས་ན་དེས་
 འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པས་དེ་དག་རྒྱ་ཡིན་གྱི་སྐྱེ་བ་དོན་གཞན་ཡོད་ཀྱང་རྒྱ་རྒྱུན་མ་ཚོགས་ན་མི་སྐྱེད་པས་དེ་རྒྱ་རྒྱུན་འདོད་
 བ་དོན་མེད་དོ་ཡོད་དེ་དབང་སོགས་བཞེན། ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བ་བེར་མོད་གྱི་སྐྱེ་བ་དོན་གཞན་
 བྱི་བཀག་བེན་ཏོ། །

དགུ་པ་མིང་གི་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་བཤད་པ་ནི།

མདོར་བསྟན་པར་མིང་གི་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་ཡང། ཞེས་བྱ་བའི་སོགས་
 པའི་སྐྱས་ནི་དག་དང་ཡི་གེ་གཟུང་བས་དེ་དག་ནི་མིང་དང་དག་དང་ཡི་གེའི་ཚོགས་
 གསུམ་མོ། །དེ་ལ་མིང་ནི་དོན་གྱི་རོ་མོ་རྫོད་པར་བྱེད་པ་སྟེ་གཟུགས་ཞེས་པ་ལྟ་
 བུའོ། །དག་ནི་ཚིག་སྟེ་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་སྟོན་པ་གྱེ་མ་འདུས་བྱས་རྣམས་མི་ཉག་
 ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །བསྟན་དུ་མེད་ལ་སོགས་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་
 ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་རྗེ་ཅམ་གྱིས་དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ར་སྟོན་པ་བསྟན་བཅོས་ལ་སོགས་པ།

སྟེ། ཚིག་གང་གིས་ལྷན་གྱིན་དཀར་ཤམ། འགྲོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་དང་། ཁ་
 དོག་དཀར་ཤམ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། བཙོས་སོ་འཚེད་དོ་འཚེད་པར་
 འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རོ་མོ་དང་ཡོན་ཏན་དང་བྱ་བ་དང་། ཏུས་ཀྱི་འབྲེལ་པའི་ཁྱད་
 པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའོ། །ཡི་གེ་ནི་མིང་དང་ཚིག་གི་གཞིར་གྱུར་པའམ་ཆ་ཤས་
 ཉེ་ཀ་ལ་སོགས་པའོ། །དེས་ཚིག་ནི་ཨུར་ཞེས་བྱ་བ་མི་འགྱུར་བ་སྟེ། བརྟེན་དབང་
 གིས་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཉེ་ཀ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡི་གེ་ནི་བརྟེན་མི་
 མ་ཐུན་པའི་སྐྱེ་བོ་ཏུ་མ་ལ་འགྱུར་བ་མེད་པ་བཞིན་ལོ། །བྱུང་ན་ཞེས་པ་ལྡེད་ལས།
 གསལ་བར་བྱེད་བ་སྟེ། མིང་དང་ཚིག་གི་གསལ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་
 དགོས་པ། ལྷན་ནས་དོན་རྫོང་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཡི་གེའོ། །དེའི་ཕྱིར་སྐྱ་བ་དག་
 གིས། །རྣམ་གྲངས་ཏུ་མ་མེད་པ་དང་། །མིང་ཚིག་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་། །དོན་
 རྣམས་རྫོང་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། །ཡི་གེ་ཞེས་ནི་བརྫོད་པ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་
 དོ། །མིང་དང་ཚིག་ནི་བརྟེན་དབང་གིས་གཞན་དང་གཞན་ཏུ་འགྱུར་ཉེ་ལྟོ་ཕྱིར་ལ་
 སོགས་པ་ལ་བྱམ་པ་དང་ལྷ་ཏེ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ལོ། །ཚོགས་ནི་འདུས་པ་སྟེ་སྟེང་
 བ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ལོ། །

དོན་སྟོན་པའང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བ་ནི་དག་མིང་ལ་འཇུག་ལ་མིང་གིས་དོན་རྫོང་
 པར་བྱེད་དོ་ཞེས་འདོད་དོ། །མདོ་སྟེ་བ་ན་རེ། ལུས་པ་ཞེས་སོགས། བརྟེན་མཚམས་བཅད་
 བ་ནི་གཉིས་ཀས་དོན་རྫོང་རྣམས་ལ། གོ་བར་ཏུང་བའི་ཕྱིར་དག་དང་མིང་གི་རིམ་པ་ལ་མི་
 ལྟོས་ཉེ། འབྲེལ་པ་ལས། དག་ཕྱོགས་ས་དང་འོད་ཟེར་དང་། །སྐྱགས་དང་མིག་དང་
 དོ་རྩེ་དང་། །མཚོ་རིས་རྩེ་དང་དོན་དགུ་ལ། །མཁས་པས་གོའི་སྐྱ་དེས་གཟུང་

བྱ། །ཞེས་གྲོ་སྟོན་དགྲ་བརྗོད་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །བདུན་མཚམས་མ་བཅད་ན་
 བེ་གཉིས་ཀའང་དོན་གྱི་རྫོང་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་བའི་སྲིར་དང། དག་མིང་ལ་འཇུག་
 བའང་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པའི་སྲིར་ཉེ།
 དག་ཅི་སྐྱའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་སྲིར་སྐྱ་ཅམ་ཐམས་ཅད་གྱིས་མིང་གསལ་བ་དང་
 སྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང། མིང་ལ་སོགས་པའང་སྐྱའི་རང་བཞིན་ལ་འདོད་
 བ་ཞི་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་རྟོག་གི་ལུལ་གྱི་སྐྱའི་སྐྱི་ལ་
 འདོད་བ་ཞི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་སྲིར་རྗེས་སུ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཤེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བ་
 བེ་སྐྱའི་རང་བཞིན་ཞི་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་རྣམ་རྟོག་གི་ལུལ་ཉིད་ཡིན་འོ། །དེ་ཡང་
 རྗེས་སུ་མེད་ན་དོན་རྫོང་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འདོད་དོ། །གསུ་
 ཡི་གེའང་ཡིག་འབྲུའི་ཡན་ལག་གི་མིན་ནམ་ཞེན། མིན་ཉེ་ཡི་གེ་ཞི་ཡིད་ཁོ་ན་ལ་གསལ་བའི་ཀ་སོགས་ཡིན་ལ་དེ་
 དག་གོ་བར་བྱ་བའི་སྲིར་ཡིག་འབྲུའི་གཟུགས་སུ་གྱུར་བའི་ཀ་སོགས་བྲས་པའི་ཡིན་ཅོ་སྐྱ་ཅམ་གྱིས་དོན་མི་གོ་བའི་
 སྲིར་མིང་ཆེག་ཡི་གེ་གསུམ་ཞི་སྐྱ་མིན་དེས་ན་དག་ཅི་མིང་གསལ་བའང་སྐྱེད་པའི་མིང་ལ་འཇུག་ལ། མིང་གི་དོན་
 བརྗོད་ཅིང་རྟོགས་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་ཤེ་བྲག་སྐྱ་བ་ཟེར་རོ། །མདོ་ལྗེ་བ་སྐྱ་ཅམ་དག་མིན་གྱི་སྐྱ་གང་ཞེག་སྐྱ་བ་པོས་དོན་
 ལ་བྲམ་པ་ཞེས་སོགས་བདུན་མཚམས་བཅད་པ་ཞི་དོན་གོ་བར་བྱེད་པས་དག་ཡིན་པས་རྟོགས་ལུལ་གྱི་མིང་སོགས་
 བཏགས་པས་ཅི་ཞེག་བྱ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

གསུམ་པ་ཚོས་གྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པའི་སྟོན་སྟོན་བསྐྱ་བའི།

མིང་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཁམས་གསུམ་ལས། འདོད་པའི་ཁམས་དང་
 གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་གཏོགས་ཀྱི་གཟུགས་མེད་པར་ཞི་མ་ཡིན་ཉེ། དེ་དག་ཞི་སྐྱ་
 རང་གི་མཚན་ཉིད་འདྲིན་པའི་ཤེས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་རྣམ་རྟོག་ལ་སྤང་བ་ཡིན་

ན་གཟུགས་མེད་ན་སྐྱོད་སྐྱང་བའི་རྣམ་ཤེས་མེད་པའི་སྲིར་དང་། མིང་ལ་སོགས་
པ་ནི་དོན་རྫོང་གྲེད་ཡིན་ལ། གཟུགས་མེད་ན་ནི་གང་ཟག་པན་ཚུན་ལུལ་མ་ཡིན་
པས་རྫོང་གྲེད་མ་ཡིན་པའི་ཡང་སྲིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཟུགས་མེད་ན་ནི་མིང་
མེད་ན་རྣམ་རྟོག་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་སྲིར་མིང་ཡོད་ཀྱང་ཆོག་མེད་པའི་
སྲིར་བརྗོད་བྱ་དང་རྫོང་གྲེད་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །སྟོན་པ་གཉིས་ལས། སེམས་
ཅན་དུ་སྟོན་པའང་ཡིན་ཏེ། བརྗོད་པ་སོལ། ཚོལ་བ་ལས་བྱུང་བ་དང་། རྒྱུད་དུ་གཏོགས་
པའི་སྲིར་པོའི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་སྲིར་རོ། །

སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱལ་བསྐྱེད་པས་བྱུང་བ་གསུམ་ལས། རྒྱུ་མ་བྱུན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི་རྒྱལ་
བྱུང་དང་རྣམ་སྲིན་ལས་བྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རུལ་ཐན་བསགས་པ་མ་ཡིན་པས་རྒྱལ་
པའི་རྒྱ་དག་གིས་རྒྱལ་པར་མི་འགྱུར་བའི་སྲིར་དང་། འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་དང་
འགག་པའི་སྲིར་དང་། བརྗོད་པ་སྟོན་པ་ཡིན་པ་ལ། རྣམ་སྲིན་ལས་བྱུང་བ་ནི་འདོད་པའི་རྗེས་
སྲི་མི་གྲེད་པའི་སྲིར་རོ། །དགོ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་སྲིར་བསྟན་པ་ནི་མིན་ཏེ།
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་དགོ་ཅ་ཆད་པ་རྣམས་ལའང་སྟན་པའི་སྲིར་རོ། །དེའི་
སྲིར་མ་བསྐྱིབས་སྲིར་མ་བསྟན་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མིང་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་
སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་དང་། རྒྱུ་མ་བྱུན་ལས་བྱུང་བ་དང་། མ་བསྐྱིབས་སྲིར་མ་བསྟན་
ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐལ་མཉམ་ཡང་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་སྐལ་མཉམ་འདི་ནི་རྣམ་པར་
སྲིན་པ་ལས་བྱུང་བའང་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་སྲིན་པའི་སྐལ་མཉམ་
དག་སྟོན་གྱི་ལས་ལས་བྱུང་བའི་སྲིར་རོ། །འདིའི་རྒྱུ་མ་བྱུན་ལས་བྱུང་བ་ནི་དགོ་བ་ལ་སོགས་པའི་
ཚོས་གྱི་སྐལ་མཉམ་མོ། །འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་གསུམ་པ་སྟེ། གཟུགས་མེད་ན་འང་

སྐལ་མཉམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྔ་མ་ལས་ཁྱད་པར་ཡིན་ནོ། །སོལ་བ་ནི་རྒྱ་
 མ་ཐུན་དང་རྣམ་སྐྱེན་ལས་བྱུང་བ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ལ། ཁྱད་པར་གཞན་དག་ནི་
 བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ཀྱང་རྒྱ་མ་ཐུན་
 དང་རྣམ་སྐྱེན་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཁམས་གསུམ་པ་དག་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་
 མི་སྟོན་གཉིས་ཀ་དང་། དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ག་ཡོད་དོ། །སྟོམས་འཇུག་
 གཉིས་དང་། མི་ལྡན་པ་དག་ནི་རྒྱ་མ་ཐུན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི་རྒྱས་པ་དང་རྣམ་སྐྱེན་
 ལས་བྱུང་བ་ནི་མེད་དེ། དེ་གསུམ་ག་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་སྐྱེན་གྱི་མ་
 རོབ་པ་ཡང་རྣམ་སྐྱེན་མེན་ན་གཞན་ལྟ་ཅི་སྟོས་འིང་། སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀ་དགེ་བ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་
 དང་། མི་ལྡན་པ་དག་ནི་དགེ་མི་དགེའི་ལས་གྱིས་འཕངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཞར་ལ་
 འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་ལྷག་མ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་དང་། སོག་
 གི་དབང་པོའི་ཁྱད་པར་དག་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ཞལ་ལ་རྒྱ་རྒྱུན་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་ལ།
 རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་དང་རྒྱུན་བཤད་པ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལའང་གསུམ་ལས།

།དང་པོ་རྒྱ་བཤད་པ།།

མདོར་བསྟན་པ་ནི་ཚོས་མདོན་པ་བ་རྣམས་གྱིས་རྒྱ་ནི་རྣམ་པ་བྱུག་དུ་འདོད་
 དོ་ཞེས་སྐྱར་རོ། །གང་ཞེན་བྱེད་པའི་རྒྱ་དང་། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་དང་། སྐལ་བ་
 མཉམ་པའི་རྒྱ་དང་། མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་རྒྱ་དང་། ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་དང་། རྣམ་
 པར་སྐྱེན་པའི་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བའོ། །རྒྱ་བྱུག་ཏུ་གྲངས་ངེས་ཏེ་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་གྱི་ཐུན་མོང་གི་རྒྱ་བྱེད་
 རྒྱ། སོ་སོའི་རྒྱ་ལ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་སྐྱེའི་རྒྱ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་དང་། རྒྱ་ཐམས་ཅད་ལྱི་ལྱི་མ་དང་།
 །དུས་མ་དང་།

བ་ལ་འདྲ་བར་སྐྱེད་པ་སྐྱལ་མཉམ་དང། ཉེན་མོངས་ཅན་ཁོན་འདྲ་བར་སྐྱེད་པ་ཀུན་འཕྱོད་དང། མི་འདྲ་བར་སྐྱེད་པོ་རྣམ་
སྐྱེན་གྱི་རྒྱ་དང་རྒྱལ་ཉུངས་ལོ། ། སོ་སའི་རང་བཞིན་བཤུག་པ་ལ་རྒྱལ་ལས་དང་པོ་བྱེད་རྒྱ་
ཅི་རང་ལ་རང་གི་བྱེད་པ་འགལ་བས། འབྲས་བུ་རང་ཉིད་ལས་གཞན་པ་འདུས་བྱས་མ་བུས། ཐམས་
ཅད་ནི་བྱེད་རྒྱའི་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། །ཅི་སྟེ་ན། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་མི་
བྱེད་པའི་རོ་མོར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གོགས་མི་བྱེད་པ་ཅོམ་གྱིས་རྒྱུར་རི་
ལྟར་འགྲུར་ཏེ། ལྷ་གྲུ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུར་འདུས་མ་བུས་དང། གཞུགས་མེད་པའི་
ལྷར་པོའི་རྒྱ་དཔལ་བའང་ཡིན་པར་འགྲུར་རོ་ཞེ་ན། འདིར་བྱེད་རྒྱ་ནི་ལྷས་བཅས་
དང་ལྷས་མེད་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་ལྷ་གྲུ་ལ་སོགས་པ་ལ་ས་པོན་ལ་སོགས་པ་ལྟ་
བུ་སྟེ་བྱེད་རྒྱ་མཚོན་ཉིད་པ་ཡིན་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི། འདུས་མ་བུས་ལ་སོགས་པ་དང་གཞུགས་མེད་པའི་ལྷར་པོ་ལ་
དཔལ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ནི་གོགས་མི་བྱེད་པ་ལ་རྒྱུར་བཏགས་པ་ཡིན་
ཏེ་གྲོང་བ་རྣམས་རྒྱལ་པོས་ཁལ་དཔག་ལ་སོགས་པས་སྐྱལ་བསྐྱལ་བར་མ་བུས་པ་
ལ་བདག་ཅག་བདེ་བར་བྱས་སོ་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་
ཐམས་ཅད་ལ་བརྒྱུད་ནས་ཅི་རིགས་པར་འདུས་མ་བུས་དང་དཔལ་བ་ལ་སོགས་
པས་ཀྱང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དམིགས་པའི་རྩིས་བསྐྱེད་པར་ལྷས་ལ། དེ་ལས་
དགོ་མི་དགོ་དང། དེ་ལས་ཀྱང་རིམ་གྱིས་སྒོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དང་གཞུགས་མེད་ཀྱི་
ལྷར་པོ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་མི་བྱེད་
པ་རྒྱ་ཡིན་ན་སྣང་བ་དང་ཚ་རེག་ལ་སོགས་པ་སྟན་པ་དང་གྲང་རེག་ལ་སོགས་པའི་
བྱེད་རྒྱུར་མི་འགྲུར་ཏེ། དེ་དག་ནི་ཚོས་དེ་དག་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་
ན་འདྲ་རང་ལས་གཞན་པ་ཐམས་ཅད་བྱེད་རྒྱུར་མི་འགྲུར་རོ་ཞེ་ན། ལྷར་བ་ལ་སོགས་

བ་དེ་དག་ལྷན་པ་ལ་སོགས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལ་ནི་
 གོགས་བྱ་བར་མི་རུས་ཏེ་མ་ཚང་མེད་རྒྱ་དེ་ལ་ནི། །འབྲས་བུ་གང་གིས་བརྒྱུག་པར་བྱེད། །ཅེས་འཇུང་།
 བའི་ཕྱིར་དང་། བྱེད་རྒྱ་ནི་སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་མི་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་གྲང་དེ་
 དག་གི་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་ཏེ་གོགས་བྱེད་རུས་ཀྱང་གོགས་མ་བྱས་པས་རྒྱ་ཡིན་ཏེ་རྗེ་པོས་བདེ་བར་བྱས་སོ་ཞེས་པ་
 དང་འབྲས་བུ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་བྱུ་བའི་མཐའ་ཡིན་ལོ། །ཡང་ན་
 ལྷང་བ་ལ་སོགས་པ་ལྷན་པ་ལ་སོགས་པ་རུས་རྒྱུད་དུ་བསྐྱེད་པ་ལ་གོགས་སུ་འདོད་
 བ་དེ་ནི་བྱེད་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷན་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་དང་འཇིག་པ་
 ནི་སྤང་བས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་གོགས་ཀྱང་མི་
 འཐུང་བའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པར་ན་གོགས་བྱེད་པ་ནི་རྒྱ་མ་ཚང་བས་འབྲས་བུ་མི་སྐྱེ་
 བའམ། རུས་རྒྱུད་དུ་སྐྱེས་པའི་རྒྱ་ལ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་སྣན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ནི་གང་ཞིག་པན་ཚུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཅན་
 ཡིན་ལོ། །དེ་ཡང་དཔེར་བརྗོད་པ་ཚོགས་པ་གཅིག་པའི་ནི་ས་ལ་སོགས་པའི་འབྱུང་བ་ཚེན་
 སོ་བཞི་པན་ཚུན་སྣན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་བཞིན་དང་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་
 རྣམས་དང་སེམས་ཀྱང་པན་ཚུན་སྣན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་བཞིན་དང་། འདུས་
 བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ཀྱང་མཚན་གཞིའི་རྒྱ་ཡིན་ལ། མཚན་གཞིའང་མཚན་
 ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་བཞིན་ལོ། །བཞིན་ཞེས་པ་ནི་འདིར་དངོས་སུ་མ་བརྗོད་པ་སེམས་
 ཀྱི་རྗེས་འཇུག་པན་ཚུན་དང་། མཚན་ཉིད་རྣམས་ཀྱང་པན་ཚུན་འབྲས་བུ་ཡིན་ལོ་
 ཞེས་མཚོན་བའོ། །ཞེས་སློབ་དཔོན་གང་སྐུལ་འཆད་དོ། །གལ་ཏེ་པན་ཚུན་དུ་རྒྱུར་
 བྱུང་བ་ཡིན་ན་བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་རྣམས་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་

མ་ཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་འབྲུང་བའི་རྒྱུར་མི་འབྲུང་ཉེ། མ་ཐུན་
པའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ཚོས་ལ་མན་མི་འདོགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་
འོན་ཀྱང་འདི་ནི་སལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་ཁྲབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁ་
བསྐྱང་བ་དང་བཅས་པའོ། །

དེ་ལ་སྤྱིར་འདུས་བྱས་སུ་མཚན་པའི་མཚན་གཞི་བྱས་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་གི་རང་གི་མཚན་ཉིད་བཞི་དེ་དག་
གི་རྗེས་མ་ཐུན་གྱི་མཚན་ཉིད་བཞི་དང་བརྒྱུད་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་འབྲུང་རྒྱ་བྱེད་ཅིང་སྐྱེད་ཀྱང་མ་ཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་བཞི་ནི་
མཚན་གཞི་དང་རང་རང་གི་ཕྱོགས་གསུམ་གསུམ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྲུང་ཡང་དེ་དག་སྐྱེད་པའི་ལྷན་ཅིག་འབྲུང་རྒྱ་
མིན་ཉེ་རྒྱལ་པོའི་ཉིད་གཡོག་གིས་རྒྱལ་པོ་ལ་དངོས་སུ་བྱ་བ་བྱེད་མི་བྱས་པ་བཞིན་དང་། ཕྱོགས་གསུམ་ལ་འབྲུང་
བའི་བྱ་བ་མི་འཇུག་པས་སོ། །སེམས་དང་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་རྣམས་གཅིག་གཅིག་གི་འབྲུང་རྒྱ་ཡིན་ཡང་མ་ཐུན་
པའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ཅན་རང་རང་གི་མཚན་གཞི་རྣམས་ཅན་གྱི་ལྷན་ཅིག་གི་འབྲུང་རྒྱ་མིན་ཉེ་གཡོག་བཞིན་
ནོ། །གཟུགས་སྐྱེ་དེ་རོ་རོ་རྣམས་དང་སོ་ཐར་གྱི་སློང་བདུན་དང་འབྲུང་བཞི་ལྷན་ཅིག་འབྲུང་ཞིང་འབྲུང་བ་དེ་དག་གི་
ཡིན་ཡང་དེ་དག་འབྲུང་བའི་མིན་ནོ་ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་འདུས་བྱས་བྱས་པ་དང་དེའི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་རང་རང་མ་
གཏོགས་པ་ཚོས་བརྒྱུད་བརྒྱུད་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་འབྲུང་རྒྱ་བྱེད་ཅིང་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བས་ཅ་སྐྱེ་ཁོན་སྐྱེད་ཅིང་ལྷན་ཅིག་འབྲུང་
རྒྱ་བྱེད་པ་ནས་འཇིག་པའི་འཇིག་པས་ཅ་འཇིག་ཁོན་སྐྱེད་པའི་བར་དུའོ། །སེམས་བྱུང་དང་སྣོན་པ་གཉིས་དང་
སེམས་དང་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ནི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་ཡིན་ཉེ་རྣམ་པ་བརྟུས་
སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྣམ་པ་བརྟུན་ནི་སྤྱིར་དུས་ཅམ་གཅིག་སྟེ། སེམས་བྱུབ་པའི་དུས་སུ་དེ་དག་ཀྱང་བྱུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱད་
པར་དུ་སྐྱེ་དུས་གཅིག་པ་དང་། གནས་དུས་གཅིག་པ་དང་། འགག་པ་དུས་གཅིག་པ་སྟེ། དུས་གཅིག་པ་བཞི་དང་།
བདག་འབྲས་ནི་ཚོས་རྣམས་ཅན་གྱི་བྱུན་མོང་བ་ཡིན་པས་དེ་པོར་ལ། སྐྱེས་བྱེད་འབྲས་དང་བྲལ་འབྲས་གཅིག་པ་

འབྲས་བུ་ཙམ་གཅིག་པ་དང། སེམས་ཀྱི་རྣམ་སྐྱེན་འབྲས་ཡིན་ན་དེ་དག་གི་འདྲ་ཡིན་པས་རྣམ་སྐྱེན་འབྲས་གཅིག་པ་
 དང། དེའི་རྒྱ་མཐུན་འབྲས་ཡིན་ན་དེ་དག་གི་འདྲ་ཡིན་པ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་གཅིག་པ་སྟེ་འབྲས་བུ་གཅིག་པ་
 གསུམ་དང། སེམས་དེ་དག་ན་རྗེས་འཇུག་དགེ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་སྟེ་བཅུས་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་
 བོ། །འདིའི་མཚན་ཉིད་ལ་ཁ་ཅིག་དུས་མཉམ་པའི་རྒྱ་འབྲས་མཚོངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་ལས་
 གཞན་པ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མཚོངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་སྟོན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མ་
 ཡིན་པར་འབྱུང་བ་དང། རྣམ་པ་དང་དེ་འཛིན་མིག་གེས་དང་མར་མེ་དང་འོད་དང་
 རྒྱ་བུ་དང་གྲིབ་མ་དང་ས་གཞི་ལ་རྒྱ་བརྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་འདྲ་ཅིག་འབྱུང་བའི་
 རྒྱ་ར་ཐལ་བའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིའི་མཚན་ཉིད་ནི་སྣ་མཉིད་ཡིན་ནོ། །མ་ཁྲུབ་པ་
 བརྗོད་པ་ནི་གྲུབ་མཐའི་ཉེས་པ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ཚོས་དེ་དག་གང་ཞེ་ན། སེམས་ལས་
 བྱུང་བ་རྣམས་དང་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་གཉིས་དང་སེམས་དང་སེམས་ཀྱི་
 རྗེས་འཇུག །སེམས་བྱུང་རྣམས་དང་སྡོམ་པ་གཉིས་པོ་དེ་དག་གི་སྟེ་བ་ལ་སོགས་པའི་
 མཚན་ཉིད་རྣམས་ནི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། སེམས་
 དང། ལྷིང་དུས་གཅིག་པའི་སྤྱིར་དང། བདག་འབྲས་དང་སྟེ་ས་བུ་བྱེད་པ་དང་བལ་བའི། འབྲས་བུ་
 གཅིག་པ་དང་སོགས་པ་རྣམ་སྐྱེན་དང་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་གཅིག །པའི་སྤྱིར་དང། དགེ་བ་ལ་
 སོགས་པ་གཅིག་པས་སོ། །ཞེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལ་དུས་གཅིག་
 པ་ནི་སྤྱིར་དུས་ཙམ། གཅིག་པ་དང། རྒྱད་པར་དུ་སྟེ་བ་གཅིག་པ་དང། གནས་པ་
 གཅིག་པ་དང་འགག་པ་གཅིག་པ་རྣམས་བཤུས་སོ། །འབྲས་བུ་གཅིག་པ་ནི་བདག་
 པོའི་འབྲས་བུ་དང་སྟེ་ས་བུ་བྱེད་པ་དང་བལ་བའི་འབྲས་བུ་རྣམས་གཅིག་
 པའོ། །སོགས་པའི་སྣམ་རྒྱ་མཐུན་དང་རྣམ་སྐྱེན་གྱི་འབྲས་བུ་གཉིས་གཟུང་སྟེ། དེ་

འབྲས་བུ་གཅིག་པའི་རོ་རོ་གཅིག་པ་སྟེ་གང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་སྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་
པ་དེ་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་གི་འདེད་ཡིན་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལོ། །དུས་དང་
དགོ་བ་ལ་སོགས། བར་གཅིག་པའི་སེམས་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། དགོ་བ་ལ་སོགས་པ། ཡིན་
ན་རྗེས་འཇུག་རྣམས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། དགོ་བ་ལ་སོགས་པ། ཡིན་པས། འདི་
དག་ནི་འབྲས་བུ་གཅིག་པར་བཛོད་པ་ཡིན་ནོ། །སོགས་པའི་སྐྱུས་ནི་མི་དགོ་བ་དང་
ལུང་མ་བསྟན་གཟུང་དོ། །

དེས་ན་འབྲེལ་བ་ལས། རྒྱ་བརྒྱས་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སྲི་འཇུག་པ་ཞེས་བྱའོ་
ཞེས་གསུངས་པ་འདེད་ཅི་རིགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་ཡང་དག་པར་ན་བརྒྱད་ཡིན་ཏེ།
དགོ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་སེམས་གཅིག་ལ་འདུ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དོ། །བརྒྱད་
ཀྱང་མང་བའི་མཐའ་གཟུང་བ་ཡིན་གྱི་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་དང་ཟག་མེད་ལ་
རྣམ་སྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་མི་སྲིད་ཅིང་། མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་ལ་ནི་དུས་གཅིག་པ་ཅེས་
མ་གཏོགས་པ་སྐྱེ་བ་དང་། གནས་པ་དང་། འགག་པ་གཅིག་པའདེད་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་
དོ། །དེ་ཡང་ལུང་མ་བསྟན་མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་ལ་དགོ་མི་དགོ་གཉིས་སྐྱེ་གནས་འདིག་གསུམ་རྣམ་སྲིན་གྱི་འབྲས་
བུ་དོར་བའི་ལྷག་མ་བཞི། རྣམ་སྲིན་གྱི་རྒྱ་མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་ལ་ལྟར་གྱི་བཞིའི་སྟེང་དུ་རྣམ་སྲིན་འབྲས་བུ་བསྟན་
པས་ལ། ཟག་མེད་སྐྱེ་འཇུག་ལ་མི་དགོ་བ་ལུང་མ་བསྟན་རྣམ་སྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་དང་གསུམ་དོར་བས་བདུན་ལུང་མ་
བསྟན་སྐྱེ་འཇུག་ལའདེད་དགོ་མི་དགོ་གཉིས་རྣམ་སྲིན་འབྲས་དང་གསུམ་དོར་བ་བདུན། རྣམ་སྲིན་སྐྱེ་འཇུག་ལ་དགོ་མི་
དགོ་གཉིས་དོར་བའི་ལྷག་མ་བརྒྱད་འཇུག་པ་སོགས་ཤེས་པར་བྱམོ། །དེ་ལ་སེམས་འཁོར་ཉུང་བ་
བསམ་པ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་ནི་འཁོར་ལྱུན་འཁོར་བཅུ་
ལས་མི་འཇུག་པས་ཁོས་པར་ལ། ལྟ་བུ་ཅ་བརྒྱད་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་འཇུག་པའི་རྒྱ་བྱེད་དེ།

སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་པ་བཅུ་དང། དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་བཞི་བཅུ་དང། སེམས་རང་
 ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཞི་དང། རང་གི་མ་སྐྱེན་པའི་མཚན་ཉིད་བཞི་ལོ། །སེམས་རང་ཉིད་ལ་
 ཚུར་ལ་རང་གི་བཞི་འཁོར་བཞི་བཅུ་དང། བྱི་ལྷ་བཅུ་ཚ་བཞི་ས་བྱེད་དེ། རང་གི་མ་སྐྱེན་པའི་
 མཚན་ཉིད་བཞི་པོ་དང་འཁོར་གྱི་མ་སྐྱེན་པའི་མཚན་ཉིད་བཞི་པོ། རྣམས་མ་གཏོགས་པ་སྟེ། དེ་
 དག་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་བ་ཚོས་ཁོ་ན། ལ་སོགས་པ་ལ་པན་འདོགས་པ་ལྟར་བྱེད་
 ཀྱི་གཞན་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་རྒྱལ་པོའི་ཉིང་གཡོག་གིས་རྒྱལ་པོ་ལ་དངོས་སུ་བྱ་བ་བྱེད་མི་རུས་པ།
 བཞིན་ནོ་ཞེས་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་རྣམས་འདོད་དོ། །ཉི་ལོག་པ་རྣམས་ནི་སེམས་
 ལ་བཅུ་བཞི་ས་བྱེད་དེ། སེམས་ལས་བྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ཀྱང་རང་གི་མཚན་
 གཞི་ལ་བྱེད་ཀྱི་སྟོབས་རྒྱུང་བས་སེམས་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རིང་བའི་ཕྱིར་པོ། རྒྱལ་པོའི་
 ཉིང་གཡོག་བཞིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །

ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ན་དེ། དེ་ལྟ་ན་བསྐྱེན་བཅོས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས་སྐྱུག་བསྐྱུག་
 ཀྱི་བདེན་པ་ལ་འདིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྒྱ་ཅན་ཡིན་ལ་འདིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྒྱ་
 མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང། དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་
 ཚོས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དང་ག་བ་དང། གནས་པ་དང། མི་རྟག་པ་དག་མ་གཏོགས་པ་
 དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་སྐྱུག་བསྐྱུག་གི་བདེན་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གང་ཡིན་
 པའོ། །འདིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྒྱ་ཅན་ཡང་ཡིན་ལ་འདིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྒྱ་
 ཡང་ཡིན་པ་ནི་མ་གཏོགས་པ་གང་ཡིན་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་
 འགྱུར་ཏེ། སེམས་ལས་བྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ཀྱང་སྐྱུང་དང་པོར་འགྱུར་གྱི་སྐྱ་གསུམ་པར་མི་
 འགྱུར་ཏེ། སེམས་ཀྱི་ལྟན་ཅིག་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ན་འདིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང།

མཚོན་པ་པར་ལྷན་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
རྣམས་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྒྱ་ཅན་ཡིན་པ་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་ཐུར་འབྱུང་ཉེ།
མཚན་ཉིད་རྣམས་དེའི་སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགྲོ་དང་མཚོན་པ་ལྷན་གྱི་རྒྱ་ནི་མ་ཡིན་
ལ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སྲིར་རོ། །

དེས་ན་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས་དེ་དག་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཐུར་བཤད་པའི་སྲིར་
དང་། ཇི་ལྟར་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་མཚོན་པ་པར་ལྷན་པའི་སེམས་དང་སེམས་
ལས་བྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡིན་པ་
ལྟར་རྒྱ་མཚན་མཚོན་པའི་སྲིར་སེམས་དང་མཚོན་པ་པར་ལྷན་པའི་མཚན་ཉིད་
རྣམས་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ཉི་འོག་པ་རྣམས་
ནི་དེ་སྐད་ཏུ་ནི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས་མི་འདོན་གྱི་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་སྐྱེ་བ་དང་
ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་འདོན་པའི་སྲིར་འགལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་ཆེ་བ་
རྣམས་ནི་དངོས་སྐྱེ་མི་འདོན་ཀྱང་དོན་གྱིས་ཐོབ་པས་གདོན་པར་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

འདིར་དེ་ཙམ་གྱིས་ཚོག་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་བཤད་པ་མངོན་པ་རྣམས་གྱིས་
རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་གཞུང་གི་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྒྱ་དང་རྒྱ་ཅན་གྱི། ཐུའི་བཤད་པ་འིན་ཏུ་
སྐྱོས་པ་དང་བཅས་པར་འཆད་པའི་སྲིར་ཁོ་བོས་ཀྱང་། བྱི་སྟེ། དེ་ལ་འདིར་རྒྱ་རྒྱལ་
ལས་བྱེད་རྒྱ་རྣམས་མེད་ནི་མི་བཙུན་གྱི། བཏགས་པ་བ་ཡིན་པའི་སྲིར་རོ། །རྣམ་བཅས་
ཀྱང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་པས་རྒྱ་ལྟུང་ཁོའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་སྲིར་ལོགས་
སུ་མི་བགྱང་རོ། །རྣམ་སྟོན་གྱི་རྒྱ་འབྲས་དང་བལ་འབྲས་ཀྱང་མི་གཟུང་སྟེ། འཛིག་
ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་བསྐྱེབས་ལ་ལྟུང་མ་བཟུན་ཡིན་པས། རྣམ་སྟོན་གྱི་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀར་མི་

འཐད་པའི་ཕྱིར་དང། འདིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་ལ་ལ་ལ་ལིན་ཞིང་ལམ་མིན་པས། ལམ་
པའི་རྒྱུར་ཡང་མི་རྩུང་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་འབྲས་ཀྱང་མི་བཅི་སྟེ། འདུས་བྲས་
ཐམས་ཅད་བདག་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན་འབྲས་བུ་བཞིའི་ཁོངས་སུ་འདུ་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྒྱ་ཉི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་སྐྱལ་མཉམ་དང་མཚུངས་ལྡན་
དང་ཀུན་འགོ་བཞི་དང། འབྲས་བུ་ཉི་རྒྱུ་མ་ལུན་དང་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་གཉིས་ལ་
རྒྱ་དང་རྒྱ་ཅན་གྱི་སྲུ་བཅི་བར་བྱའོ། །

དེ་ཡང་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས་བདེན་བཞི་ལ་བརྒྱམས་ནས་གསུངས་ཀྱང་འདིར་བདེན་བཞི་དང་ནམ་མཁའ་
བརྟགས་མིན་དང་བཅས་པ་ལ་བཅི་སྟེ། དེ་ཡང་སྲུ་བཞི་པ་སྟོན་ལ་བཤད་ན་གོ་བདེ་བས་བདེན་
པ་བཞི་ལས་འདིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀ་མ་ལིན་པ་ནི་འགོག་ལས་
གྱི་བདེན་པ་དང། ཉམ་མཁའ་དང་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་དང། སྲུག་བསྐྱལ་གྱི་
བདེན་པའི་སྟོན་སྲུང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ལིན་པ་དགོ་བ་ཟག་བཅས་དང་མ་བསྐྱེདས་སུང་མ་བསྐྱབ།
རྣམས་ཏེ། དེ་དག་དང་འདིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་ལ་
གཉིས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་ཡིན་ལ་འབྲས་བུ་མ་ལིན་
པའི་སྲུ་གཉིས་པ་ནི་མི་སྲིད་དེ། འདིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་རྣམས་པ་བཞི་ཡིན་པ་དེ་
ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཁོངས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འདིག་ཚོགས་
ལ་ལྟ་བུ་ལ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུའི་འབྲས་བུ་
ཡིན་ལ་རྒྱུ་མ་ལིན་པ་ནི་སྤང་བྱ་རིས་ལྡེ་ལས། སྲུག་བསྐྱལ་མཐོང་སྲུང་གི་སྲུ་སྲུ་བརྒྱལས་
འདིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་རང་ཉིད་དང་གཞན་རྣམས་པ་དགུ་ལས་མ་རིག་པ་མ་གཏོགས་
པ་བརྒྱད་པོ་མ་མོངས་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་ཉོན་

མོངས་ཅན་ཡིན་པས་འདི་གཞོགས་ལ་ལྟ་བུ་འདས་ད་ལྟར་གྱི་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་ལས་
སྐྱེས་པའི་སྤྱིར་དང་འདི་གཞོགས་ལ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མ་མོངས་པ་ནི་ཀུན་འགྲོ་
སྐྱེས་མཉམ་དུས་གཉིས་ལ། །ཞེས་པས། ལྟལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་།
མ་རིག་པ་མ་གཏོགས་པ་ཅུ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་མན་ཚུན་མཚུངས་པར་མི་ལྟན་པའི་
སྤྱིར་དང་། ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

འདི་གཞོགས་ལ་ལྟ་བུ་རང་ཉིད་མ་མོངས་པའང་རང་ཉིད་འདས་ད་ལྟར་གྱི་
སྐྱེས་མཉམ་ཀུན་འགྲོ་ལས་སྐྱེ་ལ། མ་མོངས་པ་རྒྱ་དེ་གཉིས་མ་ཡིན་ཞིང་རང་ཉིད་
དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྟན་པའི་སྤྱིར། ལྟ་བུ་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་
ལ་རྒྱ་མ་ཡིན་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་ཀུན་འགྲོ་མ་མོངས་པ་
མཚུངས་ལྟན་མཚན་ཉིད་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱང་སྤང་བུ་རིས་ཐ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་མི་འབྱུང་བ་
མོགས། རྒྱ་མཚན་དེ་དག་མཚུངས་པའི་སྤྱིར་འདི་གཞོགས་ལ་ལྟ་བུའི་འབྲས་བུ་ཡིན་
ལ་རྒྱ་མ་ཡིན་པའོ། །དེ་རྣམས་ཀུན་འགྲོ་ཡིན་པས་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱར་མི་རུང་ལ་རིས་ཐ་དང་པས་སྐྱེས་པ་མི་
མཉམ་ལ་མཚུངས་པར་མི་ལྟན་པས་ལྟན་ཅིག་ཀྱང་མི་འབྱུང་བས། ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་ཀུན་འགྲོ་མ་
ཡིན་པ་མཚུངས་ལྟན་དང་བཅས་པ་དུས་གསུམ་པ་རྣམས་དང་། འགོག་ལམ་མཐོང་
སྤང་དང་སྐྱོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་འདི་གཞོགས་ལ་ལྟ་བུ་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་
ལས་སྐྱེས་ལ། ལྟལ་ཀུན་ལས་གཞན་ལ་ཀུན་འགྲོའི་ཉོན་མོངས་མི་འདོད་པས། དེ་དག་ནི་ཀུན་འགྲོའི་
རྒྱ་མ་ཡིན་ཞིང་རང་རིས་པ་པོ་སྤང་སྐྱེས་རྣམས། །ཞེས་པས་རིས་ཐ་དང་། ལྟལ་བ་མི་མཉམ་ལ་
རིས་ཐ་དང་ལ་མཚུངས་པར་མི་ལྟན་པ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའང་མ་ཡིན་པས་རྒྱ་བཞི་
མི་མིན། པའི་སྤྱིར་འདི་གཞོགས་ལ་ལྟ་བུ་ནི་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ལོ། །

དེ་བཞིན་དུ་འདིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 གྱི་ཚོབ་པ་དུས་གསུམ་པ། རྣམས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པས་འདིག་ལྟའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ་རྒྱ་མིན་པའི་སྣ་
 ལྟེ་འདིའི་བྱེད་པ་ཐོབ་པ་ལྷི་མ་འཇུག་གི་ཚོས་ལ་མི་འཇུག་ཅིང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་ཡང་ལུས་པ་མི་འཇུག་པས་རྒྱ་མ་ཡིན་
 པའི་བྱིར་དུས་གསུམ་པ། དང་། འདིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་དང་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་
 མཚན་ཉིད་རྣམས་མ་གཏོགས་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་གཞན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་
 ཀྱང་འདིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་འདས་ད་ལྟར་གྱི་སྐལ་མཉམ་ཀུན་འགྲོ་ཅི་རིགས་པའི་
 འབྲས་བུ་ཡིན་ལ་རྒྱ་མ་ཡིན་པའོ། །

རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་ཚན་པ་བཞི་ལས། སྤྱད་བལྟས་མཐོང་སྤང་སྤྱུས་
 བཅུ་པོ་འདས་ད་ལྟར་བ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་རྣམས་ནི་འདིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་སྣ་མའི་
 སྐལ་མཉམ་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་བྱིར་དང་། འདིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་འདས་དེ་དག་སྣ་མའི་སྐལ་མཉམ་ཀུན་འགྲོའི་
 རྒྱ་ཅི་རིགས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐལ་མཉམ་དང་། ལྟ་བུ་བཞི་དང་མ་རིག་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ཀུན་
 འགྲོའི་རྒྱ་ལས་ཀྱང་བྱུང་བའི་བྱིར་པོ། ཡིན་ཏེ། འདིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་ནི་བཅུ་པོ་དེ་དག་གི་
 སྐལ་མཉམ་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། བཅུ་པོ་འདྲ་འདིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུའི་
 སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་གི་ལྟ་བུ་རྣམས་དང་ཐེ་ཚོམ་དང་མ་རིག་པ་ནི་
 ལྟ་བུ་དང་པོ་དེའི་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་འདྲ་ཡིན་པའི་བྱིར་པོ། །

ཅ་ཉོན་ལས་མ་རིག་པ་དང་དེ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་འདིག་
 ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུས་གསུམ་པ་རྣམས་ཀྱང་འདིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་
 པའི་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། མཚུངས་ལྡན་དེ་དག་འདིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་
 བཞི་ཀ་ལས་འབྱུང་བའི་བྱིར་དང་། འདིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་འདྲ་མཚུངས་ལྡན་འདས་

ད་ལྟར་གྱི་རྒྱ་བཞི་དང་། མ་འོངས་པའི་ལྷན་ཅིག་འབྲུང་བ་དང་མཚུངས་ལྷན་ལས་
འབྲུང་བའི་སྲིད་འོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་འབྲུང་མཚོང་སྤང་ཀུན་འགྲོའི་སྲོགས་འདས་ད་
ལྟར་བའང་འདིག་ཚོགས་ལ་ལྷ་བའི་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་ལས་འབྲུང་བའི་སྲིད་དང་།
འདིག་ཚོགས་ལ་ལྷ་བའང་དེ་དག་གི་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་ལས་འབྲུང་བའི་སྲིད་གཉིས་ཀ་
ཡིན་པའི་ལྷ་ཡིན་ལོ། །

འདིག་ལྷའི་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་སྲུག་བཟུལ་མཚོང་སྤང་བཅུ་པོ་འདས་ད་ལྟར་ལ་འཆད་ཡུང་དེའི་
མ་དེག་བ་ནི་དུས་གསུམ་པ་ལའང་དེ་ཅིར་རུང་ངོ། །མ་དེག་བ་མ་གཏོགས་པ་དགུ་པོ་ནི་ལྷ་སྲི་ལ་ལྷོས་ནས་སྐལ་
མཉམ་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ནི་རྒྱ་མ་བྱུན་གྱི་འབྲས་བུར་འེས་ཤིང་། མ་དེག་བ་དང་འདིག་ལྷ་གཉིས་དང་
མཚུངས་ལྷན་གྱི་ཉོན་མོངས་གཞན་ནི་འདིག་ལྷ་དང་ཅི་དེགས་སུ་རྒྱ་བཞི་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་ཀར་འབྲུང་ངོ། །ཁོ་
ཉིད་མ་འོངས་པའི་མཚུངས་ལྷན་ཡང་དེ་བཞིན་ཉེ། རྒྱ་བཞི་ཆར་དུ་འབྲུང་ལ་དུས་མཉམ་བ་གཉིས་གྱི་འབྲས་བུའོ། །ཁོ་
ཉིད་དུས་གསུམ་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། དེའི་མཚུངས་ལྷན་གྱི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ནི་མཚུངས་ལྷན་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་
གསུམ་གྱིས་རྒྱ་དང་རྒྱ་ཅན་ཡིན་གྱི། མཚན་ཉིད་དེ་དག་མི་ལྷན་པ་ཡིན་པས་མཚུངས་ལྷན་གྱི་རྒྱ་འབྲས་མིན་ལོ། །ལྷ་
བཞི་ལ་ནི་དགེ་བ་ཐག་བཅས་དང་། མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་དང་འདུས་མ་བུས་དང་ལམ་བདེན་ནོ། །འདིག་
ཚོགས་ལ་ལྷ་བའི་མཚན་ཉིད་བཞི་དང་། དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་སེམས་
སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ཀྱང་འདིག་ཚོགས་ལ་ལྷ་བའི་སྐལ་མཉམ་
དང་ཀུན་འགྲོ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྲུང་བའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་ལ། འདིག་ཚོགས་ལ་ལྷ་བའང་
མཚན་ཉིད་དེ་དག་གི་ལྷན་ཅིག་འབྲུང་བའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བའི་སྲིད་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལོ་
ཞེས་ཁ་ཆེ་བ་དག་འདོད་ལ། ཉི་འོག་བ་ནི་འདིག་ཚོགས་ལ་ལྷ་བའི་མཚན་ཉིད་
རྣམས་དེའི་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་ཡིན་གྱི་དེ་དང་མཚུངས་ལྷན་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་

རྣམས་ནི་འདིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པས་དེ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ་རྒྱ་མ་
ཡིན་པའི་ལྷ་ཡིན་ལོ་ཞེས་འདོད་དོ། །

འདི་དག་ཀྱང་གྲེ་བྲག་ཏུ་སྦྲེ་བའི་གྲུབ་མཐས་བརྟགས་པ་ཡིན་པས་ཡང་དག་
པ་མ་ཡིན་ལོ། །འདིར་གྲེ་བྲག་ཏུ་སྦྲེ་བས་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལྷན་
ཅིག་པ་ཞོ་ནར་ངེས་ལ། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ལ་ནི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མ་མ་ཐུབ་
སྟེ། མ་ཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ཚོས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་དང་།
མ་ཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་ནང་རྣམས་ཀྱང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་
བུའོ། །དེ་ཡང་བུམ་པ་འདུས་བྲས་སུ་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་བཞི་དང་བུམ་པ་གཅིག་གཅིག་གི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་
ཡིན་གྱི་མཚན་གཞི་ཀྱན་དང་མཚན་ཉིད་ཀྱན་གྱི་མིན་ལོ། །སྦྱིར་འདུས་བྲས་དང་ཐུང་བར་དུ་སེམས་ཀྱི་མ་ཐུན་པའི་
མཚན་ཉིད་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་ཡང་འདུས་བྲས་དང་སེམས་ནི་རང་རང་གི་མ་ཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་གི་འབྱུང་
རྒྱ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་དེ་རང་གི་འཁོར་ཀྱན་སྦྱོང་བ་བཞིན་ལོ། །མ་ཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་དག་ནི་འདུས་བྲས་
དང་སེམས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་སྦྱེས་ན་འབྱུང་རྒྱ་མིན་ཏེ་དཔེ་རྒྱལ་པོ་དང་འབྲེལ་བ་ཉིད་གཡོག་གིས་དངོས་སུ་བྱ་བ་བྱེད་མི་
བུས་པ་བཞིན་ལོ། །ཡང་འབྱུང་བུང་གྱི་གཟུགས་སྐྱེ་བྱེད་ལོ་ལོ་སོགས་རྗེས་བརྒྱད་འདུས་པ་ལྟ་བུའི་གཟུགས་སོགས་
ལྷ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་ཡང་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡིད་བས་དེ་དག་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་མིན་ལོ། །བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྤང་
བུ་ནི་ནང་མན་ཚུན་གཅིག་གཅིག་གི་འབྱུང་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་སྦྱེན་གཞན་རྣམས་ཀྱང་ངེས་པར་སྦྱེ་བ་གཅིག་མི་སྦྱེན་
གཞན་རྣམས་ཀྱང་མི་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར་ལོ། །སོ་ཐར་ལ་ནི་ངེས་པ་མེད་དེ་སྦྱ་གཅིག་སྦྱོང་སོགས་ཡོད་པས་སོ། །དུས་མཉམས་
པའི་ཐོབ་བུའི་ཚོས་དང་དེའི་ཐོབ་བ་དུས་གཅིག་འབྱུང་ཡང་འབྱུང་རྒྱ་མིན་ཏེ་ཐོབ་བ་དེ་ནི་ཤིང་འབྱུང་དང་འབྲེལ་བས་ཚོས་
དང་རྒྱན་ཐ་དད་པས་འབྲས་བུ་མི་གཅིག་པས་སོ། །

ཐོབ་བ་དང་ཐོབ་བུའི་ཚོས་རྣམས་དང་། འདོད་པ་ན་གཟུགས་དང་བྱི་ལ་

སོགས་པ་རྗེས་བརྒྱད་དེས་པར་སྟོན་ཅིག་སྟེ་ཡང་མ་ཡིན། བ་དང་། བསམ་གཏན་ཟག་
 མེད་གྱི་སྟོམ་པ་དག་གི་སྟོང་བདུན་དེ་ཡིན་པས་དེ་མ་གཏོགས་པ་རྒྱུར་བྱས་པའི་
 གཟུགས་ཐམས་ཅད་རང་གི་འབྲུང་བ་དག་དང་སྟོན་ཅིག་འབྲུང་ཡང་སྟོན་ཅིག་འབྲུང་
 པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་
 འདོད་དོ། །མདོ་སྐེ་པ་ནི་སྟོན་ཅིག་འབྲུང་བ་དག་ནི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀ་དུས་
 མཉམ་པར་བྱུབ་པ་དག་ལ་ནི་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་
 བྱེད་དག་ཀྱང་སྟོན་ཅིག་འབྲུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱེད་བྱ་དང་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 དོ། །མཚན་ཉིད་དང་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བས་
 བརྟགས་པ་ཡིན་ལ། འདོད་པ་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སྟོན་ཅིག་འབྲུང་བ་དང་།
 འབྲུང་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཚོགས་པ་སྤྲུལ་སྤོལ་གཅིག་ཏུ་འཕངས་པའི་ཕྱིར་མཚེ་
 མའི་སྟུན་དང་འབྲའོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། །གསུམ་པ་སྐྱལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བཤའ་བ་
 བྱི་སྐྱལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ནི་དགོ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་
 བསྟན་ཏུ་འབྲ་བ་སྐྱེད་པའི་རྒྱའོ། །

སྐལ་མཉམ་རྒྱའི་འབྲ་བའི་དོན་ནི་འབྲས་བུ་དང་དགོ་བའམ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནམ་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་
 ཏུ་རྒྱ་འབྲས་འབྲའོ་ཞེས། འོན་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་འདྲིག་ལྟ་གཅིག་གི་གཅིག་གི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་མིན་པར་
 ཐམས་ཅགས་པ་མི་དགོ་བ་དང་འདྲིག་ལྟ་ལུང་མ་བསྟན་དེས་མི་འབྲ་བས་སོ། །དེས་ན་དགོ་བ་ཟག་བཅས་ཟག་བཅས་སུ་
 དང་། ཟག་མེད་ཟག་མེད་ཏུ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་ཉོན་མོངས་ཅན་ཏུ་དང་། མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་མ་བསྐྱིབས་ལུང་
 མ་བསྟན་ཏུ་དེས་གཅིག་པ་གཅིག་དགོས་སོ། །

དེ་ཡང་སྤང་བུ་དེས་ལུ་ལས་སུ་ག་བལྟལ་མཛོང་སྤང་སྤུག་བལྟལ་མཛོང་སྤང་དུ་དེས་འབྲ་བ་ནས། མོམ་སྤང་

མོམ་སྤང་དུ་རིས་འདྲ་བ་སོགས་སོ། །དེ་ཙམ་འདོད་པའི་སྤྱད་བསྐྱུག་མཚོང་སྤང་དང་ཁམས་གོང་གི་ལའང་ཡོད་པས་
 དེ་དག་གཅིག་གཅིག་གི་སྐལ་མཉམ་དུ་ཐལ་བས། དེས་ན་འདོད་པའི་སྤྱད་བསྐྱུག་མཚོང་སྤང་གིས་འདོད་པའི་སྤྱད་
 བསྐྱུག་མཚོང་སྤང་གི་སྐལ་མཉམ་གྱི་དཔལ་ལོགས་པ་འདྲ་བ་གཅིག་དགོས་སོ། །དེ་ཙམ་འདོད་པའི་སྤྱད་བསྐྱུག་མཚོང་
 རྒྱུན་ལའང་ཡོད་པས་གང་ཟག་རྒྱུན་གཅིག་གིས་བསྐྱུག་པའི་ཚོས་གཅིག་དགོས་སོ། །དེ་ཙམ་རྒྱུན་གཅིག་གིས་
 སེམས་སེམས་བྱུང་དུས་མཉམ་པ་ལའང་ཡོད་པས་དེ་དག་དེར་ཐལ་བས་དུས་ལྡན་བྱུང་བ་རྣམས་རང་གི་རིགས་འདྲ་
 གྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ལོ། །དེས་ན་འདོད་པའི་སྤྱད་བསྐྱུག་གི་སྤྱད་བསྐྱུག་མཚོང་སྤང་རིས་འདྲ་སྤྱི་མ་རང་གི་རིས་འདྲ་གྱི་
 མའི་ཡིན་པ་ནས། མོམ་སྤང་རིས་འདྲ་སྤྱི་མ་གྱི་སྐལ་མཉམ་ཡིན་པའི་བར་དུ་ཡིན་ལ། རིས་གཞན་དང་ས་གཞན་ནི་
 སྐལ་བ་མི་མཉམ་པས་མིན་ལོ། །དེ་ཡང་སྤང་སྤྱི་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱི་འདས་ད་ལྟར་གྱི་ཡིན་གྱི་མ་འོངས་པ་རྣམས་ནི་སྤྱི་
 གྱི་འཚོལ་ཞེད་ཀྱི་མ་སྤྱི་བའི་ལོ་སྐབས་འབྱེད་པར་མ་དེས་པས་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུར་མི་གཞག་གོ། །སེམས་ཀྱི་སྐལ་
 མཉམ་ནི་དེའི་འཁོར་གྱི་འདམ་ཡིན་ལོ། །

དགེ་བའང་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་སོ་སོར་འདྲ་བ་ཡིན་གྱི་དགེ་བ་ཙམ་དུ་འདྲ་
 བས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་སྤྱད་ཅིག་དང་པོ་འདྲ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་ལས་སྤྱི་བར་
 ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་ཟག་མེད་སྤྱད་ཅིག་དང་པོ་མིན་པ་ཀུན་ལ་འདི་ཡོད་དོ། །དེ་ཡང་
 སྤྱད་བསྐྱུག་མཚོང་སྤང་དང་ཀུན་འགྱུར་མཚོང་སྤང་དང་འགོག་པ་མཚོང་སྤང་དང་
 ལས་མཚོང་སྤང་དང་སྐྱོམ་སྤང་སྤྱི་སྤང་བྱ་རིས་སྤྱི་དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་ས་དགུ་པོ་
 རྣམས་རང་རང་གི་རིས་དང་། རང་རང་གི་ས་པ་སྤྱི་དཔལ་གྱི་དཔལ་སྐལ་མཉམ་ཡིན་
 གྱི་རིས་གཞན་དང་ས་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རིས་གཞན་དང་ས་གཞན་ནི་སྐལ་བ་མི་
 མཉམ་པའི་སྤྱིར་རོ། །དགེ་བའི་སྤང་པོ་སྤྱི་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐལ་མཉམ་ཡིན་པ་ནས་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་མ་
 བསྐྱེད་པས་ལྷུང་མ་བསྐྱེད་ཡང་རང་རང་གི་ཡིན་པའི་བར་དུ་ལོ། །སྤང་མ་བསྐྱེད་མ་ཁ་ཅིག་གསུགས་ནི་དམན་པས་སྤང་པོ་
 རྒྱའི་ཡིན་ལ། གཞན་བཞི་ནི་དེ་ལས་མཚོག་ཡིན་པས་གསུགས་ཀྱི་མིན་ཞེས་སོ། །རིས་མ་རྒྱུན་པ་གཅིག་ལ་མེད་མེད་

པོ་ནི་གནས་སྐབས་བརྒྱའི་ཡིན་པ་ན་རྣམས་པ་ནི་རང་འཛིན་གྱི་མ་ཁོ་ན་ཡི་ལོ། །མི་ནས་མིར་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་ལ་རྣམས་པ་ཡང་
བརྒྱ་ཆར་གྱི་ལོ། །ཕྱི་ལ་ནས་ནི་ནས་གྱི་སོགས་སོ། །ནང་ལ་མིག་ཀྱང་མིག་གི་སོགས་སོ། །དེ་ཡང་གཡམས་ནི་གཡམས་
གྱི་སོགས་སོ། །འདི་ས་ནི་འདས་པའི་འབྲུང་བ་རྣམས་ཀྱང་མ་འོངས་པའི་འབྲུང་བའི་སྐལ་མཉམ་དུ་བསྐྱབ་ཏེ་དེ་ས་དེའི་
སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ལས་རྒྱ་གཞན་མི་སྲིད་པས་སོ། །

དེ་ཡང་སྲུང་སྐྱེས་པ་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་རྣམས་ཀྱི་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་
སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་གྱི་མ་འོངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགྲོ་དག་
ནི་གོ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་ན་འདས་པས་ནི་འདས་པ་དང་ད་ལྟ་བའི་གོ་འབྱེད་ལ། ད་
ལྟར་བས་ནི་ད་ལྟར་བ་དང་མ་འོངས་པའི་གོ་འབྱེད་ན་མ་འོངས་པ་ལ་གོ་དབྱེ་བར་བྱ་
བའི་འབྲས་བུ་ཉིད་མེད་པའི་སྲིད་རྒྱ། །གལ་ཏེ་མ་འོངས་པས་མ་འོངས་པ་འབྱེད་ན་མ་
འོངས་པ་ལ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་སྲ་སྲིའི་དབྱེ་བ་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་མ་འོངས་པ་ནི་སྲ་
སྲིའི་དབྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་དོ། །དེའི་སྲིད་བསྐྱབ་བཙུམ་ལས། སྐལ་བ་མཉམ་
པའི་རྒྱ་གང་ཞེ་ན། དགེ་བའི་ཙ་བ་སྲུང་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་རང་གི་ཁམས་ན་དགེ་བའི་
ཙ་བ་སྲིས་འབྲུང་བ་རྣམས་དང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་སྐྱབ་པའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་
སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ས་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་འདས་པ་རྣམས་ནི་འདས་པ་དང་ད་
ལྟར་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །

འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་མ་འོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ནོ་ཞེས་
བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེས་འབྲུང་དོ། །གལ་ཏེ་མ་འོངས་པ་ལ་སྲ་སྲི་མེད་པས་སྐལ་མཉམ་
དང་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་འབྲས་མི་རུང་ན་རྒྱ་གཞན་གསུམ་ཡང་མི་རུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་
ན། རྩེ་གཤམ་ཏུ་སྐྱ་བའི་རྒྱ་གཞན་གསུམ་པོ་ནི་རྒྱ་འབྲས་མཚན་ཉིད་ཐ་དང་པས་རྣམ་
པར་དབྱེ་བ་ཡོད་པའི་སྲིད་དང་། སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་འབྲས་ནི་སྲ་སྲིའི་བྱེ་

ཟག་གིས་བཞག་གི་མཚན་ཉིད་མི་འདྲ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་མ་འོངས་པ་ལ་མེད་དོ་ཞེས་
འདོད་དོ། །མ་འོངས་པ་ལ་སྲ་ཕྱི་མེད་ལ་འདས་པ་ལ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱད་པར་
མེད་པ་ལ་དབྱེ་བ་བྱེད་པ་བྱེད་ཟག་ཏུ་སྲ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ཡིན་གྱི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། །འདས་པ་ལ་སྲ་ཕྱི་ཡོད་ན་མ་འོངས་པ་ལ་འང་མཚུངས་ལ། སྲ་ཕྱི་མེད་ན་འདས་
པ་འདས་པའི་སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགོ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དོ། །

ད་ལྟར་བ་ད་ལྟ་བའི་སྐལ་མཉམ་དུ་ཀུན་འགོའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་འང་མི་
རིགས་ཏེ། ད་ལྟར་བ་ལ་འང་སྲ་ཕྱི་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །སྲ་ཕྱི་ཡོད་ན་ད་ལྟར་བ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ་བ་འདི་སྤང་དགོས་སོ། །སྲུབ་པའི་མཐའ་ལས་ནི་ས་ལུ་ནི་ས་ལུའི་སྐལ་
མཉམ་དང་། ཉས་ནི་ཉས་ལ་སོགས་པ་དང་། མི་ནི་མིའི་སྐལ་མཉམ་དང་། མིག་ནི་
མིག་གི་སྐལ་མཉམ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་རིས་པ་དང་། འདོད་པ་ནི་འདོད་པའི་སྐལ་
མཉམ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ས་པ་ཁོ་ནར་བཤད་དོ། །

འོ་ན་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་རང་གི་ས་པ་དང་རང་གི་རིས་པ་ཁོ་ནར་ངེས་སམ་ཞེ་
ན། ཟག་བཅས་ལ་དེ་ལྟར་ངེས་ཀྱི་ཟག་མེད་ལ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་
བཟོགས་དང་། ཁྱད་པར་ཅན་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་དང་། བསམ་གཏན་ས་ལྷག་དང་།
གཟུགས་མེད་པ་དང་པོ་གསུམ་སྟེ་ས་དགའི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ནི་ས་མི་མཚུངས་པ་
དག་ཀྱང་པན་ཚུན་དུ་སྐལ་པ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། ལམ་དེ་དག་ནི་ས་དེ་དག་ཏུ་སྟོ་
བྱུར་དུ་འོངས་པ་ཡིན་པས་ས་དེ་དག་གི་སྟེད་པས་བདག་གིར་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་
ཁམས་སུ་མ་གཏོགས་པའོ། །དེ་ཡང་ས་འོག་མའི་ལམ་ནི་གོང་མའི་ས་པའི་ཡང་ཡིན་
ལ། གོང་མའང་འོག་མའི་ས་པའི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་པན་ཚུན་དུ་ཞེས་སྟོས་པ་ཡིན་

ལོ། །ཐམས་ཅད་དུ་འང་ཞེན་དེ་ཡང་རང་དང་། མཉམ་པ་དང་རང་ལས། རྒྱད་པར་ཅན་གྱི་
ཡིན་གྱི་དམན་པའི་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །

དེ་ཡང་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་ཚོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ནི་མཉམ་པ་རང་ཉིད་གྱི་
རིགས་ཀྱི་མ་དང་། རྒྱད་པར་ཅན་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཚོས་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ལྷོས་
ལམ་དང་མི་སློབ་པའི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་རྒྱད་པར་ཅན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་
དུ་དད་པས་རྗེས་འབྲང་ནི་རང་ཉིད་དང་། ཚོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་དང་། དད་མོས་དང་།
མཐོང་ཐོབ་དང་། དུས་ཀྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། དུས་དང་མི་སྐྱོར་བར་རྣམ་པར་
གྲོལ་བ་དུག་གི་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ཡང་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ས་པའི་དད་
པས་རྗེས་འབྲང་དང་། གསུམ་པ་མན་ཚད་གྱི་ས་པའི་དད་པས་རྗེས་འབྲང་ཡང་
མཉམ་པ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀའང་དབང་པོ་རྒྱལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་པས་ནི་བསམ་
གཏན་དང་པོའི་ས་པའི་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་རྒྱད་པར་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ས་གོང་
མའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ ལམ་གྱིས་ས་འོག་མའི་ཟག་མེད། ལམ་གྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པ་ནི་
བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ས་པ་དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་དག་དབང་པོ་སྦྱངས་ཏེ་གསུམ་པ་
མན་ཚད་གྱི་དབང་པོ་རྣོན་པོ་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་ལམ་སྐྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་
དུ་དད་མོས་ལ་སོགས་པ་ལའང་སྦྱར་རོ། །

སློབ་དཔོན་རྒྱལ་བོའི་སྐུ་མེད་དུ་མོས་སློབ་ལམ་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་“དབང་
“པོ་འཕོ་བ་ཡོད་ཀྱི་དད་པས་རྗེས་འབྲང་ནི་མཐོང་ལམ་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ནི་མེད་དོ་
ཞེས་འདོད་ལ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་བཤེས་ནི་ཡོད་པར་བཞེད་དོ། །ཟག་མེད་ཁོ་ནར་

མ་ཟད་སྐྱོར་བྱུང་གི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཉམ་པ་དང་བྱུང་པར་ཅན་
དེ་གཉིས་ཁོ་ནའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། མོས་བྱུང་ནི་རང་
ཉིད་དང་བསམ་བྱུང་དང་སོགས་པའི་སྐྱེས་གཟུང་བ་བསྐྱོམས་བྱུང་དང་གསུམ་གྱི་
ཡིན་ལ། བསམ་བྱུང་ནི་རང་ཉིད་དང་བསྐྱོམས་བྱུང་དང་གཉིས་གྱི་ཡིན་ལ། བསྐྱོམས་
བྱུང་ནི་དེ་ཉིད་གྱི་ཡིན་ནོ། །ལྷང་མ་བསྟན་བཞི་དང་འདོད་པའི་སྐྱལ་པ་བཞི་ནས་གཅིག་གི་བར་དུ་དེ་ལྟར་དུ་
སྐྱར་རྟོ། །དེའི་ལྷགས་ལ་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་རྣམས་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་ལན་ཚུན་སྐལ་མཉམ་དུ་བསྟན་ཏེ་དགེ་བ་
སྐྱེས་ཐོབ་རྒྱུ་དུའི་སྐལ་མཉམ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་དགེ་ཅ་གཙོད་པ་དང་གཉེན་སོས་སྤོང་བའི་དུས་ལྟ་བུའོ། །

བཞི་པ་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་ནི་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་རྒྱ་ནི་སེམས་དག་དང་
སེམས་ལས་བྱུང་བ་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་མཚུངས་པ་ཅན་རྣམས་སོ་ཞེས་སྟོམས་
པས། དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་དང་དུས་དང་རྗེས་མཚུངས་པའང་གཟུང་རོ། །དེས་ན་
སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ནི་མན་ཚུན་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། མཚུངས་པར་ལྡན་
པ་ལྡས་མཚུངས་པར་གནས་པའི་སྤྱིར་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་ཞེས་བུམ་པོ། །དེ་ཡང་ལྡན་
ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ནི་སྤྱི་ཡིན་ལ། མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་ནི་ཤེ་བྲག་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་པ་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་ནི་ཀུན་འགྲོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་ནི་སྤྱུག་བསྐྱེད་མཚོང་སྤང་
གི་ལྷ་བ་ལྷ་དང་ཐེ་ཚོམ་དང་མ་རིག་བ་སྟེ་བདུན་དང་། ཀུན་འབྱུང་མཚོང་སྤང་གི་ལྷ་བ་
མཚོག་འཛིན་དང་། ལོག་ལྷ་དང་། ཐེ་ཚོམ་དང་། མ་རིག་བ་དང་བཞི་སྟེ་བཅུ་གཅིག་
དང་ཁམས་ལོང་མ་གཉིས་ནའང་དེ་ལྟར་བཅུ་གཅིག་བཅུ་གཅིག་སྟེ་ལྷ་རྒྱས་སུ་མ་ཅུ་ཅ་གསུམ་ཐོབ་པ་ལས་གཞན་
མཚུངས་ལྡན་དང་མཚན་ཉིད་དང་བཅས་པ་གནས་ལྷ་པར་འཆད་འབྱུང་རྣམས་ནི་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ། གནས་ལྷ་པར་
འཆད་པར་འབྱུང་བའི་ཁམས་གསུམ་གྱི་བདེན་པ་དང་ལོ་གཉིས་གྱི་ལྷ་རྒྱས་ཀུན་འགྲོ་སུ་མ་ཅུ་ཅ་གསུམ་ཐོབ་པ་ལས་

གཞན་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་མཚན་ཉིད་དང་བཅས་པ་རྣམས། ཡིན་ཏེ་རྒྱད་གཅིག་གི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་
རྣམས་ཀྱི་སྒོན་དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པའི་སྲིར་རོ། །ཐམས་ཅད་
དུའམ་ཞེ་ན་རང་གི་ས་བར་གཏོགས་པའི་ཡིན་གྱི་ས་གཞན་གྱི་ལྷ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་
ས་གཞན་གྱི་མ་ཡིན་ནོ། །རིས་གཞན་ནི་རིས་གཞན་གྱི་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། སྤྱལ་
བསྐལ་དང་ཀུན་འབྲུང་མཚོང་སྤང་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་རིས་ལྷ་ཅར་གྱི་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་
ཡིན་པའི་སྲིར་རོ། །དེ་ཡང་མ་འོངས་པ་ལ་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་མི་འཐད་པའི་སྲིར་ཀུན་
འགྲོའི་རྒྱ་ནི་སྤང་སྐྱེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་འབགས་པའི་གང་ཟག་གི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་རྒྱ་དེ་ལས་མ་
སྐྱེས་པར་འགྲུར་ཏེ། ཀུན་འགྲོ་དེ་དག་སྤངས་ནས་མེད་པའི་སྲིར་ཞེ་ན། གྲེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་
བ་ལྟར་ན་དེ་དག་ནི་འདས་པ་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་དེ། དེ་ལྟར་ཡང་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་
ལས། མཚོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་རྒྱ་ལས་བྲུང་བའི་ཚོས་རྣམས་གང་ཞེ་ན། ཉོན་
མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཚོས་རྣམས་དང་། མཚོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་
རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་གང་ཡིན་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གང་དག་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་སྐལ་
མཉམ་གྱི་གྲེ་བྲག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེས་པ་མེད་དེ། སྤྱལ་བསྐལ་དང་ཀུན་འབྲུང་
མཚོང་སྤང་ཀུན་འགྲོ་རྣམས་འགོག་ལམ་མཚོང་སྤང་དང་སྐྱོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་
ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་ཡིན་ཡང་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་སྲིར་རོ། །

དུག་པ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་རྒྱ་ནི་མི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་དང་དགེ་བ་ཟག་པ་
དང་བཅས་པ་རྣམས་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རང་གི་རོ་མོ་སྐྱོབས་དང་ལྡན་ཞིང་རྒྱུན་སྲིད་པའི་རྒྱན་དང་བཅས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ལུང་མ་བལྟན་དང་ཟག་མེད་ནི་རིམ་བར་ལྟར་རང་གི་རོ་མོ་སྐྱོབས་རྒྱུད་བ་དང་སྐྱོབས་དང་ལྡན་ཡང་རྒྱུན་སྲིད་

པའི་རྒྱན་མེད་པའི་སྲིད་རྣམས་སྲིན་གྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ས་ཤོན་རྩལ་པ་དང་། རྒྱན་དང་བྲལ་བའི་ས་ཤོན་གྲུང་པོ་
 བཞིན་ལོ། །དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་འདུས་བྱས་ལྷག་མ་ནི་རྣམས་སྲིན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ལོ། །མི་དགེ་བ་ནི་ལས་དང་ཉོན་
 མོངས་པ་གཉིས་ཀ་གཟུང་སྟེ་ས་གང་གི་སྲིད་པས་རྒྱུན་བྱས་པ་དེར་རྣམས་སྲིན་འབྱུང་པོ། །འདིའི་འབྲས་བུ་ལས་བྱས་
 མ་ཐག་ཏུ་འདྲིན་པ་ནི་མེད་གྱི་རྒྱན་མ་ལྟོས་ནས་མི་འདྲ་བ་སྲིན་ཏེ་བསྐྱལ་པ་བརྒྱུད་ཡང་རྒྱན་མི་ཐ་བས་ཤོ། །འབྲས་
 བུ་རྣམས་སྲིན་འབྲིན་པའི་སྲིད་རྩོ། །ལྷང་མ་བསྟན་རྣམས་ནི་སྟོབས་རྒྱུང་བའི་སྲིད་རྣམས་
 སྲིན་འབྲིན་པ་མེད་དེ་ས་ཤོན་རྩལ་པ་བཞིན་ལོ། །ཟག་མེད་རྣམས་ནི་སྲིད་པའི་རྒྱན་
 དང་བྲལ་བའི་སྲིད་རྣམས་སྲིན་མི་འབྲིན་ཏེ་རྒྱན་དང་བྲལ་བའི་ས་ཤོན་གྲུང་པོ་བཞིན་
 ལོ། །དེས་ན་འབྲས་བུ་རྣམས་སྲིན་འབྲིན་པའི་ལས་དེ་ནི་རྣམས་སྲིན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ལོ་ཞེས་
 ཤེས་པར་བྱལོ། །

གསུམ་པ་རྒྱ་དེ་དག་གི་དོན་བསྟུ་བ་ནི་ཀུན་འཕྲོ་དང་སྐྱལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ནི་རྒྱ་
 མ་རྒྱན་གྱི་འབྲས་བུ་སྲིད་པས། འདས་ད་ལྟ་བའི་དུས་གཉིས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་མ་འོངས་པ་ནི་
 མེད་དེ། རྒྱ་མཚན་ནི་བཤད་ཟེན་པ་ཉིད་དོ། །ལྷན་ཅིག་འབྲུང་བ་དང་མཚུངས་ལྷན་
 དང་རྣམས་སྲིན་གྱི་རྒྱ་གསུམ་པོ་དག་ནི་དུས་གསུམ་པ་ཡིན་ལོ། །ཤེད་རྒྱའི་འདུས་
 བྱས་རྣམས་ནི་དུས་གསུམ་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་དུས་ཀྱིས་མ་བསྟུས་པའང་ཡོད་
 པའི་སྲིད་འེས་པ་མ་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་འབྲས་བུ་བཤད་པ་ནི།

འདུས་བྱས་ལ་རྣམས་སྲིན་དང་རྒྱ་མ་རྒྱན་དང་བདག་པོ་དང་སྦྱེད་པའི་སྦྱེས་བུ་
 ཤེད་འབྲས་ཏེ་སྲིད་དང་བཞི་དང་། འདུས་མ་བྱས་ལ། རྩོབ་པའི་སྦྱེས་བུ་སྲིད་འབྲས་
 དང་ཟག་བཅས་གཉེན་པོས་བྲལ་འབྲས་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དང་བཅས་པ་ཅིད་
 དང་གཉིས་སུ་ཐེ་བ། ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་ལས། འབྲས་བུའི་ཚོས་རྣམས་

གང་ཞེ་ན། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་དང་། མོ་མོར་བརྟགས་པས་འགོག་པའོ་
 ཞེས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདུས་མ་བྱས་ལ་ནི་འབྲས་བུ་བྱེད་དང་གཉིས་སུ་
 འབྲུར་རོ། །ནམ་མཁའ་ནི་བྱ་བྱེད་དང་བྲལ་ཞིང་ཚོབ་བྱ་མིན་ལ། བརྟགས་མིན་ནི་རྒྱན་མ་ཚང་བ་ཙམ་གྱིས་ཚོབ་
 པས་འབྲས་བུ་མིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་བརྟགས་འགོག་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་
 འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེའི་རྒྱ་ཡང་བརྗོད་དགོས་ལ། འདུས་མ་བྱས་བྱེད་རྒྱར་
 འདོད་པའི་ཕྱིར་དེའི་འབྲས་བུ་འདྲ་བརྗོད་དགོས་སོ་དེ་དག་ཡོད་ན་འདུས་བྱས་སུ་འབྲུར་རོ། །ཞེ་
 བ། འདུས་མ་བྱས་ལ་ནི་འབྲས་བུར་བཞག་པའི་ཆེ། དེ་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་རྣམ་པ་བྱུག་དང་། རྒྱར་
 བཞག་པའི་ཆེ། དེས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་ལྟ་བུ་པོ་དེ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་བརྗོད་པར་
 བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ལམ་བྲལ་བའི་བྱེད་རྒྱ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 བྱི་སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་མི་བྱེད་པ་ཡིན་ན་འདུས་མ་བྱས་ལ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེས་ན་འདུས་མ་བྱས་ནི་རྒྱ་འབྲས་བརྟགས་པ་བ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་མངོ་ལས། དབང་པོ་ལྟ་བུ་འདི་དག་ཀྱང་ཏུ་བསྟེན། གོ་མས་པར་བྱས།
 ལན་མང་དུ་བྱས་ན་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་རྒྱལ་བསྐྱེད་
 སྤངས་པར་འབྲུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཏེ། རྒྱལ་བསྐྱེད་སྤངས་པ་ནི་
 འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལམ་གྱིས་བྱེད་པར་བཤམ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེར་
 ཡང་ལམ་གོ་མས་པས་ཉོན་མོངས་པ་ཕྱིས་སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་
 མོངས་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་ཐོག་གི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་གྱི་སྟོབས་
 གྱིས་འགོག་པ་དེ་ཡང་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱི་འགོག་པ་གསར་
 དུ་སྐྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདུས་བྱས་སུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་འབྲས་བུ་དེ་དག་རྒྱ་གང་གི་ཡིན་ཞེ་ན། རྣམ་སྒྲིབ་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་རྒྱ་མ་
 མ་རྣམ་སྒྲིབ་གྱི་རྒྱའི་ཡིན་ལོ། །བདག་སོ་ལམ་དབང་ལྡན་གྱི་འོ་ན་འབྲས་བུ་ནི་རྒྱ་དང་པོ་ལྟེང་
 རྒྱའི་ཡིན་ལོ། །རྒྱ་མ་ཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་གཉིས་
 གྱི་ཡིན་ལོ། །སྐྱེས་བུས་ལས་ལྟེང་པ་ལྟར་རྒྱ་རྒྱུན་ཚོགས་པའང་དེ་དང་འབྲས་བུ། སྐྱེས་བུའི་ལྟེང་པ་ཅན་
 གྱི་འབྲས་བུ་ནི་ལྟན་ཅིག་འབྲུང་བ་དང་། མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་གཉིས་གྱི་ཡིན་ལོ། །དེ་
 ཡང་རྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་འབྲས་བུ་གཞན་དེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ནི་དེས་པའི་
 ཕྱིར་དེ་ལྟར་བརྟན་གྱི་དེ་གཉིས་ཁོ་ནའི་འབྲས་བུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་དག་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་
 དུ་བྱས་གྱི་དུས་གཅིག་ཏུ་དེས་པ་མེད་དེ་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ལ་བདག་ལྡན་གཉིས་ཀ་ཡོད་ལ་སྐྱེས་ན་འདུས་མི་
 མཉམ་ཡོད་པས་སོ། །ལྟེང་རྒྱ་དང་སྐལ་མཉམ་ཀུན་འགྲོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྐྱེས་བུ་ལྟེང་
 པའི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད། གང་ཞེ་ན། རྣམ་སྒྲིབ་གྱི་
 འབྲས་བུ་ནི་མ་བསྐྱེད་པས་ལ་ལྟར་དུ་མ་བརྟན་པའི་ཚོས་ཡིན་ལོ། །དེ་ཅམ་ནི་ཕྱིའི་
 འབྲུང་བ་དང་འབྲུང་འགྱུར་ལའང་ཡོད་པས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱེས་པའི་
 ཚོས་སུ་བརྗོད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་ལས་ལྟེང་པ་སོས་རྒྱུང་བས་སོ། །དེ་ལྟར་དབང་པོ་
 ལ་སོགས་པའི་རྒྱས་པ་དང་རྒྱ་མ་ཐུན་ལས་བྱུང་བའང་དེར་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་རྒྱ་
 ལྟར་བརྟན་པ་དགོ་མི་དགོ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཅམ་ནི་ཉིང་དེ་
 འདྲིན་གྱིས་རྒྱས་པ་འདི་དབང་པོའི་འབྲུང་བ་དང་སྐྱལ་སེམས་ལའང་སྐྱལ་སེམས་ཀྱིས་ནི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་
 སྐྱལ་པ་འདྲིན་ཞེང་ས་ཐ་དང་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ལོ། །ཡོད་པས་དེ་གསལ་བའི་ཕྱིར་དགོ་བ་དང་མི་
 དགོ་བ་ལས་དུས་ཕྱིས་ལས་ཀྱི་རུས་པ་སྒྲིབ་ནས། འབྲུང་བ་སྐྱོས་པ་ཡིན་ལོ། །

དེ་ནི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིབ་ཡང་ཡིན་ལ་འབྲས་བུ་འདི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་སྒྲིབ་གྱི་

འབྲས་བུའོ། །རྒྱ་མ་ཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་རྒྱ་དང་འབྲ་བ་ར་ལྷིས་སྐྱེས་པ། སྟེ། དེ་ཡང་ཟག་
 བཅས་ལ་ནི་རོ་བོ་དང་རིས་དང་ས་འབྲ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཀུན་འགོ་སྐྱེད་པ་ནི་ས་དང་ཉོན་མོངས་
 ཅན་དུ་འབྲ་ལ་སྐྱལ་མཉམ་གྱི་སྐྱེད་པ་ནི་རིས་དང་རྣམ་པའང་འབྲའོ། །ཟག་མེད་ལ་ནི་རོ་བོ་འབྲ་བ་ཡིན་ཏེ་
 སྐྱལ་བ་མཉམ་པར་བཤད་པ་བཞིན་ལོ། །བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་ནི་སློ་ཡིས་ཉེ་ཤེས་རབ་
 གྱི་སྟོབས་གྱིས་སྤངས་བུ་ཟག་བཅས་ཟད་པ་སྟེ་སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པའོ། །རྒྱ་
 གང་གི་སྟོབས་གྱིས་འབྲས་བུ་གང་སྐྱེ་བའི་འབྲས་བུ་དེ་ནི་སྐྱེས་བུའི་བྱེད་པ་ལས་སྐྱེས་
 པའི་འབྲས་བུ་ཞེས་བུ་སྟེ། ལམ་གྱིས་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཐོབ་པ་ལ་ནི། གང་གི་
 སྟོབས་གྱིས་གང་འཐོབ་པ་དེ་ནི་ཞེས་བརྗོད་པར་བུའོ། །རྒྱ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་ལ་སྐྱེས་
 བུའི་བྱེད་པ་དང་འབྲ་བའི་ཕྱིར་སྐྱེས་བུ་བྱེད་པ་སྟེ་སྟོན་སོར་སོ་ཁ་རྒྱུད་དང་ནག་སོ་བུ་
 རོག་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་ནི་རྒྱུའི་དེ་མ་ཐག་གས་ཅིག་
 ཅན་དུ་འབྲུང་བ་ལ་འདོད་དེ། ས་དེ་ཡང་སྐྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་ལོ། རོག་མའི་སྐྱོར་བའི་
 སེམས་གྱིས་ས་གོང་མའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་། འཛིག་ཉེན་ཚོས་མཚོག་གི་རྗེས་སུ་
 མཚོང་ལམ་འབྲུང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་འབྲུང་བའི་རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་འབྲུང་
 བ་ལྟ་བུའོ། །བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་གྱིས་སྐྱལ་སེམས་ལྟ་བུའོ། །ཐོབ་པའི་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་ལོ། གང་གི་སྟོབས་
 གྱིས་གང་ཐོབ་པའོ། །འབྲས་དེ་སྐྱེས་བུའི་བྱེད་ལས་ཐོབ། ཞེས་བརྗོད་དེ། དའི་ནོར་སྐྱེས་སོ་ཞེས་ནོར་ཐོབ་པ་ལའང་
 སྐྱེས་བུའི་རྒྱ་བརྗོད་པ་བཞིན་ལོ། །དེ་ལ་གང་མཚོང་སྤང་སྤངས་པ་ནི་འཕགས་པ་མཐར་གྱིས་པའི་སྐྱེས་བུ་བྱེད་པ་དང་
 བྲལ་འབྲས་བུ་ཉིས་ཀ་དང་། ཆགས་བྲལ་སྟོན་འགོ་ནི་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་ཁོ་ནའོ། །

ཁ་ཅིག་ནི་ཚོད་པའི་རྒྱ་ལས་ཀྱང་སྐྱེས་བུ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་འབྲུང་སྟེ་ཞིང་
 བ་རྣམས་གྱིས་ལོ་ཉོག་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་ཟེར་ཏེ། འདི་ལྟར་ན་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ལ་

སྐྱེས་ལུ་བྱེད་པས་ཁྲུབ་པར་འདོད་དོ། །དེ་ལ་འབྲས་ལུ་ལྷན་རྒྱ་དོན་མེད་ལུ་ཐལ་པས་རྒྱ་ལ་ལྷོས་ནས།
 ལྷོན་རྒྱང་བ་མ་ཡིན་པའི་འདུས་ལུས་གསར་དུ་སྐྱེས་པ་རྒྱ་དང་ལུས་མཉམ་པ་དང་བྱིས་རྒྱང་བ།
 ཐམས་ཅད་ནི་འདུས་ལུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོའི་འབྲས་ལུ་ཡིན་ནོ། །འདུས་ལུས་ལ་
 འབྲས་ལུ་འཛིན་པ་དང་སློན་པའི་མཐུ་མེད་པས། འདུས་ལུས་ཀྱི་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཁོ་ན་ཞེས་
 ལྷོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཁོ་ན་སྐྱེས་ལུ་བྱེད་འབྲས་དང་ཁྲུབ་པར་ཅེ་ཡོད་ཅེ་ན། རྩེ་བྲག་ལུ་སྐྱ་
 བ་ནི་སྐྱེས་ལུ་བྱེད་འབྲས་ནི་བྱེད་པ་པོ་ཁོ་ནའི་འབྲས་ལུ་ཡིན་ལ་བདག་འབྲས་ནི་བྱེད་པ་པོ་ལས་གཞན་གྱི་འད་ཡིན་
 ལ་གཞན་ཡང་། སྐྱེས་ལུ་བྱེད་འབྲས་ནི་བཟོ་རྣམས་ནི་བཟོའི་སྐྱེས་ལུ་བྱེད་པ་དང་བདག་
 འབྲས་གཉིས་ཀ་དང་། སྐྱལ་བ་རྣམས་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་སྐྱེས་ལུ་བྱེད་འབྲས་དང་
 བདག་འབྲས་གཉིས་ཀ་ཡིན་གྱི་གཞན་གྱི་ནི་སྐྱེས་ལུ་བྱེད་འབྲས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ལ། བདག་པོ་ནི་དེ་དག་གྱང་འདུས་ལུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་
 འབྲས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་སྐྱེ་བ་ལ་འདུས་ལུས་ཐམས་ཅད་མི་སྐྱིབ་པར་གནས་པའི་
 བྱིར་ལོ། །ཞེས་འདོད་དེ། དེ་ལྟ་ན་འདུས་ལུས་ཀྱི་བདག་འབྲས་སྤྲུའང་ཐལ་བར་
 འབྱུང་བས་ཀུན་བཏགས་སོ། །ཁོ་ན་གྱང་བདག་འབྲས་ནི་སྐྱི་དང་གཞན་ནི་བྱེ་བྲག་
 ཡིན་ནོ། །རྒྱས་འབྲས་ལུ་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་ནི་བྱེད་རྒྱ་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་ལུ་པོ་ད་ལྟར་
 བ་ནི་འབྲས་ལུ་ས་ཐོན་ནས། ལུས་པའི་ཚུལ་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །འབྲས་ལུ་འཛིན་པ་ནི་འབྲས་ལུ་
 སྐྱེད་པའི་ལུས་པ་མཐུ་ཅན་ཡིན་པས་འབྲས་ལུ་འབྲིན་པ་ནི་འབྲས་ལུ་དངོས་སུ་སྐྱེད་པའོ། །

འདས་པ་ནི་གཟུང་ཟེན་པས། ལུ་བ་འགགས་པའི་བྱིར་དང་། མ་འོངས་པ་ལུ་བ་མ་
 སྐྱེས་པའི་བྱིར་དང་། རྩེད་རྒྱ་ནི་ད་ལྟར་བ་དེ་དང་འབྲས་ལུ་དང་བཅས་པ་ལ་
 ངེས་པའི་བྱིར་ལུས་པ་ཅན་དུ་མ་བཟོད་དོ། །འབྲས་ལུ་རི་ལྟར་འབྲིན་ཞེ་ན། ལྷན་ཅིག་

འགྲུང་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་གཉིས་ནི་འབྲས་བུ་འཛིན་འབྲིན་དུས་མཉམ་པས་
 འབྲས་བུ་ད་ལྟར་གྱི་ལས་ཁོར་དུ་རབ་དུ་འབྲིན་པར་བྱེད་པའང་ཡིན་ལོ། །དེ་ལ་འབྲིན་
 པ་ནི་སྐྱེད་པ་སྟེ་རྒྱ་དང་དུས་མཉམ་དུ་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ལོ། །ད་ལྟར་
 གྱི་རྒྱ་དང་འདས་པའི་རྒྱས་འབྲས་བུ་འབྲིན་པ་ནི་སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་
 དག་གིས་ཉེ། ད་ལྟར་འབྲིན་པ་ནི་མཇུག་ཚལ་གྱི་དེ་མ་ཐག་དུ་འབྲིན་པ་ཡིན་ལ། འདས་
 པས་འབྲིན་པ་ནི་བར་ཚོད་པ་དག་ཡིན་གྱི་དུས་མཉམ་པ་ནི་མེད་དེ། འདི་དག་ནི་རྒྱ་
 མ་ཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་ཡིན་ན་དེ་ནི་རིགས་འབྲ་བ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པ་ལ་འདོད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིར་དག་ཅེས་པ་ནི་གཉིས་གྱི་སྐྱ་ཡིན་པས་གཉིས་ནི་ད་ལྟར་
 འདས་པ་དག་གིས་ཞེས་གདོན་པར་བྱའོ། །གལ་ཉེ་དགོ་བའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་འབྲས་བུ་འཛིན་ལ་མི་
 འབྲིན་པ་ཡོད་དམ་ཞེན་ལྟ་བུ་བཞེསྟེ། ལྷ་དང་པོ་འཛིན་ལ་མི་འབྲིན་པ་ནི་དགོ་ཙམ་གཙོད་པ་ན་དགོ་བའི་ཚོབ་པ་ཐ་
 མའོ། །གཉིས་པ་འབྲིན་ལ་མི་འཛིན་པ་ནི་ཉིང་མཚམས་སྣོར་བའི་ཚེད་དགོ་བའི་ཚོབ་པ་དང་པོ་འོ། །གསུམ་པ་གཉིས་
 ཀ་ཡིན་པ་ནི་དགོ་ཙམ་ཆད་པའི་གནས་སྐབས་ལྟག་མའོ། །བཞི་པ་གཉིས་མིན་ནི་དེ་དག་མ་གཏོགས་པ་སྟེ། ལོང་ས་
 ལས་ཉམས་པའམ། དགོ་ཙམ་ཆད་པའི་གནས་སྐབས་སོ། །རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་རྒྱ་གཅིག་བྱ་ནི་འདས་
 པ་ཁོར་ནས་འབྲས་བུ་འབྲིན་པར་འགྲུང་གྱི་དུས་མཉམ་པ་དང་དེ་མ་ཐག་དུ་འབྲིན་པ་
 བེ་མེད་དོ། །

ཚོས་མངོན་པ་བ་ཁ་ཅིག་རྟེན་གྱི་འབྲས་བུ་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་རྒྱ་བརྟེན་
 པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ལྷོར་བའི་འབྲས་བུ་ལམ་སྲ་མས་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པ་དང་། ཚོགས་
 པའི་འབྲས་བུ་མིག་ལ་སོགས་པའི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་དང་། བསྐྱོམས་
 པའི་འབྲས་བུ་གཟུགས་ན་སྐྱོད་པའི་ལམ་གྱི་སྐྱེལ་པའི་སེམས་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་ཟེར་བ་

བོ་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་དང་བདག་འབྲས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ལོ། །ཡང་རྒྱ་དུ་ཞིག་གིས་
 འབྲས་བུ་གང་ཞིག་སྐྱེད་ཅེ་ན། འབྲས་བུ་རྣམས་ནི་མཚུངས་ལྡན་སེམས་དང་སེམས་
 བྱུང་དང། དེ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སྟེངས་སོ། །དེ་དག་གྲང་རྣམ་པ་བཞི་བཞིར་ངེས་ཏེ།
 ཉོན་མོངས་ཅན་དང། རྣམ་སྲིན་སྐྱེས་དང། ཟག་མེད་དང་སོ་དང། དེ་དག་གི་ལྷག་
 མཛོ། །དེ་ལ་མཚུངས་ལྡན་སེམས་སེམས་བྱུང་ཉོན་མོངས་ཅན་མི་དགེ་བ་དང་བསྐྱེབས་པ།
 བོ་དེམ་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་སྲིན་གྱི་རྒྱ་མ་གཏོགས་པ་ལྷག་མ་ལྷ་ལས་སྐྱེ་སྟེ། རྣམ་སྲིན་
 གྱི་རྒྱ་ལས་མི་སྐྱེ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམ་སྲིན་གྱི་འབྲས་བུར་མི་དེགས་པའི་
 གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྤྱིར་དོ། །རྣམ་པར་སྲིན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་རྣམས་ནི་དེམ་བ་བཞིན་དུ་
 གུན་འགྲོའི་རྒྱ་མ་གཏོགས་པ་ལྷག་མ་ལྷ་ལས་སྐྱེ་སྟེ། གུན་འགྲོ་ལས་མི་སྐྱེ་བ་ནི་ཉོན་
 མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དོ། །ལྷག་མ་ནི་རྣམ་སྲིན་སྐྱེས་པ་གཏོགས་པའི་མ་
 བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྐྱེད་སྟོང་ལམ་པ་དང། བཟོའི་གནས་པ་དང། ལྷལ་སེམས་ལ་
 སོགས་པ་རྣམས་དང། ཟག་མེད་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་སོ་ལས་གཞན་པའི་དགེ་བ་
 རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ནི་དེམ་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་སྲིན་དང་གུན་འགྲོའི་རྒྱ་དེ་གཉིས་མ་
 གཏོགས་པ་ལྷག་མ་བཞི་ལས་སྐྱེ་སྟེ། དེ་གཉིས་ལས་མི་སྐྱེ་བ་ནི་དེམ་བ་གང་ཞིག་ །རྣམ་
 སྲིན་སྐྱེས་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དོ། །

དང་པོ་འབྲས་པ་ནི་སྐྱུག་བལྟལ་ལ་ཚོས་ཤེས་པའི་བཟོའི་དཔེ་སྐྱད་ཅིག་མ་
 དང་པོ་སྟེ་དེའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ནི་དེམ་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་སྲིན་དང་
 གུན་འགྲོའི་རྒྱ་དེ་གཉིས་དང། ལྷལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་མ་གཏོགས་པ་ལྷག་མ་གསུམ་ལས་
 སྐྱེ་སྟེ། ལྷལ་མཉམ་ལས་མི་སྐྱེ་བ་ནི་འཛིག་རྟེན་ཚོས་མཚོག་མན་ཚད་ཟག་བཅས་

ཡིན་པས་རིགས་འདྲ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བས། དེ་དག་གི་རྒྱ་མཐུན་ལས་མ་བྱུང་བས་རིས་མི་
འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་སྤྲིན་དང་ཀུན་འགྲོ་ལས་མི་སྐྱེ་བ་ནི་དེ་དག་གི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་དག་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དི་ལྟར་
སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ལ་བཤད་པ་ལྟར་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ལས་གཞན་
ལའང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་སྐུར་ཏེ། དེ་ལ་གཞན་ནི་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་
དང་གཟུགས་སོ། །ཐམས་ཅད་དུ་འདྲའམ་ཞེ་ན། མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་ནི་མ་གཏོགས་
ཏེ། དེ་དག་ནི་“ཐམ”་གི་ཐོ་ཡིན་པས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་ཡང་དེ་དག་ལ་བཟོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཟག་མེད་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་
པོའི་གཟུགས་དང་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་བ་དང་པོར་ཐོབ་བ་དང་
སེམས་སེམས་བྱུང་དང་སྟོམ་བ་དེ་དག་གི་ཐོབ་བ་དང་མཚན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལ་
འདོད་དོ། །གཞན་དག་ནི་ཤེས་པར་སྐྱའོ། །

གསུམ་པ་རྒྱན་བཤད་པ་ལ་ལྟ་ལས་མངོན་བསྟན་བ་ནི།

རྒྱན་ནི་བཞི་པོ་དག་ཏུ་གསུངས་སོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གང་ལས་གསུངས་ཤེ་ན།
མངོན་ལས་རྒྱན་ནི་བཞི་སྟེ། རྒྱའི་རྒྱན་ཉིད་དང་། དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱན་ཉིད་དང་།
དམིགས་པའི་རྒྱན་ཉིད་དང་། བདག་པོའི་རྒྱན་ཉིད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འོན་ཏེ་ལ་
འདིར་རྒྱ་དང་རྒྱན་གྱི་ཁྱད་པར་གང་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འབྲས་བུ་སྐྱེས་པ་ན་རང་
གི་རྒྱན་སྟོགས་པ་དང་། མི་སྟོགས་པ་དང་། འབྲས་བུ་ལ་སུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་སུན་
མོང་གི་སྟོན་ས་པན་འདོགས་པ་ནི་རིམ་བུ་ལྟར་དེ་གཉིས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་།

རྗེ་གཤེད་དག་གིས་ཀྱང་ཉེ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ལོ། །རིང་བ་ནི་རྒྱུ་ཁོ་ན་ཡིན་ལོ། །གཞན་དག་ལ་མེད་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ནི་རྒྱུ་ལོ། །རྒྱུ་ནི་དམིགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བཤད་མོད་ཀྱི་འདིར་བྱེད་བྱ་ཏུ་སྐྱེ་བ་ནི་འདི་གཉིས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཙམ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་འདོད་དེ། འདི་རྒྱུ་དོན་གསལ་ལས། རྒྱུ་རྣམས་དང་རྒྱུ་རྣམས་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། སྐྱེས་པ། ལྷན་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། འདི་ལྟར་བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྒྱུ་གཉིས་དང་རྒྱུ་གཉིས་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྟར་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ། །

གཉིས་གང་ཞེ་ན། གཞན་གྱི་སྐྱེད་དང་། ལྷན་གི་རྒྱུ་ལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ་ཞེས་པ་དང་། དག་སྐོང་དག་མིག་ལོ་ནི་རྒྱུ་དང་བཅས། རྒྱུ་དང་བཅས། གཞི་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལོ། །དག་སྐོང་དག་མིག་གི་རྒྱུ་ནི་གང་ཡིན། རྒྱུ་ནི་གང་ཡིན། གཞི་ནི་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དག་སྐོང་དག་མིག་གི་རྒྱུ་ནི་ལས་ཡིན་ལོ། །རྒྱུ་ནི་ལས་ཡིན་ལོ། །གཞི་ནི་ལས་ཡིན་ལོ་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མ་རིག་པའི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་བཞིན་པ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལའང་སྤང་ནས། རྒྱུ་པར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་དང་གཞི་དང་བྱེད་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་མཚན་དང་ཉམས་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་གྲངས་དག་ཡིན་ལོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་དང་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པར་ན་རིམ་པ་ལྟར་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་དུ་བརྗོད་ཀྱི་དོན་ལ་ཐ་དང་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོན་ཀྱང་བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལ་ལར་རྒྱུ་དུག་དང་། ལ་ལར་རྒྱུ་བཞེད་གསུངས་པ་ནི་ཕྱང་ལོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་བལྟན་པ་ལྟར་གསུལ་བྱའི་

མོས་པ་དང་བསྐྱེད་པའི་སྲིད་རྒྱུ།

རྒྱལ་པོ་བཤམ་པའི་ལོ།

རྒྱལ་བཞི་པོ་དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། དེ་ལ་རྒྱའི་རྒྱལ་ཞེས་བྱ་བའི་བྱེད་རྒྱུ་མ་གཏོགས་པ་རྒྱ་ལྗོངས་ལོ། །སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཞི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱལ་ལོ་རྒྱལ་ལོ་ཞེས་སྐྱུར་རོ། །ཐམས་ཅད་དམ་ཞེ་ན། དགྲ་བཅོམ་པ་ལྟ་བུ་ལས་འདའ་ཀ་མའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཐ་མ་ཞི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱལ་ལོ་ཞེ་ན། སེམས་སེམས་བྱུང་རྒྱལ་འཆད་པར་འདོད་པའི་སྲིད་རྒྱུ། །

འདིར་རྣམས་མཚུངས་པའི་སྲིད་མཚུངས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་གི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་དང་། ཚོར་བ་གཅིག་གི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཚོར་བ་གཅིག་འབྱུང་བ། ལ་སོགས་པའོ། །དེའི་སྲིད་གཟུགས་ལ་ཞི་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱལ་མ་བཤམ་དེ། མི་ཉམས་པར་འབྱུང་བས། རྣམ་མི་མཚུངས་པའི་སྲིད་རྒྱུ། །དེས་ན་རྒྱལ་འདི་ཞི་མཚུངས་པའང་ཡིན་ལ་དེ་མ་ཐག་པའང་ཡིན་པས་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱལ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་བཅུན་པ་དབྱེག་བཤེས་ཞི་མི་མཉམ་པའི་དོན་ན། རྒྱལ་བྱུང་གི་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུད་གཅིག་མ་འགགས་པར་རྒྱལ་བྱུང་གཉིས་པ་འབྱུང་བའི་སྲིད་རྒྱུ། །དེས་ན་འཚོམ་སྟེ་ཞེས་འདོད་དེ། དེའི་དོན་ཞི་མས་ཀྱིས་རྒྱལ་པ་མ་འགགས་པར་གཉིད་དང་ཡེགས་པར་བྱ་བ་དང་ཉིང་འཛིན་གྱིས་རྒྱལ་པ་འབྱུང་བའི་སྲིད་རྒྱུ་ལོ་ཞེས་བྱའོ། །མདོ་སྟེ་པའི་གནས་བརྟན་བཅུན་པ་ན་རྟེ། མང་སོ་ལས་ཉུང་ཏུ་དང་། ཉུང་ཏུ་ལས་ཀྱང་མང་སོ་འབྱུང་བའི་སྲིད་ཉེ། སོག་མ་ལས་ཐལ་བ་ཉུང་ཏུ་དང་། ལྷ་སྟོན་འེ་ས་སོན་ལས་ཡལ་ག་ལ་སོགས་པ་མང་སོ་འབྱུང་བ་བཞིན་ལོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །འབྲེལ་པ་ལས་མི་

མཉམ་པར་འབྱུང་བའི་སྲིར་གཟུགས་ནི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་མ་ཡིན་ཏེ།
འདི་ལྟར་འདོད་པ་ན་སྲོད་པའི་གཟུགས་ཀྱི་མཚུགས་གསུངས་ལག་འཛིན་འདོད་པ་
ན་སྲོད་པ་དང་། གཟུགས་ན་སྲོད་པའི་རྣམ་པར་རིག་གེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་
འབྱུང་རྟོ། །རེས་འགའ་ཞི་འདོད་པ་ན་སྲོད་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པ་འབྱུང་བས་
གཟུགས་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་འཚོལ་བ་ཡིན་ནོ། །

མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་ནི་འཚོལ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་སྟེ། དེའི་
དོན་ནི་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྣོན་པ་སྦྲངས་ནས་གལ་ཏེ་མཉམ་པར་མ་བཞག་ན་ནི་སོ་སོ་
ཐར་པའི་སྣོན་པ་ཁོ་ན་འབྱུང་ལ། གལ་ཏེ་དེས་ཟག་བཅས་ཀྱི་བསམ་གཏན་ལ་མཉམ་
པར་བཞག་ན་བསམ་གཏན་ཀྱི་སྣོན་པ་འབྱུང་ལ། འོན་ཏེ། མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་ཟག་
བཅས་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་ལ་སྣོན་པ་པར་ཞུགས་ན་རིམ་པ་ལྟར་སོ་སོ་ཐར་པ་ཁོ་ན་
དང་བསམ་གཏན་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་སྣོན་པའི་གཟུགས་འབྱུང་བས་འཚོལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
བྱ་བ་ཡིན་མོད་ཀྱི་དེ་ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ལའང་མཚུངས་ཏེ། འདོད་པ་ན་
སྲོད་པའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ལས་རེས་འགའ་འདོད་པ་ན་སྲོད་པ་དང་། རེས་
འགའ་གཟུགས་ན་སྲོད་པ་དང་། རེས་འགའ་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་དང་། སེམས་བྱུང་ལ་
ཉེར་གཉིས་སོགས་ཀྱང་། འབྱུང་བའི་སྲིར་རྟོ། །དེའི་སྲིར་སྲུ་མ་དག་ལེགས་པར་མངོན་
ནོ། །དེའི་སྲིར་མཚུངས་པ་ནི་ཚོར་བ་རིས་གཉིས་མི་འབྱུང་བ་ལ་སོགས། རྣམ་མཚུངས་པ་དང་།
དེ་མ་ཐག་པ་ནི་འབྲས་བུ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྐྱེད་པའོ། །མི་སྣུན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་འཚོལ་ཏེ་
ཁམས་གསུམ་པ་དང་། ཟག་མེད་རྣམས་དུས་ཅིག་ཅར་མངོན་དུ་འགྱུར་བས་སོ། །དེ་ཡང་སྐྱེས་པ་འདས་ད་ལྟར་
རྣམས་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་མ་འོངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མ་འོངས་པ་ལ་སྲུ་བྱེ་མེད་པའི་སྲིར་

དང་། ད་ལྟར་བ་ད་ལྟར་བའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་མིན་པ་བཞིན་ལོ། དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་ཡང་སྤྱི་ལ་རྣམ་
བར་བཞག་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གཤམ་ཉེ་མ་འོངས་པ་ལ་སྤྱི་ལེད་ན་རིམ་པར་མི་འབྱུང་བ་དང་། དེ་སངས་
རྒྱས་ཀྱིས་འདྲིའི་རྗེས་སུ་འདྲི་འབྱུང་ཞེས། རིམ་ཅན་དུ་མི་མཁའ་བྱེད་པར་འབྱུང་རོ་ཞེན་མ་ཡིན་
ཉེ། སྤྱིར་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་འབྲེལ་བའི་སྤྱིར་འབྱུང་བ་ན་རིམ་པར་སྐྱེ་ལ། དེ་སངས་
རྒྱས་ཀྱིས་མཁའ་བྱེད་པ་ནི་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བའི་རིམ་པ་དངོས་སུ་མཁའ་བྱེད་པའི་འབྲས་
ལ་ལམ་མཁའ་བྱེད་པའམ་འདས་ད་ལྟར་ལས་རྗེས་སུ་དཔགས་པས་མཁའ་བྱེད་ཉོ་ཞེས་ཁ་
ཅིག་འདོད་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་མེས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ལ་མ་འོངས་པ་རིམ་པར་འབྱུང་བའི་འབྲས་
བུའི་རྟགས་སུ་གྱུར་པ་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཞིག་ཡོད་དེ། དེ་མངོན་
སུམ་དུ་མཁའ་བྱེད་ནས་མ་འོངས་པའི་རིམ་པ་མཁའ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། ད་ལྟར་བའི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱིས་མ་འོངས་པའི་རིམ་པ་དངོས་སུ་མཁའ་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཉེ། མ་འོངས་པའི་ཆེ་ནི་
རིམ་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །

མ་འོངས་པ་ལ་རིམ་པ་གསུངས་པ་ནི་དེ་དག་སྐྱེས་པ་ན་རིམ་པར་འབྱུང་
བར་འབྱུང་བ་ཡིན་ན་སྐྱེས་པ་ནི་འདས་ད་ལྟར་བར་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་ཞེས་འདོད་དེ།
མ་འོངས་པའི་རིམ་པ་འདས་ད་ལྟར་བའི་འབྲས་ལ་མཁའ་བྱེད་པར་འདོད་པ་ལ་ནི་སྤྱི་
བྱི་མཐའ་མ་མཁའ་བྱེད་པར་སྤྱི་མའི་མཐའ་མི་མཁའ་བྱེད་པར་ཐལ་བའི་སྤྱི་ལོད་དོ། །བཙུན་
ལྡན་འདས་ཀྱིས་མ་འོངས་པ་ཆེ་གོ་མོ་ཞིག་གི་མཁུག་ཐོགས་སུ་མ་འོངས་པ་འདྲི་
འབྱུང་རོ་ཞེས་མ་འོངས་པ་རིམ་པར་འབྱུང་བའི་འབྲས་བུའི་རྟགས་མཁའ་བྱེད་པ་ལས་
མཁའ་བྱེད་པར་འདོད་པ་ལ་ནི་སངས་རྒྱས་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་།

རྒྱ་བས་སྐྱ་བའི་འབྲས་བུ་སྲིད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ། །གལ་ཏེ་འདས་པའི་
 སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རང་གི་དུས་ན་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཉིད་དུ་བྱུང་ངོ་ཞེས་
 འདོད་ན་མ་འོངས་པའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱང་རང་གི་དུས་ན་འབྱུང་
 བར་འགྲུང་བའི་ཕྱིར་མ་འོངས་པའང་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་དུ་འགྲུང་རོ། །མ་འོངས་པ་
 མ་སྐྱེས་པས་ད་ལྟར་བའི་ཚེ་ན་རྐྱེན་མ་ཡིན་པར་འདོད་ན་ནི་འདས་པའང་མ་ཡིན་
 བར་འགྲུང་ཏེ་འགགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱ་བ་འགགས་ཀྱི་དངོས་པོ་མ་འགགས་སོ་
 ཞེས་བྱ་བའང་ལན་མ་ཡིན་ཏེ། མ་འོངས་པ་ལའང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་
 རྐྱལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགོ་མ་འོངས་པ་ལ་མི་འདོད་པའང་བཀག་པར་ལྟོལ། །

འདིར་འབྲེལ་བ་ལས། སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་དང་སེམས་ཀྱི་དེ་
 མ་ཐག་པ་ཅན་གྱི་ལྷ་བཞི་དང་། སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་དང་སྟོམས་
 འཇུག་གཉིས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་གྱི་ལྷ་བཞི་གཉིས་བཤད་དེ། དེ་ལ་དང་པོ་ནི་ཚོས་
 གང་དག་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡིན་པ་དེ་དག་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་
 པ་ཅན་ཡང་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ལྷ་བཞི་སྟེ། དེ་ལ་ལྷ་དང་པོ་ནི་སེམས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་
 འཇུག་གཉིས་ལས་ལྟ་བའི་སེམས་དང་། སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་མ་གཉིས་
 བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འཇུག་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་ཀྱང་བར་དུ་ཚོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ལྷང་སེམས་ནི་
 སྟོམས་འཇུག་གི་སྐྱད་ཅིག་མ་རྣམས་ཀྱིས་བར་དུ་ཚོད་ཀྱང་སེམས་གཞན་གྱིས་བར་
 དུ་མ་ཚོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་
 པ་ནི་གསུམ་གྱིས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་གཉིས་ཞེས་འབྱུང་བས་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་
 པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡིན་ལ། ལྷང་སེམས་ནི་སྟོམས་འཇུག་གི་སྐྱད་ཅིག་མ་རྣམས་

གྱིས་བར་དུ་ཚོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷོ་མས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་
སོགས་པ་ནི་ཅི་རིགས་པར་སྣོ་མས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་སོ་ལ་སོགས་
པས་བར་དུ་ཚོད་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །

ལུ་གཉིས་པ་ནི་སེམས་མེད་ཀྱི་སྣོ་མས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་
སོའི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་དང་ཐོབ་
བ་ལ་སོགས་པ་དང་། སེམས་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་དང་སེམས་
བྱུང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་མཚན་
ཉིད་དང་ཐོབ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཉེ། དེ་དག་ནི་སེམས་སྲ་མ་དང་གཉིས་ཀྱི་བར་
དུ་སྐད་ཅིག་མ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཚོད་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་
ཡིན་ལ། སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པས་སེམས་ཀྱི་
མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ཉེ། སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་
ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་དང་སེམས་མེད་ཀྱི་སྣོ་མས་འཇུག་གཉིས་ཁོ་ན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདུ་ཤེས་མེད་བ་བཞི་སེམས་ཀྱིས་མངོན་པར་འདུས་མ་བྱས་
པར་ལས་ཀྱི་མ་ཐུས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་ལས་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་
ཐག་པ་ཅན་ཡིན་པར་མི་འབྲུང་ངོ་ཞེས་རྒྱལ་པོའི་སྤྲས་འཆད་དོ། །

ལུ་གཉིས་པ་ནི་སེམས་མེད་ཀྱི་སྣོ་མས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་སོ་
དང་། སེམས་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཞན་གྱིས་བར་མ་
ཚོད་པར་སེམས་སྲ་མའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཕྱི་མ་འབྲུང་བ་
རྣམས་ཉེ། དེ་དག་ནི་རིམ་བར་ལྟར་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་ཆེན་གྱིས་

བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་སྲིད་དང་། སེམས་སྲ་མའི་རྗེས་སུ་སྐྱད་ཅིག་མ་
གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཚོད་བར་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བའི་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པའི་
སྲིད་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་བ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡང་ཡིན་ལ་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་
ཅན་ཡང་ཡིན་ལོ། །

ལྷ་བཞི་བ་ནི་སེམས་མེད་ཀྱི་སྣོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་
ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་།
སྣོམས་འཇུག་གཉིས་ལས་ལྡང་སེམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་ཐོབ་
པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དང་སྣོམས་འཇུག་གཉིས་མ་
ཡིན་པས་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་བ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་ལ། སྣོམས་འཇུག་
གི་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་སོ་ལ་སོགས་པས་བར་དུ་ཚོད་པའི་སྲིད་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་
ཅན་ཡང་མ་ཡིན་ལོ། །

ལྷ་བཞི་གཉིས་པ་ནི་ཚོས་གང་དག་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་བ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་
ཡིན་པ་དེ་དག་སྣོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡང་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། འདི་
ལའང་ལྷ་བཞི་ལས་ལྷ་དང་པོ་ནི་སྣོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་སོ་དང་།
སེམས་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་སྲ་མའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སྐྱད་ཅིག་
མ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཚོད་བར་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་བྱི་མ་བྱུང་བ་རྣམས་ཉེ།
དེ་དག་ནི་རིམ་བཤར་གསུམ་གྱིས་སྣོམས་བར་འཇུག་པ་གཉིས་ཞེས་བ་དང་། བཞི་
ཡིས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཞེས་འབྱུང་བས་སྣོམས་འཇུག་གཉིས་ཡིན་
པས་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་བ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་གྱེད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་དང་། སེམས་སྲ་མའི་རྗེས་སུ་སྐད་ཅིག་མ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཚོད་པར་དེ་
མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བའི་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པས་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་
གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ནི་ཡིན་ལ། ལྷོ་མས་
འཇུག་གཉིས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷོ་མས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་
མ་དང་པོ་ལ་ལྷོ་མས་འཇུག་གི་སྐད་ཅིག་མ་སྲ་མ་སྲོན་དུ་སོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་།
སེམས་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་དེ་དག་ལ་འདྲ་ལྷོ་མས་འཇུག་གཉིས་སྐད་ཅིག་
མ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཚོད་པར་སྲོན་དུ་སོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །

ལུ་གཉིས་པ་ནི་ལྷོ་མས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་
པའི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ལྷོ་མས་འཇུག་
གཉིས་ལས་ལྡང་སེམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་
པ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ནི་སྐད་ཅིག་མ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཚོད་པར་ལྷོ་མས་འཇུག་
གཉིས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ལྷོ་མས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ནི་
ཡིན་ལ། ལྷོ་མས་འཇུག་གཉིས་དང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་མ་ཡིན་པས་སེམས་ཀྱི་
མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །

ལུ་གཉིས་པ་ནི་སེམས་མེད་པའི་ལྷོ་མས་འཇུག་གཉིས་ལས་ལྡང་སེམས་
དང་། ལྷོ་མས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་
ལྷོ་མས་འཇུག་གི་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་ཀྱིས་བར་དུ་ཚོད་ཀྱང་སེམས་དང་སེམས་
གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཚོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐད་ཅིག་མ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཚོད་
པར་ལྷོ་མས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དེ་མ་ཐག་ལྡང་སེམས་ཀྱི་

མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡང་ཡིན་ལ། ལྷོ་མས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་
ཅན་ཡང་ཡིན་ལོ། །

ལུ་བཞི་བ་ནི་ལྷོ་མས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོའི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་
སོགས་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། སེམས་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་
སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་ཉེ། དེ་དག་ནི་ལྷོ་མས་འཇུག་གཉིས་དང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་མ་ཡིན་པས་
སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་སློན་ཏུ་སྐད་ཅིག་
མ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཚོད་པར་ལྷོ་མས་འཇུག་གཉིས་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་མ་སོང་བ་
མེད་པའི་ཕྱིར་ལྷོ་མས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་ལོ། །

དེ་ལྟར་ན་ལུ་བཞི་ཚན་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་ལུ་བཞི་དང་པོའི་ལུ་གསུམ་པ་དང་
བཞི་བ་ནི་ལུ་བཞི་གཉིས་པའི་ལུ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ཡིན་ལ། ལུ་བཞི་དང་པོའི་ལུ་
དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ནི་ལུ་བཞི་གཉིས་པའི་ལུ་གསུམ་པ་དང་བཞི་བ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་
འགྲེལ་བ་ལས་འབྱུང་ངོ་། །

དེས་ན་གྲུབ་པའི་མཐའ་སྐྱབ་པའི་ལྟར་ན་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་
རྐྱེན་དང་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དང་ལྷོ་མས་འཇུག་གི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གསུམ་
ཡོད་པ་ལས་སེམས་མེད་ཀྱི་ལྷོ་མས་འཇུག་གཉིས་དང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ལ་
ནི་ལྷོ་མས་འཇུག་གཉིས་ལས་ལྡང་སེམས་ཀྱང་ལྷོ་མས་
འཇུག་གཉིས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་མེད་ཀྱི་ལྷོ་མས་
འཇུག་གཉིས་དང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་མ་ཡིན་ཡང་ལྷོ་མས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་

སྐད་ཅིག་མ་དང་པོའི་མཚོན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། སེམས་
 དང་སེམས་བྱུང་གི་མཚོན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་ལའང་སེམས་
 གི་མཚོན་པ་བ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་མི་འབྱུང་ཡང་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དང་སྟོམས་
 འཇུག་གི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་འདོད་ལ། སེམས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་
 འཇུག་གཉིས་མཚོན་པ་ལྡན་མ་ཡིན་ཡང་སྟོམས་འཇུག་རང་རང་གི་སྐད་ཅིག་མ་གྱི་
 མ་རྣམས་དང་། སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པའི་
 མཚོན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་
 དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྱིས་བསྐྱེད་པར་འདོད་དོ། །གལ་ཏེ་སེམས་མེད་གཉིས་ཀྱི་ལྡང་
 སེམས་ནི་དེ་གཉིས་ལ་འཇུག་སེམས་ཀྱི་མཚོན་པ་བ་དེ་མ་ཐག་པའི་འབྲས་བུར་མི་
 རུང་སྟེ། སྐད་ཅིག་མ་དུ་མས་བར་དུ་ཚོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྐད་ཅིག་མ་དུ་མས་
 བར་དུ་ཚོད་པ་ཚམ་གྱིས་ནི་དེ་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་གྱི་སེམས་གཞན་གྱིས་བར་དུ་
 ཚོད་ན་དེ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་ལས་འདི་ནི་སེམས་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཚོད་
 པའི་ཕྱིར་དོ། །

དེའི་ཕྱིར་འབྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་ད་ནི་ཇི་ལྟར་ལྡང་བའི་སེམས་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་
 ཏུ་ཚད་པ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སེམས་ཀྱི་མཚོན་པ་བ་དེ་མ་ཐག་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན།
 སེམས་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཚོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །མདོ་སྟེ་བ་ནི་དབང་
 བོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ལ་སེམས་ཀྱི་ས་ཐོན་ཡོད་པ་དང་། སེམས་ཚམ་པ་ནི་རྣམ་
 ཤེས་བརྟན་པ་དག་ཡིན་པར་འདོད་དོ་ཞེས་བཤད་ཟེན་ཏོ། །

དམིགས་པའི་རྒྱུན་ནི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་རང་རང་གི་རྣམ་ཤེས་

མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའི་དམིགས་སྐྱོན་ནི་རང་རང་གི་ཡུལ་ཟག་བཅས་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་ད་ལྟར་བ་རྣམས་ཡིན་ལ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་སྐྱོན་ནི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཚོས་དུས་གསུམ་དང་དུས་ཀྱིས་མ་བསྐྱུས་པ་ལྟལ་དུ་རུང་བ་ཐམས་ཅད་དོ། །གལ་ཏེ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་མི་དམིགས་པ་དེའི་ཚེ་དམིགས་པའི་སྐྱོན་དུ་རྗེ་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། དམིགས་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དང་རིས་འདྲ་བའི་སྤྱིར་དེ་དག་གྲང་དམིགས་པར་གཞག་སྟེ་དཔེར་ན་ཤིང་ལ་སོགས་པ་མི་སྲེག་པ་དག་གྲང་དེ་ལྟ་བུའི་རིས་དང་མཚན་ཉིད་འདྲ་བའི་སྤྱིར་བུད་ཤིང་ཞེས་”བརྗོད་”པ་བཞིན་ནོ། །

ཡང་ན་འགའ་ཞིག་གིས་མ་དམིགས་གྲང་འགའ་ཞིག་གིས་དམིགས་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་སྐྱོན་ཡིན་ན་འདུས་མ་བྱས་གྲང་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་བུར་འདུས་མ་བྱས་དངོས་པོར་འགྱུར་ཏེ། འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་དོན་བྱེད་རུས་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བ་ནི་འདུས་མ་བྱས་དེ་དག་དངོས་པོར་ཐལ་བ་འདོད་པར་བྱེད་མོད་ཀྱི་ལོན་གྲང་དེ་དག་གིས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་ན་ཉག་ཏུ་སྐྱེད་པའམ། ཡང་ན་ནམ་ཡང་མི་སྐྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཉག་པའི་དངོས་པོར་ཁས་སྲུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །རེས་འགའ་སྐྱེད་པ་དང་མི་སྐྱེད་པ་ནི་རེས་འགའ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་མི་ཉག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ། །

དེས་ན་འདུས་མ་བྱས་ནི་རོ་བོ་མེད་པའི་སྤྱིར་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཚམ་ཡིན་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་སྐྱོན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་པ་ཉིད་ལེགས་པ་ཡིན་

མོ། །སྤར་སྒོས་པའི་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱེ་བྲག་མེད་པར་ལན་འདོགས་
པས། བདག་པོའི་རྒྱུན་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །འོ་ན་དམིགས་རྒྱུན་ཡང་ཚོས་ཐམས་ཅད་
ཡིན་ལ། བདག་རྒྱུན་ཡང་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་བཏང་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན།
བདག་རྒྱུན་ནི་རང་མ་གཏོགས་པ་རང་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཚོས་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ལ་རང་དང་ལྷན་ཅིག་
འབྱུང་བ་དམིགས་རྒྱུན་མིན་པའི་སྤྱིར་དང་། དམིགས་རྒྱུན་ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རང་རང་
གི་ཡུལ་ཉིད་དམིགས་རྒྱུན་ཡིན་གྱི་གཞན་གྱི་ཡུལ་ནི་གཞན་གྱི་དམིགས་རྒྱུན་མ་
ཡིན་མོ། །ཚོས་ཐམས་ཅད་དམིགས་རྒྱུན་དུ་བརྗོད་པ་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་
བྱུང་བའི་ཅི་རིགས་པར་དམིགས་པར་བརྗོད་གྱི་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཐམས་ཅད་ལ་
དམིགས་པ་མ་ཡིན་མོ། །

གཞན་ཡང་དམིགས་རྒྱུན་ནི་གང་དག་དམིགས་བཅས་དེ་དག་གི་རྒྱུན་ཡིན་
གྱི་དམིགས་བཅས་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། བདག་རྒྱུན་ནི་
རང་ལས་གཞན་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཡོད་དོ། །མཚུངས་ལྡན་
དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དག་བདག་རྒྱུན་ཡིན་ཡང་དམིགས་རྒྱུན་མ་ཡིན་པའི་ཡང་
སྤྱིར་དོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་འགྲེལ་བ་ལས། རྒྱུན་འདི་ནི་ལྷག་པ་ཡིན་པས་བདག་པོའི་
རྒྱུན་མོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། འདི་ལ་ལྷག་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་
ཚོས་རྣམས་ནི་ནམ་ཡང་དམིགས་པ་མ་ཡིན་གྱི་བདག་པོའི་རྒྱུན་ནི་ཡིན་པས་འདི་
ལ་ལྷག་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དོ། །

ཡང་ན་ལྷག་པའི་རྒྱུན་ཡིན་ཏེ། ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོ་མ་གཏོགས་
པའི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིན་མོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

རྒྱུ་གྲིས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་ནི།

དེ་ལ་རེ་ཞེས་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་ལྷ་ཡོད་པ་ལས་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་
 མཚུངས་ལྷན་གྱི་རྒྱུ་གཉིས་པོ་དག་ནི་འབྲས་བུ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་ད་
 ལྟར་བ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་དེ། མན་ཚུན་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་སྲིར་དོ། །སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགོ་དང་
 རྣམ་སྲིན་གྱི་རྒྱུ་གསུམ་པོ་ནི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་ལ་མ་འོངས་པ་
 ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའོ། །རྒྱུ་རྒྱུ་དེ་ལས་གཞན་པ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་དང་
 དམིགས་པའི་རྒྱུ་གཉིས་པོ་དག་ནི་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་ད་ལྟར་བ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་མ་
 འོངས་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ་གཉིས་སུ་བལྟན་པའི་གོ་རིམ་དེ་ལས་བརྒྱུ་ག་པ་མཚུངས་
 པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་ནི་སྐབས་འབྱེད་པའི་སྲིར་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་མ་འོངས་
 པ་དང་། དམིགས་རྒྱུ་ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་གྲིས་འདྲིན་པའི་སྲིར་
 འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་ད་ལྟར་བ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གལ་
 ཉེ་དེ་ལྟ་ན་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དག་འདས་མ་འོངས་པ་དང་འདུས་མ་བྱས། ལ་མི་
 དམིགས་པར་འགྱུར་ཉེ། དམིགས་རྒྱུ་ད་ལྟར་བས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ད་ལྟར་
 བ་སྐྱེད་པའི་སྲིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་བཤམ། ཡང་ན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བས།
 འདས་མ་འོངས་ཀྱང་ད་ལྟར་དངོས་པོར་ཡོད་པའི་སྲིར་དེ་དག་ལ་དམིགས་པའང་
 དུས་མཉམ་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་བྱ་བར་མངོན་ནོ། །

མདོ་སྐྱེ་བ་ནི་རྒྱུ་འབྲས་ཐམས་ཅད་དུས་མི་མཉམ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་སྲིར་རྒྱུ་
 རྒྱུ་ཐམས་ཅད་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་ད་ལྟར་བ་ནི་བྱ་
 བ་བྱེད་པ་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྒྱ་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྲུང་ཡོད་

ཡིན་ཞེས་འབྲུང་བའི་སྤྱིར་རོ། །འོན་ལྟོན་ཅིག་འབྲུང་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་དག་པའ་
 ཚུན་རྒྱ་འབྲས་སུ་མི་འབྲུང་ལ། དེ་ལྟོན་འང་རྒྱ་དེ་དག་མི་སྲིད་པར་འབྲུང་རོ་ཞེ་ན།
 ཚོགས་པ་སྲ་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྱི་མ་དག་ལྟོན་ཅིག་འབྲུང་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་
 པ་སྲ་ཅན་དུ་འང་འབྲུང་བའི་སྤྱིར་ལྟོན་ཅིག་འབྲུང་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་
 འོ། །པའ་ཚུན་རྒྱ་འབྲས་སུ་གསུངས་པ་ནི་རྒྱན་ལ་སྟོས་ནས་ཡིན་གྱི་སྐད་ཅིག་མའི་
 རྣམ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། །འོན་ཀྱི་སེམས་མེད་ལས་ལངས་མ་
 ཐག་པའི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་དེ་ལ་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་མེད་ན་དེ་དག་
 ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་པར་འབྲུང་ལ། ཡོད་ན་སེམས་ལས་བྱུང་བར་མི་འབྲུང་ཉེ། དུས་
 མཉམ་པའི་སེམས་ལས་ནི་མ་བྱུང་བར་འདོད་པའི་སྤྱིར་དང་། སྲ་མ་ནི་སེམས་མེད་
 པའི་སྤྱིར་རོ། །དང་པོ་དུས་མཉམ་པའི་སེམས་ལས་བྱུང་ན་སྤྱི་མ་རྣམས་ཀྱང་འབྲུང་
 བར་འབྲུང་ཉེ། བྱུང་བར་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ལས་མ་
 བྱུང་ན་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བར་འདོད་པ་ཉམས་པ་ཡིན་ཞོ། །མདོ་ལས་ཀྱང་། འདུ་
 ཤེས་དང་སེམས་པའི་ཚོགས་འདི་དག་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ། སེམས་ལ་བརྟེན་བ།
 སེམས་ལས་སྐྱེས་པ་དག་ཡིན་ཞོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །

གང་ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་སེམས་མེད་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ན་ཀུན་གཞི་
 རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་མ་འགགས་པ་ཡོད་པ་དེ་ལས་བྱུང་ངོ། །ཞེས་བྱ་
 བ་དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཉེ། ཀུན་གཞིའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ནི་སེམས་གཞན་
 དང་ལྟོན་ཅིག་འབྲུང་བའི་འཁོར་དུ་འགལ་བའི་སྤྱིར་དང་། ཀུན་གཞིའི་ས་བོན་ལས་
 བྱུང་བ་དེ་ལྟོན་ཅིག་འབྲུང་བའི་སྤྱིར་རོ། །སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་

བེ་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་དུས་མཉམ་དུ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 སྤྱི་མ་རྣམས་ལའང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱད་པར་མེད་པའི་སྤྱིར་དོ། །སྐྱད་ཅིག་མ་
 དང་པོ་ལ་སེམས་སྐྱེ་ན་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བའང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་མ་ཚང་བ་
 མེད་པར་མཚུངས་པའི་སྤྱིར་དོ། །དེའི་སྤྱིར། མ་ཚང་མེད་རྒྱ་དེ་ལས་ལྷོ། །འབྲས་བུ་
 གང་གིས་སློབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་རྣམ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་སོ། །དེའི་སྤྱིར་དུས་
 མཉམ་པའི་རྒྱ་འབྲས་ནི་ཡོད་པར་ཤེས་སོ། །འོན་ཀྱང་འདས་མ་འོངས་ལ་དམིགས་
 པ་ནི་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱིར་དེ་དག་དམིགས་རྒྱུན་མ་ཡིན་ལ། གང་དམིགས་
 རྒྱུན་ཡིན་པ་དེ་དམིགས་བྱེད་དང་དུས་མཉམ་པའོ་ཞེས་བྱ་བའི་ལན་ལེགས་སོ། །

བདག་རྒྱུན་ནི་བྱ་བ་དང་བཅས་པར་མ་ངེས་ཤིང་། གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་མི་
 སྐྱེ་བ་པའི་ངོ་བོར་གནས་པས་དེ་དག་ལས་གཞན་དུ་མེད་པའི་སྤྱིར་ལོགས་ཤིག་ཏུ་
 མ་བཤད་དོ། །འོ་ན་འདུས་བྲས་དག་རྒྱུན་བཞི་ཀ་ལས་སྐྱེའམ། འོན་ཏེ་རེ་རེ་ལས་སྐྱེ་
 ཞེ་ན། རྒྱུན་བཞི་པོ་ཡིས་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་
 དོ། །རྒྱའི་རྒྱུན་ནི་རྒྱ་ལྷ་ཅི་རིགས་ལ་སོགས། རི་བོང་གི་རྩེའོ། །ནམ་མཁའི་མེ་ཉོག་གོ་ཞེས་བྱ་
 བའི་ཡིད་ཀྱང་ཁ་ཅིག་གིས་རི་བོང་དང་རྩ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཡར་བར་ཡོད་པའི་སྤྱིར་
 དེ་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་ཅིང་། རྩེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བ་རི་བོང་གི་རྩ་ལ་སོགས་པའི་མིང་དང་
 མཚན་མ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་དེ་དག་ལས་སྐྱེའོ་ཞེས་འདོད་ལ། ཁ་ཅིག་སེམས་
 དང་སེམས་བྱུང་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དག་དམིགས་རྒྱུན་ལས་སྐྱེའི་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ནི་
 དམིགས་རྒྱུན་ལས་མི་སྐྱེའོ་ཞེས་འདོད་དེ་དེ་ཉིད་ལེགས་སོ། །དམིགས་རྒྱུན་མ་
 གཏོགས་པ་གསུམ་གྱིས་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་འགོག་པའི་སྣོམས་པར་འཇུག་པ་

གཉིས་པོ་དག་སྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱའི་རྒྱུན་ལྷན་ཅིག་འབྲུང་བ་དང་ས་མཚུངས་པའི་དགེ་བའི་ཕྱང་པོ་ལྷུ་ལམ་
 བཞིལ། །དེའི་ལ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ནི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སེམས་ཡིན་
 འོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོམས་འཇུག་འདི་གཉིས་སེམས་ཀྱིས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལས་
 སྐྱེ་བས་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡིན་གྱི་སེམས་སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་
 བྱེད་པས་ན་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་ནི་མ་ཡིན་འོ། །དམིགས་པའི་རྒྱུན་ལས་
 བེ་མི་སྐྱེ་སྟེ་དམིགས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འོ། །དེས་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བས་
 གཟུགས་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་མི་འདོད་ཀྱི། མཚུངས་ལྷན་མ་ཡིན་པ་འགའ་
 ཞིག་ལ་ནི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་འདོད་དེ། སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱང་མི་ལྡན་
 པའི་འདུ་བྱེད་མཚུངས་ལྷན་མ་ཡིན་པ་"ལེམ" ⁶⁷ པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འོ། །འདུ་ཤེས་
 མེད་པ་བ་ནི་སྟོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པས་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པ་ཡིན་གྱི།
 སེམས་ཀྱིས་མངོན་པར་འདུས་བས་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་མ་ཐག་པའི་
 རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པར་མ་བཟོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོན་དཔོན་རྒྱལ་པའི་སྐས་ཀྱིས་འདུ་
 ཤེས་མེད་པ་ནི་སེམས་ཀྱིས་མངོན་པར་འདུས་མ་བས་པར་ལས་ཀྱི་མཐུས་སྐྱེ་བའི་
 ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་ལས་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་མིན་པར་མི་
 འབྲུང་ངོ་ཞེས་པ་དང་སྟོན་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས་ཀྱང་། གཤམ་ཏེ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་
 པའང་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་ཅན་ཡིན་ན་ཅིའི་ཕྱིར་གསུམ་གྱིས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་
 གཉིས་ཞེས་བཤད་ཅེ་ན། བདེན་མོད་ཀྱི་དེ་ནི་རྣམ་སྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས་རང་
 གི་རང་གིས་འཇུག་པས་སེམས་ཀྱི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལས་མ་སྐྱེས་པས་མ་

67 ལེམས་

བརྩོན་དོ། །དེས་ན་འདི་ནི་མདོ་སྤེལ་བ་སྤྱོད་ཞེས་བཤད་དོ། །

སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དང་སྣོན་མས་པར་འཇུག་པ་དག་ལས་གཞན་ལྡན་པ་
མ་ཡིན་པ་སྟེ་མ་རྣམས་དང་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་དང་བདག་རྒྱུན་
གཉིས་པོ་དག་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལོ། མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་དང་དམིགས་རྒྱུན་ལས་
ནི་མི་སྐྱེ་སྐྱེ། མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དོ། །དེ་ལྟར་སྣོན་མས་འཇུག་གཉིས་ཀྱང་
མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལས་མི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྣོན་མས་འཇུག་སེམས་མེད་ཏུ་
འདོད་པ་དག་ལ་ནི་སྣོན་འདི་ཡོད་པ་ཉིད་དེ། གལ་ཏེ་སེམས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་
བྱུང་བ་ཅམ་གྱིས་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་ན་རིག་བྱེད་མ་
ཡིན་པ་དག་ཀྱང་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་
དོ། །དེའི་སྤྱིར་རྣམས་འབྱོར་སྦྱོད་པ་བ་དག་གིས་སྣོན་མས་འཇུག་སེམས་དང་བཅས་
པར་འདོད་པ་ལ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་ལས་སྐྱེ་བར་རུང་དོ། །དེ་ལྟར་
དམིགས་རྒྱུན་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དགག་གཞི་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད་ཀྱི་
འདིར་ནི་བཀག་པའི་རོ་བོ་ལ་བརྩོན་ལ། དེ་ནི་དམིགས་པ་མེད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དོ། །

འོ་ན་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་ལས་ཀྱང་མ་སྐྱེས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།
དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་བཀག་པ་དང་ལྡན་པ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ལས་སྐྱེ་བའི་སྤྱིར་དེ་
སྐད་ཏུ་བརྩོན་དོ། །འོན་ཀྱང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བ་ལྟར་ན་འགྱུར་བཞི་ལ་མི་སྣོན་པར་
སྣོན་མས་འཇུག་གི་སྦྱོར་སེམས་ཀྱིས་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པ་ལས་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་
སྣོན་མས་འཇུག་གཉིས་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་དེ། མཚུངས་
པའི་དོན་ཡང་རྒྱུན་དང་རྒྱུན་ཅན་གཉིས་སེམས་ཀྱིས་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པར་

མཚུངས་པ་ཉིད་ལ་འདོད་པའི་བྱིར་རོ། །བྲེ་བྲག་པ་ལ་སོགས་པ་དབང་ལྷག་ཉལ་པ་
གཅིག་ཕྱུ་ལས་འགོ་བ་འདི་དག་སྐྱེ་བར་འདོད་ལ་སོགས་པས་བསྐྱུས་པ་སྐྱོད་པ་པ་
ལ་སོགས་པ་བདག་ཉལ་པ་གཅིག་ཕྱུ་དང་། བྲངས་ཅན་པ་གཙོ་བོ་ཉལ་པ་གཅིག་ཕྱུ་
དང་། ལ་ཅིག་གིས་རྒྱལ་མཐོག་ཉལ་པ་དང་། སྐྱེས་ཕྱུ་དང་དུས་ལ་སོགས་པ་ཉལ་པ་
ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་དེ་དག་ལས་ནི་འགོ་བ་འདི་དག་སྐྱེས་པ་མིན་ཉེ།
དུས་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བའི་བྱིར་དང་། སོགས་ཞེས་བྲུ་བ་ལུལ་རེས་འགའ་བ་དང་།
རྗེས་རེས་འགའ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

འདི་ལྟར་དབང་ལྷག་ཉལ་པ་དེ་འགོ་བ་འདི་སྐྱེད་བྱེད་ཉིད་དུ་ཉལ་ཏུ་གཞན་པ་
ནི་རྗེས་ཐམས་ཅད་ལུལ་ཐམས་ཅད་དུ་དུས་ཉལ་ཏུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་འདི་རེས་པ་
ཡིན་ནོ། །སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ཉལ་ན་ནི་འགའ་ཡང་གང་དུ་ཡང་ནམ་ཡང་མི་
སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དུས་དང་ལུལ་དང་རྗེས་རེས་འགའ་བ་ཡིན་ན་ནི་མི་ཉལ་པ་དང་
དུ་མ་ཡིན་ཉེ། དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཉེ་དབང་
ལྷག་ཉལ་པ་གཅིག་ཕྱུ་ཡིན་ཡང་དེའི་འདོད་པས་འདི་ནི་སྐྱོན་ལ་སྐྱེ་བར་གྱུར་
ཅིག །འདི་ནི་བྱིས་སྐྱེ་བར་གྱུར་ཅིག །འདི་ནི་ལུལ་འདིར་སྐྱེའི་གཞན་དུ་མ་ཡིན་ལ།
རྗེས་འདི་སྐྱེ་ཡི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདུན་པའི་བྱིར་རེས་འགའ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་
ན། འོན་ནི་འདི་དག་དབང་ལྷག་ལས་མ་སྐྱེས་པར་འགྱུར་ཉེ། འདོད་པ་མི་ཉལ་པ་དུ་
མ་ལས་སྐྱེ་བའི་བྱིར་དང་། དབང་ལྷག་ཉལ་པ་གཅིག་ཕྱུ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །འདོད་པ་
ཉིད་དབང་ལྷག་ཡིན་ནའང་མི་ཉལ་པ་དང་དུ་མར་ཐམས་པ་འདི་སོ་ན་ཡོད་ནོ། །དེ་
བཞིན་དུ་སྐྱེས་ཕྱུ་དང་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་ལའང་སྐྱར་བར་བྱའོ། །

རྒྱུ་འཇམས་པ་གཉིས་པོ་དག་ལས་སྐྱེ་བ། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ནི་གལ་ཏེ་འབྲུང་བ་
 དེའི་རྒྱ་འབྲུང་བ་ཡིན་ན་ནི་སྐལ་མཉམ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྲུང་བ་རྣམས་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ་
 རིས་མ་ཐུན་སྔ་མས་སྐྱེ་མ་སྐྱེད་ན་སྐལ་མཉམ་དང་། གཞན་གསུམ་དང་ཚོགས་པ་གཅིག་པའི།
 དུས་མཉམ་པ་དག་ནི་མན་ཚུན་ལྷན་ཅིག་འབྲུང་བ་ཡིན་ནོ། །འབྲུང་བ་དག་གིས་
 འབྲུང་བ་ལས་གྲུང་པའི་གཟུགས་པདག་རྒྱུན་ལུས་ནས། སྐྱེད་ན་བྱེད་རྒྱུའི་རྒྱ་ཁོ་ན་རྣམས་
 ལྷ་བྱེད་དོ། །རྣམ་པ་ལྷ་ནི་འབྲེལ་པ་ལས། སྐྱེད་ཕྱིར་རྟེན་ཕྱིར་གནས་ཕྱིར་དང་། རྟོན་
 པའི་ཕྱིར་དང་འཕེལ་བྱེད་ཕྱིར། །ཞེས་པ་དང་། གང་སྐྱེལ་གྱིས། དེའི་ཚིག་རྒྱུང་བ་སྔ་
 མ་གཉིས་ཁ་བསྐྱངས་ཏེ། སྐྱེ་དང་རྗེས་མ་ཐུན་རྟེན་དང་ནི། །རྒྱུན་མི་ཚད་དང་འཕེལ་
 བ་ལས། །གསུངས་ཏེ། འབྲས་བུའི་གཟུགས་སྔར་མ་བྱུབ་པ་གསར་དུ་སྐྱེད་པའི་
 ཕྱིར་དང་། སློབ་དཔོན་ལས་སློབ་མ་ལྟར་སྐྱེས་པའི་རྒྱུན་རྣམས་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པར་
 བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རི་མོའི་ཚིག་པ་བཞིན་རྒྱུན་གནས་པའི་གཞི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
 དང་། ལུས་ཀྱི་ཁ་བས་ལྟར་རྒྱུན་མི་ཚད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལོང་ནས་ལོང་
 དུ་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་རྣམས་ཀྱང་བལྟ་
 བ་མ་སྐྱེས་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། སྐྱེས་བེན་གནས་པ་དང་། གནས་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་
 པའི་རྒྱ་གསུམ་དུ་འབྲུང་རོ། །

དེ་ལྟར་ན་རྣམས་པ་ལྷ་པོ་དེ་དག་ནི་བྱེད་རྒྱུའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འབྲུང་བ་
 རྣམས་ཀྱིས་ནི་འབྲུང་བ་ལས་གྲུང་པའི་བྱེད་པའི་རྒྱ་བྱེད་ཀྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
 སྐལ་བ་མི་མཉམ་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་འབྲུང་ཡང་ཕན་ཚུན་རྒྱ་འབྲས་མ་ཡིན་པ་དང་།
 རྒྱུན་འཇོ་མ་ཡིན་པ་དང་། མཚུངས་པར་མི་ལྡན་པ་དང་། འབྲུང་བ་དག་ནི་དགེ་མི་

དགོང་འགྲུང་བ་མི་སྲིད་པའི་སྲིད་རྟོ། །འགྲུང་བ་ལས་གྲུང་པའི་གཟུགས་ཀྱིས་འགྲུང་
གྲུང་པའི་ཚུན་དུ་སྲིད་ན་སྲིད་ཅིག་འགྲུང་བ་དང་སྐལ་མཉམ་དང་རྣམ་སྲིན་གྱི་རྒྱ་རྣམ་
པ་གསུམ་གྱི་དོ་ཞེས་སྲིད་རྟོ། །

དེ་ལ་སྲིད་ཅིག་འགྲུང་བ་ནི་འགྲུང་བའི་ཚོགས་པ་གཅིག་ལས་སྲེ་བས། བསམ་གཏན་དང་
ཟག་མེད་གྱི་སྲོམ་པའི་སྲོང་བ་བདུན་པོ་དག་པའི་ཚུན་ཡིན་གྱི་གཞན་ཚོགས་པ་བ་དང་པས་
བསྲིད་ནས་མིག་སོགས་དང་དེའི་ལུལ་ལྟ་དང་སོ་བར་སོགས། ཅི་མ་ཡིན་ནོ། །སྐལ་མཉམ་ནི་དགོ་
བའམ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་སོགས་པ་རིས་མ་ཐུན་སྲ་མས་སྲི་མ་སྲིད་པའི་ཆེད། །རྣམ་
སྲིན་གྱི་རྒྱ་ནི་རིག་གྱི་དང་རིག་གྱི་དང་མ་ཡིན་པ་དགོ་བ་ཟག་བཅས་དང་མི་དགོ་བ་ལི་
ལུས་དག་གིས་ལས། དག་གིས་མཐོ་རིས་དང་དན་སོང་གི་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་མིག་
སོགས་དང་། ལུས་སྲིད་པ་ལྟ་བུའོ། །འགྲུང་བ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ལི་རྒྱུན་འགྲུང་བ་ལས་གྲུང་བ་
དེ་ཡིན་ན་རྣམ་སྲིན་གྱི་རྒྱ་རྣམ་པ་གཅིག་ལྟ་ཉིད་གྱི་དོ། །དེ་ཡང་ལུས་དག་གི་ལས། རིག་
གྱི་དང་རིག་གྱི་དང་མ་ཡིན་པ་དགོ་བ་ཟག་བཅས་དང་མི་དགོ་བ་དག་གིས་དབང་
པོའི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་འགྲུང་བ་སྲིད་པ་ཡིན་ནོ། །གྱི་རྒྱ་ལྟ་ཡོད་མོད་གྱི་དེ་ནི་
གྱི་ཟག་མེད་པར་འཇུག་པའི་སྲིད་རྟོན་ལྟ་བུ་མི་བཟང་དོ། །ཞེས་འགྲེལ་བ་ལས་འགྲུང་
དོ། །བདག་རྒྱུན་ནི་ཚོགས་སྲ་བས་མ་བཤད་དོ། །

དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་རྒྱས་པར་སྟོན་པ་ནི།

འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་ཡིད་དེ་སེམས་སེམས་བྱུང་དང་བཅས་པ་ནི་དགོ་བ་
དང་མི་དགོ་བ་དང་བསྐྱེབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དང་མ་བསྐྱེབས་ལ་ལུང་དུ་མ་
བསྟན་པ་སྲེ་བའི་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་དག་

ན་ནི་མི་དགེ་བའི་སེམས་ལས་གཞན་གསུམ་གསུམ་ཡོད་དོ། །ཟག་མེད་ལ་ནི་སྒྲོབ་
བ་དང་མི་སྒྲོབ་བ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་ན་འཁོར་འདས་ཀྱི་སེམས་ཐམས་ཅད་རྣམ་
བ་བུ་གཉིས་སུ་འདུས་སོ། །

དེ་དག་གང་གི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་གང་འབྱུང་ཞེ་ན། འདི་ལ་ནི་ཆེ་འཇུག་གམ་བརྒྱད་
ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལེས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱུན་གྱི་ཆེ་དང་། ས་མཚུངས་བ་དང་། སྒྲོམས་
བར་འཇུག་བ་དང་། སྒྲོམས་འཇུག །ལས་ལྡང་བ་དང་། ཉིང་མཚམས་སྒྲོར་བ་དང་།
སྒྲོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟིར་བའི་ཆེ་འཇུག་ལས་དང་སོ། །འོ། །དེ་ལ་རྒྱུན་གྱི་
ཆེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རིས་འབྲ་བ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བའི་དུས་ཉེ། དེ་ནི་དགེ་བ་ལས་
དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ལས་མི་དགེ་བ་ལ་སོགས་བ་རིས་འབྲ་བ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

ས་མཚུངས་བ་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་པ། ནི་རིས་མི་མ་སྐྱེན་ལྱང་། འདོད་བ་ལ་སོགས་པའི་
ས་འབྲ་བ་སྟེ། དེར་ནི་རང་གི་ས་པའི་དེ་མ་ཐག་པར་རང་གི་ས་པའི་འདོད་པའི་སྐྱུལ་
སེམས་མ་གཏོགས་བ་དགེ་བ་ལ་སོགས་བ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་དོ། །སྒྲོམས་པར་
འཇུག་པའི་ཆེ་གསུམ་པ། ནི་འོག་མའི་དགེ་བ་སྒྲོར་བྱུང་ལས་གོང་མའི་དགེ་བ་སྒྲོར་
བྱུང་དང་ཟག་མེད་གཉིས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །སྒྲོམས་འཇུག་ལས་ལྡང་བའི་ཆེ་བཞི་པ།
ནི་གོང་མའི་དགེ་བ་སྒྲོར་བྱུང་དང་ཟག་མེད་གཉིས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འོག་མའི་
དགེ་བ་འབྱུང་བ་ནི་འདོད་པའི་དགེ་བ་གཉིས་ཀ་དང་། འཇམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་དགེ་
བ་སྒྲོར་བྱུང་ཁོ་ན་འབྱུང་བ་ཉིད་དུ་ངེས་སོ། །

སྐྱུལ་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་ནི། དག་དང་རང་ལས་དེ་ལས་གཉིས། །ཞེས་འབྱུང་
བས་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྒྲོར་བྱུང་གི་རྗེས་སུ་འདོད་པའི་སྐྱུལ་སེམས་དང་གཟུགས་

གྱི་སྐྱུལ་སེམས་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་ཁོ་ན་འབྱུང་ངོ། །སྐྱུལ་བ་ལས་ལྷང་བའི་ཆེ་ནི་
 སེམས་གཉིས་པོ་དེའི་མཚུག་ཐོགས་སུ་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་འབྱུང་སྟེ། སྐྱུལ་
 བ་ལས་ལངས་ནས་བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་སྤྱིར་དོ། །སྐྱུལ་བ་
 ལས་འཇུག་པ་ནི་སྟོམས་འཇུག་ལས་ལྷང་བ་དང་། སྐྱུལ་བ་ལས་ལྷང་བ་ནི་སྟོམས་པར་
 འཇུག་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཆེ་ལོགས་སུ་མ་བཤད་དོ་ཞེས་འདོད་མོད་ཀྱི་ལོགས་སུ་བྱས་
 ཉེ་ཆེ་བརྒྱད་དུ་བྲས་ན་འཇུག་པ་བདེ་བར་སྤྱང་ངོ། །དེ་ཡང་དགེ་བ་ལས་གོང་འོག་གི་ཉོན་མོངས་
 འབྱུང་བ་ནི་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཡིན་ལ། འདོད་པའི་ལུང་མ་བསྟན་ལས་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་འབྱུང་བ་ནི་
 འདོད་པའི་སྐྱུལ་སེམས་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་ཡིན་ལ། ཟག་མེད་ལ་འཇུག་པ་ནི་ཡིད་བྱེད་གསུམ་གྱི་ཉེ། ཆོས་རང་སྤྱིའི་
 མཚན་ཉིད་ཡིད་བྱེད་དང་། མི་རྟག་ལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་སྤྱི་ཡིད་བྱེད་དང་། རྣམ་ཐར་ཐད་པར་ཐེལ་གཞོན་མི་སྤྲུག་པ་
 ཚད་མེད་སོགས་ནི་ཡང་དག་དོན་གྱི་ལུལ་ཅན་མིན་པས་དེ་དག་ཡིད་བྱེད་ནི་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་དེ། དེ་གསུམ་གང་
 རུང་གིས་ཟག་མེད་ལ་འཇུག་ལྷང་བྱེད་དོ། །མི་ལྟོགས་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱེ་བཅོས་ཐོབ་པའི་ལྷང་སེམས་ནི་གོ་མས་
 བས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ས་བཤམ། འདོད་པའི་ས་བ་ཡིན་ལ། ཅི་ཡང་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་ས་བཤམ། སྲིད་
 ཅེར་སྐྱེས་པ་ཡིན་ན། སྲིད་ཅེའི་ས་བས་ལྷང་ངོ། །ས་ལྷག་མ་རྣམས་སུ་ནི་ལྷང་སེམས་རང་གི་ས་པ་ཁོ་ན་སྟེ། གཞན་གྱི་
 ས་པ་ནི་སྦྱོར་བ་ཁོ་ནས་བརྒྱབ་དཔོན་ལ། རང་གི་ས་པ་ནི་རང་གིས་འབྱུང་བས་སོ། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལའང་འདོད་པ་
 བ་ཐོས་བསམ་དང་སྐྱེས་ཐོབ་སྟེ་གསུམ་ཡོད་ལ། གཟུགས་ན་ཐོས་སྟོམ་དང་སྐྱེས་ཐོབ་གསུམ་སོ། །གཟུགས་མེད་ན་
 མོས་སྐྱེས་གཉིས་སོ། །དེ་དག་ལས་སྐྱེས་ཐོབ་གསུམ་མ་གཏོགས་པ་ལྟའི་རྗེས་སུ་འབགས་ལས་མངོན་དུ་འབྱུང་ཉེ་
 སྦྱོར་བ་རག་ལས་བས་སོ། །ལམ་གྱི་མཚུག་ཐོགས་སུ་ནི་གསལ་བས་འདོད་སེམས་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱང་མངོན་དུ་
 བྱེད་དོ། །དེས་ན་དེས་བསམ་གཏན་དང་སོ་དང་གཉིས་པའི་ལྷང་སེམས་ཀྱང་བྱེད་ལ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟིར་
 བའང་དེ་ལ་བརྟེན་པ་ཡོད་དོ། །ལོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེས་ཐོབ་ནི་མི་གསལ་བས་དེ་དང་མི་མཚུངས་སོ། །

ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་བའི་ཆེ་ལ། ཉི་འཆི་སྲིད་ནས་བར་སྲིད་དང་ནས། སྐྱེ་སྲིད་
 དུ་ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་བ་སྟེ། དེ་ཡང་འཆི་སེམས་ནི་ཟག་མེད་གཉིས་དང་དགེ་བ་
 སྐྱོར་བྱུང་དང་བཟོའི་གནས་པ་དང་སྐྱུལ་སེམས་མ་གཏོགས་པ་རང་གི་ས་པའི་དགེ་
 བ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་མི་དགེ་བ་དང་བསྐྱེབས་ལ་ལྷུང་མ་བསྟན་དང་རྣམ་སྲིན་སྐྱེས་དང་
 སྐྱོད་ལམ་པ་རྣམས་ཅི་རིགས་པ་ཡིན་ལ། སྐྱེས་སེམས་ནི། སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་ཉོན་
 མོངས་ཅན། །ཞེས་བ་དང་། འཆི་འཕོ་དག་ལས་ཉོན་མོངས་ཀྱི། །ཞེས་འབྱུང་བས་
 གང་དུ་སྐྱེས་པའི་ས་པ་དེའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཡིན་པའི་སྲིད་བསྐྱེབས་ལ་
 ལྷུང་མ་བསྟན་དང་མི་དགེ་བ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཡང་ས་འོག་མ་ནས་གོང་མར་སྐྱེ་བའི་འཆི་སེམས་ནི་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་
 དང་མ་བསྐྱེབས་ལ་ལྷུང་མ་བསྟན་རྣམ་སྲིན་སྐྱེས་དང་སྐྱོད་ལམ་པ་ཡིན་ལ། སྐྱེས་
 སེམས་ནི་བསྐྱེབས་ལ་ལྷུང་མ་བསྟན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་གོང་མ་
 མིན། །ཞེས་འབྱུང་བས་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་གོང་མར་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པའི་
 སྲིད་དང་། གོང་ན་མི་དགེ་བ་མེད་པའི་སྲིད་འོ། །གོང་མ་ནས་འོག་མར་སྐྱེ་བའི་འཆི་
 སེམས་ནི་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་བསྐྱེབས་པ་དང་མ་བསྐྱེབས་པ་རྣམ་སྲིན་སྐྱེས་དང་
 སྐྱོད་ལམ་པ་ཅི་རིགས་ཡིན་ཞིང་། སྐྱེ་སེམས་ནི་འདོད་པར་སྐྱེ་ན་མི་དགེ་བ་དང་།
 བསྐྱེབས་པ་ཅི་རིགས་པར་འབྱུང་ལ། །ཁམས་གོང་མ་དག་ཏུ་སྐྱེ་ན་བསྐྱེབས་པ་ཁོ་ན་
 ཡིན་ནོ། །རང་གི་ས་ནས་རང་གི་ས་དུ་སྐྱེ་ན་འཆི་སེམས་ནི་དགེ་བ་སྐྱོར་བྱུང་དང་
 སྐྱུལ་སེམས་དང་བཟོའི་གནས་པ་མ་གཏོགས་པ་རང་ས་ན་གང་ཡོད་པའི་སེམས་
 ཡིན་ལ། སྐྱེ་སེམས་ནི་འདོད་པ་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་མི་དགེ་བ་དང་བསྐྱེབས་ལ་ལྷུང་

མ་བསྟན་དང། ལོང་མ་ན་བསྐྱེབས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་མོད་ཀྱི་འདི་ལ་ནི་སྐབས་སུ་ཉེ་བར་
མཁོ་བ་མེད་དོ། །ཟག་མེད་གཉིས་ནི་འཆི་བ་དང་སྐྱེ་བའི་སེམས་གཉིས་ཀར་མི་
འགྱུར་ཉེ། དེ་ནི་སྲིད་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་སྲིར་རོ། །སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་
ཅན་གྱིས་གཟེར་བའི་ཆེ་བྱུག་པའི། ཉོན་མོངས་འོག་མའི་དག་གཅིག་གྱང། །ཞེས་
འབྲུང་བས་ལོང་མའི་བསྐྱེབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ལས་འོག་མའི་དགོ་བ་འབྲུང་སྟེ། དེ་
ཡང་གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་ལངས་པའི་ཆེ་འདོད་པའི་
དགོ་བ་གཉིས་ཀ་དང། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་
ལངས་པའི་ཆེ་གཟུགས་ཀྱི་དགོ་བ་སྐྱོར་བྱུང་ཁོ་ན་འབྲུང་བའོ། །དག་དང་རང་ལས་དེ་ལས་
གཉིས། །ཞེས་འབྲུང་བས་⁶ གཟུགས་ཀྱི་དགོ་བ་སྐྱོར་བྱུང་དང་སྐྱེལ་སེམས་རང་ཉིད་ལས་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེལ་
སེམས་འབྲུང་བ་སྐྱེལ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་དང། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེལ་སེམས་ལས་ཀྱང་སྐྱེལ་སེམས་རང་ཉིད་དང།
གཟུགས་ཀྱི་དགོ་བ་སྐྱོར་བྱུང་འབྲུང་བ་སྐྱེལ་པ་ལས་ལྡང་བའི་ཆེ་གཉིས་སྟོམས་པར་འཇུག་ལྡང་གི་ཆེར་བལྟས་ནས་
ཆེ་བྱུག་ཏུ་ཁ་ཅིག་འཆང་མོད་ཀྱི་དེ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་བྱས་ཉེ་ཆེ་བརྒྱད་དུ་བྱས་ན་འཇུག་པ་བདེ་བར་སྣང་དོ། །

དོན་དེ་དག་སྐོ་ལ་བཞག་ནས་སེམས་གང་གི་རྗེས་ཐོགས་སུ་སེམས་གང་
འབྲུང་བ་སྟོན་པ་ནི་འདོད་པའི་སེམས་དགོ་བ་ལས་ནི་རྗེས་ཐོགས་སུ་སེམས་དགུ་
འབྲུང་སྟེ། ལྷན་གྱི་ཆེ་འདོད་པའི་དགོ་བ། དང་ས་མཚུངས་པའི་ཆེ་ནི་རྒྱ་པོ་གཞན་གསུམ་སྟེ།
རང་གི་ས་པ་བཞི་འབྲུང་ལ། སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆེ་འདོད་པའི་དགོ་བ་སྐྱོར་བྱུང་
ལས་གཟུགས་ཀྱི་དགོ་བ་སྐྱོར་བྱུང་དང། ཟག་མེད་གཉིས་དང། གཟུགས་དགོ་སྐྱོར་བྱུང་ནི་
དང་པོའི་ཉིད་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞིའོ་ཞེས་རྒྱལ་སྐུལ་ཟེར། །ཁ་ཅིག་ཐོད་རྒྱལ་ཆེ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་ཀྱང་འབྲུང་

6 ཉ བས་

ཞེས་སོ། །ཟག་མེད་གཉིས་ནི་སྤང་ཚོང་མེད་འབྱུང་གི་གསར་པ་མི་འབྱུང་རོ། །ཉིང་མཚའ་མས་སྦྱོར་བའི་ཚེ་
འདོད་པའི་དགོ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་ལས་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱིབས་པ་གཉིས་སོ། །

གལ་ཏེ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ་འདོད་པའི་དགོ་བའི་རྗེས་སུ་གཟུགས་
མེད་ཀྱི་དགོ་བའང་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ལྟ་བུ་བཅུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།
འདོད་པའི་དགོ་བ་ལས་ནི་གཟུགས་མེད་ལ་སྟོམས་པར་མི་འཇུག་སྟེ། རྟོན་ལ་སོགས་པ།
རིང་བ་ཉིད་བཞེས་རིང་བའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལ་རྟོན་རིང་བ་ནི་གཟུགས་མེད་པའི་རྟོན་
སྤྱིས་འདོད་པའི་སྐྱུལ་སེམས་ལ་སོགས་པ་གང་ཡང་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པས་སྟོམས་
འཇུག་གི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་སྐྱེན་གྱི་རྟོན་དུ་མི་སྤྱིད་པའི་སྤྱིར་རོ། །

ཡང་ན་འདོད་པའི་སེམས་ནི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་སྐྱེན་དུ་མི་སྤྱིད་པས་རྟོན་རིང་
བཅོ། རྟོན་པ་རིང་བ་ནི་འདོད་པ་ལ་རགས་པ་དང་དེ་ལ་ཞི་བའི་རྟོན་པར་མི་ལྟ་བའི་
སྤྱིར་རོ། །དམིགས་པ་རིང་བ་ནི་དེས་ལོག་ས་ལ་དམིགས་མི་རུས་པས། དེས་འདོད་པ་ལ་མི་
དམིགས་པའི་སྤྱིར་རོ། །གཉེན་པོས་རིང་བ་ཉིད་ནི་འདོད་པའི་གཉེན་པོ་དེས་མི་བྱེད་
པའི་སྤྱིར་ཉེ་དེའི་འདོད་པ་ལྷལ་མིན་པས་སུན་དབྱུང་མི་རུས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེའི་སྤྱིར་གཟུགས་ཀྱི་
སེམས་ཀྱིས་འདོད་པའི་སྐྱུལ་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་པས་གཟུགས་ཀྱི་སེམས་ལ་
བརྟན་པ་དང་། དེ་ལ་རགས་པ་དང་གཟུགས་མེད་ལ་ཞི་བའི་རྟོན་པར་ལྟ་བུ་དང་།
གཟུགས་ལ་དམིགས་པ་དང་། དེས་གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་
སྤྱིར་འདོད་པའི་དགོ་བས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་ནས་གཟུགས་མེད་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་
ནའང་བར་དུ་བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་སྟོམས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

དེས་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགོ་བ་དང་། མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྐྱེན་དང་།
གཟུགས་ཀྱི་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྐྱེན་གསུམ་དང་འདོད་པའི་དགོ་བ་ལ་ནི་རྒྱ་

འབྲས་སུ་གྲུང་པའི་ཆེ་བྱུག་པོ་དེ་དག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པའི་དགོ་པའི་
སེམས་དེ་ནི་སེམས་བརྒྱད་པོ་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་སྟེ། རྒྱལ་དང་ས་མཚུངས་པའི་ཆེ་
རང་གི་ས་པ་བཞི་དང་། ལྷོ་མས་འཇུག་ལས་ལྡང་བ་ན་དགོ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་ལ་ལྷོ་མས་
བར་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པས་གཟུགས་ཀྱི་དགོ་བ་སྐྱོར་བྱུང་དང་། ཟག་མེད་གཉིས་
དང་། ལྷོ་མས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟིར་བའི་ཆེ་གཟུགས་ཀྱིས་བསྐྱིབས་
པའི་སེམས་ལས་སོ། །དེ་ཡང་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་འོག་མའི་དགོ་བ་བཟང་བས་སོ། །དེ་ཡང་
འདོད་པའི་དགོ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱང་གསལ་བའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱོར་བྱུང་དང་།
ཟག་མེད་གཉིས་དང་། ལྷོ་མས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ལྡང་སེམས་སུ་འབྱུང་བ་
སྲིད་པས་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་འདོད་པའི་དགོ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་། སྐྱོར་བྱུང་གཉིས་
ཀ་འབྱུང་ངོ། །

འདིར་ས་མཚུངས་པའི་ཆེ་འདོད་པའི་དགོ་བ་ལས་མ་བསྐྱིབས་པ་འབྱུང་བར་
བཤད་པ་ནི་སྐྱུལ་སེམས་ལས་གཞན་རྣམས་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི་སྐྱུལ་སེམས་ནི། དག་
དང་རང་ལས་དེ་ལས་གཉིས། །ཞེས་འབྱུང་བས་རང་ཉིད་དང་གཟུགས་ཀྱི་དགོ་བ་
སྐྱོར་བྱུང་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་གི་འདོད་པའི་དགོ་བ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་རྣམས་ལས་
ནི་མི་འབྱུང་ངོ། །དེ་བཞིན་དུ་འོག་མ་རྣམས་སུ་རྒྱལ་དང་ས་མཚུངས་པའི་ཆེའི་
སྐབས་སུ་འང་གེས་པར་བྱའོ། །

གཞན་དག་མི་འབྱུང་བ་ནི་ཆེ་བྱུག་གི་རྣམ་པར་བཞག་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །འདོད་པའི་མི་དགོ་བའི་སེམས་ནི་ཟག་མེད་གཉིས་མ་གཉོགས་པ་བརྟུ་པོ་དག་
ལས་འབྱུང་སྟེ་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སེམས་བྱུག་པོ་གང་ལས་གེ་ཡང་འདོད་པར་མཚན་སྐྱོར་བ་མི་འགལ་བས་

སོ་དེ་ཡང་། རྒྱན་དང་ས་མཚུངས་པའི་ཆེ་སྐྱལ་སེམས་མ་གཏོགས་པ་རང་གི་ས་པ་
 བཞི་དང་། ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་བའི་ཆེ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་
 འདིར་སྐྱེ་བ་ན་གཞུགས་ཀྱི་དགོ་བ་སྐྱོར་བྱུང་དང་སྐྱལ་སེམས་དང་གཞུགས་མེད་ཀྱི་
 དགོ་བ་སྐྱོར་བྱུང་མ་གཏོགས་པ་པ་འཆི་སེམས་སྲིད་པས་དེ་དག་གི་སེམས་གསུམ་
 གསུམ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་སྲིད་རྟོ། །ཟག་མེད་གཉིས་དང་ནི་ཆེ་འཇུག་མི་སྲིད་
 པའི་སྲིད་རྟོ། །འདོད་པའི་མི་དགོ་བའི་སེམས་དེ་ལས་ནི་རང་གི་ས་པ་བཞི་ཁོ་ན། འཇུང་
 རྩེ། རྒྱན་དང་ས་མཚུངས་པ་ན་སྐྱལ་སེམས་མ་གཏོགས་པ་རང་གི་ས་པ་དག་གོ། །མི་
 དགོ་བ་ནི་མ་གོང་མའི་དགོ་བའི་སྐྱོར་བར་མི་སྲིད་ལ། དེ་མ་སྲིངས་པར་ས་གོང་མའི་སྐྱེ་བའི་སེམས་ཀྱང་མི་འཇུང་
 པའི་སྲིད་རྟོ། །གཞན་ཡང་། གོང་མའི་སེམས་ཀྱི་དང་ཟག་མེད་གཉིས་ནི་མི་འཇུང་སྟེ། མི་
 དགོ་བ་སྐྱོམས་པར་འཇུག་སེམས་མ་ཡིན་པ་དང་། མི་དགོ་བ་ལས་གོང་མར་ཉིང་
 མཚམས་སྐྱོར་བ་མི་སྲིད་པ་དང་། རྒྱན་མི་གཅིག་པ་དང་། ས་མི་མཚུངས་པའི་སྲིད་
 རྟོ། །འདོད་པའི་བསྐྱིབས་པ་ལྟར་མ་བསྟན་ཀྱི་སེམས་ཀྱང་རི་ལྟར་འདོད་པའི་མི་
 དགོ་བའི་སེམས་སེམས་བརྩའི་རྗེས་སུ་འཇུང་ཞིང་། དེ་ལས་བཞི་འཇུང་བར་བཤད་
 པ་དེ་བཞིན་ཏུ་སེམས་བརྩའི་རྗེས་སུ་འཇུང་ཞིང་། དེ་ལས་བཞི་འཇུང་བར་ཤེས་
 པར་བྱུང། །

འདོད་པའི་མ་བསྐྱིབས་པ་ལྟར་ཏུ་མ་བསྟན་པའི་སེམས་ནི་སེམས་ལྟ་དག་
 ལས་འཇུང་སྟེ། རྒྱན་དང་ས་མཚུངས་པ་ན་རང་གི་ས་པ་བཞི་དང་། སྐྱལ་པ་ལ་
 འཇུག་པའི་ཆེ་འདོད་པའི་སྐྱལ་སེམས་གཞུགས་ཀྱི་དགོ་བ་སྐྱོར་བྱུང་ལས་འཇུང་
 པའི་སྲིད་རྟོ། །འདོད་པའི་མ་བསྐྱིབས་པ་ལྟར་མ་བསྟན་ཀྱི་སེམས་དེ་ལས་ནི་མཇུག་
 རོགས་སུ་སེམས་ལྟ་ལོ་དེ་ཉིད་དང་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱིབས་པ་གཉིས་ཏེ་བདུན་འཇུང་བ་ཡིན་

ལོ། །འདི་ལྟར་རྒྱལ་དང་ས་མཚུངས་པ་བ་རང་གི་ས་པ་བཞི་དང་སྐྱུལ་པ་ལས་ལྡང་བ་
ན་བསམ་གཏན་ལ་མ་ཞུགས་པར་སྐྱུལ་སེམས་ལས་ལྡང་བ་མེད་པས་གཟུགས་ཀྱི་
དགོ་བ་སྐྱོར་བྱུང་དང། འདོད་པ་ནས་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་
བ་ན་འདི་དག་ལ་གནས་པ་ལ་འཆི་བ་དང་གི་ནས་གོང་དུ་སྐྱེ་བ་སྲིད་པས་འདོད་པའི་
རྣམ་སྲིད་སྐྱེས་དང། ལྷོད་ལམས་པ་གཉིས་ལས་ཁམས་གོང་མ་དེ་དག་གི་བསྐྱེདས་པ་
གཉིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཟུགས་ན་སྐྱོད་པའི་སེམས་དགོ་བ་ལས་ནི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་མ་བསྐྱེདས་ལྡང་མ་
བསྟན་མ་གཏོགས་པ། སེམས་བཅུ་གཅིག་འབྱུང་སྟེ། རྒྱལ་དང་ས་མཚུངས་པ་ན་དགོ་བ་
སྐྱོར་བྱུང་ལས་མ་བསྐྱེདས་པ་གསུམ་ག་དང། སྐྱེས་ཐོབ་ལས་སྐྱུལ་སེམས་ལས་
གཞན་གཉིས་དང། བསྐྱེདས་པ་ནི་དགོ་བ་གཉིས་ཀ་ལས་འབྱུང་བས་རང་གི་ས་པ་
གསུམ་དང། ལྷོ་མས་འཇུག་ལས་ལྡང་བ་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱོར་བྱུང་ལས་འདོད་པའི་
དགོ་བ་གཉིས་ཀ་དང། སྐྱུལ་པ་ལ་འཇུག་པ་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱོར་བྱུང་ལས་འདོད་
པའི་མ་བསྐྱེདས་ལྡང་མ་བསྟན་སྐྱུལ་སེམས་ཁོ་ན་དང། ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་བ་ན་
གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེས་ཐོབ་ལས་འདོད་པའི་མི་དགོ་བ་དང་བསྐྱེདས་པ་གཉིས་དང།
གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེས་ཐོབ་ལས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་བསྐྱེདས་པ་དང། ལྷོ་མས་པར་འཇུག་
པ་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱོར་བྱུང་ཁོ་ན་ལས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགོ་བ་སྐྱོར་བྱུང་དང་ཟག་
མེད་དག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཟུགས་མེད་ཀྱི་མ་བསྐྱེདས་ལྡང་མ་བསྟན་གཅིག་སུ་ནི་འབྱུང་བ་མེད་དེ།
དེ་དང་ཆེ་ལྷག་གི་རྣམ་པར་བཞག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་ཀྱི་སེམས་དགོ་བ་

དེ་ནི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་མ་བཞུགས་པ་དེ་དང་། འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་མ་གཏོགས་པ། སེམས་
 དབྱའི་མཉམ་པ་ལྟོགས་སུ་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་པ་ན་དགེ་བ། སྐྱོར་བྱུང་ནི་
 སྐྱུལ་སེམས་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་ལ། སྐྱེས་ཐོབ་ནི་གཞན་ཅམ་སློབ་དང་སྐྱོད་ལས་པ། གཉིས་
 ལས་འབྱུང་བས་རང་གི་གསུམ་དང་། སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ན་འདོད་པའི་དགེ་བ་
 སྐྱོར་བྱུང་ལས་གཟུགས་ཀྱི་འད་སྐྱོར་བྱུང་ཁོ་ན་དང་། སྐྱུལ་པ་ལས་ལྡང་བ་ན་འདོད་
 པའི་མ་བཞུགས་ལུང་མ་བསྟན་སྐྱུལ་སེམས་ལས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱོར་བྱུང་དང་།
 སྟོམས་འཇུག་ལས་ལྡང་བ་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་སྐྱོར་བྱུང་ལས་དང་། ཟུག་མེད་
 གཉིས་ལས་གཟུགས་དགེ་སྐྱོར་བྱུང་ཁོ་ན་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་
 ཅན་ཀྱིས་གཟེར་བ་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱིས་བཞུགས་པའི་རྗེས་སུ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱོར་
 བྱུང་ཁོ་ན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པའི་མི་དགེ་བ་དང་། བཞུགས་པ་དང་།
 གཟུགས་མེད་ཀྱི་མ་བཞུགས་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ལས་ནི་མི་འབྱུང་སྟེ། དེ་དག་
 དང་ཆེ་དུག་ཏུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཟུགས་ན་སྐྱོད་པའི་བཞུགས་པ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སེམས་ནི་སེམས་
 འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་ཟུག་མེད་གཉིས་མ་གཏོགས་པ། བརྒྱད་ལས་འབྱུང་སྟེ། དེ་ཡང་འདོད་པའི་
 ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བཟོང་དུ་མི་སྐྱེ་ལ། ཉོན་མོངས་ཅན་ཀྱི་ཟུག་མེད་ལས་ལྡང་བ་མི་སྲིད་པས་སོ་དེ་ལ། རྒྱུན་དང་
 ས་མཚུངས་པ་ན་སྐྱུལ་སེམས་མ་གཏོགས་པ་རང་གི་ས་བ་གསུམ་དང་། ཉིང་
 མཚམས་སྐྱོར་བ་ན་འདོད་པའི་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་། མ་བཞུགས་ལུང་མ་བསྟན་
 སྐྱོད་ལས་པ་དང་། རྣམ་སློབ་སྐྱེས་གཉིས་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ས་བ་དགེ་བ་སྐྱོར་
 བྱུང་མ་གཏོགས་པ་འེ་འཆི་སེམས། གསུམ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་

འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་དང་། ཟག་མེད་གཉིས་ལས་མི་འབྱུང་བའི་སྲ་མ་
བཞིན་ལོ། །གཟུགས་ཀྱི་བསྐྱེབས་ལ་ལྷུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་དེ་ལས་ཞི་སེམས་རང་
གི་གསུམ་འདོད་པའི་དང་པོ་གསུམ་དང་། རྒྱལ་འབྱུང་སྟེ། རྒྱལ་དང་ས་མཚུངས་པ་ན་སྐྱུལ་
སེམས་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་འབྱུང་བས་རང་གི་ས་བ་གསུམ་དང་ཉིང་མཚམས་
སྐྱོར་བ་ན་འདོད་པའི་མི་དགོ་བ་དང་བསྐྱེབས་པ་དང་། ལྷོ་མས་འཇུག་ཉོན་མོངས་
ཅན་གྱིས་གཟེར་བ་ན་འདོད་པའི་དགོ་བ་གཉིས་ཀ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དོ། །གཞན་དག་
མི་འབྱུང་བའི་སྲ་མ་བཞིན་ལོ། །

གཟུགས་ན་སྐྱོད་པའི་མ་བསྐྱེབས་ལ་ལྷུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ནི་རྒྱལ་གྱི་ཆེ་སྐྱུལ་
སེམས་ཞི་རང་ཉིད་ལས་འབྱུང་ལ། ལྷོད་ལམ་པ་དང་རྣམ་སྐྱེན་སྐྱེས་ཞི་སྐྱུལ་སེམས་
མ་གཏོགས་པ་མན་ཚུན་དང་། ས་མཚུངས་པ་ན་དགོ་བ་སྐྱོར་བྱུང་ལ་མ་བསྐྱེབས་པ་
གསུམ་ག་དང་། སྐྱེས་ཐོབ་དང་བསྐྱེབས་པ་ལས་ཞི་སྐྱུལ་སེམས་ལས་གཞན་གཉིས་
པོ་འབྱུང་བས་ན་རང་གི་ས་བ་གསུམ་ལས་འབྱུང་གི་གཞན་དག་ལས་ཞི་མི་འབྱུང་
སྟེ། ཆེ་རྒྱལ་གམ་བརྒྱུད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དོ། །གཟུགས་ཀྱི་
མ་བསྐྱེབས་ལྷུང་མ་བསྟན་གྱི་⁶ “སེམས་དེ་ལས་ཞི་རང་གི་ས་བ་གསུམ་འདོད་པ་དང་།
གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གསུམ་དང་། སེམས་རྣམ་པ་རྒྱལ་འབྱུང་སྟེ། རྒྱལ་གྱི་ཆེ་སྐྱུལ་
སེམས་རང་ཉིད་ལས་དང་། ལྷོད་ལམ་པ་དང་རྣམ་སྐྱེན་སྐྱེས་པན་ཚུན་དུ་འབྱུང་བ་
དང་། ས་མཚུངས་པ་ན་རང་གི་ས་བ་གསུམ་དང་། ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་བ་ན་
གཟུགས་ཀྱི་ལྷོད་ལམ་པ་དང་རྣམ་སྐྱེན་སྐྱེས་གཉིས་ལས་འདོད་པའི་མི་དགོ་བ་དང་།

6 ལྱི་

བསྐྱིབས་པ་དང་། གཞུགས་མེད་པའི་བསྐྱིབས་པའོ། །གཞན་དག་མི་འབྱུང་བའི་སྣ་
མ་བཞིན་ལོ། །

རི་ལྷོང་གཞུགས་ཀྱི་མ་བསྐྱིབས་ལྷང་མ་བསྐྱོན་གསུམ་ལས་འབྱུང་ཞིང་། དེ་
ལས་དྲུག་འབྱུང་བར་བཤད་པ་ལྷོང་གཞུགས་མེད་པའི་མ་བསྐྱིབས་ལ་ལྷང་དུ་མ་
བསྐྱོན་པའང་དེའི་ཚུལ་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རང་ཉིད་ནི་རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་པའི་ཆེ་
རང་གི་ས་པ་གསུམ་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་ལ། དེ་ལས་ནི་ཉིང་མཚམས་སྒྲོར་བ་ན་ནས་
སྐྱེན་སྐྱེས་ལས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་དང་། གཞུགས་ཀྱི་བསྐྱིབས་པ་
དང་། རྒྱུན་གྱི་ཆེ་ནས་སྐྱེན་སྐྱེས་རང་ཉིད་དང་། ས་མཚུངས་པ་ན་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་
ཁོ་ན་དང་། བསྐྱིབས་པ་འབྱུང་བས་རང་གི་ས་པ་གསུམ་སྟེ་དྲུག་ཁོ་ན་འབྱུང་བའི་
སྤྱིར་རོ། །

གཞུགས་མེད་པའི་དགེ་བའི་སེམས་ལས་ནི་འདོད་པའི་དགེ་བ་དང་འདོད་གཞུགས་ཀྱི་མ་
བསྐྱིབས་པ་གཉིས་ཐོབ་པས། སེམས་དབྱུ་དག་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་གྱི་ཆེ་དགེ་བ་གཉིས་ཀ་པན་
ཚུན་དང་། ས་མཚུངས་པ་ན་དགེ་བ་གཉིས་ཀ་ལས་བསྐྱིབས་མ་བསྐྱིབས་གཉིས་ཀ་
འབྱུང་བས་རང་གི་ས་པ་གསུམ་དང་། སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་ན་སྒྲོར་བྱུང་ཁོ་ན་ལས་
ཐག་མེད་གཉིས་དང་། ཐག་མེད་སྒྲོབ་པ་ནི་སྒྲོམ་ལམ་ལོ། །སྒྲོམས་འཇུག་ལས་སྤང་བ་ན་
གཞུགས་མེད་ཀྱི་སྒྲོར་བྱུང་ཁོ་ན་ལས་གཞུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྒྲོར་བྱུང་ཁོ་ན་དང་།
ཉིང་མཚམས་སྒྲོར་བ་ན་གཞུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་ཁོ་ན་ལས་འདོད་པའི་
ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་དང་། གཞུགས་ཀྱི་བསྐྱིབས་པ་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་རོ། །གཞུགས་
མེད་པའི་དགེ་བའི་སེམས་དེ་ནི་རང་ས་གསུམ་གཞུགས་དགེ་ཐག་མེད་གཉིས་ཉེ། སེམས་དྲུག་གི་

རྗེས་སུ་འབྲུང་སྟེ། ལྷུན་གྱི་ཆེ་དགོ་བ་གཉིས་པའ་ཚུན་དང་། ས་མཚུངས་པ་འ་
བསྐྱབས་པ་ལས་དགོ་བ་གཉིས་ཀ་དང་། མ་བསྐྱབས་པ་རྣམ་སྐྱེན་སྐྱེས་ལས་དགོ་བ་
སྐྱེས་ཐོབ་ཁོ་ན་འབྲུང་བས་རང་གི་ས་བ་གསུམ་དང་། ལྷོ་མས་པར་འཇུག་པ་འ་
གཟུགས་གྱི་དགོ་བ་སྐྱོར་བྱུང་ཁོ་ན་ལས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་འང་སྐྱོར་བྱུང་ཁོ་ན་དང་།
ལྷོ་མས་འཇུག་ལས་ལྷང་བ་འ་ཟག་མེད་གཉིས་གྱི་རྗེས་སུ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྐྱོར་
བྱུང་ཁོ་ན་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཟུགས་མེད་པའི་བསྐྱབས་པ་ལ་ལྷང་དུ་མ་བསྐྱབ་པའི་སེམས་ལས་ནི། རང་ས་
གསུམ་འོག་གི་ཉོན་མོངས་ཅན་གསུམ་དགོ་བ་སྐྱོར་བྱུང་སྟེ། སེམས་བདུན་འབྲུང་སྟེ། ལྷུན་དང་ས་
མཚུངས་པ་འ་རང་གི་ས་བ་གསུམ་དང་། ཉིང་མཚེམས་སྐྱོར་བ་འ་གཟུགས་གྱི་
བསྐྱབས་པ་དང་། འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་དང་། ལྷོ་མས་འཇུག་ཉོན་མོངས་
ཅན་གྱིས་གཟེར་བ་འ་གཟུགས་གྱི་དགོ་བ་སྐྱོར་བྱུང་ཁོ་ན་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་གཟུགས་མེད་པའི་བསྐྱབས་པ་ལས་བདུན་འབྲུང་བ་ལྟར་བསྐྱབས་
པ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་འོག་མ་གཉིས་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གསུམ་དང་ཟག་མེད་གཉིས་ཐོར་ག། བདུན་
ལས་འབྲུང་སྟེ། ལྷུན་དང་ས་མཚུངས་པ་འ་རང་གི་ས་བ་གསུམ་དང་། ཉིང་མཚེམས་
སྐྱོར་བ་འ་གཟུགས་གྱི་དགོ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་། འདོད་པའི་དགོ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་།
འདོད་གཟུགས་གྱི་མ་བསྐྱབས་ལྷང་མ་བསྐྱབ་ནམ་སྐྱེན་སྐྱེས་དང་སྐྱོར་ལམ་པ་ཁོ་
ནའི་རྗེས་སུ་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱོབ་པའི་སེམས་ནི་བཞི་ལས་འབྲུང་སྟེ། ལྷོ་མས་
པར་འཇུག་པའི་ཆེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགོ་བ་སྐྱོར་བྱུང་གསུམ་པོ་ཁོ་ན་དང་། ལྷུན་
གྱི་ཆེ་སྐྱོབ་པ་རང་གི་འཇུག་ཐོགས་སུ་སྐྱོབ་པ་རང་ཉིད་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱོབ་

པའི་སེམས་དེ་ལས་ནི་ལྷ་འབྱུང་སྟེ། ལྷོ་མས་འཇུག་ལས་ལྷང་བ་ན་འདོད་པའི་སྐྱེས་
 རོལ་ཀྱང་གསལ་བས་སྐྱེས་རོལ་དང་སྐྱོར་བྱུང་གཉིས་ཀ་འབྱུང་ལ། ཁམས་གོང་མ་
 གཉིས་ཀྱི་སྐྱེས་རོལ་ནི་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར་ལྷང་སེམས་མ་ཡིན་པས་སྐྱོར་བྱུང་
 གཉིས་པོ་ཁོ་ན་འབྱུང་བས་ན་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགོ་བ་གསུམ་དང་། ལྷན་གྱི་ཆེ་
 སློབ་པ་རང་ཉིད་དང་། ལྷོ་མས་པར་འཇུག་པའི་ཆེ་སློབ་པ་དོན་མེད་ལྷ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་
 གྱི་འཇུག་ཐོགས་སུ་མི་སློབ་པ་ཟད་ཤེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །མི་སློབ་པའི་སེམས་
 བེ་ལྷ་དག་ལས་འབྱུང་སྟེ། ལྷོ་མས་པར་འཇུག་པའི་ཆེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགོ་བ་སྐྱོར་
 བྱུང་གསུམ་པོ་ཁོ་ན་དང་། སློབ་པ་དོན་མེད་ལྷ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་མེས་དང་། ལྷན་གྱི་
 ཆེ་མི་སློབ་པ་རང་ཉིད་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །མི་སློབ་པ་དེ་ལས་ནི་སེམས་བཞི་
 དག་འབྱུང་སྟེ། ལྷོ་མས་འཇུག་ལས་ལྷང་ན་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགོ་བ་ལྷ་མ་ལྷར་
 འདོད་པའི་གཉིས་ཀ་དང་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱོར་བྱུང་གཉིས་ཏེ་གསུམ་དང་།
 ལྷན་གྱི་ཆེ་ཟད་ཤེས་ལས་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་ལྷ་བུ། མི་སློབ་པ་རང་ཉིད་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྷ་ན་མི་སློབ་པ་ལས་སེམས་ལྷ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཡོངས་སུ་
 ཉམས་པའི་ཆེ་མི་སློབ་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སློབ་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཉོན་
 མོངས་པ་མཛོན་དུ་མ་བྱས་པར་ནི་མི་སློབ་པ་ལས་མི་ཉམས་ལ། ཉོན་མོངས་མཛོན་
 དུ་བྱས་པ་ན་ཉོན་མོངས་པས་བར་དུ་ཚོད་པའི་ཕྱིར་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་མིན་པའི་ཕྱིར། རོ། །དེ་
 ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྒྱུ་ཀ་བྱེད་དག་གིས་ཀྱང་མི་སློབ་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སློབ་པ་ནི་མི་
 འབྱུང་སྟེ། ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆེ་འང་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་དུ་འབྱུང་བས་བར་དུ་
 ཚོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །

འོན་ཀྱང་ཁམས་གསུམ་གྱི་བསྐྱེབས་པའི་སེམས་གསུམ་དང་བདུན་འབྲུང་
 བར་ཐལ་བར་འབྲུང་པའི་ཉེས་པ་ནི་སྤང་དགོས་སོ། །འོན་དེའི་མཚུག་ཚོགས་སེམས་བརྒྱན་
 འབྲུང་བར་ཐལ། དགེ་བ་གསུམ་མི་སྐྱོབ་པ་རང་ཉིད། དེ་ལས་ཉམས་ན་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་གསུམ། སྐྱོབ་པ་
 དང་བརྒྱན་འབྲུང་བས་སོ་ཞེན། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་སྐྱོབ་པ་དེའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་མི་འབྲུང་ཉེ་མི་སྐྱོབ་ལས་མ་ལངས་པར་
 བྱི་མི་ཉམས་ལ། ལངས་པ་ན་དགེ་སེམས་ལས་ལངས་དགོས་པས་ཉོན་མོངས་དང་སྐྱོབ་པའི་བར་དུ་དགེ་བས་ཚོད་
 པས་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ནི་སེམས་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་བཤམ་པའོ། །སེམས་ཉི་
 ལུ་བཤམ་པ་ལ་གསུམ་ལས་དང་སོ་ནི། ཡང་སེམས་བརྒྱ་གཉིས་སོ་དེ་དག་ནི་ཉི་ལུང་ཡང་
 བཤམ་དོ། །རི་ལྟར་བྱས་ནས་ཤེས་ན། ཁམས་གསུམ་དུ་དགེ་བ་རྣམས་བཤམ་གཉིས་གཉིས།
 སུ་སྤྲེལ་ས་བཅོ་སྟེ། བཤམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྤྱིར་རོ། །གཉིས་སོ་གང་ཞེ་ན། སྤྱིས་
 རྣམ་ཐོབ་པ་དང་། སྤྱིས་ཐོབ་ནི་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ན་སྤྱོད་པ་ལ་མ་རྟོས་པར་བར་སྤྱིད་ཉིང་མཚམས་སྤྱོད་
 པའི་ཚེ་འཛོལ་ལ། གཟུགས་མེད་སྤྱི་སྤྱིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྤྱོད་པའི་ཚེ་ཐོབ་པའོ། །སྤྱོད་ལུང་ནི་སྤྱོད་པ་གོམས་པས་
 ཐོབ་པ་ཐོས་པས་སྤོམ་གསུམ་ཅི་རིགས་པ་ནི། སྤྱོད་པ་ལས་བྱུང་བའོ། །དེ་ལྟ་ན་བཅོ་སྟེ་ལས་
 མེད་དོ་ཞེ་ན། འདོད་པའི་ཁམས་ན་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་ལུང་བསྟན་པ་མིན་
 པ་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་རྣམས་པ་བཞིར་སྤྱེ་ནས་བཅོ་བརྒྱན་ཡོད། པའི་ཕྱིར་
 རོ། །བཞི་སོ་གང་ཞེ་ན། རྣམ་པར་སྤྱིན་པ་ལས་སྤྱིས་པ་དང་། འཕྲོ་ཉལ་སོགས། སྤྱོད་ལས་
 པ་དང་། བཟོའི་གནས་དང་། སྤྱལ་པའི་ཕྱིར་སྤྱལ་པའི་སེམས་སོ་ཞེས་སྤྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་ནའང་བཅོ་བརྒྱན་དོ། །ཞེ་ན། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་བཟོའི་སེམས་མ་
 གཏོགས་པ་རྣམས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ན་བཟོའི་སེམས་ནི་མེད་དེ། གཞལ་
 མེད་ཁང་དང་གོས་དང་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་ནི་ལས་ལས་འབྲུང་བ་དང་སྤྱལ་པ་ཡིན་ལ་མཁུན་བཟོས་བྱས་པ་རྩེད་ཟང་

ཡུང་མེད་པས། བརྗེའི་ལས་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་མེད་ན་ནི་སྐྱོད་ལམ་པ་
དང་སྐྱུལ་སེམས་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་སྤྲིན་སྐྱེས་གཅིག་ལུ་ཡོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་
སེམས་ཉི་ཤུར་འགྲུར་རོ། །འདི་དག་གང་གི་མཚུག་ཚོགས་སུ་གང་འགྲུང་བའང་
འགྲེལ་པ་ལས་བཤད་དེ་འདིར་ནི་ཡི་གེ་མང་བས་འདི་གས་ནས་མ་གྲིས་སོ། །

དེ་ལྟར་ན་ཁམས་གསུམ་ན་དགོ་བ་ལ་གཉིས་གཉིས་དང་། མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་
བསྟན་ལ་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ན་བཞི་དང་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ཡོད་ཀྱང་བརྟན་གཉིས་ཀྱི་
རྒྱབས་སུ་དགོ་བ་གཉིས་ཀའང་གཅིག་ཏུ་བགྲང་ཞིང་། མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་བཞི་
གའང་གཅིག་ཏུ་བགྲང་བར་བྱའོ། །ལུང་མ་བསྟན་བཞིའི་རྣམ་སྤྲིན་སྐྱེས་ནི་ལུང་མས་ཅད་ལ་དམིགས་
ཤེས་ཚོགས་ཏུག་ལ་ཡོད་དོ། །ཕྱི་མ་གསུམ་ནི་སྐྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་རྗེས་ཤིག་ལེགས་པའི་
རྒྱ་དང་ལུ་ལ་ཅི་རེགས་ལ་དམིགས་སོ། །རྟོག་པས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དགོས་པས་ཡིད་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་འགྲུང་
དོ། །སྐྱོད་ལམ་པ་དང་བརྗེའི་གནས་པའི་སྐྱོར་བ་ནི་དབང་ཤེས་ལྟ་སྟེ། མཚོང་ཚོས་སོགས་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་
སྤྲིན་སྐྱེས་པ་ནི་ལས་ཀྱི་མཚུས་རང་གི་དང་གིས་འགྲུང་བས་སྐྱོར་བ་མེད་ལ། སྐྱུལ་སེམས་ཀྱི་སྐྱོར་བ་ནི་བསམ་གཏོབ་
ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སེམས་སོ། །དེས་ན་འདོད་པ་ན་སེམས་བརྒྱད་དང་གཟུགས་ན་ཏུག་དང་གཟུགས་མེད་ན་བཞི་དང་
ཟག་མེད་གཉིས་དང་ཉི་ཤུའོ། །ཡང་ན་དགོ་བ་བརྒྱད་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་བཞི་དང་བསྐྱེབས་པ་བརྒྱད་དང་ཉི་ཤུའོ། །

ཉི་ཤུར་ཕྱེ་བའི་དགོས་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་ཀྱི་དགོ་བ་སྐྱེས་ཚོབ་དང་། མ་
བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་རྣམ་སྤྲིན་སྐྱེས་དང་སྐྱོད་ལམ་པ་ལ་འཆི་སེམས་ཡོད་ཀྱི་
དགོ་བ་སྐྱོར་བྱུང་དང་། མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་གཞན་གཉིས་ལ་མེད་པ་དང་།
ཁམས་གསུམ་ཀྱི་དགོ་བ་སྐྱོར་བྱུང་ཁོ་ན་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་སེམས་ཡོད་ཀྱི་
གཞན་ལ་མེད་པ་དང་། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱུལ་སེམས་གཉིས་གཟུགས་ཀྱི་དགོ་བ་
སྐྱོར་བྱུང་དང་རང་ཉིད་ལས་འགྲུང་གི་གཞན་ལས་མི་འགྲུང་བ་དང་། སྟོམས་འཇུག་

ལས་ལྡང་སེམས་དང་། ལྷོ་མས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟེར་བའི་ཆེའང་
འདོད་པའི་ནི་གསལ་བས་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་ལའང་ཡོད་ལ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་
གྱི་ནི་སྐྱེས་ཐོབ་མི་གསལ་བས་ལྡང་སེམས་མེད་གྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་
དོ་ཞེས་པའི་དམིགས་བསལ་དེ་དག་ཤེས་པར་བྱས་པའི་སྤྱིར་དོ། །

བཅུ་གཉིས་དང་ཉི་ཤུ་ཁྲབ་གང་ཆེད་བྱུང་བ་ནི། འོ་ན་སེམས་ཉི་ཤུ་དང་། བཅུ་གཉིས་ཁྲབ་
གང་ཆེ་ཞེ་ན། དེ་ནི་བཅུ་གཉིས་ཁྲབ་ཆེ་སྟེ། འགྲུབ་པ་ལས། གཞན་དག་ན་རེ། བཟོའི་
གནས་པས་མངོན་པར་བསྐྱབས་པའི་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་
གཉིས་ལ་དམིགས་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཞེས་ཟེར་རོ་ཞེས་པས་རྟེན་གྱི་དངོས་པོ་མཐའ་དག་ལ་
དམིགས་པའི་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་དང་། ལྷོ་བ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་
སྲས་གྱིས་ཀྱང་དེས་མཚོན་ནས་གཞན་ཡང་ཡོད་པར་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན།
གཉིས་པ་སོགས་ན་ལུས་མིག་དང་། །རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས་རྣམ་རིག་སྒོང་། །གང་ཡིན་དེ་
ནི་དང་པོར་གཏོགས། །དེ་ལུང་མ་བསྟན་ཉོན་མོངས་མིན། །ཞེས་པ་དང་། ལྷུང་
འཇུག་པ་ནི་འོག་མས་ཀྱང་། །ཞེས་པ་དག་ཀྱང་སྤར་བཤད་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ཏུ་མ་
འདུས་པའི་སྤྱིར་དང་། བཅུ་ན་བ་གོ་ཆ་མཐའ་ཡས་གྱི་འགྲུབ་བཤད་ལས་ཀྱང་། བཞི་
པོ་དེ་དག་ཏུ་མ་གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལུང་ཏུ་མ་བསྟན་པ་གཞན་དག་ཀྱང་
ཡོད་དོ། །ཞེས་བཤད་དེ། དེས་ན་བཤད་པ་འདི་ནི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པར་
ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་དང་། གནས་གསུམ་པའི་རྗེ་ཀླུ་དག་བཙུམ་པ་ལྷག་
མེད་དུ་འཇུག་པའི་སྦྱོད་ལམ་པའི་སེམས་ཀྱང་སྦྱོད་ལམ་པ་དང་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་ཏེ།
ལུང་མ་བསྟན་ནི་བཞི་པོ་ཁོ་ནར་ཟད་པར་མི་འདོད་དོ། །ཞེས་བཤད་པའི་སྤྱིར་དོ། །

སེམས་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་རྙེད་པ་བཤད་པ་ནི་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཁམས་
 གསུམ་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ནི་འདོད་པ་ལ་མི་དགེ་བ་དང་བསྐྱབས་པ་གཉིས་དང་།
 གོང་མ་གཉིས་ན་བསྐྱབས་པ་གཉིས་ཏེ་བཞི་ལས་རེ་ཞིག་དེ་ལ་འདོད་པའི་ཉོན་
 མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་གཉིས་མངོན་དུ་གྱུར་ན་འཇམས་རྙེད་པ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་
 བསྐྱབས་པ་འདྲ་མངོན་དུ་གྱུར་ན་འཇམས་རྙེད་པ་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་བསྐྱབས་པ་
 མངོན་དུ་གྱུར་ན་གཉིས་རྙེད་དོ། །དེ་ཡང་འདིར་འགྲེལ་པ་ལས། སྐྱེ་དང་སྟོམས་པར་
 འཇུག་པ་དང་། །འདོད་ཆགས་བྲལ་དང་ཡོངས་ཉམས་དང་། །དགེ་བའི་ཉིང་མཚམས་
 སྐྱོར་བའི་ཚེ། །སེམས་དེ་ལྡན་པ་མིན་ལས་རྙེད། །ཅེས་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལ་སྐྱེ་བ་ཁམས་
 གོང་མ་ནས་འོག་མར་སྐར་ལྗོག་པའི་ཚེ་དང་། སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་བསམ་
 གཏན་དང་པོ་དང་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཉིར་བསྟོགས་ཐོབ་པ་ན་རིམ་
 བ་ལྟར་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་དགེ་བ་འཐོབ་པ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ་དང་།
 འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་ས་དང་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཚེ་དང་།
 ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་དག་
 བཅོམ་ལས་ཉམས་པའི་ཚེ་དང་། དགེ་བའི་ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་བ་ནི་དགེ་ཅ་ཆད་
 ཅས་ཐེ་ཚོམ་མམ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་བའི་ཚེ་སྟེ། ཚེ་ལྟ་བཤད་
 བ་ལས། འདི་ལྟར་འདོད་ཁམས་སུ་སྐར་ལྗོག་པའི་ཚེ་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་མི་
 དགེ་བའམ་བསྐྱབས་པའི་སེམས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་མངོན་དུ་གྱུར་ན་ཉོན་མོངས་
 ཅན་དེ་གཉིས་ཀའི་ཐོབ་པ་དང་། འདོད་པའི་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཐོབ་པ་འབྱུང་དོ། །

འདོད་ཁམས་སུ་དགེ་ཅ་ཆད་པ་དག་ཐེ་ཚོམ་གྱིས་ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་བ་དང་།

གོང་མ་གཉིས་ནས་འདིར་སྐྱེས། བ་སྐྱར་དུ་བགྲངས་པའི་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཐོབ་པ་འབྲུང་
 བ་དང་། འདོད་པའི་མི་དགེ་བས་དགྲ་བཅོམ་ལས་ཉམས་པ་ན་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་
 ཀྱིས་བསྐྱིབས་པ་གཉིས་དང་། སློབ་པའི་ཐོབ་པ་འབྲུང་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་སྐྱིར་འདོད་པའི་
 ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་ན་སེམས་དུག་གི་ཐོབ་པ་སྐྱར་མི་ལྡན་པ་
 ལས་གསར་དུ་རྟེན་པ་ཡིན་གྱི་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ནི་མ་ཡིན་ཞོ། །དེ་ཡང་དུག་ཀ་ཅིག་ཅན་རྟེན་
 བ་མིན་གྱི་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་གཅིག་དང་མོར་མངོན་དུ་གྱུར་ན་ཅི་ཡིས་ནས་དུག་གི་རྟེན་པ་འབྲུང་དུང་གི་རྒྱལ་བ་
 བཅོམ་། །དེ་ལ་ཆེ་ལྡན་པ་བཅུ་བས། དགེ་ཅན་ཆད་པ་འདོད་པའི་མེ་ཚོམ་ཉོན་མོངས་ཅན་མངོན་དུ་གྱུར་བས་མཚམས་
 སྐྱོར་ན་འདོད་པའི་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཐོབ་པ་གསར་དུ་རྟེན་དོ། །གོང་མ་གཉིས་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་བའདེ་ཉིད་
 གསར་དུ་རྟེན་དེ་སྐྱར་འདོད་པའི་དགེ་བའི་ཐོབ་པ་ནི་གོང་དུ་སྐྱེས་པས་བཏང་བས་སོ། །གཟུགས་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་
 བ་ལ་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་གང་མངོན་དུ་གྱུར་ཀྱང་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་ཀའི་ཐོབ་པ་གསར་
 དུ་རྟེན་དོ། །དེ་ཡང་བར་སྐྱིད་དུ་རྟེན་དོ། །གཟུགས་མེད་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་བའི་ཆེ་བར་སྐྱིད་གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་
 ཅན་དང་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་དང་གསུམ་གྱི་ཐོབ་པ་གསར་དུ་རྟེན་དོ། །འདོད་པའི་མི་དགེ་བ་མངོན་དུ་
 གྱུར་ནས་དགྲ་བཅོམ་ལས་ཉམས་པ་ན་ཁམས་གསུམ་གའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གསུམ་གྱི་ཐོབ་པ་དང་སློབ་པའི་ཐོབ་པ་འདང་
 གསར་དུ་རྟེན་དུ་བྱུང་དོ། །འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་མི་དགེ་བ་མ་གཏོགས་བསྐྱིབས་པའི་འཇིག་ལྷ་མཐར་ལྷ་སོགས་
 ཀྱིས་ནི། འཕགས་པ་ཉམས་པ་དེ་མཐོང་སྐྱང་ཡིན་པས་སོ། །དེས་ན་འདོད་པའི་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་མོར་མངོན་
 དུ་གྱུར་ན་འདོད་པའི་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་ཏེ། འདོད་སེམས་གསུམ་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་
 ཅན་གཉིས། རག་མེད་སློབ་པ་དང་དུག་གི་ཐོབ་པ་གསར་དུ་རྟེན་དུ་བྱུང་ཞེས་པའོ། །

གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལས་ཀྱང་
 སྐྱར་མི་ལྡན་པ་ལས་དུག་རྟེན་དེ། །གཟུགས་མེད་ནས་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བའི་
 ཆེ་གཟུགས་ཀྱི་བསྐྱིབས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་ན་དེ་ཉིད་དང་། གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྐྱེས་

ཐོབ་དང། ཐོབ་པ་སྤར་སྤེམ་ཡོད་པས། གཞུགས་ཀྱི་སྐྱུལ་སེམས་དང། འདོད་པའི་སྐྱུལ་
སེམས་དང་གཉིས་ཏེ། བཞི་ཐོབ་པ་འབྱུང་ངོ། །གཞུགས་ཀྱི་བསྐྱིབས་པས་དགྲ་བཙུན་
ལས་ཉམས་པ་ན་གཞུགས་མེད་ཀྱི་བསྐྱིབས་པ་དང། ལྷོ་བ་པའི་སེམས་ཀྱི་ཐོབ་པ།
འབྱུང་ངོ། །གཞུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་དགྲ་བཙུན་ལས་
ཉམས་པ་ན་གཞུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ་ཉིད། དང་ལྷོ་བ་པ་སྤེལ་གཉིས་ཉེད་དོ། །

འདི་ཁམས་སུ་སྤྱད་ཡོག་པ་ལས་ཉེད་པ་ནི་མེད་དེ་རང་གི་གོང་ན་གནས་གཞན་མེད་ཅིང་རང་སའི་སྤར་
ནས་ལྷན་པས་སོ། །འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ན་གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་
སྤེལ་བ་བསམ་གཏན་དངོས་གཞིའི་དགོ་བ་དང་མོས་མཛོན་དུ་བྱས་པ་ལ་ནི། རང་སའི་
དགོ་བ་དང་འདོད་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱུལ་སེམས་གཉིས་ཏེ། གསུམ་དག་འཛོབ་སྟེ། གཞུགས་ཀྱི་དགོ་བ་
དང། འདོད་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱུལ་སེམས་གཉིས་ཏེ། བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་ཐོབ་པ་ན་
དེ་དག་གི་ཐོབ་པའང་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྲིད་པོ། །ལྷོ་བ་པའི་སེམས་མཛོན་དུ་བྱུང་
བ་ལ་ནི་བཞི་འཛོབ་པོ། །ངེས་པ་སྟེ་ཟག་མེད་སྐྱད་ཅིག་དང་སོ། །ལ་འཇུག་པ་ན་ལྷོ་བ་པ་དེ་ཉིད་
དང། འཕགས་པའི་ལམ་མི་ལྷོགས་མེད་ཟག་མེད། གྱིས་དོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བ་འི་རྣམ་ཐོལ་དགུ་པའི་ཚེ། རྣ་འདོད་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱུལ་སེམས་གཉིས་དང། ས་བྱག་གང་
རུང་ལ་བརྟེན་པའི། འཕགས་པའི་ལམ་གྱིས་གཞུགས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ན་
གཞུགས་མེད་ཀྱི་དགོ་བའི་ཐོབ་པ་འབྱུང་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་རིས་བཞིའོ། །གཞུགས་ཀྱི་
དགོ་བ་ནི་རིགས་ཅན་སྤར་བོད་ཐོབ་པ། རྣས་ཡོད་པས་ལྷོ་བ་པའི་སྐྱིབས་ཀྱིས་གསར་
ཐོབ་མ་ཡིན་པས་མི་བགྱང་ངོ། །

བྱག་པོ་དེ་དག་གི། ལྷག་མ་འདོད་པ་དང་གཞུགས་མེད་ཀྱི་དགོ་བ་དང་མི་ལྷོ་བ་པ་དང་ཁམས་གསུམ་གྱི་

མ་བསྐྱེད་མ་ལུང་མ་བསྐྱེད་གསུམ་སྟེ། སེམས་དྲུག་ལ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཐོབ་པ་འབྲུང་གི་གཞན་མ་
ཡིན་སེམས་ཁ་ཅིག་ནི་སྤར་ནས་ཐོབ་ལ། ལ་ལ་དེའི་ཆེ་མ་ཐོབ་པས་སོ། ། །ལྷག་མ་ནི་དྲུག་སྟེ། འདོད་པ་
དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགོ་བ་དང་། མི་སློབ་པ་དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་མ་བསྐྱེད་མ་
ལུང་མ་བསྐྱེད་ལོ། །སྟེལ་མ་མཛད་པའི་སློབ་དཔོན་དག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་
ལ་ནི། །ཁམས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགོ་བ་དང་མ་བསྐྱེད་མ་བ་དེ་གཉིས་མི་སློབ་པ་དང་
གསུམ་མ་གཏོགས་པ། དགུ་རྗེད་བཟོད། །དགོ་བའི་སེམས་ལ་སྐྱུལ་སེམས་གཉིས་ལོང་དགོ་གཉིས་
ཟག་མེད་དང་ལོ་ཟམ་གཉིས་ཏེ། དྲུག་ཡིན་ཏེ། ལུང་མ་བསྐྱེད་ལ་དེ་ཉིད་དོ། །ཞེས་འཆད་པ་ནི་
ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་མངོན་དུ་གྲུང་པ་ལས་འདོད་པའི་བཞི་
དང་། གཟུགས་ཀྱི་གསུམ་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་བསྐྱེད་མ་བ་དང་། ཟག་མེད་དང་
དགུ་ཅི་རིགས་པར་རྗེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། སྤར་བསྐྱེད་པ་ལས་མ་འདས་སོ། །

རང་རང་གི་ཉིང་ལེ་འཛིན་ཐོབ་ཅིང་། དགོ་བའི་སེམས་མངོན་དུ་གྲུང་པ་ལས་ལོང་སེམས་
གཉིས་སལ། ཁམས་གསུམ་གྱི་དགོ་བ་གསུམ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཐོབ་པ་ལས། འདོད་
གཟུགས་ཀྱི་སྐྱུལ་སེམས་གཉིས་དང་། ཟག་མེད་དང་དྲུག་རྗེད་དོ། །ཞེས་ཟག་མེད་
གཅིག་ཏུ་བསམས་མོད་ཀྱི་དེར་ནི་དགོ་བའི་སེམས་ལ་བདུན་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བཟོད་
བར་རིགས་ཏེ། ཁ་ཅིག །ལང་དག་ལྷ་བས་དགོ་ཅ་ཆད་པ་མཚམས་སྒྲུང་པ་ལས་འདོད་དགོ་འབྲུང་བས་དེ་དང་
བདུན་དུ་འདོད་དོ། །

ཁ་ཅིག་ནི། ཟག་མེད་ལ་སློབ་མི་སློབ་གཉིས་སུ་དབྱེར་ཡོད་པའི་སྤྱིར་བདུན་ལོ་ཞེས་ཟེར།
དོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་སློབ་དཔོན་གྱིས། དེས་འཇུག་དག་འཚོམ་ཉིད་ཀྱི་ཆོ། །སློབ་པ་དང་
ནི་མི་སློབ་པའོ། །ཞེས་དེས་པ་ལ་འཇུག་པ་མཚོང་ལམ་ཐོབ་པ་ན་སློབ་པ་ཟག་མེད་
དང་། དག་འཚོམ་ཐོབ་པ་ན་མི་སློབ་པ་ཟག་མེད་ཐོབ་པར་བཤད་དོ། །ལ་བསྐྱེད་མ་ལུང་

མ་བསྟན་གསུམ་ལ་ནི་ལྷང་བསྟན་མིན་ཐོབ་སྟོན་ཅིག་སྟེ། །ཞེས་པས་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་པ་འབྱུང་
ངོ། །ཞེས་བྱ་སྟེ་དེའི་ཞར་ལ་རང་གཞན་སྤྱི་ལྷན་ཐོབ་པ་ནི་མེད་ཅེས་སྲུང་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །

དེའི་ཞར་ལ་སེམས་ཉི་ཤུ་རང་གཞན་གང་གིས་རྟེན་རྒྱུ་དབྱང་པ་ནི་མ་བསྐྱིབས་ལྷང་མ་བསྟན་བརྒྱད་
ཀྱིས་སྐྱུལ་སེམས་གཉིས་ལས་གཞན་དུག་ལ་ཐོབ་པ་སྲུང་སྟེ་མེད་པས་རང་ཉིད་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚེ་རྟེན་ལ།
འདོད་པ་དང་གཞུགས་ཀྱི་དགོ་བ་སྐྱོར་བྱུང་གཉིས་ནི་རང་གི་སྐྱོར་བས་ཐོབ་ལ། མི་སྐོབ་པ་ཟད་པ་ཤེས་པས་འཛོལ་
པའི་ཕྱིར་རང་ཁོ་ནས་རྟེན་པ་དགུ་དང་། སྐྱུལ་སེམས་གཉིས་ནི་གཞུགས་ཀྱི་དགོ་བ་དང་བསྐྱིབས་པ་དང་སྐོབ་པས་
རྟེན་ལ། ལོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱང་ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་བའི་བསྐྱིབས་པས་རྟེན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཁོ་ནས་རྟེན་པ་
བཞི་དང་འདོད་པའི་སྐྱེས་ཐོབ་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བས་མཚམས་སྐྱར་ན་རབ་དང་། ཐེ་ཚོམ་གྱིས་མཚམས་སྐྱོར་བ་དང་།
སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཚེ་གཞན་གྱིས་རྟེན་ལ། ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་པོ་སྐྱེ་བའི་ཚེ་གང་མངོན་དུ་གྱུར་པ་རང་གིས་དང་
གཅིག་ཤོས་གཞན་གྱིས་དང་། ལོང་མའི་བསྐྱིབས་པ་གཉིས་རང་རང་གིས་ཉམས་ན་རང་དང་འོག་མས་ཉམས་ན་
གཞན་དང་གཞུགས་མེད་ཀྱི་སྐྱོར་བྱུང་ན་མ་མཁའི་ཉིང་བསྐྱོགས་ལ་བཞུགས་པའི་ཚེ་རང་དང་། སྐོབ་པས་རྟེན་བ་
གཞན་དང་། སྐོབ་པ་ཡང་ཟག་མེད་^{༤༥} ལྟ་ཅིག་དང་པོའི་ཚེ་རང་དང་། དབྱ་བཅོམ་ལས་ཉམས་པའི་ཚེ་གཞན་གྱིས་
རྟེན་པའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀས་རྟེན་པ་བདུན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དབང་པོ་རྣམས་དང་འདུས་བྱས་
སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ལ། །གཞུགས་ཅན་མཚུངས་ལྡན་ལྡན་པ་མ་ཡིན་དང་། །རྒྱ་རྒྱུན་འབྲས་
བཅས་ཇི་བཞིན་ལེགས་རྟོགས་པ། །གནས་འདི་ལས་ཡིན་དེ་ཕྱིར་འདི་མཉན་
རིགས། །ཚོས་མངོན་པའི་མངོན་གྱི་འགྲུལ་བ་མངོན་པའི་རྒྱན་ལས་དབང་པོ་བསྟན་
པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གནས་གཉིས་པའི་བཤའ་བའོ། ། །།

།གནས་གསུམ་པ་འཛིག་རྟེན་བསྟན་པ།།

༥ དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་བསྟན་པའི་མཛོད་འཆད་པ་ན་ཁམས་བསྟན་པར། འདོད་
ཁམས་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། དབང་པོ་བསྟན་
པར། ཇི་མེད་མ་གཏོགས་འདོད་པ་གཏོགས། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ཁམས་
གསུམ་གྱི་མིང་ཅམ་ཞེག་བཤད་པས་དེའི་དོན་བསྟན་པའི་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་བསྟན་པའི་
མཛོད་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །ཡང་ན་གནས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་རི་ལྷ་བ་དང་རི་ལྷེད་པའི་དམིགས་པ་ཐུན་
མོང་དུ་བཤད་ནས། འདི་མན་ཆད་ཀྱིས་གཙོ་ཆེར་རི་ལྷ་བའི་དམིགས་པ་སྟོན་ནོ། །དེ་ཡང་བདེན་པ་བཞི་ཡིན་པ་ལས་
ཐོག་མར་སྐྱག་བདེན་འཆད་པའི་མཚན་གཞི་ནི་གང་སྐྱེ་བ་སེམས་ཅན་དང་། གང་དུ་སྐྱེ་བ་སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དང་
གཉིས་ཏེ། ཐུན་མོང་མིན་པ་དང་ཐུན་མོང་གི་ལས་གྲུབ་པའོ། །མཚན་ཉིད་ནི་སྐྱག་བསྐྱེལ་གསུམ་གྱིས་ཅི་རིགས་སུ་
སྐྱག་བསྐྱེལ་བའོ། །འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་སྐྱག་བསྐྱེལ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ལྡེ་བ་གཉིས་ནི་དེ་ལྟར་འདོད་དེ། དེ་གསུམ་ཟག་
བཅས་ཟག་པ་མེད། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་ཟག་བཅས་སོ། །ཞེས་བཤད་པས་སོ། །འོན་ཀྱང་སྐྱག་བསྐྱེལ་གྱི་སྐྱག་བསྐྱེལ་
དང་མི་ལྷན་པ་དེ་དག་ཡོངས་སུ་དག་པའི་འཛིག་རྟེན་ཡིན་ནོ། །དག་པའི་འཛིག་རྟེན་སྟོབ་དཔོན་འབགས་པ་ལས་
བདེན་དུ་འདོད་ཅིང་བསྐྱེལ་བ་ལས་དེ་དག་དུས་^{༦༥} གསུམ་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་སྟོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་
བར་བཤད་དོ། །

།སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་བསྟན་པ།།

དེ་ལའང་སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་དང་། ལྷོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གཉིས་ལས་
དང་པོ་ལའང་ལས་གསོག་^{༦༦} པ་པོ་སེམས་ཅན་བཤད་པ་ལ། སེམས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། ལྷོད་

༦༥ དུ་ས་
༦༦ སོགས་

བར་གྱི་ཚོས་དང་། རྣམ་གཞག་གིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གསུམ་ལས།

། ཁམས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ། །

དང་པོ་ལའང་། ཁམས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ནི་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་གྱིས་
 ཁྲིད་པའམ། དགའ་བར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དཔྱལ་བ་སྟེ། ར་རྟ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ན་དགག་
 པ་དང་རྟ་དགའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོབ་དཔོན་འདུན་བཟང་ན་རེ། སྐབས་མེད་
 པས་ན་དཔྱལ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཟས་སྐོམ་ཡིད་ལ་བཏགས་པའམ་དེར་
 སོང་བ་རྣམས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པས་སམ། སྐོམ་པ་དང་ལྡན་པས་ཡི་དྲུགས་^{༡༦} ཉེ་བྱེ་ཉ་
 ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དུད་ཅིང་འགྲོ་བས་ན་དུད་འགྲོ་སྟེ་ཉི་ཅུ་ཀ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་
 ཏོ། །འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཡིད་གྱི་བྱ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་ཡིད་ཤས་ཆེ་བས་མི་སྟེ་མ་བྱ་ཤི་
 དོན་ཏོ། །དེས་ན་བསྐལ་བ་དང་པོའི་མི་རྣམས་ཀྱང་ཡིད་ལས་སྐྱེས་ཞེས་བྱ་བར་སྟོགས་
 སོ། །རྣམས་ཞེས་^{༡༧} པ་ནི་བཞི་ཀ་ལ་སྐྱར་རོ། །སྟེ་ཆོངས་པའི་ལུས་ལས་སྐྱེས་
^{༡༨} པ་དང་། བདུད་རྩི་ཟ་བས་སམ་ལུས་ལ་འོད་ཡོད་པས་སམ། བདེ་བ་ལ་རོལ་བ་དང་། མཚོན་བར་
 འོས་པ་དང་། གཞལ་ཡས་ཁང་ནམ་མཁའ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ་དེ་བའི་དོན་ཏོ། །དེ་ཡང་
 རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་བ་དང་། སུམ་རྩ་རྩ་གསུམ་པ་དང་། འཕམ་བུལ་བ་དང་། དགའ་ལྡན་
 པ་དང་། འཕྱུལ་དགའ་བ་དང་། གཞན་འཕྱུལ་དབང་བྱེད་པ་སྟེ་དུག་གོ། །

དེ་ལྟར་ན་དཔྱལ་བ་ནས་སྟེ་དུག་གི་བར་སྟོན་དང་བཅས་པ་དག་ནི་འདོད་
 པའི་ཁམས་ཡིན་ཏེ། འདིར་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་ལྷུ་ལ། ཁམ་ཟས་དང་འགྲིག་པ་ལ་

༡༦ དགས་
 ༡༧ ཞས་
 ༡༨ རྒྱས་

འདོད་ཆགས་དང་བཅས་ཤིང་འདོད་ཡོན་ལྡན་འཚོ་བའི་ཕྱིར་དང། བཉམ་པར་མ་གཞག་
 བ་དང་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་རྒྱས་པར་འགྲུར་བའི་ཕྱིར་དང། ལྷོད་ཀྱང་འདོད་པ་དང་ལྡན་པའི་
 སེམས་ཅན་གྱི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང། རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ།
 ལུང་སིལ་བུ་ལས། འཛིག་རྟེན་སྣ་ཚོ་གས་གང་དེ་འདོད་པ་མིན། །སྐྱེས་བུའི་ཀུན་རྟོག་
 འདོད་ཆགས་འདོད་པ་ཡིན། །འཛིག་རྟེན་དག་ན་སྣ་ཚོ་གས་དེ་བཞིན་གནས། །འོན་
 ཀྱང་བརྟན་རྣམས་འདི་ལ་འདུན་པ་འདུལ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ལོ། །འོན་འདོད་པའི་
 ལྷུལ་སེམས་ལའང་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་རྒྱས་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། ལྷུལ་པའི་དབང་གིས་སྣུལ་སེམས་ལའང་ཆགས་
 བའས་འདོད་པ་ཁོ་ནའི་ཚོས་འི་རོ་སྣུལ་པ་སྟེ། ས་གཞན་གྱི་སྣུལ་སེམས་ཀྱིས་ས་གཞན་གྱི་སྣུལ་པ་བྱེད་པ་མེད་པའི་
 ཕྱིར་དང་ཡང་ན་སྣུལ་པ་བྱེད་པ་གཞན་ལས་ཚོས་ནས་བྱེད་པས་ཆགས་པ་མེད་ཀྱང་བྱེད་པའམ་ཡང་ན་རང་གི་སྣུལ་པ་
 ཉམས་ན་དེ་ལ་ཆགས་པ་འབྱུང་བས་སོ། །དེ་ལ་དེ་རྒྱས་པར་མི་འགྲུར་རོ། །

དེ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱས་པར་དབྱེ་ན། དམུལ་བ་ལ་ཚ་དམུལ་བརྒྱད་དང། མི་ལ་
 མྱིང་བཞིར་དབྱེ་བ་ལས་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་དེ་ཉི་ཤུར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁྱང་
 དམུལ་དང་ཉི་འཁོར་བ་རྣམས་ནི་ཚ་དམུལ་གྱི་འཁོར་ལྷ་བུར་གནས་པའི་ཕྱིར་
 དང། ཉི་ཚེ་བ་ལ་གནས་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་མ་བཟངས་སོ། །མྱིང་ཐུན་རྣམས་
 ཀྱང་མྱིང་གི་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷ་མ་ཡིན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་འདོད་
 ཁམས་ཡིན་མོད་ཀྱི་དེ་ནི་འདོད་པའི་འགྲོ་བ་ལྡར་འདུས་པར་འཆད་པར་འགྲུར་རོ། །

དེ་ལྟར་ན་རྣ་སོང་གནས་བཅུ་དང། མཐོ་རིས་གནས་བཅུ་སྟེ་ཉི་ཤུའོ། །སའི་
 དངོས་གཞི་ལས་ནི། ཚ་དམུལ་བརྒྱད། ཁྱང་དམུལ་བརྒྱད། ཡི་“དགས་”²⁹ དང། ལྷ་

29 དགས་

མ་ཡིན་དང། མིའི་སྲིད་བཞི་སྲིད་ཐུན་བརྒྱད་དེ་བཅུ་གཉིས། རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་ལ་
 སོགས་པ་ལྟའི་རིས་རྒྱལ་སྟེ། གནས་གཞན་སྤུལ་ཅུ་ཅུ་གྲག་པོ་འདི་དག་ནི་འདོད་པའི་
 ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །དུད་འགོ་ནི་ལྟ་དང་མི་དང་ལྟན་ཅིག་རྒྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པས་དེའི་
 ཕྱིར་དེ་དག་གི་གནས་གཞན་ལོགས་ཤིག་ཏུ་རྣམ་པར་མི་བཞག་གོ་ཞེས་བཤད་
 ཅིང། སློབ་དཔོན་སྤྱུ་སྤྱུ་བ་ཀྱིས་ཀྱང་ས་ལུ་སྤྱང་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། ཁམས་འགོ་སྤྱི་
 འགོ་ལྷེ་བྲག་གིས། །འདོད་སྲིད་རྣམ་པ་སྤུལ་ཅུ་རྒྱལ། །ཅེས་བ་དང་མཐུན་པར་སྤུལ་ཅུ་
 ཅུ་གྲག་ཉིད་དུ་བཤད་དོ། །གཞན་དག་ནི་དཔྱུལ་བ་ལ་བཅོ་བརྒྱད་དང། ཡི་དྲགས་
 དང་དུད་འགོ་ལ་གནས་ན་གནས་པ་དང། ཁ་འཛོར་བ་གཉིས་གཉིས་སུ་བྱེ་བས་བཞི་
 དང། མི་ལ་བཅུ་གཉིས་དང། ལྷ་མ་ཡིན་ལ་སྤྱ་གཅན་མགུལ་འཕྲེང་རབ་གོོན། ཐག་བཟང་རིས་ཉེ།
 བཞི་དང། ལྷ་རྒྱལ་སྟེ། མཚོ་རིས་ཉེར་གཉིས། དན་སོང་ཉེར་གཉིས་ཉེ་འདོད་པའི་གནས་གཞན། བཞི་བཅུ་
 ཅུ་བཞིའོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །

གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་བཤད་བ་ནི་འདོད་པ་ལས་ཡོན་ཏན་དང་གནས་གཞན་
 ཀྱིས་གོང་མའི་གནས་བཅུ་བདུན་པོ་དག་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་གནས་ཡིན་ཉེ།
 འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཞིང་གཟུགས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་
 པའི་ཕྱིར་དང། ལྷོ་མས་འཇུག་དང་དེའི་རྟེན་ལུས་ལ་གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་དང་བྱེད་པ་
 མེད་ལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །གལ་ཉེ་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ནི་བསམ་
 གཏན་བཞིས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་ཇི་སྟར་བཅུ་བདུན་དུ་དབྱེ་ཞེས། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་
 དེར་བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་པོ་སོ་སོའི་ས་སྟེ་རྒྱ་སྟོ་མས་འཇུག་གི་སེམས་ནི་
 རྒྱུར་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་གསུམ་གསུམ་དུ་གོ་མས་པས་འབྲས་བུ་སྤྱི་བའི་

གནས་གཞན་”ཡང་”^པ ཚངས་པའི་སྤྲེང་གཏོགས་པས་ཚངས་རིས་པ་དང། ཚངས་
པའི་མདུན་ན་རིག་བྱེད་འདོན་པ་ལྟར་གནས་པས་ཚངས་པའི་མདུན་ན་འདོན་དང།
ཆོ་དང་ཁ་དོག་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པར་འབགས་ཤིང་ཚངས་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་
སྤྲེང་ཚངས་ཆེན་ཏེ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་གསུམ་དང། གོང་མ་བས་འོད་རླུང་བས་
འོད་རླུང་དང། འོད་ཚད་མེད་པས་ཚད་མེད་འོད་དང། འོད་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་སྤྲེང་
འོད་གསལ་ཏེ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་གསུམ་དང། གོང་མ་བས་སེམས་ཀྱི་བདེ་
བ་རླུང་བས་བདེ་རླུང་དང། བདེ་བ་ཚད་མེད་པ་དང་ལྡན་པའི་སྤྲེང་ཚད་མེད་བདེ་
དང། བདེ་བ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྤྲེང་བདེ་རྒྱས་ཏེ་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་གསུམ་
སྟེ། འདི་ལ་དགོ་རླུང་ལ་སོགས་པར་བཤད་པ་ནི་ཀུ་ཤ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་བདེ་བ་དང་
དགོ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པས་ལོ་རྒྱུ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དགོ་བར་བསྐྱར་ཏེ། འོན་ནི་
ཡིད་ཀྱི་ས་པའི་བདེ་བ་ཡིན་པའི་སྤྲེང་རོ། །

དེས་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་རེ་རེ་ལའང་གསུམ་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་
སྤྲེང་དང། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ནི་རྒྱ་ཟག་བཅས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་བཞི་པ་རླུང་
དུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དང། དེ་ཉིད་ཟག་མེད་དང་སྤེལ་མ་རླུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་
ཆེན་པོ་དང་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་དང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ལྟེ་བརྒྱུད་དུ་བསྐྱོམས་པའི་
བྱེ་བྲག་གིས་འབྲས་བུ་གནས་གཞན་”ཡང་”^པ འོག་གཞི་སྤྲིན་ལྟར་འདབ་ཆགས་པར་
གནས་པ་མེད་པས་སྤྲིན་མེད་དང། མི་གཡོ་བའི་བསོད་ནམས་ལས་སྐྱེས་པས་
བསོད་ནམས་སྐྱེས་དང། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་པའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་དགོ་བའི་

པ་པ ལྟང་
པ་པ ལྟང་

འབྲས་བུ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཤོས་ཡིན་པའི་སྲིར་འབྲས་བུ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་
གནས་གཞན་གསུམ་དང་། གནས་གཅོད་མ་གོང་མ་དག་པས་དམན་པའི་སྲིར་མི་ཆེ་
བ་དང་། ཉོན་མོངས་པས་^༥གདུང་^༥བ་མེད་པའི་སྲིར་མི་^༥གདུང་^༥བ་དང་། ཚོས་
མཐོང་བ་བཟང་པའི་སྲིར་གྱའོ་མ་སྤང་བ་དང་། ལྷ་བ་བཟང་པའི་སྲིར་ཤིན་ཏུ་མཐོང་
བ་དང་། དེའི་གོང་ན་གནས་གཞན་མེད་པའི་སྲིར་འོག་མིན་ཞེས་བྱ་བ་འཕགས་པའི་
གནས་གཞན་ལྟ་སྟེ། བརྒྱད་པ་ཡིན་པའི་སྲིར་དོ། །འཕགས་པའི་གནས་ལྟ་བོ་དག་ལ་
སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་མ་འདྲེས་པས་གཅོད་མའི་རིས་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །

འདི་ལ་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ནི། འགྲེལ་བ་ལས། ཚངས་པའི་མདུན་ན་འདོན་
ཁོན་དག་^༦ནི་^༦ཚངས་པ་ཆེན་པོའི་གནས་ཆེས་མཚོག་ཏུ་གྱུར་བ་གཙོ་བོ་གཅིག་
བ་གཅིག་སྐྱགས་བ་བཞིན་དུ་མངོན་པར་གྱུབ་ཀྱིས་གཞན་ནི་མེད་དོ་ཞེས་གྲགས་སོ་
ཞེས་འབྲུང་བས་མདུན་ན་འདོན་ལས་གནས་གཞན་ཐ་དད་པའི་ཚངས་ཆེན་མེད་
པས་གནས་གཞན་བཅུ་དྲུག་ཏུ་འདོད་ལ། ཉི་འོག་བ་དང་མདོ་སྐྱེ་བ་ནི་གནས་གཞན་
འོགས་བ་ཡིན་པས་བཅུ་བདུན་ཡིན་ཞོ་ཞེས་འདོད་དོ། །

ཐེག་ཆེན་བ་ནི་སའི་དངོས་གཞི་ལས། གནས་གཅོད་མ་རྣམས་ལས་འདས་
བ་ན་དབང་སྐྱབས་ཆེན་པོའི་གནས་ཡོད་དེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དབའ་ས་བཅུ་ལ་གནས་
བ་རྣམས་ཀྱིས་ས་བཅུ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོམས་ནས་གང་དུ་སྐྱེ་བའོ། །ཞེས་བ་དང་། རྒྱ་
གསང་ཐེག་ལེ་ལས། གཅོད་མའི་གནས་ནི་རྣམ་སྤངས་ནས། འོག་མིན་གནས་ནི་

---

༥ གདུངས་
༥ གདུངས་
༦ ན་

ཉམས་དགའ་བར། །ཡང་དག་སངས་རྒྱས་དེར་འཚང་རྒྱ། །སྤྱལ་བ་པོ་ནི་འདྲིར་
འཚང་རྒྱ། །ཞེས་གསུངས་པས་འོག་མིན་གྱི་སྤྲོད་ནའང་འོག་མིན་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་
ཡོད་དེ། དེ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྤྱི་ཞིང་ཁམས་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ལ་དབང་
ལྷུག་ཆེན་པོའི་གནས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དབང་ལྷུག་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚོས་གྱི་སྤྲིན་ལ་
ཚོས་གྱི་དབང་ལྷུག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྟོད་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་།
ས་བཅུ་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དབང་རྣམས་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་
དབང་བསྐྱར་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །

མངོ་ལས། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཚངས་རིས་དང་། ཚངས་སྣ་ཉེ་མན་དང་།
ཚངས་པ་ཀུན་འཁོར་དང་། ཚངས་ཆེན་དང་། གཉིས་པ་ལ་སྣང་བ་དང་། ཚུང་སྣང་
དང་། ཚད་མེད་སྣང་བ་དང་།²⁷ ཀུན་སྣང་དང་བ་དང་། གསུམ་པ་ལ་དགོ་བ་དང་།
ཚུང་དགོ་དང་། ཚད་མེད་དགོ་བ་དང་། དགོ་རྒྱས་དང་། བཞི་བ་ལ་ཆེ་བ་དང་། ཚུང་
ཆེ་དང་། ཚད་མེད་ཆེ་བ་དང་། འབྲས་བུ་ཆེ་བ་ཞེས་བསམ་གཏན་རེ་རེ་ལ་གནས་
གཞན་བཞི་བཞིར་བཤད་པའི་དང་པོ་ནི་མངོར་བསྟན་དང་། གཞན་དགའ་ནི་མིང་གི་
རྣམ་གྲངས་ཡིན་པར་སྣང་ངོ། །སྐྱ་དོན་ནི་གཟུགས་མཚོག་དང་ལྡན་ཞིང་རང་གི་
མཚན་ཉིད་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་བཤད་པ་ནི་གཟུགས་
མེད་པའི་ཁམས་ན་ནི་སྣར་བཤད་པ་སྟེ། གནས་གཞན་ཐ་དང་བཞི་མེད་དོ། །ཅི་སྟེ་ན་
གཟུགས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གནས་གཞན་ཐ་དང་བཤད་གཟུགས་གྱིས་སྤྱེ་བའི་
ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་ལུས། གང་དུ་ཤི་བ་དེ་ཉིད་དུ་གཟུགས་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གང་

²⁷ +།

ཐོབ་པ་དེ། དང་ལྷན་པ་ཉིད་དུ་སྐྱེའོ། །

འོ་ན་མཐོང་དམལ། རྣམ་པ་བཞིར་རི་ལྟར་འགྲུང་ཞེ་ན། མྱོན་རྒྱ་ནམ་མཁའ་མཐའ་
ཡས་དང་། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་
ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་སྣོམས་འཇུག་བསྐྱོམས་པས་ཁམས་དེར་འབྲས་བུའི་
སྣོམས་འཇུག་མི་འདུ་བར་སྐྱེ་བའི་བྱེ་བྲག་ལས་ནི་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ལ་སོགས་
པ་རྣམ་པ་བཞིར་གཞག་གོ། །མཚན་ཉིད་ནི་འདོད་གཟུགས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་
བལ་ཞིང་གཟུགས་མེད་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པའོ། །ཁམས་ཀྱི་དོན་ནི་སྣ་མ་
བཞེན་ཚོ། །སྐྱ་དོན་ནི་གནས་བརྒྱད་པར་འཆད་པར་འགྲུང་རོ། །ཤོས་དམར་པ་ལ་
སོགས་པའི་སྐྱེ་བ་གཞན་ནི་གཟུགས་མེད་ནའང་གཟུགས་སྣ་བ་ཡོད་པར་འདོད་དེ།
དེ་དག་གི་ལྟར་ན་དམན་པ་ལ་དགག་པའི་སྐྱ་སྐྱར་བ་ཡིན་ལ། གནས་གཞན་ཡང་
འོག་མིན་གྱི་སྟེང་ན་ཡང་བཅེགས་ཏེ་ཡོད་པར་སྣོམ། །གལ་ཏེ་གཟུགས་མེད་ན་
གཟུགས་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལྟར་ན་སེམས་གང་ལ་བརྟེན་ཞེ་ན། གཟུགས་མེད་པའི་
ཁམས་དེར་ནི་རིས་མ་ཐུན་པ་དང་སྟོག་གི་དབང་པོ་ལ་སེམས་ཀྱི་རྒྱན་ནི་རྟེན་པར་
འདོད་པ་ཡིན་ལ། ཡང་གི་སྐྱས་ནི་ལས་ལ་བརྟེན་པ་གསུངས་སོ། །སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་
པོའི་སྐས་ནི་ཡང་གི་སྐས་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་། མི་ཐུན་པ་དང་། ཐོབ་པ་དང་། སྐྱེ་བ་ལ་
སོགས་པ་བསྐྱེའོ་ཞེས་འཆད་དོ། །

གལ་ཏེ་འདོད་གཟུགས་ནའང་དེ་དག་ལ་རི་ལྟར་མི་བརྟེན་ཞེ་ན། དེ་དག་ཏུ་
གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་མ་བལ་བས་སྟོག་ལ་སོགས་པ་སྟོབས་རྒྱུར་བའི་ཕྱིར་
རོ། །གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སྐྱེ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་བལ་བའི་སྣོམས་
པར་འཇུག་པའི་ཁྱད་པར་ལས་སྐྱེས་པས་སྟོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་འབངས་པའི་སྟོག་ལ་

སོགས་པ་སྟོབས་ཆེ་བའི་སྲིད་དེ་ལ་སེམས་བརྟེན་ལ་སེམས་ལའང་དེ་དག་བརྟེན་པ་
ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གྲུབ་པའི་མཐའོ། །

མདོ་སྡེ་པ་ནི། ལྷོན་གྱི་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་དེར་མིང་བཞིའི་ཕྱང་པོ་འགྲུབ་
གྱི་སོག་ལ་སོགས་པའི་རྗེས་གཞན་ནི་མི་འདོད་དོ། །དེ་ལའང་གཟུགས་མེད་པའི་
མིང་བཞིའི་ཕྱང་པོ་རིལ་པོ་རྣམ་པར་སྐྱེན་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་སྲིད་རྣམ་
འགྲུབ་སྐྱོད་པ་བས་མིང་བཞིའི་ཕྱང་པོ་གཞན་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་རྟེན་ལ།
ཀུན་གཞི་ནི་སྐྱོན་གྱི་ལས་ལ་བརྟེན་པ་ཉིད་རིགས་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་འདོད་པ་ཡིན་
ལོ། །འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་མིང་བཞིའི་ཕྱང་པོ་ལ་སྲིད་པས་སོ་སོར་བཅད་པས་ཁམས་གསུམ་ཡིན་ལ། འདོད་
པ་ན་གཞན་རིགས་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་ས་སོ་སའི་སྲིད་པ་མི་འདྲ་བ་མེད་པས་སའང་གཅིག་གོ། །གོང་མ་གཉིས་ནི་སྲིད་པ་
མི་འདྲ་བ་བཞི་བཞིས་རིས་སུ་བཅད་པས་སའང་མི་འདྲ་བ་བཞི་བཞི་བྱུང་ངོ། །དེ་ལྟར་ན་ཁམས་གསུམ་དུ་
རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་ལོ། །

འགྲོ་བ་ལྟར་བཤད་པ་ནི།

ཁམས་གསུམ་པོ་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེར་ནི་དམུལ་བ་དང་སོགས་པའི་
སྐྱེས་བཟུང་བ་དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དུགས་དང་ལྟ་དང་མི་སྡེ་འགྲོ་བ་ལྟ་ཡིན་པར་སྲིད་པ་
བདུན་བསྟན་པའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་ལས་རང་རང་གི་མིང་གིས་བསྟན་ཏོ། །དེའང་འདོད་
པར་བཞི་དང་རྗེའི་ཚོགས་གོང་མ་གཉིས་སུ་ནི་རྗེའི་ཚོགས་སོ། །

། རྒྱད་པར་གྱི་ཚོས་བཤད་པ། །

རྒྱད་པར་གྱི་ཚོས་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོས་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་འགྲོ་བ་ལྟ་པོ་གང་
དག་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་བསྐྱབས་པ་དང་མི་དགེ་བ་ཡང་

མིན་ལ། ལུང་བསྟན་པ་དགེ་བ་ཡང་མིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དགེ་བ་
ཡིན་ན་འཕགས་པ་དང་དགེ་ཙམ་ཅན་པ་རྣམས་འགོ་བས་མ་བསྐྱུས་པར་འགྱུར་བའི་
སྲིད་རྒྱུ། །ལ་ལར་དགེ་བ་དང་། ལ་ལར་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། ལ་ལར་མ་བསྐྱེད་པས་
ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ལོ། །ཞེས་བྱ་བའང་མི་རིགས་ཏེ། ཆེ་མ་བརྗེས་པར་འགོ་བརྣམས་
པར་འཕོ་བར་ཐལ་བའི་སྲིད་རྒྱུ། །འགོ་བ་དེ་དག་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཡང་
”^༥བར་སྲིད་ནི་མིན་ཏེ།

སྲིད་པ་བདུན་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། སྲིད་པ་ནི་བདུན་ཏེ། དཔྱུལ་བའི་སྲིད་པ་
དང་། རུང་འགྲོའི་སྲིད་པ་དང་། ཡི་དྲུགས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་། ལྗེའི་སྲིད་པ་དང་། མིའི་སྲིད་
པ་དང་། ལས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་། སྲིད་པ་བར་མདོ། །ཞེས་བར་སྲིད་དཔྱུལ་བ་ལ་སོགས་
པ་ལས་ཐ་དད་པར་གསུངས་པའི་སྲིད་དང་། གདགས་པ་ལས་ཀྱང་། སྐྱེ་གནས་བཞིས་
ནི་འགོ་བ་ལྟ་བུས་ཀྱི་འགོ་བ་ལྟ་བུ་ནི་སྐྱེ་གནས་བཞི་མ་བསྐྱུས་ཏེ། གང་ཞིག་མ་
བསྐྱུས་ཤེ་ན། སྲིད་པ་བར་མདོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། ཚོས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལས་ཀྱང་། མིག་
གི་ཁམས་གང་ཞེ་ན། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་དང་བ་གང་
ཡིན་པ་དཔྱུལ་བ་པའམ། རུང་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་པའམ། ཡི་དྲུགས་ཀྱི་ཡུལ་པའམ།
ལྗེའམ། མིའམ། བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བའམ། སྲིད་པ་བར་མ་པའི་མིག་དང་། མིག་གི་
དབང་པོ་དང་། མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། མིག་གི་ཁམས་སོ། །ཞེས་སྲིད་པ་བར་མའི་
མིག་དཔྱུལ་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐ་དད་པར་གསུངས་པའི་སྲིད་རྒྱུ། །

དེའི་སྲིད་འགོ་བ་མ་བསྐྱེད་པས་ལུང་མ་བསྟན་དུ་བྱུང་སྟེ། འགོ་བ་དེ་དག་འགྱུར་

པའི་རྒྱ་ལས་ཀྱི་སྲིད་པ་ལས་ཐ་དད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུང་སིལ་བུ་
 ལས། གནས་བརྟན་ལྷ་རིའི་བྱས་ཆེ་དང་ལྷན་པ་དཔུལ་པའི་ཟག་པ་རྣམས་མངོན་ཏུ་
 ལྷུང་པ་ལས་དཔུལ་བ་སྲོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་རྣམས་བྱེད་ཅིང་སོགས་པར་
 འགྱུར་རོ། །ཆེ་དང་ལྷན་པ་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་སྦྱོན་དང་
 སྤྲུགས་མ་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་གཟུགས་དང་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་
 གྲེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་དཔུལ་བ་དག་ཏུ་སྤྲིན་པར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་
 གྲུབ་ནས་དཔུལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་གངས་སུ་འགོ་ལོ། །ཆེ་དང་ལྷན་པ་དེ་ལ་ཚོས་དེ་
 དག་ལས་མ་གཏོགས་པ་དཔུལ་བ་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ལུང་པོ་ནི་འགོ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་
 རྣམ་སྤྲིན་ཁོ་ནར་འདོད་པ་དང་། རྒྱས་བྱུང་ཡོད་པར་འདོད་པ་ཡོད་དེ། གཤམ་ཏེ་འགོ་བ་ལྷ་ཡིན་ན་མངོ་
 གཞན་དག་ལས་ལྷ་མ་ཡིན་དང་བྱི་ཟ་ལ་སོགས་པ་གང་དག་བཤད་པ་དེ་དག་གང་
 གིས་བསྐྱས་ཤེ་ན། ལྷ་མ་ཡིན་ནི། དན་པ་ཉེར་གཞག་ལས། ཡི་དྲུགས་ཀྱི་འགོ་བར་
 གཏོགས་པ་དང་། དུད་འགྲོའི་འགོ་བར་གཏོགས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་
 བདུད་ཀྱི་རིས་ཀྱི་ཡི་དྲུགས་རྣམས་དང་། ཡི་དྲུགས་རྩ་འཇུག་ཆེན་པོ་རྣམས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི་རྒྱ་མཚོའི་གཉིང་གི་ས་གཞི་ལ་གནས་པ་སྟེ་རི་རབ་ཀྱི་རྟེན་
 དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཡོད་པའི་ས་འོག་ན་གནས་སོ། །ཞེས་ཡི་དྲུགས་དང་
 དུད་འགོར་འདུས་པར་གསུངས་ལ། སྟོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ནི་ལྷ་དང་ཡོངས་སྟོད་
 འགྲན་བཟོད་པ་དང་གཉེན་ཡང་སྟེབ་པའི་ཕྱིར་ལྟའི་ནང་དུ་འདུས་པར་བཞེད་དེ། ས་
 ལས། ལྷ་མ་ཡིན་རྣམས་ཀྱང་ལྟའི་འགོ་བས་བསྐྱས་པ་ཁོ་ནར་ལྷ་བར་བྱའོ། །འོན་ཀྱང་

དེ་དག་གཡོ་སྐྱེ་ཤས་ཆེ་བས་ལྷ་རྣམས་བཞིན་དུ་དཀར་པོའི་ཚོས་ཀྱི་སྣོད་དུ་མ་གྲུང་
བས་དེའི་ཕྱིར་ཆེད་འགའ་མདོ་གཞན་དག་ལས་འགོ་བ་མ་དད་པར་བསྟན་རྟོ། །

དེ་དག་ལྷ་ཉིད་ཡིན་ཡང་ལྷའི་ཚོས་ཡང་དག་པར་སྦངས་ཏེ་གཞན་པ་མ་ཡིན་
བས་དེའི་ཕྱིར་ལྷ་མ་ཡིན་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དམན་པ་ལ་དགག་པའི་སྦྲར་
བཤའ་དོ། །སའི་སྣོད་འགྲེལ་ལས། སློབ་དཔོན་འདུན་བཟང་ལྷ་མ་ཡིན་ནི་བདེན་པ་མི་རྟོགས་པས་མི་མ་ཡིན་པ་
ཞེག་ཏུ་ངེས་པས་ཡི་དུགས་ཀྱི་འགོ་བར་གཏོགས་སོ་ཞེས་པ་ནི་རྟོགས་མ་ངེས་པས་མི་རྟོགས་སོ། །ཞེས་སུན་ལྷང་
ངོ། །སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་ནི་ལྷ་དང་ཡི་དུགས་ཀྱི་འགོ་བར་འདུས་པར་འདོད་དེ།
ལྷང་པོ་ལྷ་པའི་རྣམ་བཤའ་ལས། ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་འགོ་བའི་ལྷ་དང་ཡི་དུགས་ཀྱི་འགོ་
བར་འདུས་པའི་ཕྱིར་གྲུང་དུ་མ་སྣོས་སོ། །ཞེས་བཤའ་པའི་ཕྱིར་དོ། །

ཁ་ཅིག་ནི། ཡབ་དང་སྲས་མཇུག་པ་ལས། སེམས་ཅན་ཚོགས་ཀྱི་འགོ་དུག་
གང་བསྟན་པ། །སེམས་ཅན་དམུལ་དང་དུད་འགོ་ཡི་དུགས་དང་། །ལྷ་མིན་རིས་དང་མི་དང་ལྷ་ཡི་རྣམས། །མི་ཡི་
སེང་གེས་ཀྱན་རྩོམ་བཏགས་པ་མཛད། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རིས་དུག་པ་ཡིན་པར་འདོད་
དོ། །དྲི་བ་ནི་བར་སྲིད་དང་། ལྷའི་རོལ་མོ་བྱེད་པ་ཚངས་པ་ལ་ལྷ་བ་དེ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ནི་ཁོས་སློབ་
ལམ་བཏབ་མ་ཐག་དེ་དག་སྐྱེས་པས་ལན་ནོ། །གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་འགོ་བས་མ་བསྐྱས་ལ། ཕྱི་
མ་ནི་ལྷ་ཡིན་ནོ། །སྐྱུ་ལྷ་དང་ལྷས་སྐྱུ་ལ་པོ་ནི་ཡི་དུགས་ཤས་ཆེ་ལ་ལྷའི་སྦྲར་
གཏོགས་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །སྐྱུ་དང་ནམ་མཁའ་ལྷིང་དང་མི་འམ་ཅི་དང་ལྷོ་འབྲེ་
ཆེན་པོ་ནི་དུད་འགྲེལ་ནང་དུ་གཏོགས་སོ། །འཕེ་བ་དང་སྣོ་བྱེད་དང་བརྗེད་བྱེད་དང་མ་
མོ་དང་རྒྱལ་ཁྲིད་ཀྱི་འཕེ་བ་སོགས་པ་ནི་ཡི་དུགས་སོ། །སྲིན་པོ་ནི་མིའི་བྱེ་བྲག་
ཡིན་ལ། གཞོད་སྐྱིན་དང་། ཕྱོགས་སྐྱོང་དང་། འཛིག་རྟེན་སྐྱོང་བ་དང་། བདུད་རྣམས་

ནི་སལ་ཆེར་ལྷའི་སྒྲེར་གཏོགས་ལ། ལྷ་དང་ཡི་དྲུགས་སུ་གཏོགས་པའང་ཡོད་
དོ། །རྣམ་ཤེས་གནས་བ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་བཤད་པ་ནི་འགྲོ་བ་ལྷའི་ཁམས་
གསུམ་སོ་འདིར་རྣམ་ཤེས་གནས་བ་བདུན་བཤད་དེ། མདོ་ལས། སེམས་ཅན་
གཟུགས་ཅན་ལུས་ཐ་དད་ཅིང་འདུ་ཤེས་ཐ་དད་བ་དག་གྲང་ཡོད་དེ། འདི་ལྷ་སྟེ་མི་
རྣམས་དང་ལྷ་ཁ་ཅིག་གོ། །འདི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་བ་དང་སོ་འདོ། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ལུས་དང་འདུ་ཤེས་ཐ་དད་པའི་སེམས་ཅན་ནི་དཔ་སོང་གསུམ་དང་།
མི་རྣམས་དང་། འདོད་པའི་ལྷ་རྣམས་དང་། བསམ་གཏན་དང་སོར་བྱིས་སྐྱེས་པ་
རྣམས་ཏེ། ལུས་གྲང་ཁ་དོག་དང་ཉགས་དང་དབྱིབས་ཐ་དད་པའི་བྱིར་དང་། འདུ་
ཤེས་གྲང་བདེ་བ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་བཏང་སྟོམས་ཐ་དད་པའི་བྱིར་རོ། །

ཡང་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་ལུས་ཐ་དད་ཅིང་འདུ་ཤེས་གཅིག་
བ་དག་གྲང་ཡོད་དེ། འདི་ལྷ་སྟེ་ཆངས་རིས་གྱི་ལྷ་གང་དག་དང་སོར་བྱུང་བ་དེ་དག་
གོ། །འདི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་བ་གཉིས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ལུས་
ཐ་དད་ཅིང་འདུ་ཤེས་གཅིག་བ་ནི་བསམ་གཏན་དང་སོར་སྤྲུང་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཏེ། ལྷ་
བ་དང་གོས་དང་ཆངས་ཆེན། ལུས་ཆེ་བ་དང་འཁོར། ཆུང་བའི་བྱིར་དང་། འདུ་ཤེས་ནི་ཆངས་
བ་ཆེན་སོ་ནི་འདི་དག་བདག་གི་འདོད་པ་ལས་བྱུང་ངོ་སྟུམ་དུ་རྒྱ་འདིས་བྱེད་པར་མཚུངས།
ལ། དེའི་འཁོར་དུ་དང་སོར་སྐྱེས་པ་དེ་དག་གྲང་བདག་ཅག་ནི་ཆངས་བ་ཆེན་སོའི་
འདོད་པ་ལས་བྱུང་ངོ་སྟུམ་དུ་སེམས་པའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཆངས་པའི་འཁོར་དུ་
བྱུང་བ་དེ་དག་གིས་བདག་ཅག་ཆངས་བ་ཆེན་སོའི་སྟོན་པ་ལས་བྱུང་ངོ་ཞེས་ངེ་ལྷར་
ཤེས་ཏེ། དེ་དག་གིས་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ལ་སེམས་ཐོབ་ན་ཆངས་བ་ལ་དམིགས་པའི་རྒྱལ་གྲིམས་དང་

བརྟུན་ལྷགས་མཚོག་འཛིན་སྤངས་བས་འབྱུང་བར་མི་རིགས་ལ། མ་ཚོ་ན་དམན་པའི་ཡུལ་མཚོག་མ་ཡིན་པས་
 གཉིས་པའི་སྟོན་གྱི་གནས་འབྲེལ་བར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་དག་ནི་བསམ་གཏུན་གཉིས་པ་ནས་
 ཤི་འཕོས་པ་ཡིན་ན་ས་དེ་ན་གནས་པའི་ཆེ་ཚངས་པ་ཆེན་པོ་སྟོན་ལམ་འདེབས་པ་
 མཚོང་ཡང་འོག་མར་སྐྱེས་པ་ན་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། འབྲེལ་ན་ཉེ་ས་འོག་མ་པ་
 དག་གོང་མ་ལ་དམིགས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དོ། །གོང་མ་ན་གནས་པ་དེའི་ཆེ་ཚངས་
 པ་ཆེན་པོའི་སྟོན་ལམ་ལས་བདག་ཅག་སྐྱེའོ་ཞེས་འཛིན་བའང་མ་ཡིན་ཉེ། དེ་ནི་ས་
 གོང་མའི་སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཆངས་པ་ཆེན་པོ་ལ་དམིགས་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་
 ཏུ་འཛིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དོ། །སྲིད་ཀྱང་གོང་མའི་འདུ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །

ཁ་ཅིག་ན་ཤེ། བར་དོའི་ཆེ་སྟོན་གྱི་གནས་འབྲེལ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བའང་རིགས་
 པ་མ་ཡིན་ཉེ། བར་དོ་ནི་དུས་རྒྱུང་བ་ཡིན་པས་ཆངས་པ་ཆེན་པོའི་ཡུལ་རིང་པོར་
 གཅིག་ལྷུང་གནས་པ་མི་མཚོང་བའི་ཕྱིར་དང། མདོ་ལས། བདག་ཅག་གིས་སེམས་
 ཅན་འདི་ཆེ་རིང་ཞིང་དུས་རིང་པོར་གནས་པར་མཚོང་ལ། ཞེས་ཡུལ་རིང་པོར་གནས་
 པ་མཚོང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དོ་ཞེ་ན། བསམ་གཏུན་དང་པོར་སྐྱེས་པ་ན་ས་དེ་པའི་
 སྟོན་གནས་རྗེས་འབྲེལ་སྐྱེས་ཐོབ་གྱིས་སྟོན་ཆངས་པ་ཆེན་པོ་སྟོན་ལམ་འདེབས་པ་འབྲེལ་
 པའི་ཕྱིར་སྟོན་མེད་དེ། གཉིས་ཀའང་བསམ་གཏུན་དང་པོའི་ས་པར་མཚོངས་པའི་
 ཕྱིར་དོ། །ཡང་ན་དེ་ལས་ཐོས་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་རྒྱལ་པོའི་སྐུ་འཆད་དོ། །

ཡང་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་ལུས་གཅིག་ཅིང་འདུ་ཤེས་ཐ་
 དད་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འོད་གསལ་གྱི་སྣ་རྣམས་སོ། །འདི་ནི་རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་གནས་པ་གསུམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཉེ། དེ་ལ་ལུས་ཐ་དད་ཅིང་འདུ་ཤེས་
 གཅིག་པ་ལས་བརྗོད་པ་ལུས་གཅིག་ཅིང་འདུ་ཤེས་ཐ་དད་པ་ནི་བསམ་

གཏན་གཉིས་པའི་ལྷ་རྣམས་ཏེ། ལུས་ནི་འོད་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གཅིག་པ་དང་ཁ་དོག་
དང་དབྱིབས་དང་རྟགས་ཀྱང་འབྲ་བའི་ཕྱིར་དང། འདུ་ཤེས་ནི་དངོས་གཞིའི་ཡིད་
བདེས་སྐྱོ་ན་ཉེར་བསྐྱོགས་ཀྱི་བཏང་སྟོམས་མངོན་དུ་བྱེད་ལ། ཉེར་བསྐྱོགས་ཀྱི་
བཏང་སྟོམས་ཀྱིས་སྐྱོ་ན་དངོས་གཞིའི་ཡིད་བདེ་མངོན་དུ་བྱེད་པས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་ལྟར་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་རྣམས་ཀྱང་དེར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཀྱི། མི་
འགྱུར་ཏེ། ཡིད་བདེ་ནི་སེམས་གཡོ་བར་བྱེད་པས་མ་ཞི་བས་དེས་སྐྱོ་ལ། བདེ་བ་ནི་
ཞི་བ་ཡིན་པས་དེས་མི་སྐྱོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་སྡེ་པ་ནི། མདོ་ལས་བསམ་གཏན་
གཉིས་པར་སྐྱེས་ནས་རིང་དུ་ལོན་པ་འཛིག་ཆགས་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ནི་བསྐྱེད་པ་
འཛིག་པ་ན་དང་པོ་མན་ཆད་མེད་འབར་བས་འཛིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང། དེར་
སྐྱེས་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པ་འཛིག་ཆགས་ལ་མི་མཁས་པ་རྣམས་ནི་འཛིགས་པ་
དང་བཅས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་འདུ་ཤེས་ཐ་དད་པར་འདོད་དོ། །

འདི་ལ་མདོ་ལས་འོད་གསལ་གྱི་ལྷ་འབའ་ཞིག་སྐྱོས་པ་ནི་ཡ་མཐའ་གཟུང་
བས་འོད་རླུང་དང་ཚད་མེད་འོད་ཀྱང་མཚོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྷ་མ་ཡིན་ན་དེ་དག་
རྣམ་ཤེས་གནས་པ་བདུན་གྱིས་མ་བསྐྱེས་བར་འགྱུར་དོ། །

མདོ་ལས། སེམས་ཅན་གསུགས་ཅན་ལུས་གཅིག་ཅིང་འདུ་ཤེས་གཅིག་པ་
དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་ལྷ་སྟེ། དགོ་རྒྱས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་སོ། །འདི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
གནས་པ་བཞི་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ལུས་དང་འདུ་ཤེས་གཉིས་ཀ་གཅིག་
པ་ནི་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་ལྷ་རྣམས་ཏེ། ལུས་ནི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་དང་
རྟགས་འབྲ་བའི་ཕྱིར་དང། འདུ་ཤེས་ནི་སེམས་བདེ་བར་འབྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་

ལའང་མདོ་ལས་དགེ་རྒྱས་འབའ་ཞིག་སྟོན་པ་ནི་འོག་མ་གཉིས་ཀྱང་མཚོན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་འདྲ་ཤེས་དང་མོ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། གཉིས་པ་ནི་སྟོན་པ་འཇམས་འཇམས་ཀྱི་དབང་གིས་དགེ་བ་དང་
གསུམ་པ་ནི་རྣམ་སྤྲིན་སྤྲེས་ཀྱི་འདྲ་ཤེས་སུ་གཅིག་པ་སྟེ་གཞན་དུ་བཏང་སྟོན་པས་ཀྱང་ཡོད་དོ་དེ་དག་ནི་གཟུགས་ཅན་
གྱི་རྣམ་ཤེས་གནས་པ་བཞིན་ཡིན་ཅོ། །

དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་དང་། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་དང་། ཅི་
ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད། གསུམ་པོ་དག་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས།
སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་གང་དག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཟུགས་ཀྱི་
འདྲ་ཤེས་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ཏེ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སོ་སྟུང་ནས་ནས་
མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་རྫོགས་པར་བྱས་ཏེ་གནས་པའང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ།
ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་དུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བའི་ལྷ་དག་གོ། །འདི་ནི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་གནས་པ་ལྟ་བུའོ། །སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་གང་དག་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་དུ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ཏེ་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་མཐའ་ཡས་སོ་སྟུང་ནས་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་རྫོགས་པར་
བྱས་ཏེ་གནས་པའང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་དུ་ཉེ་བར་
འགྲོ་བའི་ལྷ་དག་གོ། །འདི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་དག་པའོ། །སེམས་ཅན་
གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་གང་དག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་
མཆེད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ཏེ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་སྟུང་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་
མཆེད་རྫོགས་པར་བྱས་ཏེ་གནས་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་
སྐྱེ་མཆེད་དུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བའི་ལྷ་དག་གོ། །འདི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་བདུན་

པའོ། །ཞེས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ནི་རྣམ་ཤེས་གནས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
དེ་དག་ཏུ་རྣམ་ཤེས་སྲིད་པའི་རྩལ་གྱིས་རྟེན་ཅིང་། རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཤམ་ཏེ་སེམས་ཀྱི་གནས་གཞན་དག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཅིའི་ཕྱིར་དེ་དག་
ཁོ་ན་རྣམ་ཤེས་གནས་པར་བསྟན་ཞེ་ན། སྲར་སློམ་པ་དེ་དག་གི་ལྷག་མ་ངན་སོང་
གསུམ་དང་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་སྲིད་ཅེ་བ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། ངན་སོང་གསུམ་ན་སྤྲུག་བསྡུལ་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ན་འདུ་ཤེས་མེད་པ་བརྗེ་
ཅེ་ན་འགོག་པའི་སློམས་འཇུག་གིས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་འདྲོམས་པར་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པའི་
ཕྱིར་དང་། ངན་སོང་རྣམས་སུ་སྤྲུག་བསྡུལ་གྱིས་འདྲོམས་པའི་ཕྱིར་དང་། བསམ་
གཏན་བཞི་པ་ན་འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པ་བའི་སློམས་འཇུག་དང་།
སྲིད་ཅེ་ན་འགོག་པའི་སློམས་འཇུག་གིས་རྣམ་ཤེས་འདྲོམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་ངན་སོང་བ་ནི་དེར་གནས་པར་མི་འདོད་པར་གོང་དུ་བསྐྱོད་པར་
འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་
པ་དང་། འབགས་པ་རྣམས་ནི་གནས་གཅོང་མར་བསྐྱོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་
གནས་གཅོང་བ་རྣམས་ལྱང་འདས་སུ་བསྐྱོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་རྣམ་ཤེས་གནས་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་ནི་གཞན་ན་གནས་པ་དེར་འགྲོ་བར་འདོད་པ་དང་
དེར་གནས་པ་གཞན་དུ་བསྐྱོད་པར་མི་འདོད་པ་ཡིན་ན་དེ་དག་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དང་། རྣམ་ཤེས་གནས་པ་ནི་སེམས་གསལ་ལ། སྲིད་ཅེ་བ་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་མི་གསལ་པའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་དོ། །ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་དབྱེ་བ་ཤད་པ་གང་ཞེ་ན། སྲར་
སློམ་པའི་རྣམ་ཤེས་གནས་པ་བདུན་དང་། སྲིད་པའི་ཅེ་མོ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་

སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་དགུ་ཡིན་པར་མདོ་ལས་བཤད་དོ། །འདི་
དག་ཏུ་སེམས་ཅན་རྣམས་རང་དགར་གནས་པས་སོ། །

འདི་ལ་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་སྣོས་པས་བསམ་གཏན་བཞི་པ་
ཐམས་ཅད་གཟུང་སྟེ། འདུ་ཤེས་མེད་པའང་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་ཡིན་ན་གཞན་ལྟ་
ཅི་སྣོས་པའི་ཕྱིར་དོ། །སྣོབ་དཔོན་འདུན་བཟང་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་མ་
གཏོགས་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་གཞན་རྣམས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་མ་ཡིན་
ཏེ། སྲར་རྣམ་ཤེས་གནས་པ་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ལྟར་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སོ་
སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པར་འཇུག་པར་འདོད་ལ། འཕགས་པ་ནི་སྤྲིན་
མེད་པ་དང་། བསོད་ནམས་སྐྱེས་པ་རྣམས་གནས་གཅང་མ་དང་། གཟུགས་མེད་དུ་
འཇུག་པར་འདོད་ཅིང་། གནས་གཅང་མ་པ་རྣམས་སྤང་འདས་སུ་འཇུག་པར་འདོད་
པས་དེ་ན་གནས་འདོད་ཀྱི་སྣོ་མེད་ཅིང་། དེ་ནས་བསྐྱོད་པར་འདོད་པའི་སྣོ་དང་ལྡན་
པའི་ཕྱིར་དོ། །

འོ་ན་སྣོབ་དཔོན་གྱིས་འགྲེལ་བ་ལས། གཞན་གང་ཞེ་ན། ངན་སོང་རྣམས་ཏེ་
ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་སྣོ་ཙམ་ཞིག་བཤད་པར་བྱ་དོ་ཞེས་འདོད་
དོ། །གལ་ཏེ་ངན་སོང་རྣམས་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་སུ་རི་ལྟར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་
དག་ཏུ་ནི་སེམས་ཅན་སྣོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་མི་འདོད་བཞིན་གནས་ཀྱི་རང་དགར་
གནས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྲར་གྱི་དགུ་ལས་གཞན་ངན་སོང་བ་རྣམས་ནི་སེམས་ཅན་
གྱི་གནས་མིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བཙོན་ར་དང་གཤེད་མ་ལ་སོགས་པ་སེམས་
ཅན་གྱི་རང་དགར་དགལ་མགུར་གནས་པའི་གནས་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ལོ། །

ཡང་མངོད་གཞན་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདོད་པས། གནས་པ་གཞུགས་སུ་ཉེ་
 པར་འགྲོ་བ་དང་། གཞུགས་སུ་ ཚོར་བ་དང་། གཞུགས་མེད་དང་མོ་གསུམ་གྱི་ འདུ་ཤེས་དང་སྲིད་
 ཅེས། འདུ་བྱེད་དུ་ཉེ་པར་འགྲོ་བའོ། །ཞེས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་པ་དག་ནི་ཡང་
 བཞིར་གསུངས་ཏེ། རྣམ་ཤེས་གནས་པ། དེ་དག་གྲང་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཟག་པ་དང་བཅས་
 པའི་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་སྤང་མོ་བཞི་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རང་གི་ས་བ་ཉིད་ཡིན་གྱི་
 ཟག་མེད་དང་། ས་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་ནི་རྣམ་ཤེས་གྱི་གཞེན་པོ་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར་དང་། ས་གཞན་ནི་ས་གཞན་གྱི་རྣམ་ཤེས་གྱི་རྟེན་དུ་མི་འཐད་པའི་སྤྱིར་
 རོ། །ཤལ་ཏེ་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་མ་ཡིན་པ་ཅི་ཞེན་རྣམ་
 ཤེས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་པར་མ་བཤད་དོ། །ཅི་སྟེན་ལ། རྣམ་ཤེས་ནི་གནས་
 པ་མོ་ཡིན་པས་རྣམ་ཤེས་གྱི་རོ་མོ། འགའ་ཞིག་ནི་གནས་པ་ལ། ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། གནས་པ་མོ་
 དང་གནས་ནི་ས་མོན་དང་ཞིང་ལྷར་བརྟེན་པ་དང་རྟེན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། གཅིག་ལ་
 རྟེན་དང་བརྟེན་པ་འགའ་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་རྣམ་ཤེས་གནས་པ་བདུན་དང་གནས་པ་བཞི་པོ་དག་གང་གིས་གང་
 བསྐྱུས་ཤེས་ན། དེ་དག་གི་བསྐྱུ་བ་དབྱུང་ན་སྲིད་ནི་བཞི་ཡིན་འོ། །འདི་ལྷར་བདུན་གྱིས་
 བསྐྱུས་ལ་བཞིས་མ་བསྐྱུས་པ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་བདུན་དུ་གཏོགས་པའི་
 རྣམ་ཤེས་སོ། །དེ་ཡང་བདུན་ནི་སྤང་མོ་ལྗེ་ལོ་མོ་ཡིན་པས་སོ། །བཞིས་བསྐྱུས་ལ་བདུན་གྱིས་མ་
 བསྐྱུས་བ་ནི་རྣམ་སོང་གསུམ་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཟག་བཅས། དང་སྲིད་པའི་རྩེ་
 མོ་བ་རྣམས་གྱི་རྣམ་ཤེས་ལས་གཞན་པའི་སྤང་མོ་འོ། །གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་གནས་པ་བདུན་དུ་གཏོགས་ལ་རྣམ་ཤེས་སུ་མ། གཏོགས་པའི་སྤང་མོ་

བཞིའོ། །གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི་རྣམས་ལ་གསུམ་དང་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་སྟོང་
ཅེ་འཇམས་ཤེས་དང་ཟག་པ་མེད་པའོ། །

།རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་བཤད་པ།།

དེ་ནི་དེ་སེམས་ཅན། རྣམ་གཞག་གིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་
བ་དང་། གནས་པ་དང་། འཛི་བ་བཤད་པ་གསུམ་ལས།

།སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བ་བཤད་པ།།

དང་པོ་ལའང་གང་དུ་འཇུག་པའི་སྐྱེ་བའི་གནས་ནི་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་
བྲག་གིས་ཐ་དད་པའི་ཁམས་གསུམ་པོ་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེར་ནི་སེམས་ཅན་སྐྱེ་
བའི་གནས་བཞི་དག་ཏུ་རིག་པར་བྱའོ། །གང་ཞེ་ན། རྣོང་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། སོགས་
ལས་གཟུང་བ་ནང་མའི་མངལ་ནས་སྐྱེ་བ་དང་། ལྷིས་འབྱུང་བའི་དང་། རྟོན་གཤེར་རྒྱན་ཆགས།
ལས་སྐྱེ་བ་དང་། མངོས་པར་སྐྱེ་བ། རྩས་ཏེ་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་གནས་ཅིག་ཅང་ཡན་ལག་དང་ཉིད་ལག་སྐྱེ་
བས་རྒྱ་གཞན་གསུམ་ལ་མི་རྣོས། སོ། །དེ་དག་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་སྐྱེ་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་
ལྷིང་གནས་སོ། །

སྐྱོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་ནི་སྐྱེ་གནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
རིགས་ཡིན་གྱི་སྐྱེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །དེས་ན་རྣོང་ལས་སྐྱེས་པའི་སྐྱེ་གནས་ནི་རྣོང་
ལས་སྐྱེས་པའི་རིགས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་གནས་གསུམ་ལའང་
སྐྱོར་ལོ། །འདི་དག་གི་རང་བཞིན་ཡང་རྩས་སྐྱེས་པའི་སྣང་པོ་བཞི་དང་ལྗེ་རི་རང་
བཞིན་ཡིན་ལ། །གཞན་གསུམ་ནི་སྣང་པོ་ལྗེ་རི་རང་བཞིན་ཡིན་ལོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱང་
རྣམ་སྐྱེན་དང་རྒྱས་པའི་རྒྱུ་དུ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ལོ། །ཞེས་པ་དང་། སྐྱེ་གནས་ཐམས་

ཅད་དུ་སྐྱེས་པ་རྣམས་ལ་འབགས་པའི་ཚོས་ཐོབ་པའི་གོ་སྐབས་ཡོད་མོད་ཀྱི་
འབགས་པའི་ཚོས་ཐོབ་ཟེན་པ་རྣམས་ནི་སྐོང་དང་བོད་གཤེད་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱེ་གནས་
དག་ཏུ་མི་སྐྱེའོ་ཞེས་འཆད་དོ། །

སྐྱེ་གནས་དེ་དག་གང་བཟང་ཞེན། སྐོང་ལས་སྐྱེ་བ་ནི་མངལ་ནས་ཀྱང་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་
སྐྱེ་གནས་གཉིས་པ་སྟེ་དེའི་ཁོ་ན་དམན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་མངལ་ནས་སྐྱེ་བ་དང་།
དེ་བས་བོད་གཤེད་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། །དེ་བས་ཀྱང་རྩལ་ཏེ་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་གནས་བཟང་
དོ། །འགྲོ་བ་གང་ན་སྐྱེ་གནས་དུ་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། མི་དང་དུད་འགྲོ་རྣམས་ནི་སྐྱེ་
གནས་རྣམ་པ་བཞི་ག་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དེ་ཞིག་མི་སྐོང་ལས་སྐྱེ་བ་ནི་
གནས་བཟན་བྲག་དང་ཉེ་བའི་བྲག་དང་། རི་དྲགས་འཛིན་གྱི་མ་ལ་གཤེད་ཀྱི་སྐྱེ་
གཉིས་དང་། རྒྱལ་པོ་ལྷ་ལེན་གྱི་བཅའ་མོ་ལྷ་ཆེན་ལ་སྐོང་ལྷ་བརྒྱ་སྐྱེས་པ་སྐྱོམ་དུ་བཅུག་ནས་རྒྱ་ལ་
བསྐྱར་བ་ལས། ལུ་ལྷ་བརྒྱ་ལུང་བ་རྣམས་ལྟ་བུའོ། །མངལ་ནས་སྐྱེ་བ་ནི་ད་ལྟར་གྱི་མི་
རྣམས་ལྟ་བུའོ། །

བོད་གཤེད་ལས་སྐྱེ་བ་ནི་རྒྱལ་པོ་བསྐྱེན་གནས་པའི་སྐྱེ་པོ་ལས་སྐྱེས་པ། རྒྱལ་པོ་ང་ལས་
ལུ་དང་། དེའི་ཐྲག་པ་གཡས་ལས་^{པོ}སྐྱེས་པ། མངོས་པ་དང་། ཉེ་མངོས་དེའི་གཡོན་ལས། དང་།
དེའི་བརྒྱ་གཡས་ལས། མངོས་ལྷན་དང་། དེའི་བརྒྱ་གཡོན་ལས། མངོས་ཅན་དང་། དེའི་བྲང་ལས་སྐྱེས་
པ། ལུ་མོ་མི་བའི་བྲང་བ་ཅན་དང་། ལྷ་ལྷའི་སྐོང་པོ་ལས་སྐྱེས་པ་ལ་ལྷ་སྐྱོང་མ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་
བུའོ། །རྩལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་ནི་བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་མི་རྣམས་དང་། འབགས་པ་ལྟ་དང་། མཚོ་
སྐྱེས་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དུད་འགྲོ་ལ་སྐྱེ་གནས་གཞན་དག་ནི་མངོན་དུ་གྱུར་

པོ ལ་

ལ། རྩུས་ཉེ་སྤྲེ་བ་ནི་སྤྲེ་དང་ནམ་མཁའ་ལྗིང་རྣམས་ལ་ཡོད་པར་འདོད་དེ་སྤོང་སྤྲི་ཡུད་ཀྱི་
འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་སྤྲེ་རིགས་སྤོང་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ན་གནས་སོ། །ནམ་མཁའ་ལྗིང་གི་རིགས་སྤོང་ཤིང་འལ་མ་མི་
ལ་གནས་སོ། །དེ་ལ་སྤོང་ལས་སྤྲེ་ས་པ་སྤོང་དང་། མངལ་ནས་སྤྲེ་ས་པ་སྤོང་དང་། རོད་གཤེར་ལས་སྤྲེ་ས་པ་སྤོང་དང་།
རྩུས་ཉེ་སྤྲེ་བ་སྤོང་རྣམས་སོ་ཞེས། བཤགས་པ་ལས་བཤགས་དོ། །

དཔྱལ་བ་རྣམས་དང་ལྷ་རྣམས་དང་སྲིད་པ་བར་མ་རྣམས་ནི་རྩུས་ཉེ་སྤྲེ་བ་
འབའ་ཞེས་ཡིན་ལ། ཡི་དྲགས་རྣམས་ནི་མངལ་ནས་སྤྲེ་བའང་ཡིན་ནོ། །འང་གི་སྤྲེ་ནི་
པལ་ཆེར་རྩུས་ཉེ་སྤྲེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསྟུ་བའོ། །མངལ་ནས་སྤྲེ་བ་ཡོད་པར་ནི་ཡི་
དྲགས་མོའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་ལས། ཡི་དྲགས་མོས། བདག་གིས་མཚའ་མོ་བྱ་ལྟ་
དང་། །དེ་བཞིན་ཉིན་མོ་གཞན་ལྟ་དག །བསྐྱེད་ནས་དེ་དག་ཟེ་མོད་ཀྱི། །འོན་ཀྱང་
བདག་ནི་ཚིམ་པ་མེད། །ཅེས་གནས་བརྟན་མོའུ་འགལ་¹⁰ གྱི་བྱ་ལ་སྤྲེ་ས་པས་ཤེས་
སོ། །གལ་ཉེ་སྤྲེ་གནས་དག་ལས་རྩུས་སྤྲེ་ས་པ་བཟང་དེ་ལྟ། ན་སྲིད་པ་ཟ་མ་པའི་བྱང་
རྩུབ་སེམས་དཔའ་སྤྲེ་བ་ལ་དབང་ཐོབ་པ་མངལ་ནས་སྤྲེ་བར་སྟོན་ཞེ་ན། དེ་ནི་རིགས་
བཟང་པར་སྟོན་པའི་ལྷ་ལ། ཉེ་དུ་རྣམས་ཚོས་ལ་གཟུང་པའི་སྲིད་དང་། འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་
བའི་རིགས་སུ་ཤེས་ནས་གཞན་དེ་ལ་རིམ་གྲོ་བསྐྱེད་དུ་གཞུག་པའི་སྲིད་དང་། མི་
རྣམས་པལ་ཆེར་མངལ་ནས་སྤྲེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པར་མཛད་པའི་སྲིད་རལ།
ཡང་ན་མིར་གྱུར་པ་དག་གིས་ཀྱང་གྲུབ་པ་འདི་འཛོལ་བོ། །ཞེས་¹¹ གཞུ་བ་བྱ་རྣམས་
སྤོང་བ་བསྐྱེད་པའི་སྲིད་པོ། །

གཞན་ཡང་རིགས་དང་གཞུང་མེད་ན། སྤྲེ་སྤྲེ་གས་ཅན་གཅེར་བྱ་བ་གཞེན་གྱི་བྱ་ལ་

10 དགལ་
11 མོ་ཞེས།

སོགས་པ་དག་ཁ་ཟེར་བའི་སྐྱེ་མར་རྟོག་པ་སྤང་བ་དང། སྐྱེ་གཏུང་རིང་བསྐལ་བཞག་
 པའི་ཕྱིར་རོ། རྩམ་སྐྱེས་ཤི་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་མི་གནས་པས་དེ་མི་རུང་བས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། དེས་ན་སྐྱེ་
 གནས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་རྩམ་སྐྱེས་ཁོ་ན་མང་སྟེ། དེ་ནི་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ། གཉིས་
 དང་གཞན་གསུམ་གྱི་སྤོགས་དང་སྲིད་པ་བར་མ་བ་ཐམས་ཅད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ད་
 བོ་གང་གིས་འཇུག་པའི་བར་སྲིད་ལའང་གསུམ་ལས་དང་གོ། རོ་བོ་ནི་འདིར་ཕྱང་པོ་
 ལའི་རྒྱན་གང་ཞིག་ལུལ་གཞན་དུ་སྐྱེ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ལྟར་གྱི། འཆི་སྲིད་དང་གང་དུ་སྐྱེ་བའི་སྲིད་
 པ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་འབྱུང་བ་དེ་ནི་སྲིད་པ་བར་མའོ། །དེ་ནི་བགྲོད་པར་བྱ་བའི་ལུལ་
 རྣམས་མང་སྐྱེན་པའི་ཕྱང་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མ་བྱིན་པའི་ཕྱིར། སྲིད་པ་བར་མ་
 ལ་བྱུང་བའི་སྲིད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མིན་ཏེ། བྱུང་བ་ནི་སྲོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཁམས་ཀྱི་གཉིས་དང། སམ་ལྔ་དང། གནས་གཞན་གྱི་སོ་བདུན་དང། རབ་འབྲིང་གིས་སངས་
 རྒྱལ་དང་རྒྱལ་འཁོར་ལོ་བསྐྱུར་བ་གསུམ་དེ་ལས་གཞན་དང་བཞི་ཡིན་ཅོ་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་སྐྱེ་བ་བྱེད་ནི་པལ་ཆེན་པའི་སྤེ་བ་དག་ནི་འཆི་སྲིད་ནས་སྐྱེ་སྲིད་དུ་
 འཇུག་པའི་བར་ན་ནི་སྲིད་པ་མེད་དེ། དེས་ན་བར་ཆད་པ་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེ་བའི་སྲིད་
 པར་འཇུག་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བྲམ་ཟེ་རྒྱན་པོའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། བྲམ་
 ཟེ་ན་ཆོད་ཁྲིར་ཟེན་གྲ་བ་དང། །ན་བ་ཡིན་ཏེ་གཤིན་རྗེའི་བྱུང་དུ་སྐྱིན། །བར་ན་ཁྲོད་
 ཀྱི་གནས་ཀྱང་ཡོད་མིན་ཞིང། །ཁྲོད་ཀྱི་ལམ་རྒྱགས་ཀྱང་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་
 སྲིད་པ་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་གནས་མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང།

བདུད་སྐྱེན་འབྲིན་བྱེད་ཅེས་བྱ་བས་སངས་རྒྱལ་འོད་སྤྲང་གི་ཉན་ཐོས་མཁས་
 མགྲུ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེད་དུ་ཁུ་ཚུར་བསྐྱེན་པ་ལས་དེས་མ་རངས་པའི་སྐྱེད་ཕྱང་བ་དང་

རྒྱུད་ཅིག་དེ་ཉིད་ལ་རང་གི་ལུས་ཁོ་ནས་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་ཆེན་པོ་མཉམ་མེད་པར་
 ལྷུང་བར་བཤད་པའི་སྲིད་དང་། །གཞན་ཡང་མདོ་ལས། མཚམས་མེད་པ་སྣའི་ལས་
 གང་དག་བྱས་ཤིང་བསགས་ནས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དཔྱལ་བ་དག་ཏུ་སྐྱེའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་སྲིད་ཞེས་འདོད་དོ། །དེ་ནི་འཐད་པ་མ་ཡིན་པས་སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་དེ་ནི་འཆི་སྲིད་
 དང་གཉིས་ཀྱི་བར་ཆད་པ་ལས་འབྱུང་བ་མིན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བས་བར་སྲིད་ལས་བྱུང་བ་
 ཡིན་ལོ་ཞེས་བསྟུན་པར་བྱའོ། །གང་གི་སྲིད་ཞེ་ན། ས་བོན་ལས་སྐྱ་བུ་དང་དེ་ལས་
 རྣོང་བུ་ལ་སོགས་པ་བར་མ་ཆད་པར་འབྱུང་བའི་འབྲུའི་རྒྱུན་དང་རྒྱུན་གྱི་འབྲས་བུ་
 ཉིད་དུ་ཚོས་མཐུན་པའི་སྲིད་རོ། །འདི་ནི་རྟགས་དང་དཔེ་ཅིག་ཅར་དུ་སྟོན་པའི་དག་སྟེ་
 འབྲུའི་རྒྱུན་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དཔེ་ལོ། །དེ་དང་ཚོས་མཐུན་པ་ནི་སྣ་མའི་སྤང་པོའི་
 རྒྱུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའོ། །དེས་ན་གང་ཞིག་རྒྱུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྣ་མའི་
 རྒྱུན་མ་ཆད་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ་འབྲུའི་རྒྱུན་བཞིན་ལོ། །སྐྱེ་བའི་སྲིད་
 པའང་རྒྱུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལོ་ཞེས་རྒྱ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པའི་འབྲས་བུའི་
 རྟགས་ཡིན་ལོ། །གལ་ཏེ་བར་མ་ཆད་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི་བར་སྲིད་ནི་མི་འབྲུབ་སྟེ། འཆི་
 སྲིད་ཀྱི་རྗེས་ཉིད་དུ་རྒྱུད་ཅིག་མ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཚོད་པར་སྐྱེ་སྲིད་འབྱུང་བའི་སྲིད་
 རོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་མཉམ་མེད་དང་ལྷུའི་
 གནས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་ཐག་རིང་པོར་སྐྱེ་བ་རྣམས་ལ་རྒྱུད་ཅིག་མ་ཙམ་ལ་འགོ་བ་མི་
 རིགས་པའི་སྲིད་རོ། །གང་དུ་ཤི་བའི་ཡུལ་དེ་ཉིད་དུ་ཡུལ་གཞན་དང་རིས་གཞན་གྱི་
 སྲིད་པ་འབྲུབ་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། འགོ་བ་རྣམས་ཡུལ་ལ་སོགས་པ་འཚོལ་བར་ཐལ་
 པའི་སྲིད་རོ། །དེའི་སྲིད་འདི་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་སྐྱེ་སྲིད་དུ་སྐྱོར་བའི་སྤང་པོའི་རྒྱུན་ནི་

བར་སྲིད་ཡིན་ལོ། །གལ་ཏེ་ཡུལ་དུས་ཀྱིས་བར་དུ་ཚོད་བ་ལས་ཀྱང་འབྲས་བུ་འབྱུང་
བ་མཚོན་སྟེ། སྐྱེས་སུའི་བྱད་བཞིན་ལས་མེ་ལོང་ལ་སོགས་པར་གཟུགས་བརྟན་འབྱུང་
བ་བཞིན་ལོ། །དེའི་སྲིད་ཉམས་འདི་མ་དེས་པ་ཡིན་ལོ། །ཞེ་ན། མེ་ལོང་གི་ནང་དུ་ནི་
གཟུགས་བརྟན་གྱི་གཟུགས་མ་གྲུབ་པའི་སྲིད་འཁྲུལ་པའི་དཔེ་མ་ཡིན་ཞེས་ཉམས་བྱུག་
ཏེ། ཡུལ་གཅིག་ན་དུས་ལྡན་གཅིག་དུ་མེ་ལོང་དང་གཟུགས་བརྟན་གྱི་གཟུགས་
གཉིས་མེད་པའི་སྲིད་ལོ། །

འདི་ལྟར་མེ་ལོང་ལས་ཐ་དད་པའི་གཟུགས་བརྟན་ནི་མ་གྲུབ་སྟེ། མེ་ལོང་གི་
ཡུལ་ལས་ཐ་དད་པར་མ་དམིགས་པའི་སྲིད་དང་། མེ་ལོང་གི་ཡུལ་ན་ཡོད་ནའང་
རྒྱལ་སྐྱབ་རྣམས་སོགས་བཅས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སྲིད་ལོ། །མེ་ལོང་ཉིད་བྱད་
བཞིན་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེས་སོ། །ཞེས་བྱ་བའང་མི་རིགས་ཏེ། ལུང་ན་གནས་པས་
ཀྱང་དེ་དེ་ལྟར་དུ་མཚོན་བར་ཐལ་བའི་སྲིད་ལོ། །དེའི་སྲིད་གཟུགས་བརྟན་ནི་འགའ་
ཞེག་གི་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་མེད་བཞིན་དུ་སྤང་བའི་
སྲིད་སྐྱབ་བརྟན་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ལོ། །རྣམ་པ་གཅིག་དུ་ནི་གཟུགས་བརྟན་གྲུབ་དུ་
ཐེན་ཀྱང་རྒྱུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཞེས་བྱ་བའི་ཉམས་དང་མི་འབྲ་བའི་སྲིད་
ན་འཁྲུལ་བའི་དཔེ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་བརྟན་ནི་བྱད་བཞིན་གྱི་རྒྱུན་གྱི་འབྲས་བུ་
མིན་པའི་སྲིད་དང་། བྱད་བཞིན་དང་མེ་ལོང་གཉིས་ལས་འབྱུང་བའི་སྲིད་དང་། སྐྱེ་
སྲིད་ནི་བར་སྲིད་ཀྱི་སྤང་བའི་རྒྱུན་གཅིག་སུའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་སྲིད་ལོ། །

དེས་ན་འདི་སྐད་དུ་གཟུགས་བརྟན་མ་གྲུབ་པའི་སྲིད་རལ། གྲུབ་ཀྱང་བྱད་བཞིན་
གྱི་རྒྱུན་གྱི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཉམས་ཁྱད་པར་བ་མ་ཞུགས་པས་མ་དེས་པའི་

ཡུལ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ལོ། སྐྱེ་སྲིད་བར་སྲིད་གཅིག་ལུ་ལས་སྐྱེས་པ་ཞེས་
 བྱ་བ་ནི་གཙོ་བོའི་རྒྱའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། མངལ་ནས་སྐྱེ་བ་དག་བར་དོ་དང་
 སྲིའི་སྲུངས་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བའི་སྲིད་དང་། སྲུངས་ལ་སོགས་པ་གཙོ་བོའི་
 རྒྱ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བའང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱས་ཏེ་སྐྱེ་བ་རྣམས་ལ་དེ་མེད་ཀྱང་སྐྱེ་
 བའི་སྲིད་ལོ། །དེས་ན་རིགས་པས་སྲིད་པ་བར་མ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་སོ། །ལུང་གིས་
 བསྐྱབ་པ་ནི་སྲིད་པ་བདུན་པའི་མདོ་ལས། སྲིད་པ་ནི་བདུན་ཏེ། དམུལ་བའི་སྲིད་པ་
 དང་། དུད་འགྲོའི་སྲིད་པ་དང་། ཡི་དུགས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་། ལྷའི་སྲིད་པ་དང་། མིའི་སྲིད་
 པ་དང་། ལས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་། སྲིད་པ་བར་མའོ། །ཞེས་སྟོན་པའི་མགྲུང་ཉིད་ནས་
 དངོས་སུ་གསུངས་པའི་སྲིད་བར་སྲིད་ཡོད་པར་གྲུབ་ལོ། །གལ་ཏེ་མདོ་དེ་མི་འདོན་ནོ་
 ཞེ་ན། འོན་མངལ་དུ་འཇུག་པའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་ལས། གནས་གསུམ་མདོན་དུ་
 གླུང་བ་ལས་མའི་མངལ་དུ་བྱ་འཆགས་པར་འགྱུར་ཏེ། གསུམ་གང་ཞེ་ན། མ་རུང་ཞིང་
 རྗེ་མཚན་དང་ལྡན་པ་དང་། བ་མ་ཆགས་པར་གྱུར་ཅིང་སྤང་བ་དང་། འི་ཟ་ཡང་ཉེ་བར་
 གནས་པར་གྱུར་ནའོ། །ཞེས་འི་ཟ་གསུངས་ཤིང་འི་ཟ་ནི་སྲིད་པ་བར་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་
 ཏེ། ཅི་སྟེ་དེ་ཡང་འི་ཟ་ཞེས་ནི་མི་འདོན་གྱི། སྤང་པོ་ཞིག་པ་འི་མེད་དགག་གཅིག་གསུང་དུ་ཉེ་
 བར་གནས་པར་གྱུར་ནའོ། །ཞེས་འདོན་ཏོ། །ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ཏེ་ལེན་གྱི་སྲིད་མདོ་ལས།
 བཙོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བྲམ་ཟེ་རྟ་ལེན་གྱི་སྲུ་ལ། རྟ་ལེན་གྱི་སྲུ་ཁྱོད་ཀྱིས་མཆིས་བྲང་
 ལ་འི་ཟ་ཉེ་བར་གནས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྒྱལ་རིགས་སམ།¹⁷ ། བྲམ་ཟེ་འཇམ། རྗེ་ལུ་
 རིགས་སམ། དམངས་རིགས་སམ། འོན་ཏེ་ཤར་ཕྱོགས་ནས་འོངས་པ་ཞིག་གས།

འོན་ཏེ་རྣོ་དང་རྒྱབ་དང་བྱང་ནས་འོངས་པ་ཞིག་ཤེས་སམས། ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིང་
ཏེ། སྲུང་པོ་ཞིག་པ་ལ་རིགས་དང་སྲོགས་ཀྱི་བརྟག་པ་དང་། དེ་ནི་འོང་བར་ཡང་མི་
འཐད་པའི་སྲིང་རོ། །

སྲུང་མཉམ་ཆེགས་ལས། དགའ་བོ་པ་མ་ཆགས་བར་གྱུར་ཅིང་མྱད་པ་དང་། མ་
ཡང་རྒྱང་བར་གྱུར་ཅིང་རྒྱ་མཚོ་དང་ལྗན་པ་དང་། སྲི་ཟ་ཡང་ཉེ་བར་གནས་པར་
གྱུར་ཅིང་འཇུག་པར་འདོད་ཀ་སྟེ། དགའ་བོ་སྲི་ཟ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་སྲིད་པ་བར་མ་པའི་
སེམས་ཚན་གྱི་ཆིག་སྒྲོ་¹⁹དྲུགས་¹⁹ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིང་རོ། །འོན་ཏེ་དེ་
ཡང་ཁོ་བོ་ཅག་མི་འདོན་ནོ། །ཞེ་ན། འོ་ན་སྲིང་མི་འོང་བ་ལྟར་གསུངས་པའི་མདོ་
ལས་ཤེས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྲིང་མི་འོང་བ་ནི་ལྟ་སྟེ། བར་མདོ་དང་། སྐྱེས་
ནས་དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པ་དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་བཅས་
བར་ཡོངས་སུ་སྲུང་ན་ལས་འདའ་བ་དང་། གོང་དུ་འཕོ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
བར་མ་དོར་སྲུང་ན་ལས་འདའ་བ་ནི་སྲིད་པ་བར་མ་ཡིན་པའི་སྲིང་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་
ཡང་ཁམས་བར་མའམ་བར་མ་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ལྟ་དག་ཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་
སྐྱེས་ནས་ལ་སོགས་པའའང་ལྟ་དག་ཅིག་ཡིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་
སྐྱེས་བྱ་དམ་པའི་འགྲོ་བ་བདུན་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་ཞོགས་མའི་མེ་རྩེད་དུ་མངོན་
པར་གྲུབ་བཞིན་དུ་འཆི་བ་དང་། ལྷགས་ཀྱི་ཆ་ཆ་གནས་དུ་ཡར་བཞིན་དུ་འཆི་བ་
དང་། ལྷགས་ཀྱི་ཆ་ཆ་གནས་དུ་ཡར་ནས་ས་ལ་མ་ལྟར་བ་ཉིད་དུ་འཆི་བར་འགྱུར་བ་
ལྟ་བུའི་དཔེ་གསུམ་གྱིས་མཚོན་ནས་བར་མ་དོར་སྲུང་ན་ལས་འདའ་བ་ལ་སྐྱུར་བ་

19 དགས་

དང་། ལྷུང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ན་ཡོངས་སུ་ལྷུང་ན་ལས་འདའ་བ་
གསུམ་དུ་སྐྱེ་ནས་སྐྱེས་ནས་ལྷུང་ན་ལས་འདའ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི། ལྷེ་སྐྱེས་བུ་
དམ་པའི་འགྲོ་བ་བདུན་གསུངས་པའི་སྲིང་ཡང་གྲུབ་སྟེ། །ཁམས་བར་མ་དོར་ལྷུང་བ་
ལ་སོགས་པ་ནི་སྐྱེས་ནས་ལྷུང་ན་ལས་འདའ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པའི་སྲིང་རོ། །

གཞན་ཡང་། །ཡུང་ཞེས་པས་དེ་ལྷུང་མ་ཡིན་ན་གཟུགས་མེད་དུ་འང་བར་མ་
དོར་ལྷུང་འདས་གསུངས་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཤད་པའི་
སྣོམ་གྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཉི་ཤུ་པ་ལས་སྐྱེལ་མ་མཛད་པས། །བསམ་གཏན་དག་
གིས་བཅུ་ཚན་བཞི། །གཟུགས་མེད་དག་གིས་བདུན་ཚན་གསུམ། །འདུ་ཤེས་ཀྱིས་
ནི་དུག་ཚན་དུ། །མཛད་ནས་ཚོམས་སུ་ཡང་དག་བསྐྱབས། །ཞེས་བསམ་གཏན་རེ་
རེ་ལ་གནས་གཞན་གསུམ་གསུམ་དང་། །སྲར་བཤད་པའི་བར་མ་དོར་ལྷུང་ན་ལས་
འདའ་བ་ནས་གོང་དུ་འཕོ་བའི་བར་རྣམ་པ་ལྟ་དང་། །འཆི་བ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལ་
སེམས་གཏོད་པ་དང་། །སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཞེས་བུ་བ་བཅུ་བཅུ་དང་། །གཟུགས་
མེད་དང་པོ་གསུམ་ལ་བར་མ་དོར་ལྷུང་ན་ལས་འདའ་བ་མ་གཏོགས་པ་བཞི་བཞི་
དང་། །གནས་གཞན་ཐ་དད་མེད་པའི་རིས་གཅིག་དང་། །འཆི་བ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལ་
སེམས་གཏོད་པ་དང་། །སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་བདུན་བདུན་དང་། །འདུ་ཤེས་མེད་
འདུ་ཤེས་མེད་མིན་ལ་གོང་དུ་འཕོ་བ་མ་གཏོགས་པ་དུག་གསུངས་པས་ཡུང་གྲུབ་
སྟེ། །དེ་ལ་འཆི་བ་མེད་པ་ནི་ལྷུང་ན་ལས་འདས་པ་དང་། །སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི་
ཐག་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་ལྷུག་བཅས་ལྷུག་མེད་ཀྱི་ལྷུང་འདས་ཡིན་པར་
མངོན་ནོ། །

དེས་ན་གཞུགས་ཁམས་སུ་བར་མདོར་སྤང་ན་ལས་འདའ་བ་གསུངས་ལ།
 གཞུགས་མེད་དུ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཡང་བར་སྲིད་ཡོད་པར་ཤེས་སོ། །རྣམ་པར་
 གཏན་ལ་དབབ་བ་བསྐྱ་བ་ལས་ཀྱང། སྤེལ་མཛོད་ལ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྟེན་མེད་པ་རྣམས་ནི་ཡུལ་གཞན་དུ་
 ཟིན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང། རྣམ་པར་འཁྲུལ་བ་ཅམ་ཡིན་པས་བག་ཆ་ལྟ་བུར་མི་རུང། མ་འགགས་པའི་ཕྱིར་
 གཞུགས་བརྟན་ལྟ་བུར་ཡང་མི་རུང་ངོ། །མེད་པའི་ཕྱིར་དམིགས་པ་འཛིན་པ་ལྟ་བུར་ཡང་མི་རུང་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་
 དཔེ་དེ་དག་མི་རུང་བ་དེའི་ཕྱིར་བར་མདོའི་སྲིད་པ་ཡོད་པར་རིག་པར་བུམོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བྲམ་ཟེ་ལ་
 བར་ན་གནས་མེད་པར་བཤད་པ་ནི་སྐྱེ་བ་འདི་དང་ངན་སོང་གི་བར་ན་མཐོ་རིས་ཀྱི་
 གནས་མེད་པར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། བདུད་སུན་འབྲིན་བྱེད་མེ་འབར་བཞིན་པའི་
 ལུས་ཀྱིས་དཔྱལ་བར་སོང་བ་ནི་མཐོང་བའི་ཚོས་ལ་ལུས་འདི་ལ་མེ་འབར་ཉེ་གི་
 རས་བར་སྲིད་ནས་དཔྱལ་བར་སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་
 སྐྱེས་ནས་མྱོང་འལྱར་སྐྱེ་བ་དེ་ཉིད་དུ་སྲིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ངོ། །མཚམས་མེད་པ་ལྗེའི་ལས་གང་དག་
 ལུས་ཤིང་བསགས་ནས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དཔྱལ་བ་དག་ཏུ་སྐྱེའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་
 སྐྱེ་བ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཚོད་པའི་དབང་དུ་མཛོད་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ངོ། །

གསུམ་པ་ཁྱད་པར་གྱི་ཚོས་ལ་ཁྱད་པར་གྱི་ཚོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་
 དང། །སྐྱེ་གནས་སུ་འཇུག་པའི་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་སྲིད་པ་བར་མ་དེ་ནི་
 རྟོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་འབྱུང་བར་འབྱུང་བའི་ཤ་ཚུགས་དང་ཆ་བྱང་ཅན་ཡིན་ཉེ།
 འབྱུང་བར་འབྱུང་བའི་རྟོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་བར་སྲིད་གཉིས་འཕེན་པའི་ལས་
 གཅིག་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ངོ། །འོ་ན་སྤྱི་མོ་ལ་སོགས་པའི་མངལ་དུ་གནས་པ་དག་
 ཤི་སྟེ་དཔྱལ་བའི་སྲིད་པ་བར་མ་གྲུབ་ན་མངལ་དང་དེ་ན་གནས་པ་གཞན་དག་ཀྱང་

འཚོག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་སྡོན་ཏུས་ནི་མེ་འབར་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ལ། བར་སྲིད་
གང་དུ་ཤི་བ་དེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་པའི་སྲིད་རོ་ཞེན་མི་འགྱུར་ཏེ། །རང་རང་གི་ལས་ཀྱིས་
མཚམས་བཅད་པའི་སྲིད་དང་། སྲིད་པ་བར་མ་ཤིན་ཏུ་དང་བ་ཡིན་པས་བཟླར་མི་
རུང་བ་བཞིན་དུ་རེག་ཏུ་འང་མི་རུང་པའི་སྲིད་རོ། །

དེའི་ཁ་དོག་ནི་ཡུང་ཟམ་ཚེགས་ལ་སོགས་པ་ལས་དཔྱུལ་བ་དང་དུང་འཕྲོ་དང་ཡི་དྲགས་དང་འདོད་པའི་ལྷ་
མི་དང་གཟུགས་ཁམས་པ་རྣམས་ཀྱི་བར་སྲིད་ནི་རིམ་བུ་ལྟར་སྡོད་ཏུ་མ་ཚོག་པ་དང་དུ་བ་དང་རྒྱ་དང་གསེར་ལྟ་བུ་དང་
དཀར་སོར་གསུངས་ཤིང་། ཡང་གཤམ་ཏེ་བར་སྲིད་གང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཤ་ཚུགས་ཅན་
ཡིན་ན། འོན་འཇོམ་བུའི་སྲིད་ནས་འོག་མིན་དུ་སྐྱེ་བའི་བར་སྲིད་འཇོམ་བུའི་སྲིད་དུ་
འགྱུར་པའི་སྐབས་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། བར་སྲིད་ནི་གང་དུ་ཤི་བ་དེར་འགྱུར་བ་ཡིན་
པ་ལ་འོག་མིན་པའི་ལུས་དཔག་ཚད་ཁྲི་དུག་སྟོང་བ་ཡིན་པའི་སྲིད་དང་། གཟུགས་
ཁམས་པའི་བར་སྲིད་ལུས་རྫོགས་པར་འགྱུར་པའི་སྲིད་དང་། འཇོམ་བུའི་སྲིད་ལ་ནི་
དཔག་ཚད་དུག་སྟོང་དང་སྲིད་དང་བཞི་ལས་མེད་པའི་སྲིད་རོ་ཞེན། བམ་མཁའ་
ཡངས་ཤིང་རྟེན་འདོད་ལྷར་དང་བས་འགར་ཡང་སོགས་པ་མེད་པའི་སྲིད་རོ། །ཞེས་
སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་འཆད་དོ། །དེའི་སྲིད་ཀྱན་ལས་བརྱས་ལས་ཀྱང་། གང་དུ་སྐྱེ་
བར་འགྱུར་བ་དེའི་བྱང་གཟུགས་སོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །དེའི་ཁ་དོག་ནི་ཡུང་ཟམ་
ཚེགས་ལས། དེ་ཡང་ཁ་དོག་བཟང་པོ་དང་ངན་པ་རྣམས་པ་གཉིས་ཏེ། སེམས་ཅན་
དཔྱུལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྲིད་པ་བར་མ་ནི་ཁ་དོག་ངན་པ་དཔེར་ན་སྡོང་པོ་ཚིག་པ་ལྟ་
བུའོ། །དུང་འཕྲོའི་སྐྱེ་གནས་སུ་སོང་བ་རྣམས་ཀྱི་སྲིད་པ་བར་མ་ནི་ཁ་དོག་དུ་བ་ལྟ་
བུའོ། །ཡི་དྲགས་རྣམས་ཀྱི་ནི་ཁ་དོག་རྒྱ་ལྟ་བུའོ། །མི་རྣམས་དང་སྣ་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྲིད་

བ་བར་མ་ནི་ཁ་དོག་གསེར་ལྟ་བུའོ། །གཟུགས་ན་སྤོད་པའི་ལྟ་རྒྱུ་ས་ཀྱི་ནི་དཀར་
པོ་འོ་ཞེས་བ་དང་། ཀྱུན་ལས་བརྟུས་ལས་ཀྱང་། མི་དགོ་བ་བྱེད་པའི་བར་མ་དོའི་
སྲིད་བ་མངོན་བར་བྱུབ་བ་ནི་དཔེར་ན་ཡུར་བ་ནག་པོ་ལས་མཚན་མོ་ལྷུན་བ་ལྷུན་
ནག་ཏུ་སྒྲུབ་བ་ལྟ་བུའོ། །དགོ་བ་བྱེད་པ་ནི་དཔེར་ན་སྒྲུམ་བུ་དཀར་པོ་ལས་རྩེ་བའི་འོད་
དང་བཅས་པའི་མཚན་མོར་སྒྲུབ་བ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

འོ་ན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་དོན་ཐམས་ཅད་ཡུབ་བ་སྐྱང་པོ་ཆེ་ཐལ་ཀར་
མཆེ་བ་དུག་དང་ལྷན་བར་ཡུམ་གྱི་མི་ལམ་དུ་སྐྱང་བ་དང་། ལྷོ་བ་དཔོན་ཚོས་ལྷན་
རབ་འབྲོང་གིས་ཀྱང་། སྐྱང་ཆེན་དཀར་པོ་མཆེ་བ་དུག་ལྷན་པ། །རྐང་བཞི་མངོས་
དང་ལྷན་བར་ཞལ་བཞེས་ནས། །དང་སྲོང་གནས་ཤེས་བ་ནི་རི་བཞིན་དུ། །ཡུམ་གྱི་
སྐྱམས་གྱི་གནས་སུ་ཞུགས་པར་ཀྱང་། །ཞེས་གསུངས་བ་དང་འགལ་པོ་ལོ་ཞེ་ན།
ཡུམ་གྱི་སྐྱང་ལམ་ནི་མི་ལམ་གྱི་རྣམ་བཤིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷོ་བ་དཔོན་ཏེ་
དབྱངས་གྱིས་ཀྱང་སྐྱང་ལམ་དང་རྗེས་སུ་མ་སྐྱུན་བར་མཛོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་
མ་ག་རྟ་བཟང་མོའི་རྟོགས་བ་བརྗོད་བ་ལས། རྒྱལ་པོ་གྱི་གྱིས་སྐྱང་པོ་ཆེ་ལུས་ཐོན་
ནས་མཇུག་མ་སྐྱང་ལ་ཐོགས་བ་དང་། ལྷོ་བ་སྐྱོམ་བ་མ་རྟེན་པའི་མིའི་རྗེས་
བསྐྱེགས་ནས་ང་ལ་འཕྲུང་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། བྱེ་དང་སྐྱེ་ཏེ་གམ་ཉམ་པོར་བརྗེ་བ་དང་།
ཅན་དན་པོར་ཤིར་ཤིང་ཤིང་ཤིང་ཤིང་ཤིང་ཤིང་ཤིང་ཤིང་ཤིང་ཤིང་ཤིང་ཤིང་ཤིང་ཤིང་ཤིང་
དགའ་ར་བ་དང་སྐྱེད་མོས་ཚོལ་ཚོལ་རྒྱན་བས་ལོངས་སྤོད་བ་དང་། སྐྱང་པོ་ཆེའི་
སྐྱུག་གྱུས་སྐོས་གྱི་སྐྱང་པོ་ཆེ་སྐོད་བ་དང་། སྐྱེ་ཏུ་ཞིག་རང་གི་རྒྱལ་མི་གཙང་བས་

གོས་པར་གྱུར་བ་དེ་སྤྲེལ་གཞན་ལ་བཀོད་པར་བྱེད་པ་དང་། སྤྲེལ་གཅིག་གིས་
 གཅིག་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་དང་། མི་བཙོ་བརྒྱད་རས་ལུག་གཅིག་ལ་བརྟེན་པས་
 ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རས་ལུག་རེ་རེ་ཐོབ་ནས་གཅིག་ལུལ་དུ་ལུས་པ་དང་། སྤྲེལ་པ་ལ་
 སོ་ཆེ་འཐབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐར་པོ་ཐོན་པ་བྱེད་ཅན་དེ་ཆོས་། །སྐར་ལུག་སྤྲེལ་གཉིས་རས་ལུག་འཐབ་
 མོ་ལོ། ཞེས་པ། མི་ལམ་བཅུ་ལྷུ་འཕྲུལ་ཀྱིས་པོའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་མཚན་མ་
 ཉེ་བར་ཤར་བར་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་བར་སྲིད་
 གྲང་གཞོན་ལུ་ཐོར་བུ་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་ཡིན་ལ། མི་གཞན་རྣམས་
 ཀྱིས་ནི་ལོ་ལྷའམ་དུག་གི་ཚད་དུ་ཡོད་ཅིང་། གཟུགས་ཁམས་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ནི་
 ལུས་རྩོགས་པ་དང་། །ངོ་ཆ་ཤེས་པ་ཤས་ཆེ་བས་གོས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། བྱང་
 ཚུབ་སེམས་དཔའ་དང་། དག་སྲོང་མ་དཀར་མོ་ནི། འདོད་ཁམས་པ་ཡིན་ཡང་གོས་
 དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །འདོད་ཁམས་ན་སྲིད་པ་བར་མ་གཞན་དག་ནི་ངོ་ཆ་མེད་པ་
 ཤས་ཆེ་བས་གཅེར་བུ་ཡིན་ནོ། །འབྲུག་པ་ཉེར་གཞག་ལས། རབ་དུ་ཆོ་བ་དང་མནར་
 མེད་ཀྱི་བར་སྲིད་ནི་ཆེ་ལོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ལྷུ་པའི་བྱིས་པ་ལོ་བརྒྱད་ལོན་པའི་
 ཚད་དུ་གསུངས་སོ། །

གལ་ཏེ་སྲིད་པ་བར་མ་སྟོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་རྣམ་པ་
 ཅན་ལ་ཡིན་ན་སྟོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། སྟོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་དེ་ནི་འཆི་
 པའི་སྲིད་པའི་སྟོན་ལོ་ལྷུ་ཀྱི་སྲིད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྲེལ་བའི་སྲིད་པའི་སྐྱད་ཅིག་མ་ཐམ་ཆད་
 ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཀྱི་ལུང་པོ་ལུའི་རྒྱན་ཉིད་དོ། །དེས་ན་སྲིད་པ་བཞི་ལས་བར་སྲིད་དང་
 སྟོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་ནི་བཤའ་ཐེན་ལ། སྤྲེལ་བའི་སྲིད་པ་ནི་འཕྲོ་བ་རྣམས་སྤྲེལ་

མཚམས་སྐྱོར་བའི་སྐད་ཅིག་མཛོད། །སྐྱོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་ནི་དེ་པན་ཆད་སྐྱེས་ནས་
མ་ཤིའི་བར་གྱི་ལུང་པོ་ལྗེའི་རྒྱན་ནོ། །འཆི་བའི་སྐད་ཅིག་མ་ཐ་མ་ནི་འཆི་བའི་སྲིད་
པ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་དག་གི་ནང་དུ་སྐྱེ་ན་གང་གི་འོག་ཏུ་
བར་སྲིད་འབྱུང་བའོ། །དེས་ན་སྐྱེ་སྲིད་དང་འཆི་སྲིད་གཉིས་ནི་སྐད་ཅིག་མ་དང་།
སྲིད་པ་གཞན་གཉིས་ནི་རྒྱན་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འདས་པ་ནི་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། སྲིད་པ་
བར་མ་ནི་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པའི་ཆ་བྱད་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
ཤེས་པར་བྱའོ། །སྲིད་པ་བར་མ་དེ་ཡང་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་སྲིད་པ་བར་མར་རིས་
མ་སྐྱབ་པ་དང་། ལྷའི་མིག་རྣམ་པར་དག་པ་བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་
མཚོང་གི་བར་སྲིད་ཡི། ཤིན་ཏུ་དང་བས་སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱིས་ནི་
མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་སྲིད་ཀྱང་ལས་བརྟུས་ལས་ཀྱང་། སྐལ་བ་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་
རྣམས་ཀྱང་མཚོང་དོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །

དེ་ལ་ལྷའི་མིག་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་དོན་རྒྱས་པའི་ཚོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ལས་
འབྱུང་བའི་ཐེ་ཚོམ་དང་། ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་།
རྒྱལ་ས་པ་དང་། གཉིད་དང་། མྱོད་པ་དང་། བཙོན་འགྲུས་བཅུ་དྲགས་པ་དང་།
སེམས་ཡ་ཡ་ཐོ་དང་། བག་ཚ་བ་དང་། འདྲུ་ཤེས་སྣ་ཚོགས་དང་། ལྷ་བ་མང་པ་དང་།
ཏ་ཅང་སྐོམ་དྲགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱོན་བཅུ་གཅིག་དང་བྲལ་བའོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རིས་མ་སྐྱབ་པ་དང་། དེ་ཡང་ལྷའི་བར་སྲིད་ཀྱིས་འགྲོ་བ་ལྟ་
གའི་བར་སྲིད་མཚོང་བ་རྣམས་མི་དང་ཡི་དྲུགས་དང་དུད་འགྲོའི་བར་སྲིད་ཀྱིས་བཞི་
དང་གསུམ་དང་གཉིས་དང་དམུལ་བའི་བར་སྲིད་ཀྱིས་དམུལ་བའི་བར་སྲིད་ཁོ་ན་

མཐོང་བས་གོང་མ་གོང་མའི་སྲིད་པ་བར་མ་དང་དཔལ་བའི་ཡུལ་མཚོག་མིན་བར་བསམ་
 བཤོ། །ལྷའི་མིག་རྣམ་པར་དག་པ་གསུམ་གྱིས་མཐོང་ངོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །སྲིད་པ་བར་མ་
 དེ་ཡང་སྲོན་གྱི་ལས་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་ཤུགས་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་བས་
 ལེན་ཏུ་མགྲོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་སྲིད་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང། དེས་ན་འདི་ནི་སངས་
 རྒྱས་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་དགག་པར་མི་སྲོད་དེ་ལས་སྟོབས་དང་ལྷན་པའི་སྲིད་
 དོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པར་སྦྱིན་པའི་སྲིད་པོ་དང་པོ་ཡིན་པའི་སྲིད་
 དོ། །སྲིད་པ་ཚོལ་བ་ཡིན་པའི་སྲིད། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལྔ་
 པོ་ཀུན་ཚང་ཞིང་། དེ་དང་བྲག་ལ་སོགས་པ་ལའང་ཐོགས་པ་མེད་པ་དང་ལྷན་པ་
 ཡིན་ཏེ། རྩོམ་དང་བྲག་སྒྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་དགྲིལ་ནའང་སྲིན་བྱ་ལ་སོགས་པ་
 དམིགས་པའི་སྲིད་དོ། །འོན་ཀྱང་མའི་ལྟོ་དང་རྩོམ་ལྟོ་ལྟོ་ལྟོ་ལྟོ་ལྟོ་ལྟོ་ལྟོ་ལྟོ་
 པོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་སྲིད་འགྲེལ་པ་ལས། སྲིད་པ་བར་མ་པའི་ལྟོ་བ་བརྟོལ་ཏེ་འཇུག་པ་མ་
 ཡིན་གྱི་སྐྱེ་གནས་ཀྱི་སྐྱོན་ལུགས་སྐྱེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་སྲིད་མཚོམ་ལས་གང་སྲིད་བྱུང་
 བ་དེ་ནི་སྤྱོད་པོ་ཞེས་བྱའོ། །གང་སྲིད་བྱུང་བ་དེ་ནི་ལྷ་པོ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

ཁ་ཅིག །དེ་རབ་ལའང་ཐོགས་པར་འཆད་པའི་མི་དེགས་ཏེ། ལྷན་པ་ཉེར་
 གཞག་ལས། འབྱུང་བ་སྤོ་དེ་ལྷན་མེད་ཅིང་ཐོགས་པ་མེད་པས་གང་དེ་རབ་སྤྱུག་
 བས་འགྲོ་བའང་བདག་ཉིད་དང་དེ་རབ་ལའང་གཞོད་པ་མེད་ན་དེ་གཞན་དག་ལ་ལྟ་
 སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། ཞེས་འབྱུང་བའི་སྲིད་དོ། །ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས་ཀྱང། འགྲོ་བ་
 ལ་ཐགས་ཐོགས་མེད་དོ། །ཞེས་འབྱུང་དོ། །དེ་ལྟུལ་བ་ལ་སོགས་པ་འགྲོ་བ་གང་དུ་
 སྐྱེ་བར་འབྱུང་བའི་སྲིད་པ་བར་མ་གྲུབ་ན་ནི་སྤྱོད་པ་སོགས་པའི་བར་སྲིད་གཞན་དུ་

མི་བརྗོད་ཀྱི། ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་རྣམ་པར་སྤྲོད་པ་ལྷན་ཟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་ཤི་འཕོས་པའི་རྗེས་སུ་དགེ་བ་བྱེད་པ་རྣམས་དོན་མེད་བར་འགྱུར་རོ་
ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། དཔུལ་བ་ལ་སོགས་པར་སྐྱེས་ཀྱང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆུང་བ་དང་
ལྷུང་དུ་ཐར་བ་དང་། དེ་ནས་མཐོ་རིས་སུ་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་དོན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཀྱུན་ལས་བརྟུས་ལས་ནི། ཅི་སྟེ་ན་ལྡོག་གོ། དེ་ན་གནས་པ་ཡང་ལས་གསོག་གོ་
ཞེས་དཔུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྲིད་པ་བར་མ་གྲུབ་ནས་མིའི་སྲིད་པ་བར་མར་འགྱུར་
ཏེ་མིར་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའང་ཡོད་པར་བཤད་དེ། དེ་དག་གི་ལུགས་ལ་ནི་ཤི་
འཕོས་པའི་དོན་གྱི་དགེ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་འང་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལོ། །

འདོད་པའི་བར་སྲིད་དེ་ནི་སྐྱལ་བ་བཟང་ངན་གྱིས་ངེ་ཞེས་པ་དང་མི་ཞེས་པ་
ཟ་བའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ངེ་ཟ་ཞེས་ཀྱང་བྱུངོ། །ཤུགས་ཀྱི་ལྷའི་བར་སྲིད་ནི་ངེ་ཟ་བ་མ་
ཡིན་ཏེ། ཞལ་གྱི་ཟས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་སྲིད་པ་བར་མ་
པ་དེ་དུས་ངེ་སྲིད་ཀྱི་བར་དུ་གནས་ཤིང་། བཟོན་པ་དབྱིག་བཤེས་ན་རེ། ཞག་བདུན་
དུ་གནས་ལ། གལ་ཏེ་དེའི་ཆེ་སྐྱེ་གནས་ཀྱི་ཚོགས་པ་མ་རྟེན་ན་དེ་ཤི་འཕོས་ནས་
ཡང་སྲིད་པ་བར་མར་སྐྱེས་ནས་སྐྱེ་བའི་གནས་ཚོལ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་ཟེར་
རོ། །གཞན་དག་ནི། ཞག་བདུན་སྤྲུག་བདུན་དུ་གནས་སོ། །ཞེས་འདོད་དོ། །མདོ་རྗེ་
པ་བཟོན་པ་ན་རེ། དེ་ལྷ་བུའི་ངེས་པ་ནི་མེད་དེ་ངེ་སྲིད་སྐྱེ་གནས་ཀྱི་ཚོགས་པ་མ་
རྟེན་གྱི་བར་དུ་གནས་ལ། དེའི་ཆེའི་འཕེན་པ་ལོགས་ཤིག་ན་མེད་དེ། རིས་མཐུན་པ་
གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྷ་མ་ཡིན་ན་དེའི་ཆེ་ཟད་པས་འཆི་སྲིད་དུ་འང་ཐལ་བར་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །བྱེ་བྲག་དུ་སྐྱེ་བ་རྣམས་ནི་འདི་སྲིད་པ་ཚོལ་བ་ཡིན་པས་

དུས་སྐབས་བར་གནས་ཏེ། སྐྱེ་བའི་གནས་སུ་འཇུག་གོ། །འོན་སྐྱེ་བའི་གནས་མ་རྙེད་ན་
 རི་ལྟར་ཞེན། གཤམ་ཏེ་དེར་ངེས་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་དེའི་ལས་ཀྱིས་
 སྐྱེ་གནས་ཀྱི་ཚོགས་པ་ལ་མ་ལ་ལ་སོགས། འབྲེན་ལ། འོན་ཏེ་དེར་སྐྱེ་བར་མ་ངེས་ན་ནི་དེ་
 ལས་གཞན་པའི་ཡུལ་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །གཞན་དག་ལ་ལེ། དེ་དང་
 འདྲ་བའི་སྐྱེ་གནས་སུ་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ་དབྱུང་ལྟ་བུ་དུས་ངེས་པ་ཅན་བ་ལང་གི་
 སྲིད་པ་བར་མ་རང་གི་སྐྱེ་གནས་མ་རྙེད་པ་རྣམས་ནི་དུས་མ་ངེས་པ་བ་མིན་དང་།
 བྱི་རྣམས་ནི་སྐྱེ་སྐྱུང་དང་། རྟ་རྣམས་ནི་པོང་བྱ་དང་། དོམ་རྣམས་ནི་བྲེད་རྣམས་སུ་
 སྐྱེ་ལོ། །ཞེས་ཟེར་ཏེ། དེ་ལ་ནི་འཕེན་པ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་གང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་
 བྱང་གཟུགས་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས་གཞོན་པས་སྣ་མ་ཉིད་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སྐྱེ་གནས་སུ་འཇུག་པ་ནི་སེམས་ཅན་དེ་ལས་ལས་བྱུང་བའི་མིག་གིས་ཐག་
 སིང་ན་གནས་པའི་རང་སྐྱེ་བའི་གནས་མ་རོང་སྟེ། པོར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་ནི་པ་ལ་སྐྱང་བ་
 དང་མ་ལ་འཁྲིག་པ་བྱ་བ། ཆགས་པའི་སློ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པས་མ་དེ་དང་ཅེ་བ་
 དང་དགའ་བར་བྱ་བར་འདོད་པས་འགྲོ་བར་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་མངོན་པར་འདོད་པའི་
 མངལ་དུ་འགྲོ་སྟེ། དེར་སོང་ནས་མའི་ལྷོ་གཡས་སྟོགས་སུ་ཁ་རྒྱབ་ཏུ་བསྟན་ཏེ་ཚོག་
 ཚོག་པོར་སྐྱེ་ལོ། །འོན་ཏེ་མོར་སྐྱེ་བ་ཞིག་ཡིན་ན་མ་ལ་སྐྱང་བ་དང་། འོན་ཏེ་པ་ལ་
 ཆགས་པའི་སློ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པས་པ་དང་ཅེ་བ་དང་དགའ་བར་བྱ་བར་འདོད་
 པས་འགྲོ་བའི་ཡུལ་མའི་མངལ་དུ་སོང་སྟེ་མའི་ལྷོ་གཡོན་ཏུ་ཁ་མདུན་སྟོགས་སུ་
 བསྟན་ཏེ་འདུག་གོ། །

གཤམ་ཏེ་མ་ནིང་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ན་འདྲ་བར་སྲིད་ནི་པོ་མོ་གང་རུང་ཞིག་ཏུ་ཡོད་

དེ། དབང་པོ་ཀུན་ཚང་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་མངའ་ལ་དུ་ཞུགས་པ་ན་
 ཕྱིས་མ་ནིང་གི་ལྷན་འཛིན་ཅིང་པོ་མོའི་འདོད་ཆགས་གང་དང་ལྡན་པ་བཞིན་དུ་
 གནས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གདགས་པ་ལས། དེའི་ཚེ་རི་བོ་ལ་སེམས་གཉིས་
 ལས་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་ལྡན་པའམ་ཁོང་ཁོ་བ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་གང་ཡང་
 རུང་བ་ཞིག་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་པ་དང་། ལྷོ་བ་དཔོན་གང་སྐྱེ་ལྱིས་
 གྲང་། འདི་ནི་རང་གི་རིགས་སུ་མངའ་སྐྱེས་སམ། །གལ་ཏེ་ལྷོང་ལས་སྐྱེས་འབྱུང་
 འབྱུར་ན། །དེའི་དུས་སུ་མ་དེ་དང་ནི་ལ། །སྐྱོར་བ་མཐོང་ནས་དེགས་པས་རབ་
 དགའ་འབྱུར། །ཅེ་དགས་དེ་དག་རྒྱུག་པ་ཡི་ནི། །ཁྱ་ཚུ་དེ་མཐོང་ཀུན་དུ་ཚོངས་
 པ་ཡིས། །བདག་ཉིད་རི་བཞིན་དེ་ལ་ཆགས་འབྱུར་ཏེ། །མོ་ན་མོ་བཞིན་མོ་ན་མོ་
 བཞིན་ལོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །

དེ་ལྟར་མངའ་ལ་དུ་ཞུགས་པ་ན་བར་སྲིད་ཐོགས་མེད་འགགས་ནས་རྣམ་སྲིན་
 ཐོགས་བཅས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་པ་མའི་མི་གཙང་བ་ལས་དབང་པོ་
 རྣམས་སྐྱེ་ན་དེ་དག་ཉིད་ལས་སམ། འོན་ཏེ་དེ་དག་ལས་བྱུང་བའི་འབྱུང་བ་གཞན་
 ཞིག་ལས་ཡིན་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་ལེ། དེ་དག་ལས་སྐྱེ་སྐྱེ། ཁྱ་ཁྱེག་དབང་པོ་མེད་པ་
 འགགས་ནས་རྒྱར་རྒྱར་པོ་དབང་པོ་དང་བཅས་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། དགེ་
 ལྷོང་དག་ཁྱེད་ཀྱིས་ནི་ཡུན་རིང་པོར་སྤྱག་བལྟལ་དྲག་པ་ཚོ་བ་རྩལ་བ་ཉམས་སུ་
 ལྷོང་ཞིང་དུར་ཁྱོད་བསྐྱེད་དོ། །ཁྱེག་གི་ཐིགས་པ་སྦྱངས་སོ། །ཞེས་པ་དང་། ཡང་མདོ་
 གཞན་ལས་གྲང་། པ་མའི་རྒྱར་རྒྱར་པོ་མི་གཙང་བ་ལས་སྐྱེས་པ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། པ་མའི་མི་གཙང་བ་ལས་འབྱུང་བ་གཞན་ཞིག་སྐྱེ་ལ། དེ་ལས་
ནི་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་སྐྱེ་སྐྱེ་ལོ་མ་ལས་བྱུང་བའི་སྲིན་བྱ་ལ་སོགས་པ་
བཞིན་ནོ། །མདོའི་དོན་ནི་མི་གཙང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་ལ་དེ་སྐྱད་བརྗོད་པར་
བྱུང་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་དག་ནི་སྐྱེ་གནས་དང་པོ་གཉིས་སུ་འཇུག་ཚུལ་ལོ། །

འགྲེལ་བར། གཞན་ལ་ནི་ཅི་རིགས་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཟེར་ཉེ། དེ་ལ་
རིགས་པ་ནི་འདི་ཡིན་པར་སྣང་རོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཚོས་མདོན་པ་པའི་སློབ་དཔོན་
དག་སྐྱེ་གནས་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་ནི་ཅི་རིགས་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཟེར་བའི་
རིགས་པའི་དོན་སློབ་དཔོན་གྱིས་འཆད་པ་ནི་ལས་ཅི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བྱི་དང་གནས་ལ་
མདོན་པར་འདོད་ཅིང་སྲིད་པས་སྐྱེ་གནས་སུ། འཇུག་པ་ར་འདོད་པ། ནི་རིམ་པ་ལྟར། སྐྱེ་གནས་
དང་པོ་གཉིས་ལས། གཞན་དོད་གཤེར་སྐྱེས་དང་རྩུས་སྐྱེས་གཉིས་སུ་འཇུག་ཚུལ་ལོ། །

གལ་ཉེ་དཔྱུལ་བར་མེ་འབར་བ་དང་གང་བའི་རེག་པ་ལ་མདོན་པར་འདོད་པ་
ཅི་ལྟར་འབྱུང་ཞེ་ན། འདིར་ཡང་། སློ་སྲིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་བའི་སྲིར་ཉེ། རྒྱང་དང་ཆར་བ་
ལ་སོགས་པས་སྐྱུག་བསྐྱུལ་བ་དག་མེ་འབར་བར་འདོད་པ་དང་། ཉི་མ་དང་མེ་ལ་
སོགས་པས་གདུངས་པ་དག་བསིལ་བར་འདོད་ནས་རྒྱུག་པའི་སྲིར་ཚ་བ་དང་གང་
བའི་དཔྱུལ་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་ནོ། །གང་བ་སྐྱེལ་གྱིས། ཅི་ལྟར་འབྱུང་བས་དེ་སྲོང་ལ། །སྲར་བུས་པ་ནི་མི་
ལམ་ལྟར། །སེམས་ཅན་དེ་འདྲ་མཐོང་གྱུར་ནས། །དཔྱུལ་བར་རབ་ཏུ་རྒྱག་པར་འབྱུང་། །ཞེས་སོ། །སྲོན་གྱི་སློབ་
དཔོན་“སོགས་” “མེད་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་ནི་སྲར་སྲོག་གཙོད་ལ་སོགས་པ་བྱས་
པའི་སེམས་ཅན་དག་མི་ལམ་ལྟར་མཐོང་སྟེ། དེ་དག་ལ་ཞུགས་པ་ན་དཔྱུལ་བར་སྐྱེ་

སྒྲེ། མངོ་ལས། རི་རྣམ་འགྲུང་བས་དེ་སྤྱོད་ལས། །སྤར་བྱས་པ་ནི་མི་ལས་
རྣམ། །སེམས་ཅན་དེ་འབྲེལ་མཐོང་གྲུང་ནས། །དཔྱལ་བར་རབ་ཏུ་རྒྱག་པར་
འགྲུང། །ཞེས་གསུངས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོན་ཀྱང་ཡུང་པོ་རི་རབ་ཅན་ཡོད་ན་འབྲུ་རི་ཅན་འབྲུབ་
འགྲུང་གི་བར་སྤིང་དེ་དག་གི་དེ་མ་གྲུང་བར་དུ་གང་དུ་གནས་པོ་ཞེ་¹⁶ བ། དེ་མ་གྲུང་གི་བར་དུ་སྤོང་བ་ནི་མིན་ཏེ། འདི་
རྣམ་སྤིན་གྲུང་གྲུང་པའི་བར་སྤིང་གངས་མེད་པ་ཡོད་དེ། དེ་དག་རང་སྤྱེ་བ་དང་མ་ཐུན་པའི་ཚོད་གཤེར་གྱི་ཚོགས་པ་
གང་དང་མཉམ་པ་དེར་སྤྱེ་ཡི་ཚོད་གཤེར་གྱི་ཚོགས་པ་འདི་ཞོན་ལས་སྤྱེ་བའི་དེས་པ་མེད་པར་མངོན་ཞོ། །

སྤིང་བ་བར་མ་དེ་དག་ལས་དཔྱལ་བའི་སྤིང་བ་བར་མའི་དབྱིབས་ནི་གཤེན་
རྗེའི་ཞགས་པས་བཏགས་ཏེ་སྤྱི་ལུ་ཚུགས་ཁོ་ནར་འབྲིང་བ་ཡིན་ཏེ། ཡོངས་སུ་
གཏུང་བ་དང་བཅས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་གཏུང་བ་མེད་པ་བསྟན་པའི་མངོ་ལས། ཡང་
དག་སྤོམ་དང་བཀའ་སྤྱོད་ཅན། །བྲང་སོང་རྣམས་ལ་སྦྱར་འདེབས་པ། །དེ་དག་སྤྱི་ལུ་
ཚུགས་དག་ཏུ་ནི། །དཔྱལ་བ་ཁོ་ནར་སྤྱོད་བར་འགྲུང། །ཞེས་པ་དང་། དེ་མ་གྲུང་མེད་
མེད་པ་ལས་ཀྱང་། །གཞན་ཡང་འདི་ནི་ལོག་གཟུང་ན། །རྒྱན་པོ་མཁས་པའི་ང་རྒྱལ་
ཅན། །སྤོང་བས་མ་རུངས་བདག་ཉིད་ཅན། །མནར་མེད་པར་ནི་སྤྱི་ལུ་ཚུགས་
འགྲོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡི་དུགས་དང་དུང་འགྲོའི་ནི་སྐྱུ་ལ་འབབ་བ་ལྟ་
བུའོ། །མའི་ནི་ཐང་ལ་འགྲོ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཡི་དུགས་ཀྱི་ནི་རྒྱལ་གྱིས་འགྲོ་བ་ཡང་བཤད་དོ། །སྤྱི་ལུ་ནི་
སྟན་ལས་སྤྱང་བ་ལྟ་བུར་གྱེན་དུ་འགྲོ་ལོ། །གལ་ཏེ་སྤོང་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གྲུང་བས། །ཅེ་
དགས་འགྲོ་བའི་ཡུལ་དུ་འགྲོ། །ཞེས་གང་བཤད་པ་དེ་མངལ་དུ་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་
ལ་དེ་ལྟར་དེས་སམ་ཞེ་ན། མ་དེས་ཏེ། འདི་ལ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཡོད་པས་མངོ་དང་།

ལུང་ཐོན་ཆོག་ལས། དགའ་བོ་མངལ་དུ་འཇུག་པ་ནི་བཞི་སྟེ། ཞེས་གསུངས་ཏེ།
འདིར་གནས་པ་དང་འབྱུང་བ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཡང་འཇུག་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དེའི་
མིང་གིས་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་འཆད་དོ། །

བཞི་གང་ཞེ་ན། དེ་ལ་གཅིག་ནི་མའི་མངལ་དུ་ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་
གོ། །གནས་པ་དང་འབྱུང་བ་ནི་མི་ཤེས་པ་དག་གོ། །གཞན་དག་ནི་འཇུག་པར་མ་ཟད་
གནས་པ་ཡང་ཤེས་བཞིན་དུ་གནས་ལ་འབྱུང་བ་ནི་མི་ཤེས་པ་དག་གོ། །ཡང་གཞན་
དག་ནི་འཇུག་པ་དང་གནས་པ་ཤེས་བཞིན་དུ་བྱེད་པར་མ་ཟད་འབྱུང་བའང་ཤེས་
བཞིན་དུ་འབྱུང་དོ། །ཡང་མངལ་དུ་འཇུག་པ་སྔ་མ་གསུམ་ལས་གཞན་དག་ནི་
འཇུག་གནས་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒོངས་པ་དག་གོ། །འདི་ལ་སྒོང་ལས་སྐྱེས་པ་
ནི་རྟག་དུ་འཇུག་གནས་འབྱུང་བ་ལ་སྒོངས་པ་ཁོ་ནའོ། །འདིར་སྐྱེས་པ་ཞེས་བཞོད་པ་
ནི་འབྱུང་འབྱུང་གི་མིང་གིས་བསྟན་པ་སྟེ་བྱེ་འཐག་ཅེས་ཟེར་བ་བཞིན་ནོ། །དེའི་
སྲིད་གནས་བཏན་བྲག་དང་ཉེ་བའི་བྲག་དང་ཡུལ་ལྗེ་ལེན་གི་རྒྱལ་པོའི་བུ་སྒོང་སྐྱེས་
གི་རང་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱང་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྒོངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྒོ་
སྟེན་ཅི་ལོག་གིས་མངལ་དུ་འཇུག་པ་ནི་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པར་འཇུག་པ་རྣམས་
གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གི་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པར་མངལ་དུ་འཇུག་པ་ནི་གཉིས་ལས་
སེམས་ཅན་དབང་རྒྱུད་བར་གྲགས་པ་རྣམས་ནི་མའི་མངལ་དུ་འཇུག་པ་ན་རྒྱུངས་
ལངས་བའམ་ཆར་བ་འབབ་བའམ་གྲང་བའམ་ཡུལ་ངན་ནམ་སྐྱེ་བོ་པལ་བོ་ཆེའི་ཅ་ཅ་
འདོན་པ་སྟུམ་བྱེད་ནས་རྩ་ཐེབས་པོའམ་ནགས་ཐེབས་པོའམ་རྩ་དང་ལོ་མའི་སྤྱི་ལ་

མོ་དང་ཤིང་བྱང་ངམ་ཅེག་པའི་བྱང་དུ་འགྲོ་ལོ་སྣམ་ནས་འཇུག་ལ། གནས་པ་དང་
 འབྲུང་བ་ནའང་དེ་དག་ཏུ་གནས་པ་དང་དེ་དག་ནས་འབྲུང་བའི་འདུ་ཤེས་དང་མོས་
 བ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་འབྲུང་ངོ་། །སེམས་ཅན་དབང་ཆེ་བར་གྲགས་པ་རྣམས་ནི་འཇུག་པ་
 བ་ཀུན་དགའ་ར་བའམ་སྐྱེད་མོས་ཚལ་ལམ་ཁང་བཟང་དུ་འཇུག་པའམ། ཁང་པ་
 བཅེགས་པའམ། ཁྲི་ལ་འཛེག་གོ་སྣམ་པ་དང་། གནས་པ་དང་འབྲུང་བ་ན་ཡང་དེ་
 དག་ཏུ་གནས་སོ། །དེ་དག་ནས་འབྲུང་ངོ་སྣམ་དུ་འདུ་ཤེས་དང་མོས་པ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་
 འབྲུང་བའོ། །ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་པ་ནི་མའི་མངལ་ཉིད་དུ་ཤེས་ནས་དེ་ཉིད་དུ་
 འཇུག་པ་དང་གནས་པ་དང་དེ་ཉིད་ནས་འབྲུང་བར་ཤེས་པས་སྤྱིན་ཅི་ལོག་གི་འདུ་
 ཤེས་དང་མོས་པ་མི་འབྲུང་བའོ། །གལ་ཏེ་སྣང་པ་མ་ལ་ཆགས་སྣང་གིས་མངལ་དུ་
 འཇུག་པར་བཤད་བཞིན་དུ་ཡང་འདིར་ནགས་ཐེབས་སོ་དང་ཀུན་དགའ་ར་བ་ལ་
 སོགས་པར་འཇུག་པའི་ཚུལ་གཞན་བཤད་ཅེ་ན། དེ་ནི་ཆགས་སྣང་གཉིས་ཁོ་ནས་
 འཇུག་པའི་ངེས་པ་མེད་ཀྱི་ལོན་ཀྱང་རྣའི་ཐེབས་སོ་དང་ཀུན་དགའ་ར་བ་ལ་སོགས་
 བར་འདུ་ཤེས་པས་ཀྱང་འཇུག་པར་བསྟན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་བཤད་ན། སྐྱེ་བའི་
 སྤྱིད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན། །རང་གི་ས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀུན། །ཞེས་པ་འདིའང་འཐད་
 བར་འབྲུང་ངོ་ཞེས་སློབ་དཔོན་གང་སྟེལ་འཆད་དོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྣ་མ་ནི་རང་དང་རིང་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་
 རང་དང་ཉེ་བའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཡང་འཇུག་པ་ཤེས་ལ་སྤྱི་
 མ་ལ་གཉིས་མི་ཤེས་པ་དང་། དང་སོ་གཉིས་ཤེས་ལ་འབྲུང་བ་མི་ཤེས་པ་དང་།
 གསུམ་ག་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མངལ་དུ་འཇུག་པ་ནི་གསུམ་དག་སྟེ། དེ་ལ་འཁོར་

ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཞི་དང་པོ་དང་། རང་བྱུང་རང་རྒྱལ་དང་། རྫོགས་པའི་སངས་
 རྒྱས་བཙུན་ལྷན་འདས་གཉིས་ནི་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། ཅིའི་སྲིར་ཞེ་ན།
 འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་འི་བར་མིན་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི། ལས་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྲིར་དང་། རང་
 སངས་རྒྱས་ནི་བསྐྱལ་བ་བརྒྱུར་གྲོམས་ཤིང་དངོས་པོ་རྒྱག་ཤེས། བའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་ཆེ་བའི་
 སྲིར་དང་། སངས་རྒྱས་ནི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀ་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྲིར་ན་
 གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྐྱར་རོ། །བསྐྱར་རང་གཉིས་གནས་རྒྱབས་དེར་མ་ལ་མེད་པས་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་
 ཡིན་ཡང་ཤེས་བཞིན་ནི་འདུ་ཤེས་དང་མོས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ལ་བརྗོད་དོ། །དེ་དག་འཇུག་པ་ན་སངས་
 རྒྱས་ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན་”ཡང་”¹ འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་མིང་གིས་བསྟན་
 བའོ། རྫོང་ལས་སྐྱེ་བ་དང་གང་ཟག་གསུམ་པོ་དེ་ལ་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བས། སྐྱེ་
 གནས་གཞན་དག་ལ་ནི་ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་དེ་ཅི་རིགས་
 བར་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཤུགས་ལ་འཕངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འཇུག་གནས་གཉིས་ཤེས་པ་དང་རྫོང་སྐྱེས་
 ཏྲག་ཏུ་རྫོངས་པ་གཉིས་འགལ་ཏེ། ལྷ་ལེན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་སུ་ལ་སོགས་པ་རྫོང་སྐྱེས་
 ཡིན་ཡང་རང་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་སྲིར་རོ་ཞེ་ན། འཇུག་གནས་ཤེས་པ་ནི་རང་
 སངས་རྒྱས་བསེ་རུ་ལྷ་སྲུའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། རྫོང་སྐྱེས་དེ་
 དག་ནི་ཚོགས་ན་སྐྱོད་པ་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་སློབ་དཔོན་གང་སྟེལ་
 འཆད་དོ། །ཡང་ན་འཇུག་གནས་ཤེས་པ་ནི་མངལ་སྐྱེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
 བའོ། །འཇུག་པ་མི་ཤེས་པ་ལ་གཞན་གཉིས་ཤེས་པ་མེད་དོ། །

12 ལྷང་

། བར་དུ་གནས་པའི་ཚུལ་བཤད་པ། །

ད་ནི་བར་དུ་གནས་པའི་ཚུལ་འཆད་པ་ན་རི་ལྟར་གནས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་
 དང་། གང་གིས་གནས་པའི་བས་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་མོ་
 མདོར་བསྟན་པ་ནི་ཚོས་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་བ་རྣམས་ནི་འཆི་སྲིད་ནས་སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་
 མཚམས་སྐྱོར་བ་ནི་བར་སྲིད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་མི་རྟག་པར་ཁས་སྦྲངས་པའི་སྲིང་
 རོ། །སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་འཕོ་བའི་གང་ཟག་མི་རྟག་པ་ཡིན་ན་བདག་ཆད་པ་དང་ལས་
 བྱས་པ་རྒྱུ་བོས་བ་དང་མ་བྱས་པ་དང་སྲད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ། །དེའི་སྲིང་
 བདག་རྟག་པ་ཉིད་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་འཕོ་བ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྲིད་པ་
 གཞན་དུ་འཕོ་བའི་བདག་རྟག་པ་ནི་མེད་དེ། སྐྱེ་སྲིད་ལ་སོགས་པ་ལས་གཞན་དུ་མ་
 དམིགས་པའི་སྲིང་དང་། དེ་དག་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་ན་མི་རྟག་པར་ཐལ་བའི་སྲིང་ཏེ།
 དེ་ནི་མི་རྟག་པར་ཚད་མས་བྱུང་བའི་སྲིང་རོ། །འདི་དག་གི་བ་རྒྱས་པར་ནི་གང་ཟག་
 དག་གི་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ལོ་ན་འཆི་སྲིད་ནས་ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་བ་དེ་གང་ཞེ་ན། གཟུགས་ལ་སོགས་
 པའི་སྤང་པོ་ལྟའི་རྒྱན་ཅམ་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་ཅམ་ནི་སྟག་པ་འགོག་པ་སྟེ། སྤང་པོ་ཚོས་
 ཅམ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་བདག་མེད་པའི་སྲིང་རོ། །རི་ལྟར་ཞེ་ན། སྐྱེ་བ་སྤང་མའི་
 ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་གྱི་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པའི་སྲིད་པ་བར་མའི་སྤང་པོའི་
 རྒྱན་གྱིས་ན་སྐྱེ་བ་འདིའི་སྐྱེ་བའི་གནས་སྤྱད་པའི་མངལ་དུ་འགོ་སྟེ་སྐྱེ་བའི་སྲིད་
 པར་མཚམས་སྐྱོར་རོ། །མངལ་དུ་འགོ་བས་ནི་རྩོད་གཤེར་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་གནས་
 གཞན་དུ་འགོ་བའང་མཚོན་པར་བྱེད་དོ། །བར་སྲིད་ཉིད་སྐྱེ་སྲིད་དུ་འཕོ་བ་ནི་མ་ཡིན་

ཉེ། བར་དོའི་ཕྱང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་སྤིང་གི་ཕྱང་པོ་ལྷ་སྐྱེ་བ་དང། དེ་ལས་དུས་ལྔ་
 མ་དང། དེ་ལས་འཆི་བ་དང། དེ་ལས་བར་དོ་དང། དེ་ལས་སྐྱེ་སྤིང་དུ་ཉིང་མཚམས་
 སྐྱོར་བའི་ཕྱིར་ཉེ། དཔེར་ན་མར་མེ་སྐྱད་ཅིག་མ་ཡིན་ཡང་རྒྱན་གྱིས་ལྷུས་གཞན་དུ་
 འགོ་བ་བཞེན་དུ་འདིར་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བདག་རྟག་པ་མེད་ཀྱང་ཕྱང་པོའི་རྒྱན་
 མའི་མངལ་དུ་འརྟུག་པ་མི་འགལ་ལོ། །དཔེ་འདིས་ནི་ཁ་ཐོན་ལས་པ་རོལ་པོ་ལ་
 རྟོགས་པ་སྐྱེ་བ་དང། མེ་ལོང་ལས་གཟུགས་བརྟན་དང། རྒྱ་ལས་འབྱུང་དང། མེ་
 ཤེལ་ལས་མེ་དང། སྐྱར་བའི་རོ་ལས་འགྲམ་རྩུ་དང། ས་བོན་ལས་སྐྱ་གྲུ་འབྱུང་བ་
 ལ་སོགས་པ་རྟེན་ཅིང་འཕོ་བ་མེད་པའི་དཔེ་གཞན་ཡང་ཤེས་བར་བྱ་སྟེ།

འཕགས་པ་སྐྱ་སྐྱབ་གིས། ཁ་ཐོན་མར་མེ་མེ་ལོང་རྒྱ། །མེ་ཤེལ་ས་བོན་སྐྱར་
 དང་སྐྱས། །ཕྱང་པོ་ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་བ་ཡང། །མི་འཕོ་བར་ཡང་མཁས་རྟོགས་
 བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དོན་དེ་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས་ཀྱང། ལས་ནི་
 ཡོད་དོ། །རྣམ་བར་སློན་པ་ནི་ཡོད་དོ། །ཚོས་སུ་བརྟན་བཏགས་པ་མ་གཏོགས་པ་
 གང་ཕྱང་པོ་འདི་དག་འདོར་ཞིང་ཕྱང་པོ་གཞན་དག་ཏུ་ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་བར་བྱེད་
 པའི་བྱེད་པ་པོ་ནི་མི་དམིགས་སོ། །དེ་ལ་ཚོས་སུ་བརྟན་བཏགས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཉེ།
 འདི་ལྟ་སྟེ། འདི་ཡོད་པས་འདི་འབྱུང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང། ཕྱང་སྐྱར་ཆེགས་
 ལས། བྲམ་ཟེ་རྒྱ་ཤུག་གི་བྱའི་དབང་དུ་མངོན་ནས། འདི་ན་བདག་གམ་སེམས་ཅན་
 མེད། །ཚོས་འདི་དག་ནི་རྒྱ་དང་བཅས། །ཞེས་བྱ་བ་དང། རྱུང་བར་དུ་འཕགས་པའི་
 བརྟོད་པ་ལས་ཀྱང། ལུས་ལས་ལུས་གཞན་དག་ཏུ་ནི། །སྤྱི་བའི་སྟོག་ནི་འཕོ་ཞེས་
 བྲགས། །སྟོང་གི་ལུས་ལས་གཞན་གྱུར་པའི། །སྟོག་ཡོད་པ་ནི་མིན་ཞེས་

གསུངས། །ཞེས་པ་དང་། བཅའ་ཟེ་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ། །སྤྲེལ་བྱ་ཉལ་པ་ཡིན་ཞེས་
བསྐྱབས། །ཁྲིད་ཀྱིས་ཉལ་པ་ཞེས་བྱ་བའི། །རྒྱ་ནི་ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་བསྐྱབས། །ཞེས་པ་
དང་། མེར་སྐྱ་དེ་ཉིད་རིག་པས་ནི། །“གཙུག་”¹¹ལས་འགྲོ་བ་སྤྲེལ་བར་བཤད། །ཁྲིད་
ཀྱིས་འགྲོ་བའི་སྤྲེལ་བ་ནི། །ཉོན་མོངས་ལས་ལས་འབྱུང་བར་བསྐྱབས། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །

གལ་ཉེ་བར་སྲིད་ལས་སྤྲེལ་སྲིད་འབྱུང་ན་དེ་ལས་ཅི་འབྱུང་ཞེ་ན། མྱོན་གྱི་
ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་ཇི་ལྟར་འཕངས་པ་བཞིན་རྒྱུ་རྒྱུ་པོ་དང་། མེར་མེར་པོ་
དང་། བར་བར་པོ་དང་། འཁྲང་གྲུང་དང་། རྐང་ལག་འགྲུས་པ་སྟེ། མངལ་གྱི་གནས་
སྐབས་ལྟ་དང་། དེ་ལས་སྤྲེལ་མཆེད་དུ་གཤོད་པ་དང་། དེ་ནས་མངལ་ནས་བྱུང་སྟེ། གྲིས་པ་
དང་གཞོན་རྒྱ་དང་དར་ལ་བབ་པ་དང་དར་ལོལ་བ་དང་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཅས་
པའི་གནས་སྐབས་ལྟའི་རིམ་གྱིས་སྤྱང་པོ་ལྟའི་རྒྱན་སྤྲེལ་སྟེ། གཞོད་སྤྲིན་དབང་པོས་
ལྷུས་པའི་མངོ་ལས། ཇི་ལྟར་རིམ་གྱིས་གོང་བྱུང་འགྲུང། །ཇི་ལྟར་ལྷུས་འདི་མངོན་
འཕྲེལ་འགྲུང། །ཞེས་གཞོད་སྤྲིན་དབང་པོས་ལྷུས་པའི་ལན་དུ། དང་པོར་རྒྱུ་རྒྱུ་
པོ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་རྒྱུ་པོ་ལས་མེར་མེར་སྤྲེ། །མེར་མེར་པོ་ལས་བར་བར་པོ་
སྤྲེ། །བར་བར་པོ་ལས་འཁྲང་གྲུང་སྤྲེ། །འཁྲང་གྲུང་ལས་རྐང་ལག་འགྲུས་པ་དང་། །སྤྲེ་
སྤྲེ་སེན་མོ་ལ་སོགས་དང་། །དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་དང་ནི། །མཚན་རྣམས་
རིམ་གྱིས་སྤྲེལ་བར་འགྲུང། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སོ། །

འདི་དག་ལ་སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི། རྒྱུ་རྒྱུ་པོ་ལ་སོགས་པ་མངལ་ན་

གནས་པའི་དུས་དང་། བཙུན་པ་འཇམས་པའི་བར་སྤྱི་ལ་བཙུན་པའི་དུས་དང་།
བཙུན་པ་འཇམས་པའི་དང་། ཚེ་མི་ལྷན་པ་མཉམ་ཆད་གྱིས་པའི་དུས་དང་། དེ་དག་ལྷན་
ལ་འདོད་པ་སྤོད་མི་ལྷན་པའི་བར་ལ་གཞོན་ལུང་དུས་དང་། འདོད་པ་སྤོད་ལྷན་
ནས་ལོ་སྤྱི་ལ་ཚུ་མཉམ་ཆད་ལང་ཚོའི་དུས་དང་། དེ་ནས་ལོ་སྤྱི་ལ་ཚུ་མཉམ་ཆད་ལ་བབ་
པའི་དུས་དང་། དེ་ནས་ལོ་བདུན་ཚུ་མཉམ་ཆད་ཀྱས་པའི་དུས་དང་། དེ་མཉམ་ཆད་
འཇམས་པའི་དུས་ལོ་ཞེས་དུས་བརྒྱུད་ལྷ། བཤད་དོ། །

དེ་ལྟར་སྤྱི་ལ་ནས་ཉོན་མོངས་པས་ལས་གསོག་ཅིང་ཡང་འཆི་སྤྱི་དང་ཆེ་
འདིར་བསགས་པའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་གྱི་བར་
སྤྱི་དང་། དེ་ནས་ཡང་དེའི་སྤྱི་བའི་སྤྱི་དང་རིམ་གྱིས་སྤྱི་བ་དག་ཏུ་འགྲོ་ལ། བདག་
མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྤྱི་དང་ཆུ་བ་མ་བཙུན་པ་རྣམས་དེ་ནས་ཀྱང་འཆི་
འཇོ་དང་སྤྱི་བར་གཞོལ་བ་ཐུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་བ་བཞིའི་འཁོར་ལོ་འཁོར་བ་
ལ་ནི་ཐོག་མ་དང་ཐ་མཐའ་མེད་པ་ཡིན་ལོ། །འཆི་བ་འགྲུང་བར་ཡང་། མི་རྟག་པའི་ཚོམས་ལས། ཁ་
ཅིག་མངལ་དུ་འཆི་འགྲུང་ཉ། །དེ་བཞིན་ཁ་ཅིག་བཙུན་པ་དང་། །དེ་བཞིན་ཁ་ཅིག་ཐོག་ཙམ་དང་། །དེ་བཞིན་ཁ་ཅིག་
ཡོངས་རྒྱུག་དང་། །ལ་ལ་གཞོན་དང་ལ་ལ་རྒྱན། །དར་ལ་བབ་པར་གྱུར་པའི་མ། །རིམ་གྱིས་རབ་ཏུ་འཆིང་འགྲུང་
ཉ། །འབྲས་བུ་སྤྱི་བ་པ་ལྟེ་སྤྱི་བ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིར་སྤྱི་བ་སྤྱི་མ་དང་ཕྱི་མ་སྤྱི་བ་པའི་
རིགས་པའང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་དང་། ཀ་མ་ལ་ཤུ་ལའི་ཚད་མའི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་བསྐྱུས་པའི་འགྲེལ་བ་ལ་སོགས་པར་རྒྱས་པར་བཤད་ལོ། །དེས་ན་ཁ་ཅིག་གིས་
འཁོར་བ་ཐམས་ཅད་སྤོངས་པར་འགྲུང་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཉ།

སེམས་ཅན་ལ་མཐའ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་ལས་བཟང་པོ་སྤོད་པ་ལས། རྣམ་མཁའ་
 མཐའ་རྒྱལ་གྱུར་པ་ཇི་ཅུམ་པ། །སེམས་ཅན་མ་ལུས་མཐའ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་སྤྱིར་རྟོ། །འཁོར་བ་ལ་མཐའ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། །སྣོན་པ་མེད་ལ་
 འབྲིད་པ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་དབུལ་པོའི་ནོར་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བའང་རིགས་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ། ཚད་མེད་པ་རྣམས་ནི་སྤི་ཡང་ཟད་པར་མི་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་ཏེ་རྣམ་མཁའ་ལ་
 སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེའི་སྤྱིར་འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་ནི་སྤི་དང་བྱེ་བྲག་ཐམས་ཅད་ལ་
 མེད་དེ། གང་ཐོག་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྤྱིར་དང་།
 རྒྱ་མེད་ན་རེས་འགའ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སྤྱིར་རྟོ། །མཐའ་མ་ནི་སྤི་ལ་མེད་ལ་
 བྱེ་བྲག་འགའ་ཞིག་ལ་ཡོད་དོ། །ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དེ། ལུས་ཞིག་ཚོར་བ་བསེལ་
 བར་གྱུར། །འདུ་ཤེས་འགགས་ཤིང་འདུ་བྱེད་ཞི། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་རུབ་གྱུར་
 པ། །འདི་འདྲ་འདི་ནི་སྤྱུག་བསྐྱལ་མཐའ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རྟོ། །

འོ་ན་དགྲ་བཅོམ་པ་སྤྱ་དན་ལས་འདྲའ་ཁ་མའི་སེམས་དེས་སེམས་སྤི་མ་
 བསྐྱེད་ན་བྱེ་བྲག་ལའང་མཐའ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། མི་བསྐྱེད་ན་དངོས་པོ་མེད་པར་
 འགྱུར་ཏེ། དོན་བྱེད་པས་སྣོང་བའི་སྤྱིར་རྟོ་ཞེ་ན། སྤེ་བ་དག་གིས་ནི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་
 སྤི་མ་མི་བསྐྱེད་པའི་སྤྱིར་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་ལ་
 སོགས་པ་འགའ་ཞིག་བྱེད་པའི་སྤྱིར་སྣོན་གཉིས་ཀ་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་དོ། །ཐེག་པ་
 བོད་མ་བ་དག་ནི་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་སྤི་མ་བསྐྱེད་པའི་སྤྱིར་
 དང་། འཁོར་བའི་ནང་དུ་རྒྱུད་པའི་སེམས་ནི་མི་བསྐྱེད་པའི་སྤྱིར་སྣོན་དུ་སྐྱེདས་པ་
 མེད་དོ་ཞེས་ལན་འདེབས་སོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གནས་སྐབས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་དུ་བསྐྱུ་བ་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དབྱེ་བ་དང་། མདོའི་
དོན་བཤད་པ་དང་། རྒྱུན་ཚགས་པ་དང་། མཚོན་པའི་དཔེ་བླག་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་
ལྟར་ལུང་པོའི་རྒྱུན་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་མ་དང་། ད་ལྟར་བ་དང་། ཕྱི་མའི་བདག་ཉིད་གྱིས་འཁོར་
བའི་འཁོར་ལོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མ་དེག་པ་ནས་རྒྱ་ལོའི་བལ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་
བའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །

དེ་ཡང་སྔོན་གྱི་མཐའ་དང་། ཕྱི་མའི་མཐའ་དང་། ད་ལྟར་གྱི་ཆའམ་སྡེ་ཚན་
གསུམ་མོ། །དེ་ཡང་རི་ལྷར་ཞེ་ན། སྔོན་གྱི་མཐའ་མ་དེག་པ་དང་འདུ་བྱེད་གཉིས་
དང་། ཕྱི་མའི་མཐའ་སྐྱེ་བ་དང་རྒྱ་ལི་གཉིས་དང་། བར་དུ་རྣམ་ཤེས་དང་མིང་
གཟུགས་དང་སྐྱེ་མཆེད་བླག་དང་དེག་པ་དང་ཚོར་བ་དང་། སྲིད་བ་དང་ལེན་བ་དང་
སྲིད་པ་འི་བར་སྟེ་བརྒྱད་དོ། །དེ་ཡང་འདོད་པའི་སྐྱེ་བའན་ས་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་
པའི་ཆེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི་རྩུས་སྐྱེས་དང་བར་
མ་དོར་འཆི་བ་དང་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ལ་ནི་དེ་ལྟར་མ་དེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་
བུ་དེ་དག་གྲང་གང་ཞེ་ན། མ་དེག་པ་ནི་སྐྱེ་བ་སྔོན་ཆེ་སྐྱེ་མ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱོད་པའི་
གནས་སྐབས་གྱི་ལུང་པོ་ལྟ་སྟེ་ཉོན་མོངས། ཡིན་ནོ། །མ་དེག་པ་ནི་འཕེན་བྱེད་ཡིན་པས་མཐོང་སྲིད་
ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་གྲང་བདེན་པ་མ་མཐོང་བ་ལ་སྒྲོམ་སྲིད་གི་མ་དེག་པས་གྲང་འཕེན་བ་དང་མཐོང་སྲིད་རྫོགས་བྱེད་
གྱི་ལས་སྒོང་བ་མི་འགལ། མཐོང་ནས་འཕེན་པ་ནི་འཁོར་བ་ལ་སྲིད་པ་ལོག་པའོ། །ཞེས་འཆད་དོ། །སྒོ་བ་དཔོན་ཚོགས་
མེད་མཐོང་སྒོམ་གཉིས་ཀའི་སྲིད་བྱུང་འདོད་དོ། །

འདུ་བྱེད་དག་ནི་སྐྱེ་བ་སྔོན་ཆེ་སྐྱེ་མ་ལ་བསོད་ནམས་དགེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་

གསུམ་སྟོན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྟ་ནེ་ལས་སོ། །འོ། །རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་འདྲིར་
 མའི་མངལ་དུ་ཉིང་མཚམས་སྟོར་པའི་སྐྱད་ཅིག་གིས་སྤང་པོ་ལྟ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་ཤེས་དང་
 སྐྱེ་བ་གཉིས་སྐྱད་ཅིག་མ་དེ་དེ་ལ་གཞན་རྣམས་རྒྱན་ཆགས་པ་ཡིན་ནོ། །མིང་དང་གཟུགས་ནི་མཚམས་
 སྤྱར་པའི་སྐྱད་ཅིག་མ་དེ་མཁ་ཆད་ནས་གཟུང་ནས་སྐྱེ་མཆེད་རྒྱག་དོད་ཚུན་ཆད་དེ་
 སྐྱེ་མཆེད་རྒྱག་མ་དོད་ཀྱི་བར་ཉེ། མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་དང་པོ་བཞི་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་མིང་ནི་
 ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་ཉེ། མིང་སྤྱར་ཐོགས་
 བ་མེད་པའི་སྤྱར་པོ། །གཟུགས་ནི་མེད་མེད་པོ་ལ་སོགས་པའོ། །དོད་ནས་སྐྱེ་མཆེད་རྒྱག་ཏུ་
 འོང་གཞེ། སྐྱེ་མཆེད་རྒྱག་པོ་དེ་ནི་ཡུལ་དང་དབང་པོ་དང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་ནས་
 ཡུལ་ལ་ལོངས་སྟོན་པ་ཚུན་ཆད་དེ་སྐྱེ་མཆེད་རྒྱག་དོད་ནས་དབང་པོ་དང་ཡུལ་དང་
 རྣམ་ཤེས་གསུམ་མ་འདུས་ཀྱི་བར་གྱི་མིག་ལ་སོགས་པ་དོད་པའི་གནས་སྐབས་སྟེ་
 མ་བཅས་ཀྱི་བར་པོ། །སོ། །

གསུམ་འདུས་ནས་རེག་བར་འོང་གཞེ། རེག་པ་ནི་གསུམ་འདུས་ནས་ཡུལ་ཡོངས་སུ་
 གཅོད་པ་ནས་གཟུང་སྟེ་བདེ་བ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་སོགས་ལ། བཏང་སྟོམས་ཀྱི་རྒྱ་
 ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་མི་འོང་བ་དང་བར་མ་ལ་བྱང་དོར་ཤེས་ཀྱིས་པ་ཚུན་ཆད་
 དོ། །དེ་ཡང་གསུམ་འདུས་ནས་ཚོར་བ་གསུམ་གྱི་རྒྱ་ཡོངས་སུ་གཅོད་བར་མི་ཀྱས་
 པའི་བར་གྱི་སྤང་པོ་ལྟོ། །སྟེ་རྒྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱར་ཤེས་ན་མེ་ལ་རེག་པའི་དུས་སོགས་སོ། །ཡུལ་ཡོངས་
 སྟོན་ཀྱིས་ནས་ཚོར་བར་འོང་གཞེ། ཚོར་བ་ནི་ཚོར་བ་གསུམ་གྱི་རྒྱ་“སྟོན་” ཀྱིས་པ་དེ་ནས་
 བཟུང་ནས་འཁྲིག་པ་ལ་སྟོན་མི་ཀྱས་པ་ཚུན་ཆད་དེ་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་བར་གྱི་

ཡུང་པོ་ལྗེའོ། །འཇིག་སྒྲིབ་ལུས་ནས་སྲིད་པར་འདོད་ལྟེ། སྲིད་པ་ནི་འདོད་ཡོན་གྱི་ལོངས་སྤོང་
 དང་འཇིག་པ་ལ་སྤོང་ཅིང་ཡུལ་ཚོལ་བ་ལ་མ་ཞུགས་ཀྱི་བར་གྱི་ཚགས་པ་ཅན་གྱི་
 ཡུང་པོ་ལྗེའོ། །ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་སྲིད་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ལོངས་སྤོང་རྣམས་སྲོབ་
 བར་བྱ་བའི་སྲིད་ལོངས་སུ་རྒྱག་པ་སྟེ་ཚོལ་བ་ལ་ཞུགས་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱ། བའི་གནས་
 སྐབས་ཀྱི་ཡུང་པོ་ལྗེའོ། །དེ་ནི་ཞིང་ལས་དང་གཉེན་ཐབས་ལ་སོགས་པའི་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་སྲི་མའི་ལས་སྤོང་
 རྒྱུ་ཚོར་བའི་རྒྱ་ལ་དམིགས་པའི་འདོད་ཚགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་པའི་ཡུང་པོ་ལྗེའི་ན་ལོ། །དེ་ནས་དེ་ལྟར་
 རྒྱག་པ་དེ་ཡང་སྲིད་སྐྱེ་བ་སྲི་མའི་བདེ་བ་དང་སྐྱུག་བསམ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་
 འབྲུང་བར་འབྲུང་བའི་རྒྱ་ལས་དགའ་མི་དགའ་བྱེད་པའི་ཡུང་པོ་ལྗེའོ་དེ་ཉིད་ནི་སྲིད་པ་
 ཡིན་ལོ། །འབྲེལ་བ་ལས། འདི་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡན་ལག་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆེ་གཞན་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་
 པ་དང་། འདི་ལ་ཡན་ལག་བཞི་པོ་མེད་དང་གཞུགས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུག་དང་རེག་པ་དང་ཚོར་བ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་
 དག་ཉིད་གཞན་དུ་ཆ་ཤི་ཡིན་ལོ། །ཞེས་འབྲུང་བས། འདི་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་སྐྱེ་བ་སྲི་མར་ཉིང་
 མཚམས་སྤོང་བ་དེ་ནི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ།

འདི་ལ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆེ་གཞན་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་
 ལོ། །ཞེས་འབྲེལ་བ་ལས་འབྲུང་ངོ་། །སྲི་མའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མིང་གཞུགས་ནས་
 ཚོར་བའི་བར་བཞི་ནི་ཆེ་འདི་གཞན་པའི་ཆ་ཤི་ཡིན་ལོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཉེན་འབྲེལ་དེ་ཡང་
 སྐད་ཅིག་མ་དང་། རྒྱན་ཚགས་པ་དང་། འབྲེལ་བ་ཅན་དང་། གནས་སྐབས་པ་དང་
 བཞིར་གསུངས་པ་ལས་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་འདི་ནི་གནས་སྐབས་པའི་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་
 པར་འབྲུང་བར་འདོད་པ་ཡིན་ལོ། །ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་འདོད་པ་སྟེ་
 འདིའི་དབྱུང་པ་ནི་འོག་ཏུ་བྱའོ། །

གལ་ཏེ་སྤང་པོ་ལྷ་པ་ཉིད་དུ་ཐམས་ཅད་དེས་པ་ཡིན་ན་ཅིའི་སྲིང་མ་རིག་པ་
 ལ་སོགས་པར་བསྟན་ཞེ་ན། གནས་སྐབས་དེ་ན་མ་རིག་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་སྲིང་ན་
 གཙོ་བོའི་མིང་གིས་ཡན་ལག་བསྐྱབས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔུང་གི་ཚོགས་ཡན་ལག་བཞི་
 དང་ལྡན་པ་ལའང་རྒྱལ་པོ་བྱུང་ངོ་། །ཞེས་བཟོད་པ་བཞིན་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདུ་བྱེད་
 ལ་སོགས་པ་ལའང་ཤེས་པར་བྱལོ། །དེ་ཉིད་ནི་འབྲེལ་བ་ཅན་དང་། རྒྱན་ཆགས་པའི་
 རྟེན་འབྲེལ་ཡང་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་འབྲེལ་བའི་སྲིང་དང་། ཆོ་གསལ་མ་
 ཆད་མེད་པར་རྒྱན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བའི་སྲིང་རོ། །སྐད་ཅིག་མའི་རྟེན་འབྲེལ་ནི་
 རྟོག་གཙོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོ་གུན་ནས་སློང་བ་སྐྱོངས་པ་ནི་མ་རིག་པ་དང་།
 སེམས་པ་ལས་འདུ་བྱེད་དང་། ལུལ་རིག་པ་རྣམ་ཤེས་དང་། དེ་དང་ལྡན་ཅིག་འབྱུང་
 བའི་སྤང་པོ་བཞི་མིང་དང་གཟུགས་དང་། མིག་གི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་མཆེད་
 རྟུག་དང་། གསུམ་འདུས་པ་རེག་པ་དང་། རེག་པ་ཉམས་སུ་སློང་བ་ཚོར་བ་དང་། ས་
 ལ་སོགས་པ་ལ་ཆགས་པ་སྲིད་པ་དང་། དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་རོ་ཆོ་མེད་པ་
 ལ་སོགས་པའི་གུན་ནས་དགྲིས་པ་རྣམས་ལེན་པ་དང་། དེས་གུན་ནས་བསྐྱུང་བའི་
 ལུས་ངག་གི་ལས་ནི་སྲིད་པ་དང་། ལྷུང་མེད་པ་འབྱུང་བ་སྐྱེ་བ་དང་། ཡོངས་སུ་སླིན་
 པ་གྲ་བ་དང་། དེ་ཞིག་པ་ཤི་བ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ཚང་བར་
 ཡོད་པའི་སྲིང་རོ། །

གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་ས་བོན་ལས་སྤྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་
 འབྱུང་བའང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནམ། སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་མ་

རིག་པ་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ན་ཅི་འདྲི་སྲིད་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བར་གསུངས་ཤི་ན།
སྡོན་གྱི་མཐའ་དང་། སྲི་མའི་མཐའ་དང་། བར་གསུམ་པོ་དག་ལ་བདག་འདས་པའི་
དུས་ན་བྱུང་བར་གྱུར་ཏེ། །མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་བ་འབྱུང་རོ། །ད་ལྟར་བདག་ཟས་ནི་
འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཟེམ། །གོས་ནི་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་གྱོན་ལོ་ཞེས་པ་དང་། ཅི་བདག་འདས་
པ་ན་བྱུང་ངམ། མ་བྱུང་ངམ། མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་ངམ་མི་འབྱུང་ངམ། ད་ལྟར་གྱི་
འདི་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་སྣམ་དུ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེ་བས་དེ་ལྟ་བུའི་ཐེ་ཚོམ་དང་དེའི་རྒྱ་བདག་ཏུ་
མོངས་པ་རྣམས་པར་བརྒྱུག་པའི་སྲིད་རོ། །

གཉིས་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་དུ་བསྐྱབ་པ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་དག་
ལས་ཉོན་མོངས་པ་ནི་མ་རིག་པ་དང་སྲིད་པ་དང་ལེན་པ་གསུམ་མོ། །ལས་ནི་འདུ་
སྲིད་དང་སྲིད་པ་གཉིས་མོ། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་རྟེན་ཡིན་པའི་སྲིད་གཞི་ནི་
རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་གཞན་ལྟ་དང་། སྐྱེ་བ་དང་ག་ཤི་གཉིས་ཏེ་བདུན་ལོ། །རི་ལྟར་
ཡན་ལག་བདུན་པོ་གཞི་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུའི་ཡན་ལག་གྲང་ཡིན་
ལོ། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་ནི་རྒྱུའི་ཡན་ལག་གྲང་ཡིན་པས་ཐམས་ཅད་
གྲང་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་ཡན་ལག་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །དེའི་སྲིད་སློབ་དཔོན་སྐྱ་
སྐྱབ་གྱིས་གྲང་། རྟེན་འབྱུང་ལས། བཅུ་གཉིས་ཚོས་ནི་གསུམ་དུ་འདུས། །དང་པོ་
བརྒྱད་པ་དགུ་ཉོན་མོངས། །གཉིས་དང་བཅུ་པ་ལས་ཡིན་ཏེ། །ལྷག་མ་བདུན་ཡང་
སྐྱག་བསྐྱེལ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་རོ། །

དེས་ན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། སྡོན་གྱི་མཐའ་བ་
དང་། སྲི་མའི་མཐའ་པའོ། །དེ་དག་རེ་རེ་ལ་ཡང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་གཉིས་

ཡོད་པ་ལས་མ་རིག་པ་དང་འདྲ་བུ་བྱེད་ཅི་སྟོན་གྱི་མཐའ་པའི་རྒྱ་དང་། རྣམ་ཤེས་ནས་
 ཚོར་བའི་བར་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། སྲིད་ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་ནི་སྤྱི་མའི་མཐའ་པའི་
 རྒྱ་དང་། སྐྱེ་བ་ཅན་ཤིན་ཏུ་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས་ནི། འདྲ་བུ་དག་
 ཡིན་པ་དག་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། སྲིད་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་
 ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བསྐྱེད་ཞེས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལས་ཀྱི་བག་
 ཚགས་འཛིན་པའི་ཆ་ནས་ལས་སྤྱོད་བཤུགས་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེ་ཉིད་ལས། འཕེན་པའི་
 ཡན་ལག་དང་། འཕངས་པའི་ཡན་ལག་དང་། མངོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་
 ལག་དང་། མངོན་པར་གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་དང་བཞིར་བཤུགས་དེ། དེ་ལ་མ་རིག་པ་
 དང་འདྲ་བུ་བྱེད་དང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ནི་འཕེན་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པས་
 ཀུན་ནས་བསྐྱང་བའི་ལས་ཀྱི་བག་ཚགས་སེམས་ལ་བསྐྱོས་ནས་མིང་ག་ལྷགས་ལ་
 སོགས་པ་འཕེན་པའི་སྤྱིར་རོ། །མིང་ག་ལྷགས་ནས་ཚོར་བའི་བར་བཞིན་ཏེ་འཕངས་
 པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་ལས་ཀྱི་བག་ཚགས་ལས་སྐྱེས་པས་རྣམ་ཤེས་
 ཀྱིས་དངོས་དང་སྲ་མ་གཉིས་ཀྱིས་བརྒྱུད་ནས་འཕངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །སྲིད་ལེན་
 སྲིད་པ་གསུམ་ནི་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་དངོས་
 སྤྱོད་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །སྐྱེ་བ་དང་ཅན་ཤི་གཉིས་ནི་མངོན་པར་གྲུབ་པའི་
 ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། སྲིད་ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་ལས་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དབྱེ་བ་ནི་གལ་ཏེ་ཉེན་ཅིང་འགྲུབ་པར་འགྲུང་
 བ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་འགྲུབ་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་བཞིན་དུ་སྟོན་གྱི་མཐའ་པའི་རྒྱ་ནི་
 གཉིས་སྤྱོད་འགྲུབ་ཤིང་འབྲས་བུ་ནི་སྤྱིར་བྱེད་ལ། སྤྱི་མའི་མཐའ་པའི་རྒྱ་ནི་གསུམ་དུ་

རྩེ་ལ་འབྲས་བུ་ཞི་གཉིས་སུ་བསྐྱུས་ཤེ་ན། རྩོན་གྱི་མཐའ་པའི་འབྲས་བུ་ཞི་རྣམ་པ་
 ལྟར་སྤྲེ་ཞེ་ན། རྩེ་བ་སྤྲེ་གཉིས་ཀྱི་གོ་རེམ་པའི་ན་ཏུ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་མདོར་
 བསྐྱུས་ཏེ་བསྐྱེད་པའི་བར་མ་འདིར་འབྲས་བུ་ལ་རྣམ་པ་ལྟར་སྤྲེ་བ་དང་རྒྱ་ལ་གསུམ་
 ཏུ་སྤྲེ་བའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་སྤྲེ་མའི་སྤྲེ་བ་དང་ཁྱ་ཤི་ཡང་རྣམ་པ་ལྟར་རྗེས་སུ་
 དཔག་པར་བྱས་ལ། རྩེ་མའི་མ་རེག་པ་དང་འདྲུ་བྱེད་ཀྱང་རྣམ་པ་གསུམ་ཏུ་རྗེས་སུ་
 དཔག་པར་བྱས་པའི་སྤྲིར་རོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་སྤྲེ་མའི་རྒྱ་དང་སྤྲེ་མའི་འབྲས་བུ་མདོར་
 བསྐྱུས་ཏེ་བསྐྱེད་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་བར་མའི་འབྲས་བུ་དང་རྒྱ་མདོར་བསྐྱེད་
 བར་ཡང་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱས་སོ། །དེའི་སྤྲིར་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་མདོར་བསྐྱེད་པ་
 དང་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་རྟོགས་པའི་དོན་ཏུ་དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ཡིན་གྱི་དོན་ལ་ནི་ཁྱད་
 པར་མེད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཤམ་ཏེ་དེ་ལྟར་འཇམས་པའི་གསུ་ཡོད་ཅིང་ཁྱ་ཤི་ལ་འབྲས་བུ་ཡོད་ན་ནི་
 རྩོན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་བཅུ་གཉིས་སུ་ངེས་པར་མི་འབྱུང་ལ། མེད་ན་མ་རེག་
 པ་རྒྱ་མེད་པ་དང་། ཁྱ་ཤི་དོན་བྱེད་པས་སྤོང་བ་དང་། འཁོར་བ་ཐོག་མཐའ་ཅན་
 ཏུ་འཇམས་པར་ཞེ་ན། བཤད་པ་ཉོན་མོངས་པ་སྤེད་པ་ལས་ཉོན་མོངས་པ་ཡེན་པ་
 འབྱུང་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཡེན་པ་དང་མ་རེག་པ་ལས་བྱ་བ་སྤྲེ་ལས་སྤྲིད་པ་དང་
 འདྲུ་བྱེད་འབྱུང་བ་ཉིད་དོ། །ལས་སྤྲིད་པ་དང་འདྲུ་བྱེད་དེ་ལྟར་དེ་ལས་ནི་གཞི་འབྱུང་
 རྩེ། འདྲུ་བྱེད་ལས་རྣམ་ཤེས་དང་སྤྲིད་པ་ལས་སྤྲེ་བ་འབྱུང་བའི་སྤྲིར་རོ། །གཞི་དེ་
 དག་ལས་ཀྱང་གཞི་འབྱུང་སྤྲེ། རྣམ་ཤེས་ལས་མིང་དང་གཟུགས་ནས་རེག་པ་ལས་
 ཚོར་བ་འབྱུང་བའི་བར་དང་སྤྲེ་བ་ལས་ཁྱ་ཤི་འབྱུང་བའི་སྤྲིར་རོ། །

གཞི་དེ་དག་ལས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་སྟེ། ཚོར་བ་ལས་སྲེད་པ་དང་། ཚོར་བའི་བར་ནི་རྒྱ་ལི་ཡིན་ལ་སྲེད་པ་མ་རིག་པ་ཡིན་པས་རྒྱ་ལི་ལས་མ་རིག་པ་འབྱུང་བའི་སྲིར་རོ། །དེ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུ་འདི་ནི་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་པས། དེའི་སྲིར་སྐྱོན་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱོལ་ཏེ། མ་རིག་པའི་རྒྱ་ལི་རྒྱ་ལི་ཡིན་པའི་སྲིར་དང་། རྒྱ་ལིའི་འབྲས་བུའང་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་སྲིར་རོ། །དེའི་སྲིར་སྐྱོན་དང་སྲི་མའི་མཐའ་མེད་པར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཉིད་འཁོར་བ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་འབྱུང་ལས། གསུམ་སོ་དག་ལས་གཉིས་འབྱུང་སྟེ། །གཉིས་ལས་བདུན་འབྱུང་བདུན་ལས་ཀྱང་། །གསུམ་འབྱུང་སྲིད་པའི་འཁོར་ལོ་དེ། །ཉིད་ནི་ཡང་དང་ཡང་དུ་འཁོར། །འགོ་ཀུན་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་སྟེ། །འདི་ལས་སེམས་ཅན་གཞན་ཅིའང་མེད། །ཅེས་པ་དང་།

རིན་སོ་ཆེའི་སྲེད་བ་ལས། ལམ་གསུམ་ཐོག་མཐའ་དབྱུས་མེད་པར། །འཁོར་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་འགལ་མེ་ཡི། །འཁོར་ལོ་ལྟ་བུར་པན་ཚུན་གྱི། །རྒྱ་ཅན་འདི་ནི་འཁོར་བར་འབྱུང། །ཞེས་འབྱུང་བའི་སྲིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ལི་ལྟ་དང་འབྲས་བུ་ནི་བདུན་ཡིན་ལོ། །ཀུན་ལས་བརྒྱས་ལས་ནི། རྣམ་ཤེས་ནི་ས་སོན་གྱི་ཀུན་གཞི་ཡིན་པས་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྲིར། རྒྱ་བྱུག་དང་འབྲས་བུ་བྱུག་ཏུ་བཞད་ལ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་མདོའི་འབྲེལ་པར་ནི། མིང་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཡང་ས་སོན་གྱི་ཀུན་གཞི་ཡིན་པའི་སྲིར། རྒྱ་བརྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་ཡིན་པར་བཞད་མོད་གྱི། །འདིར་རྒྱ་ལི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་ལ་འབྲས་བུ་ནི་སྐྱུག་བསྐྱེད་གྱི་གཞིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་ན་མིང་གཞུགས་ལ་སོགས་

པ་ནི་གཞི་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་སྲིད་རྒྱུའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་དེ་དག་རྒྱུའི་ཡན་ལག་ཏུ་སྦྲུལ་ནི་སྐྱེ་བ་
དང་ཁྱ་ལེའང་དེ་ལྟར་ཐལ་བའི་སྲིད་རྩོ། །དེའི་སྲིད་སྲུ་མ་ཁོ་ན་ལེགས་སོ། །གལ་ཏེ་
ཉོན་མོངས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་མ་རིག་པ་དང་། སྲེད་ལེན་ཁོ་ན་སྦྱོས་ཀྱི་ཁོང་ཁོ་ལ་
སོགས་པ་ཅིའི་སྲིད་མ་སྦྱོས་ལེ་ན། མ་རིག་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་
ཡིན་པའི་སྲིད་དེ་སྦྱོས་ན་གཞན་དག་གྲང་མཚོན་བར་འགྲུང་བའི་སྲིད་ཏེ། འོན་ནི་སྐྱེ་
བ་སྲུ་མའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྲིད་རྩོ། །སྲེད་ལེན་ནི་སྐྱེ་བའི་སྲིད་
བར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་སྲིད་དེ་དག་བསྟན་པས་གཞན་
ཐམས་ཅད་གྲང་མཚོན་པའི་སྲིད་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་མདོའི་དོན་བཤད་པ་ནི། མདོ་ལས། དག་སློང་དག་ལྷེད་ལ་རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་བྱུང་བའི་ཚོས་རྣམས་གྲང་བསྟན་
བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཅི་ཞེ་ན། བསྟན་བཅོས་ལས་ནི་གཉིས་ཀའང་
འདུས་བྱས་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པར་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་གྲང་མེད་
བར་བཤད་མོད་ཀྱི་འོན་གྲང་གང་ལ་ལྟོས་ནས་རྒྱ་ཡིན་པ་དེ་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་འབྲས་
བུ་མ་ཡིན་ལ། གང་ལ་ལྟོས་ནས་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་དེ་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་རྒྱ་མ་ཡིན་པས་
མདོ་ལས། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་འདིར་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་སྲི་མ་སྐྱེད་
པའི་རྒྱ་ལེ་ཡན་ལག་གྱ། ཡིན་ཏེ་འདི་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་སྲིད་རྩོ། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
བར་བྱུང་བ་ནི་སྲུ་མ་ལས་སྐྱེས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་འདོད་དེ། རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་
སྲིད་རྩོ། །ཅིའི་སྲིད་དེ་དག་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། འདིར་

“སྐྱོན་ཉིད་”⁽¹⁾ སྐད་ལ་མ་རྒྱུ་ཉེ་ས་སྐད་མ་དེ་ཞེས་འབྲུང་སྟེ། དེ་ལ་ཉེར་བརྒྱུར་པ་ཉི་ཉེ་
 མད་པ་དང་རྟེན་པ་ལོ། སྐད་ཀྱི་བྱིངས་ཨི་ཉི་ཉེ་འགོ་བ་ཡིན་ཡང་ཉེར་བརྒྱུར་པ་ཉི་དང་
 འབྲེལ་བ་ན་ནས་དང་ཅིང་ལ་སོགས་པར་ཡོངས་སུ་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་སྐད་ནས་དང་
 མད་ཅིང་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཉེ། སྐད་པ་དག་གིས། སྐད་ཀྱི་བྱིངས་ནི་སྟོབས་ལྡན་ཡང་། ཉེ་
 བར་བརྒྱུར་བས་ཟིལ་གཞོན་འབྲུང། །གང་གྲུའི་རྒྱ་ནི་མངར་མོད་ཀྱི། །རྒྱ་མཚོའི་རྒྱ་
 ཡིས་རྗེ་བཞེན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། སྐད་ཀྱི་བྱིངས་སྐད་ཡོད་པ་ཡིན་ཡང་
 ཉེར་བརྒྱུར་ས་སྐད་གོང་ན་ཡོད་པ་ནི་འབྲུང་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་རྒྱུན་དང་
 འབྲས་བུ་སྐད་ནས་ཡང་དག་པར་འབྲུང་བ་ཡིན་ནོ། །སྐད་པའི་དོན་”ཡང་”⁽²⁾ བར་མ་
 ཚད་པར་འབྲུང་བ་ཡིན་ལ། སྐད་ནས་འབྲུང་བའང་སྐད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་འབྲུང་བ་ཡིན་ཉེ་
 ཁ་གདངས་ནས་ཉལ་ལོ་ཞེས་བཛོད་པ་བཞེན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བརྟེན་སྟོད་པ་བས་མེད་
 བ་སྐད་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཡོད་པ་སྐད་ནའང་དེའི་རྗེས་ལ་འབྲུང་བ་མི་འཐད་
 དེ། ལྷ་བ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐད་ནས་འབྲུང་བའང་རིམ་གྱིས་པའི་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 སྐད་ནས་འབྲུང་བའི་སྐྱ་ནི་སྟོན་དང་བཅས་སོ། །ཞེས་སྐྱས་པའང་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །

ཁ་ཅིག་གིས། འདིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྲུང་བའི་ས་མཚུངས་དཔྲུན་མོད་
 ཀྱི། འདིའི་ལྷགས་ནི་ཚེ་གསུམ་དང་། ཚ་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྷགས་ལ་ཤེས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པར་དཔྲུན་པ་དེ་ཡང་གཞན་གྱི་ལྷགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བདག་
 གིས་མ་བྱས་སོ། །ཡང་མདོ་ལས། འདི་ཡོད་ན་འདི་འབྲུང་། འདི་སྐྱེས་པས་འདི་
 སྐྱེའོ། །ཞེས་རྣམ་གྲངས་གཉིས་གསུངས་པ་ནི་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་ཡོད་ན་

(1) སམ་སྐྱོན་ཉིད་
 (2) ལྷང་

འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་འདི་འབྲུང་གི་མེད་ན་ནི་མི་འབྲུང་ལ། དེ་བཞིན་ཏུ་འདི་སྐྱེས་
 བ་འདི་སྐྱེ་ཡི་འདི་མ་སྐྱེས་ན་ནི་འདི་མི་སྐྱེའོ་ཞེས་ངེས་པར་གཟུང་བའི་དོན་དང་། མ་
 རིག་པ་འདི་ཡོད་ན་འདུ་བྱེད་འདི་འབྲུང་ལ། འདུ་བྱེད་འདི་སྐྱེས་པས་རྣམ་པར་ཤེས་
 པ་འདི་སྐྱེའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡན་ལག་བརྒྱུད་པར་བསྟན་པའི་སྲིར་རམ།
 སྟོན་གྱི་མཐའ་འདི་ཡོད་ན་ད་ལྟར་གྱི་མཐའ་འདི་འབྲུང་ལ། ད་ལྟར་གྱི་མཐའ་འདི་
 སྐྱེས་པས་སྤི་མའི་མཐའ་འདི་སྐྱེའོ། །ཞེས་ཆེ་བརྒྱུད་པ་གཉིས་བསྟན་པའི་སྲིར་རམ།
 དེ་དག་གཉིས་ཀ་ལྟར་ན་ཡང་དངོས་དང་བརྒྱུད་པའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་བསྟན་པའི་
 སྲིར་ཉེ། མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྒྱས་པར་
 བཤད་པ་ཡིན་ལོ། །རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་འདི་ཡོད་ན་འདི་འབྲུང་བས་ནི་སེམས་པ་མེད་
 པའི་རྒྱ་ལ་ལྟོས་པ་དང་། འདི་སྐྱེས་པས་འདི་སྐྱེ་བས་ནི་མི་རྟག་པའི་རྒྱ་ལ་ལྟོས་པ་
 དང་། མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་པས་ནི་རྒྱས་པའི་རྒྱ་ལ་ལྟོས་པར་
 བསྟན་པའི་སྲིར་རོ། །རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་ལྟན་ཅིག་པ་དང་དེ་མ་ཐག་པ་དང་འགགས་
 བས་ཡུན་རིང་དུ་ལོན་པའང་རྒྱར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བསྟན་པའི་སྲིར་འདི་ཡོད་ན།
 ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ལོ། །ཐམས་ཅད་གྱི་ལྟར་ན་འང་རྒྱ་མེད་པ་དང་
 བདག་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་མི་མ་སྟན་པའི་རྒྱ་དགག་པའི་སྲིར་གསུངས་པ་ཡིན་ལོ། །

ལྷ་པ་རྒྱུན་ཆགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་འཆད་པ་ནི་མདོ་སྤེལ་པ་ལ་སོགས་པ་ན་རེ།
 མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་གནས་སྐབས་སྤང་བོ་ལྷ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཉེ། མདོ་ལས། མ་
 རིག་པ་གང་ཞེ་ན། ལྷས་པ། སྟོན་གྱི་མཐའ་མི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་པ་ལ་
 སོགས་པ་མ་རིག་པ་ནི་མི་ཤེས་པའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་། འདུ་བྱེད་ནི་སེམས་

བ་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ན་ལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་གཙོ་ཆེ་
བའང་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ཁོ་ན་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དེ་འབའ་ཞིག་སྟོན་པར་ཐལ་བའི་
ཕྱིར་རོ། །ཤས་ཆེ་བ་ལ་གཙོ་བོའི་སྐྱེས་བཟོད་ན་ཆེ་སྲ་མ་ལ་མ་རིག་པ་ཁོ་ན་ཤས་ཆེ་
ལ་འདི་ལ་སྲེད་ལེན་ཁོ་ན་ཤས་ཆེ་བའི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་ཤེས་དང་
མིང་ག་ལྷགས་ནི་འདོད་ག་ལྷགས་ན་ལྷན་པར་མེད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་
དེ་ལྟར་བསྟན་བ་འདི་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་བྲེ་བྲག་འབའ་ཞིག་ཁོ་ན་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི་
འདུས་བྲས་ཀྱི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་སྤྱི་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ས་བོན་
ལས་སྤྱ་གུ་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་ཕྱིའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའང་མ་བསྐྱུས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་སྐྱ་རི་བཞིན་པ་ཁོ་ན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

འོ་ན་མ་རིག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ཡང་དག་པར་
རིག་པའི་དངོས་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་སྤོགས་སུ་གྱུར་བ་བདེན་པ་དང་ལས་དང་འབྲས་བུ་
དང་དཀོན་མཆོག་ལ་སོགས་པ་མི་གསལ་བའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཚོས་གཞན་
ཞིག་མ་རིག་པ་ཡིན་གྱི་དངོས་མེད་དང་བེམས་སོའང་དེར་འགྱུར་བས་རིག་པ་མེད་
བ་དང་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ཙམ་ནི་མ་རིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མི་མངོའ་བ་
དང་རྩུན་ཏེ་མི་བདེན་པ་དང་། སོགས་པའི་སྐྱེས་གསུང་བ་ཚོས་མ་ཡིན་པ་དང་དོན་
མ་ཡིན་པ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་དག་དང་རྩུན་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལོག་
པའི་དོན་དང་ངན་པའི་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གོ་བ་བཞིན་ལོ། །གལ་ཏེ་མ་རིག་པ་རིག་
པ་མེད་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་གང་ལས་ཤེ་ན། མདོ་ལས། མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་

བྱེད་རྣམས་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་རྒྱུན་གྱིས་དངོས་པོར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་
ཡང་། མདོ་དག་ལས་མ་རིག་པའི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་དང་སོགས་པས་བསྟུས་པ་འཛིང་
བ་དང་། ས་རྒྱས་དང་། ལྷ་བོ་དང་། སྦྱོར་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་གིས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། མེད་པ་ནི་དེ་དག་ཏུ་འོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་གལ་ཉེ་ཤེས་རབ་
ངན་པ་ནི་མ་རིག་པ་ཡིན་ཉེ་བྱུངས་པ་ལ་བྱ་མ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་
ནི་ཡང་དག་པ་མིན་ཉེ། ཤེས་རབ་ངན་པ་ནི་ལྷ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་བ་དང་མ་
རིག་པ་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐ་དད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་བོ་ལ་སོགས་
བའང་ཐ་དད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །གལ་ཉེ་ལྷ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་རབ་མ་རིག་
པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མ་ཡིན་ཉེ། ལྷ་བ་ནི་མ་རིག་པ་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་
པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་བའང་ཤེས་རབ་ཡིན་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྣམས་གཉིས་
མཚུངས་པར་ལྡན་པའང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་།

མདོ་ལས། འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་
ནི་རྣམ་པར་མི་འགྲོལ་ལོ། །མ་རིག་པས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་
རབ་ནི་རྣམ་པར་མི་འདག་གོ་ཞེས་མ་རིག་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀུན་ནས་ཉེ་བར་ཉོན་
མོངས་པར་བྱེད་པོ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་རབ་རང་ཉིད་ནི་རང་ཉིད་ལ་
ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་དོ། །འདི་དག་གིས་ནི་བཙུན་པ་དཔལ་
ལེན། མ་རིག་པ་ཉོན་མོངས་པ་སྦྱིའི་མིང་དུ་འདོད་བ་དང་། བཙུན་པ་ཚོས་སྦྱོབ་པའོ་
སྟུམ་དུ་སེམས་ཅན་ལ་འཇུག་པ་དང་། སྦྱོབ་དཔོན་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པས། ཉེས་པའི་
རྣམ་པ་མ་ལུས་པ། །འདིག་ཚོགས་ལྟ་ལས་སྦྱེས་པ་ཡིན། །དེ་མ་རིག་ །ཅེས་འདིག་

ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་མ་རིག་པར་བཞེད་པའང་གསལ་བར་ལྟོོ། །དེའི་རྗེས་ལ་མིང་དང་
 གཟུགས་ཀྱི་གཟུགས་ནི་བཤད་ཟིན་ལ། མིང་ནི་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་ཅན་
 མིན་པའི་ཕྱང་ལོ་བཞི་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་རྣམ་གྱིན་ཞེས་སོགས་ཀྱི། མིང་གི་དབང་གིས་
 དོན་ལ་འཇུག་པའི་སྲིང་དང་། མིང་ལྟར་ཐོགས་པ་མེད་པའི་སྲིང་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་
 དོ། །དེའི་རྗེས་ལ་རིག་པ་ནི་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་ནས་ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རིག་
 པའི་བར་ཟུག་སྟེ། དེ་དག་གྲང་དབང་ལོ་དང་ལྷུང་དང་། མིག་གི་དབང་ལོ་དང་གཟུགས་དང་
 མིག་གི་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་ཏེ་ཡུལ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་
 བཞིན་དུ་རྣ་བའི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་སྟོན་
 ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ནི། མདོ་ལས། དེ་ལྟར་ན་ཚོས་གསུམ་ལོ་འདི་དག་འབྲེལ་ཞིང་
 འདུས་ལ་ཚོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རིག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིང་
 རིག་པ་གསུམ་འདུས་པ་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ཀྱི་གཞན་ནི་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

ཁ་ཅིག་ནི། ཟུག་ཚན་ཟུག་གི་མདོ་ལས། ཚོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཟུག་ཚན་ཟུག་
 གང་ཞེ་ན། བར་གི་སྟེ་མཆེད་ཟུག་དང་། སྲིད་སྟེ་མཆེད་ཟུག་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་
 པའི་ཚོགས་ཟུག་དང་། རིག་པའི་ཚོགས་ཟུག་དང་། ཚོར་བའི་ཚོགས་ཟུག་དང་།
 སྟེད་པའི་ཚོགས་ཟུག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིང་། རིག་པ་ནི་གསུམ་འདུས་པ་
 ལས་བྱུང་བའི་ཡུལ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་གཞན་ཞིག་ཡིན་ཏེ།
 གལ་ཏེ་གསུམ་འདུས་པ་ཅོམ་ཡིན་ན་སྲི་བར་གི་སྟེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་དང་རྣམ་ཤེས་
 ཟུག་ལས་ཡོགས་སུ་གསུང་བར་མི་རིགས་པའི་སྲིང་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །རིག་པའི་
 ཚོགས་ཟུག་ལོ་དེ་དག་ལས་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ལོ་ལྟ་ནི་

ཐོགས་པའི་རེག་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོགས་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་རྟེན་པའི་སྲིར་རོ། །འབྲུག་པ་
ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ནི་ཚིག་གྲ་“དྲགས་”^༤ཀྱི་རེག་པ་ཞེས་བྲ་སྟེ། ཚིག་གྲ་
“དྲགས་”^༤ནི་མིང་ཡིན་ལ། ཡིད་ནི་གཙོ་བོར་མིང་ལ་དམིགས་པས་ལྷུའ་གྱིས་ལྷུའ་
ཅན་ལ་བཏགས་པའི་སྲིར་རོ། །

དེའི་སྲིར་མདོ་ལས་ཀྱང་། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ནི་སྡོན་པོ་རྣམ་པར་
ཤེས་ཀྱི་སྡོན་པོ་འོ། །ཞེས་བྲ་བར་ནི་རྣམ་པར་མི་ཤེས་སོ། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་
པས་ནི་སྡོན་པོ་འང་རྣམ་པར་ཤེས་ལ་སྡོན་པོ་འོ་ཞེས་བྲ་བར་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ན་ཚིགས་པ་ལྷ་མས་སྲི་མ་སྲེད་པ་ཅམ་ལ་དུས་མཉམ་དུ་གཞག་གོ། དེས་
ན་ཐོགས་པའི་རེག་པ་ནི་རྟེན་གྱིས་རབ་ཏུ་སྲེ་བ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་དམིགས་པས་
རབ་ཏུ་སྲེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། སློ་ལྷའི་རྣམ་ཤེས་ནི་ཚིག་ལ་མ་ལྟོས་པར་དོན་
ལ་འཇུག་གི་ཡིད་ཤེས་ནི་ཚིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དོན་ལ་འཇུག་པས་ན་ཚིག་གྲ་
“དྲགས་”^༤ཡིན་ལ་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རེག་པ་ལའང་ཚིག་གྲ་“དྲགས་”^༥ཀྱི་
རེག་པ་ཞེས་བྲ་སྟེ། དེས་ན་འདི་ནི་མཚུངས་ལྡན་གྲོགས་གྱིས་རབ་ཏུ་སྲེ་བ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་ཟེར་རོ། །ཡང་རེག་པ་ནི་གསུམ་སྟེ། རིག་པའི་རེག་པ་དང་། མ་རིག་པའི་རེག་
པ་དང་། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་རིག་པའང་མ་ཡིན་མ་རིག་པའང་མ་ཡིན་པའི་རེག་པ་
སྟེ། དེ་དག་གྱང་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བྲི་མ་སྟེ། ཟག་པ་མེད་པའི་རེག་པ་དང་། ཉོན་
ཚོངས་པ་ཅན་གྱི་རེག་པ་དང་། ལྷག་མ་དགོ་བ་ཟག་བཅས་དང་། མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་

༧༩   གདས་
༧༥   གདས་
༧༦   གདས་
༧༧   གདས་

བསྟན་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་རེག་པའོ། །མ་རིག་པའི་རེག་པའང་གཉིས་ཏེ།
གཞོན་སེམས་དང་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་རེག་པའོ། །

ཡང་རེག་པ་ཐམས་ཅད་བསྟན་གསུམ་སྟེ། བདེ་བ་སྤོང་བར་འགྱུར་བ་དང་།
དེ་ལ་སོགས་པ་སྟུག་བསྡུས་སྤོང་བར་འགྱུར་བ་དང་། བཏང་སྟོམས་སྤོང་བར་འགྱུར་
བའི་རེག་པ་དང་གསུམ་ཡིན་ལོ། །དེ་ལྟར་ན་རེག་པ་བཅུ་དྲུག་གོ། །དེའི་རྗེས་ལ་ཚོར་
བ་ནི་དཔེ་ལ། རེག་པ་དེ་དག་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་ནི་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་
སོགས་པ། དྲུག་ཡིན་པ། རྟེན་ལ།¹⁶ མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་ལ་
སོགས་པའོ། །ཚོར་བའི་མཚན་ཉིད་ནི་བཤད་ཐེག་པའི་སྤྱིར་འདིར་དབྱེ་བ་ཙམ་ཞིག་
སྟོས་སོ། །ཚོར་བ་དྲུག་པོ་དེ་དག་ལས་དང་པོ་ལྟ་ནི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་རྟེན་
པའི་སྤྱིར་ལུས་ཀྱི་ཚོར་བ་སྟེ། ལུས་ནི་གཟུགས་ལ་བཟོན་པར་འདོད་པའི་སྤྱིར་
རོ། །སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་ལས་གཞན་པའི་ཡིད་ལ་རྟེན་པ་སྟེ། དེ་
ནི་བདག་པོའི་རྐྱེན་སེམས་ཙམ་ལ་རྟེན་པའི་སྤྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རེག་པ་ལས་ཚོར་བ་
དུས་མཉམ་དུ་འམ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་། དུས་མཉམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀ་གྲུབ་
པ་དག་ལ་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་གཉིས་མི་འཕད་པའི་སྤྱིར་རོ། །

དེའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ན་རེག་པ་དང་ལྷན་པའི་སེམས་ལ་ཚོར་བ་མེད་
པར་འགྱུར་ན། དེ་ལྟར་འང་ཚོར་བ་སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་བ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་
ན། རྟེན་གཤམ་ཏུ་སྐྱབ་བའི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་སྟེ་
མར་མེ་ལས་འོད་དང་རླུ་གྲུ་ལས་གྲིབ་མ་བཞིན་ལོ། །མདོ་ལས་ཀྱང་། མིག་དང་

གཟུགས་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། གསུམ་འདུས་པའི་
རེག་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། སེམས་པ་
སྐྱེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་དོ། །

མདོ་སྡེ་བ་ནི། རེག་པའི་རྗེས་སུ་ཚོར་བ་ཡིན་ཏེ། དུས་མཉམ་བཤང་རྒྱ་
འབྲས་ཡིན་ན་པན་ཚུན་རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་འགྱུར་ན། མདོ་ལས། མིག་གི་འདུས་ཏེ་
རེག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་སྐྱེ་ཡི་མིག་གི་
འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་སྐྱེ་
བ་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཚོར་བ་ལ་སོགས་པས་མང་པོ་བར་
བཤད་པ་ནི་རྟོག་པ་དང་བཅས་ཤིང་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པའི་ས་དང་། རྟོག་པ་མེད་
ལ་དཔྱོད་པ་ཚམ་གྱིས་དང་། རྟོག་པའང་མེད་དཔྱོད་པའང་མེད་པའི་ས་དང་། དགོ་
བའི་ས་དང་། མི་དགོ་བའི་ས་དང་། ལྷང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ས་དང་། ལྷོ་བའི་ས་དང་།
མི་སློབ་པའི་ས་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ས་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ས་མང་
པོ་བར་བཤད་ཀྱི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་འདོད་དོ། །

འདི་ལ་བཙུན་པ་དཔལ་ལེན་ན་ཤེ། རེག་པ་དང་ལྷན་པའི་སེམས་ལ་རེག་པའི་
རྟོག་ཅིག་སྐྱེ་མ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཚོར་བ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་སེམས་
ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པ་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་
མེད་ལས་ལངས་མ་ཐག་པའི་སེམས་ལ་དེ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་དང་། མིག་གི་
རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་ཐོགས་ཉིད་དུ་རྣམ་ཤེས་གཞན་འགྱུར་བ་ལ་རེག་པ་དང་ཚོར་བ་
མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། གཞན་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་གཞན་ལ་དམིགས་པའི་

རེག་པ་དང་ཚོར་བ་བསྐྱེད་པ་མི་རེགས་པའི་སྲིར་རྟོ། །དེའི་སྲིར་འདི་དག་སེམས་
བམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པར་སྣོན་དུས་མཉམ་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཁས་སྦྱང་བར་བྱའོ། །

ཡང་སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་དེ་ཉིད་རོ་བོ་ལས་ཡིད་བདེ་མི་བདེ་བཏང་སྣོན་མས་གསུམ་དང་དམིགས་
པ་ལས་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་དུག་ལ་དམིགས་པ་དང་། མཚུངས་ལྡན་ལས་ཡིད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པས། ཡིད་
ཉེ་བར་རྒྱ་བའི་བྲེ་བྲག་ལས་ནམ་པ་དག་ནི་ཡིད་བདེ་བའི་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་དུག་ཤིང་ཡིད་བདེ་བའི་ཉེ་བར་རྒྱ་
བ་དུག་ཤིང་བཏང་སྣོན་མས་ཀྱི་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་དུག་སྟེ། སྣང་དུག་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་སྣོན་ནས། ཡང་བཙོ་བརྒྱད་དུ་དབྱེ་
ཞིང་། གང་ཞེ་ན། ཡིད་བདེ་བའི་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་དུག་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བའི་ཉེ་བར་རྒྱ་
བ་དུག་དང་། བཏང་སྣོན་མས་ཀྱི་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་དུག་གོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་རོ་བོ་ཉིད་དམ།
མཚུངས་ལྡན་ནས། དམིགས་པ་གང་ལས་གཞག་ །དང་བོ་ལྟར་ན་ནི་ཡིད་བདེ་མི་
བདེ་བཏང་སྣོན་མས་གསུམ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཞིང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ནི་ཡིད་དང་
མཚུངས་པར་ལྡན་པས་གཅིག་ཁོ་ནར་འགྱུར་ལ། གསུམ་པ་ལྟར་ན་ནི་ཡུལ་དུག་ལ་
དམིགས་པའི་སྲིར་དུག་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གསུམ་ག་ལས་གཞག་སྟེ། རོ་བོ་ཉིད་
ལས་ནི་ཡིད་བདེ་མི་བདེ་བཏང་སྣོན་མས་གསུམ་དང་། མཚུངས་ལྡན་ལས་ནི་ཡིད་ཀྱི་
ཉེར་རྒྱ་དང་། དམིགས་པ་ལས་ནི་གསུམ་པོ་རེ་རེ་འང་དུག་དུག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ།
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་དུག་ཡོད་པའི་སྲིར་རྟོ། །

དེ་དག་ཀྱང་བཙོ་བྱ་ནི་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་སོ་སོར་དེས་པ་ལ་དམིགས་
པའི་སྲིར་མ་འདྲེས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། ཚོས་ལ་དམིགས་པའི་ཉེར་རྒྱ་གསུམ་
ནི་འདྲེས་པ་དང་མ་འདྲེས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཉེ་བར་རྒྱ་བ་ནི་ཡིད་
ལ་བརྟེན་ནས་ཚོར་བ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་ལ་རྒྱ་བའི་སྲིར་རམ། ཚོར་བ་ལ་

བརྟུན་པ་ཡིད་ལུལ་ལ་རྒྱ་བའི་སྲིར་རོ། །ལུས་ཀྱི་ཚོར་བ་ནི་ཡིད་ཉེར་རྒྱ་མ་ཡིན་
ཏེ། ཡིད་ཉེར་རྒྱ་ནི་རྟོག་བཅས་ཀྱི་ཡིད་ལ་རྟུན་པ་ཡིན་པ་ལ་ལུས་ཚོར་ནི་དབང་པོ་
གཟུགས་ཁོ་ན་ལ་རྟུན་པའི་རྟོག་མེད་ཡིན་པའི་སྲིར་རོ། །བསམ་གཏུན་གསུམ་པའི་
བདེ་བའང་ཡིད་ཉེར་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྟུན་པར་གནས་པའི་སྲིར་རོ། །

དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ཡིད་ལ་བརྟུན་པ་ཚོར་བ་ལུལ་ལ་རྒྱ་བར་འདོད་ལ། མདོ་སྤེ་བ་ཚོར་བའི་དབང་
གིས་ཡིད་ལུལ་ལ་རྒྱ་བར་འདོད་དོ། །དེ་རྣམས་ཁམས་གང་ན་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། འདོད་པ་ནི་ཡིད་
ཉེ་བར་རྒྱ་བ་བཙོ་བརྒྱད་པོ། ཐམས་ཅད་ཡོད་དེ། དེ་དག་གྲང་འདོད་པ་འི་ཁམས། རང་ཉིད་
ལ་དམིགས་པའི་ལུལ་ཅན་ཡིན་གྱི་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ཁམས་གོང་མ་གཉིས། ལ་
དམིགས་པ་ལ་ནི་བཙོ་བརྒྱད་མི་ཚང་བའི་སྲིར་རོ། །འདོད་པའི་ཡིད་ཉེར་རྒྱའི་སྲོད་
ལུལ་ཉེ་དམིགས་པ་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་པ་ཡིན་ན་ནི། དེ་ན་ཟླ་རོ་མེད་པས་དེ་
གཉིས་ལ་དམིགས་པ་དུག་མ་གཏོགས་པ་བཅུ་གཉིས་སོ། །འདོད་གཟུགས་ཀྱི་གོང་
མ་གཟུགས་མེད་ནི་དེ་ན་ལུལ་ལྡ་མེད་པས་ཚོས་ལ་དམིགས་པའི་འདོད་པའི་ཡིད་
བདེ་མི་བདེ་བཏང་སྟོམས་གསུམ་གྱི་སྲོད་ལུལ་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་ནི་འདོད་པའི་
དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལོ། །

གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་བསམ་གཏུན་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་གཉིས་ན་ནི་བཅུ་
གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་དག་ནི་ཡིད་མི་བདེ་བ་དུག་མེད་པའི་སྲིར་རོ། །བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་
དག་གྲང་འདོད་པའི་ཁམས་ལ་ཡིད་འགྲོ་ཞིང་དམིགས་པ་རྣམས་ཡིན་གྱི་རང་དང་
གོང་མ་ལ་དམིགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་ཟླ་རོ་མེད་པའི་སྲིར་རོ། །དེའི་སྲིར་
གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་རང་ལ་དམིགས་ན་བརྒྱད་དེ། ཟླ་རོའི་མ་གཏོགས་པ་གཟུགས་

དང་སྐྱོད་དང་རེག་བྱ་དང་ཚོས་ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྟོམས་དག་ཡོད་
པའི་སྲིད་རྟོ། །གཟུགས་མེད་པ་ནི་ཚོས་ལ་དམིགས་པའི་བདེ་བ་དང་བཏང་སྟོམས་
གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པ་བཞི་བ་གཉིས་ན་ནི་བཏང་
སྟོམས་ཀྱི་ཡིད་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་རྒྱག་ཡོད་དེ་དེ་དག་ན་ཡིད་བདེ་མེད་པའི་སྲིད་དང་།
སེམས་བདེ་ནི་ཡིད་ཉེར་རྒྱར་མི་འགྲུར་བའི་སྲིད་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་རྒྱག་གོ། །རྒྱག་པོ་
དེ་དག་གི་དམིགས་པ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ཡིན་ཏེ། དུལ་རྒྱག་ལ་དམིགས་པའི་
བཏང་སྟོམས་རྒྱག་ཡོད་པའི་སྲིད་རྟོ། །

གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་རང་ཉིད་ནི་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་ཉེར་རྒྱ་བཞིའི་དམིགས་པ་
ཡིན་ཏེ། སྲི་རོ་ལ་དམིགས་པ་གཉིས་མེད་པའི་སྲིད་རྟོ། །གཟུགས་ཁམས་ཀྱི། བོང་མ་
གཟུགས་མེད་པ་ནི་ཚོས་ལ་དམིགས་པའི་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་ཡིད་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་
གཅིག་གི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་མེད་པ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་
ཀྱི་ཉེ་བར་བསྟོགས་ན་ནི་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་ཉེར་རྒྱ་བཞི་ཡོད་དེ། དེ་ནི་ནམ་མཁའ་
མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་དང་བསམ་གཏན་བཞི་བ་ལ་ཞི་བ་དང་རགས་པར་ལྟ་བུ་ཡིན་
པ་ན་དམིགས་པ་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་བཞི་བ་ལ་ཡིད་ཉེ་བར་འགྲོ་བའི་སྲིད་དང་། བཞི་བ་
དེ་ནའང་དུལ་བཞི་ཡོད་པའི་སྲིད་རྟོ། །

དེ་ཡང་དུལ་བཞི་པོ་སོ་སོ་ལ་དམིགས་པ་ལྟར་ན་བཞིར་འགྲུར་གྱི་གང་དག་
གི་ལྟར་ན་དུལ་བཞི་པོ་བརྒྱུམས་ཏེ་དམིགས་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ནི་དེ་ན་ཚོས་ལ་ཉེ་
བར་རྒྱ་བ་འབྲེས་པ་ལ་དམིགས་པ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡོད་དོ། །གཟུགས་ཁམས་ལས་
བོང་མ་གཟུགས་མེད་པར་འགྲོ་བའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིན་ཡང་གཅིག་སྟེ། ཚོས་འབབ་

ཞིག་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་བཞི་ན་ཡང་ཡིད་ཉིད་ཉེ་
 བར་རྒྱ་བ་གཅིག་སྟེ། དེ་དག་ནི། གཟུགས་མེད་དངོས་གཞི་དགོ་རྣམས་ཀྱི། །སྤོང་
 ལུལ་ཟག་བཅས་འོག་ལ་མིན། །ཞེས་འབྱུང་བས་འདོད་གཟུགས་ལ་དམིགས་པའི་
 ཕྱིར་དང། རང་ས་ན་ཚོས་གཅིག་ཕྱ་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་ལུལ་
 ཅན་ཞེས་སྟོས་སོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བསྟུ་བ་ནི་ཡིད་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་བཙུན་
 བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། སྲིད་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར་དང། འཕགས་ལམ་ནི་སྲིད་པ་ལ་རྒྱ་བ་ཀྱིས་རྟོས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་ཡིད་ལུལ་ལ་ཞེན་པ་དང་
 བཅས་པས་ཉེ་བར་རྒྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་ལུགས་ཡིན་ལ། སྟོབ་
 དཔོན་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡིད་ཉེར་རྒྱ་ལ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་ཞེན་པ་ལ་རྟེན་
 པའི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་བཤད་པས་ན་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འཆད་དོ། །གལ་ཏེ་རྟེན་འབྲེལ་སྟོན་པ་ན་འདིར་མ་རིག་པ་དང་མིང་
 དང་རེག་པ་དང་ཚོར་བ་རྣམས་ཁོ་ན་སྟོན་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཞེ་ན། གཟུགས་དང།
 རྣམ་ཤེས་དང། སྐྱེ་མཆེད་རྒྱག་ནི་ཁམས་བསྟན་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང། འདུ་
 བྱེད་དང། སྲིད་པ་དང། སྲིད་ལེན་ནི་གནས་བཞི་པ་དང་ལྔ་པར་འཆད་པར་འགྱུར་
 པའི་ཕྱིར་དེ་དག་གིས་ནི་རྒྱན་ཆགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཞན་དག་ནི་མ་བཤད་དོ། །

རྒྱག་པ་རྟེན་འབྲེལ་མཚོན་པའི་དཔེ་བཤད་པ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་
 ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་དང་གཞི་གསུམ་ཏུ་བསྟུས་ནས་བསྟན་པའི་སྐབས་འདིར་ཉོན་
 མོངས་པ་རྣམས་ནི་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། རི་རྟེན་ཞེ་ན།
 དཔེར་ན་ས་བོན་ལས་སྤོང་བུ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་བཞིན་ཏུ་ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཀྱང་

ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་དང་གཞི་རྒྱུ་ལས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་གནས་པའི་མཚོ་མི་
 ལྷམ་པ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་ལྷ་གནས་པའི་སྐྱེ་བའི་མཚོ་ཡང་མི་ལྷམ་པའི་ཕྱིར་
 དང་། ལྷགས་ཚལ་སོགས་ཚ་བ་ནས་མ་སྤྱད་ན་བཅད་ཀྱང་སྤྲས་སྐྱེ་བ་བཞིན་དུ་ཉོན་
 མོངས་པའི་ཚ་བ་མ་སྤྱད་ན་འགོ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བའང་སྤྲས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། ལྷོན་
 ཤིང་གི་དུས་དུས་སུ་མེ་རྟོག་དང་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པས་ཀྱང་ལན་
 ཅིག་མ་ཡིན་པར་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ལས་དང་། གཞིའི་མེ་རྟོག་དང་འབྲས་བུ་རྣམས་
 སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲས་པ་བཞིན་དུ་འདོད་དེ་དཔེར་ན་འབྲས་པ་
 དང་བཅས་པའི་འབྲས་བུ་གཤམ་ཆེ་རྣམས་སྐྱེ་བར་རུས་ཀྱི་འབྲས་པ་མེད་པར་སྐྱེ་མི་རུས་
 པ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པའི་ཐོབ་པའི་འབྲས་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་ཀྱིས་སྲིད་པའི་སྐྱ་གྲུ་
 བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལས་ནི་འབྲས་པ་དང་བཅས་པའི་འབྲས་དང་འབྲས་སྐྱེ།
 ཉོན་མོངས་པའི་འབྲས་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་ནི་སྲིད་པའི་སྐྱ་གྲུ་སྐྱེད་པའི་ཉེར་ལེན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྲོད་དང་ཡང་འབྲས་སྐྱེ། སྤྲོད་ཀྱིས་ནད་གཅིག་བསལ་
 ལས་རུས་པ་ཞི་བ་ལྟར་ལས་ཀྱིས་ཀྱང་རྣམ་པར་སྤྲོད་པ་གཅིག་སྤྱད་ནས་གཉིས་པ་མི་
 འབྲེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་མེ་རྟོག་འབྲས་བུའི་ཉེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ལས་
 ཀྱང་རྣམ་སྤྲོད་ཀྱི་ཉེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱུ་གཤམ་བསྐྱེད་ཀྱི་གཞི་བདུན་སོ་རྣམས་ནི་
 བཟའ་བ་དང་བརྟུང་བ་གྲུབ་ཐེན་པ་ནི་ལོངས་སྤྱད་བྱ་འབྲེལ་ཞིག་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་
 ལོངས་སྤྱད་ནས་ཡང་ས་མོན་དུ་མི་རླང་བས་ཉིད། མཚམས་མི་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྣམ་
 སྤྲོད་ལས་མེ་རབས་གཞན་དུ་རྣམ་སྤྲོད་འབྲུང་བ་མེད་དེ། འབྲུང་ན་ནི་དག་བཅོམ་ལའང་རྣམ་སྤྲོད་ཡོད་པས་འཁོར་བ་
 ལས་ཐར་བར་མི་འགྲུང་རོ། །དེ་ལྟར་སྲིད་པ་ལ་བཞི་ལས་མི་འདའ་བས་སོ། །

གསུམ་པ་སྲིད་པ་བཞི་བཤད་པས་དོན་བསྟུ་བ་ནི་སྦྱེ་སྲིད་ལ་སོགས་པ་སྲིད་
 པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་གཅིག་ཏུ་སྦྱེ་བའི་སྲིད་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ།
 ལས་ཀྱི་རྣམ་སྲིན་སྦྱེད་པ་ཉོན་མོངས་ལ་སྦྱོར་བར་ཡང་ཡང་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་ས་གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ས་
 གཞན་གྱི་མཚམས་མི་སྦྱོར་བས་དེས་ན། ཉོན་མོངས་པ་གང་གིས་ཤེ་ན། རང་གི་ས་པའི་ཉོན་
 མོངས་པ་ཀུན་གྱིས་སྦྱེ་བ་ལེན་པ་སྲིད་དེ། འོན་ཀྱང་ཀུན་དགྱིས་ཆིག་རྒྱང་ལུབ་པ་མ་
 རིག་པ་ཚམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ལྷག་དོག་དང་། སེར་སྣ་དང་། ཁྲོ་བ་དང་།
 འཚབ་པ་བཞི་དང་། སློབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས་འགྲོད་པ་དང་”“ལྷ་བཤད་དེ་དེ་
 རྣམས་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བར་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའང་ཉོན་
 མོངས་ཅན་ཁོ་ནར་ངེས་སོ། །སྦྱེ་སྲིད་ལས་གཞན་བར་སྲིད་དང་སྲོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་
 དང་འཆི་བའི་སྲིད་པ་གསུམ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་དགེ་བ་དང་མ་བསྐྱིབས་ལུང་
 མ་བསྟན་རྣམས་པ་གསུམ་མོ། །

ཐེག་ཆེན་པ་ནི་སའི་དངོས་གཞི་ལས། དགེ་བའི་སེམས་དང་ལྡན་པར་འཆི་
 འཕོ་བ་རི་ལྷ་བྱ། ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་འཆི་བའི་ཆེ་དགེ་བའི་ཆོས་སྲོན་དུ་བསྟེན་པ་རྣམས་
 རྟན་ནམ་གཞན་གྱིས་རྟན་པར་བྱས་ཀྱང་རུང་སྟེ། དེའི་ཆེ་དང་པ་ལ་སོགས་པ་དགེ་
 བའི་ཆོས་གང་དག་སེམས་ལ་ཀུན་དུ་སྦྱོད་པ་དེ་དག་རི་སྲིད་དུ་འདུ་ཤེས་རགས་པ་
 འབྱུང་བའི་བར་དུ་ལོ། །འདུ་ཤེས་ཆ་ལོ་རྒྱ་བར་གྱུར་པའི་ཆེ་ནི་དགེ་བའི་སེམས་
 ལྟོག་ཅིང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སེམས་ཉིད་དུ་གནས་ཏེ། འདི་ལྟར་དེས་དེའི་ཆེ་སྲོན་
 གོམས་པར་བྱས་པའི་དགེ་བ་ལ་རང་གིས་བརྒྱལ་བར་ཡང་མི་རུས་ལ་གཞན་དག་

““ + 1

གིས་ཀྱང་བྲན་པར་བྱེད་མི་བྱས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་མི་དགོ་བ་ལ་འང་སྐྱུར་རོ་ཞེས་པ་དང་། རོན་གསང་རྣམ་པར་སྤེ་བ་
ལས་ཀྱང་། རེག་བ་ཆེན་པོ་ལས་ནི་འཆི་བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་མ་བསྐྱིབས་ལ་ལྷུང་དུ་
མ་བསྐྱབ་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་ཞེས་འབྱུང་བས་འཆི་བའི་སྡོན་རོལ་གྱི་སེམས་གསལ་
བའི་ཆེ་དགོ་མི་དགོ་འབྱུང་ཡང་འཆི་སེམས་ནི་ལྷུང་མ་བསྐྱབ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་བཞེད་
དོ། །ཡང་སྲིད་བ་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་འདོད་གཟུགས་གཉིས་ན་ནི་བཞི་ག་ཡོད་ལ།
གཟུགས་མེད་ན་ནི་གསུམ་སྟེ། དེ་ན་བར་སྲིད་མེད་པའི་སྲིད་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་སྲིད་ཀྱང་
ལས་བརྟམ་ལས་ཀྱང་། བར་མ་དོའི་སྲིད་བ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་དང་གཟུགས་ཀྱི་
ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་ནའོ། །གཟུགས་མེད་པ་ནས་ནི་འཕོ་བ་ནའོ། །ཞེས་འབྱུང་སྟེ། དེ་ནི་
གཟུགས་མེད་ནས་ཤི་ནས་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་སུ་སྐྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། དེའི་
བར་སྲིད་ནི། ཁམས་འོག་མ་གཉིས་སུ་གཏོགས་པའི་སྲིད་རོ། །

ད་ནི་གང་གིས་གནས་པའི་ཟས་བཤའ་བ་ནི། འགྲོ་བ་རྣམས་ནི་ཟས་ཀྱིས་
གནས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཡང་དག་པར་ལྡན་པའི་ལྷུང་ལས། བཙོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་
ཀྱིས་མངོན་པར་མཐུན་ཅིང་མངོན་པར་རྗོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ཚོས་གཅིག་
བཀའ་སྐྱེལ་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཟས་ཀྱིས་གནས་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །ཟས་ཀྱང་བཞི་སྟེ། རྒྱལ་བ་དང་ལྷ་བའི་ཁམ་གྱི་ཟས་དང་། རེག་པའི་
ཟས་དང་། ཡིད་ལ་སེམས་པའི་ཟས་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཟས་སོ། །དེ་དག་
ལས། དང་པོ་ཁམ་གྱི་ཟས་ནི་གོང་མ་གཉིས་འདོད་ཆགས་བྲལ་བས། འདོད་པའི་ཁམས་ཁོ་ན་ན་
ཡོད་དེ། དེ་ཡང་སྣ་སྟེ་ལུས་གསུམ་གྱིས་ཁམ་དུ་བཅད་ཅིང་མིད་པས་དེ་དང་འདོད་པའི་བྱི་རོ་རེག་བྱའི་

སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་དོ། །ཅི་སྟེ་ན། དེ་དག་སྣ་སྟེ་ལུས་གསུམ་གྱིས་ཁམ་
 ཏུ་བཅད་ཅིང་མིད་ནས་ཟ་བའི་སྲིར་རོ། །ཁམ་ཟས་ལའང་སྲ་རགས་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་ནི་བར་སྲིད་པ་དང་འདོད་སྣ་དང་བསྐྱལ་པ་དང་པོའི་མི་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་
 "ཉེ"¹⁰⁰ ། རྩི་ཟ་བའི་སྲིར་དང་། བྱེ་མ་ལ་ཉིལ་མར་སྐྱབས་པ་ལྟར་ཡན་ལག་གི་ནད་ཏུ་
 འབྱུ་བས་རྒྱ་མཐུན་མེད་པའི་སྲིར་རོ། །ཡང་ན་གྲིས་པ་དང་བྲོད་གཤེར་སྐྱེས་ལ་
 སོགས་པ་སེམས་ཅན་སྣ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྲ་བ་དང་། དེ་དག་ལས་གཞན་ནི་རགས་
 པའོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་ལྷུས་དང་བསྐྱེམ་ཉེ་ལ་སོགས་པ་གང་དག་མི་མིད་ལ་ལུས་གནས་
 པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཟས་སྲ་མོ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན། གྲིབ་མ་དང་། ཉི་མ་དང་། མེ་ལ་
 སོགས་ལ་ཡོད་པའི་རེག་བྱ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་ཟས་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ནི་སལ་ཆེ་བའི་
 དབང་ཏུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་དེ་དག་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་འདོད་དོ། །འདིས་ནི་སྐྱེ་
 མཆེད་གསུམ་ལལ་ཆེར་ཟས་སུ་བསྐྱེད་ལ་ཉི་གྲིབ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་ཁམ་ཏུ་བྱེད་པར་མི་སྟོན་ནོ། །

གལ་ཉེ་འབྲས་ཆན་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡོད་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱང་
 ཁམ་ཏུ་བྱས་ནས་མིད་པས་ཅིའི་སྲིར་ཁམ་ཟས་མ་ཡིན་ཞེ་ན། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་
 མཆེད་ནི་ཁམ་གྱི་ཟས་མ་ཡིན་ཉེ། ཟས་ནི་དབང་པོ་དང་དེའི་རྟེན་འབྱུང་བ་ལ་སན་
 འདོགས་པས་ཡིན་ན། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དེས་རང་གི་དབང་པོ་མིག་ལ་མི་སན་
 པའི་སྲིར་དང་། དབང་པོའི་རྟེན་གྱི་འབྱུང་བ་ལའང་མི་སན་པའི་སྲིར་རོ། །དེ་མིད་པའི་
 ཆེ་རང་གི་དབང་པོ་དང་དེའི་རྟེན་གྱི་འབྱུང་བ་ལའང་སན་མི་འདོགས་ན་གཞན་གྱི་
 དབང་པོ་དང་འབྱུང་བ་ལ་ཇི་ལྟར་སན་འདོགས་པར་འབྱུང་། གལ་ཉེ་བཤེས་པས་ཉེན་

སྲིད་པ་ཚོལ་བ་གང་ཞེ་ན། ཡིད་ཀྱིས་རྩུས་ཏེ་སྐྱེས་པའི་སྲིད་པ་མའི་མི་གཙང་བ་ལ་
མི་སྣོས་པས་ཡིད་ལས་བྱུང་བ་དང་། སྣོན་ཏུས་སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་ཚོལ་བའི་རང་རྩུལ་
ཅན་ཡིན་པའི་སྲིད་པ་ཚོལ་བ་དང་། ཟས་སྲུ་བྱི་ཕ་བ་ཟ་བའི་སྲིད་ཀྱི་ཟ་དང་།
འཆི་བ་དང་། སྐྱེ་བའི་བར་ན་གནས་པའི་སྲིད་པ་བར་མ་དང་། སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་ཏུ་
ཚྭ་གས་པའི་སྲིད་པ་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་སྲིད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་གྲངས་སྲུ་ལྟོལ། །

དེས་ན་མངོ་ལས། མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་ཀུན་སྐྱོར་སྤངས་ལ་སྐྱེ་བའི་ཀུན་
སྐྱོར་མ་སྤངས་པ་ལ་སོགས་པ་སྲུ་བཞི་གསུངས་པའི་སྲུ་དང་པོ་ནི་སྲིད་མི་འོང་
ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། གཉིས་པ་བར་མ་དོར་སྲུ་
དན་ལས་འདའ་བ་དང་། གསུམ་པ་དག་བཅོམ་པ་དང་། བཞི་བ་དེ་དག་མ་གཏོགས་
པ་བདག་ཅག་ལ་སོགས་པའོ། །ཡང་ན་བྱུང་བ་ནི་དག་བཅོམ་པ་ཡིན་ལ། སྲིད་པ་ཚོལ་བ་ནི་
སྲིད་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་སོ། །ཡང་ཅིའི་སྲིད་ཟས་བཞིར་བསྟན་ཞེ་ན། ཆེ་འདི་ལ་
རྟེན་པ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་གནས་ཏེ་རྟེན་ཏུ་བྱུང་བའི་དབང་པོ་དང་བཅས་
པའི་ལུས་རྒྱས་པའི་དོན་ཏུ་ནི་ཁམ་གྱི་ཟས་དང་། རྟེན་པ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དེ་
དག་ཉིད་རྒྱས་པའི་དོན་ཏུ་རེག་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་འདིར་སྐྱེས་པའི་སྲིད་པ་གསོ་བར་
བྱེད་པ་ལ་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་མ་མ་ལྟ་བུའི་ཁམ་རེག་གི་ཟས་སྲུ་མ་གཉིས་བསྟན་
ཏོ། །སྲིད་པ་སྐྱེ་མ་གཞན་འཕེན་པའི་སྲིད་པ་སེམས་པའི་ཟས་དང་། ལས་གྱིས་འཕངས་
པའི་རྣམ་ཤེས་གྱི་སྲིད་པ་སྐྱེ་མ་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་དོན་ཏུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ།
དེ་ལྟར་ན་མ་སྐྱེས་པའི་སྲིད་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་ན་མ་ལྟ་བུའི་ཟས་སྐྱེ་
མ་གཉིས་ཏེ་གོ་རིམ་བཞེན་ཏུ་བསྟན་པས་ན་ཟས་བཞིར་རེས་སོ། །འོན་ཀྱང་འདི་

དག་ནི་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་ཁམ་ཟས་དང་རེག་པས་ཀྱང་བརྒྱད་
ནས་སྲིད་པ་འཕེན་ཏེ། དེ་དག་ལས་ཉོན་མོངས་པ་དང་དེས་ལས་གསོག་པའི་སྲིད་
དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་། དག་སྲོང་དག་ཟས་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་ནད་དང་འབྲས་དང་
ལྷག་རྩའི་ཙ་བ་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་ཤིའི་རྒྱུན་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད་རོ། །

སེམས་པ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ཀྱང་སེམས་ཅན་གནས་པར་བྱེད་དེ། ལྷ་
གས་ཉོན་མོངས་པར་བྱས་པ་དག་ཐལ་བའི་རྒྱལ་པ་ལ་སྲིའི་སེམས་པ་ཡོད་པ་དེ་
སྲིད་དུ་མ་ཤི་བ་དང་དབྱ་བའི་ལུང་པོ་ལ་ཟང་དུ་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་མ་ཤི་བ། ལ་རེ་བ་མེད་པ་ན་ཤི་བར་
གྲགས་པའི་སྲིད་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཟིན་ན་ལྷས་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་སེམས་
ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱས་པའི་སྲིད་རོ། །རྒྱ་མཚོ་འགམ་གྱི་སྒོ་ང་མའི་སེམས་པས་མ་བརྗེད་པ་
མི་འདུལ་ལ་བརྗེད་པ་འདུལ་ལོ་ཞེས་ཀྱང་གྲགས་པོ། །སྒོ་བ་དཔོན་ན་རེ། དེ་ལྟ་ན་གཞན་གྱི་སེམས་པ་གཞན་གྱི་ཟས་སུ་
ཐལ་བས་སྒོ་ངས་མ་བློན་ན་མི་འདུལ་ལ་མ་མ་བློན་ན་འདུལ་ལོ་ཞེས་སོ། །ཡང་བློན་པ་ཉེར་གཞག་ལས། སྒོ་ང་ལས་
སྒྲིམ་པ་དང་རྩ་སྲིན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཡིད་ལ་སེམས་པའི་ཟས་དེས་འཚོ་བར་བྱེད་དོ། །གལ་ཏེ་མའམ་པས་རང་གི་
བྱ་བློན་ན་བློན་པ་དེས་ཚིམ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་ཡང་འབྲེལ་བར་བྱེད་ཅིང་འཚོ་བར་བྱེད་ལ་ཟས་ཀྱི་བྱ་བ་ཡང་བྱེད་དོ་
ཞེས་གསུངས།

རྣམ་པར་གཏུན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱུ་བ་ལས་ནི་ལྷ་བས་ལྷ་བ་ལས་གྱུར་པ་དང་།
ཡུལ་གྱི་ཡུལ་ལས་གྱུར་པ་དང་། རེ་བས་རེ་བ་ལས་གྱུར་པ་དང་། ཟིན་པས་ཟིན་པ་
ལས་གྱུར་པ་ཞེས་བཤད་དེ། ལྷས་རྒྱས་པ་དང་། ཚོར་བ་རྒྱས་པ་དང་། སེམས་རྒྱས་
པ་དང་། སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་རྒྱས་པའི་སྲིད་རམ། ལྷས་བློན་པ་ཉེར་གཞག་
ལ་སོགས་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྲིད་བཞེར་དེས་པར་འདོད་དོ། །ཁམ་དང་ཟས་ལ་སྲུ་བཞི་ཚེ་ན།

སྤྲོད་པོ་ཁམ་ཡིན་ལ་ཟས་མིན་པ་ནི་མོ་ལུམ་འབར་བ་ལ་སོགས་པ་བ་བ་དང་འཇུ་བའི་ཆེ་གཉིས་ཀ་པན་མི་འདོགས་
 བའོ། །ཟས་ཡིན་ཁམ་མིན་རེག་སོགས་གསུམ་མོ། །གཉིས་ཡིན་ནི་དབང་པོ་རྟོན་བཅས་རྒྱས་པར་འཇུང་བའི་ཁམ་
 གང་ཡིན་པའོ། །གཉིས་མིན་ལྟ་དང་ཚོར་བ་སྤྲོག་བསྐྱལ་མཚུངས་ལྡན་ཟམས་ཅན་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་རེག་བ་དང་། ཟས་
 ལའང་སྤྲོ་བཞི་སྟེ། རེག་པ་ཡིན་ལ་ཟས་མིན་པ་རེག་བ་ཟག་མེད་དོ། །ཟས་ཡིན་རེག་མིན་ནི་སེམས་པ་སོགས་ཟས་
 གསུམ་མོ། །གཉིས་ཡིན་ནི་རེག་བ་ཟག་བཅས་མོ། །གཉིས་མིན་ནི་དེ་དག་མ་གཏོགས་པ་སྟེ་ཟས་གཞན་གསུམ་ལའང་
 སྤྲོ་བཞི་སྤྲུང་དོ། །བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་དག་ཟས་ནི་བ་བ་དང་། འཇུ་བའི་ཆེ་གཉིས་སྤྲུ་བྱ་བ་བྱེད་པས། སྤྲུ་ལུམ་འབར་བ་ལ་
 སོགས་པའང་ཟས་ཡིན་ཏེ་བ་བའི་ཆེ་བཤེས་སྐྱོམ་འཇོམས་ལུས་པས་མོ། །བརྟན་བཅོས་ལས་རྒྱས་འགྲུར་གྱི་ཟས་ལ་
 དགོངས་མོ། །ཞེས་ཟེར་དོ། །དེ་དག་གིས་ནི་གནས་པའི་ཚུལ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

༼འཆི་བ་བཤད་པ༽

ད་ནི་འཆི་བའི་ཚུལ་སྟོན་པ་ལ་འཆི་བའི་སེམས་དང་། ཚུལ་དང་། སྤི་ནས་རི་
 ལྟར་འགྲུར་བ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི་ལོག་ལྟས། དག་བའི་ཅ་བ་འཆད་བ་དང་། དེ་མཚོན་
 མམ་ཡང་དག་ལྟ་བུས། མཚོན་སྟོར་བ་དང་། མཉམ་གཞག་གིས། ཁམས་དང་ས་ལས་འདོད་
 ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། དེ་ལས་ཚུལ་བཞིན་མིན་པས་ཡིད་བྱེད་གྱིས་ཉམས་པ་དང་། དབང་པོ་
 འགགས་པ། འཆི་འཕོ་བ་དང་། བར་སྲིད་དང་སྐྱེ་སྲིད་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་སེམས་བྲག་པོ་
 རྣམས་ནི་ཁ་ཅིག་རྟོག་བཅས་དང་ཁ་ཅིག་མཉམ་གཞག་དང་ཁ་ཅིག་མི་གསལ་བས་
 ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཁོ་རར་འདོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟེ་བ་དག་སྟེ། རྣམ་འབྱེད་
 སྐྱེད་པ་བ་ནི་སྐྱེ་བ་དང་འཆི་བའི་སེམས་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་པར་འདོད་
 དོ། །ཚོར་བ་ནི་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བའི་བཏང་སྟོམས་ཉིད་ལ་ཡིན་པར་འདོད་དེ།
 ཚོར་བ་གཞན་དག་ནི་རྣམ་པ་གསལ་བའི་སྐྱེད་མི་འདོད་དོ། །དེའི་སྐྱེད་བསམ་གཏན་

གསུམ་ན་ཉེར་བསྐྱོགས་ཁོ་ན་ལ་འཆི་སེམས་དང་སྐྱེ་སེམས་ཡོད་ཀྱི་དངོས་གཞི་
 དག་ན་ནི་མེད་དེ། བཏང་སྟོམས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་འཆད་
 རོ། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཡང་སྟོ་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་བར་འཇུག་
 བཞིན་པའི་མཉམ་གཞག་ལ་སྐྱེ་བ་དང་འཆི་བ་མེད་དེ། མཉམ་གཞག་དང་། རིས་མི་འབྲ་
 བའི་སེམས་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་མངོན་བར་འདུ་བྱེད་པ་
 ལས་བྱུང་བའི་སྐྱོར་བྱུང་ཡིན་པས་གསལ། བའི་ཕྱིར་དང་། ལིན་ཏུ་སྦྲངས་པས། ལུས་ལ་པན་
 འདོགས་པས་གོང་མ་གཉིས་སུ་མཉམ་གཞག་གི་སེམས་ལ་དེ་དག་མེད། བའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་མེད་
 གསུམ་ལ་གནས། བའི་ངང་ལ་འཇང་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་དེ་དག་མེད་དེ་དེ་དག་ལ་གནས་པ་ལ་གཞོད་པར་
 བྱ་བར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཆི་བ་དང་སྐྱེ་བ་ནི་སེམས་གཞན་དུ་འཕོ་བ་དང་ཉིང་
 མཚམས་སྐྱོར་བ་ཡིན་པ་ན་སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་
 སེམས་ཅན་དག་སྐྱེ་བ་དང་འཆི་བ་ནའང་སེམས་འབྱུང་བར་བཤའ་དོ། །ཡང་ཉོན་མོངས་
 པ་མེད་པར་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གང་ཞིག་འཆི་བའི་སྲིད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བཤའ་བ་དེ་ལས་དག་བཅོམ་པ་
 ལྷུང་ན་ལས་འདྲའ་བ་ནི་འདོད་པ་ན་རྣམ་སྲིན་བཏང་སྟོམས་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན་སྐྱོད་ལམ་པ་
 དང་རྣམ་སྲིན་སྐྱེས་གང་རུང་དང་མེད་པ་ལྟར་ན་སྐྱོད་ལམ་པའི། སེམས་དགོ་བ་དང་ཉོན་མོངས་
 ཅན་དུ་ལུང་བསྟན་པ་མིན་པ་གཉིས་ལས་གང་རུང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དམིགས་
 ཀྱིས་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། སེམས་གཉིས་པོ་དེ་སྟོབས་རྒྱུང་བས་སེམས་རྒྱུན་ཆད་པ་
 དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་དག་ནི་སྟོབས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོབ་དཔོན་གང་
 སྟེལ་གྱི་འཇུག་ཁ་ཅིག་ལ་དེ། དག་བཅོམ་པས་མི་དགོ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན། ལྷུངས་ཤིང་

ཟག་མེད་གསལ་བས་དེ་ལས་ལྷ་རྒྱ་རྒྱ་ལས་མི་འདའ་ལ། དགོ་བ་ཟག་བཅས་ནི་རྣམ་
 སྐྱོན་དང་བཅས་ཤིང་དགྲ་བཅོམ་ནི་མ་འོངས་པའི་རྣམ་སྐྱོན་ལ་རྒྱ་བ་གྱིས་སྟོགས་པ་
 ཡིན་པས་དགོ་བའི་སེམས་ལ་ལྷ་རྒྱ་ལས་འདའ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །གཞན་
 དག་ན་ཏེ། མཐར་གྱིས་འཁོར་བ་སྐྱོང་བ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་
 བྲལ་བས་ནི་མི་དགོ་བ་དང་། སྲིད་ཅེ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ནི་བསྐྱིབས་
 ལ་ལྷུང་མ་བསྟན་དང་། ལྷ་རྒྱ་ལས་འདའ་བའི་སེམས་མ་བསྐྱིབས་ལྷུང་མ་བསྟན་
 མངོན་དུ་གྲུང་བས་ནི་དགོ་བ་དང་། ལྷག་མེད་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་ཞུགས་པས་ནི་མ་
 བསྐྱིབས་ལྷུང་མ་བསྟན་སྐྱོང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ་ཞེས་འགྲུང་རོ། །

གཉིས་པ་འཆི་བའི་ཚུལ་ནི་གལ་ཏེ་འཆི་བ་ན་ལུས་ཀྱི་སྟོགས་གང་དུ་རྣམ་
 ཤེས་འགག་ཅེ་ན། འོག་རན་སོང་གསུམ་དང་མི་དང་ལྷར་འགྲོ་སྟེ་སྟེ་བ་དང་མི་སྟེ་བ་
 དགྲ་བཅོམ་པ་ལྷ་རྒྱ་ལས་འདའ་བ་རྣམས་རྣམས་སྐྱེས་ལ་ནི་འདི་ལྷར་མ་ངེས་པས་
 ཅིག་ཅེར་འཆི་ན་ཡིད་དང་ལུས་དབང་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅེར་འགགས་ལ། དེམ་གྱིས་ཏེ་སྐྱེ་གནས་དང་པོ་
 གསུམ་འཆི་བ་ན་དེམ་པ་ལྷར་རན་སོང་བ་རྟུང་བ་དང་མི་སྟེ་བ་དང་ལྷ་དང་དགྲ་
 བཅོམ་པ་ནི་སྐྱིང་གང་ཡིད་འཆི་འཕོ་ལོ། །ཁ་ཅིག་ན་ཏེ། དགྲ་བཅོམ་པ་ནི་སྐྱེ་པོ་ནས་
 འཕོ་ལོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ཡང་རྣམ་ཤེས་ནི་གསུགས་མེད་ཅིང་བསྟན་མེད་ཡིན་
 པས་ལྷུང་ན་མི་གནས་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་འཆི་བ་ན་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་རྟོ་བསྟེགས་པ་
 ལ་ཚུ་བཏབ་པ་ཡལ་བར་འགྲུང་བ་ལྷར་ལུས་ཀྱི་རྟུང་བ་ལ་སོགས་པར་རུབ་པར་
 འགྲུང་བ་ལ་ཡིད་འཕོ་ཞེས་བྱའོ། །ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་ནི། དགོ་བ་བྱེད་པའི་ལུས་
 ནི་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་སྦྱང་གང་བར་འགྲུང་རོ། །མི་དགོ་བ་བྱེད་པའི་ལུས་ནི་སྟོད་གང་

བར་འགྲུར་རྟོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །འདིའི་ལྟར་ན་བོད་སྤྱད་ཚུགས་མ་གཏོགས་པ་
མཐར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིང་ཁ་ནས་ཀྱུན་གཞི་འཕོ་བར་འདོད་དོ། །

གལ་ཏེ་འཆི་འཕོ་བ་ན་གཞན་གཅོད་པ་དེ་དག་ཚུགས་ལོ་ཞེ་ན། གཞན་
གཅོད་པ་ནི་བད་ཀན་དང་མཁྲིས་པ་དང་རླུང་ཤས་ཆེན་རིམ་པ་ལྟར། རྒྱ་དང་སོགས་པའི་སྤྱིས་
གཟུང་བ་མེད་དང་རླུང་གི་ཁམས་རྣམས་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་དྲག་ཏུ་འཁྲུགས་
པའི་སྤོངས་ཀྱིས་ལུས་ཀྱི་སྤོངས་འགའ་ཞིག་ཉམས་ནས་འཆི་བ་སྟེ། དེ་ཡང་མཚོན་
ཆ་རྣམས་པོས་བཏབ་པ་ལྟར་ཚོར་བ་མི་བཟད་པས་ཉམས་པས་བཅད་པ་དང་འབྲ་བར་
གཡོ་བ་མེད་པ་ཡིན་གྱི་འདྲེ་དང་གཏོན་གྱིས་དངོས་སུ་ཤིང་དུམ་བུར་བྱེད་པ་ལྟར་
གཅོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སའི་ཁམས་ཀྱིས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་གཅོད་ཅེ་ན། སེམས་
ཅན་རྣམས་ལ་རླུང་དང་མཁྲིས་པ་དང་བད་ཀན་དག་ལས་སྐྱོན་བཞི་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་
རྟོ། །དེའི་ཕྱིར་རླུང་ཤས་ཆེན་རླུང་དང་མཁྲིས་པ་ཤས་ཆེན་མེད་དང་། བད་ཀན་ཤས་
ཆེན་ཚུགས་གིས་གཅོད་དོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལྷོད་ཀྱི་འཛིག་ཉེན་འཛིག་པ་དང་ཚོས་མ་ཐུན་པས་སོ་ཞེས་
ཟེར་རོ། །དགེ་བ་བྱེད་ཅིང་གཞན་གྱི་གཞན་དུ་བསྐྱུན་པར་མི་བྱེད་པ་དང་ལྟ་ལ་
སོགས་པ་ཅིག་ཅར་འཆི་བ་རྣམས་ནི་གཞན་གཅོད་མེད་པར་འཆི་བའི་ཕྱིར་
རྟོ། །ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས་བཤད་པས་དེ་དག་གིས་མི་གཅོད་པ་དག་ཀྱང་
སྤྱིད་དོ། །རྩ་དག་ནི་ནང་ན་གཞན་འཆད་པ་མེད་ཀྱང་འདོད་པ་ན་ལྷའི་བྱ་འཆི་བ་ལ་གོས་^{༡༠༩} དང་རྒྱན་ལས་སྤྱི་
ཡིད་དུ་མི་ཚོང་བ་འབྲུང་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་ཡོད་ལྡན་བས་རྒྱང་བར་འབྲུང་བ་དང་། ལུས་བྱས་པའི་རྒྱའི་ཐེགས་པ་ལུས་

༡༠༩ གས་

ལ་འཇགས་པ་དང་། གཤམ་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡང་སློབ་ལུང་གཅིག་ལ་གནས་པར་འགྱུར་བ་དང་། མིག་འབྱེད་
འཇམས་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་སྟེ་དེས་པའི་འཇིགས་ལྷན་ལྟ་དང་། ལོ་མ་དེ་མ་ཅན་དུ་གྱུར་བ་དང་། མེ་ཉོག་མེད་
ཚེདས་པར་འགྱུར་བ་དང་། མཚན་“ལྷང་”^{༡༠} གཉིས་ནས་རྒྱལ་འབྱུང་བ་དང་། ལུས་ལས་ཤིང་བ་འབྱུང་བ་དང་། ལྷའི་
བྱ་རང་གི་རྣམ་ལ་མི་དགའ་བར་འགྱུར་བ་སྟེ་དེ་དག་ལྷུང་ན་འཇིགས་པའི་ལས་ལས། དེས་པ་ཅན་གྱི་འཇིགས་ལྷན་ལྟ་
ཞིང་། སློབ་དཔོན་གང་སྟེ་ལ་གྱི་ལྷོ་ལས། དེས་པ་ཅན་གྱི་འཇིགས་ལྷན་ལྟ་དེ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་གདོན་མི་ཟ་བར་མི་
འབྱུང་ལ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་མི་འབྱུང་མོད་ཀྱིས་ལྷའི་འཇིགས་ལྷན་ལྟ་ལ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །འཇིགས་ལྷན་དེ་དག་ནི་
ལྷའི་ཞག་ལྟ་འབྱུང་དོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །

དེས་ན་ལུས་ཀྱི་སྤྲུལ་བསྐྱེད་མནར་མེད་ཆེ་ཡང་སེམས་ཀྱི་སྤྲུལ་བསྐྱེད་འཇིགས་ལྷན་ལྟ་པའི་སྤྱི་ཆེ་སྟེ། དབྱ་བ་
ཉེར་གཞག་ལས། ལྷ་ལོ་ལུས་ནས་ལྷང་བ་ན། །སྤྲུལ་བསྐྱེད་པར་འབྱུང་བ་དང་། །དེ་ལི་ལྷང་པར་སེམས་ཅན་
དཔུལ། །བུ་རྒྱལ་ཆར་ཡང་མི་མོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །འཇིགས་ལྷན་པོག་ནས་ལྷའི་བྱ་གཞན་གྱིས་རྒྱུད་ནས་
མེ་ཉོག་ཅན་གྱི་ཤིང་གི་ཡལ་གསྟེང་གར་བཞག་ནས། ལྷའི་བྱ་རྒྱུད་འདི་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་ལེགས་པར་སྤྱུང་བ་མིའི་
འཇིགས་ལྷན་ལྟ་ལྷའི་དུ་སྟེ་པར་གྱུར་ཅིག །དེ་ཡང་དང་པའི་གསོལ་གྱིས། བམོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་མེད་པར་གྱུར་
ཅིག །ཅེས་བརྗོད་བཞག མིན་ལྟ་ཆེན་ལ་སྟེ་ས་པ་ལྷང་། ལྟེ་ལྷའི་རྟ་རྣམས་ལ་ཆོས། །ལྟེ་རྒྱུ་ཆེ་ལྷུང་ལ་གྱིས་
འབག །ལྟེ་རྒྱུ་ལ་པའི་ནས་ཤེས་སྟེ། །སྟེ་སྤྲུལ་འདོན་ཞིང་ས་པ་ལྷང་། །ཞེས་སྟེ་སྤྲུལ་འདོན་ལོ། །

གསུམ་པ་ཤི་ནས་རི་སྤྱར་འབྱུར་བ་ནི་སེམས་ཅན་ནམས་སྟེ་བ་དང་གནས་
པ་དང་འཇིགས་པ་ལ་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་ནས་གསུམ་དུ་གསུངས་ཏེ། གང་
“ཞེ”^{༡༠} ལ་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་དེས་པའི་ཚོགས་དང་། ལོག་པ་ཉིད་དུ་དེས་པའི་
ཚོགས་དང་། མ་དེས་པའི་ཚོགས་པ་ཞེས། དེ་ལས་འཕགས་པ་དང་མཚམས་མེད་

༡༠ ལྷང་
༡༠ ལྷ

དང་། བྱང་ན་རྣམ་པར་བྱུང་དང་། བྱང་ཤར་ན་འཕོ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཤར་ལྗོན་ན་མན་པ་དང་། ལྗོན་ལྷན་ན་ལྷན་ལྷན་པ་
དང་། ལྷན་བྱང་ན་ཡོངས་སུ་དགའ་བ་དང་། རོག་ན་མི་ཆེ་བ་དང་། ལྷོང་ན་ཞིང་ཁམས་དབྱངས་སློགས་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་
པར་བཤད་དོ། །སྤྱིང་བཞེ་བ་འདི་ནི་བཙེམ་པ་དང་ལྷན་པ་ཞེས་བྱ་ལ། འདིའི་ཤར་གྱི་འདབ་ཆགས་པ་ན་སྤྱིང་བཞེ་བ་
ཤིན་ཏུ་བསྐྱེད་པ་དང་། ལྗོན་བཟོད་པར་དགའ་བ་དང་། ལྷན་ན་གཉེན་དང་ལྷན་པ་དང་། བྱང་ན་སེང་གེ་ཡོད་པ་དང་།
བྱང་ཤར་ན་རྣམ་པར་བརྟེན་པ་དང་། ཤར་ལྗོན་དགའ་བ་དང་། ལྗོན་ལྷན་ན་སྤྱིང་ཕོ་དམ་པ་དང་། ལྷན་བྱང་ན་པ་བཟང་
པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །

།མི་མཇེད་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བསྟན་པ།།

དེའི་ཕྱིར་འདིར་བསྟན་པ་ནི་མི་མཇེད་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིའི་རྣམ་པར་
བཞག་པ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་ཏེ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་གཉིས་ཡོད་པའི། སེམས་ཙན་
གྱི་འཇིག་རྟེན་བསྟན་པའི་རྗེས་དེ་ལ་སྣོད་གྱི་འཇིག་རྟེན་ཉེ་སྡོང་གསུམ་བསྟན་པར་བྱའོ་
ཞེས་མཚམས་སྐྱར་བའོ། །དེ་འཆད་པ་ན་སྣོད་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་རིམ་པ་དང་ཚད་དང་།
སེམས་ཙན་གྱི་འཇིག་རྟེན་དང་། ཚད་ཉིད་བཤད་པ་གསུམ་ལས།

།དང་ཕོ་སྣོད་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་རིམ་པ་དང་ཚད་བཤད་པ།།

དང་ཕོ་སྣོད་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་རིམ་པ་དང་ཚད་བཤད་པ།

ལའང་གསུམ་ཡོད་པའི་རྟེན་ནི། སྣོད་གྱི་འཇིག་རྟེན་རྒྱུད་གི་དགྱེས་འཁོར་གྱི་སྟེང་
ཏུ་གནས་པར་འདོད་པའི་མངོན་པ་བ་ལྟར་ན་སྣོད་གྱི་འོག་དགའ་གི་གཞིར་གྱུར་པའི་རྒྱུད་
གི་དགྱེས་འཁོར་གྱི་རྗེས་ཉེ་སྡོང་འོག་ཏུ་ནི་དཔག་ཚད་ས་ཡ་ཟག་གཅིག་དང་། ཏུག་
འབྲུམ་ཡོད་ལ། སྣོད་གསུམ་དང་མཉམ་པས། རྒྱར་གྲངས་མེད་པ་དང་ལྷན་པ་སེམས་ཙན་སྤྱིའི་

ལས་ཀྱི་སྡོམས་ཀྱིས་འཆགས་སོ། །རླུང་གི་སྡོམས་ཀྱི་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བས་ཁྲུབ་འཇུག་
བ་དུས་སྐལ་ཀྱི་སྡོམས་ཀྱི་གནས་སོ་དང་། དབང་ལྷན་པ་དབང་ལྷན་གི་འདོད་པ་ལས་
རླུང་བར་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་སེལ་ལོ། །སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་འདོད་པ་དང་ཆད། །ཡོན་ཏན་གྱི་ལས་
དེས་པའི་ཆེད། །ཅེས་པ་བརྒྱུད་ཀྱིས་དེས་པར་བྱའོ། །རླུང་དེའི་མིང་ནི་འཇམ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།
དབྱིབས་ནི་རླུང་པོ་ལོ། །འདོག་སྤྱོད་ཆོགས་པ་འཇམ། །འཕྱི་ལོ་སྤྱོད་སྤྱོད་འདོད་ལ། །ཡོན་
ཏན་ནི་ཆོན་པོ་ཆེ་ཆེན་པོའི་རྩོམ་གྱི་འཇམ་པོ་ལྷན་པ་ལ་ལྷན་པ། དང་། ལས་ནི་
བརྟེན་པ་རྣམས་འདེགས་པ་དང་། རོ་བོ་ནི་ས་ལ་སོགས་པ་རྩམ་བརྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་
ཡིན་ཡང་རླུང་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རླུང་གི་དབྱིལ་འཁོར་ཞེས་བརྗོད་དོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་རླུང་དེའི་སྡོམས་ཀྱི་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་སྤྱིན་གསེར་གྱི་སྡོམས་པོ་ཅན་ཞེས་
བྱ་བ་འབྲིགས་པ་ལས་ཆར་གྱི་རྒྱན་ལོ་མང་པོར་བབ་པ་ལས་རླུང་དབྱིལ་འཁོར་
འཆགས་ཏེ་རླུང་དབྱིལ་འཁོར་ཆགས་པ་དེའི་ཚད་ནི་རྩམས་སུ་དབང་ཆད་འབྲུམ་སྤྱོད་བརྒྱ་
གཅིག་དང་སྡོམས་སྤྱོད་དག་ནི་ཉི་ཤུ་ཡོད་པའོ། །ཐད་ཀར་མི་འཕོ་བ་ནི་ལས་ལས་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་ལྟ་
བ་ལོར་གར་སྡོད་པ་བཞིན་ལོ། །ཡང་སྡོན་གནས་པའི་རླུང་གིས་བརྟེན་པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རླུང་དེ་ལྟར་འདོད་པོར་
རླུང་གིས་དབྱིལ་པ་ལས་དུས། ཕྱིས་ནི་རླུང་རྩམས་སུ་དབང་ཆད་འབྲུམ་སྤྱོད་བརྒྱུད་
ཡོད་པའི་མཚོར་གྱུར་ཏོ། །དེའི་སྤྱོད་པ་དབང་ཆད་འབྲུམ་སྤྱོད་གསུམ་དང་
སྡོམས་སྤྱོད་ཉི་ཤུ་འོད་ལྷན་ཏུ་ས་ཡ་སྤྱོད་གསུམ་སྤྱོད་འབྲུམ་སྤྱོད་སྤྱོད་ལྟ་བུ་དག་ནི་མཚོའི་སྡོམས་
དུ་གསེར་གྱི་དབྱིལ་འཁོར་དུ་གྱུར་ཏོ། །རླུང་དེ་དང་གསེར་གྱི་དབྱིལ་འཁོར་གཉིས་ཀྱི་
དབྱིལ་གྱི་ཐད་ཀར་ནི་དབང་ཆད་འབྲུམ་སྤྱོད་བརྒྱ་གཉིས་དང་སྡོམས་སྤྱོད་གསུམ་དང་
བརྒྱ་སྤྱོད་ཉི་ཤུ་དང་ལྷ་རྣམས་ཁོ་ནའོ། །དེ་དག་གི་འོར་ལུག་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ནི་

སུམ་འགྲུར་དུ་བཅི་སྟེ། དཔག་ཚད་འབྲུམ་ཐག་སུམ་ཅུ་ཅ་འུག་དང་སྟོང་ཐག་བཅུ་
 དང་བརྒྱ་ཐག་སྟེད་དང་བཞི་ལོ། །གལ་ཏེ་དཀྱིལ་འཁོར་དག་ཚད་མཉམ་པ་མ་ཡིན་
 བམ་ངེ་སྟར་ན་རྒྱུར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཐད་ཀར་དང་མཐའ་མར་ཚད་མེད་ལ་རྒྱ་དང་
 གསེར་ལ་ཡོད་ཅེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། རྒྱུར་ནི་སྟོང་གསུམ་གྱི་འོག་གཞིར་གནས་པ་ལ་
 ཚད་མེད་པར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། རྒྱ་དང་གསེར་ལ་ཚད་བཤད་པ་ནི་སྦྱིང་བཞིའི་འོག་
 གཞིར་གྲུར་པའི་ཚད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྦྱིང་བཞིའི་འོག་གཞིར་གྲུར་པའི་
 རྒྱུར་ལའང་རྒྱ་དང་གསེར་གྱི་ཚད་ཅམ་ལ་ཕྱེ་བ་ཐག་བརྒྱ་རྒྱ་མི་སྟར། ཡོད་ལ། སྟོང་གསུམ་
 གྱི་འོག་གཞིར་གྲུར་པའི་རྒྱ་དང་གསེར་ལའང་ཚད་མེད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་
 བྱ་བ་ནི་ཁ་ཅིག་གི་ཡིན་ནོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱུར་ནི་སྟོང་གསུམ་གྱི་འོག་གཞི་གཅིག་ཏུ་འདབ་ཆགས་པར་
 འབྲེལ་བའི་དེ་ལ་ཚད་མེད་ལ། རྒྱ་དང་གསེར་ནི་དེའི་སྟོང་དུ་སྦྱིང་བཞིའི་འོག་གཞིར་
 གྲུར་པ་ཐེལ་པའི་ཐེགས་པ་སྟར་དུམ་བྱར་ཆགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་དེ་དག་གི་ཚད་བསྟན་
 པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་བར་རྣམས་ན་ནི་སྦྱིང་བར་གྱི་སྟན་པ་ཡོད་དེ། གདགས་པ་
 ལས། འཛིག་རྟེན་བར་མཚམས་པན་ཚད་དུ། ཉི་ཟླ་དེ་བཞིན་སྐར་མ་དང་། །རྒྱ་སྐར་
 ཚོགས་ནི་རྒྱ་ཚེན་ཀུན། །ཁོར་ཡུག་མི་འདའ་འཛིག་རྟེན་གྱི། །བར་མཚམས་ཐམས་
 ཅད་སྟན་པར་འདུག །ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོན་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་
 ཐམས་གྱིས་ཀྱང་ཁོར་ཡུག་གི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་རྒྱ་དང་གསེར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟོགས་
 རེར་དཔག་ཚད་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་སྟེད་དང་བརྒྱད་ལྟག་པར་བཤད་པའི་
 ཕྱིར་དང་། སྟོན་དཔོན་གང་བ་སྟེལ་བས་ཀྱང་། གང་དག་གི་རེ་རེའི་ཚད་ཐད་ཀར་

འབྲུམ་ཐལ་བཟུ་གཉིས་དང་། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་བཤད་པ་རྒྱ་དང་གསེར་གྱི་
དགྱིལ་འཁོར་གྱེ་བ་ཐལ་བརྒྱར་གནས་སོ། །ཞེས་བཤད་པའི་སྤྱིར་རྟོ། །ཞེས་ཟེར་ཉེ།
དེ་ཉིད་རིགས་པར་བསྟོད། །སློབ་དཔོན་འཕགས་པས་ནི་དགྱིལ་འཁོར་གསུམ་ག་ལ་
ཚད་མ་གསུངས་སོ། །

འོ་ན་རྒྱ་དེ་དག་རི་ལྟར་ཐད་ཀར་འཕོ་བར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། །ཁ་ཅིག་ན་རྟེ།
སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་མི་འཕོ་སྟེ་ཟས་མ་ལྷོ་བ་ལོང་དུ་མི་ལྷུང་བ་
བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རྟོ། །འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ནི་རྒྱུད་དེ་ནི་སློབ་གནས་པ་དང་།
འོག་གཞིར་གནས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་སྤྱིར་རྒྱུད་གིས་བརྟེན་པས་འཕོ་བར་མི་འགྱུར་
རོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །རྟེན་པ་བཤད་པ་ལ་དེ་བཤད་པ་ནི། དེའི་རྗེས་ལ་ལས་ཀྱི་དབང་གིས།
ནམ་མཁའ་ལ་ས་སོན་ནམ་ཁམས། ལྷ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱིར་པོ་ཅན་གྱི་སྤྱིན་འཁྲིགས་ཉེ་ཆར་
ལོ་མང་དུ་བབ་བ་ལས་ཡང་མཚོ་ཆེན་པོ་ཞིག་འཆགས་ཉེ། ཚད་ནི་དཔག་ཚད་
བརྒྱད་ཁྲི་ཅུ་ཞིག་ཉེས་སོ། །དེ་ལ་ཁམས་རབ་སྤྱད་ཅིང་འབྲེད་པའི་རྒྱུད་གིས་ལྷ་
གཞིར་དཀྱུགས་པ་ལས་གསེར་གྱི་ས་གཞི་དེ་ལ་ལྷན་པོའི་དེ་འཆགས་ཉེ། བརྗེ་ཆེ་
བས་ན་ལྷན་པོ་དང་། དེའི་རྒྱུ་པོ་ཡིན་པས་ན་དེ་རབ་པོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེ་སྤྱི་མ་རྣམས་དང་
སྤྱིར་རྣམས་ཀྱང་རང་རང་གི་དབྱིབས་དང་འབྲེད་པའི་རྒྱུད་ལས་དེ་མ་གྱིས་འབྲུབ་པོ། །

ཡང་ཁམས་འབྲེད་སྤྱད་ཅིང་འབྲེད་པའི་རྒྱུད་གིས་ལྷ་བཞིར་དེ་དེ་ལ་བསྐྱོར་
ཉེ་དཀྱུགས་པ་ལས་ལྷན་པོའི་སྤྱི་རོལ་ཉེ་གཉེད་ཤིང་འཛིན་དང་། གཞུགས་མཛད་
འཛིན་དང་། སེང་སྤྲེད་ཅན་དང་། དེ་བཞིན་བལྟ་བུ་གྲུག་གི་དེ་དང་། ཉན་དང་། ལྷ་
པར་འདུད་དང་། ལྷ་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་དེ་ཞེས་བྱ་བ་བདུན་ཆགས་ཉེ། དེ་དེ་དག་གི་ཅེ་

མོ་ཉི་མའི་ཤིང་རྟེན་གཉེན་ཤིང་འཛིན་པའམ། གཉེན་ཤིང་གི་རྣམ་པ་དང་། གཤོལ་
མདའི་རྣམ་པ་དང་། གསེར་གྱི་སེང་ལྗེད་ཡོད་པས་སམ། སེང་ལྗེད་གི་མདངས་འབྲ་བ་དང་།
ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། བྲག་རྟེན་རྣ་བ་འབྲ་བ་དང་། དབྱུས་ཕྱོགས་སུ་རྣམ་པར་འདུད་པ་
དང་། ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐའ་བསྐྱོར་བའི་སྲིང་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་དོ། །དེ་
དག་ནི་རི་དགུ་ཡིན་ལ་སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི་རྣམ་པར་འདུད་དང་། རྟུན་རི་དང་། བལྟ་སྤྱད་དང་། སེང་ལྗེད་ཅན་
དང་། གཤོལ་མདའ་འཛིན་དང་། ཞེས་བར་པ་ལྷ་གོ་རིམ་གཞན་དུ་བཤད་ཅིང་། རི་དེ་དག་གི་མིང་དེ་རྣམས་ནི་དེ་དག་
གི་ཚེ་མོའི་རྣམ་པ་འབྲ་བའི་བྱེ་བྲག་ལས་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །

དེ་ནས་ནི་ཡང་ཤར་དང་སྟོ་དང་ལུབ་དང་བྱང་དུ་ཁམས་ཐ་མ་སྤྱད་ཅིང་
འབྲེད་པའི་རྒྱུད་གིས་ཁོལ་བྱང་དགྲུགས་པས་ལུས་འཕགས་ཀྱི་སྲིང་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་འཆགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐའ་ནས་ཀྱུན་དུ་བསྐྱོར་བས་
སྲིང་དེ་དག་གི་སྲིང་ལོ་ན་ནི་ཁོར་ཡུག་ལྷགས་རི་སྟེ། དེའི་སྲིང་མཐའ་སྐྱོར་དུ་དཔག་ཚད་ས་ཡ་
ཐག་གསུམ་དང་དུག་འབྲུམ་ཉིས་སྟོང་དུག་བརྒྱ་ཉི་ལུ་ཅུ་ཡོད་པ། དེས་ནི་སྲིང་བཞི་ཁོར་ཡུག་དུ་
བསྐྱོར་བྱོ།¹⁰⁴ །སྲིང་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་དུས་མཉམ་དུ་
འཆགས་སོ། །དེ་དེ་དག་ལས་སུ་ལྷུད་འཛིན་ལ་སོགས་པ་བདུན་ནི་གསེར་གྱི་རང་
བཞིན་ཡིན་ལ་ཁོར་ཡུག་དེ་ནི་ལྷགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ། །གདགས་པ་ལས། ཤར་ཤེས། ལུབ་
དུས་དུ་བཤད་དོ། །ལྷན་པོ་ནི་ཤར་དུས་དང་སྟོ་བྱི་རྒྱུ་དང་ལུབ་ཤེས་དམར་པོ་དང་
བྱང་གསེར་ཉེ་རིན་ཆེན་བཞིའི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །དེ་རབ་ཀྱི་རོས་རིན་པོ་ཆེ་གང་
གི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དེའི་འོད་གྱིས་དེའི་རོས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དེའི་ཁ་དོག་དུ་སྤྲང་

104 རྩོ

ལ། དེའི་འོད་གྲིས་འོས་གྱི་རྒྱ་མཚོ་འང་དེའི་ཁ་དོག་ཏུ་སྤང་སྟེ། དེས་ན་འཇམ་བུའི་
སྒྲིང་གི་འོས་ལེ་རྒྱུ་ཡིན་པས་དེའི་འོད་གྲིས་འདིའི་ནམ་མཁའ་དང་རྒྱ་མཚོ་འང་ལེ་
རྒྱུ་འི་ཁ་དོག་ཏུ་སྤང་རོ། །ཚང་མི་རི་དགུ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྒྱའི་ནང་དུ་དཔག་
ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་དག་ལྷབ་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཐམས་ཅད་གསེར་གྱི་ས་གཞི་ལ་བརྟེན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །རྒྱའི་སྟེང་དུ་ཡང་རི་རབ་མི་དཔག་ཚད་དག་མི་བརྒྱད་ཁྲི་འཕགས་
པའོ། །“མདོ་པལ་ཆེར་”^{༡༠༤} ལས་ནི། རི་རབ་དཔག་ཚད་འབྲུམ་བྲུག་“ཁྲི”^{༡༠༥} བརྒྱད་
སྟོང་པ་དང་། རྒྱ་མཚོ་འང་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་པར་བཤད་མོད་གྱི།

འདིར་མི་འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ལས། རིའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ་མི་དཔག་ཚད་
བརྒྱད་ཁྲི་ནི་འོག་ཏུ་གསེར་གྱི་ས་གཞི་ལ་སྐྱབ་པར་འདུག་པོ། །དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་
ནི་རྒྱའི་སྟེང་དུ་བྱུང་སྟེ་དེ་ལྟར་དཔག་ཚད་འབྲུམ་བྲུག་ཁྲི་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
དང་མ་སྐྱབ་པར་བཤད་དོ། །རི་ཕྱི་མ་བརྒྱད་པའི་འཕང་གི་ཚད་དུ་ནི་རི་རབ་གྱི་སྟེང་
སྟེ་བ་གཉའ་ཤིང་འཛིན་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེང་སྟེང་འབྲི་བར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་
གཉའ་ཤིང་འཛིན་དཔག་ཚད་བཞི་ཁྲི་ཡིན་པ་ནས་ཁོར་ཡུག་དཔག་ཚད་སྐྱམ་བརྒྱ་
དང་སྟེང་དང་བརྒྱ་གསུམ་ཡིན་མོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་སྦྲར་ཉེ། དེས་ན་རི་བརྒྱད་
པའི་རྒྱ་མཚོ་མས་ཡན་ཆད་གྱི་འཕང་ཚད་བསྐྱམས་པས་ལྷན་པའི་རྒྱ་མཚོ་མས་ཡན་
ཆད་གྱི་འཕང་ལ་དཔག་ཚད་སྐྱམ་བརྒྱ་སྟེང་དང་བརྒྱ་གསུམ་གྱིས་མ་སྐྱེབ་པར་ཤེས་
པར་བྱའོ། །རི་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གྱི་རྒྱུ་སྟེ་ཞེང་དུ་འང་རང་རང་གི་འཕང་དང་
ཚད་མཉམ་སྟེ། དེ་དག་ཀྱང་རྒྱའི་སྟེང་ཡན་ཆད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །དེས་ན་རི་

༡༠༤ མདོ་པལ་ཆེར་
༡༠༥ ཁྲི

རབ་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་བ་དང་གཉམ་ཤིང་འཛིན་བཞི་ཁྲི་བ་ལ་སོགས་པའོ། །ཁམས་
དན་པ་རྣམས་ལས་ཤི་རབ་ཀྱི་བང་མེས་བཞི་དང་སྤྱིར་བཏུ་གཉིས་དང་ཁོར་ལུག་གི་དེ་རྣམས་ལྷན་ལ་སྤྱིར་བཏུ་གཉིས་
ནི་ཚུའི་སྤྱིར་བཏུ་གས་སོ། །

གཉིས་པ་མཚོ་བཤད་པ་ནི།

དེ་རབ་ནས་སྤྱི་ཚུད་འཛིན་ལ་སྤྱད་པའི་དེ་དཔག་གི་བར་བདུན་ནི་རོལ་པའི་
མཚོ་བདུན་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་ཚུལ་པོ་རྣམས་རོལ་ཞིང་ཅེ་བའི་གནས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དེ་
རྟེན་ཏུ་བརྗོད་དོ། །དེ་དཔག་ནི། བསེལ་དང་ཞེས་དང་ཡང་བ་དང་། །འཇམས་དང་དང་
དང་བྱིང་མེད། །འཇམས་ན་མཁྱིན་དང་ལྟོ་བ་ལ། །མི་གཞོད་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་
ཚུ། །ཞེས་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་ཚུས་གང་ཞིང་། དགའ་ལོ་ཉེར་དགའ་རྣམས་རྣམས་
དང་། །བཏང་གཞུང་དང་ནི་གཟི་ཅན་དང་། །ལྷལ་འཁོར་བསྐྱེད་དང་ནག་ལོ་ཚེ། །མེ་ལའི་འདབ་མ་ཕྱི་མ་ཡིན། །ཞེས་
པའི་སྤྱི་ཚེན་བརྒྱད་ཅེ། བའོ། །ཚད་རི་ཅམ་ཞེ་ན། དེ་དཔག་ཐམས་ཅད་ཟབས་སྤྱི་དཔག་
ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་བར་མཚུངས་ཤིང་དང་པོ་དེ་རབ་དང་གཉམ་ཤིང་འཛིན་གྱི་བར་གྱི་
རོལ་མཚོ་ལ་ཁ་ཞིང་ཏུ་དཔག་ཚད་སྟོང་ལྷག་བརྒྱད་ཅུའོ། །

དེ་ཡང་དེ་རབ་དང་གཉམ་ཤིང་འཛིན་གྱི་བར་གྱི་ཚད་ཡིན་གྱི་ཤར་ལུབ་ཏུ་ནི་
དཔག་ཚད་ཉིས་འབྲུམ་བཞི་ཁྲི་ཡོད་པའི་སྤྱིར་འོ། །ནང་གི་རྒྱ་མཚོ་དང་སྤྱིའི་རྒྱ་མཚོ་
གཉིས་ལས་རོལ་མཚོ་བདུན་པོ་དེ་དཔག་ནི་ནང་གི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་
ཏེ། །ནང་ཁོ་ནར་དེས་པའི་སྤྱིར་དང་། །གཟའ་སྐར་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་བརྟན་
འཆར་བ་དང་། །ཚུའི་གཏེར་ཡིན་པའི་སྤྱིར་འོ། །མཚོ་དེའི་གཉམ་ཤིང་འཛིན་གྱི་རོལ་
ལ་ནི་སྤྱི་གས་དེ་དེ་ལའང་ཞིང་གི་སྤྱི་ལ་འགྱུར་རོ་སྟེ། དཔག་ཚད་ནི་ཉིས་འབྲུམ་བཞི་

ཁྲི་པ་རེ་རེ་ཡོད་ལ། རོལ་མཚོ་གཞན་ཟུག་ནི་སྲ་མ་སྲ་མའི་སྲེད་སྲེད་ཀྱི་ཚད་དེ།
རིམ་པ་ལྟར་དཔག་ཚད་བཞི་ཁྲི་དང་ཉི་ཁྲི་དང་ཁྲི་དང་ལྔ་སྟོང་དང་ཉི་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་
དང་སྟོང་ཉི་སྟེང་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་ཡོད་དོ། །དེ་དག་གི་རོལ་གྱི་ཚད་ནི་སྲ་མ་སྲ་མ་བས་ཆེས་
ཆེ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སླག་མ་སྲ་ལྷུང་འཛིན་དང་ཁོར་ལུག་གི་བར་གྱི་རྩ་རྒྱུ་ས་
ནི་སྤྱིའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚད་ནི་སྲ་ལྷུང་འཛིན་གྱི་ཐེལ་ནས་ཁོར་ལུག་
གི་ཐེལ་གྱི་བར་དུ་དཔག་ཚད་འབྲུམ་སྲག་གསུམ་དང་སྟོང་སྲག་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཉིས་
སོ། །ལམ་ཐང་སྟོང་གྱི་ཚད་ནི་དཔག་ཚད་ས་ཡ་སྲག་གསུམ་དང་ཟུག་འབྲུམ་བདུན་
བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་ཡོད་དོ། །

དེ་ལྟར་བརྗེས་པས་ཁོར་ལུག་ལུགས་རིའི་སྤྱིའི་ལམ་ཐང་སྟོང་དུ་ནི་དཔག་ཚད་
ས་ཡ་སྲག་གསུམ་ཟུག་འབྲུམ་ཉི་སྟོང་ཟུག་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ཅུ་ལྔ་ཡོད་དོ། །སྤྱིའི་རྒྱ་མཚོ་
དེ་ནི་བ་རྩ་ཅན་གྱི་རྩ་མ་གང་རོ། །པས་ཆེན་ལས་སྤྱིའི་རྒྱ་མཚོ་དེར་གླིང་འདི་ནས་རྩ་ལྷུང་སྟོང་སྲག་ལྟེང་
དང་གསུམ་དང་། ལྷུང་འདས་ལས་རྩ་མོ་ས་ཡ་བྱེ་བ་དབྲུས་ནས་ཐེག་བཏབ་པ་བཞིན་འབབ་ལ། ལྷུང་སྟོང་སྲག་བརྒྱ་
དང་། ལུས་ན་སྟོང་སྲག་ལྔ་དང་། འཔར་ན་སྟོང་སྲག་ལྟེང་དང་བརྒྱད་འབབ་སོ། །དེ་དག་པས་ཀྱང་སྤྱིའི་རྒྱ་མཚོ་མོ་ཡོད་ཐེང་
བརྒྱ་བའི་སྤྱིན་ལས་ལྷུང་བའི་རྩ་མང་རོ། །དེ་ཞག་ཞིག་སྲག་བརྒྱད་རྩ་བ་སྤྱིས་བའི་སྤྱིའི་རྒྱ་མཚོ་མོ་ཡོད་སྤྱིན་ལས་ལྷུང་བའི་
རྩ་ལས། ལྷ་གངས་ཅན་མཚོའི་དུ་འཛོལ་བུ་རྒྱལ་ཚོན་གྱི་སྤྱིན་ལས་ལྷུང་བའི་རྩ་མང་རོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལས་
གངས་ཅན་མཚོ་ཉིད་གིས་སྤྱུལ་བའི་སྤྱིན་ལས་ལྷུང་བའི་རྩ་མང་རོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་གངས་ཅན་མཚོའི་གནས་
ནས་འབབ་བའི་རྩ་མོ་དེ་ལྷུ་རྩ་ལྷ་ལྷ་ལྷེས་བུ་བ་ཆེས་མང་རོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་གིས་ཀྱང་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་དབྱེས་
ལས་མི་འདའོ་ཞེས་བཤད་དོ། །གཞན་ཡང་རྩ་རྒྱུས་ལས་ཡོལ་བ་མེད་བ་དང་། མི་རོ་དང་ཞག་གཅིག་དུ་མི་འཕྲོགས་
བ་དང་། འབྲུང་མོ་དང་རིན་པོ་ཆེ་ཟད་མི་ཤེས་བའི་འབྲུང་གནས་དང་། ལྷ་བས་ཚོགས་མི་ཤེས་བ་ཡིན་ཏེ། ཚངས་པ་ལྷུང་

པར་སེམས་ཀྱིས་ཞུས་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་ན་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་སྤྱད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རིན་པོ་ཆེ་ཡོད་དེ། དེ་འཛིག་ཉེན་གཞན་དུ་མ་འཕོས་ན་བསྐྱལ་བ་འཛིག་པའི་མེས་ཀྱང་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལྷན་ཟད་ཀྱང་འབྲིད་མི་ལུས་པར་བཤད་དོ། །

གལ་ཉེ་དེ་ལྟ་ན། རྒྱ་དང་གསེར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི། །ཐད་ཀར་འབྲུམ་སྤྲུལ་བཅུ་གཉིས་དང་། །སྟོང་སྤྲུལ་གསུམ་དང་བརྒྱ་སྤྲུལ་ནི། །ཕྱེད་དང་ལྔ་རྩ་ལྔ་ས་ཁོ་ན་ལོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་མི་འཕྲིག་པར་འགྱུར་ཉེ། དེ་དང་མཚོ་དང་ཁོར་ཡུག་གི་བར་གྱི་ཚད་བརྟེན་ན་འབྲུམ་སྤྲུལ་བཅུ་གཉིས་དང་བརྒྱ་སྤྲུལ་བརྒྱད་དང་བདུན་ཅུ་ཅ་ལྔ་པས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྲས་ནི། ཁོར་ཡུག་གི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་རོས་དེ་དེར་གསེར་དང་རྒྱ་དཔག་ཚད་སྟོང་སྤྲུལ་གཅིག་དང་བརྒྱ་སྤྲུལ་གཉིས་དང་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་ཕྱེད་དང་བརྒྱད་ལྔ་ག་པས་ཁོར་ཡུག་ཚུན་ཚད་པས་རྒྱ་དང་གསེར་རྒྱ་ཆེ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་སྟོན་མེད་དེ། རོས་གཅིག་ན་འད་དེ་བཞེན་ཉེ་དེ་ལྟར་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་བསྐྱོམས་ཉེ། སྟོང་སྤྲུལ་གཉིས་དང་བརྒྱ་སྤྲུལ་དང་བདུན་ཅུ་ཅ་ལྔ་དག་གིས་བསྐྱལ་ན་འབྲུམ་སྤྲུལ་བཅུ་གཉིས་དང་སྤུམ་སྟོང་དང་ཕྱེད་དང་ལྔ་བརྒྱད་འགྱུར་བས་རྒྱ་དང་གསེར་གྱི་ཚད་དང་མཉམ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་གཞན་དག་ནི་དེ་ཐམས་ཅད་འབྲུའི་ཕུང་པོ་ལྟར་གནས་གྱི་ཟང་ཡག་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་རབ་ལ་སོགས་པའི་ཚད་དེ་དག་རམས་སྤུང་འཕང་དང་མཉམ་ཞེས་པ་ནི་སྟོང་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོམས་གྱི་ཚད་བརྟེན་པ་ཡིན་གྱི་ཁོར་ཡུག་གི་ཅ་བས་ནི་དེ་སྐོད་བཤད་པའི་ཚད་དང་ལྔ་བའི་རྒྱ་དང་གསེར་ཁྲུབ་པར་གནས་པས་ན་འགལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་འཆད་པ་ཡིན་ལོ། །

།སྟོང་ཕྱིར་བཤད་པ། །

གསུམ་པ་སྒྲིང་བ་ཤད་པ་ལ་སྒྲིར་བསྟན་པ་ནི་མཚོན་པ་ནི་ཚོགས་ལྷོད་ནས་ཤར་
 དང་རྒྱབ་དང་བྱང་དང་ཁོར་ཡུག་རྣམས་ལེམ་པ་ལྟར་འབྲེལ་པ་ལས་རི་རབ་ཀྱི་སྣོན་ལེན་འཛུམ་བུས་
 མཚོན་པ་དང་མཐའ་རྒྱས་འཁོར་ཞིང་རང་གི་རོ་བོ་སྐྱམ་སར་གནས་པས་འཛུམ་བུའི་
 སྒྲིང་སྟེ་ཚད་ནི་རོས་གསུམ་ལ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཟླག་གཉིས་གཉིས་ཡོད་ལ་རོས་
 གཅིག་སྟེ་ཁོར་ཡུག་ལ་བསྟན་པ་ལ་ནི་དཔག་ཚད་བྱེད་དང་བཞི་ཡོད་དོ་ཞེས་སྒྲིར་
 རོ། །རོས་དག་ཚད་མཉམ་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིང་འདི་ནི་ཤིང་རྩེ་
 དབྱིབས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། མཐའ་སྐོར་ན་དཔག་ཚད་སྟོང་ཟླག་བྲུག་དང་བྱེད་དང་
 བཞི་ཡོད་དོ། །དེའི་དབྱས་སུ་གསེར་གྱི་ས་གཞི་ལ་གང་དུ་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་
 བཞུགས་ནས་རྩོམ་སྟེ་སྒྲིང་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྐྱེད་པར་མཛད་པའི་རྩོམ་སྟེ་གདན་
 མངོན་པར་འབྲེལ་སྟེ། ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་ནི་ལུས་དང་ས་སྟོགས་གཞན་གྱིས་བཟོད་
 པར་མི་རུས་སོ། །

འདི་ནས་ཤར་སྟོགས་གྱི་རི་རབ་ཀྱི་རོས་ན་ལུས་འཕགས་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་
 སྒྲིང་ཡོད་དེ། དབྱིབས་ནི་ལྷོ་ཁམ་འབྲ་སྟེ་བཅད་ཁམ་ནི་རི་རབ་ལ་བསྟན་པའོ། །ཚོད་
 ནི་དེའི་རོས་གསུམ་ལ་ནི་འཛུམ་བུའི་སྒྲིང་འདི་དང་འབྲ་བར་སྟོང་ཟླག་གཉིས་གཉིས་
 ཡོད་དོ། །རོས་རྒྱང་ཤོས་ནང་དུ་བསྟན་ཡང་གསུངས། ཁོར་ཡུག་ལ་བསྟན་པ་གཅིག་ལ་
 དཔག་ཚད་སྟུམ་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱའོ། །མཐའ་སྐོར་ན་དཔག་ཚད་སྟོང་ཟླག་བྲུག་སྟོང་དང་
 བྱེད་དང་བཞི་བརྒྱའོ། །སྒྲིང་དེ་ནི་གཞན་པས་ཤིང་ཉ་ལ་བདུན་སྟེང་གིས་འཕགས་
 པའམ་དེར་སྐྱེས་པའི་མི་རྣམས་འདི་བ་བས་ལུས་ཆེ་བའི་བྱིར་ལུས་འཕགས་པོ་
 འོ། །འདི་ནས་རྒྱབ་སྟོགས་གྱི་རི་རབ་ཀྱི་རོས་ལོགས་ན་བ་ལང་སྟོད་ཅེས་བྱ་བའི་

སྲིང་ཡོད་དེ། དེ་ནི་དབྱིབས་ཀྱི་ལྷན་ལྷན་སྐྱེ་བོ་སྐྱེ་མཐའ་སྐྱོར་གྱི་ཚད་དཔག་ཚད་སྲོང་
 ཐུག་ཕྱེད་དང་བརྒྱད་ཡིན་ལོ། །དེའི་དབྱུས་ལ་དཔག་ཚད་སྲོང་ཐུག་ཕྱེད་དང་གསུམ་
 ཡིན་ལོ། །སྲིང་དེ་ན་གཙོ་བོར་བ་ལང་དང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཡོངས་སྲོད་པའི་ཕྱིར་བ་ལང་
 སྲོད་དོ། །འདི་ནས་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རི་རབ་ཀྱི་ངོས་ན་སྐྱ་མི་སྣུན་ཞེས་བྱ་བའི་སྲིང་
 ཡོད་དེ། ཚད་ནི་ངོས་རེ་ལ་དཔག་ཚད་ཉིས་སྲོང་ཉིས་སྲོང་སྐྱེ་གྱུན་ལྷན་བསྐྱོར་ན་
 དཔག་ཚད་སྲོང་ཐུག་བརྒྱད་ཀྱིས་འཁོར་ཉེ་དབྱིབས་ནི་བྱ་བཞིར་མཉམ་པར་གནས་
 ལོ། །དེར་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་འཆི་བའི་ཞག་བདུན་གྱི་གོང་དུ་ཁྱོད་འཆིང་
 ཞེས་པའི་སྐྱ་མི་སྣུན་པ་ནམ་མཁའ་ལས་ཐོས་པའི་ཕྱིར་རམ། བི་ཤ་ཅི་ཉ་འདྲའི་སྐྱད་
 དུ་སྐྱ་བའི་ཕྱིར་སྐྱ་མི་སྣུན་ལོ། །སྲིང་གང་གི་དབྱིབས་ཅི་འདྲ་བ་དེ་ན་གནས་པའི་མི་
 རྣམས་ཀྱི་གདོང་གི་དབྱིབས་དང་ལུང་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་གནས། བྱང་དེ་དང་འདྲའོ། །

སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི། ལུབ་དང་བྱང་གི་ཚད་འདི་དང་མཐུན་ལ་སྣོ་ཤར་
 གཉིས་རིམ་བ་ལྟར་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་བདུན་སྲོང་དང་བདུན་སྲོང་པར་བཤད་
 དོ། །དོ་འཕངས་པའི་མདོར། ཤར་བརྒྱད་སྲོང་། ལུབ་དགུ་སྲོང་། བྱང་ཁྲིར་བཤད་པ་ཡང་སྣང་ངོ། །སྲིང་བཞི་པོ་
 དེའི་བར་གྱི་སྲིང་ཐུན་བརྒྱད་པོ་རྣམས་ནི་ལུས་འཕགས་པའི་སྣོ་ན་ལུས་དང་བྱང་ན་
 ལུས་འཕགས་ཞེས་བྱ་བའི་ལུས་འཕགས་པའི་སྲིང་གཡོག་ཡིན་ལོ། །སྐྱ་མི་སྣུན་གྱི་
 ཤར་ན་སྐྱ་མི་སྣུན་དང་ལུབ་ན་སྐྱ་མི་སྣུན་གྱི་རྒྱ་དང་གཉིས་ནི་སྐྱ་མི་སྣུན་གྱི་སྲིང་
 གཡོག་གོ། །འཇམས་བྱའི་སྲིང་གི་ལུབ་ན་རྩ་ཡབ་དང་ཤར་ན་རྩ་ཡབ་གཞན་གཉིས་ནི་
 འཇམས་བྱའི་སྲིང་གི་སྲིང་གཡོག་ཡིན་ལོ། །བ་ལང་སྲོད་ཀྱི་བྱང་ན་གཡོ་ལུན་དང་སྣོ་ན་
 ལམ་མཚོག་འགྲོ་ཞེས་བྱ་བ་གནས་ལོ། །གཉིས་ནི་བ་ལང་སྲོད་ཀྱི་སྲིང་གཡོག་ཡིན་ལོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ར་ཡབ་ན་སྲིན་པོ་གནས་སོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། དེ་ཡང་མི་ཡིན་པའི་
སྲིར་ཐམས་ཅད་ན་མི་གནས་སོ། །སྲིར་དེ་རྣམས་ཀྱང་རྩ་བ་གསེར་གྱི་ས་གཞི་ལ་
རྟེན་པའོ། །འདི་རྣམས་ཀྱི་དབྱིབས་ནི་སྲིར་གཙོ་པོ་དང་འབྲེལ། ཚད་ནི་མངོན་པར་
མ་གསུངས་སོ། །དུས་འཁོར་ལས་ནི་སྲིར་གཙོ་པོའི་སྲིད་སྲིད་དུ་གསུངས་ཀྱི་གཙོ་
པོ་དང་ཉེ་རིང་གི་ཚད་ནི་མ་གསུངས་སོ། །

འཇམ་བུའི་སྲིར་གི་རྒྱ་མཚན་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ནི།

འཇམ་བུའི་སྲིར་འདི་ཉིད་ནས་སྲིར་འདི་ཉིད་ཀྱི་བྱང་དུ་རི་ནག་པོ་གསུམ་
ཡོད་དོ། །དེ་ནས་བྱང་ན་ཡང་རི་ནག་པོ་གསུམ་ཡོད་དོ། །དེ་ནས་ཡང་བྱང་ན་ཡང་
གསུམ་སྟེ་དགུ་འདས་པའི་པ་རོལ་ན་གངས་རི་དབལ་དང་ལྷན་པའོ། །གངས་རི་དེ་
འདས་ནས་ནི་བྱང་རོལ་ན། སློས་ཀྱི་དང་ལྷང་བའི་རི་ཡོད་དོ། །གངས་རིའི་པ་རོལ་སློས་
ཀྱི་དང་ལྷང་བའི་རྩེ་རོལ་དབག་ཚད་བརྩ་ན་སྲིར་རྒྱ་པ་པོ་མ་རྩོས་པའི་གནས་
ཟངས་དང་རྩེ་དང་ཞེང་དུ་དབག་ཚད་ལྷ་བརྩ་ལྷ་བརྩ་ཡོད། བརྩ་མ་རྩོས། པའི་གནས།
མཚོ་མ་རྩོས་པ་ཞེས་བྱ་བ་མཐའ་སྐོར་དུ་དབག་ཚད་ཉིས་བརྒྱས་འཁོར་པའི་གྲུ་བཞི་
པ་དབྱིབས་ལེགས་ཤིང་བལྟ་ན་སྲུག་ལ་མཛེས་པ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྷན་པའི་
རྒྱས་གང་བ། མེ་ཉོག་སྲུབས་དང་པད་མ་དང་ཀུ་ལྷ་ཉ་དང་པད་མ་དཀར་པོས་ཁེབས་
པ་ཡོད་དེ། དེའི་ནང་ནས་གང་གྲུ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་མོ་ཆེན་པོ་བཞི་རེ་རེ་འང་རྒྱ་བརྩ་
བརྩ་ལྷ་བརྩ་དང་བཅས་པ་མཚོ་མ་རྩོས་པ་ལ་གཡས་སྐྱོགས་སུ་བསྐོར་ནས་ཤར་
སྐྱོགས་བྲག་སྐང་པོའི་ཁ་དང་། སྐོ་སྐྱོགས་ལྷུ་མཚོ་གཤི་ཁ་དང་། ལུ་བ་སྐྱོགས་རྟེན་ཁ་
དང་། བྱང་སྐྱོགས་སེང་གའི་ཁ་ལྷ་བུ་ལས་བབས་ཏེ་རི་མ་བ་ལྷར་ཤར་སྐོ་ལུ་བ་བྱང་

གི་རྒྱ་མཚོར་འགོ་སྟེ། གདགས་པ་ལས། རྒྱ་སྐྱེད་གང་གྲ་སྒྲིབ་པ་སྐྱེད་དང། །སི་ཏ་
དབའ་རྒྱལ་ས་དབྱ་བའི་སྲེང་བ་ཅན། །འབབ་ཅིང་ཐམས་ཅད་གསལ་བའི་རྒྱ་ཡིན་
ཏེ། །ཕྱོགས་བཞི་ཁོར་ཁོར་ཡུག་དག་ནས་འབྱུང། །གང་གྲ་ཤར་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོར་
འགོ་བ་སྟེ། །སིན་རྒྱ་སྟོ་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོར་འགོ་བ་ཡིན། །བསྐྱེད་ཡང་ཞི་བུ་ཕྱོགས་རྒྱ་
མཚོར་འགོ། །དེ་ཡི་བྱང་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོར་སི་ཏ་འགོ། །རྒྱ་སྐྱེད་རབ་མཚོག་བཞི་པོ་
འདི་དག་ནི། །མཚོག་ཏུ་བཟང་ཞིང་སོ་སོར་འབབ་པ་སྟེ། །རེ་རེ་ཞིང་ཡང་ལྔ་བརྒྱ་
ཁྲེང་ནས་ནི། །རྒྱ་ཡི་རྒྱན་རྣམས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་འགོ། །ཞེས་འབྱུང་ངོ། །

འགྲེལ་པ་ལས། །དེར་ནི་རྒྱ་འབྲུལ་དང་མི་ལྡན་པའི་མིས་བགྲོད་པར་
དགའོ། །ཞེས་བཤད་ལ། །ལུང་སྐྱེད་གྱི་གཞི་ལས་ཀྱང། །གོད་སྐྱིན་གཏུམ་པོ་མི་
བཟང་གནས་པ་ཡིད་འོང་ཞིང། །མེ་ཏོག་སྒྲ་ཚོགས་ཤིང་གིས་རྣམ་པར་མཛེས་བྱས་
པས། །དེ་ལས་རྒྱ་མཚོ་དུག་ཅན་དག་ཏུ་འགོ་བ་ཡི། །རྒྱ་པོ་བཞི་པོ་འདི་དག་ཕྱོགས་
བཞིར་འབབ། །གང་གྲ་སིན་རྒྱ་དེ་བཞིན་བསྐྱེད་དང། །སི་ཏ་དེ་ལ་རྒྱ་འབྲུལ་སྟོབས་
ཐོབ་པ། །མ་གཏོགས་མི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མི་བགྲོད་པ། །དེར་ནི་ལྷུ་བ་པ་དགེ་འདུན་
བཅས་པ་བཞུགས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

པལ་ཆེན་ལས་ནི། རྒྱ་སྐྱེད་བཞི་པོ་དེ་དག་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་བཞིའི་
དདུལ་དང། །གསེར་དང། །བེ་རྒྱུ་དང། །རྟོ་རྟེན་ཁ་དོག་ཅན་གྱི་བྲག་སྐྱེད་པོ་ཆེ་ལ་
སོགས་པའི་ཁའི་སྒོ་དབག་ཚད་ཅམ་ནས་བབས་ཏེ་རིམ་པ་སྐྱེད་དདུལ་དང། །གསེར་
དང། །བེ་རྒྱུ་དང། །རྟོ་རྟེན་གྱེ་མ་འདེན་ཅིང། །དེ་དག་གི་གྱེ་མ་ལ་གནས་ནས་མ་
རྟོས་པ་ལ་ལན་བདུན་བདུན་གཡས་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱོད་ནས་ཕྱོགས་བཞིའི་རྒྱ་མཚོར་

འགྲོ་ལ། གཡས་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱོད་པའི་བར་གྱི་སྤྱིང་དེ་དག་ཀྱང་ལྷ་རྩལ་གྱི་མེ་ཉོག་
སྣ་ཚོགས་གྱིས་མངོས་པར་བྱས་པ་དང་། མ་འོས་པའི་ས་གཞི་ཡང་རིན་པོ་ཆེའི་
གསེག་མ་བདལ་ཅིང་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་པས་བརྒྱན་ལ། རོས་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་
ཚོགས་གྱིས་བརྩེགས་པ་ལྟ་བུར་གནས་པར་གསུངས་སོ། །

དེའི་སྤྱིང་དེ་ནི་འཛམ་གྱི་སྤྱིང་གི་རྩ་རྒྱུང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་དང་།
མེ་ཉོག་དང་འབྲས་བུ་དང་སྐྱེན་དང་ནགས་ཚལ་ལ་སོགས་པ་དང་། རྒྱ་མཚོའི་རིན་
པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེའི་མ་ཚུས་འབྱུང་སྟེ། སྤྱད་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ལས།
འཛམ་གྱའི་སྤྱིང་འདིར་རྩ་རྒྱུང་རི་སྟེན་ཅིག་འབབ་ཅིང་། །མེ་ཉོག་འབྲས་ལྡན་སྐྱེན་
དང་ནགས་ཚལ་སྟེན་གྲེད་པ། །མ་འོས་གནས་པའི་སྤྱ་དབང་སྤྱ་བདག་བརྟེན་ནས་
ཉེ། །དེ་ནི་སྤྱ་ཡི་བདག་པོ་དེ་ཡི་མ་ཚུ་དཔལ་ཡིན། །ཞེས་པ་དང་། དཔེར་ན་མ་འོས་
གནས་པའི་སྤྱ་བདག་མེད་ཀྱང་ན། །འཛམ་གྱའི་སྤྱིང་འདིར་རྩ་རྒྱུང་འབབ་པར་ག་ལ་འབྱུང། །རྩ་རྒྱུང་
མེད་ན་མེ་ཉོག་འབྲས་བུ་འབྱུང་མི་འབྱུང། །རྒྱ་མཚོ་ལ་ཡང་རིན་ཆེན་གསུགས་མང་མེད་པར་འབྱུང། །ཞེས་
གསུངས་པའི་སྤྱིང་པོ། །མཚོ་དེའི་གཡས་རོལ་ན་འཛིག་རྟེན་ཆགས་པའི་ཆེ་ཁམས་སྤྱིང་པོ་ཚོང་གི་མཚོག་
ལས་རྒྱུང་གིས་བསྐྱུས་པ་ལས་བྱུབ་པ་ཤིང་ཆེན་བཞིའི་ཡ་གྲུལ། མཚོ་དེའི་འབྲམ་ན་ཤིང་འཛམ་གྱི་
ཞེས་བྱ་བ་གང་ལ་འབྲས་བུ་མངར་པོ་རྩ་མ་ཚལ་དང་ལྡན་པ་དེ་སྤྱིན་པ་རྒྱུའི་ནང་དུ་
སྤྱང་བ་ལས་འཛམ་གྱི་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱ་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། དེ་སྤྱིའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་གྱིས་
ཉར་སྤྱུལ་ནས་ཟ་བར་བྱེད་དོ། །མ་ཚོས་པ་རྒྱུའི་ནང་དུ་སྤྱང་བ་རྣམས་ནི་མ་འོས་པའི་
རྩ་དང་མྱད་པས་འཛམ་གྱི་རྒྱུའི་གསེར་དུ་འབྱུང་རོ། །ཤིང་དེས་མཚོན་པའི་སྤྱིང་
རམ། ཡང་ན་ཤིང་དེའི་འབྲས་བུའི་དབང་གིས་སྤྱིང་འདི་ནི་འཛམ་གྱའི་སྤྱིང་ཞེས་

བྱའོ། །གདགས་པར། གངས་རིའི་ཉེ་འཁོར་དུ་བཤད།

རི་སྐོས་གྱི་ངད་ལྗང་གི་བྱང་དུ་དཔག་ཚད་ཉི་ཤུ་འདས་པ་ན་བྲག་གསེར་གྱི་
 བྱ་སྐྱེ་བས་ཅན་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་ངོས་ཞེས་བྱ་བ་ངོས་རེ་ལ་དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་
 ཡོད་པ་མཐའ་སྐོར་ན་དཔག་ཚད་ཉི་ཤེས་བརྒྱས་འཁོར་བ་སྟེང་དུ་དཔག་ཚད་སྟེང་དང་
 བཞི་འཕགས་པ་ཁོར་ལུག་“ཏུ”^༡གསེར་གྱི་བྲག་གཡོག་བྱ་སྐྱེ་བས། བརྒྱད་སྟོང་དང་བཅས་
 བ་དང་། ལམ་སྟེང་དུ་དཔག་ཚད་ཉི་ཤུ་པ་ཞེང་དུ་ཕྱིན་དང་གཉིས་པ། བྲག་དེའི་བྱང་དུ་དཔག་ཚད་ཉི་
 ཤུ་འདས་པ་ན་ཤིང་སྤྲ་ལའི་རྒྱལ་པོ་རབ་བརྟན་ཞེས་བྱ་བ་སྤྲ་ལའི་སྟངས་བ་རིམ་པ་
 བདུན་གྱིས་བསྐོར་བ་ཞིག་ཡོད་དེ། སྤྲ་ལའི་རྒྱལ་པོའི་ཅ་བ་ནི་འདོམ་བཞི་བརྒྱ་སྟེང་
 དུ་ལྷག་པ་སྤྲ་ལའི་སྟོང་པོའི་སྟངས་བ་རིམ་པ་བདུན་གྱིས་བསྐོར་བའི་རིམ་པ་དང་པོའི་
 ཅ་བ་འདོམ་བརྒྱ་གསུམ་སྟེང་དུ་ལྷག་པ་ནས་བདུན་པའི་ཅ་བ་འདོམ་བདུན་གྱི་བར་
 དུ་ལྷག་པ་གྲེན་དུ་འཕགས་པ་ནི་རིམ་པ་དང་པོ་དཔག་ཚད་བརྒྱ་གསུམ་ནས་བདུན་པ་དཔག་ཚད་བདུན་གྱི་བར་
 དུལ། །སྤྲ་ལའི་རྒྱལ་པོའི་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་གྱིས་སྤྲ་ལའི་སྟངས་བ་དང་པོ་ལ་ལྷག་པ་ནས་
 སྟངས་བ་དུག་པའི་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་གྱིས་སྟངས་བ་བདུན་པ་ལ་ལྷག་ཅིང་བདུན་པའི་
 ཡལ་ག་ལོ་འདབ་ནི་ནམ་མཁའ་ཁྲབ་པའོ། །ཤིང་དེའི་ཤིང་དུ་དཔག་ཚད་ཉི་ཤུ་
 འདས་པ་ན་རྗེང་བྱ་དལ་གྱིས་འབབ་ཅེས་བྱ་བ་རྒྱ་ཞེང་དུ་དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱ་ཡོད་པ་
 མཐའ་སྐོར་ལ་དཔག་ཚད་ཉི་ཤེས་བརྒྱས་འཁོར་བ་རྗེང་གཡོག་བརྒྱད་སྟོང་དང་བཅས་
 བ་ཡོད་དོ། །བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཡུལ་རོང་སྟོད་པའི་སྐང་པོ་ཆེ་རབ་བརྟན་ནི་སྐང་གཡོག་
 བརྒྱད་སྟོང་དང་བཅས་ཉེ་དབྱུག་དང་དཔྱིད་དང་དབྱར་ལ། ལྷ་བ་བཞི་བཞེང་རིམ་པ་ལྟར། བྲག་

གསེར་གྱི་བྱ་སྐྱེ་བས་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་ངོས་དང་དཀྱིད་རྒྱ་བ་བཞི་སྐྱ་ལའི་རྒྱལ་པོ་རབ་
བརྟན་གྱི་བྱུང་དང་། དབྱར་རྒྱ་བ་བཞི་རྗེས་བྱུང་ལ་གྱིས་འབབ་ཏུ་གནས་སོ། །

འདིའི་ལུས་གྱི་ཚད་ནི་སྲིད་ཏུ་དཔག་ཚད་ཚེད་དང་གསུམ། ཞེད་ཏུ་གཅིག་པ་མཐའ་བདུན་གྱིས་འཁོར་བ།
འཕང་ཏུ་ཚེད་དང་གཉིས་པ་སྟེ། ལུས་དཀར་པོ་མགོ་སྡོ་ལ་མགོ་བོའི་དབྱས་དམར་བ་མཆེ་བ་དུག་དང་ལྗན་པ་གནས་
གཞན་ཏུ་འགོ་བ་ན་མ་ལ་པའམ། ལྷའི་རྩ་འབྲུལ་ཆེ་བ་གང་རུང་ཏུ་སྐྱེས་ནས་གྲང་པོ་དག་གི་མཚོག་ལ་ཞེན་ནས་སེམ་
སྟན་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་བྱེད་ཅིང་འགོ་ལོ། །དེར་གནས་པ་ན་འཁོར་རྣམས་གྱིས་ཁ་བར་ཏུ་ལྷས་ལྷེང་བ་རིམ་བུ་བྱེད་གྱི་
ས་ལ་བད་མའི་རྩ་བ་ཟེེ། །

གཞན་ཡང་གྲིང་འདིའི་ལུས་ན་ཕྱ་རྒྱན་དོ་རྗེ་ཆེན་པོའི་པོ་བྱང་ན་རིག་པ་
འཛིན་པ་རྣམས་གྱི་གནས་དང་། ལྷོ་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོའི་གྲིང་ན་རི་བྱ་འཛིན་ཞེས་བྱ་
བའི་ཅེ་མོ་ན་འཕགས་པ་སྐྱེན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷུག་དང་། ཅ་བ་ན་རྗེ་བཙུན་མ་
སྐོལ་མ་བཞུགས་པའི་གནས་དང་། རྒྱའི་རི་པོ་ཅེ་ལྷ་ན་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་
བཞུགས་པའི་གནས་དང་། དུལ་དབྱས་ན་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་བཞུགས་
པའི་དོ་རྗེའི་གདན་མེ་དང་རྩ་དང་རྒྱང་གིས་འཛིག་པར་མི་འཇུག་བ་དང་། མོང་ཞེར་ཆེན་པོ་
ལྷག་ཡོད་དོ། །

གཞན་ཡང་འཛམ་བུའི་གྲིང་འདི་ན་མཐའ་འཁོར་ན་མོ་དགོང་དུ། རྒྱ་ཡུལ་དང་ཉུ་ན་དང་ཕུ་ན་
དང་ཀམ་པོ་ཅེ་དང་ཤ་ཁ་དང་སྐལ་ཁ་དང་ཞི་གདོང་དང་ཐ་གདོང་དང་གི་བ་ཤའི་གདོང་དང་གནས་གདོང་དང་ཕྱིར་
ཕྱོགས་གདོང་དང་གཤོག་ཚོགས་གཅེར་བུ་དང་རྒྱས་ཉེ་འགོ་བ་དང་སྐ་མེད་དང་། ལྷོག་ཀ་^{༡༠} ལྷུ་ལ་ཆེན་
པོ་བཙུ་བྱུག་དང་། དུལ་ཐན་སྟོང་དང་། མི་རིགས་མི་འབྲུ་བ་སྐུམ་བརྒྱུག་ལྷུ་དང་།

སྐད་རིགས་མི་འདྲ་བ་བདུན་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ཡོད་དོ་ཞེས་གྲགས། །

། སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་བཤད་པ། །

གཉིས་པ་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་བསྟན་པ་ལ་ངན་སོང་གི་གནས་ནི་འཇམ་
བུའི་སྒྲིང་འདི་ཉིད་ཀྱི་འོག་དབག་ཚད་སྟོང་སྟོང་གི་ཤུ་ཉི་ཤུ་འདས་པ་ན་ད་སྐུལ་བ་ཆེན་པོ་
མཁར་མེད་པའི་གནས་ཀྱི་ཡ་ཐོག་ཡོད་དོ། །གནས་དེའི་ཚད་ཀྱང་ཕྱོགས་རེ་ལ་སྟོང་
སྟོང་གི་ཤུ་པ་བྱུ་བཞེར་གནས་པའི་སྲིར་དེ་ཅམ་མོ་ཞེས་བྲམོ། །སྒྲིང་འདིའི་ནང་དུ་རྩི་རྩེ་ཆུང་
ཅེན། སྒྲིང་རྩེ་མེད་ཡག་མ་ཡིན་གྱི་འབྲུའི་སྤང་པོ་ལྟར་གནས་པས། དེས་ན་དེའི་འོག་གཞི་ནི་འདི་
ནས་དབག་ཚད་བཞི་ཁྲི་ན་ཡོད་དོ། །རྒྱུན་སྒྲིའི་རབ་ཀྱི་འོག་ཟེལ། དེར་གནས་པའི་སེམས་
ཅན་དེ་དག་སྐུག་བསྐུལ་གྱིས་ངལ་བསོར་མེད་པས་སྐུག་བསྐུལ་བར་ཚད་མེད་པའི་
སྲིར་མཁར་མེད་པའོ། །མཁར་མེད་པ་དེའི་སྟེང་ན་ཡང་རབ་རྩེ་ཚ་བ་དང་ཚ་བ་དང་དུ་
འབོད་ཆེན་སོ་དང་དུ་འབོད་དང་བསྐུས་འཇོམས་དང་ཐིག་ལག་དང་ཡང་སོས་ཏེ་ཚ་
བའི་དཔུལ་བ་བདུན་གྲོང་ནས་གྲོང་དུ་བརྟེན་ཏེ་གནས་སོ། །མཚོན་འབྲེལ་བུ། །ཁ་ཅིག་
ན་རེ། བདུན་སོ་དེ་དག་མཁར་མེད་ཀྱི་སྒྲོ་དག་ན་གནས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི་རིག་ངས་ཅན། འདི་ནས་དབག་ཚད་སྐུམ་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་
གི་འོག་ན་ཡང་སོས་ཡོད་ལ་གཞན་བདུན་སོ་རྩེ་མེད་ཀྱི་བར་ན་དབག་ཚད་བཞི་སྟོང་
བཞི་སྟོང་ཡོད་པར་བཤད་དེ། དེ་དང་འདིར་བཤད་པའི་མཁར་མེད་ཀྱི་གནས་ཀྱི་
འཕངས་སུ་དབག་ཚད་ཉི་ཁྲི་ཡོད་པ་གཉིས་བསྐུན་ན་འདི་ནས་དབག་ཚད་བརྒྱད་
ཁྲིར་འབྱུར་བས་མཁར་མེད་ཀྱི་གནས་ཀྱི་འོག་གཞི་གསེར་གྱི་ས་གཞི་ལ་གནས་
པར་མངོན་ནོ། །དེ་ལ་ཡང་སོས་ནི་སེམས་ཅན་དེ་དག་སྟོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་མཐུས་

ལག་ན་མཚོན་ཆ་སྣ་ཚོགས་འབྱུང་སྟེ་དག་ཐོགས་ནས་པན་ཚུན་དགའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་
མཚོན་ཆ་རྣམས་འདེབས་ཏེ། དེ་དག་དུམ་བུར་བྱས་པས་བརྒྱལ་བ་ལྟར་གནས་པ་ན་
རྒྱུང་བ་སེལ་བ་ལྟར་ཞིང་ནམ་མཁའ་ལས་ཡང་སོས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བྱ་བའི་སྐྱེ་འབྱུང་སྟེ་
སེལ་ས་ཅན་དེ་དག་ཡང་སོས་པ་ན་པན་ཚུན་འཐབ་པར་བྱེད་ཞེས་པར་བྱས་པས་བསྐྱེད་པའི་
ལས་དང་འཁོན་འཛིན་ཅན་དང་མི་གསོད་པ་དག་དེར་སྐྱེའོ། །དོ། །

ཐིག་ནག་ནི་སེལ་ས་ཅན་དེ་དག་གི་ལུས་ལ་ཐིག་ནག་པོ་བཟབ་ནས་སྐྱི་པོ་
ནས་རྐང་བའི་བར་དུ་སོག་ལེ་ལ་སོགས་པས་གཤེག་པར་བྱེད་པ་ན་སྟོད་གཤེག་པ་
ན་སྟོད་སོས་པར་འགྱུར་ལ་སྟོད་གཤེག་པ་ན་སྟོད་སོས་པར་འགྱུར་བ་དག་ཡོད་
དོ། །འདིར་ནི་དཀོན་མཚོག་གསུམ་དང་མ་མ་དང་ཉན་རང་ལ་སྤང་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་བསྐྱེལ་བ་དང་རྒྱན་དང་
ཐ་མ་སྐྱ་བ་དང་གཡོ་སྐྱ་བྱེད་པ་དག་སྐྱེའོ། །

བསྐྱེས་འཛོམས་ནི་སེལ་ས་ཅན་དེ་དག་ལྷགས་ཀྱི་ཐོ་བས་བརྟུངས་པ་དང་
ལྷགས་ཀྱི་རི་ལྷག་གི་གདོང་པ་འབྲེལ་བ་དག་གི་བར་དུ་རྣམ་པར་འཛོམས་ཤིང་འཚོར་
བར་བྱེད་དེ། ཕྱིར་བྱེད་པ་ན་རང་སོས་པར་འགྱུར་ལ་ཡང་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་དག་
ཡོད་འདིར་ནི་བ་ལང་ར་ལུག་དང་མི་དྲགས་གསོད་པ་ལ་དགའ་བ་དང་ལུས་ཀྱི་མི་དགེ་བ་གསུམ་གས་ཆེར་སྐྱོད་པ་
དག་སྐྱེའོ། །དོ། །

དུ་འབོད་ནི་ལྷགས་ཀྱི་ས་གཞི་མེ་འབར་བས་འཛིགས་ཏེ་ནགས་ཐིབས་པོར་
ལྷགས་པ་ན་མེ་འབར་ཏེ་དེ་དག་ལོ་མང་པོར་སྐྱེག་པ་དང་། ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ལྷེ་
དཔག་ཚད་སྟོང་ཡོད་པ་ལ་དུ་དང་མིག་པ་ལྷགས་ལས་གྲུབ་པའི་སྤང་གིས་དུད་པའི་
ལྷགས་ཀྱི་ཐོང་ཤོལ་མེ་འབར་བས་མྱོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་འདིར་ནི་སྐྱོག་གཙོད་ཅིང་ཞག་འབྱུང་

བ་ལ་དགའ་བ་དང་གཞལ་བ་རྒྱ་བྱེད་པ་དག་སྐྱོལ་ལོ། །

རྒྱ་འོང་ཆེན་པོ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ལ་དེ་བས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཉེས་འགྱུར་གྱིས་ཆེ་
བའོ། །རྣམ་པར་རྒྱུ་བྱེད་པ་དང་མེད་པ་ཆེ་བ་དང་རྒྱ་བྱེད་པ་དག་དེར་སྐྱོལ། །ཆ་བཞི་སྤྲུགས་ཀྱི་ལྷན་པ་
སྤྲུལ་རིམ་གྱི་ནང་དུ་སྐྱེས་ནས་མེ་འབར་བས་འཚོད་ཅིང་སློབ་པར་བྱེད་པའོ། །དགེ་
སྤོང་བཅའ་མེད་པ་ལ་དང་མེས་ས་ཅན་མང་པོ་ལ་གཞོན་པ་བྱེད་པ་དག་དེར་སྐྱོལ། །རབ་དུ་ཆ་བཞི་དེ་ལྟ་བུ་
ལས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཉེས་འགྱུར་གྱིས་ཆེ་མཚོན་པོས་བསད་པ་དག་སྐྱོ། བའོ། །

མནར་མེད་པ་ནི་སྤྲུགས་ཀྱི་ཁང་བའི་ནང་དུ་ལྷན་པའི་སྤྱི་གཅིག་དུ་འབར་ཞིང་
སྤྲུག་བསྐྱེད་སྐྱོང་སྟེ། གང་ཞིག་ཚོས་ལ་ཚོས་མིན་དང་། ཚོས་མ་ཡིན་པ་ཚོས་སྤྲུལ། སྐྱེ་མོད་མ་བ་དག་ལ་
སྤང། མེད་པར་རྒྱ་བ་མནར་མེད་སྤྱང། ཞེས་པ་དག་འདིར་སྐྱོལ། དེ་ལྟར་བརྒྱུད་པོ་དེ་དག་ནི་ཆ་བའི་
སྤྲུག་བསྐྱེད་པས་ཆེ་བས་ཆ་བའི་དཔྱུལ་བ་བརྒྱུད་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ལོ། །

ཆ་དཔྱུལ་བརྒྱུད་པོ་ཀུན་ལ་འདྲ་སྤྲུགས་ཀྱིས་སྤྲུག་པ་བྱེ་བས་འཁོར་བཅུ་དྲུག་
བཅུ་དྲུག་ཡོད་དོ། །གང་ཞེ་ན། ཆ་དཔྱུལ་དེ་དག་གི་ནི་དོས་བཞི་ན་བཞི་བཞི་ཡོད་
པའི་སྤྱིར་ལོ། །བཞི་བཞི། ཆ་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ལས་ཐར་བ་ན་མེ་མར་
སྤར་གྱི་འོགས་" ལྷན་" མོ་བྱུབ་པ་ཅེས་ཡོད་དེ། དེ་ལ་དཔྱུལ་བ་དེ་དག་འགྲོ་བ་ན་
རྒྱ་བའི་བགས་པ་དང་ལ་ལྷག་དག་ཞིག་སྟེ་རུས་པ་འབའ་ཞིག་ལུས་ཤིང་ཡང་རྒྱ་
བ་བཏེག་པ་ན་སྤར་ལ་སྐྱེ་བ་དང་། དེ་ཀླུ་བ་ན་རོ་སྤྲུགས་ཀྱི་འདམ་ཞེས་བྱ་བ་མི་
གཙང་བའི་འདམ་རྩལ་རྒྱུད་པ་བྱུབ་པ་ཅེས་ཡོད་དེ། དེ་ལ་དཔྱུལ་བ་དག་འགྲོ་བ་ན་
མིན་བྱ་མཚུ་ཞོན་ཞེས་བྱ་བ་ལུས་དཀར་ལ་མགོ་གནག་པས་སྤྲུགས་ཀྱི་མཚུས་རུས་

པའི་བར་དུ་ཟད་ཟལ་དུ་འབྱིན་པ་དང་། །དེ་དག་ལས་ཐར་པ་ན་མཚོན་ཆའི་བསྐོར་
 ཞེས་བྱ་བ་སྐྱ་གྱི་རབ་ཏུ་རྒྱལ། གཏམས་པའི་ལམ་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱ་གྱི་རབ་ཏུ་རྒྱོ་བ་གཏམས་
 པའི་ཐང་ལ་འགོ་བ་ན་རྟེན་ལ་འཛོག་པ་དང་འདེགས་པ་ན་ཤ་ཁྲིག་འཛིག་པ་དང་སྐྱེ་
 བར་བྱེད་པ་དག་ཡོད་དོ། །སོགས་པའི་སྐྱེས་གཟུང་བ་གང་དུ་རལ་གྱི་རྒྱུ་ལོ་རྒྱུ་ལ་
 ལྷུང་ནས་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་རྣམས་གཅོད་པ་རལ་གྱི་ལོ་མའི་ནགས་ཆལ་དང་།
 དེ་ན་ཁྲི་སྐྱེ་བོ་ལྷགས་གྱི་མཆེ་བ་ཅན་གྱིས་སྐྱེ་ལ་ནས་རྒྱལ་ཆེགས་རྒྱུང་བ། དང་། ལྷགས་གྱི་
 ཤལ་མ་ཡིད་སྤོང་བོ་ཆེར་མ་རྒྱུ་ལོ་སོར་བཏུ་དུག་པ་སེམས་ཅན་དེ་དག་འབབ་
 འཛེག་བྱེད་པ་ན་ཁ་གྱེན་སྤུང་དུ་ལྷ་བས་ལྷས་འབྱེགས་པ་དང་། རྟེན་ན་བྱ་ཁྲི་ཏ་
 འདབ་འཛེགས་ཞེས་བྱ་བ་ལྷགས་གྱི་མཆུ་ཅན་རྣམས་གྱིས་མིག་སྤུང་ནས་ཟ་བ་
 རྣམས་ཉེ། དེ་དག་རྣམས་ནི་མཚོན་ཆའི་སྐོར་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བགྲང་དོ། །

དེའི་སྤྱིར་རྟེན་གྱེད་དག་གིས་ཀྱང་། །ཁྲི་སྐྱེ་བོ་ནི་ནགས་ཆལ་རལ་གྱི་ལྷ་བྱ་ན་
 ཡོད་ལ། ཁྲི་ཏ་ལྷགས་གྱི་མཆུ་ཅན་ནི་ཤལ་མ་ཡིད་ནགས་ན་ཡོད་པའོ་ཞེས་བཤད་
 དོ། །དེའི་པ་རོལ་ན་ཐལ་ཆོན་གྱི་རྒྱ་བོ་རབ་མེད་པ་ཡོད་དེ་དེར་དཔྱུལ་བ་དག་འབྲས་
 འཆེད་པ་བཞིན་དུ་འཆེད་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷགས་གྱི་ཏ་བར་བཏུག་ནས་ལྷགས་བསྐྱེགས་གྱི་ས་གཞི་ལ་
 གན་རྒྱལ་དུ་བཞག་ནས་སྤངས་མ་དག་གིས་ཅེ་འདོད་རྟིས་པ་ན། བདག་ཅག་གིས་ཀྱང་མི་ཤེས་མི་མཚོང་སྤྱེ། ལོན་ཀྱང་
 བདག་བསྐྱེས་སོ་ཞེས་ཐེར་བ་དང་ལུ་ལྷས་འབར་དང་ཐངས་ལྷན་ཁར་སྐྱག་པས་ཁ་སྐོག་རྒྱ་མ་བསྐྱེག་པའི་རྒྱག་བསྐྱེས་
 མོང་སྤྱེ། འདི་དག་གི་རྒྱ་ཡང་རིམ་བ་བཞིན་བསྐྱེས་པ་ཉམས་པ་དང་ལོག་འཚོ་སྤུང་བ་དང་། ཆོས་གྱི་རྟེན་གས་འཛིག་པ་
 དང་། བག་པལ་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པ་དང་། རྒྱ་ལ་གནས་པ་གསོད་པ་ལ་སོགས་པའོ། །སྤངས་མ་དེ་དག་སེམས་ཅན་
 ཡིན་མིན་ཞེན་གྱེ་བྲག་སྐྱ་བ། སེམས་ཅན་ཡིན་ཉེ་དེས་བྱས་པའི་ལས་དེ་ཡང་དཔྱུལ་བ་དེ་ཉིད་དུ་སྐྱིན་ནོ་ཞེས་འདོད་

དོ། །དེ་དག་དམུལ་མེས་མི་འཚོག་པ་ནི་ལས་གྱིས་མཚམས་བཅད་པས་སོ་ཞེས་སོ། །མདོ་སྡེ་པ་ལས་གྱི་དབང་གིས་
འབྲུང་བ་ཉིད་སེམས་ཅན་ལྟར་སྤང་བས་གསུགས་སུ་འདོད་དོ། །སེམས་ཅན་པ་རང་གི་སེམས་སུ་འདོད་བ་ཉིད་
ལེགས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་སྟོབས་རེ་ན་བཞི་བཞིའི་བྱེ་བྲག་གིས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བགྱང་རོ། །དེ་
དག་ནི་གཞོན་པ་ལྷག་པའི་གནས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ལྷག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དམུལ་བ་ཆེན་
སོ་དག་ཏུ་གཞོན་པ་བྱས་ན་ཡང་འདི་དག་ཏུ་གཞོན་པ་བྱེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །

དེ་དག་ལ་ནི་ཉེ་འཁོར་བའི་དམུལ་བ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། ཡོངས་སུ་གདུང་བ་
དང་བཅས་པ་དང་ཡོངས་སུ་གདུང་བ་མེད་པ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། ཡང་སོས་དང་
ནི་ཐེག་ནག་དང་། །བསྐྱས་འཛོམས་དུ་འབོད་གཉིས་དང་ནི། །ཆ་བ་རབ་ཏུ་ཆ་བ་
དང་། །མནར་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། །དེ་ལྟར་དེ་དག་དམུལ་བ་ནི། །བརྒྱད་ཅེས་བྱ་སྟེ་
གལ་བར་དགལ། །དྲག་པོའི་ལས་གྱིས་ཀྱུན་ཏུ་གང་། །རེ་རེ་ལ་ཡང་ལྷག་བཅུ་
དྲུག་ཚིག་པ་བཞི་དང་སྟོོ་བཞི་སྟེ། །ནམ་གྱེ་རིས་སུ་ཆད་པ་ཡིན། །ལྷགས་གྱི་ར་བས་
ཀྱུན་ཏུ་བསྟོར། །ལྷགས་དག་གིས་ནི་གང་བ་ཡིན། །དེ་ན་ལྷགས་འབར་ས་གཞི་
སྟེ། །འབར་བའི་མེ་དང་ལྷན་པ་ཡིན། །དབག་ཚད་བརྒྱ་ལྷག་ཏུ་མར་ནི། །མེ་སྡེ་དག་
གིས་ཁྲབ་པར་གནས། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ལོ། །

གང་བའི་དམུལ་བ་ནི་ཉ་ཅང་གང་བས་ཉེན་པས་ལུས་ཚུ་བྱར་ཅན་དང་།
སོགས་པས་བསྐྱས་པ་དེ་བས་ཀྱང་གང་བས་ཚུ་བྱར་དོལ་བ་ཅན་དང་། གང་བས་
ཉེན་པས་སོ་བསྐྱམས་ནས་སོན་པ་ནི་སོ་ཐམ་ཐམ་པ་དང་། གང་བས་སྡེ་སྟགས་སུ་
ཨ་ཚུ་ཟེར་བ་དང་། སྡེ་སྟགས་སུ་གྱི་རྩད་ཟེར་བ་དང་། ལུས་གང་བས་ལྷན་ལའི་
འདབ་མ་ལྟར་དུ་མར་གས་པ་དང་། དེ་བས་ཀྱང་གང་བས་ལུས་བརྒྱའི་འདབ་མ་ལྟར་
གས་པ་དང་། དེ་བས་ཀྱང་ཆེས་གང་བས་བརྒྱ་ལྷན་ཆེར་གས་པ་སྟེ་གསུམ་ནི་སྐྱད་ཀྱི་དང་

ལྷ་ནི་ལུས་ཀྱི་སློབ་མེད་བཏགས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་གྲང་བའི་དཔུལ་བ་བརྒྱད་ནི་ཆོ་དཔུལ་ལས་གཞན་ཡིན་ལོ། །

དེ་ལ་དང་པོ་གཉིས་དང་སྲི་མ་གསུམ་སྟེ་ལྷ་ནི་ལུས་འགྲུར་བ་དང་མ་སྲུན་པའི་མིང་དང་། ལྷག་མ་གསུམ་ནི་སྐྱ་འགྲུར་བ་དང་མ་སྲུན་པའི་མིང་རོ། །དེ་དག་གྲང་འཇོམ་གྱི་སྒྲིང་གི་འོག་ཆོ་དཔུལ་གྱི་ཐད་ཀའི་གྲང་སྟོགས་འབྲུག་རུམ་གྱི་ནང་ན་གནས་སོ། །སློབ་དཔོན་གང་སྟེ་ལ་ནི། གྲང་དཔུལ་བརྒྱད་ནི་ཡང་སོས་ལ་སོགས་པ་ཅམས་གྱི་དོས་བཞིན་འཁོར་ལྷ་གྲུར་གནས་པར་འདོད་ལ། དེའི་རྗེས་ལས། ཁ་ཅིག་ནི། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་དང་ཉེ་བ་ན་གནས་པས་གྲང་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་འདོད་ཅིང་། ཁ་ཅིག་ན་པེ། །གྲང་དཔུལ་གྱི་གནས་ནི་ཁོར་ལུག་གི་རི་སྒྲིང་བཞི་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བའི་དོས་ན་གཅིག་ཏུ་སྲུན་གནག་ཏུ་གྲུར་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ་ཞེས་འབྲུར་རོ། །སའི་དོས་གཞི་ལས་ནི། དཔུལ་བ་ཡང་སོས་གྱི་ཐད་ཀ་དབག་ཆོད་བཞི་ཁྲིའི་པ་རོལ་ན་ཆུ་གྲར་ཅན་ཡོད་ལ། གྲང་དཔུལ་གཞན་བདུན་ནི་དེ་ནས་དབག་ཆོད་ཉེས་སྟོང་ཉེས་སྟོང་གི་འོག་ན་གནས་སོ་ཞེས་བཤད་དོ། །འདི་དག་ཏུ་སྟེ་བའི་རྒྱ་ནི་ཉེན་གསུམ་གྱི་ན་བཟབ་བལུས་པ་དང་ཆོས་འཆད་པའི་མདུན་ཁང་བཞེག་པ་དང་པ་མ་དང་སྟུག་བསྐལ་བའི་གོས་བལུས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ལོ། །གྲང་དཔུལ་ལས་ཆོ་དཔུལ་སྟུག་བསྐལ་ཆེ་ལ། ལྷི་ར་དཔུལ་བའི་སྟུག་བསྐལ་ལ་བཞེས་སྒྲིང་ལས། འདི་ན་ཉེན་གཅིག་མདུན་སྲུང་སྲུམ་བརྒྱ་ཡིས། །རབ་ཏུ་འག་བཏབ་སྟུག་བསྐལ་གང་ལགས་ལ། །དེ་ཡིས་དཔུལ་བའི་སྟུག་བསྐལ་རྒྱང་ཏུ་ཡིས། །འོལ་ཡང་མི་བརྒྱུད་ཆར་ཡང་མི་ཤོད་དོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆོ་གྲང་གི་དཔུལ་བ་དེ་དག་སོ་སོའི་ལས་གང་ལས་བྱུང་བ་ནི་འདྲ་པ་ཉེར་གཞག་ལ་སོགས་པའི་མངོན་ལས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་ཡི་གེ་མངས་སུ་དོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །

ཉི་ཆེ་བའི་སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་ནི་མིའི་ལུས་ཀྱི་སྲུང་མ་གྱི་ཐད་སྟོང་པ་ལ་

སོགས་པ་དང་རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ་དང་འོག་ནའང་ཡོད་པས་ན་དེས་པ་མེད་ཅིང་ཉིན་ཞག་རེ་ལ་དཔྱལ་བ་
དང་མཐོ་རིས་ཀྱི་བདེ་བ་འདྲེན་མར་སྤོང་བ་སྟེ། ལུང་གོ་ལྷགས་ཀྱི་གཞི་ལས། ཉིན་
པར་གཞན་གྱི་སློབ་གཙོང་ཅིང་། རྒྱབ་མོ་རྩལ་ཁྲིམས་ཡོན་ཏན་ལྡན། །ལས་དེའི་
འབྲས་བུ་བཟང་པོ་དང་། །སྤྲིག་ཏོ་འདི་ནི་སྤོང་བ་ཡིན། །ཞེས་པ་དང་། མཚན་མོ་གྱི་
པོ་བྱེད་ལ་ཆགས། ཉིན་པར་རྩལ་ཁྲིམས་ཡོན་ཏན་ལྡན། །ལས་དེའི་འབྲས་བུ་བཟང་
པོ་དང་། །སྤྲིག་ཏོ་འདི་ནི་སྤོང་བ་ཡིན། །ཞེས་ཉི་ཅེ་བ་དག་གིས་ཚོང་དཔོན་གྱི་ལྷན་
སྐྱེས་ལ་སྐྱེས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་དག་གིས་ནི་དཔྱལ་བ་བཤད་ཟེན་ཏོ། །

ཡི་དྲགས་ཀྱི་གནས་ཀྱི་རྩ་བ་ནི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ་དེ་དག་གི་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ནི་
འཇམ་བུའི་སྤིང་འདི་ཉིད་ཀྱི་འོག་དཔག་ཚད་ལྡན་བརྒྱ་འདས་པ་ན་ཡི་དྲགས་ཀྱི་སྤོང་
སྤོང་སེར་སྐྱ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དེ། དེ་ན་ཡི་དྲགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཤིན་
ཇི་ཞེས་བྱ་བ་འཕེན་བྱེད་མི་དགེ་བས་བྱས་ཤིང་རྫོགས་བྱེད་དགེ་བས་བྱས་པ་ལྟའི་
དཔལ་ལྷ་བྱ་སྤོང་བ་ཞིག་ཡོད་དོ། །ཁ་འཚོར་བ་ནི་ལྷ་མིའི་གནས་ནའང་ཡོད་དེ། ཟང་དང་རྩལ་དང་ནམ་
མཁའི་སྤོང་ལྷལ་པ་དག་ཡིན་ནོ། །རྒྱལ་པོ་དེའི་འཁོར་ན་ཡི་དྲགས་ཀྱི་རིས་སྐྱུ་ཅུ་རྩ་དྲུག་
ཡོད་པར་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས་བཤད་དེ། འདི་ལྟར། ལྷོ་གྲུག་ཁ་ཁབ་ལྟར་སྤ་
དང་། །བཤད་བྱ་ལྷན་སྤོང་བྱེད་དང་། །ཚོས་བྱ་སྤོང་བ་བྱ་བ་དང་། །རྩལ་འབྲས་བུ་མ་
པས་འཚོ་བ་དང་། །མཚེལ་མ་བྱ་བ་སྤོང་བ་བྱ། །ཞུག་བྱ་བྱ་བ་བདུག་པ་བྱ། །དྲག་
ལྷལ་སྤོང་དང་སྐྱགས་ལྟ་དང་། །ས་འོག་གནས་དང་མཐུ་བོ་ཆེ། །མཚན་མོ་ལུས་
འབར་མི་སྐྱགས་ལྟ། །འདོད་གཟུགས་སྤིང་བར་གནས་པ་དང་། །གཤིན་རྗེའི་དབྱུག་
པ་བྱིས་པ་བྱ། །ཚངས་སྤོང་འབྲུ་ཡི་ལྷན་པ་བྱ། །མི་གཙོར་བྱ་བ་ལམ་ཆེན་

གནས། །མང་དུ་ཟ་དང་མེ་མདག་ཟ། །དུག་ཟ་དགོན་པར་གནས་པ་དང། །དུར་ཁྲིད་
གནས་དང་ཤིང་ལ་གནས། །ལམ་གྱི་བཞི་མདོར་གནས་པ་དང། །བདུད་གྱི་སྡེ་སྡེ་
སུམ་ཚུ་དུག །ཅེས་བྲུ་བ་དག་ཡིན་ནོ། །

སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི། བཤེས་སྐོམ་གྱིས་གདུངས་ནས་ཚུ་སྦྲུང་ལ་སོགས་
པར་ཕྱིན་པ་ན་སྦྱེས་བུ་མཚོན་ཆ་སྣ་ཚོགས་སོགས་པས་སྦྲུང་བ་དང། ཚུ་ལ་སོགས་
པའང་རྣམ་ཐག་དུ་མཚོང་སྡེ་ལོངས་སྦྱུད་དུ་མི་རུང་བར་འགྲུང་བ་ཟས་སྐོམ་ལ་སྦྱི་
རོལ་གྱི་སྦྱིབ་པ་ཡོད་པ་དང། གཞན་གྱིས་གོགས་མ་བྱས་པར་ཟས་སྐོམ་རྟེན་གྲང་
ཁ་དང་མགྱིན་པ་དང་རྒྱང་ལག་སྤྲ་ཞིང་ལྟོ་ཆེ་བ་ལ་སོགས་པས་ལོངས་སྦྱུད་པར་མི་
རུས་པ་ཟས་སྐོམ་ལ་ནང་གི་སྦྱིབ་པ་ཡོད་པ་དང། ཡི་དུགས་མེ་ལྗེད་ལྗེད་བ་ཅན་
དང། ལྡན་ལྡན་ཟ་བ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་གི་ཟས་སྐོམ་གྱིས་ལུས་འཚོག་པ་དང།
བཤའ་གཅི་ལ་སོགས་པར་འགྲུང་བ་དང། ཁ་ཅིག་རང་གི་ཤ་བཅད་ཅིང་ཟ་བ་ཅམ་
ལས་བཟའ་བརྟུང་བསོད་པ་ལོངས་སྦྱུད་པར་མི་རུས་པ་ཟས་སྐོམ་ལ་སྦྱིབ་པ་ཡོད་པ་
ཞེས་བྲུ་བ་ཡི་དུགས་ཀྱི་རིགས་གསུམ་བཤའ་དོ། །

ཁ་འཛོར་བ་ནི་དེ་དག་ལས་འཛོམས་པ་སྟེ། མཁའ་ལ་རྒྱ་བའི་ཡི་དུགས་རྒྱལ་
ཁྲིད་གྱི་ཤ་ཟར་བགྲང་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །ཡི་དུགས་ཁ་འཛོར་བ་ནི་སྦྱི་
ངམ་གྱི་ཐང་ལའང་ཡོད་པར་བཤའ་དེ། ཀོ་སྦྱགས་ཀྱི་གཞི་དེ་ཉིད་ལས། བདག་ཅག་
ངག་རྒྱུ་བཞི་ལྡན་ཞིང། །བདག་ཅག་སེར་སྣས་འཇུངས་པས་ན། །སྦྱིན་པ་རྒྱང་ཟང་མ་
བཏང་དེས། །བདག་ཅག་ཡི་དུགས་འཇིག་རྟེན་སྦྱགས། །ཞེས་པ་དང། ཉན་མེད་
རྒྱགས་པས་ལྷོས་པ་དང། །ལང་ཚོ་ལོངས་སྦྱོད་བྲེགས་སྦྱོས་སྟེ། །སྦྱིན་པ་རྒྱང་ཟང་

མ་བཏང་དེས། །བདག་ཅག་ཡི་དྲགས་འཇིག་རྟེན་ལྷགས། །ཞེས་མོ་ཞུན་སྐྱེས་ཀྱི་
 མཚོའི་འགམ་དུ་འབྱམས་པ་ལ་ཡི་དྲགས་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ། །འབྲེལ་བ་
 སྐྱེས་པ་ནི་དཔྱལ་བ་ན་འདྲ་ཡོད་པར་འདོད་དེ། །དཔྱལ་བ་སྐྱེས་པ་གཤིན་ཇི་རྣམས་ཡི་
 དྲགས་ཀྱི་སྐྱེས་པ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྐྱེས་པ་དཔོན་ཚོས་ལྷན་རབ་
 འཕྱོར་གྱིས་འགོ་བ་དུག་གི་ཚིག་ལེ་ལུར་བྱས་པ་ལས་ཀྱང་། །གང་དག་ཁོ་ཞིང་གཏུམ་
 ལས་དང་། །སྤྲིག་ལ་མཛོན་པར་དགའ་བ་དང་། །སྐྱུག་བསྐྱེད་པ་ལ་དགའ་དེ་
 དག། །གཤིན་ཇིའི་སྤྲིན་པོར་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་བཤད་དོ་ཞེས་འདོད་དོ། །

མདོ་སྐྱེ་བ་ན་དེ། དེ་ན་དཔྱལ་བ་མིན་པའི་སེམས་ཅན་ནི་མེད་དེ། མི་དགོ་
 བའི་དབང་འབྲས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཉིད་གཤིན་ཇིའི་སྐྱེས་པ་དང་ལྷགས་ཀྱི་ཁྱི་དང་ཁྱ་
 ཉ་འདབ་འཇིགས་ལ་སོགས་པར་སྐྱང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །རྣམ་འཕྱོར་སྐྱོད་
 པ་བ་དང་དབྱུ་མ་པ་རྣམས་ནི་དེ་ལྟར་གནས་ལ་སོགས་པ་དེས་པར་བསྐྱེད་པ་ནི་
 སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་བསམ་པ་དང་མ་སྐྱེན་པར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་ན་
 དཔྱལ་བ་མ་གཏོགས་པའི་སེམས་ཅན་གཞན་དག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། ཕྱི་རོལ་
 གྱི་དོན་ཡང་མ་ཡིན་གྱི། རང་གི་སེམས་ཉིད་མི་དགོ་བའི་སྐྱེས་པ་གྱིས་གཤིན་ཇིའི་
 སྤྲིན་པོ་དང་། ལྷགས་བསྐྱེད་པ་གྱི་ས་གཞི་དང་མེ་འབར་བ་དང་འཇིགས་པའི་སྐྱང་
 བར་སྐྱེས་ནས་གདུང་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་འདོད་དེ། སྐྱོད་འཇུག་ལས། སེམས་ཅན་
 དཔྱལ་བའི་མཚོན་ཆ་རྣམས། །སྐྱེས་པའི་གིས་ནི་ཆེད་དུ་བྱས། །ལྷགས་བསྐྱེད་པ་ས་
 གཞི་སྐྱེས་པའི་བྱས། །མེ་ཚོགས་དེ་དག་ཅི་ལས་བྱུང་། །དེ་འདྲ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་
 བོ། །སྤྲིག་སེམས་བྱུང་བར་སྐྱེས་པས་གསུངས། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དུང་

འགྲོ་སལ་ཆེ་བའི་གནས་ནི་སྤིང་རྒྱ་མཚོ་ན་གནས་ལ། ཁ་འཛོར་བཞི་མི་དང་འདོད་
ལྷའི་གནས་དང་། གྲེ་བག་ཏུ་སྐྱ་བ་དཔྱལ་བ་ནའང་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །

སྐྱ་མ་ཡིན་ནི་རི་རབ་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་མས་མན་ཆད་ཀྱི་ཁོང་གསེང་ན་གནས་
ཏེ། །དེ་ཡང་བྲན་བ་ཉེར་གཞག་ལས། རི་རབ་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་མས་མན་ཆད་ལ་དཔག་
ཆད་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གཞི་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་ནི་རྒྱ་
མཚོ་མས་ནས་དཔག་ཆད་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་གཞུག་བའི་ཁོང་སྟོང་ན་ས་གཞི་དང་པོ་
དཔག་ཆད་ཉེ་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་ཡོད་པ་ན་གྲོང་ཁྲེང་འོད་ལྡན་ཞེས་བྱ་བ་དཔག་ཆད་
བརྒྱད་སྟོང་ཡོད་པ་ན་སེང་གོ་མའི་བུ་སྐྱ་གཙན་དང་། དེ་ནས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་གཞུག་
བའི་ཁོང་སྟོང་ནས་གཞི་གཉིས་བ་ཡུལ་ས་ཐ་དད་པ་རྒྱ་བའི་སྤེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ན་
གཉིས་ཤིང་ཅེ་བ་དང་རྒྱར་སྤེང་གི་གྲོང་ན་མགུལ་སྤེང་དང་བརྟན་བ་གཉིས་དང་།
རྒྱར་སྤེང་གི་དབུས་ན་མཚོ་ཀུན་མཐོང་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱ་ཁོང་དཔག་ཆད་ལྔ་ལྔ་ཡོད་པ་
ཞེས་ལ་ལྔ་དང་ལྔ་མ་ཡིན་གཞུག་འབྲེད་པ་དང་འཕམ་རྒྱལ་དང་གཞུག་དུ་འཆི་བ་
དང་། མི་ཚོས་དང་ལྡན་བ་ཤི་ནས་ལྔ་རྒྱུ་ལ་དེའི་མ་ཐུས་ལྔ་རྣམས་རྒྱལ་ཁོང་ལྔ་མ་
ཡིན་རྣམས་ཕམ་པར་འགྲུང་བ་མེ་ལོང་ལ་གཞུགས་བརྟན་ལྔ་རྣམས་མཐོང་བ་ཡོད་དོ། །

དེ་ནས་དཔག་ཆད་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་གཞུག་བའི་ཁོང་གསེང་ན་ས་གཞི་གསུམ་བ་
གནས་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ན་ཐབ་པའི་གྲོང་ན་མེ་ཉོག་སྤེང་དང་། དེ་ནས་དཔག་ཆད་ཁྲི་
ཆིག་སྟོང་གཞུག་བ་ན་ས་གཞི་བཞི་བ་མི་གཡོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ན་མརྟེས་པའི་གྲོང་ན་
རབ་སྐྱོ་དང་ཐག་བཟང་རིས་དང་རབ་དགོད་ཅེས་བྱ་བ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ཡོད་ལ།
ས་གཞི་སྤེ་མ་གསུམ་ལའང་དཔག་ཆད་ཉེ་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་ཆིག་སྟོང་དང་། གྲོང་ཁྲེང་སྤེ་

མ་རྣམས་ལའང་དབག་ཚད་བརྒྱད་སྟོང་བརྒྱད་སྟོང་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །

གདགས་པ་ལས་ནི། སྲང་མ་ལྟ་ཡི་གྲོང་ཁྱེར་སྲང་དང་རྣམ་རྒྱལ་གྱེད། །ཚོས་
བཟང་རྒྱ་བའི་ལམ་དང་འོབས་དང་སྐྱེད་ཚོས་ཚལ། །ས་གཞི་དང་ནི་ཡོངས་འདུ་རྩོད་
དང་སྲང་ཆེན་རྣམས། །ལྷ་མ་ཡིན་རྣམས་ཀྱི་ཡང་དེ་དང་འབྲ་བར་ཡོད། །ཅེས་ཅི་ལྟར་
སྲུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་པ་ལ་འོག་ནས་འཆད་པའི་སྲུང་མ་ནས་རྟའི་བར་དུ་ཡོད་པ་ལྟར་ལྟ་
མ་ཡིན་བཞི་བ་ལ་ཡང་སྲུང་མ་དང་། ཐགས་བཟང་རིས་གནས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་གསེར་
ལྷན་དང་། ¹¹¹སྲང་དང་འོབས་དང་། ¹¹²ཟམ་བ་དང་། སོ་བྲང་ཁང་བཟང་གཏམས་
བ་ཅན་དང་། དབག་བསམ་གྱི་ཤིང་ཅི་ཉ་པ་ལི་དང་། མདུན་ས་ཞོར་བཟང་དང་། རྩོད་
ལེབ་བཟང་སོ་དང་། ཚལ་ཀུན་ཏུ་དགའ་བ་དང་། །རབ་ཏུ་དགའ་བ་དང་། དགའ་བ་
དང་། ཀུན་ཏུ་རབ་དགའ་ཞེས་བྲ་བ་བཞི་དང་། ས་གཞི་ཀུན་དགའ་མ་དང་། རབ་
དགའ་མ་དང་། དགའ་མ་དང་། ཀུན་ཏུ་རབ་དགའ་མ་ཞེས་བྲ་བ་དང་། གཡུལ་རོར་
སྐྱོད་པའི་སྲང་སོ་ཆེ་བཟོད་པར་དགའ་བ་དང་། སྐྱེད་ཚོས་ཚལ་དུ་སྐྱོད་པའི་སྲང་སོ་
ཆེ་ཉི་ལེ་གང་བཅེགས་དང་། རྟའི་རྒྱལ་སོ་བྲག་འཛིང་ཞེས་བྲ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
བརྒྱ་ལྷན་ལ་འབྲུན་པར་བྱེད་པ་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །

སྟའི་གནས་བཤད་པ་ལ་གཞུང་ཡས་ཁང་ལ་གནས་པ་བཤད་པ་ནི་ཉི་མ་དང་
རྒྱ་བ་དང་སྲང་མ་རྣམས་ནི་སྐྱེད་པའི་བྱེད་གཉའ་ཤིང་འཛིན་གྱི་ཅེ་མོ་དང་མཉམ་པ་
དབག་ཚད་བཞི་ཁྱེད་སྟེང་ན་འཁོར་བའི་རྒྱུད་གི་སྟེང་ནས་རྒྱལོ། །རྒྱ་བའི་འོག་གཞིའི་རྒྱའི་
ཁམས་ཤས་ཆེ་བའི་ཤེལ་ཡིན་ཉེ་ཡོན་ཉན་བསིལ་བ་དང་མིག་ལ་བན་བ་དང་ལོ་རྒྱུ་སྐྱེན་པར་བྱེད་པ་དང་སྲང་བར་

111 +1
112 +1

ལྷོད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

དེ་དག་གི་ཚད་ནི་རྣམ་པའི་དབྱུང་གི་ཐང་ཀར་དབག་ཚད་ལྟ་བུ་དང་ཉི་མའི་གཞི་མ་མེ་ཤེས་ལས་བྱུང་བ་ལས་གཉིས་རྫོག་གཉིས་རྣམ་པ་དང་མཐུན་པ་ཚད་ཐང་ཀར་ལྟ་བུ་གཅིག་དང་བཅས་པ་སྟེ་མཐའ་སྐོར་དུ་རྣམ་བཤ་དབག་ཚད་བརྒྱ་ལྟ་བུ་དང་ཉི་མ་ལ་བརྒྱ་ལྟ་བུ་ཅུ་གསུམ་གྱིས་འཁོར་བའོ། །གཉིས་ཀའི་འཕང་དུ་ནི་དབག་ཚད་སྟེང་དང་ལྷག་དང་དབག་ཚད་གཅིག་གི་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཆ་གཅིག་ཡོད་པའོ། །

དེ་དག་གི་འོག་གི་སྤྱི་འོལ་ཉི་མའི་རིན་པོ་ཆེ་མེ་ཤེས་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་པའི་འོར་དུ་རྒྱ་ཆུ་ཤེས་ལས་བྱུང་བ་གཉིས་ཀའི་སྟེང་ན་གསེར་གྱི་ར་བས་བསྐོར་བ་དེའུ་དང་ལྷོད་དང་ཤེས་དང་གསེར་གྱི་ཅིག་སྐྱབས་བཞི་དང་། མདའ་ཡབ་དང་། ཟམ་པ་བརྒྱད་མ་བཞི་དང་ལྷན་པ། གཞལ་ཡས་ཁང་དང་། སྤྱིད་མོས་ཚལ་དང་། ཡང་སྐྱོག་དང་བསྐལ་ཁང་དང་བདུད་ཅི་རྣམ་པ་བཞི་དང་རྣམ་ཚད་ཚར་འོལ་མོ་རྣམས་ཀྱང་བསམས་པ་ཅོམ་གྱིས་ལག་དུ་ཁོང་བ་དང་། དབག་བསམ་གྱི་ཤིང་ལ་སོགས་པའི་འཕྲོར་བ་དུ་མ་དང་བཅས་པ་སྟེ་ལྷའི་དུ་ཉི་མ་དང་རྣམ་པ་འཁོར་དང་བཅས་པའི་གནས་ཡིན་ནོ། །

སྐར་མ་རྣམས་ནི་འབྲེལ་བ་ལས། རྒྱང་བ་ལ་རྒྱང་གྲགས་གཅིག་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་། སྐར་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས་ནི། སྐར་མའི་གཞལ་མེད་ཁང་གང་ཞིག་ཟམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་ཆེ་བ་དེའི་ཚད་ནི་དབག་ཚད་བརྒྱ་ལྟ་གོ་ཞེས་བཤད་ལ། གདགས་པ་ལས་ནི་ཆེ་བ་ལ་རྒྱང་གྲགས་བཅོ་བརྒྱད་དང་རྒྱང་བ་ལ་རྒྱང་གྲགས་གསུམ་དང་པལ་ཆེ་བ་ནི་རྒྱང་གྲགས་བརྒྱ་པ་དང་བརྒྱ་གཉིས་པར་བཤད་ཅིང་། ས་ལས། ཆེ་བ་ལ་རྒྱང་གྲགས་བཅོ་བརྒྱད་དང་འབྲིང་ལ་རྒྱང་གྲགས་བརྒྱ་དང་རྒྱང་ལ་རྒྱང་གྲགས་བཞིར་བཤད་དོ། །དེ་དག་ནི་དེ་གི་ལྱིལ་གྱི་ཚད་དེ་མཐའ་སྐོར་དུ་སྐྱམ་

འགྲུང་དང་བཅས་པ་ཡོད་དོ། །

སྲིང་བཞི་གཅིག་གི་སྐར་མའི་གངས་མི། ཅང་སྲོང་གར་གའི་ལྷ་ས་ཀྱི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་ལས།
དུང་འགྲུང་གཉིས་དང་གྲེ་བ་བརྒྱད་དང་ས་ཡ་ལྷ་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །སྐར་མ་དེ་
དག་གི་རྒྱ་ཤེལ་ལས་ལྷ་བ་པ་སྟེང་ན་ཐམས་ཅད་ལའང་གསེར་གྱི་ར་བས་བསྐོར་བ་
རིན་པོ་ཆེའི་ཚིག་སྐྱབས་དང་། མདའ་ཡབ་དང་ཟམ་པ་བརྒྱད་མ་བཞི་དང་ལྷན་པ་སྟེ་
རྒྱ་སྐར་ལ་གནས་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་གནས་ཡིན་ནོ། །ཉི་མས་སྲིང་བཞི་ཉིན་ཞག་
གཅིག་ལ་འཁོར་བར་བྱེད་དེ། །དེ་ཡང་བྱང་གི་སྐྱ་མི་སྟོན་དུ་ནམ་བུའདྲེད་པ་དང་། ཤར་
གྱི་ལུས་འཕགས་སུ་ཉི་མ་རུབ་པ་དང་། འཇམ་བུའི་སྲིང་དུ་ཉི་མ་བྱེད་པ་དང་། བ་
ལང་སྲོད་དུ་ཉི་མ་འཆར་བ་རྣམས་དུས་གཅིག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལའང་སྐྱར་ཉེ།
དེ་ཡང་སའི་སྟོད་འགེལ་ལས། གང་གི་ཆེ་ཉིན་ཞག་མཉམ་པ་དེའི་ཆེ་ན་དེ་ལྷར་བཟང་
གི་གཞན་ན་ནི་ཆ་ཡོད་པར་བལྟའོ་ཞེས་འགྲུང་བས་ཉིན་མཚན་མཉམ་པའི་དབང་དུ་
བྱས་ཀྱི་མི་མཉམ་པའི་དུས་སུ་ནི་དེ་ལྷར་ངེས་པ་མེད་པའི་སྲིང་རོ། །

ཉི་མ་སྟོག་པའི་དུས་ནི་འཛིག་ཉེན་པ་རྣམས་ཀྱི་དབྱང་དང་སྟོན་དང་དགུན་
དང་དབྱིད་ལ་སྐྱབས་བཀའ་སྲུང་གསུམ་དུ་ཅི་ལ། འདུལ་བ་ལས་དགུན་དང་དབྱིད་དང་
དབྱར་དང་དབྱར་སྐྱང་དུ་དང་དབྱར་རིང་པོ་ཞེས་བྲ་བ་ལྷ་དགུན་སྐྱར་བ་ནས་བཟུང་
སྟེ་རིམ་པ་ལྷར་སྐྱབས་བཞི་དང་བཞི་དང་གཅིག་དང་ཞག་གཅིག་དང་ཞག་གཅིག་
གིས་ཆད་པའི་སྐྱབས་བཀའ་སྲུང་དང་། ཡང་སྟོན་སྐྱབས་ཆུང་གི་ཆེས་བཅུ་དྲུག་ནས་བཟུང་
སྟེ་སྐྱབས་བཞི་བཞིར་བྱས་ནས་དགུན་དང་དབྱིད་དང་དབྱར་གསུམ་དང་། ཡང་རེ་རེ་
ལ་སྐྱབས་བཀའ་སྲུང་གཉིས་སུ་བྱས་ཉེ་དགུན་སྟོན་དང་དགུན་སྐྱར་དང་དབྱིད་དང་སོ་ག་

དང་དབྱར་དང་སྟོན་ཞེས་ཤུག་ཏུ་བྱེད་པའང་བཤད་མོད་ཀྱི་དེ་དག་ལས་འདིར་ནི་དམ་
 ལྷ། སློན་ཤུག་། སློལ་ལོ་ རྒྱལ་དང་བཞི། དགུན་དང་ཉ་ལ། བྱ་ལྷ་ནག་ལ། ས་ག་དང་བཞི། དཔྱིད་དང་གཏུ་མ།
 བ་ཉེ། བྱ་སྟོ། སྟོག་ལྷམས་དང་བཞི། དབྱར་ཉེ་ལྷ་བ་བཞི་བཞི་བར་བཤད་པ་དེ་སྐབས་སུ་བབ་
 བས་དེ་ལ་དགུན་གྱི་ལྷ་བ་དང་ལོ་ནི་སྟོན་ལྷ་ཐ་ཙུང་གི་ཆེས་བཅུ་ཤུག་ནས་འདི་ནི་བ་
 ལས་ཁ་ཅིག་། ལའོ་སྟེ་ཉི་མའི་སྟིང་པོ་ལས། བདག་གིས་རྒྱ་སྐར་སློན་ཤུག་བརྗོད། །ལྷ་
 བ་ཉེ་ཆེ་ལྷ་རངས་འགྱུར། །སྟོན་ལྷ་ཐ་ཙུང་ཞེས་བྲ་བ། །འདི་ནི་རབ་ཏུ་བརྗོད་པ་
 ཡིན། །ཞེས་པ་དང། བ་ཉེ་དང་ནི་སློན་ཤུག་གྱང། །ལན་གཉིས་ཡོངས་སུ་འཁོར་བར་
 བྱེད། །ཅེས་སློན་ཤུག་གི་ལྷ་བ་ལ་སྟོན་ལྷ་ཐ་ཙུང་ཏུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆེས་
 བཅུ་ཤུག་ནས་དགུན་ལྷ་དང་ལོ་ཡིན་པར་འདོད་ལ། །ཁ་ཅིག་ནི། དག་ཚུལ་གྱི་དང་
 རོའི་ལོ་བྱི་བ་ལས། རྒྱལ་དང་དཔོ་དང་ས་ག་ཅན། །རྒྱ་སྟོང་ལྷམས་སྟང་སློན་ཤུག་
 ཅན། །འདི་རྣམས་ཀྱི་ནི་ནག་པོའི་ཕྱོགས། །ལྷ་བྱེད་གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་བའོ། །ཞེས་
 པ་དང།

འདུལ་བ་ཆོག་ལེ་འུར་བྱས་པ་ལས་གྱང། ས་ག་དང་ནི་རྒྱ་སྟོང་དང། །དེ་
 བཞིན་ལྷམས་སྟང་སློན་ཤུག་དང། །རྒྱལ་དང་དཔོ་ཞེས་བྲ་བ་ཉིད། །ཤུག་པོའི་མར་ངོ་
 བཅུ་བཞིར་བརྗོད། །ཅེས་སློན་ཤུག་གི་མར་ངོའི་ཆེས་བཅུ་བཞི་ལ་གསོ་སྦྱོང་མི་སྲབ་
 པ་བྱེད་པར་བཤད་ལ། གསོ་སྦྱོང་མི་སྲབ་པའང་འདུལ་བའི་མངོ་ལས། །ཉེན་ཞག་གཅིག་གིས་
 མཚོག་པར་བྱའོ། །དུས་ཆོགས་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་བ་བྱེད་ལུས་པ་ཉིད་ལའོ། །ཞེས་པ་དང། འབྲེལ་བ་ལས། དགུན་
 དང་དཔྱིད་དང་དབྱར་རྣམས་ཀྱི། །ལྷ་བ་བྱེད་དང་གཉིས་འདས་ལེད། །ལྷ་བ་བྱེད་ནི་
 ལུས་པ་ན། །མཁས་པས་ཞག་མི་སྲབ་པ་དོར། །ཞེས་ལྷ་བ་བྱེད་དང་གཉིས་འདས་

ཤིང་། མེད་ལུས་པ་ན་མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དབྱུག་གཏུའི་ཆ་བཞིན་སྟོན་ཆ་མ་
 རྒྱུད་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆེས་བཅུ་དབྱུག་ནས་དབྱུག་ཆ་དང་པོ་ཡིན་ལོ་ཞེས་འདོད་
 མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་འདིར་ནི་སྟོན་ལྷམས་ཀྱིས་ཉ་པའི་ཆ་བཞི་སྟོན་ཆ་མ་རྒྱུད་ཡིན་ལ།
 དེའི་ཆེས་བཅུ་དབྱུག་ནས་མ་སྐར་གྱི་ཆ་བཞིན་པས་དེའི་མར་རོ་དང་མ་སྐར་གྱི་ཆ་
 བའི་ཡར་རོ་བསྟོམས་པ་ནི་དབྱུག་ཆ་དང་པོ་དང་མ་སྐར་གྱི་ཆ་བའང་ཡིན་པར་ཤེས་
 ཏེ། དབྱུག་ནམས་ཀྱི་ཆ་བཞི་པའི་ཡར་རོ་ལ་དབྱར་ཉི་མ་སྟོན་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་
 ཉིད་དབྱིད་ཆ་ར་བཞིན་པར་འགྲེལ་བ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆ་བཞི་ཆེ་ཆ་
 རངས་འབྱུང་། །ཞེས་སྐར་མ་གང་གིས་ཉ་པ་དེ་ཡན་ཚོད་ཀྱིས་དེའི་ཆ་བའང་མ་ཞིང་རྫོགས་
 བར་བཤད་པས་སྟོན་ལྷམས་ཀྱིས་ཉ་པའི་ཆེས་བཅུ་དབྱུག་ནས་དབྱུག་གཏུའི་ཆ་བཞིན་
 པའི་ཕྱིར་དང་། མིན་དབྱུག་གི་ནག་པོའི་སྟོགས་ལ་གསོ་སྦྱོར་མི་ཐུབ་པ་འབྱུང་བར་
 བཤད་ཅིང་། དེ་ནི་རང་གི་ཆ་སྟོན་ཡིན་པར་ཡང་།^{༡༡} ཆ་བཞི་འགྲེལ་བ་ལ་སྟོན་ན་ནག་པོའི་
 སྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེའི་ཕྱིར་འདིར་དབྱུག་གྱི་ཆ་བཞི་གཉིས་ལ། ཞེས་བྱ་བ་དང་། འགྲེལ་བ་ལས།
 སྟོན་ཆ་ར་བའི་ཡར་གྱི་རོ་ཆེས་དབྱུག་ནས་མཚན་མོ་རིང་རོ། །ཞེས་བཤད་པའང་
 ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་སྟེ་མ་ཡིན་ན་མཚུ་དང་དཔོའི་ཆ་བཞི་དབྱུག་དང་། འི་ཞིན་དང་
 སྟོན་ལྷམས་ཀྱི་ཆ་བཞི་དབྱུག་གྱི་ཉི་མ་སྟོན་པར་འབྱུང་ན། དབྱུག་རྒྱལ་དང་དབྱུག་
 རྒྱུ་སྟོན་ལ་སྟོན་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུབ་པ་དང་འགྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་འདིར་དབྱུག་གྱི་ཆ་བཞི་གཉིས་པ་ནི་སྟོན་ཆ་ར་བ་སྟེ། དེ་ནི་དབྱུག་ཆ་མ་

ཆུང་མ་ཉེ་དང། སྡོན་གྱི་རྒྱ་བའི་མར་ངོ་དང། སྡོན་རྒྱར་བ་རྒྱ་སྡོན་གྱི་རྒྱ་བའི་ཡར་ངོ་
བསྡོམས་པ་སྟེ། དེའི་ཐ་མ་ལོ་རྒྱ་སྡོན་རྒྱ་བའི། ཡར་ངོ་སྟེ། སྡོན་རྒྱ་བའི། མར་ངོ་ལོ་དང་པོ་ཡིན་
བས་སྐར་སོང་བའི་ཕྱིར་དང། ཡར་ངོ་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་བས་ཕྱི་ནས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་
དང། ལྷོ་ག་ལྷེད་དག་གིས་ཀྱང། རྒྱ་བ་ཐམས་ཅད་མར་གྱི་ངོ་སྡེ་སྟེ་ཞེས་བཤད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཆེས་བརྒྱད་གྱི་ཉིན་མོ་རིང་དུ་སོང་སྟེ་ཡུད་ཅམ་བཅོ་བརྒྱད་གྱི་ཡུན་
དུ་སྐབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཚན་མོ་ལོན་དུ་སྐབ་སྟེ། ཡུད་ཅམ་བཅུ་གཉིས་ལས་མི་སྐབ་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་རྗེས་ལ་ཆེས་བརྒྱད་ཆེས་མ་ཐག་དབྱར་གྱི་ཉི་མ་ལོག་སྟེ་ཆེས་དགུ་ནས་
མཚན་མོ་ལོ་རྒྱ་སྐར་གཉིས་དང་དབྱགས་གསུམ་གྱི་རིང་བར་འབྲུང་ལ། ཉིན་མོ་ལོ་རིང་བ་ལས་
བརྗོད་གས་རྒྱ་སྐར་གཉིས་དང་དབྱགས་གསུམ་གྱི་སྐབ་དུ་འབྲུང་རོ། །

དགུན་ནམས་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་བ་ལོ་དུ་སྐབ་རྒྱ་ཐ་རྒྱ་མཚོ་ལོ་རྒྱ་བའི་མར་ངོ་དང་དམིགས་རྒྱ་བ་
རྒྱལ་གྱི་རྒྱ་བའི་ཡར་ངོ་བསྡོམས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཐ་མ་རྒྱལ་གྱི་ཡར་ངོའི་ཆེས་བརྒྱད་ལ་མཚན་མོ་ལོན་དུ་རིང་སྟེ་
ཡུད་ཅམ་བཅོ་བརྒྱད་དང། ཉིན་མོ་ལོན་དུ་སྐབ་སྟེ་ཡུད་ཅམ་བཅུ་གཉིས་ལས་མི་སྐབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་རྗེས་ལ་ཉི་མ་ལོག་
སྟེ་ཆེས་དགུ་ལ། ལོ་མཚན་མོ་སྐབ་དུར་འབྲུང་རོ། །ཞེས་བྲ་བ་ལ་དགུན་གྱི་རྒྱ་བ་བའི་བ་ལོ་
དགུན་རྒྱ་ཐ་རྒྱ་མཚོ་ལོ་རྒྱ་བའི་མར་ངོ་དང། དམིགས་རྒྱ་བ་བ་རྒྱལ་གྱི་རྒྱ་བའི་ཡར་ངོ་
བསྡོམས་པ་ཡིན་ལ་དེའི་ཐ་མ་རྒྱལ་གྱི་ཡར་ངོའི་ཆེས་བརྒྱད་གྱི་ཆེ་མཚན་མོ་ལོན་
དུ་རིང་སྟེ་ཡུད་ཅམ་བཅོ་བརྒྱད་སྐབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉིན་མོ་ལོན་དུ་སྐབ་སྟེ་ཡུད་ཅམ་
བཅུ་གཉིས་ལས་མི་སྐབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་རྗེས་ལ་ཉི་མ་ལོག་སྟེ་རྒྱལ་གྱི་ཡར་ངོའི་ཆེས་
བརྒྱད་གྱི་ཆེས་སྐད་དགུན། ཆེས་དགུའི་ཆེ་ནས་ལོ་མཚན་མོ་རྒྱ་སྐར་གཉིས་དང་དབྱགས་གསུམ་གྱིས་
སྐབ་དུ་འབྲུང་རོ། །ཉིན་མོ་ལོ་དེ་ལས་བརྗོད་སྟེ་རིང་དུ་འབྲུང་རོ། །

རང་གི་རྣམ་པ་གད་ཀྱི་འགྲུང་འགའ་ཞིག་དང་། སློབ་དཔོན་འདུན་བཟང་དང་།
 རྫོགས་སྒྲུབ་གི་འབྲེལ་པ་ལས་མི། དབྱར་གྱི་རྩ་བ་གཉིས་པ་དང་། དཔྱུན་རྣམས་ཀྱི་རྩ་
 བ་བཞི་པའི་རིམ་པ་ལྟར་དབྱར་རྩ་ཐ་རྒྱུད་དང་དཔྱུན་རྩ་ཐ་རྒྱུད་གཉིས་པ་བཤད་དེ། དེ་
 དག་གི་ལྟར་ལ་ཉི་སྟོན་རྩ་ཐ་རྒྱུད་ལོ་ཞིག་གྱི་རྩ་བ་ཡིན་པས་དེའི་ཆེས་བཅུ་དྲུག་ནས་
 དཔྱུན་གྱི་རྩ་བ་དང་པོ་བཅི་བར་བྱའོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཁ་ཅིག་། དབྱར་ལྡོག་གི་ཡར་ངོ་
 དང་མར་ངོ་ལ་ལྡོག་ན་རིམ་པ་ལྟར་སྟོན་རྩ་བ་དང་། དབྱར་རྩ་ཐ་རྒྱུད་ཡིན་ལ། དཔྱུན་ལྡོག་སའང་ཡར་ངོ་དང་མར་ངོ་
 ལ་ལྡོག་ན་རིམ་པ་ལྟར་དེའི་དྲུང་ར་བ་དང་དཔྱུན་རྩ་ཐ་རྒྱུད་ཡིན་པར་འཆད་ལ་འཇིག་རྟེན་པ་དག་གྲང་མགོ་དང་རྒྱལ་
 ལ་ཉི་མ་ལྡོག་ན་རིམ་པ་ལྟར་རྩ་ཐ་རྒྱུད་དང་རྩ་སྟོད་ལ་ལྡོག་གོ་ཞེས་ཟེར་འོ། །ལ་ལྡོག་པ་ཐམས་ཅད་ནི་སྟོན་རྩ་
 ར་བ་ཡིན་ལ། མར་ངོ་ལ་ལྡོག་པ་ཐམས་ཅད་ནི་དབྱར་རྩ་ཐ་རྒྱུད་ཡིན་འོ། །དེ་བཞིན་དུ་
 དཔྱུན་ལྡོག་ལའང་ཡར་ངོ་ལ་ལྡོག་ན་དེའི་དྲུང་ར་བ་དང་མར་ངོ་ལ་ལྡོག་ན་དཔྱུན་རྩ་ཐ་
 ཐ་རྒྱུད་ཡིན་འོ་ཞེས་འཆད་ལ། འཇིག་རྟེན་པ་དག་གྲང་མགོའི་རྩ་བ་ལ་ཉི་མ་ལྡོག་ན་རྒྱལ་
 ལྟར་དང་རྒྱལ་ལ་ལྡོག་ན་རྩ་སྟོད་ལ་ལྡོག་གོ་ཞེས་ཟེར་འོ། །

འདི་ནི་དཔེ་བཅོམ་པ་ཙམ་སྟེ་དབྱར་ཆེས་བརྒྱད་ལ་ལོག་ན་དཔྱུན་བཅུ་དྲུག་ལ་ལྡོག་ལ། དེ་བཞིན་དུ་བྱུར་
 བས་ལོ་གསུམ་གསུམ་ན་དབྱར་ལྡོག་གི་ཕྱལ་དུ་ལན་དེ་འཁོར་བས། ཉི་མ་བརྒྱད་གསུམ་དག་ལ་ལྡོག་། ལྡོག་འགྲུང་དག་
 གིས་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་འཇིག་རྟེན་པ་ལ་གསུམ་པ་ལྟར་ཡིན་འོ། །ཚང་དེ་ཙམ་ཞིག་གིས་རིང་སྲུང་དུ་
 འགྲུང་ཞེ་ན། ཉིན་མོ་དང་མཚན་མོ་རིང་བ་དང་སྲུང་བའི་ཉིན་ཞག་དེ་ལ་ཐང་གཅིག་པེ་
 རེས་རིང་སྲུང་དུ་འགྲུང་ལ་དེ་ནི་ཉིན་ཞག་གཅིག་གི་དཔྱུ་བརྒྱའི་ཆ་སྟེ་དུས་འཁོར་བ་
 ལྟར་ན་དབྱུགས་འགྲུང་འཇུག་གནས་གསུམ་གཅིག་དུ་བྱས་པའི་དབྱུགས་ཉི་ཕུ་ཅ་
 བཞི་ཡིན་ཏེ། རྩ་སྲུང་བཞི་བཞིས་རིང་སྲུང་བྱེད་པར་བཤད་ཅིང་རྩ་སྲུང་དེ་ལ་

དབྱུགས་དབྱུག་དབྱུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་ཉི་མ་ལྷོག་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱིར་ཆེས་
དབྱུ་འབབ་ཞེས་ལ་ཉི་མ་ལྷོག་པར་འདོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དབྱུ་ལ་ལྷོག་པ་གསལ་བའི་
དཔེ་བྲས་ནས་གཞན་ཡང་མཚོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ཡང་དབྱུར་དབྱུ་ལ་ལོག་ན་དབྱུན་བཅོ་ལྷ་ལ་ལྷོག་པ་ལ་སོགས་པ་ཞག་དབྱུག་
དབྱུག་ཕྱིར་བྱུར་པའི་ཕྱིར་ལོ་གསུམ་ན་ནི་དབྱུ་ལ་ལྷོག་པར་སོར་རྒྱུད་པར་འགྱུར་རོ་
ཞེས་ཁ་ཅིག་བེད་རོ། །འོན་ཏེ་མ་ལྷོག་པ་ཉིད་གང་ཞེན། དེའི་ཕྱིར། ཉི་མ་ལྷོ་བྱང་འགོ་
ཆེ་ལོ། །ཞེས་བྲ་སྟེ། དེ་ལ་ཉི་མ་ལྷོར་རྒྱ་བ་དབྱུག་ལ། འགོ་བའི་དབྱུར་གྱི་ལྷོག་པ་སྟེ་འཇམ་
བུའི་སྤིང་གི་དཀྱིལ་ནས་རྒྱ་བའི་ཆེ་ཉིན་མོ་ཤིན་ཏུ་རིང་ལ་མཚན་མོ་སྤང་བར་ཡོད་པ་
དེ་ལྟར་ཉེ་བར་གྱུར་པ་ནི་བྱང་ནས་ལྷོར་ལྷོག་པའི་ཕྱིར་དབྱུར་གྱི་ལྷོག་པ་ལོ། །གང་ཆེ་
རིམ་གྱིས་ལྷོར་བཤོད་དེ་འཇམ་བུའི་སྤིང་ལས་དཔག་ཚད་དབྱུག་དང་བཅོ་བརྒྱད་གྱི་
ཆས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པའི་རྒྱ་མཚོའི་སྤང་ནས་འཆར་བ་དེའི་ཆེ་མཚན་མོ་རིང་ལ་ཉིན་
མོ་ཤིན་ཏུ་སྤང་རོ། །དེའི་ཆེ་བྱང་དུ་རྒྱ་བ་དབྱུག་ཉེ་བར་འགོ་བའི་དབྱུན་གྱི་ལྷོག་པ་སྟེ་
འདིར་དབྱུན་ལྷོག་པ་ནི་བྱང་སྐྱ་མི་སྟན་ཏུ་འད་དབྱུན་ལྷོག་པ་དང་། འདིར་དབྱུར་ལྷོག་
པ་ནི་སྐྱ་མི་སྟན་ཏུ་འད་དབྱུར་ལྷོག་པ་ཡིན་ལ་སྤིང་གཞན་གཉིས་སུ་ནི་དེ་ལས་བརྒྱུག་
པར་འདོད་དེ། ཉི་མ་རིང་བ་དང་སྤང་བའི་དུས་སུ་ཤར་བྱུབ་དང་སྟོ་བྱང་དུ་ཤིན་ཏུ་རིང་
བ་དང་སྤང་དུར་རྒྱ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉི་མ་ལོག་ནས་རྒྱ་གསུམ་དང་ཞག་གསུམ་ན།
མཚན་མོ་དང་ཉིན་མོ་ལྷུང་ཅོམ་བཅོ་ལྷ་བཅོ་ལྷ་མཉམ་པ་ན་ཉི་རིང་མེད་པར་མཉམ་པོར་འགྱུར་
བ་གདགས་པ་ལས། དཀྱིད་རྒྱ་མ་རྒྱུད་གི་ཡར་ཐོའི་ཆེས་བརྒྱད་ལ་མཉམ་པར་བཤད་ཡང་བརྟག་དགོས་པར་སྤང་
རོ། །མཉམ་དུས་དེས། ལྷུམ་པོར་བསྐྱོར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་བྱ་ཆེན་མོ་ལས། ཉི་མ་དང་ནི་རྒྱ་བ་

དང། །སྲུལ་ལྷ་ཙུཾ་བདུན་ཚང་བ་དག། །འཆར་བ་དང་ནི་བྱུང་བ་ན། །འཁོར་ལོའི་མཚོན་
ཆ་བཞིན་དུ་རྒྱ། །ཞེས་བཤད་པའི་སྲིད་རྟོ། །དེའི་སྲིད་སོག་ནི་ཉི་མའི་འོད་ཟེང་ཆ་སྟེ།
འོད་ཟེང་སླིང་གི་སྟེང་ནས་ཐད་ཀར་འབབ་པའི་སྲིད་རྟོ། །

ཉི་མ་རིང་བའང་ཡིན་ཏེ། །ཤར་བྱུང་དུ་རྒྱ་བའི་ཐག་རིང་བའི་སྲིད་རྟོ། །དགུན་
ནི་ཉི་མའི་འོད་ཟེང་དེ་ཙམ་དུ་ཚ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། །སླིང་གི་སྟེང་གི་ཐད་ཀར་སྲིད་མི་འཕྲོག་
བར་སྟོན་ནས་འདིར་རྒྱར་གྱིས་འཕྲོག་པའི་སྲིད་རྟོ། །ཉི་མ་སྤང་བའང་ཡིན་ཏེ། །ཤར་
བྱུང་དུ་བཤོད་པའི་ཐག་སྤང་བའི་སྲིད་རྟོ། །ཞེས་མཁས་པ་དག་འཆད་དོ། །སྟོར་བཤོད་ལ་ཉི་མ་
ཕྱོག་དུས་སུ་སླིང་ལས་དཔག་ཚད་དུག་དང་གཅིག་གི་བཙོ་བརྒྱད་ཆ་གཅིག་གིས་སླིང་ལས་ཉི་མ་སྲིད་རྒྱ་མཚོའི་སྟེང་
དུ་ཡོལ་ནས་འོད་ཟེང་བལ་ཆེར་རྒྱ་མཚོར་ཕྱོག་བས་རྒྱ་མཚོ་དང་རྒྱ་མཚོ་ལས་འབབ་པའི་རྒྱ་རྒྱུས་སོ་ཞིང་རྒྱ་
སྟེས་པའི་ཤིང་སོགས་སྟེའོ། །དབྱར་བྱང་བཤོད་དུས་སུ་དེ་ལས་རྫོགས་པས་སླིང་པོ་ལ། རྒྱ་མཚོ་བྱང་པོ། །དེ་ཡང་
གདགས་པ་ལས། དེའི་ཆེ་འཇམས་སུའི་སླིང་གི་མཐའ་སྤྱིར་དུ་སྟོང་བའི་སྲིད་མཚན་མོ་རིང་ལ། དབྱས་ཡུན་རིང་པོས་
སྟོང་བས་དབྱིད་དང་དབྱར་ཉིན་མོ་རིང་པོ། །ཞེས་སོ། །སླིང་གང་གི་མཐའ་ནས་ཉི་མ་རྒྱ་བ་སྤང་ལ། དབྱས་ནས་རྒྱ་
བའི་ཆེ་རིང་བ་ཡིན་ནོ། །

དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བ་རྣམས་ནི་རྣམ་པོར་བསྐྱོར་བ་ཉིད་ཉི་རིང་གྲེད་
བར་འདོད་དོ། །འོན་ཀླ་བ་ཡམ་གྱི་ངོ་ལ་དང་པོ་རྩུང་ཐད་ཀྱང་མི་སྤང་བ་དང་། དེ་ནས་
རིམ་གྱིས་སྤང་བ་དང་རངས་བ་སྤང་བ་དང་མར་གྱི་ངོ་ལ་འགྲིབ་བར་རི་ལྷར་འགྱུར་
ཞེ་ན། འདི་ལྷར་ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་དང་ཤིན་དུ་ཉི་བ་ལས་དེའི་འོད་ཟེང་རྣ་བ་ལ་
ཕྱོག་སྟེ་བར་ཕྱོགས་སུ་རང་གི་གྲིབ་མ་འབབ་པས་རྣ་བ་མ་ལུས་བ་འགྲིབ་བར་སྤང་
བའི་སྲིད་དང་། དེ་ཡང་གནས་སྟོང་ལ་ཉི་རྣ་སྤྱིར་བས་རྩུང་ཐད་ཀྱང་མི་མཐོང་བའི་ལྱིར་དོ། །ཉི་མ་དང་རིང་

བར་གྱུར་པ་དང་རང་གི་གྲིབ་མས་བསྐྱིབས་པ་རྒྱུར་བར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་བ་སྤང་བ་
ཆེ་བར་འགྱུར་ལ། གང་གི་ཆེ་རྒྱ་བ་ཉི་མ་དང་ཤིན་ཏུ་རིང་བར་གྱུར་པས་རང་གི་གྲིབ་
མས་རྒྱུར་བཅད་ཀྱང་བསྐྱིབས་པ་མེད་པ་དེའི་ཆེ་རྒྱ་བ་མ་ལུས་པ་སྤང་བ་ཡིན་ནོ། །

འདིར་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ལ་སོགས་པ་ནི་རྒྱ་བའི་སྲེད་ནི་
རྒྱ་ཤེལ་ལས་གྲུབ་ལ་སྲེད་ནི་བེ་རྒྱུ་ལས་གྲུབ་པའི་སྲིར་དེ་སྐོག་འགྱུར་པའི་ལྷན་
བར་ལས་འཕེལ་བ་དང་འགྲིབ་པར་སྤང་སྟེ། རྒྱ་ཤེལ་མ་ལུས་པ་སྤང་བའི་ཆེ་རངས་
པ་སྤང་ལ། བེ་རྒྱུ་མ་ལུས་པ་སྤང་བའི་ཆེ་མི་སྤང་ཞིང་། དེ་དག་སྲེད་མར་སྤང་བའི་
ཆེ་སྤང་བ་སྲེད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདོད་དོ་ཞེས་ཟེར་བའི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་
ཐོགས་མེད་གྲིས་གྲིབ་མ་སྐོག་འགྱུར་པའི་སྲེད་གྲག་ལས་འཕེལ་བ་དང་འགྲིབ་པར་
བཤམ་ལ། དེའི་སྐོག་འགྲིབ་པ་མོལ་དང་རྒྱ་རོལ་གྱི་རོས་ལ་བཞེད་པའི་སྲིར་སྐོལ་དང་
འདྲ་ལ་བེ་རྒྱུ་ལས་གྲུབ་པར་བཤམ་པ་ནི་མེད་དོ། །ཉི་རྒྱ་དང་རྒྱ་སྐར་ལ་གནས་པའི་
སྤྲ་དེ་དག་ནི་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་པའི་ནང་དུ་བགྲང་བ་དག་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་པའི་ར་འི་ནི་རྣམས་
དབང་པོས་བྱང་སེམས་རི་ཕོང་གི་གཞུགས་སྣ་ལ་བརྟན་པའི་སྲིར་གྲིས་བའོ། །གདགས་པ་ལས། བང་རིམ་འོག་མ་རྒྱ་
ལས་དབག་ཚད་ཁྲིས་གྲེན་དུ་འཕགས་པར་བཤམ་པས། བང་རིམ་བཞི་པ་ལས་རི་རབ་གྱི་ཆེ་མོ་དབག་ཚད་སྤྲུལ་ཁྲིས་
གྲེན་དུ་འཕགས་པོ། །བང་རིམ་དང་པོ་ནི་རི་རབ་ལས་དབག་ཚད་སྣོད་སྤྲུལ་བཅུ་དྲུག་གྱི་རིམ་ལས་ལ། གཞན་གསུམ་
སྲེད་སྲེད་འཕགས་པོ། །

རི་ལ་གནས་པ་བཤམ་པ་ནི་རི་རབ་འདི་ལ་རྒྱའི་མཚམས་ཡན་ཚད་ན་བང་
རིམ་བཞི་ཡོད་དེ། དེ་དག་གི་བར་གྱི་ཐག་ནི་དབག་ཚད་སྣོད་སྤྲུལ་བཅུ་བཅུ་ཡོད་
དོ། །དེ་ལ་བང་རིམ་དང་པོ་ནི་དབག་ཚད་སྣོད་སྤྲུལ་དག་ནི་བཅུ་དྲུག་དང་། གཉིས་པ་

བཞི་བརྒྱན་དང་། གསུམ་པ་ཞི་བཞི་དང་། བཞི་པ་ཞི་གཉིས་ཕྱིར་འཕགས་སོ། །དེ་ཡང་
 ཁ་ཅིག་ཞི། རྩེ་ལྷོང་ནས་ཕྱིར་དབག་ཚད་སྲུམ་ཁྲི་འཕགས་ལ། དེ་ནས་དབག་ཚད་
 རྩོང་ཕྱག་བཙུ་ལྷོང་དུ་འདས་པ་ན་དབག་ཚད་རྩོང་ཕྱག་བཙུ་དུག་ལྷུམ་པ་ལ་སོགས་
 པར་འདོད་དོ། །ཁྲོ་མ་དག་ཞི་རྩེ་ལྷོང་ནས་རི་རབ་བགས་ཀྱིས་སྲུམ་དུ་སོང་ལྷོ་
 དབག་ཚད་ཁྲི་འཕགས་པ་ན་ལྷུམ་པ་ཞི་རྩོང་ཕྱག་བཙུ་དུག་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པར་
 བཞིད་དོ། །གཉིས་ཀ་ལྟར་ནའང་འཕགས་པ་ཞི་རི་རབ་ཀྱི་དངོས་གཞི་ལས་ཡིན་
 བོ། །སློབ་དཔོན་འདུན་བཟང་ནི། ལྷུམ་པའི་ཚད་བཤད་པ་ཞི་རྩོང་ཕྱག་བཙུ་དུག་ལ་
 སོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རི་རབ་ཞི་རྩེ་མཚམས་ཡན་ཚད་མཚོན་ཉེན་ལྟར་རེ་སྲུང་
 ལྷུང་པར་འདོད་ལ། དེའི་ངོས་ལ་བརྒྱན་ཁྲི་ལོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཐའ་བསྐྱོར་བའི་
 དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་འདོད་དོ། །བང་རིམ་བཞི་ཡོད་པ་དེ་ལ་དང་པོ་ལ་
 གཞོད་སྦྱིན་ལག་ན་རིན་པོ་ཆེའི་གཞོང་ཐོགས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཉིས་པ་ལ་མེ་ཉོག་
 གི་སྤང་བ་ཐོགས་པ་དང་། གསུམ་པ་ལ་དགུན་ཚང་གིས་ཉལ་ཏུ་སློབ་པ་དང་། བཞི་
 པ་ལ་ནི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་བདག་ཉིད་དང་དེ་དག་གི་འཁོར་བའི་ལྷ་རྣམས་གནས་
 སོ། །རི་ལྟར་བང་རིམ་རྣམས་ལ་རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས་ཀྱི་ལྷ་གནས་པ་དེ་བཞིན་དུ་
 གསེར་གྱི་རི་བདུན་པོ་དག་ལ་ཡང་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་པའི་ལྷ་དག་གནས་སོ། །

ཡང་གི་སྐྱས་ནི་ཁོར་ཡུག་དང་གྲིང་རྣམས་ཀྱི་རི་དང་ཤིང་དང་རྩེ་ལ་སོགས་
 པ་ལ་འང་ཡོད་དོ་ཞེས་བསྟུ་བའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ལྷའི་རིས་དེ་ནི་ལྷ་ཐམས་
 ཅད་པས་ཆེ་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་འགྲེལ་བ་ལས་འཇུང་བ་ལ། རྟེན་གྱི་དུག་ཆེ་བའི་དོན་
 ཡང་རབ་ཏུ་མང་བས་ཡིན་གྱི་སྲུང་སྲུམ་ཚོགས་པས་ཆེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་འཆད་

དོ། །གདགས་པ་དང་ས་ལས་མི། གཉའ་ཤིང་འཛིན་གྱི་ཤར་དང། ལྷོ་དང། ལུ་བ་
དང། བྱང་ན་སྤེང་གི་ཕྱོགས་བཞི་ན་ཚོས་རེ་ལ་དཔག་ཚད་ཉེས་བརྒྱ་ལ་བརྒྱ་སྟེ་མཐའ་སྐོར་བྱ། དཔག་ཚད་
སྤོང་སྤོང་གིས་འཁོར་བའི་ལུ་ལ་འཁོར་སྤྱང་དང། འཕགས་སྤྱེས་པོ་དང། ལྷ་ཚོགས་
གཟུགས་དང། ལྷང་ལོ་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་པོ་བྱང་ཡོད་དེ། དེ་དག་ན་རིམ་པ་ལྟར་རྒྱལ་
པོ་ཆེན་པོ་ལུ་ལ་འཁོར་སྤྱང་དང། འཕགས་སྤྱེས་པོ་དང། མིག་མི་བཟང་དང། རྣམ་
ཐོས་སྤྱས་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལྷའི་འབྲོར་བ་ཆེན་པོས་བརྒྱན་ཏེ་གནས་ལ།

རི་རབ་གྱི་བང་རིམ་གཉིས་པ་ལག་ན་ཐོག་ཐོགས་པ་དང། བཞི་པ་ལ་སྤོང་བ་
ཐོགས་པ་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །སྤྱན་པོའི་ཅེ་མོ་ན་ནི་སྤྱམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་ཡོད་དོ། །ཅིའི་
ཕྱིར་དེ་ལ་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། འཛུ་པ་ཉེར་གཞག་གི་མདོ་ལས། ཚོས་བཟང་དང། མཐོང་བ་དང། རི་ཅེ་
དང། ལེགས་མཐོང་དང། ཕྱོགས་གཅིག་དང། ཤིང་གསེབ་དང། ཤིང་རྩ་སྤྱ་ཚོགས་དང། དགའ་བྱེད་དང། རྣམ་
མཛེས་དང། ཡོངས་འབྲུ་དང། འདྲེས་པའི་འགྲམ་དང། ཚང་ཚོང་གི་འགྲམ་དང། རོར་བུའི་སྤྱིང་པོ་དང། གུན་དུ་
གསལ་བར་སྤྱོད་པ་དང། གསེར་ཕྱག་གི་ཁང་པ་དང། སྤོང་བའི་ཕྱི་བ་མ་དང། དམའ་བ་དང། མཐོ་བ་ན་རྒྱ་བ་དང།
བཟ་བ་སྤྱ་ཚོགས་གྱི་ཕྱེ་བ་དང། ལྷོར་བ་ལ་འཇུག་པ་དང། ཞིབ་ཏུ་སྤྱོད་པ་དང། ལྷའི་རྒྱ་ལ་ཤིན་ཏུ་དགའ་ཞིང་མངོན་
པར་ཆགས་པ་དང། གཞི་བཟླེད་འབར་བ་དང། རྒྱ་བའི་གནས་ལྟར་རྒྱ་བ་དང། ཤིང་ས་ལ་རྒྱང་དང། མིག་ཕྱེ་ཞིང་འཕྲོ་
བ་དང། བརྩམས་ནས་འཕྲོ་བ་དང། ལུས་ཀྱི་མདོག་བཟང་ཞིང་ཆེ་བ་དང། རོར་བུ་འཕྲུང་བ་དང། རིས་མཐུན་པ་དང།
འཁོར་ན་གནས་པ་དང། མཐོ་བར་སྤྱོད་པ་དང། གཞི་བཟླེད་མཚོག་དང། གཞི་བཟླེད་སྤོང་དང། མ་འདྲེས་པ་ཞེས་བྱ་
བའི་གནས་སྤྱམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་ན་གནས་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་བའམ། ཡང་ན། རྒྱ་དང་རྒྱ་བ་བསྐྱན་པ་དང། །འཛིན་བྱེད་
རྒྱང་དང་མེ་དང་ཞི། །ནམ་ལངས་ཤོད་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ། །བརྒྱད་པོ་རོར་གྱི་སྤྱ་ཞེས་བྱ། །ཞེས་པ་བརྒྱད་དང། མཐུས་
ཀྱང་གཅིག་འཕེལ་དང་བསྐྱོད། །བྲག་པོ་དང་ཞི་བཙོན་འགྲམ་ལྷན། །འཕྲོག་བྱེད་དེ་ནས་བདེ་འབྲུང་དང། །སྤྱན་གསུམ་

གཞན་ལས་རྒྱལ་བ་དང་། དབང་ལྡན་དང་ནི་ས་གསུམ་པ། འག་པོ་བརྟུ་གཅིག་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་པ་བརྟུ་གཅིག་
དང་། དབང་པོ་གྲེད་པོ་ལམ་ས་དང་། །ཆར་འབེབས་རྫོད་གྲེད་རྫོན་མིན་འཕགས། །མིག་གཞུགས་ཁྲུབ་འཇུག་ཡོད་ཅན་
དང་། །རྒྱ་བདག་གཞིན་རྗེ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པ་ཉི་མ་བརྟུ་གཉིས་དང་། །ཚོགས་བདག་དང་། །མིན་རྒྱག་གི་འུ་ནི་མ་སྐར་
གྱི་འུ་གཞོན་ལུ་གཉིས་ཉེ་སོ་གསུམ་སོ། །

དེ་ན་ཞོར་ལྷ་བརྒྱད་དང་། འག་པོ་བརྟུ་གཅིག་དང་། ཉི་མ་བརྟུ་གཉིས་དང་།
མ་སྐར་གྱི་འུ་གཞོན་ལུ་གཉིས་ཉེ། དབང་པོ་དང་ཉེ་དབང་སྲུམ་རྩ་ཅ་གཉིས་ཉེ། སྲུམ་
རྩ་ཅ་གསུམ་ཡོད་པའི་སྲིར་རམ། རྣམ་བར་མཉམ་འབྲུལ་དང་། རབ་འབབ་དང་། ལྡང་
བྱ་དང་། ཡིད་སྲེད་སྲེད་པོ་དང་། མེ་ཉོག་གི་འབྲུལ་ཐབས་དང་། དགའ་བའི་ཚེལ་ལ་
སོགས་པ་གནས་འཇམས་འུ་འི་སྲིར་བ་ལ་“བརྒྱག”¹⁹ ཏུ་རུང་བ་སྲུམ་རྩ་ཅ་གསུམ་
ཡོད་པའི་སྲིར་རོ། །རི་རབ་དེའི་རོས་རེ་རེ་ལ་དབག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་བརྒྱད་ཁྲི་སྟེ།
མཐའ་སྐོར་རུ་དབག་ཚད་སྲུམ་འབྲུམ་ཉི་ཁྲི་ཡོད་དོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་འཆད་ལ། ལྷང་
གཞི་ལས་ཀྱང་། རི་རབ་གྱི་རོས་རེ་རེ་ལ་འང་དབག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་ཡོད་དེ། དེའི་ཁོ་
ར་ཁོར་ལུག་རུ་དབག་ཚད་སྲུམ་འབྲུམ་ཉི་ཁྲི་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྟོབ་
དཔོན་འབྲུན་བཟང་ནི། རོས་རེ་ལ་དབག་ཚད་ཉི་ཁྲི་ཡོད་པས་རོས་ཀུན་བསྐོར་ན་
བརྒྱད་ཁྲི་ཡིན་ལ་ལྷང་ལས་བཤད་པ་ནི། རྒྱ་མཚམས་གྱི་དབང་རུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་འཆད་དོ། །རི་རབ་དེའི་སྟོགས་མཚམས་ལྷ་བཞི་ན་གདགས་པ་སྣང་ན་རོས་རེ་
ལ་དབག་ཚད་བརྒྱ་ཉི་ལུ་ཅ་ལྷ་ལྷ་ཡོད་པ་མཐའ་སྐོར་ན་ལྷ་བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱས་འཁོར་བ།
འཕང་རུ་ནི་འདི་དང་ས་ལས། དབག་ཚད་ལྷ་བརྒྱ་འཕགས་པར་བཤད་ལ། གདགས་

༡༡༩ བསྐྱེས་

བ་ལྟར་ན། དབག་ཚད་བྱེད་དང་ལྷ་གྲེན་དུ་འབགས་པའི་བརྟེན་གསུམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ།
དེ་དག་ལ་ལ་ནི་གཞོན་སྦྱིན་ལག་ན་དོ་རྗེ་གོས་སྦྱོན་པ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་གནས་ཏེ། དེ་
དག་ནི་བག་མེད་པའི་ལྷ་རྣམས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སློབ་དཔོན་གང་སྟེལ་འཆད་
དོ། །གསང་བ་པའི་བདག་པོ་ནི་དེ་དག་གི་ཆ་ལུགས་སུ་སྦྱུལ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་
དོན་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་དེའི་སྟེང་གཏོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ནི་གདགས་པ་
ལས། ལུ་ལྟོ་ཤར་བྱང་རིམ་པ་བཞིན་དེའི་དུའ་དང་བེ་རྒྱུ་དང་ཤེལ་དང་གསེར་གྱི་
རང་བཞིན་ལས་བྱུང་བར་བཤད་དོ། །

དེ་རབ་གྱི་ཚེ་མོ་དེའི་དབྱུང་ན་གོང་ཁྲུང་བལྟ་ན་སྤྲུག་ཅེས་བྱ་བ་དོས་ལེ་ལེ་
ལ་དབག་ཚད་ཉིས་སྟོང་ལྷ་བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱ་བ་མཐའ་སྐོར་ན་དབག་ཚད་ཁྲིས་འཁོར་བ་
ཡོད་དོ། །དེའི་“འཕང་དུ”⁹⁹ དབག་ཚད་བྱེད་དང་གཉིས་སམ་བྱེད་དང་གསུམ་གྲེན་དུ་
འབགས་པ་གསེར་གྱི་རང་བཞིན་དབྱིབས་ལེགས་ཤིང་བལྟ་ན་སྤྲུག་ལ་མངོས་པ་
རིན་པོ་ཆེའི་ཀ་བ་དུག་ཁྲི་ཡོད་པ་གསེར་གྱི་ར་བ་འཕང་དུ་དབག་ཚད་བྱེད་དང་
གསུམ་པས་བསྐོར་བ་དང་། ར་བ་དེ་ལ་གསེར་དེའི་བེ་རྒྱུ་ཤེལ་བཞི་ལས་བྱས་
པའི་ཅིག་སྐྱབས་དང་། གྲེན་དུ་འཕང་བ་དང་ལུང་དུ་འཕང་པའི་མཐའ་ཡབ་དང་།
རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བཞིའི་ཟམ་པ་བརྒྱད་མ་བཞི་དང་། ཉང་གི་ས་གཞི་ཚོན་སྣ་བརྒྱ་ཅ་
གཅིག་གིས་བཀྲ་བར་བྱས་པ་མནན་ན་ཞེས་ཞེས་བྱེད་པ་བཏེག་ན་སྤར་ཞེས་བྱེད་
པའི་མཉམ་པ་དང་ལྷན་པ་མེ་ཏོག་མན་ད་ར་བས་བྱས་ལུ་ཅེས་ཤེས་ཤིང་དེ་
དག་རྒྱུང་གིས་རྗེས་པ་འདོད་ཞིང་གསར་བ་འགྲུམས་པར་བྱེད་པ་ཡོད་དེ།

99 འཕང་སུ་

གདགས་པ་ལས། ལྷ་རྣམས་བསོད་ནམས་དབང་གིས་མཐུསྟོབས་གྱིས། །ལྷ་ཡི་
ཐོང་ཁྱེད་དག་ལ་རྒྱུད་ཆེན་ལྡང་། །མེ་ཉོག་རྩིང་པ་རྣམས་ནི་འདོད་བར་བྱེད། །མེ་ཉོག་
གསར་བ་རྣམས་ནི་ལེགས་པར་འབྲེལ། །ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །གཞན་ཡང་། ལྷའི་ཐོང་ཁྱེད་
ལ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བཞིའི་སྐར་མའི་གཟུགས་དང་རྩྭ་བ་བྱེད་པ་དང་མེ་ལོང་ལ་སོགས་
པས་བརྒྱན་ཅིང་། །འཕང་དུ་^{༡༡༤} དཔག་ཚད་བྱེད་དང་གསུམ་ཞེད་དུ་དཔག་ཚད་བྱེད་
དང་གཉིས་ཡོད་པའི་སྐོར་སྟོང་དུ་གཅིག་གིས་མ་ཚང་བ་ཡོད་ལ། སྐོར་ལེ་ལེ་ལའང་སུམ་ཅུ་
ཅ་གསུམ་པའི་ལྷ་རྣམས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་། །སྐྱེད་^{༡༡༥} མ་གོ་ཆ་བགོས་ཤིང་མཚོན་ཆ་
ཐོགས་པའི་གནོད་སྦྱིན་གོས་སྟོན་པོ་ཅན་ལྟ་བུ་བརྒྱ་བརྒྱ་བཞོད་དེ་གནས་སོ། །

དེའི་ལམ་སྲངས་སྲིད་དུ་དཔག་ཚད་ཉིས་སྟོང་ལྟ་བུ་ཞེད་དུ་དཔག་ཚད་བརྒྱ་
གཉིས་པ་གསེར་གྱི་བྱེ་མ་བདལ་ཞེད་ཅན་དན་གྱི་རྩུས་ཆག་ཆག་བཏབ་པ་ཡོད་ལ།
དེའི་གཡས་གཡོན་ན་རྩྭ་བསིལ་ཞེད་སྐྱང་ཅི་ལྟ་བུས་གང་ཞེད་མེ་ཉོག་དང་སྐྱད་སྟུན་
པ་འབྲིན་པའི་བྱ་སྣ་ཚོགས་དང་ལྷན་པའི་རྩིང་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བཞིའི་པ་གྲུ་བཅེགས་
ཤིང་ཐེམ་སྐྱས་དང་ལྷན་པ་དང་། རྩིང་བྱའི་ཉེ་འཁོར་ན་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ཏུ་གང་
འདོད་པའི་མེ་ཉོག་དང་འབྲས་བུ་དང་གོས་དང་རྒྱན་དང་རོལ་མོ་དང་བདུད་ཅི་ཁ་
དོག་བཞི་པ་སྐྱང་ཅི་དང་སྐྱང་ཚང་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་པའི་ཤིང་སྣ་ཚོགས་སྐྱེས་ཤིང་
ཐང་ལས་སྐྱེས་པའི་བྱ་སྣ་ཚོགས་སྐྱད་སྟུན་པ་འབྲིན་པ་ཡོད་དོ། །

གཞན་ཡང་ཐོང་ཁྱེད་དེ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བཞིའི་པ་གྲུ་བཅེགས་ཤིང་རྩྭ་
བསིལ་ཞེད་སྐྱང་ཅི་ལྟ་བུས་གང་བ་མེ་ཉོག་དང་རྩྭ་སྐྱད་སྟུན་པ་འབྲིན་པ་སྣ་

༡༡༤   འཕངས་སུ་
༡༡༥   བསྐྱེད་

ཚོགས་དང་། གང་དུ་ལྷ་རྣམས་ཞུགས་ནས་ཚུ་ལ་ཅེ་བའི་བྱ་སྤྲོ་ཚོགས་དང་བཅས་
པའི་འོབས་ཟབས་དང་ཁ་ཚོན་དུ་དཔག་ཚད་རེ་རེ་ཡོད་པ་རིམ་པ་བདུན་གྱིས་
བསྐོར་བ་དང་། འོབས་དེའི་ཉེ་འཁོར་ནའང་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་དང་ཐང་ལས་སྐྱེས་
པའི་བྱ་སྤྲོ་ཚོགས་སྐད་སྟུན་པ་འབྲིན་པ་ཡོད་དོ།

གཞན་ཡང་ཡང་ཐོག་དང་ཁང་པ་བཅེགས་པ་དང་ཁང་བཟང་དང་བསིལ་ཁང་དང་
ལྷན་མོ་ལྷ་བའི་ས་དང་ཟམ་པ་རྣམས་ལྷའི་བྱ་མོའི་ཚོགས་གྱིས་མཛེས་ཤིང་ཡིད་དུ་
འོང་བའི་འདོད་ཡོན་དང་ལྷན་པ་དག་ན་ལྷ་རྣམས་ཅེ་ཞིང་དགའ་བས་རང་རང་གི་ལས་
གྱི་འབྲས་བུ་ཉམས་སུ་སྤོང་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གདགས་པ་ལས་འབྱུང་དོ། །སྤོང་བྱེད་
དེའི་དཔུས་ན་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་ཁང་བཟང་རྣམ་པར་རྒྱལ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་
ཡོད་དེ། དེའི་ངོས་རེ་རེ་ལ་དཔག་ཚད་ཉིས་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་ཡོད་ཅིང་མཐའ་སྤོང་གིས་
འཁོར་བ་བྱེན་དུ་ལྷའི་སྤོང་བྱེད་ལས་དཔག་ཚད་བྱེད་དང་ལྷ་འཕགས་པ་ཀ་བ་བཞི་
བཅུ་དང་ལྷན་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་བ་གམ་བརྒྱད་དང་བ་གམ་རེ་རེ་ལའང་ཁང་པ་བཅེགས་
པ་བདུན་བདུན། དེ་རེ་རེ་ལའང་གནས་ཁང་བདུན་བདུན། དེ་རེ་རེ་ལའང་ལྷའི་བྱ་མོ་
བདུན་བདུན། དེ་རེ་རེ་ལའང་གཡོག་མོ་བདུན་བདུན། དེ་རེ་རེ་ལའང་སིལ་སྟན་བདུན་
བདུན་ཡོད་པས་བརྒྱ་བྱིན་བསུ་སྐྱེལ་དང་མི་སྐྱོ་བར་བྱེད་པར་གདགས་པ་ལས་བཤད་
ལ། སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི། བ་གམ་བརྒྱ་ཅ་གཅིག་དང་། བ་གམ་རེ་རེ་ལའང་ཁང་པ་
བཅེགས་པ་བདུན་བདུན། དེ་རེ་རེ་ལའང་ཁང་མིག་བདུན་བདུན། དེ་རེ་རེ་ལའང་ལྷའི་
བྱ་མོ་བདུན་བདུན། དེ་རེ་རེ་ལའང་གཡོག་མོ་བདུན་བདུན་ཡོད་པར་བཤད་གྱི་གཉིས་
ཀ་ལས་རྗེང་དང་བརྒྱ་ནི་མ་བཤད་དོ། །

ཁང་བཟང་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ནང་ན་སྤར་བ་ཤད་པའི་བྱད་པར་དང་ལྡན་པའི་
 རྗེས་སུ་^{༡༡༩} ཞེང་དུ་དབལ་ཁང་དུ་ལྷ་བུ་ལྷ་བུ་མཐའ་ཉིས་བརྒྱས་འཁོར་བ་ཡོད་
 ཏོ། །ཐོང་ཁྲིར་བལྟ་ན་སྤྱལ་དེའི་སྤྱི་རོལ་དབལ་ཁང་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུའི་ཤར་ན་ཤིང་རྟ་སྤྲོ་
 ཚོགས་ཅན་དང་། ལྷོ་ན་ཚུལ་འགྱུར་དང་། ལུ་བ་ན་འབྲེས་པའི་ཚལ་དང་། བྱང་ན་
 དགའ་བའི་ཚལ་ཞེས་བྱ་བས་བརྒྱན་ཏེ། རེ་རེ་འང་^{༡༢༠} ཞེང་དུ་དབལ་ཁང་ཉིས་
 བརྒྱ་ལྷ་བུ་ལྷ་བུ་པ་མཐའ་སྟོང་གིས་འཁོར་བའི་སྤྱུ་བཞི་བ་གསེར་གྱི་ར་བ་
 "འཕང་དུ་^{༡༢༠} དབལ་ཁང་དེས་བསྟོར་བ། དེའི་རྩིག་སྤྱུ་བས་དང་མདའ་ཡབ་དང་ནང་
 གི་ས་གཞི་ལ་སོགས་པ་སྤར་བ་ཤད་པ་འབྲེས་པར་ཡོད་ཏེ། དེ་དག་གི་དང་པོ་ན། རིན་
 པོ་ཆེའི་ཤིང་རྟ་སྤྲོ་ཚོགས་ཡོད་ཏོ། །

གཉིས་པར་ནི། ལྷའི་སྤྱུ་དག་དེར་ཞུགས་པ་ན་ཤེས་པ་རྒྱལ་བར་འགྱུར་
 ཏོ། །གསུམ་པར་ནི་ལྷའི་སྤྱུ་དང་སྤྱུ་མོ་དག་འབྲེས་ནས་སྟོན་ལམ་སྤྲོ་ཚོགས་ལ་འཇུག་
 བོ། །བཞི་པར་ནི། ལྷའི་སྤྱུ་དང་སྤྱུ་མོ་དག་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་དགའ་ཞིང་ཅེ་བར་
 ཟུང་དོ། །གཞན་ཡང་ཚལ་བཞི་པོ་དེ་དག་ན་རིམ་པ་ལྟར་སྤར་བ་ཤད་པའི་བྱད་པར་
 དང་ལྡན་པའི་རྗེས་སུ་སྤྲོ་ཚོགས་དང་། ལུ་བ་འགྱུར་དང་འབྲེས་པ་དང་། དགའ་བ་ཞེས་
 སྤྱུ་བ་^{༡༢༡} ཞེང་དུ་དབལ་ཁང་དུ་ལྷ་བུ་ལྷ་བུ་མཐའ་ཉིས་བརྒྱས་འཁོར་བ་ཡོད་
 ཏོ། །ཚལ་དེ་དག་གི་སྤྱི་རོལ་གྱི་སྤྱོགས་བཞི་ན་དབལ་ཁང་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུས་བཅད་པ་ན་
 ཤེས་སྤྱོགས་ན་ས་གཞི་བཟང་པོ་སྤྲོ་ཚོགས་ཅན་དང་། ལྷོ་ན་ཚུལ་འགྱུར་དང་། ལུ་བ་ན་

---

༡༡༩ མཚུ
 ༡༡༧ མཚུ
 ༡༢༠ འཕངས་སུ
 ༡༢༡ མཚུ

འདྲེས་པ་ཅན་དང། བྱང་ན་དགའ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཚལ་གྱི་ཚད་དང་མཉམ་པ་པན་ཚུན་
འབྲེལ་པ་ལྟ་བུ་བཞེད་ཡོད་དེ། དེ་དག་ན་ལྷོད་པར་སྤོང་རྣམས་ཀྱང་རང་དགའ་
ཚངས་པར་སྦྱུང་བ་སྦྱོང་བ་ཡོད་དོ། །

ལྷོད་སྤོང་བྱེད་དང། ལྷོད་ཚོས་ཚལ་དང། ལྷོད་ཚོས་ཚལ་ནས་ས་གཞིའི་
བར་དག་ན་སྤོང་བྱེད་ནས་ཚལ་དང། ཚལ་ནས་ས་གཞིར་འགྲོ་བའི་ལམ་སྲུང་
བཤའ་པའི་བྱེད་པར་དང་ལྷན་པ་”ཚུར་¹⁷⁷ དཔག་ཚད་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུ་ཞེང་དུ་དཔག་
ཚད་བྱེད་དང་གཉེས་གཉེས་ཡོད་པ་དག་ན་སྲང་པོ་ཆེ་དང་རྟ་དང་ཤིང་རྟ་དང་ལྷོགས་
གྱི་བཞོན་པ་བཀོད་པ་དག་ཡོད་པ་ལ་ལྷ་རྣམས་ཞོན་ཏེ་ཚལ་དང་ས་གཞིར་འགྲོ་ཞེང་
འདོད་ཡོན་གྱི་དགའ་བ་སྤོང་བར་བྱེད་དོ། །

སྤོང་བྱེད་བལྟ་ན་སྦྱུག་དེའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་བྱང་ཤར་གྱི་མཚམས་ན་དཔག་
བསམ་གྱི་ཤིང་ཡོངས་འདུ་ས་བརྟོག་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དེ། འདི་དང་ས་ལས་དཔག་
ཚད་ལྷ་སྲུང་དུ་བྱུག་པར་བཤའ་ལ། གདགས་པ་ལྟར་ན། ཅ་བ་དཔག་ཚད་ལྷ་བཅུ་
སྲུང་དུ་བྱུག་པ་སྟེང་དུ་དཔག་ཚད་བརྒྱ་འཕགས་པ་སྟེང་དུ་ཡལ་ག་དང་ལོ་འདབ་
གྱིས་དཔག་ཚད་ལྷ་བཅུ་ལྷ་བཅུར་བྱུག་པས་”ཚུར་¹⁷⁸ ཞེང་དུ་དཔག་ཚད་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་
ལྷ་བཅུ་སྟེ། མཐའ་སྤོང་དུ་དཔག་ཚད་བཞི་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་ཡོད་པ་དེའི་མེ་ཉོག་དང་
འདབ་མ་རྒྱས་པའི་བྱི་ཡིས་རྗེ་ལྷོགས་མ་ཡིན་པར་དཔག་ཚད་ལྷ་བཅུར་ལྷང་བ་རྗེ་
ལྷོགས་སྦྱུ་དཔག་ཚད་བརྒྱར་ལྷང་བ་འོག་དཔག་ཚད་བརྒྱ་བཅུར་གསལ་བ། ཞེག་ཡོད་དོ། །འོ་
ན་སྤང་བར་མའི་ཡོངས་འདུའི་མངོ་ལས། མེ་ཉོག་བྱི་ནི་རྗེ་ལྷོགས་མིན་མི་འགྲོ། ཅ་

177 མཚུར་
178 མཚུར་

བའམ་རྒྱ་སྐྱོམ་ཅན་དན་ཡང་མ་ཡིན། །མཁས་རྣམས་ནི་ནི་རྗེ་སྐོགས་མིན་འགྲོ་
 རྟེ། །སྐྱེས་བུ་དམ་པ་སྐོགས་རྣམས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ། །ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།
 །ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྗེ་སྐོགས་མ་ཡིན་པར་འགྲོ་བའི་ཤིང་དེའི་ཡལ་ག་དང་ལོ་འདབ་གྱིས་
 དཔག་ཚད་ལྡ་བརྩུར་བྱུང་བས་དེ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་བའི་མ་ཡིན་
 ཏེ། དེ་ནི་ཤིང་གཞན་ལ་འང་ཡོད་ན་དེ་ཁོ་ནའི་རོ་མཚར་བའི་ཚོས་སུ་མི་འགྲུབ་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་མདོའི་དགོངས་པ་ནི་མིའི་མེ་ཏོག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་
 འོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདོད་པར་བྱའོ། །སའི་སྟོད་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་གལ་ཏེ་རྗེ་སྐོགས་མ་ཡིན་པར་ནི་
 འགྲོ་བའི་མི་རིགས་ཏེ། འདི་ན་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན་དེ་ལྟ་ན་གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་
 རོ། །གཞན་ཡང་། དེ་དང་འདིའི་འགྲོར་པའི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བས་རྗེ་སྐོགས་སུ་ཡང་ནི་ལྡང་བ་མི་འགལ་ཏེ། ལས་གྱིས་
 ཁྱད་པར་གྱིས་མདོན་པར་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འདི་ན་མ་བརྩུངས་པར་རྩ་ལས་སྐྱ་མི་འབྲུང་ཡང་དེ་ན་མ་བརྩུངས་
 པར་ཡང་སྐྱ་འབྲུང་བ་བཞིན་འོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

ས་སྟོན་སྐྱེ་བའི་རྗེ་སྐོགས་སུ་དཔག་ཚད་བརྒྱུར་བྱེད་དང་ལྡང་རོ། །རྒྱུང་མེད་
 བའི་དཔག་ཚད་ལྡ་བརྩུར་ལྡང་རོ། །ཞེས་འདོན་ཏོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཤིང་དེ་ནི་སུམ་ཅུ་ཅ་
 གསུམ་པའི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་དག་སྟེར་བའི་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ཡིན་འོ། །ཤིང་
 དེའི་རྩུང་ན་ལྷ་བ་དཀར་པོ་ལྟ་བུའི་རྩོ་ལེབ་ཅེས་བྲུ་བ་”ཚུ”¹⁷⁶ཞེང་དུ་དཔག་ཚད་ལྡ་
 བརྩུ་ལྡ་བརྩུ་མཐའ་དཔག་ཚད་ཉིས་བརྒྱུས་འཁོར་བའི་གྲུ་བཞི་བ་འཕང་དུ་དཔག་
 ཚད་སྐྱེད་དང་རྩུག་དང་དཔག་ཚད་བཅོ་བརྒྱད་ཆ་གཅིག་ཡོད་པ་ཚོན་སྐྱ་བརྒྱ་ཅ་
 གཅིག་གིས་བཀྲ་ཞིང་རེག་ན་འཇམས་པ་མེ་ཏོག་མན་ད་ར་བས་སུས་ལུབ་ཅམ་དུ་

176 མཚུ

ཞེས་པ་ཡོད་དེ། དེའི་དབྱུང་སྲུ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སེང་གཤེའི་ཁྲི་དང་དེའི་རྩུང་ན་ཉེ་དབང་
ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སེང་གཤེའི་ཁྲི་བཤམས་པ་ལ་ལྷ་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་ལོའོར་
དང་བཅས་པ་དབྱུང་རྒྱ་བ་བཞིར་ལྷ་ལྷའི་འདོད་ཡོན་ལ་ཅེ་ཞིང་རང་རང་གི་ལས་ཀྱི་
འབྲས་བུ་སྤོང་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་གདགས་པ་ལས་བཤད་དོ། །

གོང་ཁྲེར་གྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྣོ་ལུབ་ཀྱི་མཚམས་དཔག་ཚད་བཅུ་གཉིས་ན་གང་དུ་ལྷ་
རྣམས་འཁོར་ནས་བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་བཟོ་བར་བྱེད་པ་ཚོས་བཟང་ལྷའི་
མདུན་ས་ཞེས་བྱ་བ་“ཚུ”^{༡༧}་ཞེང་དུ་དཔག་ཚད་སྲུམ་བརྒྱ་སྲུམ་བརྒྱ་མཐའ་སྐོར་དུ་
དགུ་བརྒྱ་ཡོད་པ་ལྷའི་གོང་ཁྲེར་ལས་དཔག་ཚད་བྱེད་དང་བཞིས་གྲེན་དུ་འཕགས་
བ་མཛེས་ཤིང་བལྟ་ན་སྲུག་པ་ས་གཞི་དང་ཡ་ཐོག་དང་བག་བ་དང་སྲི་བསྲུས་ཀྱི་
གདུང་དང་ཡང་ཐོག་གི་ཅེ་བཞི་དང་ཕྱམ་ཉེན་དང་ཕྱམ་དགུ་པོ་ཐམས་ཅད་ཤེལ་ལས་
བྱས་པས། སྲིན་དཀར་པོའི་སྤང་པོ་ལྷར་དཀར་བ། རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བཞིའི་ལན་ཀན་
གྱིས་བསྐོར་བ་ཕྱམ་དགུ་པོ་རེ་རེ་འང་ཀ་བ་བཅུ་དུག་བཅུ་དུག་གིས་བཞེན་བ།
དབྱུང་ནི་བེ་རྒྱུའི་ཀ་བ་རྩུང་བརྒྱད་པ་གསལ་ཞིང་འཕན་མེད་པ་སྲི་བསྲུས་ཀྱི་
གདུང་ལ་སྲུ་ཅེ་ཙམ་གྱིས་མ་ཤེག་པ་དེའི་རྩུང་ན་བརྒྱ་བྱིན་ཚོས་སྣོན་པའི་གསེར་གྱི་
ཁྲི་བཤམས་པ་ཡོད་དོ། །དེའི་མཐའ་ཉེ་དབང་གཞན་རྣམས་ཀྱི་གསེར་གྱི་ཁྲི་
བཤམས་ཉེ་དེར་སྲུམ་ཚུ་ཅེ་གསུམ་པའི་ལྷ་རྣམས་འདུས་ནས་ལྷ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་
དོན་དང་ཚོས་སེམས་ཤིང་དཔྱོད་པ་དང་ཚོས་དང་ཚོས་མ་ཡིན་པའི་མདུན་མ་བཟོ་
བར་བྱེད་དོ། །

༡༧ མཚུ

དེར་སྐྱམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་པའི་ལྷ་རྣམས་གནས་པ་ན་སྐྱམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་པའི་
སྤངས་མ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞིའི་གཡོག་ཞོ་ཤས་འཚོ་བ་རྣམས་དང་། རྒྱལ་ཆེན་
བཞིའི་བྱ་རྣམས་དང་། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་རྒྱ་བ་
ལྟེན་གྱི་ཆེས་བརྒྱད་དང་བཅུ་བཞི་དང་བཅོ་ལྔ་ལ་འདིག་རྟེན་འདི་ཐམས་ཅད་སྐྱལ་
ཞིང་འདིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཚོས་དང་མ་སྐྱབ་པ་དང་མི་མ་སྐྱབ་པ་སྐྱོགས་པར་ལྟེན་
དོ། །དེའི་ཚེ་ཚོས་དང་མི་མ་སྐྱབ་པ་ཐོས་ན་ལྷ་རྣམས་མི་དགའ་ཞིང་སྐྱོད་ལ། ཚོས་
དང་མ་སྐྱབ་པ་ཐོས་ན་དགའ་ཞིང་བསྐྱུགས་པར་བརྗོད་དོ། །

ལྷའི་གྲོང་ཁྲིའ་ནས་མདུན་ས་ཚོས་བཟངས་སུ་རྒྱ་བའི་ལམ་སྲིད་དུ་དཔག་
ཚད་བཅུ་གཉིས་ཞིང་དུ་དཔག་ཚད་གཉིས་ཡོད་པ་གསེར་གྱི་བྱེ་མ་བདལ་ཞིང་ཅན་
དན་གྱི་རྒྱས་ཆག་ཆག་བཏབ་པ་གཡམས་གཡོན་ན་མེ་ཉོག་དང་འབྲས་བུའི་ཤིང་སྣ་
ཚོགས་སྐྱེས་ཤིང་ཐང་ལས་སྐྱེས་པའི་བྱ་སྣ་ཚོགས་སྐྱད་སྐྱབ་པ་ཡོད་དེ། འདིའི་ལྷར་
ན་མདུན་ས་ནི་གྲོང་ཁྲིའ་ནས་དཔག་ཚད་བཅུ་གཉིས་ན་ཡོད་པར་མངོན་མོ། །དེ་ལྷ་
བུའི་མདུན་ས་དེ་ཡང་གདགས་པ་ལས། ཤར་ལྷའི་མཚམས་ན་ཡོད་པར་བཤད་ལ།
སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི། གྲོང་ཁྲིའ་གྱི་བྱེ་མ་ཤིང་གྱི་མཚམས་ན་མདུན་ས་དང་།
ཤིང་ཡོངས་འདུ་ས་བརྩོམ་ནི་གྲོང་གི་ནང་ན་ཡོད་པར་བཤད་དེ་སྐྱོགས་གང་ན་ཡོད་
པ་ནི་མ་བཤད་དོ། །དྲང་སྲོང་རྒྱས་པས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ནི། མདུན་ས་དབྱིབས་
བྱུ་བཞི་ལྷམ་པ་མཐའ་སྐྱོད་དུ་དཔག་ཚད་བརྒྱ་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །

གཞན་ཡང་། བརྒྱ་བྱིན་ལ་གཡུལ་ངོར་སྐྱོད་པའི་གྲང་པོ་ཆེ་རབ་བརྟན་དང་།
སྐྱོད་པོས་ཚབ་དུ་སྐྱོད་པའི་གྲང་པོ་ཆེས་སྤང་གི་བྱ་གཉིས་ཀའང་མཐའ་དཔག་ཚད་

བདུན་བདུན་གྱིས་འཁོར་བ་འཕང་དུ་དབག་ཚད་བྱེད་དང་གཉིས་ཀྱི་ཚད་དུ་ཡོད་པ་
རེ་རེའང་སྤང་གཡོག་བརྒྱད་སྟོང་དང་བཅས་པ་དང་། སལ་ཆེར་བྱུབ་"སྟོགས"¹⁷⁶ ཀྱི་
སྤིང་ཐོན་ཁམ་བུ་ཅན་ཞེས་བྱང་ན་གནས་པ་རྟའི་རྒྱལ་པོ་སྤྱིན་གྱི་འཕགས་ཅན་ཞེས་
བྱ་བ་རྟ་གཡོག་བརྒྱད་སྟོང་དང་བཅས་པ་ཡོད་དོ། །ལྷའི་རྩ་པོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱིས་མཐོ་བ་
ཞེས་བྱ་བ་ལས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་པ། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཐམས་
ཅད་སྤྱུག་བསྐྱལ་བ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ། ལྷ་དང་ལས་འདས་པ་ནི་ཞི་བ་
ཡིན་ན་ལྷའི་བྱ་དག་ཅིའི་སྤྱིར་བཏུ་མེད་པར་གནས་ཞེས་ལྷའི་བྱ་དག་འདོད་པའི་
ཡོན་ཏན་གྱིས་སྟོམ་པ་ལས་སྐྱལ་བར་བྱེད་པ་དང་། གྱེ་ལྷ་རྣམས་རྒྱལ་བར་འགྱུར།
ལྷ་མ་ཡིན་རྣམས་པམ་བར་འགྱུར་དོ། །ཞེས་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་དམག་གི་འཆོ་བ་ཉེ་བར་
ཞི་བར་བྱེད་པའི་སྐྱ་འབྲུང་བ་ཡོད་དོ། །

ནམ་མཁའ་ལ་གནས་པ་བཤད་པ་ནི་སྤྱི་ཚུ་རྩ་གསུམ་དེའི་སྟེང་ན་ནི་འཐབ་
བྲལ་ནས་འོག་མིན་གྱི་བར་གྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་གཞལ་མེད་ཁང་རྣམས་སྤྱིན་གྱི་ཕྱང་པོ་
ལྷར་གོང་ནས་གོང་དུ་བཅེགས་ནས་གནས་པ་ལས་འདོད་པ་སྟོད་པ་ནི་རྒྱལ་ཆེན་
རིས་བཞི་ནས་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་གྱི་བར་དུ་གཡོན་ལོ། །དང་པོ་གཉིས་ན་ནི་ལྷ་
མ་ཡིན་རྣམས་དང་འཐབ་པ་ཡོད་དེ། བཞེས་སྤྱིང་ལས། ལྷ་མིན་ན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ལྷ་ཡི། །དབལ་
ལ་སྤང་ཞིང་ཡིད་གྱི་སྤྱུག་བསྐྱལ་ཆེ། །དེ་དག་སྟོ་དང་ལྷན་ཡང་འཕྲོ་བ་ཡི། །སྤྱིབ་པས་བསྤྱིབས་པས་བདེན་པ་མཐོང་བ་
མེད། །ཅེས་འབྲུང་བས། འདི་ལྷར་ལྷ་མ་ཡིན་དང་ལྷ་རྣམས་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་བྱ་མོ་དང་ལྷའི་
བདུད་རྩི་ལ་སེར་སྐྱ་དང་སྤྲུག་དོག་གིས་བཙོང་པའི་སྤྱིར་འཐབ་པ་ན་རེས་འགའ་ནི་

176 རྟོགས་

ཐགས་བཟང་རིས་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་བཞི་ཀ་འོང་ལ་རེས་འགའ་
 གོང་མ་དག་འོང་སྟེ། གསེར་དབྱལ་པའི་རྒྱ་ཆ་ཤེས་བཞིའི་གོ་ཆ་སྲ་བ་རྣམས་སྲོན་ཞིང་
 རལ་གྱི་དང་མདུང་དང་འཕང་མདུང་དང་མདུང་གཞུ་སོགས་པའི་དབྱང་གི་ཚོགས་
 ཡན་ལག་བཞི་དང་བཅས་པ་རྩ་མཚམས་ནས་འཛོལ་ཏེ། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྲུང་མ་ལྟ་
 ལས་དང་པོ་དཀར་པོ་ལ་དགའ་བའི་སྤྱིའི་རྒྱལ་པོ་རོལ་མཚོ་ན་གནས་པ་དང་གཡུལ་
 སྲོད་ཅིང་དེ་དག་གིས་སྐབ་ན་སློབ་ལ་གལ་ཏེ་མ་སྐབ་ན་སྲུང་མ་གཉིས་པ་གཞོང་
 ཐོགས་པ་དང་། གསུམ་པ་སྲེང་ཐོགས་པ་དང་། བཞི་པ་རྟག་སྲོམ་པ་དང་། ལྷ་པ་རྒྱལ་
 པོ་ཆེན་པོ་བཞི་པོ་དག་ཏུ་རིམ་གྱིས་སོང་ཞིང་འོག་མ་འོག་མ་དང་བསྐྱོམས་ཤིང་
 འཐབ་པར་བྱེད་པ་ན་པལ་ཆེར་ནི་དེ་དག་གིས་བསྐྱོག་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་
 དག་གིས་མ་བསྐྱོག་ན་རྒྱལ་ཆེན་བཞི་པོ་དག་སྲུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་གྱི་གནས་སྲུ་སོང་
 སྟེ། གྲེ་ལྟའི་དབང་པོ་མཁའ་པའ་མཛོད་ཅིག །བདག་ཅག་སྲུང་མ་ལྟ་པོ་དག་གིས་ལྟ་
 མ་ཡིན་གྱི་དམག་བསྐྱོག་པར་མ་རུས་སོ་ཤིང་རི་རབ་གྱི་བང་རིམ་ལ་རྗེས་པ་མཁའ་པའ་མཛོད་
 ཅིག །ཞེས་ལྷ་བར་བྱེད་དོ། །

དེ་ནས་ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་སྲུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་པ་རྣམས་ལ་བསྐྱོས་
 ཏེ་གཡུལ་སྲོད་པར་བྱེད་དོ། །མྱེད་པོ་ཆེ་རབ་བརྟན་ལ་བསམས་པ་དང་། རབ་བརྟན་འཁོར་དང་བཅས་པ་
 འཇམས་སྤྱིའི་གླིང་ནས་འོངས་ནས་མགོ་པོ་སོ་གཉིས་དང་མགོ་པོ་རེ་ལ་མཆོང་བ་དང་རྗེད་དང་མཐུ་དང་། ལྟའི་བྱ་སོ་
 དང་གཡོག་སོ་དང་སིལ་སྟུན་རྣམས་བདུན་བདུན་སྟུལ་ནས་འོངས་པ་ལ་དབང་པོ་དང་ཉེ་དབང་རྣམས་ཞོན་ནས་སྲོང་
 ཁྱིའི་གྲི་སྐོ་ནས་རྩལ་འགྱུར་གྱི་ཆལ་དུ་འགྲོ་ལོ། །དེར་ཅེས་པས་ལུས་སེམས་རྩལ་བར་གྱུར་ཏེ། གཡུལ་འགྲེད་པ་ལ་
 མོས་པས་དབྱང་གི་ཚོགས་བཞི་བའམས་ཤིང་གོ་ཆ་དང་མཚོན་ཆ་བཞི་སོགས་ཏེ་རི་རབ་གྱི་སྤྱོ་སྲོགས་སྲུ་འཐབ་

པོ། །སྤྲུལ་པའི་ཡང་ལན་གསུམ་འཐབ་ལ། གང་པའི་ཡང་རང་རང་གི་ལྷོད་དུ་ལྷོས་ནས་སྣོ་བཅད་པས་སྐབ་ཀྱང་སྤྲུག་པ་
 འབྱུང་ངོ། །དེའི་ཆེ་ལྷ་མ་ཡིན་ནམས་རྒྱལ་ན་ལྷོད་ལྷེར་བལྟ་ན་སྤྲུག་གི་ནང་དུ་འདེད་
 བར་བྱེད་དོ། །དེའི་ཆེ་མཚོན་ཆ་དང་རིའི་དུས་ལུ་ཆ་ཚོར་སྤྱད་བའི་ལོ་ལ་སྤོག་ཆགས་ལི་བའི་ཁྲག་གིས་མཚོའི་
 ཁ་དོག་འབྱུང་པ་དང་། ལྷ་རྩེད་གི་མཚོ་ལུ་ལྷ་རྩེད་པ་དམག་རི་ལྷ་རྩེད་འཐབ་པའི་གཟུགས་འཕྲུག་འཆར་བས་ལྷ་མིན་ལི་
 བའི་ཉི་དུ་ནམས་དམག་མ་ལོག་གོང་དུ་ལྷ་རྩེད་བྱེད་སོགས་འཕྲན་པ་ཉིར་གཞག་པས་བཤམ་དོ། །སྤྲུ་ནམས་རྒྱལ་
 བ་རོལ་མཚོ་དང་པོའི་བར་དུ་འདེད་པར་བྱེད་དོ། །རྩེ་ལས་སྤྲུ་ནམས་ནི་རྒྱལ་བར་འབྱུང་རོ། །སྤྲུ་
 མིན་ནམས་ནི་མཐའ་བར་འབྱུང་རོ། །དུད་འབྲོང་ག་བདའ་བར་བྱའོ། །བྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་སྤྲུ་འབྱུང་བས་སྤྲུ་མིན་པར་
 གནས་སྤྲུ་ལྷོག་གོ།

དེ་དག་པམ་ཚུ་ན་མཐོ་དང་ཤེད་པ་ཆད་ན་འཆི་བར་འབྱུང་ལ། ཡན་ལག་དང་
 ཉིད་ལག་ཆད་པ་ནི་སྤྲུར་སྤྲེའི་བར་འབྱུང་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་འཐབ་མོ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་
 འཐབ་བྲལ་དང་། ལྷའི་བྱ་དང་བྱ་མོ་གཉིས་གཉིས་སྤྲུའི་བྱ་མོ་རེ་རེའི་བར་དུ་རྩུས་ཏེ་
 སྤྲེའི་ཕྱིར་མཆེ་མ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །ལོངས་སྤྲོད་ནི་སྤྲུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་པ་བས་ཀྱང་
 ལྷད་པར་དུ་འཕགས་སོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚོས་ཀྱི་དགའ་བ་དང་སྤྲན་པའི་ཕྱིར་
 དང་། རང་གི་སྤྲུམ་པའི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་དགའ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་གྱིས་
 སྤྲུལ་པ་ལའང་དགའ་བའི་ཕྱིར་དགའ་སྤྲན་པ་སོགས་པ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བརྗོད་
 དོ། །གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་མིང་གི་དོན་ནི་བཤམ་ཐིན་ཏོ། །

འདོད་པ་པ་དེ་དག་འདོད་པ་ལ་རི་སྤྲུར་སྤྲོད་ཅེ་ན། རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་པ་
 དང་སྤྲུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་པ་གཉིས་ནི་དབང་པོ་གཉིས་སྤྲུད་པས་སྤྲུའི་བྱ་དང་བྱ་མོ་
 གཉིས་འབྲིག་པ་སྤྲོད་དེ་ལོན་ཀྱང་དེ་དག་གི་ཟས་ལ་མི་གཅོད་པའི་རྒྱ་མཐུན་མེད་པས་ས་པོན་
 འབྱུང་བའི་མེད་དེ་རྒྱུད་རྒྱ་པས་གདུང་བ་དང་བྲལ་བར་གནས་སོ། །འཐབ་བྲལ་བའི་

འཇུང་པ་ཚམ་དང། དགའ་ལྡན་པ་ལག་པ་བཅངས་པ་དང། འཇུལ་དགའ་བཞོད་པ་
 ཚམ་དང། གཞན་འཇུལ་དབང་བྱེད་པ་བལྟས་པ་ཚམ་གྱིས་འཇིག་པ་སྐྱོད་པ་ཡིན་
 བོ། །ཁྱེ་བྱུ་ཉུ་སྐྱ་བ་རྣམས་ན་རེ། ཇི་ཚམ་དུ་ལུལ་ཤས་ཆེ་བ་དེ་ཚམ་དུ་འདོད་
 ཆགས་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཉིས་གྱིས་གཉིས་སྐྱས་ནས་འཇིག་པ་
 "སྐྱོད་"^{༡༣༧}པ་ཡིན་ཏེ། དབང་ལོ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ནི་ལུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །གདགས་པ་ལས་བཤད་པ་ནི། དུས་ཀྱི་ཚད་བརྟན་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་
 ཟེར་རོ། །གལ་ཏེ་ས་བོན་འབྱུང་བ་མེད་ན་ལྟའི་བྱ་དང་བྱ་ལོ་ཞེས་ཇི་ལྟར་བཞོད་ཅེ་ན།
 རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞིར་བོང་ཚོད་གྱིས་པ་ལོ་ལྡ་ལོན་པ་ནས་སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་དང་འཐབ་བྲལ་དང་
 དགའ་ལྡན་དང་འཇུལ་དགའ་དང་གཞན་འཇུལ་དབང་བྱེད་རྣམས་སུ་རིམ་པ་ལྟར་ལོ་བྱུག་དང་བདུན་དང་བརྒྱད་དང་
 དགུ་དང། ལོ་བཅུ་ལོན་པ་ལྟ་བུའི་བར་གྱི་ལྟའི་བྱ་དང་བྱ་ལོ་དག་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་
 ལ་སོགས་པ་དེ་དག་དུ་ལྟ་དང་ལྟ་ལོའི་བར་དུ་རྩུས་ཏེ་རྩུར་བར་སྐྱེ་སྐྱེ། དེའི་ཕྱིར་གང་
 ཞེས་གང་དག་གི་བར་དུ་སྐྱེས་པ་དེ་དེ་དག་གི་ལྟའི་བྱ་དང་བྱ་ལོ་ཞེས་བཞོད་དོ། །

དེ་ལ་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞིར་ནི་ལོ་ལྡ་ལོན་པ་དང། སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་དུ་ལོ་
 བྱུག་དང། འཐབ་བྲལ་དུ་ལོ་བདུན་དང། དགའ་ལྡན་དུ་བརྒྱད་དང། འཇུལ་དགའ་
 དགུ་དང། གཞན་འཇུལ་དབང་བྱེད་དུ་བཅུ་ལོན་པ་ལྟ་བུའོ། །གཟུགས་ཅན་གྱི་ལྟ་
 རྣམས་ནི་བོངས་ཚོད་ལུས་ཀྱན་རྫོགས་པ་དང། རོ་ཆ་ཞེས་མེད་སྤངས་པས། ལོ་ས་དང་
 བཅས་པ་ཉིད་དུ་སྐྱེའོ། །འཆི་བ་ནའང་ལོ་ས་བཅས་སུ་འཆིའོ། །གཟུགས་ཁམས་པའི་ལྟ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱང་རྩུན་སྤངས་པའི་ཕྱིར་བདེན་བར་སྐྱ་བས་འཕགས་པའི་སྐད་དུ་སྐྱ་བ་ཡིན་

༡༣༧ ལྟེན

འོ། །སེམས་ཅན་གྱི་བྱུང་བར་ལ་འདོད་པ་སྐྱེ་བ་ནི། མདོ་ལས། འདོད་པ་སྐྱེ་བ་
 གསུམ་བཤད་པའི་འདོད་པ་སྐྱེ་བ་གསུམ་པོ་ནི་འདོད་པའི་ལྟ་དང་མིར་བཅས་པ་
 རྣམས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་འདོད་པའི་མི་རྣམས་དགའ་ལྡན་གྱི་བར་གྱི་ལྟའི་རིས་བཞི་ནི་
 འདོད་པ་ཉེ་བར་གནས་པ་དག་ལ་དབང་སྐྱུག་གིས་དབང་བྱེད་པའི་འདོད་པ་སྐྱེ་བ་
 ཡིན་འོ། །དེ་ཡང་རང་གི་རྣམ་སྐྱེན་ལས་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་ལོངས་སྟོན་པས་སོ། །འདྲུལ་དགའ་བ་ནི་རང་གི་
 སྐྱུལ་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་འདོད་པ་སྐྱེ་བ་ཡིན་འོ། །དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་བདག་ཉིད་
 གྱིས་སྐྱུལ་པ་ལ་ལོངས་སྟོན་པས་སོ། །

གཞན་འདྲུལ་དབང་བྱེད་པ་ནི་གཞན་གྱི་སྐྱུལ་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་འདོད་པ་
 སྐྱེ་བ་ཡིན་འོ། །དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་རང་གཞན་གཉིས་ཀས་སྐྱུལ་པ་ལ་དབང་བྱེད་པས་སོ། །བདེ་
 བ་སྐྱེ་བ་ནི། མདོ་ལས། གསུངས་པའི་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་དང་། ཉིང་རེ་
 འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བའི་བདེ་བ་དང་། དགའ་བ་མེད་པའི་བདེ་བ་སྐྱེ་བ་
 གསུམ་བཤད་པའི་བདེ་བ་སྐྱེ་བ་གསུམ་པོ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་རེ་རེ་ལ་
 ས་གསུམ་གསུམ་ཡོད་པས་ས་དགའ་བཤད་པ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བསམ་གཏན་
 དང་པོའི་གསུམ་ནི་འདོད་པ་ལས་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་དང་། གཉིས་པའི་
 གསུམ་ནི་རྟོག་དམྱོད་སྤངས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བའི་བདེ་བ་དང་།
 གསུམ་པའི་གསུམ་ནི་དགའ་བ་མེད་པའི་བདེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདོད་པའི་མི་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་
 འོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་དང་པོའི་བསམ་གཏན་བྱུང་བར་ཅན་སྐྱེས་པ་དེ་བདེ་བ་སྐྱེ་བ་མ་
 ཡིན་པར་འགྲུར་ཏེ། བཏང་སྟོམས་གྱི་ས་པ་ཡིན་པས་དགའ་བ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟོ་
 ཞེན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱོབ་རྣམས་ན་རེ། འདི་ནི་སལ་ཆེ་བ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་

མདོ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས། མདོན་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། ཤེས་རབ་དགེ་བ་ཡིན་
མོ། །འོ། །ཞེས་འགྲུང་བ་བཞིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

གལ་ཏེ་འདི་ནས་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་ལ་སོགས་པ་གོང་མ་རྣམས་བརྟེན་གས་
ཏེ་གནས་ན་གང་དག་ལྟའི་གནས་ཏེ་ཕུ་རྩ་གཉིས་བཤད་པ་དེ་དག་གི་བར་ཐག་གི་ཚད་ཇི་ཙམ་ཞེ་
ན། རང་རང་གི་གནས་ནས་གནས་འོག་མའི་གནས་ཀྱི་བར་ཐག་ཇི་སྲིད་པ་དེ་རང་གི་
གནས་དེ་ནས་དེའི་གོང་མའི་གནས་སུ་འདྲ་དེ་སྲིད་དེ། འདི་ལྟར་གནས་རྒྱལ་ཆེན་
རིས་བཞི་འི་རྩ་བའི་གནས་བར་རིས་བཞི་ལ། གནས་འོག་འཇམས་སུ་འདྲི་སྲིད་དུ་དཔག་ཚད་བཞི་ཞི་
ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྲུམ་རྩ་རྩ་གསུམ་དུ་འདྲ་དེ་སྲིད་དེ་བཞི་ཞི་ཡིན་ལོ། །གནས་སྲུམ་རྩ་
རྩ་གསུམ་ནས་གནས་འོག་འཇམས་སུ་འདྲི་སྲིད་དུ་བརྒྱད་ཞི་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཐབ་
བྲལ་དུ་འདྲ་བརྒྱད་ཞི་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ས་ལས་ནི། ཤིན་དུ་མཐོང་མན་ཚད་
དཔག་ཚད་བཞི་ཞི་བཞི་ཞི་དང་དེ་ནས་འོག་མིན་ལ་དཔག་ཚད་འབྲུམ་རྩུག་ཞི་ཡོད་
པར་བཤད་དོ། །

དེ་དག་ཏུ་བསྐྱོད་པར་བྱེད་པ་རི་ལྟར་ཞེ་ན། རྩ་འབྲུལ་དང་ལྡན་པ་འཇམས་རྩ་
འབྲུལ་དང་ལྡན་པ་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་མ་གཏོགས་པ་ཁམས་དང་ས་འོག་མ་བ་དེ་
དག་གིས་གོང་མར་བསྐྱོད་པ་དང་གོང་མ་བ་དག་མཐོང་བའང་མེད་དོ། །དེའི་སྲིད་
གང་དག་འོག་མ་བས་གོང་མ་མཐོང་བ་དེ་དག་ནི་སྲུལ་པའི་གཟུགས་ཡིན་གྱི་དམན་པའི་
ཡུལ་མཚོག་མ་ཡིན་པས་འོག་མས་གོང་མའི་གཟུགས་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ལོ། །འོ་ན་
གོང་མ་དེ་དག་གི་གནས་ཀྱི་རྒྱའི་ཚད་ཇི་ཙམ་ཞེ་ན། འཐབ་བྲལ་ལ་སོགས་པ་བཞི་
ནི་སྲུམ་རྩ་རྩ་གསུམ་དང་ཚད་མཉམ་མོ། །ཁ་ཅིག་ན་ལེ། ཉིས་འགྲུང་གྱིས་གོང་མ་

གོང་མ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོལེས་ཟེར་དོ། །

བསམ་གཏན་བཞིའི་ཚད་ནི་རིམ་པ་ལྷུང་གྲིང་བཞི་དང། ལྷོང་ཆུང་ཏུ་དང། ལྷོང་གཉིས་བར་མ་དང། ལྷོང་གསུམ་དང་མཉམ་སོ། །ཁ་ཅིག་ན་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི་ལྷོང་ཆུང་ཏུ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དང་མཉམ་ལ་བཞི་བ་ལ་འོག་གཞི་གཅིག་ཏུ་འགྲེལ་བ་མེད་པས། ཚད་མེད་དོལེས་ཟེར་དོ། །

ལྷོང་གསུམ་བཤད་པ་ནི་གྲིང་བཞི་བ་དང་ཉི་མ་དང་ཆེ་བ་དང་དབྱུང་གི་རི་རབ་དང་གསེར་གྱི་རི་རྣམས་དང་མཚོ་རྣམས་དང་ཁོར་ཡུག་གི་ལྷུགས་རིའི་བར་དང་འདོད་པའི་ལྷ་དུག་དང་ཚངས་པའི་འཛིག་རྟེན་ལྷོང་ལ་ནི་ལྷོང་གྱི་ཕུད་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པར་འདོད་ལ། ལྷོང་གྱི་ཕུད་དེ་ལྷོང་ལ་ནི་ལྷོང་གཉིས་པ་བར་མའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་སྟེ་དེ་ལ་ནི་གྲིང་བཞི་ནས་ཚངས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་བར་ས་ཡ་སྐྱལ་གཅིག་ཡོད་དོ། །ལྷོང་གཉིས་པ་དེ་ལྷོང་ལ་ནི་ལྷོང་གསུམ་གྱི་ལྷོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཏེ། དེ་ལ་ནི་གྲིང་བཞི་ནས་ཚངས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་བར་གྱེ་བ་སྐྱལ་བརྒྱ་ཡོད་དོ། །ལྷོང་ཆུང་ཏུ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཡང་ཁོར་ཡུག་གི་ལྷུགས་རི་རི་རིས་བསྐྱོར་ཏེ་གནས་སོ། །དེ་ཅིའི་ལྷོང་གསུམ་ཞེས་བྱ་བེ་ལ། དེ་ལྷ་ཕུའི་ལྷོང་གསུམ་དེ་ནི་མཐར་མཉམ་དུ་འཛིག་ཅིང། དང་པོ་མཉམ་དུ་འབྱུང་བ་སྟེ་འཆགས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཚད་ནི་ལྷོང་གསུམ་དུ་མ་འདུས་ཏེ། ཚངས་པའི་འཛིག་རྟེན་མན་ཚད་ཁོ་ན་ལ་དེར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེའི་ལྷོང་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས་ཀྱང། ཚངས་པའི་འཛིག་རྟེན་ལྷོང་ལ་ནི་ཞེས་སྟོས་པས་

བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་སྣང་ཚུང་དུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
གིས་བསྐྱུས་པ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བཤད་དོ། །རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ་ལས་ནི། སྤིང་
བཞི་བྱེ་བ་ཤག་བརྒྱ་ནས་འོག་མིན་གྱི་བར་བྱེ་བ་ཤག་བརྒྱ་ལ་སྣང་གསུམ་གྱི་སྣང་
ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་ཅེས་བྱ་སྟེ། ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བའོ། ཞེས་
འོག་མིན་མན་ཆད་སྣང་གསུམ་དུ་གསུངས་སོ། །

ལུས་གྱི་ཚད་བསྟན་པ་ལ་ངན་སོང་གསུམ་གྱི་ལུས་ཚད་ནི་མ་དེས་པའི་ཕྱིར་
འདྲིར་མ་བསྟན་ཏོ། །སའི་དངོས་གཞི་ལས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་ཆེན་པོ་དག་གི་ཚད་ནི་དེས་པ་མེད་དེ།
གང་གིས་ལྷིག་པ་མི་དགོ་བའི་ལས་ཤིན་ཏུ་ཤག་སོ་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་དེའི་ལུས་ནི་ཆེས་ཆེ་བར་འབྱུབ་བར་འགྱུར་
ལ། གཞན་དག་གི་ནི་གཞན་དུ་འགྱུར་སོ། །སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་ཆེན་པོ་དག་གི་དེ་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་གྱང་བའི་སེམས་
ཅན་དཔྱལ་བ་རྣམས་དང་། ཉེ་ཆེ་བའི་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་རྣམས་དང་། ཉེ་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་རྣམས་
དང་། དུང་འགོ་དང་། ཡི་དུགས་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་མི་དགོ་བ་ཆེ་ཚུང་གིས་ལུས་ཆེ་ཚུང་དུ་འགྱུར་བར་
བཤད་དོ། །

མི་རྣམས་ལས་འཇོམ་བུའི་སྤིང་པའི་མི་རྣམས་གྱི་ལུས་ཚད་ནི་ཆེ་བ་རྣམས་ཁྱེ་
བཞི་བ་དང་ཚུང་བ་རྣམས་ཕྱེད་དང་བཞི་བ་ཡིན་ལོ། །ཁྱེ་ཐམས་ཅད་དུ་འོག་ནས་
འཆད་པའི་སྤྱ་རབ་རྩལ་ལ་སོགས་པ་བསགས་པའི་ཚད་དང་ལྡན་པ་ཡིན་གྱི་རང་རང་
གི་ཁྱེ་མ་ཡིན་ལོ། །སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི། འཇོམ་བུའི་སྤིང་གི་མི་རྣམས་ནི་ལུས་གྱི་ཚད་ནི་དེས་པ་མེད་དེ།
དེས་འགའ་ནི་ཆེན་པོར་འགྱུར་སོ། །དེས་འགའ་ནི་ཚུང་དུར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་རང་རང་གི་ཁྱེ་ཆད་ཕྱེད་དང་
བཞིའོ། ཞེས་བཤད་དོ། །ཤར་ལུས་འཕགས་པ་དང་རྒྱབ་བ་ལང་སྟོན་པ་དང་བྱང་སྤྱི་མི་སྟོན་
པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་ནི་རིམ་བུར་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་ཉིས་འགྱུར་གྱིས་བསྐྱེད་བ་ཁྱེ་བརྒྱད་

དང་བཅུ་དྲུག་དང་སྐུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་དག་གྲང་འཇམ་བུའི་སྐྱིད་པའི་ལྷུའི་
དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་སའི་དངོས་གཞི་ལས་ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ཚད་ནི་དེས་པ་ཡིན་ཉེ། དེ་
དག་གྲང་རང་གི་ལྷ་ཚད་ལྗེད་དང་བཞི་པ་སྟེ་ལུས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའོ། །ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་བྱུང་གི་
བ་ལང་སྟོན་པ་རྣམས་དང། བྱང་གི་སྐྱ་མི་སྐྱན་པ་རྣམས་ཀྱང་ལུས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའོ། །ཞེས་འབྲུང་བས་རང་རང་གི་ནི་
ལྷུ་བཞི་པ་འཇམ་ལྗེད་དང་བཞི་ཁོ་ན་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །སྐྱིད་ཐུན་རྣམས་ཀྱི་མི་རྣམས་
ནི་གཙོ་བོའི་སྐྱིད་གི་མིའི་ལུས་ཀྱི་ལྗེད་ལྗེད་དང་ལྡན་ལོ་ཞེས་གྲགས། །

སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས་ཀྱང་བར་གྱི་སྐྱིད་བརྒྱུད་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་
ལས་ངན་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་ཞིག་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ན་གནས་པའི་མི་རྣམས་ནི་
ལུས་རྒྱུང་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བཤད་དོ། །འདོད་པ་དང་ལྡན་པའི་ལྷ་དྲུག་པོའི་ལུས་ཚད་
ནི་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་པ་རྒྱང་གྲགས་བཞི་ཆ་གཅིག་ཡིན་པ་ནས་སྐུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་
པ་རྒྱང་གྲགས་ལྗེད་དང། འཐབ་བྲལ་བ་བཞི་གསུམ་དང། དགའ་ལྡན་པ་གཅིག་
དང། འཕྲུལ་དགའ་བ་གཅིག་དང་བཞི་ཆ་དང། གཞན་འཕྲུལ་དབང་ལྗེད་པ་རྒྱང་
གྲགས་དག་ལྗེད་དང་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །

སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི། ལུས་ཅུ་ཅ་གསུམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚད་ནི་རྒྱང་གྲགས་ཀྱི་བཞི་ཆ་གཅིག་པས་ལྷག་
གོ། །ལྷུའི་དབང་པོ་བརྒྱ་ལྗེད་ཀྱི་ཚད་ནི་རྒྱང་གྲགས་ལྗེད་དོ། །འཐབ་བྲལ་པ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱང་གྲགས་ལྗེད་དོ། །དེ་ཡན་
ཚད་ནི་བཞི་ཆ་འེ་འེ་ལྷག་པར་བལྟ་བར་བྱའོ་ཞེས་པ་དང། ལྷ་མ་ཡིན་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ནི་སྐུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་པའི་ལྷུའི་
ཚད་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །

ལྷ་མ་ཡིན་རྣམས་ནི་སྐུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་པའི་ལྷ་རྣམས་དང་ལུས་ཚད་མཉམ་
པར་ས་ལས་བཤད་དོ། །གཟུགས་ཅན་གྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ་ཚངས་རིས་པའི་

ལུས་ཀྱི་ཚད་ནི་དཔག་ཚད་ལྟེང་པ་ཡིན་ནོ། །ཚངས་རིས་པ་དེའི་གོང་མ་ཚངས་པའི་
 མདུན་ན་འདོན་དང་། ཚངས་ཆེན་པ་དང་། འོད་ཚུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ནི་རིམ་པ་
 ལྷར་དཔག་ཚད་ལྟེང་ལྟེང་གིས་བསྐྱེད་པ་དཔག་ཚད་གཅིག་དང་། ལྟེང་དང་གཉིས་
 དང་གཉིས་ཡིན་ནོ། །འོད་ཚུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྷག་ཚད་མེད་འོད་ཡན་ཚད་ནི་ལུས་
 ཉིས་འགྲུར་ཉིས་འགྲུར་གྱིས་ཆེ་སྟེ། འོན་ཀྱང་སྤྱིན་མེད་པ་ཉིས་འགྲུར་གྱིས་བསྐྱེད་
 པ་ལས་དཔག་ཚད་གསུམ་དོར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱད་པར་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྷར་ཚད་
 མེད་འོད་པ་དཔག་ཚད་བཞི་དང་། འོད་གསལ་བ་བརྒྱད་དང་། དགོ་ཚུང་བ་བཅུ་དྲུག་
 དང་། ཚད་མེད་དགོ་བ་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་དང་། དགོ་རྒྱས་པ་དྲུག་ཅུ་ཅ་བཞི་དང་།
 སྤྱིན་མེད་པ་དཔག་ཚད་བརྒྱ་ཉི་ལུ་ཅ་བརྒྱད་ལ་གསུམ་དོར་བའི་བརྒྱ་ཉི་ལུ་ཅ་ལྔ་
 དང་། བསོད་ནམས་སྐྱེད་པ་ལྟེང་དང་སུམ་བརྒྱ་དང་། འབྲས་བུ་ཆེ་བ་ལྔ་བརྒྱ་དང་།
 མི་ཆེ་བ་སྟོང་དང་། མི་གདུང་བ་ཉིས་སྟོང་དང་། རྒྱལ་ལོ་སྤྱང་བ་བཞི་སྟོང་དང་། ཤིན་
 ཏུ་མཐོང་བ་བརྒྱད་སྟོང་དང་། འོག་མིན་པ་ཁྲི་དྲུག་སྟོང་རོ། །གཟུགས་མེད་པ་ནི་
 ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ལུས་ཀྱི་ཚད་མེད་ལ། དེ་ན་སྤྱུལ་པའི་གཟུགས་ཡོད་པར་
 འདོད་པ་ལྷར་ནའང་ཚད་དེས་པ་མེད་སྤྱིར་རོ། །ཆེའི་ཚད་བསྟན་པ་ནི་བྱང་གི་སྐྱ་མི་
 ལྷན་ན་ནི་ཆེ་ལོ་སྟོང་ལྷན་སྟེ། ལུབ་དང་ཤར་གྱི་སྤྱིར་གཉིས་ན་ནི་རིམ་པ་བཞིན་སྤྱ་མ་
 ལྷ་མའི་ལྟེང་ལྟེང་སྤངས་པས་ལྷ་བརྒྱ་དང་ལྟེང་དང་སུམ་བརྒྱ་ལོ། །

འཇམས་བུའི་སྤྱིར་འདི་ན་ཆེའི་ཚད་མ་དེས་ཏེ། བ་མ་སྤང་དུར་གྲུར་པ་ན་ནི་
 ཆེའི་ཚད་ལོ་བཅུ་པ་དང་དང་ལོ་ནི་ཆེ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་དེ་དག་གི་བར་དུའང་
 འཕེལ་འགྲིབ་དུ་མ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །འདོད་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་ཚད་ནི་མི་རྣམས་

གྱི་ལོ་ལྷ་བརྩུ་ལ་འདོད་པ་དག་གི་ལྷ་རྣམས་ལས་ཐམས་ཅད་གྱི་ལོག་མ་རྒྱལ་ཆེན་
 རིས་བཞི་པའི་ལྷ་དག་གི་ཉིན་ཞག་གཅིག་ཏུ་བརྩིས་པའི་ཞག་སྤུལ་ཏུ་ལ་ཟླ་བ་
 གཅིག་དང་ཟླ་བ་བརྩུ་གཉིས་ལ་ལོ་གཅིག་ཡིན་པ་དེས་ན་ཆེད་ཆད་རང་གི་ལོ་ལྷ་
 བརྒྱའོ། །རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞིའི་གོང་མ་སྤུལ་ཏུ་རྩ་གསུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཞག་
 དང་ལོ་གཉིས་ཀ་ཉིས་འགྲུར་རོ་སྟེ། ལྷ་མའི་བཞི་འགྲུར་གྱི་མའི་ཆེ་ཆད་ཡིན་པས། འདི་ལྷར་སྤུལ་
 ཏུ་རྩ་གསུམ་པ་རྣམས་ནི་མའི་ལོ་བརྒྱལ་ལ་ཞག་གཅིག་ཏུ་བརྩིས་པའི་རང་ལོ་སྣོད་
 ལྷུབ་པ་ནས་གཞན་འཕྲུལ་དབང་གྲེད་པས་མའི་ལོ་སྣོད་རྒྱག་བརྒྱལ་ལ་ཞག་གཅིག་ཏུ་
 བརྩིས་པའི་རང་ལོ་ཁྲི་རྒྱག་སྣོད་ལྷུབ་པའི་བར་དུའོ། །དེ་དག་ལ་མའི་ལོ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་དང་ལོ་ལ་
 ས་ལ་སྐག་དགྲ་དང། གཉིས་པ་ལ་ས་ལ་སྐག་སྤུལ་ཏུ་རྩ་གསུམ་པ་ལ་དུང་འཕྲུར་དང་གྲེ་བ་བཞི་དང་ས་ལ་
 བཞི་དང། བཞི་པ་ལ་དུང་འཕྲུར་ལྷ་དང་གྲེ་བ་བརྩུན་དང། ས་ལ་རྒྱག་དང། ལྷ་པ་ལ་ཐེར་འབྲུམ་གཉིས་དང། དུང་
 འཕྲུར་གསུམ་དང་ས་ལ་བཞི་དང། རྒྱག་པ་ལ་ཐེར་འབྲུམ་དགྲ་དུང་འཕྲུར་གཉིས་གྲེ་བ་གཅིག་ས་ལ་རྒྱག་ཡོད་དོ། །

གལ་ཏེ་སྤུལ་ཏུ་རྩ་གསུམ་ཡན་ཆད་ན་ཉི་ཟླ་མེད་པས་ཉིན་མཚན་མེད་པའི་
 ལྷིར་ཞག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པར་བཞག་པ་དང་སྤང་བའི་བྱ་བ་ཡོད་པར་མི་འགྲུར་རོ་
 ཞེན། ཉི་ཟླ་མེད་ཀྱང་ཉིན་མཚན་ཡོད་དེ། དུས་ཀྱི་དབང་གིས་མེ་ཏོག་ཁ་རྒྱུམ་པ་དང་
 ལྷ་སྐད་མི་འབྲིན་པ་དང་གཉིད་ཟོ་བ་ན་མཚན་མོ་དང། མེ་ཏོག་ཁ་གྲེ་བ་དང། ལྷ་
 སྐད་འབྲིན་པ་དང་གཉིད་སངས་པ་ནི་ཉིན་མོ་ཡིན་པའི་ལྷིར་རོ། །སྤང་བའི་བྱ་བ་ནི་
 རང་གི་ལུས་ལ་འོད་ཡོད་པས་གྲེད་དོ། །ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་ཆེ་ཆད་ནི་ས་འི་དངོས་གཞི་ལས།
 སྤུལ་ཏུ་རྩ་གསུམ་པ་རྣམས་དང་འདྲའོ་ཞེས་བཤད་ལ།

དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས་ནི་མི་ལོ་ལྷ་བརྒྱལ་ལ་ཉིན་ཞག་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་

རང་ལོ་ལྷ་སྟོང་སྐྱ་གཅན་གྱིས་སྐབ་ཅིང་། མི་ལོ་དུག་བརྒྱལ་ལ་ཉིན་ཞག་གཅིག་ཏུ་
 བྱས་པའི་རང་ལོ་དུག་སྟོང་མགུལ་སྐྱེད་དང་ཉེན་པས་སྐབ་ལ། མི་ལོ་བདུན་བརྒྱལ་
 ཉིན་ཞག་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་རང་ལོ་བདུན་སྟོང་མེ་ཉོག་སྐྱེད་གིས་སྐབ་པར་
 གསུངས་ཤིང་། ཐགས་བཟངས་རིས་ཀྱི་ཆེ་ཆོད་ནི་མ་གསུངས་སོ། །གཟུགས་ཅན་
 རྣམས་ལ་ནི་ཉིན་མཚན་མེད་དེ། ཉིན་མཚན་གྱི་རྣམ་པར་འཛོག་གེད་མེད་པའི་སྤྱིར་
 རོ། །གཟུགས་ཅན་དེ་དག་གི་ཆེ་ཆོད་ནི་རང་གི་ལུས་ཀྱི་ཆོད་གཞལ་བའི་དཔག་
 ཆོད་ཀྱི་གྲངས་ཀྱི་ཆོད་ཀྱི་བསྐྱལ་བ་ཡིས་འཇམས་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། གཟུགས་ཅན་
 དང་པོ་སྐྱལ་བ་ལྟེད། །དེ་ཡི་གོང་མ་ལྟེད་ལྟེད་བསྐྱེད། །འོད་ཚུང་རྣམས་ཀྱི་ལྷག་ཡན་
 ཆོད། །ཆེ་ནི་ཉིས་འགྲུར་ཉིས་འགྲུར་ཏེ། །སྤྱིན་མེད་བསྐྱལ་བ་གསུམ་དོར་དོ། །ཞེས་
 འདོན་བ་བསྐྱར་དོ། །རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལ་སོགས་པ་མདོ་ཁ་ཅིག་ལས་ནི་གུ་ལོ་མ་སྣང་
 དང་ཤིན་ཏུ་མཐོང་གོ་རིམ་བསྟོར་ནས་གུ་ལོ་མ་སྣང་གི་རྗེས་ལ་འོག་མིན་བཤད་ཅིང་།
 སྟོབ་དཔོན་ནི་གནས་ལྷས་མདོ་བྲངས་པ་ལས་ཀྱང་། ཤིན་ཏུ་མཐོང་དང་གུ་ལོ་མ་སྣང་
 བའི་ཆེ་ཆོད་རིམ་པ་ལྟར་བསྐྱལ་བ་བཞི་སྟོང་དང་། བརྒྱད་སྟོང་དུ་བཤད་
 དོ། །གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་ནི་བསྐྱལ་བ་སྟོང་སྐྱེད་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུ་ལྷག་པ་ཡིན་ཞེས་གུ་
 བཞི་ནས་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆོད་ལ་སོགས་པ་བཞི་རིམ་པ་ལྟར། བསྐྱལ་བ་སྟོང་སྐྱེད་ཉི་
 ཤུ་དང་། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆོད་བཞི་བརྒྱད་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆོད་
 དུག་ཅུ་དང་། སྤིད་པའི་ཅེ་མོ་བས་བརྒྱད་ཅུ་སྐབ་པོ། །ཞེས་གུ་བའི་དོན་ཏོ། །

ལོ་ན། དེ་དག་ཐམས་ཅད་བར་བསྐྱལ་ལམ་བསྐྱལ་ཆེན་ཡིན་ཞེས། །འོད་ཚུང་
 རས་གཟུང་ནས་བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། འོད་ཚུང་དེའི་འོག་མ་ཆོངས་ཆེན་མན་

ཆད་ནི་བསྐྱལ་པ་ཆེན་པོའི་སྲིད་བར་བསྐྱལ་བཞི་བཅུ་ལ་བསྐྱལ་པར་བཏགས་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཆངས་ཆེན་པ་མ་གཤིས་བར་སྣོད་འཇིག་པའི་མེ་འབར་བར་
འགྱུར་བ་དང་། ལྷོད་ས་ནས་ཀྱང་ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་སྲིད་རོ། །དེས་ན་ཆངས་རིས་
པ་བར་བསྐྱལ་ཉི་ཤུ་དང་། ཆངས་པ་མདུན་ན་འདོན་པ་བར་བསྐྱལ་བཞི་བཅུ་དང་།
ཆངས་ཆེན་པ་བར་བསྐྱལ་དུག་ཅུར་བར་བསྐྱལ་གཉིས་ཀྱིས་ཆད་པ་ཡོད་དེ། ལྷོད་
འཇིག་འཆགས་ལ་བར་བསྐྱལ་རེ་རེ་ཡོད་ལ་སྣོད་འཆགས་པ་མ་ཇོགས་པའི་ཆེ་
ཆངས་པ་མ་སྐྱེས་ཤིང་སྣོད་འཇིག་པའི་གོང་དུ་ཆངས་པ་གི་བའི་སྲིད་རོ། །འོན་ཀྱང་
བསྐྱལ་པ་བཞི་གསུམ་སྟབ་པར་བཤད་པ་ནི་དེ་དང་ཉེ་བའི་སྲིད་རོ། །

དེས་ན་ཆངས་ཆེན་དང་འོད་ཅུང་གི་ཆེ་ཆད་ཀྱི་བར་ན་བར་བསྐྱལ་བརྒྱ་ཡོད་
དོ། །སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི། བར་བསྐྱལ་ཉི་ཤུ་དང་བཞི་བཅུ་དང་དུག་ཅུ་ལ་བསྐྱལ་
པའི་མེའི་ཐ་སྙད་དུ་མཛད་ནས་ཆངས་རིས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱི་ཆེ་ཆད་བསྐྱལ་
པ་རེ་རེར་བཤད་དོ། །ངན་སོང་གི་ཆེའི་ཆད་ལ་ཡང་སོས་ལ་སོགས་པ་ཆ་བའི་
དཔྱལ་བ་དུག་གི་ཆེ་ཆད་ནི་རིམ་པ་བཞི་དུ་འདོད་པའི་ལྷ་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་ལ་
སོགས་པ་དུག་པོའི་ཆེའི་ཆད་རི་ཅམ་བཤད་པ་དང་ཡང་སོས་ལ་སོགས་པ་དུག་གི་
ཉིན་ཞག་མཉམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དང་སོ་དུག་སྔ་མའི་བརྒྱུད་འགྱུར་སྲིད་ཆེ་ཆད་ཡིན་པས།
འདི་ལྟར་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་པའི་ཆེ་ཆད་རང་ལོ་ལྷ་བརྒྱལ་ལ་ཡང་སོས་པའི་ཉིན་ཞག་
གཅིག་དུ་བཅི་བ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ལྟ་སྲིད་ཞག་སུམ་ཅུ་ལ་རྒྱ་བ་དང་རྒྱ་བ་བཅུ་
གཉིས་ལ་ལོ་གཅིག་ཡིན་པ་དེས་ན་ཡང་སོས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་རྣམས་གྱི་ཆེ་
ཆད་ནི་རང་གི་ལོ་ལྷ་བརྒྱུད་དང་སྣོད་དང་ཉིས་སྣོད་དང་བཞི་སྣོད་དང་བརྒྱད་སྣོད་དང་

མི་འགྲུག། །ཞེས་འབྲུང་བ་ནི་མིའི་ལོའི་དབང་དུ་མཛད་པའོ། །

བྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས་ནི་མིའི་ལོ་བཅུ་ལ་ཡི་དྲུགས་ཀྱི་ཉིན་ཞག་གཅིག་ཏུ་
བརྗེས་པའི་རང་ལོ་ལྷ་བརྒྱ་རྒྱབ་པར་གསུངས་ཏེ། དེའི་ལྷར་ན་རང་ལོ་ལྷ་བརྒྱ་ལ་མི་ལོ་ས་ཡ་ཐུག་
གཅིག་དང་དགུ་འབྲུམ་དུ་འགྲུང་དོ། །སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི། དུང་འགོ་དང་ཡི་དྲུགས་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་ཆད་ནི་དེས་པ་
མེད་དོ་ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉེ་འཁོར་གྱི་སེམས་ཅན་དམུལ་བ་དང་། ཉེ་འཆེ་བའི་སེམས་ཅན་དམུལ་བར་སྐྱེས་
པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་ཆད་ནི་དེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་བཤད་དོ། །ཤར་དམུལ་གྱི་ཆེ་ཆད་ནི་ཉི་ལ་གྱི་
སྐྱུངས་པ་མ་གཞིར་བྱེད་ཉིལ་ཁལ་བརྒྱད་ཅུས་གང་བའི་ནང་ནས་འགའ་ཞིག་གིས་
ལོ་བརྒྱ་བརྒྱ་ཞིང་ཉིལ་གཅིག་སྟེ་རེ་རེ་སྐྱུང་བས་ཉིལ་དེ་དག་ཟད་པར་གྲུང་བ་ནི་ཚུ་
བྱུང་ཅན་གྱི་ཆེ་ཆད་ཡིན་ཏེ། ཚུ་བྱུང་དོལ་བ་ཅན་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱི་ཆེ་ནི་
ལྷུང་བསྐྱུར་བའི་འགྲུང་གིས་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་རིང་རོ། །སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི། ཤར་བའི་སེམས་
ཅན་དམུལ་བར་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་ཆད་ནི་སེམས་ཅན་དམུལ་བ་ཆེན་པོར་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་
རྣམས་ལས་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་སྤྱེད་སྤྱེད་ཞུགས་པར་འཇགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་འབྲུང་སྟེ། དེའི་དོན་ཁ་ཅིག་ །ཆོ་དམུལ་རྣམས་ཀྱི་
ཕྱེད་ཕྱེད་རྒྱབ་པར་འཆད་མོད་ཀྱི། ཆེད་མཐའི་མདོ་ལྷུང་ན། ཆོ་དམུལ་དང་པོ་དྲུག་པས་ཤར་དམུལ་དང་པོ་དྲུག་རིང་
བར་མངོན་ནོ། །ཅི་སྐྱར་སྐྱོས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་བར་མ་དོར་མི་འཆི་བར་ཆེ་ཆད་
ལྷུང་དེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྐྱ་མི་སྐྱུན་པ་དག་ནི་སྟོང་དུ་དེས་ཏེ། བར་མ་དོར་
འཆི་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །སྐྱ་མི་སྐྱུན་པ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ལ་བར་མ་དོར་འཆི་
བ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་དེས་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་སྤྱིའི་ཆེ་ཆད་སྐྱོས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྷུང་ཆེ་ཆད་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པར་བསྟན་ནས་འདིར་མ་སྐྱོས་པ་
གདགས་པ་ལས་འབྲུང་བ་ནི། བཤེས་སྐྱོས་སྤྱིང་བཞི་འདོད་ལྷན་ན། བོང་མ་ན་མེད་

མྱིང་གསུམ་ན། །འབྲས་ཚན་ཟེ་ག་ཁྲུང་བའི། །ཟས་ཟ་སྐྱ་མི་སྟུན་པ་རྣམས། །མ་
 ཚོས་མ་བཏབ་པའི་འབྲས་ཀྱི་ས་ལུའི་འབྲུ་དག་ཟ། །འདོད་ལྷ་ཁདྲོག་བཞི་པའི་བྱི་དང་བདུད་དང་
 སྐྱང་སོགས་ཚང་ཅི་ལོ། །ལོང་ན་ཁམ་ཟས་རྣམ་པར་སྤངས། །བཤའ་གཅི་མྱིང་བཞི་དག་ན་
 ཡོད། །ཡན་ཚད་ན་མེད་ཚར་བ་དག། །འབབ་ཉེས་པ་དང་ལེགས་པ་དང། །ལོ་ཉེས་ལོ་
 ལེགས་སྟུ་བོ་དག། མྱིང་གསུམ་ན་ཡོད་སྐྱ་མི་སྟུན། །འདོད་ལྷ་ཡན་ཚད་དེ་དག་
 མེད། །འདྲིགས་དང་ཡིད་བདེ་རེས་འདོག་ནི། མྱིང་གསུམ་དག་དང་འདོད་ལྷ་
 ལ། །སྐྱ་མི་སྟུན་དང་གོང་ན་མེད། །ཞོར་འབྲུ་གསེར་དབྱེ་ཉོ་ཚོང་དག། མྱིང་གསུམ་
 བ་ཡོད་སྐྱ་མི་སྟུན། །སྐྱ་རྣམས་ཀུན་ལ་ཡོད་མ་ཡིན། །བཞིན་མདོག་དཀར་ནག་སྔོ་
 སངས་དང། །སྐྱ་སྤང་བཞི་ཀ་མྱིང་མྱིང་གསུམ་དང་འདོད་ལྷ་རྣམས། །སྔོ་སེར་དཀར་
 དམར་བཞི་ཀ་དང་སྐྱ་མི་སྟུན། །དང་གཟུགས་ཁམས་པ། ཚངས་རིས་ཡན་ཚད་དཀར་པོར་
 གནས། །ཁདྲོག་དཀར་པོ་ཞོན་པོ། །ཆེད་དུ་བྱས་དང་མ་བྱས་པའི། །ཁང་བ་མྱིང་གསུམ་
 འདོད་ལྷ་ན། །སྐྱ་མི་སྟུན་དང་གཟུགས་ཁམས་པ། །ཆེད་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་
 དེས། །བལ་གོས་རས་དང་ཟབ་དང་སོགས། །ལྷ་ཡང་གཉིས་ཀ། མྱིང་གསུམ་ན་ཡོད་སྐྱ་མི་
 སྟུན། །སྐྱ་མི་སྟུན་པ་སྤང་གཅིག་དང། །འདོད་ལྷ་ལྷུག་པའོ། །འདོད་ལྷ་ལྷུག་པོ་སྤང་གཅིག་ནས། །ལྷུག་
 ལུ་ཅ་བཞི་ཆ་ཡི་བར། །ཆེས་ཡང་སྔོ་སེར་དཀར་དམར་དག། །དཔག་བསམ་ཤིང་
 ལས་འབྱུང་བར་བཤད། །གཟུགས་ཁམས་གོས་དང་བཅས་པར་སྐྱེ། །རང་ལུས་ཚད་
 ལས་ཉེས་འབྱུང་གྱིས། །སྐྱག་པའི་གོས་དག་གོན་པར་བཤད། །བག་མ་ལེན་དང་
 གཉོང་བ་ནི། མྱིང་གསུམ་འདོད་ལྷ་རྣམས་ལ་ཡོད། །སྐྱ་མི་སྟུན་དང་གོང་ན་
 མེད། །ལུས་ལ་ཚད་ཡང་བཞི། མྱིང་གསུམ་དག་ན་སྐྱ་མི་སྟུན། །སྐྱ་རྣམས་རྣམ་

བར་སྤངས་པ་ཡིན། །དགུན་དབྱིད་དབྱར་དང་སྟོན་ཚམས་ནི། སྦྱིང་བཞི་འདོད་ལྟ་
ཚམས་ན་ཡོད། །ལོང་མ་ན་མེད་ཉིན་མཚན་དང་། །པ་མ་ཚམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །རྩེ་
བན་སྦྱིང་གསུམ་འདོད་ལྟ་ཚམས། །སྦྱོ་མི་སྦྱོན་དང་ལོང་ན་མེད། །ལོར་དང་འབྲུ་ཡོད་
སྦྱིང་གསུམ་ནའོ། །འབྲུ་ཡོད་ལོར་མེད་སྦྱོ་མི་སྦྱོན། །ལོར་ཡོད་འབྲུ་མེད་འདོད་ལྟ་
ཚམས། །གཉིས་ཀ་མེད་པ་ལོང་མ་ཡིན། །པ་མ་ནས་ནི་འབྲུ་ཡི་བར། །ཀུན་ལ་ཞེན་པ་
སྦྱིང་གསུམ་ན། །འབྲུ་མ་གཉོགས་ལ་ཞེན་པ་ནི། །འདོད་ལྟོ་སྦྱོ་མི་སྦྱོན་དང་ནི། །ལོང་
མའི་ལྟ་ཚམས་ཞེན་པ་མེད། །ལྷ་མཚན་སྦྱོ་མ་བྱ་བཅའ་བ། །སྦྱིང་བཞི་ན་ཡོད་ལྟ་
ཚམས་ནི། །རྩུས་སྦྱེས་ཁྲ་བ་འབྲུང་བ་ཡང་། །མི་ཚམས་འདོད་ལྟ་རྒྱུང་དག་རྒྱ། །ཚེ་
དང་ལུས་དང་བཞིག་པ་སྦྱོད། །ཅ་བར་བཤད་ཕྱིར་འདིར་མ་བྲིས། །མཐོ་རིས་ཀྱི་ནི་
ཡོངས་སྦྱོད་དག །ལུང་བཞིན་དུ་ནི་བསྐྱེབས་པ་ཡིན། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

།གཟུགས་ཅན་གྱི་ཚད་བཤད་པ།།

དེ་དེ་དག་འཇལ་བྱེད་གྱི་ཚད་བཤད་པ་ལ། དོན་དངོས་དང་། ཞར་ལས་བྱུང་བ་
གཉིས་ཀྱི་དང་ལོ་ལའང་གཉིས་ལས་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཚད་བསྟན་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་
རྒྱུང་བའི་མཐའ་ནི་རྩུལ་སྤྲ་རབ་དང་། མིང་གི་རྒྱུང་བའི་མཐའ་ནི་ཡི་གེ་གཅིག་ཡིན་ཉེ་དེ་ལས་
རྒྱུང་བའི་ཡི་གེ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་། དུས་ཀྱི་རྒྱུང་བའི་མཐའ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ཉེ་སེ་གོ་ལ་གཅིག་
གི་ཡུན་གྱི་རེ་ལྷའི་ཆ་གཅིག་ཡིན། ལོ། །སྤྲ་རབ་ཀྱི་རྩུལ་བདུན་ལ་ནི་རྩུལ་སྤྲ་གཅིག་དང་། རི་
ལྟར་རྩུལ་སྤྲ་རབ་རྩུལ་བདུན་ལ་རྩུལ་སྤྲ་གཅིག་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྩུལ་སྤྲ་བདུན་
ལ་ལྷགས་རྩུལ་གཅིག་དང་། དེ་བདུན་ལ་རྩུལ་གཅིག་དང་། དེ་བདུན་ལ་རི་བོང་གི་
རྩུལ་གཅིག་དང་། དེ་བདུན་ལ་ལྷག་གི་རྩུལ་གཅིག་དང་། དེ་བདུན་ལ་སྤང་གི་རྩུལ་

གཅིག་དང་། དེ་བདུན་ལ་ཉི་ཟེར་གྱི་རྩལ་གཅིག་དང་། དེ་བདུན་ལ་སློ་མ་གཅིག་དང་།
དེ་བདུན་ལ་སློ་མ་དེ་ལས་ལྷང་བའི་ཤིག་གཅིག་དང་། ཇི་ལྟར་སློ་མ་བདུན་ལ་ཤིག་
གཅིག་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཤིག་བདུན་ལ་ནས་དང་། དེ་བདུན་ལ་སོར་སོའི་ཚིགས་
ཞེས་བྱ་བའོ། །ཡིན་ཏེ་བཙམ་ཞིང་བསལ་ཡང་དེ་ལས་རྒྱང་བ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དེའི་སྲིང་གོང་མ་
གོང་མ་རེ་རེ་ཞི་འོག་མ་འོག་མ་བདུན་བདུན་དུ་བསྐྱར་རོ། །

གངགས་པ་ལས་ནི། ལྷགས་རྒྱ་གཉིས་མི་འབྱུང་བར་སྤྲ་རབ་རྩལ་དང་། རྩལ་
མན་དང་། ཉི་ཟེར་རྩལ་དང་། རི་བོང་རྩལ་དང་། ལྷག་རྩལ་དང་། ལྷང་རྩལ་འདི་དག་རྩལ་
འདུས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་ཀྱི་སློབ་ཚགས་ཀྱི་སྲིད་ཅེ་མོ་ལ་བཞེ་བ་ལ་སོགས་ནི་མིན་
མོ། དང་། སློ་མ་དང་། ཨབ་ག་ན་དང་། བ་ཉི་ཀ་དང་། སོར་རྣམས་སྤྲ་མ་བདུན་བདུན་
ལ་སྲི་མ་རེ་རེར་བཤད་ལ། རྒྱ་ཆེ་འོལ་བ་ལས་ནི་རྩལ་སྤྲ་རབ་དང་། རྩལ་སྤྲ་སོ་དང་།
རྩལ་རྒྱང་དུ་དང་། ཉི་ཟེར་རྩལ་དང་། རི་བོང་རྩལ་དང་། ལྷག་རྩལ་དང་། ལྷང་རྩལ་
དང་། སློ་མ་དང་། ལྷངས་འབྱུང་དང་། ནས་དང་། སོར་རྣམས་སྤྲ་མ་བདུན་བདུན་ལ་སྲི་
མ་རེ་རེར་གསུངས་མོད་ཀྱི་མིང་ཐ་དད་ཅེས་ལས་རྩལ་སྤྲ་རབ་ལ་ནི་ཆེ་རྒྱང་མེད་
དོ། །སོར་སོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ལ་ཁྱུ་གང་དོ། །ཁྱུ་བཞི་ལ་ནི་གཞུ་འདོམ་གང་དོ། །འདོམ་
དེ་དག་ལྟ་བུ་རྒྱ་རྣམས་ལ་ནི་རྒྱང་གྲགས་ཡིན་ལ། ལྷང་ལས་རྒྱང་གྲགས་ཀྱིས་
འཕགས་པ་དེ་ལ་ནི་དགོན་པར་འདོད་དོ། །རྒྱང་གྲགས་དེ་བརྒྱད་ལ་དཔག་ཚད་
གཅིག་ཅེས་བྱའོ། །རྒྱ་ཆེ་འོལ་བ་ལས་ནི། གཞུ་སྣོང་ལ་ཡུལ་མ་ག་རྟའི་རྒྱང་གྲགས་
གཅིག་དང་རྒྱང་གྲགས་བཞི་ལ་དཔག་ཚད་གཅིག་དུ་བཤད་དོ། །དེ་དག་གིས་ནི་
སྣོད་བརྟུན་གྱི་ཚད་ཐམས་ཅད་འཇམས་ལོ། །

༼ལོ་བཤད་པ་ནི༽

གཉིས་པ་དུས་ཀྱི་ཚད་ལ་ལོ་བཤད་པ་ནི་སྤར་བཤད་པའི་དུས་མཐའི་སྐད་
ཅིག་མ་ནི་རྣམ་སྲ་རབ་འཕྲུང་བའི་དུས་སམ། རྒྱ་རུས་པ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་དུས་
ཞེས་དཔེར་མཛད་མོད་ཀྱི་དེ་ཡང་མི་ཤེས་པས་ཚོས་མངོན་པ་བ་རྣམས་ན་རེ། སྐྱེས་
བྱ་སྟོབས་དང་ལྡན་པས་མེ་གོལ་གཅིག་གཉོགས་པའི་ཡུན་ལ་སྐད་ཅིག་མ་བྱལ་ཅུ་
ཅུ་ལྷ་འདའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་ཉི་ལུ་ལ་ནི་དེའི་སྐད་ཅིག་དང་། དེའི་སྐད་ཅིག་མ་
དེ་དག་བྱལ་ཅུ་ལ་ཐང་གཅིག་གོ། ཐང་གཅིག་སྐུམ་ཅུ་ལ་ཡུད་ཅོམ་དང་། དེ་སྐུམ་ཅུ་
ལ་ཉིན་ཞག་གཅིག་དང་། དེ་སྐུམ་ཅུ་ལ་རྒྱ་བ་གཅིག་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་གསུམ་ནི་གོང་
ནས་གོང་དུ་སྐུམ་ཅུར་བསྐྱར་རོ། །རྒྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཞག་སྐུམ་ཅུ་སྐུམ་ཅུ་ཁོ་ནར་
ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྤར་བ་སྟན་པ་ལྟར་འགྲུབ་པ་ལས། དགུན་དང་དབྱིད་དང་
དབྱར་རྣམས་ཀྱི། །རྒྱ་བ་བྱེད་དང་གཉིས་འདས་ནས། །རྒྱ་བ་བྱེད་ནི་ལུས་པ་
ན། །མཁས་པས་ཞག་མི་སྐབ་པ་དོར། །ཞེས་པ་དང་། འདུལ་བའི་མངོན་པས། ཉིན་ཞག་གཅིག་
གིས་མཚོག་པར་བུམོ། །དུས་ཚོགས་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་བ་བྱེད་ལུས་པ་ཉིད་ལོ། །ཞེས་པ་དང་།

འདུལ་བ་ཚིག་ལེ་འུར་བྱས་པ་ལས་ཀྱང་། །ཁ་བ་ལོ་ག་དབྱར་རྣམས་ཀྱི། །རྒྱ་བར་གཉིས་དང་
བཞི་ཡི་ནི། །མར་འོ་ལ་ནི་བཅུ་བཞི་བའི། །གསོ་སྦྱོང་སྦྱོམ་བཅོན་དག་གིས་བྱ། །ཞེས་པ་དང་། དུས་རྣམས་
མཐའ་དག་འཕོ་བས་ན། །རྒྱ་བྱེད་གསུམ་གསུམ་རྗེས་ལ་འཆད། །ལོ་ལ་ཞག་ངེས་མ་
ཚང་བའི། །རྒྱ་བ་བྱེད་ཏུ་བསྟན་པ་ཡི་ན། །ཞེས་འབྲུང་བས་སྟོན་རྒྱ་བ་རྒྱུང་ཚེས་བཅུ་
བྱལ་ནས་གཟུང་སྟེ། །རྒྱ་བ་བྱེད་དང་གཉིས་གཉིས་ནི་འདས་ལ་རྒྱ་བ་བྱེད་བྱེད་ལུས་པའི་

མཚམས་སུ་ཞག་མི་སྐབ་པ་མེ་རེ་འབྱུང་བའི་སྲིད་ཉེ། དེ་དག་ཀྱང་དབྱར་དགུན་འབྲིང་
སྐབ་སྟོན་དབྱིད་འབྲིང་མི་སྐབ་ཅེས་པས་དགུན་རྒྱ་རབ་དང། དགུན་རྒྱ་མ་རྩུང་དང།
དབྱིད་རྒྱ་འབྲིང་པོ་དང། དབྱར་རྒྱ་རབ་དང། དབྱར་རྒྱ་མ་རྩུང་དང། སྟོན་རྒྱ་འབྲིང་པོ་
དུག་གི་མར་འོའི་ཆེས་བཅུ་བཞི་བ་རྣམས་ལ་རྒྱ་བ་ཟད་པས་གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་བ་
ཤེད་བ་རྣམས་ཉེ། དེ་ལ་མི་སྐབ་པའི་དོན་ནི་གནས་རྒྱས་ས་རྒྱའི་དོན་མ་སྐབ་པ་ཡིན་ལ།
གནས་རྒྱས་མི་སྐབ་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡིན་གྱི་བསམ་པའི་ཡུལ་
ལས་འདས་པས་མཐའ་གཅིག་རྒྱ་མི་རེས་པའི་སྲིད་ཁོ་བོས་ནི་མ་དབྱུད་ལ་གཞན་
གྱིས་དབྱུད་བ་རྣམས་ཀྱང་ངེ་ལྟ་བར་མི་སྤང་རོ། །དེ་ལྟར་ཞག་མི་སྐབ་པ་དུག་ལོ་སྲི་མ་
ལ་སྤངས་བ་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་བ་བཅུ་གཉིས་ལ་ནི་ལོ་གཅིག་གོ།

གལ་ཉེ་དེ་ལྟ་ན་ལོ་ལྔ་ལྔ་ན་རྒྱ་བ་པོལ་^{༡༦༡} འབྱུང་བས་དེ་ལྟར། རྟ་བྱ་གྱི་བ་
ཡོས་ལ་པོལ། །སྟོན་དགུན་དབྱིད་དབྱར་འབྲིང་པོ་གཉིས། །ཞེས་ལོ་གསུམ་གསུམ་
ན་འདོར་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དདོས་པོ་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་^{༡༦༢} །ལང་^{༡༦༣} །ཤིན་རྒྱ་སྐྱེ་ཆེ་བས།
ལོ་གསུམ་གསུམ་ན་འདོར་བ་ནི་རྒྱལ་པོ་དང་མ་སྐབ་པར་བྱ་བའི་སྲིད་ཡིན་པས་ཉེས་
བ་མེད་དེ། ལུང་སྟེ་བཞིའི་གཞུང་དམ་པ་ལ་ཞུ་བ་དང། འདུལ་ཤེད་དང། གཅིག་ལས་འཕྲོས་པ་དང། ལྔ་ཚན་དང།
བཅུ་དུག་ཚན་དང། སྤང་གཞི་དང། རྒྱུང་འཕམ་བམིལ་བྱ་དང། གཏམ་གྱི་གཞིའམ་དདོས་པོ་དང། མ་ན་མི་ཀའམ།
བམ་བེའི་བྱ་མོ་ལྟ་བུ་བསྐྱེན་པར་རྫོགས་པའི་སྤང་པོ་རབ་རྒྱ་ལྟ་བུའི་སྤང་པོ་བྱ་བའི་གསུམ་སྟོན་བ་དང། མ་མོ་ལྟ་བུ་
དང། ལུས་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པ་དང། ལྱིན་རྒྱབས་དང། མཚན་ཉིད་དང། སྤང་གཞི་དང། རོ་བོ་དང། འབྲས་བུ་

༡༦༡ *རྒྱ་བ་པོལ་དང་བ་པོལ་རྒྱ་ཞེས་ཤི་སྟོལ་ཡོད་ནའང། མ་དབའི་ནང་དུ་མལ་ཆེ་བ་པོལ་ཞེས་ཤིས་འདུག་པར་བཙོས་ཚོད་མ་སྤང་
བས་རང་སོར་བཞག་ཡོད།

༡༦༢ ལྱང་

དང་། བདུན་ལྷོན་པ་སྟེ་ལེ་ལུ་¹⁹⁰ ལག་བརྟུག་ཅིག་ཡོད་པ་ལས་དུག་སླེད་གཞི་ལ་སྟོེ་ལེ་ལོད་པ་ལས། ལྷོད་པོ་
བཞི་ལ་སྟོེ་མ་ཚིག་བརྟུ་བརྟུ། ལྷོ་ལུ་པ་ལ་སྟོེ་མ་གྱི་ཚིག་དུག་ཡོད་པ་ལས་སླེད་བཞིའི་སྟོད་པོའི་སྟོེ་མ་ཚིག་ཚིག་ས་
བཅད་གཉིས་པའི་སྐབས་ལས་སྟོན་པ་མཉན་ཡོད་ཀྱི་རྒྱལ་ལུད་ཀྱི་ཚལ་ན་བཞུགས་པའི་ཆེ་དགེ་སྟོང་རྣམས་ལ་ལོ་ལུ་
ལུ་ན་ཤོལ་དོར་ཅིག་ཅེས་གསུངས་ནས་ལོ་ལུ་ལུ་ན་ཤོལ་འདོར་ཤོ། །རྒྱལ་པོ་དག་གི་ལོ་གསུམ་གསུམ་ན་ཤོལ་འདོར་
བར་བྱེད་དོ། །དགེ་སྟོང་དག་གིས་རྒྱལ་པོའི་ལྷན་མ་བྱས་པ་དང་། ལྷོན་པོ་དག་འབྲུ་བར་བྱུར་ནས། དེ་ལྷན་བྱུར་པ་
དགེ་སྟོང་དག་གིས་བཙོན་ལྷན་འདས་ལ་གསོལ་པ་དང་། བཀའ་སླུལ་གྱི་དགེ་སྟོང་དག་ལྷོན་པོ་རྣམས་འབྲུ་བཞི་ལུས་
ཉེ། དེ་ལྷ་བས་ན། རྒྱལ་པོའི་གཞུང་བཞེན་དུ་ཡང་གྱིས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་ལ་དེ་དང་མ་ལྡན་བར། འདུལ་བའི་
མངོ་ལས། ལྷ་བ་ཤོལ་དོར་བ་ནི་རྒྱལ་པོའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་སོ། །ཞེས་བ་དང་།

འདུལ་བ་ཚིག་ལེ་ལུར་བྱས་པ་ལས་ཀྱང་། ལོ་དང་རྒྱ་བ་རྒྱ་ཤོལ་དག་རྒྱལ་
པོའི་བཀའ་ཡིས་ཀྱང་ནི་བཟུགས། བཀའ་“བཙན་¹⁹¹” བྲགས་ལུན་ཤེས་རབ་
ཅན། །དུང་ལུན་དེ་ལི་རྗེས་འབྲང་བུ། ཞེས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་བཞེན་དུ་ལུང་དེ་ཉིད་
ལས་སྐར་མ་བཙེ་བ་མི་མ་ལུན་བར་བྱུར་ཉེ། དགེ་སྟོང་དག་གིས་དེ་ལྷན་མ་བྱས་པ་དང་། ལྷན་མ་བཙེ་བ་ལ་མཁས་པ་
དག་འབྲུ་ནས་དགེ་སྟོང་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་པ་ལ་གསོལ་བ་ན། དགེ་སྟོང་དག་སྐར་མ་བཙེ་བ་དག་འབྲུ་བཞི་ལུས་ཉེ། དེ་
ལྷ་བས་ན་སྐར་མ་བཙེ་བ་དག་གི་ཡང་རྗེས་སུ་ཡང་འདུག་བར་ལྷོས་ཤིག །ཅེས་གསུངས་ལ། འདུལ་བའི་མངོ་ལས་
ཀྱང་། རྒྱ་སྐར་ནི་སྐར་མཁན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་སོ། །ཞེས་འབྲུང་དོ། །དེ་ཡང་དངོས་ཀྱི་རྒྱ་བ་སྐབས་ཤོལ་ཡང་
སྐབས་ལ། མི་སྐབས་ཤོལ་ཡང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་དོ། །དེ་ལྷ་སྐུའི་ལོས་ནི་འདོད་པའི་སྐྱ་མི་དང་ཆ་
དུལ་དུག་དང་ལི་དུགས་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་ཆད་འདལ་སོ། །

190 ཡན་
191 བཙན་

༼བསྐྱེད་པ་བཤད་པ༽

བསྐྱེད་པ་བཤད་པ་ནི་མདོ་ལས། བར་གྱི་བསྐྱེད་པ་དང་། འཛིག་པའི་བསྐྱེད་པ་
 དང་། འཆགས་པའི་བསྐྱེད་པ་དང་། གནས་པའི་བསྐྱེད་པ་དང་། ལྷོངས་པའི་བསྐྱེད་པ་
 དང་། བསྐྱེད་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བསྐྱེད་པ་རྣམས་མང་པོ་བཤད་པ་དེ་དག་ལས་འཛིག་
 པའི་བསྐྱེད་པ་ནི་དཔྱུལ་བའི་སྲིད་པ་མེད་པ་ནས་འགོ་བརྩམས་ཏེ་“སྣོད”^{༡༩༧} གྱི་འཛིག་
 རྟེན་ཟད་པའི་བར་ཏེ། འདི་ལྟར་འཛིག་རྟེན་འདི་བར་བསྐྱེད་ཉི་ཤུར་གནས་ཤིང་ཆེ་ལོ་
 བརྒྱད་ཁྲི་པ་མཐར་ལྷུང་། པའི་རྗེས་ལ་སེམས་ཅན་དཔྱུལ་བའི་སེམས་ཅན་དག་གསལ་དུ་སྦྱོ་
 བ་ཆད་དེ་དེའི་ཆེ་གནས་པ་རྗོགས་ལ་འཛིག་པའི་འགོ་འཇུག་པ་ཡིན་ཅོད་ལྟར། ལྷུང་སྦྱོས་པ་རྣམས་ཀྱང་
 ལས་ཟད་ན་གོང་དུ་སྦྱོ་བའམ། མ་ཟད་ན་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཞན་གྱི་དཔྱུལ་བར་
 སྦྱོས་ཏེ་དཔྱུལ་བ་རྣམས་རིམ་གྱིས་“སྣོངས་”^{༡༩༨} བར་འགྲུང་རོ། །དེས་དཔྱུལ་བ་ཞེག་པ་ཡིན་
 བོ། །དེའི་རྗེས་ལ་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུས་དུད་འགོ་དང་ཡི་དུགས་རྣམས་ཀྱང་“སྣོངས་”^{༡༩༩} བར་
 འགྲུང་རོ། །དེ་ནས་སྣོ་འཛོམ་བུའི་སྲིད་པའི་མི་རྣམས་ལ་ལུང་མེད་པར། ཚོས་ཉིད་གྱིས་
 རོབ་པའི་བསམ་པ་གཏན་དང་པོ་སྦྱོས་ཏེ་ཤེས་པ་དཔེ་བུ་ལས་སྦྱོས་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ནི་བདེ་བ་
 ཡིན་ཅོ་ཞེས་ལན་གཉིས་སུ་སྦྱོགས་ཏེ། ལྷུང་ཆེགས་ཚུང་དུས་འཛོམ་བུ་སྲིད་ཐམས་ཅད་དུ་ལྷུང་བར་འགྲུང་རོ། །དེ་
 རོས་ནས་གཞན་ཡང་ཚོས་ཉིད་གྱིས་རོབ་པའི་བསམ་པ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྣོ་མས་པར་འཇུག་སྟེ་འཛོམ་སྲིད་གི་མི་ཐམས་
 ཅད། ཞི་འཕོས་ནས་བསམ་པ་གཏན་དང་པོར་སྦྱོ་བར་འགྲུང་རོ། །དེའི་རྗེས་ལ་ཚུལ་དེ་
 ཉིད་གྱིས་ཤར་བུབ་གྱི་སྲིད་གི་མི་རྣམས་ཀྱང་སྣོངས་པར་འགྲུང་རོ། །དེའི་རྗེས་ལ་བྱང་

༡༩༧   ལྷོད་
 ༡༩༨   ལྷོང་
 ༡༩༩   ལྷོང་

གི་སྐྱ་མི་སྟུན་པ་རྣམས་ལ་རྣམ་སྲིན་གྱི་སྦྱིབ་པས་ཉིང་དེ་འཛིན་མི་སྦྱེ་བས་འདོད་པའི་
སྦྱ་རྣམས་སུ་སྦྱེས་ཏེ་སྦྱོངས་པར་འགྲུང་རྟོ། །

འདོད་པའི་སྦྱ་རྣམས་ལ་འང་ཚོས་ཉིད་གྱིས་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་
སྦྱེས་ཏེ། སྤར་བཞིན་དུ་བསྐྱབས་པས་ཐམས་ཅད་གྱིས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཐོབ། འི་ནས་བསམ་གཏན་
དང་པོར་སྦྱེ་བར་འགྲུང་ལ། དེས་འདོད་པའི་བཅུད་ཞིག་པ་ཡིན་ནོ། །བསམ་གཏན་དང་པོ་བ་
རྣམས་ཀྱང་ཚངས་པའི་འཛིན་ཉེན་དུ་འང་ཁ་ཅིག་ལ་ཚོས་ཉིད་གྱིས་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་གཉིས་བ་སྦྱེས་ཏེ་ཉེ་
མ་ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་སྦྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ནི་བདེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལན་གཉིས་བསྐྱབས་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་
ཐོས་ཏེ་དེ་ལ་ཞུགས་པས་དང་པོ་བ་རྣམས་འི་ནས་གཉིས་བར་སྦྱེའོ། །མེས་འཛིན་གནད་ཅམ་གྱིས་སེམས་ཅན་ཞིག་པ་
ཡིན་ནོ། །རྩལ་འཛིན་གནད་གཉིས་པ་ལ་གསུམ་བ་སྦྱེས་ནས་གསུམ་པར་སྦྱེའོ། །དེ་ཅམ་སོགས་"འབྲེ"ལོ། །རྒྱང་
གིས་འཛིན་གསུམ་པ་ལ་བཞི་བ་སྦྱེས་ནས་བཞི་པར་སྦྱེའོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་
སྤར་བཞིན་ཐོབ་ནས་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་དུ་སྦྱེ་བར་འགྲུང་བ་རྣམས་ནི་མེས་འཛིན་པའི་ཆེ་དེ་
ཅམ་གྱིས། སེམས་ཅན་འཛིན་པ་སྟེ་དེ་ལ་ནི་བར་བསྐྱལ་བཅུ་དགུ་ཐོགས་སོ། །སའི་དངོས་
གཞི་ལས་ནི། འདོད་པའི་སྦྱ་མི་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཀྱང་ཚོས་ཉིད་གྱིས་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་འང་ཐོབ་ནས་
འདོད་པ་ནས་འི་ནས་ཐམས་ཅད་ཡོད་གསལ་དུ་སྦྱེ་བར་བཤད་རྟོ། །དེའི་རྗེས་ལ་འོག་ནས་འབྲུང་བ་
ལྷར་སྦོད་"འཕེན"ལོ། བའི་ལས་ཟད་ནས། ལྷོད་འཛིན་པ་ལ་འང་བར་བསྐྱལ་གཅིག་གོ། །

གདགས་པ་ལས། དུས་མཐའ་ཆེ་ན་འཚོ་བའི་འཛིན་ཉེན་འདིར། སྦྱིན་རྣམས་རྒྱ་ནི་རྩང་ཟད་གཏོད་མི་
ལྱེད། ཉི་མ་གཅིག་ལྷན་ཅད་དང་གོལ་བ་དང་། ལྷན་དང་ས་པོན་ཤིང་མ་ཟད་པར་ལྱེད། ཉི་མ་གཉིས་པས་ལྷེང་ཀ་རྒྱང་
དུའི་ཚོགས། །དེ་བཞིན་རྒྱ་རྒྱང་རྒྱང་དུ་སྐྱམ་པར་འགྲུང། །ལྷེང་ཀ་ཆེན་པོའི་ཚོགས་དང་རྒྱང་ཆེན་དང་། །རྒྱ་རྣམས་ཉི་

༡ ཉམ
༡ ཉམ

མ་གསུམ་པས་མེད་པར་བྱེད། །མི་མ་ཡིན་གནས་འཛེ་བ་རྒྱ་ཆེ་བ། །མ་རྫོས་ཞེས་བྱ་ཤིན་དུ་ཡིད་འོང་ཞིང་། །གཙང་
 མའི་ཚུ་ཡིས་ཤིན་དུ་གྲང་བ་ན། །ཉི་མ་བཞི་བ་ཡིས་ཉེ་སྐྱམ་པར་འགྱུར། །རིན་ཆེན་མང་པོས་གང་ཞིང་རབ་འཛིགས་
 ལ། །སེམས་ཅན་ཚོགས་ཆེན་དག་གི་གནས་གྱུར་བ། །རྒྱ་མཚོ་དག་ནི་ཉི་མ་ལྟ་ཞུས་ཀྱིས། །འོངས་སུ་གཏུང་བས་
 མ་ལུས་སྐྱམ་པར་འགྱུར། །ས་དང་གངས་དང་དེ་བཞིན་རི་རབ་དང་། །གསེར་གྱི་རི་དབང་དེ་བཞིན་བདུན་པོ་
 རྣམས། །ཉི་མ་དུག་པོ་དག་གིས་རབ་གཏུངས་པས། །ཀྱུན་ནས་དུད་པ་ཤིན་དུ་འཛོན་པར་བྱེད། །གང་ཆེ་ཉི་མ་བདུན་པ་
 བར་གྱུར་ཅིང་། །འདྲིར་ནི་འོད་ཟེར་དུ་བ་རབ་གཏོང་བ། །དེ་ཡི་ཆེ་ན་ས་དང་རི་རྣམས་ཀྱི། །ཤིན་ཏུ་རབ་ཏུ་འབར་བར་
 འགྱུར་ཞེ་འོ། །འོད་ཟེར་དུ་བ་རབ་འཛོམས་ལྡན་པ་ཡི། །ཉི་མ་དེ་བདུན་རྣམས་པར་རྒྱ་ཞེ་འོ། །ས་འདི་དང་ནི་དེ་བཞིན་
 གསེར་གྱི་གཞི། །སེམས་ཅན་དཔལ་བརྒྱད་རི་རྣམས་ཐམས་ཅད་དང་། །འདོད་ལྡན་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་ནི་ཁང་བ་
 དང་། །འདོད་པ་ཀྱུན་གྱི་གནས་སུ་མོང་ནས་ཀྱང་། །འདོད་པའི་ལྷ་མང་ཤིན་དུ་ཡིད་འོང་བྱལ། །ཚངས་པའི་གནས་
 རྣམས་ཤིན་དུ་སྲེག་པར་བྱེད། །རི་སྐད་སྐྱུས་བཞིན་མ་ལུས་ཀྱི་བསྲེགས་ནས། །དུས་མཐའ་ཉི་མ་གཟེ་བརྗིད་ཆེ་ལྡན་
 བ། །དེ་དག་ཉིད་ཀྱང་དབང་ནི་མེད་འགྱུར་ཞིང་། །མི་རྟག་པས་ནི་བཅོམ་ནས་ཞིག་པར་འགྱུར། །དེ་ལྟར་ལྷན་པོ་རྒྱ་
 མཚོ་ཆེ་དང་ས། །དེ་བཞིན་མཐོ་རིས་ཟད་འགྱུར་ལེས་^{༡༩༢} བས་ནི། །སྐྱེ་བོ་དམ་པ་དག་གིས་བསྟེན་པའི་
 ཕྱིར། །འབགས་པའི་གནས་ལ་རྟག་ཏུ་སློབ་ཞིག་ཅིག །ཅེས་བཤད་དོ། །བསམ་གཏན་དང་པོ་འཛིག་པའི་མེ་ཡང་ས་དེ་
 བས་བསྐྱུས་སོ། །ལས་ཐད་ལས་ཀྱུ་བ་པས་འདོད་མེས་གཞོད་མི་ལུས་པས་སོ། །རྣམས་འཛིག་པའི། །སྟོད་སྟོད་པར་
 ལྡན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་རང་གི་ས་པའི་རྒྱ་ཁོ་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་བར་དུ་འཛིག་སྟེ་ལན་ཆོ་རྒྱར་བསྐྱར་བ་རྟུར་
 འཇུ་བར་བྱེད་དོ། །འདོད་པའི་རྒྱ་ལ་དང་པོའི་རྒྱ་དང་། །དེ་ལ་གཉིས་པའི་རྒྱ་ལ་ཉེ་དེའི་རྒྱ་ལ་སྟོད་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་
 འགག་པོ། །རྒྱར་གིས་འཛིག་པའི་རྒྱན་ཅིག་སྐྱེ་བའི་རྣམས་པར་འཛོར་རྒྱུད་རང་གིས་ས་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་
 །སྟོད་ཀྱི་བར་དུ་འཛོར་ཉེ་ལྟེ་ལ་^{༡༩༤} རྒྱ་ལ་ནི་སྐྱེས་པའི་བཞིན་ནོ། །

༡༩༢   གས་
 ༡༩༤   འབྲེལ་

འཆགས་པ་ནི་མེས་ཞིག་ནས་“སྣོད་ས་”^{༡༩} པའི་རྗེས་ལ་དང་པོ་ཁོ་ནར་
 བསམ་གཏན་དང་པོའི་འོག་གཞིའི་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་འཆགས་པ་ནས་བརྒྱུ་མས་
 བས་ནི་དཔྱལ་བ་མཉམ་མེད་པར་སེམས་ཅན་གཅིག་སྲིད་པའི་བར་དུ་ལོ་སྟེ། ལྷོད་
 འཆགས་པ་ལ་བར་བསྐྱལ་གཅིག་དང་། སེམས་ཅན་འཆགས་པ་ལ་བར་བསྐྱལ་བ་ཅུ་
 དགུ་སྟེ་ཉེ་ཤུ་ཐོགས་སོ། །དེ་ལ་སྣོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་འཆགས་པའི་རྒྱལ་པོའི་ཆེར་ནི་
 བཤད་ཟིན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་འབྲེལ་བ་དང་རྒྱལ་པོའི་སྲས་ཀྱི་ལྷོ་རྒྱུ་ལུགས་ཀྱིས་ན་
 ཐ་མར་འཛིག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དང་པོར་འཆགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་སྤྱིར་སེས་ཞིག་
 ལ། དང་པོར་ཚངས་པའི་གཞུལ་མེད་ཁང་འབྱུང་ངོ་། །དེའི་འོག་ཏུ་གཞན་འབྲེལ་དབང་
 རྒྱུད་ཀྱི་གཞུལ་མེད་ཁང་ནས་རིམ་པ་ལྟར་འཐབ་བྲལ་བའི་གཞུལ་མེད་ཁང་གི་བར་
 དུ་ས་དང་མ་འབྲེལ་བ་རྣམས། འབྱུང་ངོ་། །འཐབ་བྲལ་བའི་གཞུལ་མེད་ཁང་རྒྱུད་བ་དེའི་འོག་
 ཏུ་ནི་འོག་གཞི་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་འབྱུང་བས་བསམ་གཏན་
 དང་པོ་ནས་འཐབ་བྲལ་ཀྱི་བར་ནི་སྤྱིར་བཞི་བ་རྣམས་མ་ཆགས་ཀྱི་གོང་དུ་ཡས་རིམ་
 ཀྱིས་འཆགས་སོ་ཞེས་བྲ་བ་ནི་ལྟར་སྣོད་ས་པའི་ཁྱད་པར་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུས་
 ཞིག་ན་དང་པོར་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་། རྒྱུད་གིས་ཞིག་ན་དང་པོར་གསུམ་པའི་
 ལྷོད་འཆགས་པ་འདྲ་ཡིན་ནོ། །བརྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ནི་སེས་ཞིག་རྗེས་ཡིན་ན། དང་པོར་ཁོ་
 བར་འོད་གསལ་བའི་ལྷ་ནས་ཆེ་དང་ལས་དང་བསོད་ནམས་ཟད་ནས་ཤི་འཕོས་པ་
 བསམ་གཏན་དང་པོའི་གཞུལ་ཡས་ཁང་སྣོད་པར་སྐྱེ་ལོ། །དེ་གཅིག་ལུང་ལུང་པས་
 ལྷོ་སྟེ། བདག་དང་སྐྱལ་བ་མཉམ་པ་གཞན་དག་ཀྱང་འདིར་སྐྱེ་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་

༡༩ ལྷོད་

སློན་ལམ་འདེབས་སོ། །དེའི་སློན་ལམ་ལས་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་ཡང་སྟེས་དབང་གིས་ཅ
འོག་དང་ཉ་ལའི་ཚུལ་དུ། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ལྷ་ཚེ་དང་ལས་དང་བསོད་ནམས་ཟད་
བ་ཤི་ནས་དེར་སྐྱེའོ། །དེའི་སྲིར་དང་པོར་སྐྱེས་པ་ནི་ལུས་ཚེ་བ་དང་འབྲིན་པ་པོར་
སེམས་པའི་སྲིར་ཚངས་པ་ཚེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་མེས་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་གཙུག་པོ་
ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལོ། །

སྤྱི་སྟོན་པ་དག་གིས་ནི་གསེར་གྱི་བརྒྱའི་སྟོང་པོ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྲིར་
གསེར་གྱི་སྟོང་པོ་ཅན་དང་བརྒྱའི་སྐྱེས་གནས་པ་ཞེས་ཀྱང་བསྐྱབས་སོ། །འཕགས་པ་
འོག་སར་མི་སྐྱེ་བས་དེ་ནི། སོ་སྐྱེར་ངེས་སོ། །བྱིས་སྐྱེས་པ་དེ་དག་ནི་ལུས་རྩུང་བ་དང་དེའི་འདོད་
བ་ལས་སྐྱེས་པར་སེམས་པའི་སྲིར་འཁོར་ཡིན་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་རིམ་གྱིས་ཚངས་
པའི་མདུན་ན་འདོན་དང་གཞན་འཕྲུལ་དབང་གཉེན་ལ་སོགས་པ་འདོད་པའི་ལྷ་རྣམས་
རིམ་གྱིས་འཆགས་ཤིང་། དེའི་རྗེས་ལ་རིམ་བཤར་བྱུང་དང་རྒྱབ་དང་ཤར་དང་སྟོང་
སྟོང་གི་མི་རྣམས་སྐྱེ་ལ། དེ་ནས་སྟོང་གསུམ་དུ་མི་དགེ་བ་རྩུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་
ཚེར་སྐྱེད་པས་རིམ་བཤར་ཡི་དུགས་དང་དུད་འགོ་དང་དཔྱལ་བ་རྣམས་སུ་སྐྱེ་སྟེ་
དཔྱལ་བ་མནར་མེད་པར་སེམས་ཅན་གསལ་དུ་སྐྱེས་པ་དེའི་ཚེ་འཆགས་པ་རྫོགས་
ཤིང་གནས་པ་ལོ་རྩེ་ཚེས་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་ལ་བར་བསྐྱལ་བརྩུ་དགའོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་
གསུམ་པ་ནས་འཆགས་ནའང་དགེ་རྒྱས་དང་བཞེ་བ་ནས་འོག་མ་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བ་སོགས། ཚུལ་དེ་
ཉིད་ཡིན་ལོ། །གནས་པའི་བསྐྱལ་བ་ལ་བར་བསྐྱལ་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་བར་གྱི་
བསྐྱལ་བ་ནི་འཇོམ་བྱའི་སྟོང་པའི་མི་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ནས་རིམ་གྱིས་
མར་འབྲིབས་ཏེ་བརྒྱད་ཁྲི་བར་གྱུར་པའི་བར་ནི་འཆགས་པར་གཏོགས་ལ། གང་གི་

ཆོ་བརྒྱད་ཁྲི་པ་འགྲིལ་ས་ཉེ་འཇམ་བུའི་སྒྲིང་པའི་མིའི་ཆོ་ཚད་ལོ་བཅུ་པར་གྱུར་པའི་
བར་ནི་བར་གྱི་བསྐྱལ་པ་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་ཡང་ཡར་བརྒྱད་ཁྲི་བར་སྐྱེ་བ་དང་མར་
བཅུ་པའི་བར་དུ་འགྲི་བའི་བསྐྱལ་པ་གཞན་ནི་ཡར་འཕེལ་མར་འགྲིལ་རྒྱང་རེ་རེ་བཟང་ས་པ་ས། བཙོ་
བརྒྱད་ཡོད་དོ། །དེ་དག་ནི་ཡར་འཕེལ་བ་དང་མར་འགྲིལ་བ་གཉིས་གཉིས་རེ་རེར་
བཟང་ས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྗེས་ལ་ཆོ་ལོ་བཅུ་པ་ནས་ཡར་སྐྱེ་བ་ནི་བར་གྱི་བསྐྱལ་པ་
ནི་ཕུག་གཅིག་ཡིན་ཉེ་དེ་ལྟར་ན་བར་གྱི་བསྐྱལ་པ་ནི་ལྟའོ། །

ཡར་ཇི་སྲིད་དུ་སྐྱེ་ཞེ་ན། བར་གྱི་བསྐྱལ་པ་དེ་དག་ཆོ་ནི་བརྒྱད་ཁྲིའི་བར་དུ་
ཡར་སྐྱེའི་དེ་ལས་མཐོ་བར་ཡར་ནི་མི་སྐྱེའོ། །བར་གྱི་བསྐྱལ་པ་དང་པོ་མར་འགྲིལ་བ་
རྒྱང་པ་གཅིག་དང་། ཐ་མ་ཡར་འཕེལ་བ་རྒྱང་པ་གཅིག་དང་། དེ་དག་གི་བར་གྱི་བསྐྱལ་པ་
བཙོ་བརྒྱད་ཀྱིས་འཕེལ་བ་དང་འགྲིལ་བ་གཉིས་གཉིས་བསྐྱོམས་པ་ནི་དུས་མཉམ་
སྟེ། དང་པོ་དང་ཐ་མ་ནི། དཔལ་གྱིས་འགྲོ་བ་ས། འགྲིལ་བ་དང་འཕེལ་བ་བྱལ་བའི་ཕྱིར་དང་།
གཞན་དག་ནི་ལྷུང་བའི་ཕྱིར་དོ། །དེའི་ཕྱིར་སྐྱོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས་ཀྱང་། ཅིའི་
ཕྱིར་ཡར་སྐྱེ་བ་དང་མར་འགྲི་བའི་མཐའི་བར་བསྐྱལ་གཉིས་དང་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་རྒྱང་
དག་མཉམ་ཞེ་ན། མཐོ་གས་པ་དང་བྱལ་པར་འགྲོ་བའི་བྱུང་བར་ཉེ། མཐའི་བསྐྱལ་པ་
གཉིས་ནི་དཔལ་གྱིས་འགྲོ་ལ། བར་མ་བཙོ་བརྒྱད་ནི་མཐོ་གས་པར་འགྲོ་བས་ཐམས་
ཅད་དུས་མཉམ་མོ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེའི་མཐོ་གས་བྱལ་ནི་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི་མར་འགྲི་བ་ནི་ཕུ་དང་ཡར་སྐྱེ་བ་ནི་ཕུ་
སྟེ། བཞི་བཅུ་ལ་བར་བསྐྱལ་དུ་བྱས་ནས་ཡ་ཐོག་དང་མ་ཐོག་གཉིས་ལ་འང་རྒྱང་རེ་
ཡོད་པར་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་འཇིག་རྟེན་སྤར་ཆགས་པ་འདི་བར་གྱི་བསྐྱལ་པ་ནི་

ཤུར་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །འཆགས་པ་དང་འཇིག་པ་དང་ཞིག་ནས་འདུག་པ་སྐྱོངས་
པའི་བསྐྱེད་པ་དག་ནི་གནས་པ་དང་དུས་མཉམ་པ་ཁོ་ན་སྟེ་ཐམས་ཅད་ལ་བར་
བསྐྱེད་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུ་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་བར་གྱི་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་བརྒྱན་ཅུ་ལ་ནི་
བསྐྱེད་པ་ཆེན་པོ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་དོ། །བསྐྱེད་པ་ནི་ཕྱང་པོ་ལྷན་བསྐྱེད་སོ། །

གཉིས་པ་ཞར་བྱུང་ནི་བསྐྱེད་ཆེན་དུ་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་གཅིག་ནས་
གཉིས་སུ་བགྱངས་པའི་བསྐྱེད་པ་གངས་མེད་པ་གསུམ་ལ་ཞེས་པའི་ལ་ནི། སྤྲ་སྟོ་
ལས། དུ་ལ་སོགས་པ་ལ་དང་མ་ཐུན། །ཞེས་འབྱུང་བས་དུ་དང་འཇུག་པ་མ་ཐུན་པས་
དུར་བྱས་ཉེ་གངས་མེད་གསུམ་དུ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་རྫོགས་པ་
ལས་ནི་སངས་རྒྱས་འབྱུང་ངོ། །དེ་ཡང་བརྒྱན་ཁྲི་བ་ནས་མར་འབྲིབ་པའི་ཆེ་ཆད་
ལོ་བརྒྱ་པའི་བར་ལ་སངས་རྒྱས་དེ་དག་འབྱུང་གི་བརྒྱན་ཁྲི་བ་ཡན་ཆད་ནི་མ་ཡིན་
ཉེ། འཆགས་པ་མ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡར་འཕེལ་བ་དང་བརྒྱ་ལས་མར་འབྲིབ་
པའི་དུས་སུ་ནི་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཉེ། རིམ་བཤུར་འཁོར་བ་ལས་སེམས་ཅན་རྣམས་
ཡིད་སྟོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆེ་དང་དུས་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལྟ་བ་དང་སེམས་
ཅན་གྱི་སྤྲིགས་མ་སྟོན་རྒྱན་པ་ཆེད་སྤྲིགས་མ། ལོངས་སྟོན་རྒྱན་པ་དུས་ཀྱི་སྤྲིགས་མ་སྟེ་འབྲས་བུ་རྣམས་རོ་
དང་ལུས་པ་དང་མ་ཐུ་རྒྱུད་བར་འབྱུང་བས་སོ། །ཁྲིམ་པའི་དགེ་སྟོན་རྒྱན་པ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྤྲིགས་མ། རབ་བྱུང་གི་
དགེ་སྟོན་རྒྱན་པ་ལྟ་བུ་པའི་སྤྲིགས་མ། ལུས་རྒྱན་པ་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྲིགས་མའོ། །དེ་དག་སྤྲིགས་མ་ཡིན་ཉེ། ལོངས་
ཚོད་དང་གཞུགས་དང་ནད་མེད་པ་དང་སྟོབས་དང་སྟོ་དང་ཐུན་པ་དང་བཙོན་འབྲས་དང་བརྟན་པ་ཉམས་པའི་ཕྱིར་དེ་
སྤྲིགས་སུ་བྱུང་བས་སྤྲིགས་མའོ། །ལྷ་ཤིན་དུ་ལྟག་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་བཞག་པ་དེ་དག་
གྱང་བསྐྱེད་པ་འདིའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་གཞན་ལ་ནི་དེ་ལྟར་ངེས་པ་མེད་དོ། །

རྒྱལ་པོའི་དགོངས་པའི་རྒྱུན་ལས་ཀྱང། བསྐྱལ་པ་འགའ་ཞིག་ནི་བར་བསྐྱལ་བརྒྱུད་རྒྱུ་དེས་མ་དེ་ལྟ་བུ་མ་
 ཡིན་ཏེ། །སློབ་ལམ་དང་དགོ་བའི་ཅ་བའི་དབང་གིས་གཞི་ཏུ་རིང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་བསྐྱལ་པ་སྐར་མ་ལྟ་
 ལུ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེའི་དུས་འཕྲིལ་པའི་བར་གྱི་བསྐྱལ་པའི་ཚད་ནི་བསྐྱལ་པ་སློང་ལྷག་ཉི་ལུང་གསུངས་པ་ཡིན་ལོ་
 ཞེས་བཤད་དོ། །གལ་ཏེ་བསྐྱལ་པ་གྲངས་མེད་པར་ལམ་བསྐྱོམ་དགོས་ན་གསུམ་གྱི་རྣམ་
 བར་བཞག་པ་མི་འཐད་ལ། གསུམ་ཡིན་ན་གྲངས་མེད་པར་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། ཡེ་
 གྲངས་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གྲངས་གྱི་གནས་གཞན་རྣམས་ལྷན་ཅིན་པ་ན་གྲངས་མེད་
 ཅེས་བྱ་བའི་མིང་ཅན་གྱི་གནས་གཞན་ཡོད་པ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གྲངས་གྱི་གནས་གཞན་རྣམས་ལྷན་ཅིན་ལུང་སེལ་བྱ་ལས་འབྲུང་བ་སྟོམ་དུ་བསྐྱུས་པ་
 བེ། གཅིག་བརྒྱ་བརྒྱ་སྟོང་ཞི་འབུམ་དང། །ས་ཡ་གྲེ་བ་དུང་སྐྱུར་རྣམས། །རྒྱུད་པ་ཡིན་
 བར་ཤེས་བར་བྱ། །མེར་འབུམ་ཞབ་ཞིག་རབ་བཟམ་དང། །གཏམས་དཀྱིགས་མི་
 འབྲུགས་ཁྱད་ཕྱིན་དང། །བང་སྟེང་དེད་འཕེན་མཐའ་སྐྱང་དང། །རྒྱ་རིག་འོད་མཛེས་
 དབང་པོ་དང། །ལེགས་ཕྱིན་རྟོགས་འགྲོ་བྱིང་རྣམ་དང། །རྒྱ་རྟགས་སྟོབས་འཁོར་བརྟ་
 ཤེས་དང། །རྣམ་རྒྱུད་དང་ནི་སྟོབས་མིག་རྣམས། །ཆེན་པོ་དང་ནི་བཅས་པ་སྟེ། །གྲངས་
 མེད་པ་ནི་ཐམ་ཡིན། །བར་ནས་བརྒྱད་ནི་མ་རྟེན་པས། །དུང་སྐྱུར་མན་ཚད་དག་ཏུ་
 བེ། །གང་ཡང་དུང་བ་བརྒྱད་བསྐྱབ་ཏོ། །ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་བར་བྱའོ། །

བྱང་ས་ལས་ལེ། བསྐྱལ་པ་གྲངས་མེད་པ་ནི་གཉིས་སུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བསྐྱལ་པ་
 ཆེན་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཉིན་མཚན་དང་ལྷན་པ་དང་ལྷན་པ་སྟེད་དུ་བགྲང་བའི་ཚུལ་
 གྱིས་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར་གྲངས་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །བསྐྱལ་པ་ཆེན་པོ་དེ་དག་གིས་
 བགྲང་བའི་ཚུལ་གྱིས་བགྲང་བ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པའི་གྲངས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་
 གྲངས་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་བསྐྱལ་པ་གྲངས་མེད་པ་སྐྱུ་མ་ཤོས་གྱིས་ནི་བསྐྱལ་པ་

གངས་མེད་པ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་གིས་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རྟེ། །བསྐྱལ་བ་གངས་
 མེད་པ་སྲི་མ་ཤོས་ཀྱིས་ནི་གསུམ་ཁོ་ནས་འཐོབ་ཀྱི་ལྷག་པས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་
 བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོ་གཅིག་ལ་འང་ཉིན་མཚན་ལ་སོགས་པས་བཟང་བར་མི་ལུས་པས་
 གངས་མེད་ཅེས་བྱ་ལ། བསྐྱལ་ཆེན་དེ་དག་གཅིག་ནས་བཟངས་པ་གངས་ཀྱི་གནས་
 གཞན་ལྷག་ཅུང་སྲིན་པ་ལ་འང་གངས་མེད་ཅེས་བཤའ་དོ། །དེས་ན་མདོ་དག་ལས་
 གངས་མེད་མང་པོས་བྱང་ཚུབ་འཐོབ་པར་གསུངས་པ་ནི་གངས་མེད་ལྡེ་མའི་དབང་དུ་
 མཛད་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ་གངས་མེད་གསུམ་གྱིས་འཐོབ་པར་གསུངས་པ་ནི་
 གངས་མེད་སྲི་མའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པར་བཞེད་དོ། །

དེ་ཡང་གྲེ་བྱ་ཉུ་སྐྱ་བ་ལྟར་ན། གངས་མེད་གསུམ་ག་ཚོ་གས་ལམ་མན་ཆད་
 དུ་འདའ་བར་འདོད་ལ། བརྒྱན་སྟོང་འགྲེལ་བ་ལ་སོགས་པར། གངས་མེད་སྲུམ་ཅུ་ཅ་
 གསུམ་ལ་སོགས་པར་ལམ་བསྐྱབ་དགོས་པར་བཤའ་མོད་ཀྱི། བྱང་ས་ལས་ནི་ས་
 དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་འཐོབ་པ་མན་ཚོད་དང་། དེ་ནས་ས་བདུན་པའི་བར་དང་། དེ་
 ནས་སངས་རྒྱས་འཐོབ་ཀྱི་བར་གསུམ་རིམ་པ་ལྟར་གངས་མེད་དང་པོ་དང་། གཉིས་
 པ་དང་གསུམ་པས་འཐོབ་པར་བཤའ་དོ། །འད་དཀར་ལས། མཐེ་མོང་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་དུ་སངས་
 རྒྱས་སྐར་མ་ལ་དགའ་བ་ཆེ་མོ་བཅུ་པ་ལ་འབྱུང་བ་དང་། མདོ་གཞན་ལ་ཆེ་མོ་དཔག་མེད་ཀྱི་དུས་དང་། བརྒྱད་པ་ལ་
 འབྱུང་བ་ཡང་བཤའ་དོ། །གངས་མེད་གང་ལ་སངས་རྒྱས་གང་བསྟེན་པ་ནི་འཆད་པར་
 འགྱུར་རྟེ། །སངས་རྒྱས་མི་བཞུགས་པའི་ཞིང་དུ་འབྱུང་བའི་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་བསྐྱལ་བ་
 ཡང་འཕེལ་བ་དང་། མར་འགྲིབ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ཡང་བསེ་ཏུ་ལྟ་བུ་
 དང་ཚོགས་ན་སྟོད་པ་གཉིས་ཡིན་ཅོ། །དེ་ལ་ཚོགས་ན་སྟོད་པ་ནི་ཉན་ཐོས་སྟོན་དུ་

འགྲོ་བའི་རང་རྒྱལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་བའང་ཡོད་དོན་ཞེས་
ཟེར་རོ། །དེ་དག་ལས། བསེ་རུ་ལྷ་བྱ་ནི་བསྐྱལ་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱུ་བ་དེན་པ་དང་རྟེན་
འབྲེལ་དང་དགོ་བ་བརྒྱུ་ལ་གོམས་པའི་རྒྱུས་འཕྲོ་བ་ཡིན་ལོ། །དེ་ཡང་སྟོབ་དཔོན་
མེད་པར་རང་རྟེན་གཅིག་སྤེལ་དོན་ཏུ་བྱང་རྒྱལ་པའི་སྲིང་རང་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་
བ་ཡིན་ལ། སྐྱ་མེད་པར་ཚོས་སྟོན་པ་དང་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་
མཛད་པའི་སྟོན་ས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་དོ། །ཚོགས་ན་སྟོན་པ་ནི་བསྐྱལ་བ་འདི་
སྲིད་ཅིག་ན་ཞེས་མ་ངེས་པའི་སྲིང་རོ། །

འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་འབྱུང་བ་ནི་མི་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་ལོ་སྟོང་སྐབས་
བརྒྱད་ཅུ་ལས་མི་འཆི་བ་ནི་སྤྲ་བ་སྟེ་དེ་ཡན་ཆད་ཆེ་ལོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ནས་བརྒྱད་
ཁྲིའི་བར་ཏུ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ལོ། །སྟོབས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་བ་ནི་འབྱུང་སྟེ་ཀ་ནི་ཀ་ལ་སོགས་
པལ། །དེ་མན་ཆད་ཏུ་ནི་མ་ཡིན་ཉེ། བསོད་ནམས་མི་རྒྱུད་པའི་སྲིང་རོ། །ཅིའི་སྲིང་
འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། དེ་དག་ལ་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དག་ཡོད་ལ་
དེས་རྒྱལ་སྲིད་ལ་མངའ་བསྐྱུར་བའི་སྲིང་རོ། །འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་བ་དེ་ཡང་གསེར་
དང་། དངུལ་དང་། ཟངས་དང་། ལྷགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་བཞི་ཡིན་ལོ། །འཁོར་ལོས་
བསྐྱུར་བ་དེ་དག་གྲང་འཛམ་བུ་སྤིང་པའི་རྟེན་ཅན་ཏུ་ངེས་སོ། །དེ་རྣམས་ཀྱང་རྫོ་འཕངས་པའི་མདོ་
ལས། རིམ་བཤུར་ཁོར་ལུག་ཏུ་རྒྱུད་གྲགས་བཞི་བ་དང་གསུམ་བ་དང་གཉིས་བ་
དང་གཅིག་བ་ཅན་ཏུ་གསུངས་སོ། །དེ་དག་གྲང་འཛམ་བུའི་སྤིང་གཅིག་དང་། ལྷོ་
དང་ཤར་གྱི་སྤིང་གཉིས་དང་། བྱང་མ་གཏོགས་བ་གསུམ་དང་། བཞི་ཆར་ལ་མས་
རིམ་བཞེན་ཏུ་མངའ་བསྐྱུར་རོ། །ཞེས་གདགས་པ་ལས་བཤད་དོ། །མདོ་ལས་ནི་

གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་ཁོ་ན་གསུངས་སོ། །འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་དེ་དག་གླིང་བཞི་
 གཅིག་ཏུ་གང་གིས་དབང་བྱེད་པའི་གླིང་དུ། དུས་ལྡན་ཅིག་ཏུ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་ནི་
 མིན་ཏེ། འགན་རྒྱ་མེད་པའི་ལས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སངས་རྒྱལ་གཉིས་
 འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་ཏུ་དུས་གཅིག་ལ་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་ལོ། །འདི་ཡང་གྲེ་
 བག་ཏུ་སྐྱ་བ་དག་ནི་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་སངས་རྒྱལ་གཅིག་ལས་མི་
 འབྱུང་སྟེ། གང་དག་སངས་རྒྱལ་གཅིག་གིས་འདུལ་བར་མི་རུས་པའི་སེམས་ཅན་
 དེ་དག་ནི་གཞན་གྱིས་ཀྱང་འདུལ་བར་མི་འོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །སངས་རྒྱལ་རྣམས་
 མཁའ་པ་དང་ཐུགས་རྗེ་དང་མཐུ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁམས་མང་པོ་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་
 ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་གཉིས་སུ་ཕྱི་མེད་པར་འཛིག་ཉེན་དུ་འབྱུང་བ་
 བྱི་གནས་མ་ཡིན་ཞིང་གོ་སྐབས་མེད་དེ་འདི་ནི་གནས་མེད་ཀྱི་གཅིག་གང་ཡིན་པ་དེ་
 བྱི་གནས་ཡོད་དོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་རྗེ་ལྟ་བུ་དེ་ལྟར་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་
 དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འདོད་དོ། །པལ་ཆེན་སྟེ་པ་ལ་
 སོགས་པ་གཞན་དག་ནི་མདོའི་དགོངས་པ་ནི་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་གི་དབང་
 དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་མདོ་གཞན་ལས་ཤར་ལ་སོགས་པའི་འཛིག་ཉེན་
 རའང་སངས་རྒྱལ་དུ་མ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འདོད་པ་ཉིད་རིགས་པ་
 ཡིན་ལོ། །དེ་ཡང་དུས་མཉམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་ཚོགས་བསགས་པ་དག་ལ་ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱལ་ཁ་ཅིག་ལ་
 བེགས་བྱེད་པ་སུ་ཡོད། དེས་ན་ཞིང་གཅིག་ཏུ་ལྡན་ཅིག་མི་འབྱུང་ཡང་གཞན་དུ་འབྱུང་དོ། །མདོ་དེ་ནི་ཞིང་གཅིག་ལ་
 དགོངས་པ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའང་གཅིག་ལས་མི་འབྱུང་བར་མཚུངས་སོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །དེར་སྐྱེ་

བའི་རྒྱ་ནི་སྤར་མ་བཞེངས་པའི་སར་མཚོད་ཉེན་ཅིག་པ་དང་གླེགས་བམ་བཞེངས་པ་དང་ཚོས་འཁོར་བྱེད་པ་ལ་
སོགས་པ་ཡིན་ནོ། །འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་བཞི་པོ་དེ་དག་གིས་སྤོགས་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་
པའི་ཚུལ་ནི་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་ནི། །ཁམས་གྱི་རྒྱལ་ཐུན་རྒྱལ་གྱིས། །པས་བསྐྱུ་བ་བྱེད་
པ་དང་། དདུལ་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་ནི་རང་འགྲོ་བ་དང་། །ཟངས་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་ནི་
གཡུལ་བཤམས་པ་ཅོམ་དང་། །ལྷགས་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་ནི་མཚོན་ཆ་བརྩམས་པ་ཅོམ་
གྱིས་པ་རོལ་པོས་འདུད་ཅིང་རྒྱལ་བར་བྱེད་ཀྱང་སེམས་ཅན་འགའི་ཡང་སློག་ལ་
གཞོད་པ་མེད་དེ། དེས་མི་དགེ་བ་བརྩ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་པོ། །

དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་དེ་དག་ལ་ལོ་བྱད་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པ་
རིན་པོ་ཆེ་གཞན་རྒྱག་ཀྱང་ཡོད་དེ། །མྱང་པོ་དང་། །རྟ་དང་། །རོར་བུ་དང་། །བྱད་མེད་
དང་། །ཁྲིམ་བདག་དང་། །ཚོན་པོ་རིན་པོ་ཆེ་སྟེ་རྒྱལ་སྤིང་རིན་པོ་ཆེ་བདུན་དང་། །བྲན་
པ་ཉེར་གཞག་གི་མདོ་ལས། །རལ་གྱི་དང་། །བགས་པ་དང་། །མལ་ཆ་དང་། །ཚལ་དང་།
ཁྲིམ་དང་། །གོས་དང་། །ལྷམ་ཉེ་བའི་རིན་པོ་ཆེ་བདུན་ལང་^{༡༩༠} འབྱུང་བར་གསུངས་
ལ། །ལུས་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་མངོད་སྣ་དང་གཙོག་གཏོར་མ་གཏོགས་པ་
མཚན་སྤུམ་ཅུ་ཡང་ཡོད་དེ། །འོན་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེའི་སྤོང་བ་ལས། །འཁོར་ལོས་བསྐྱར་
བ་ཐམས་ཅད་ལ། །འདི་དག་ཡོད་པར་འདོད་མོད་གྱི། །དག་དང་མངོས་དང་གསལ་
བ་ནི། །སངས་རྒྱས་རྣམས་གྱི་ཆར་མི་ཤོད། །ཅེས་དང་། །ཉི་མ་རྣམས་གྱིས་འོད་བྱེད་
པ། །མེ་ཁྲིར་རྣམས་དང་བག་འདྲ་ལྟར། །སངས་རྒྱས་རྣམས་གྱི་མཚན་དང་
ནི། །འཁོར་ལོས་བསྐྱར་རྣམས་བག་ཅོམ་འདྲ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ལུབ་པ་སངས་

༡༩༠ ལྷང་

རྒྱུ་གྱི་མཚན་སྲུང་ཚུ་ཅ་གཉིས་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡུལ་ན་གནས་པ་དང་གསལ་ལ་རྫོགས་
 པས་ཁྱད་པར་དུ་འབགས་པ་ཡིན་ལ་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་
 བོ། །འདི་གཉེན་འགྲིལ་པའི་རྒྱུ་ལ་ནི་འདི་གཉེན་འདི་འཆགས་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པ་
 བ་ཤིང་རྟེན་སྲོག་ཤིང་ཅམ་གྱི་ཆར་བབ་པས་ས་ཆེན་པོ་འདི་རྒྱས་གང་བར་གྱུར་པ་
 རྒྱུར་གིས་བསྐྱུས་ཤིང་འཐས་པར་བྱས་པས་སའི་སྟེང་དུ་སའི་རོའམ་བཅུད་ཁ་དོག་
 མར་གསར་འབྲ་བ་རོ་སྤང་ཅི་མ་བསྐོལ་བ་ལྟ་བུ་འི་སྲུན་སྲུང་ཚོགས་པ་ཆགས་པར་
 གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་སེམས་ཅན་ཆེ་དང་ལས་དང་བསོད་ནམས་ཟད་པ་དག་འོད་
 གསལ་གྱི་སྣའི་རིས་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་འདིར་སྐྱེས་པར་གྱུར་ཏེ་དེ་དག་ལ་ནི་
 བསྐྱལ་པ་དང་པོ་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་ཆེ་ནི་ཉི་ཟླ་དང་རྒྱ་སྐར་དང་དུས་ཚོགས་དང་ལོ་
 ཟླ་དང་ཉིན་མཚན་དང་སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུད་ཅམ་དང་སྐྱེས་པ་དང་བྱུང་མེད་གྱི་
 དབང་པོ་ཐ་དད་དང་གཤམ་གཅི་དང་ཁང་གྲིམ་དང་མིང་དང་རིགས་དང་མདོག་
 དཀྱིབས་ཐ་དད་གྱུར་མེད་དེ་གཞན་དུ་ན་སེམས་ཅན་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་ཅི་
 བསྐྱལ་པ་དང་པོའི་མི་རྣམས་གྱུར་རྒྱལ་པོ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ།
 སྤར་བྱུང་བའི་སེམས་ཅན་བསྐྱལ་པ་དང་པོ་པའི་མི་རྣམས་ནི་གཟུགས་ཅན་གྱི་སྣ་
 བཞེན་དུ་རྒྱས་ཏེ་སྐྱེས་པ་དབང་པོ་ཚང་བ་མཛེས་པ་ཁ་དོག་བཟང་བ་ལྷུས་ལ་འོད་
 ཡོད་པ་རྒྱ་འཕྲུལ་གྱིས་ནམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་བ་བསམ་གཏན་གྱི་དགའ་བ་ཟས་སྲུ་བ་བ་
 ཚེ་དབག་ཏུ་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏོ། །

དེ་ནས་རིམ་གྱིས་སེམས་ཅན་རོ་ལ་བཞུམ་ཞིང་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་
 ཞིག་གིས་སའི་རོ་འཇུབ་ལོས་སྤངས་ཏེ་བསྐྱམས་ཤིང་ཚོས་ལ་སེམས་ཅན་གཞན་

གྲིས་ཀྱང་མཛོད་ནས་ཐོས་ཏེ་ཁམ་གྱི་ཟས་དེ་དག་ཐོས་པས་ལུས་ལྷི་ཞིང་རྒྱལ་ལ་
འོད་ཀྱང་འགགས་ཏེ་ལུན་པར་བྱུང་བ་ན་ཚོས་ཉིད་གྲིས་ཉི་རྒྱ་དང་རྒྱ་སྐར་དང་དུས་
ཚིགས་ལ་སོགས་པ་བྱུང་སྟེ་ཉི་མ་དང་རྒྱ་བས་སྲིད་བཞིར་སྤང་བའི་བྱ་བ་བྱས་
སོ། །དེའི་ཚེ་ཤར་ཕྱོགས་ནས་ཉི་མ་ཤར་བ་ན་སེམས་ཅན་དེ་དག་འདི་སྐད་དུ་ལྷོད་འོད་དེ་ཉིད་འདི་དེ་ཞེས་པས་ཉིན་
མོ་བྱུང་ངོ། །དེ་ལྟར་པ་ན་ལྷོད་འོད་དེ་དམར་པོར་བྱུང་བ་འདི་དེ་ཞེས་པ་ལ་མཚན་མོ་བྱུང་ངོ། །དེ་ནས་རྒྱ་བ་ཤར་བ་
མཛོད་སྟེ་ལུན་པ་བཟང་བར་བྱེད་ངོ། །ཞེས་པས་རྒྱ་བ་ཞེས་ཆགས་སོ། །ཡང་ཉི་མ་ཤར་བ་ན་ལྷོད་འོད་དེ་ཉིད་འཁོར་བ་
འདི་དེ་ཞེས་བཛོད་པས་ཉི་མ་ཞེས་ཆགས་སོ། །དེ་ནས་གང་ཁ་ཟས་མང་དུ་ཟ་བ་དེ་ནི་ཁ་དོག་ངན་
ཞིང་ལུས་ལྷི་ལ་གང་ཉུང་དུ་ཟ་ན་དེ་ནི་ཁ་དོག་བཟང་བས་ཁ་དོག་སྤྲ་ཚོགས་ཀྱང་
བྱུང་ཞིང་ཁ་དོག་བཟང་བའི་ང་རྒྱལ་ཅན་དག་གིས་ངན་པ་རྣམས་ལ་བརྟམས་པ་དང་མི་
དགེ་བ་སྦྱད་པས་སའི་རོ་དེ་ལྟར་པར་འགྱུར་ཏོ། །

དེ་ནས་སའི་རོ་འཕམ་བུ་ཅུང་ཟད་ནས་བྱུང་ན་བྱས་པ་དང་སའི་ཞག་གི་རོ་སྤྲ་མ་
དང་འབྲེལ་བ་ཁ་དོག་དོང་ཀའི་མེ་ཏོག་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་ཐོས་པས་དེ་ཡང་སྤྲ་མ་ལྟར་ལུབ་
སོ། །དེ་ཟད་པ་ན་ལྷུ་གུའི་ཚལ་གི་རོ་སྤྲ་དང་འབྲེལ་བ་ཁ་དོག་ཀ་དམ་ལུ་ཀའི་མེ་ཏོག་
“ལྷ་བུ”⁽¹⁾ ཞེས་བྱུང་བ་ཐོས་སོ། །སའི་བུ་ཅུང་དང་ཞག་དང་ལྷུ་གུའི་ཚལ་རྣམས་ནི་
རིམ་པ་ལྟར་སོར་བཅུ་དུག་དང་བཅུ་གཉིས་དང་བཅུ་དེ་ཡིན་པར་གཞན་དག་འཆད་
ངོ། །སྤྲ་མ་ལྟར་དེ་ཡང་ཟད་པ་ན་མ་ཚོས་མ་བཟུབ་པའི་འབྲས་ས་ལུ་སོར་བཞི་ཅན་
པ་ནང་བཟམ་ན་ལུབ་སྐྱེ་ལུབ་བཟམ་ན་ནད་སྐྱེ་བ་ལུབ་ལྟན་མེད་པ་བྱུང་བ་ཐོས་
སོ། །དེ་ནི་ཁམ་གྱི་ཟས་ཆེས་དགས་ཤིང་རྒྱལ་བ་ཡིན་པས་མི་གཙང་བ་འབྱུང་བའི་

༡༤༡ ལ་བ་

ལམ་པོ་མའི་དབང་པོ་དང་དབྱིབས་ཐ་དད་པ་དག་ཀྱང་བྱང་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་དེ་
 དག་པན་ཚུན་དུ་བལྟས་པ་ན་སྡོན་གོམས་པའི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་
 པས་འདོད་ཚགས་སྐྱེས་ཏེ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ན་གཞན་དག་གིས་སྒྲན་པ་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་
 ཟེད་པ་སེམས་ཅན་སུན་འབྱིན་པ་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། ས་རྩལ་ལ་སོགས་པ་གཏོར་ཞིང་སྤྲད་པས་
 དེའི་ཚེད་དུ་ཁང་བྱ་བ་མིན་པ་དེ་བྱ་བའི་ཕྱིར། བྱིམ་དག་བྱས་སོ། །དེ་ནི་བྱིམ་གྱི་དང་སོ། མ་ཚོས་
 མ་བཏབ་པའི་འབྲས་པ་ལུ་དེ་དག་ཀྱང་ནམ་འདོད་པ་ན་ལེན་ལེ་ལོ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་
 བར་བར་ཟ་རྒྱ་བྱ་བ་མོ་རྒྱངས་ནས་གཞན་ཡང་དེ་ལ་འགྲན་ནས། གསོག་འཛོག་བྱས་པ་ན་སྤུབ་ཤུན་
 ཀྱང་བྱང་ལ་དེ་བརྒྱས་པའི་ཤུབ་དུ་ཡང་མི་སྐྱེ་བས་དེ་ནས་ནི་སེམས་ཅན་དེ་དག་མ་
 མ་སྤུན་བར་སོ་སོར་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞིང་བགོས་ཏེ་
 གནས་པ་ནི་པན་ཚུན་དུ་ལན་གསུམ་དུ་རྒྱ་འཛོག་ཏུ་གྱུར་པ་ན་དེ་ལ་རྩོད་པར་གྱུར་ཏེ་ཚར་བཅད་
 པའི་ཕྱིར་ཚོགས་ནས་བཅོས་ཤིང་། དེ་དགག་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བོ་རང་བཞིན་བཟང་པོ་ཞིག་ཞིང་
 དཔོན་དུ་བསྟོན་པས་ཤིང་བསྐྱོས་ནས་ལོ་ཐོག་གི་དུག་ཆ་སྟེང་བ་བྱས་པ་ནི་རྒྱལ་པོ་
 མང་པོས་བཀུར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཚོས་དང་ཚུལ་བྱིམས་ཀྱི་ཀུན་སྡོད་
 དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཚུལ་ཀུན་ཏུ་སྡོད་པས་འཁོར་མཁུ་བར་བྱེད་པས་རྒྱལ་པོ་དང་།
 ཞིང་རྣམས་ཀྱི་བདག་པོར་གྱུར་ཅིང་པོངས་པ་ལས་སྐྱོབ་པས་ན་རྒྱལ་རིགས་ཞེས་
 བྱ་སྟེ་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ་ནི་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་བྱིམ་
 ལའང་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཅེས་བྱའོ། །དེའི་ཚེ་གང་དག་འདོད་པ་རྒྱང་ཞིང་བྱིམ་ལས་
 ཡིད་ཕྱིར་སྐྱོགས་ཏེ་དཔོན་པ་དང་ནགས་སུ་གནས་པ་དེ་དག་ལ་ནི་བྲམ་ཟེ་དང་། རྒྱ་
 བ་ལ་སོགས་པ་མི་བྱེད་པ་ལ་རྗེ་ལུ་རིགས་དང་། ཟེད་པ་ལ་དམང་རིགས་དང་།

གདོལ་པའི་རིགས་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་དུ་བྱུང་ཉེ་རིགས་ཐ་དང་ཡུང་བྱུང་ངོ། །

མང་པོས་བཀྱར་བའི་བྱ་ལོད་མངེས་དང། དེའི་བྱ་དགེ་བ་དང། དེའི་བྱ་དགེ་
མཚོག་དང། དེའི་བྱ་གསོ་སྦྱོང་འབགས་ཉེ། དེ་དག་ལ་ནི་བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་རྒྱལ་
པོ་ལྷ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེའི་རྗེས་ལ་ང་ལས་ཀྱུ་དང་མངེས་བ་དང་ཉེ་མངེས་དང་མངེས་
ཅན་དང་མངེས་ལྡན་རྣམས་ནི་འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་བ་ལྷ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་དག་ལས་
རྒྱལ་པོའི་བརྒྱུད་པ་རི་ལྟར་བྱུང་བའི་རྒྱལ་པོ་ནི་གདགས་བ་དང། ལུང་གཞི་དང།
མངོན་པར་འབྱུང་བའི་མངོན་གུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །

དེའི་བྱ་ལོད་མངེས་ཉེ། དེའི་ཆེ་མེས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་མིང་ཆ་སྟོན་ཅེས་བྱའོ། །དེའི་བྱ་དགེ་བ་སྟེ། དེའི་ཆེ་མི་
རྣམས་ཀྱི་མིང་ཉེ་ལྟེས་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་བྱ་དགེ་མཚོག་སྟེ། དེའི་མི་རྣམས་ཀྱི་མིང་སློན་མཁྱེན་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་བྱ་
གསོ་སྦྱོང་འབགས་ཉེ། དེའི་ཆེ་མི་རྣམས་ཀྱི་མིང་ཉེ་ལའི་རྗེ་ངར་ཞེས་བྱའོ། །དེ་དག་ནི་བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་རྒྱལ་པོ་ལྷ་
ཡིན་ཅོ། །གསོ་སྦྱོང་འབགས་ཀྱི་སྦྱི་བོ་ལས་སྦྱེས་བ་ནི་འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ང་ལས་ཀྱུ་སྟེ་སྦྱིང་བཞི་དང།
སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་ཀྱི་ལྷེད་ལ་དབང་བྱས་སོ། །དེའི་མི་རྣམས་ཀྱི་མིང་སྟོན་ལ་ཅན་དང། མེས་པ་ཅན་དང། ཉེར་
རྟོགས་པ་ཅན་དང། ལེད་ལས་སྦྱེས་པ་ཞེས་པ་བཞི་བཤད་དེ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཐ་དང་འདི་ནས་བྱུང་བར་གསལ་
ལོ། །དེའི་བརྒྱ་གཡས་ལས་སྦྱེས་^{༡༤༧} པ་མངེས་པ་སྟེ་སྦྱིང་གསུམ་ལ་དབང་ངོ། །དེའི་བརྒྱ་གཡོན་ལས་སྦྱེས་པ་ཉེ་
མངེས་ཉེ་སྦྱིང་གཉིས་ལ་དབང་ངོ། །དེའི་བོ་ལ་ལས་སྦྱེས་པ་མངེས་ཅན་ཉེ། སྦྱིང་གཅིག་ལ་དབང་བྱས་སོ། །དེའི་རྒྱང་
མཐིལ་ལས་སྦྱེས་པ་མངེས་ལྡན་ཉེ། སྦྱིང་གཅིག་ལ་དབང་ངོ། །འདི་མན་ཆད་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱུར་བ་རྣམས་ནི་སྦྱིང་
གཅིག་ལ་དབང་བ་ལ་སྟག་ཏུ་བཤད་ཅིང་མཐར་སྐྱ་གཅན་ཐེན་གྱིས་མང་པོས་བཀྱར་བའི་རྒྱལ་བརྒྱུད་མཐར་བྱུག་བར་
བཤད་དོ། །ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་ལྡན་ནི་མ་གཏུ་ཉེ་གཞུགས་ཅན་སྟོང་པོ། ཀོ་ས་ལའི་གསལ་རྒྱལ། སད་ས་ལའི་འཆར་བྱེད།

འཕགས་རྒྱལ་གྱི་རབ་སྐྱེད་ལ་སོགས་པའོ། །

གང་གི་ཚེ་མང་པོས་བཀྱར་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱལ་པོར་བསྐྱོས་པ་དེའི་ཚེ་
 སེམས་ཅན་གཅིག་ལ་གཅིག་ལོག་པར་སྨྱོད་པའི་འདོད་ལོག་དང་མ་བྱིན་པར་ལེན་
 པ་དང་སྲོག་གཅོད་པ་དང་རྩུབ་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་མི་དགེ་བ་དུ་མ་བྱས་སོ། །དེ་
 ཅས་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལས་དེ་དག་ལྟག་པར་སྨྱད་པས་ཚེ་དང་གཟུགས་དང་ལོངས་
 སྨྱོད་རྣམས་འགྲིབས་ཏེ་ཚེ་ལེན་ཏུ་སྤང་བས་ལོ་ནི་རིང་ལོས་ཀྱང་། བཙུ་པའི་བར་དུ་མར་
 འགྲིབ་པ་ཡིན་པས་དེས་ན་སྤང་ལོས་ཀྱི་ཅ་པ་རོ་ལ་ཆགས་པ་དང་ལེ་མོ་ཡིན་ལོ། །དེའི་ཚེ་ན་ལུ་མོ་ནི་ལོ་ལྷ་
 ཅས་བག་མར་གཏོང་རྒྱུ། ཤོས་ཀྱི་མཚོག་སྤྲིའི་ལ་ག། ཟས་ཀྱི་མཚོག་གོ་བྱ་ག། རྒྱུན་གྱི་མཚོག་མཚོན་ཆ། རོ་ཁ་བ་
 མིན་པ་ལྷ་ལུབ་པོ། མར་ཉིལ་མར་སྤྱང་ཅི་བྱ་རས་ལན་ཚུ་ལྷ་ཡང་ལུབ་པོ། མཚོན་གྱི་དུས་སུ་བསམ་པ་རྩུབ་པ་མཛོང་
 ཚོད་ལ་སྤང་བའི་གཏོད་སེམས་བྲག་པོ། མཚོན་ཆ་རྩུབ་པ་ཅི་བསྤངས་¹ མཚོན་དུ་སྤྱང་² ཉེ་³ རོ་བསམ་རི་
 དྲགས་མཛོང་བ་བཞིན། གཅིག་གིས་གཅིག་གསོད་པ་ཞག་བདུན་འབྱུང་ལ་དེས་ལེ་བ་ཟམས་ཅད་དཔུལ་བར་
 སྐྱེའོ། ལས་ལེ་བ་ཁ་ཅིག་འདུས་ནས་སྲོག་གཅོད་སྤངས་པས། ཚེ་དང་ཁ་དོག་དང་སྟོབས་དང་བདེ་བ་དང་ལོངས་སྨྱོད་
 འཕེལ་ཏེ། དེ་དག་གི་བྱ་བུ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་ལོ་ནི་ལུ་སྤབ་པོ། དེ་བཞིན་དུ་མི་དགེ་བཙུ་སྤངས་པས་བརྒྱད་ཁྲི་བར་
 འཇུར་རོ། དེ་ནས་ཡང་མི་དགེ་བ་སྨྱད་པས་བཙུ་པར་གྱུར་བ་ན་མི་མ་ཡིན་རྣམས་འཕྲུགས་ནས་ནད་གསོར་མི་ལུང་
 བ་རྒྱལ་བཅུན་བཏང་བས་པལ་ཆེར་འཆི་སྟེ་དེས་ལེ་བ་རྣམས་ཀྱང་དཔུལ་བར་སྐྱེའོ། དེའི་ལྷག་མཚོགས་ན་འཕྲིང་དུ་
 སྐྱེས་ནས་མི་དགེ་བཙུ་སྤངས་པས་བརྒྱད་ཁྲིར་འཕེལ་ལ། དེ་ལས་ཡང་འགྲིབས་ནས་ལྷས་ཆར་མ་པལ་པས་སུ་གེ་ལོ་
 བདུན། རྒྱ་བདུན། ཞག་བདུན་འབྱུང་བས་པལ་ཆེར་འཆི་ལ། ལྷག་མ་ལུས་ནས་ཆེར་སྐྱེ་བས་དེ་ཆད་ནས་བརྒྱད་ཁྲིར་
 འཕེལ་ལོ། དེས་ལེ་བ་རྣམས་ཡི་དྲགས་སུ་སྐྱེ་བར་བཤད་རོ། །

1 ལ་སྤྱ
 2 རྒྱུ
 3 རྒྱུ

དེའི་ཆེ་བར་གྱི་བསྐྱལ་པ་དེ་མཚོན་གྱི་བསྐྱལ་པ་དང། བད་གྱི་བསྐྱལ་པ་
 དང། ལྷ་གེའི་བསྐྱལ་པ་དག་གིས་ཚང་ཕྱིན་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ལ་ལྷ་གེའི་ལྷ་གེའི་
 གུང་ག། གེའི་དང། ལུས་པ་ལྷ་ལ་དང་ལུས་པ་ ལུས་པོང་དགའ་པོ་དང། ལྷ་ལ་ཅམ་གྱི་ལྷ་
 མས་འཚོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་ཡིན་ཏོ། །མཚོན་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱལ་པ་དེ་དག་གི་
 ཞབ་བདུན་པོ་རྣམས་དང། རྩ་བ་བདུན་དང་ཞབ་བདུན་དང། ལོ་བདུན་དང་རྩ་བ་
 བདུན་དང་ཞབ་བདུན་དག་ཏུ་མཚོན་ཆས་གསོད་པ་དང་བད་དང་ལྷ་གེའི་གསུམ་དང་
 གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྦྱར་རོ། །བར་བསྐྱལ་དེ་དག་ལས་ཐར་པའི་རྒྱ་ལི་ཉིན་རེ་ཅམ་སོག་
 གཚོད་སྲོང་བ་དང་དགེ་འདུན་ལ་སྦྱར་དང་ཞབ་ཟས་འབྲུལ་བ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། ཁང་བྱ་
 བཅེགས་པའི་མདོ་ལས། གུན་དགའ་པོ་གསུམ་པོ་འདི་དག་གི་བར་གྱི་བསྐྱལ་པ་དག་
 ཡིན་ཏོ། །གསུམ་པོ་གང་ཞེ་ན། མཚོན་གྱི་བར་གྱི་བསྐྱལ་པ་དང། བད་གྱི་བར་གྱི་
 བསྐྱལ་པ་དང། ལྷ་གེའི་བར་གྱི་བསྐྱལ་པ་ལོ། །གུན་དགའ་པོ་དེ་ལ་གང་གིས་ཉི་མ་
 གཅིག་སློག་གཚོད་བ་སྲོང་ཞིང་ཡང་དག་པར་སྦངས་ཏེ་གནས་པར་བྱེད་ན་དེ་མཚོན་
 གྱི་བར་གྱི་བསྐྱལ་པར་མི་སྦྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །གང་ཞེ་ག་གིས་ཨ་རུ་ར་གཅིག་ཅམ་
 ཡང་དགེ་འདུན་ལ་འབྲུལ་བར་བྱེད་ན་དེ་བད་གྱི་བར་གྱི་བསྐྱལ་པར་མི་སྦྱེ་བར་
 འགྱུར་རོ། །གང་ཞེ་ག་གིས་ཟས་ནལ་ཟེ་གང་ཅམ་དགེ་འདུན་ལ་སྦྱལ་ན་དེ་ལྷ་གེའི་
 བར་གྱི་བསྐྱལ་པར་མི་སྦྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ས་ལས་སུམ་རུ་ལ་སྦྱེ་
 དང། ཉི་ལྷ་ལ་འདུད་དང། བུ་པ་ལ་མཚོན་འབྲུང་བར་བཤད་ཏོ། །དེ་དག་གི་དུས་སུ་གྲིང་གཉིས་སུ་གཞོན་པེམས་
 ལྷག་པ་དང། ལ་ལོག་པ་དང། ཉམས་རྒྱང་བ་དང། བའིས་པ་དང། རྫོང་པ་ཅམ་དུ་འགྱུར་ལ། ལྷ་ལ་ལོ་རྒྱུད་
 གྲང་མི་འབྲུང་རོ། །སྲོད་རགས་པ་ཆགས་པའི་ས་མོན་ཉི་འདིག་པའི་ཅེ་མོའི་རྒྱང་གི་དེའི་ལ་འཁོར་ལས་རྒྱང་རོ་ཡང་ན་

རྒྱུད་གི་འདིག་རྟེན་གཞན་ནས་སྲིད་ནས་འོངས་པ་ལས་འབྱུང་ངོ་ཞེས་སོ། །

འདིག་པའི་ངེས་པ་བཤད་པ་ནི་མེ་དང་རྩུ་དང་རྒྱུད་དག་གིས་སྲོད་འདིག་པ་
དག་ནི་ཡང་གསུམ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་མེས་འདིག་པ་ནི་ཉི་མ་བདུན་གྱིས་འདིག་སྟེ།
གང་གི་ཆེ་བར་བསྐྱལ་བ་རྩུ་དགུར་སེམས་ཅན་གྱི་འདིག་རྟེན་ཞིག་སྟེ་བསམ་གཏན་
དང་པོ་མན་ཆད་དུ་སེམས་ཅན་གཅིག་གྲང་མ་ལུས་པར་གྱུར་བ་དེའི་ཆེ་ནས་མཁའ་
ལ་སྤྲིན་མེད་ཅིང་ཉི་མ་འདི་ཉིད་བཞི་འགྱུར་གྱིས་ཆོ་བར་གྱུར་བས་ནི་རྩུ་ལས་གྱུར་
པའི་ཚི་ཕིང་དང་ནགས་ཆོལ་རྣམས་སྐྱེས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་བས་ནི་
རྩུ་ལྟོད་དང་སྟེང་ག་ཆེ་རྒྱུད་རྣམས་དང་། གསུམ་པས་ནི་རྩུ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་དང་། བཞི་
བས་ནི་མཚོ་ཆེན་པོ་མ་དོས་པ་དང་། ལྷ་བས་ནི་ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོའང་།¹⁴“པར་
བྱེད་དོ། །དུག་པས་ནི་ས་ཆེན་པོ་དང་མཚོག་ཏུ་སྐྱ་བའི་རི་རབ་ལའང་དུ་བ་འཕུལ་
བར་བྱེད་དོ། །བདུན་བས་ནི་ཐམས་ཅད་མེ་སྟེ་གཅིག་ཏུ་འབར་ཏེ་མེ་དེ་ཡང་རང་ཞི་
བར་འགྱུར་དོ། །རྩུས་འདིག་པ་ནི་འོད་གསལ་གྱི་གནས་སུ་སྤྲིན་འཁྲིགས་པ་ལས་
ཆར་ཆེན་པོ་བབས་ནས་ལན་རྒྱ་རྒྱའི་ནང་དུ་ལྷུ་བ་ལྟར་འགྱུར་དོ། །རྒྱུད་གིས་འདིག་
པ་ནི་ལས་གྱི་རྒྱུད་གིས་རི་རབ་གྲང་གཏོར་ཡང་དུ་བྱེད་ན་གཞན་རྣམས་ལྟ་ཅི་སྟོས་
པའི་རྒྱུད་གིས་འདིག་པར་བྱེད་དོ། །ཁ་ཅིག་ན་ཤེ། རྒྱུད་གིས་སྐྱེས་”¹⁵“པར་བྱེད་པ་
ཡིན་ཏེ་མི་རྒྱུད་ནད་ཅན་སྐྱེས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །

དེ་དག་གིས་གང་འདིག་ཅེ་ན། མེ་དང་རྩུ་དང་རྒྱུད་གསུམ་གྱིས་འདིག་པ་ན་
རིམ་བཤུར་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་པ་གསུམ་པ་མན་ཆད་འདིག་གོ། །དེའི་ཕྱིར་

144 རྐྱེམས་
146 རྐྱེམས་

བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་གསུམ་པོ་
 བྱི་མེ་དང་རྩ་དང་རྩུང་གིས་འཛིག་པ་དེ་དག་གི་མ་ཞིག་པར་ལུས་པའི་རྩེ་མོ་ཡིན་
 པར་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྦྲར་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྩེ་བའི་བསམ་
 གཏན་གསུམ་པོ་དེའི་ནང་གི་སྐྱོན་རིམ་པ་ལྟར་རྟོག་དཔྱོད་དང་དགའ་བ་དང་
 དབུགས་འབྱུང་རྩལ་མེ་རྩུང་གསུམ་དང་ཚོས་མ་ཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་གཏན་
 བཞི་པ་ན་ནི་སྣོད་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་འཛིག་པའི་རྒྱ་མེད་དེ། གནས་བརྒྱད་པར་འཆད་པའི་
 སྐྱོན་བརྒྱད་ཀྱིས་མི་གཡོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག །གནས་གཙང་མ་རྣམས་ཀྱི་མ་ཐུ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་
 ལྷག་མཛོད་སྐྱོད་པས་གཟུགས་མེད་དུ་འཇུག་མི་བུས་ལ། གཞན་དུ་ཡང་མི་འགོ་སྟེ། ཕྱིར་མི་འོང་རྣམས་ཁྱད་པར་དུ་
 འགོ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོན་པའི་པའི་སྐྱོད་དེ་དག་ཏུ་གསུང་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་དག་
 བྱི་མི་ཏུ་སྟེ་བཞི་པ་འདི་ཡན་ཆད་ན་རྩུང་ལ་སོགས་པ་འོག་གཞི་གཅིག་དུ་འབྲེལ་བ་ནི་མེད་ལ། དེའི་
 གཞལ་མེད་ཁང་ནི་སེམས་ཅན་དང་བཅས་ཏེ་འབྱུང་བ་དང་འཛིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གོ་
 རིམ་ནི་མེ་ཡིས་ལན་བདུན་བཅུད་དེ་འཛིག་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་འོག་དུ་རྩུ་ཡིས་འཛིག་
 པ་ལན་ཅིག་ཡིན་ནོ། །

དེ་ནས་མེ་བདུན་བདུན་བཅུད་དེ་འཛིག་པའི་འོག་དུ་རྩུ་ཡིས་འཛིག་པ་རེ་རེ་སྟེ།
 དེ་ལྟར་རྩུ་ཡིས་འཛིག་པ་ལན་བདུན་ཐལ་ནས་ཀྱང་ཡང་མེ་ཡིས་ལེན་བདུན་འཛིག་པ་
 ཡིན་ནོ། །མེས་བདུན་ཞིག་པའི་རྗེས་དེ་ནས་ནི་དེའི་མཇུག་དུ་རྩུང་གིས་འཛིག་པ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་གདགས་པ་ལས། དགོ་རྒྱས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་ཚད་བསྐྱལ་ཆེན་དུ་ག་ཅུ་རེ་བཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ཡང་
 ལེགས་པར་བྱངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །འདིར་ཚངས་ཆེན་གྱི་ཚེ་ཚད་བར་བསྐྱལ་དུ་ག་ཅུར་བཤད་ཀྱང་སྐྱོད་
 འཆགས་འཛིག་གི་བར་བསྐྱལ་གཉིས་ཀྱིས་མ་ཚང་རོ། །གལ་ཏེ་སྐྱོད་འཆགས་མ་ཐག་སྟེ། འཛིག་ཁར་འཆེ་འཕོ་

བས་ཚང་འོ་ཞེན། དེ་ལྟ་ན་སྒོད་འཇགས་འཛིག་ལ་བར་བསྐྱལ་དེ་དང་། མེས་ཅན་འཇགས་འཛིག་ལ་བར་བསྐྱལ་
 བུམ་དགུ་བུམ་དགུ་བའདད་པ་དང་འགལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་གསལ་བའི་ཚེ་ཚད་བསྐྱལ་ཚེན་བརྒྱད་དུ་བའདད་པའད་
 བར་བསྐྱལ་ཉི་ཤུ་ཅ་གཉིས་ཀྱིས་མ་ཐེམ་ལ། དགོ་རྒྱལ་པའི་དུག་ཅུ་དེ་བརྒྱད་བའདད་པའད་དེ་དང་འདྲ་མོད་ཀྱི་ལོན་
 ཡུང་དེ་དང་ཉེ་བས་དེ་སྐད་བའདད་དོ། །གལ་ཏེ་རྒྱལ་འཛིག་པ་ཞི་དུས་འིང་མོ་ན་འབྱུང་ལ། རྒྱུད་གིས་འཛིག་པ་དེ་བས་
 ཡུང་འིང་བ་ན་འབྱུང་ཞེན། རྒྱ་སྒྲིམས་འཇུག་གི་ཁྱད་པར་ལས་ཉེ། དང་མོ་བས་གཉིས་པ་སྒྲིམས་འཇུག་ཁྱད་པར་
 འཕགས་ལ། གཉིས་པ་ལས་གསུམ་པ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པས་ལུས་གནས་པའད་ལུན་འིང་ལ་སྒོད་ཡུང་དེ་དག་གི་
 ཚེ་དང་མ་རྒྱན་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་ལོ། །དེ་ལྟར་ན་བསམ་གཏན་དང་མོ་མན་ཚད་ཞི་འཇགས་པ་
 དང་གནས་པ་དང་འཛིག་པ་དང་“སྒོདས”¹⁹² པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱོམས་པ་ལ་བསྐྱལ་པ་
 ཚེན་པོ་གཅིག་དུ་བྱེད་ཅིང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཞི་བསྐྱལ་པ་ཚེན་པོ་བརྒྱད་ན་
 འཛིག་ལ། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ཞི་བསྐྱལ་པ་ཚེན་པོ་དུག་ཅུ་ཅ་བཞི་ན་འཛིག་
 ལོ། །ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལོ། །

ཁམས་གསུམ་འགྲོ་ལྷ་སྐྱེ་གནས་ཉེན་འགྲེལ་དང་། །སྲིད་ཞེ་ཟས་དང་སྒོད་
 བུམ་ཚད་རྣམས་དང་། །འངས་བྱེད་བསྐྱལ་པའི་རྣམ་དབྱེ་ལ་སོགས་པ། །རྟོགས་
 བར་འདོད་པས་གནས་འདི་མཉན་པར་གྱིས། །ཚོས་མངོན་པའི་མངོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་
 མངོན་པའི་རྒྱན་ལས་འཛིག་ཉེན་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱེ་གནས་གསུམ་པའི་བའདད་
 པའོ། ། །།

192 རྒྱུད་

བར་བྱང་སློན་ཚིག་

རྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
 གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཚོས་ཚུལ་དལ་འབབ་སྤྱང།
 ཚིག་གི་གཞེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི།
 རྗེ་མ་ཡོངས་འཇུག་ལེགས་བཤད་བདུན་ཅི་འདི།

 དབར་དུ་བསྐྱུན་པའི་རྣམ་དཀར་བྱང་པོའི་མཚུས།
 ཡང་དག་ཚོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་སྤག་བརྒྱ།
 གདངས་ཉེ་རྒྱུད་ལྡེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་བ།
 རེས་ལེགས་འོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་འཇུག་སྤྱིར་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་རྣམ་འདེན་
 རྒྱུ་མེད་ཅེའི་རིང་ལུགས་སྟོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཇུག་ལུག་ལེགས་ཚོགས་དུ་
 མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། རང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དབར་དུ་
 བསྐྱུན་དང་བསྐྱུན་འཇུག་གང་ལའང་སྤྱར་ཚོག་པའི་དགོ་བསྟོའི་སློན་ཚིག་ཏུ་རྒྱུའི་
 དགོ་སྟོང་ཚོས་སྤྱོད་པ་དག་དབང་སྟོ་བཟང་བསྟན་འདིན་རྒྱ་མཚོས་སྤྱར་བའོ།

༡༡། བཅས་མཚན་ལྡན་ལྟོ་ལོ། ལུག་ལུག་ལུག་ལུག་ལྟོ་ལོ། ལྟོ་ལྟོ་ལྟོ་ལོ།

ཡི་གེ་ཉེ་ལྷ་རྒྱུག་པ་འདི་དཔེ་ཆའི་ནང་དུ་བཞུགས་ཆེ་འགོ་ལུག་གི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བར་འཇུག་དཔལ་ཅན་རྒྱུད་

ལས་གསུངས་སོ།